COLLECTIO PRIVILEGIORVM SACRORVM ORDINVM FRATRVM MENDICANTIVM & non Mendicantium.

IVXTA SACRI CONCILII TRIDENTINI reformationem, & summorum Pontificum nouissimas confirmationes & innouationes.

Cum summario eorum omnium quæ in ipsis priuilegiis Apostolicis & decretis Concilij Tridentini continentur.

Per R. D. Io. Baptistam Confettium Florentinum Prothonotarium Apostolicum, Sacræ Theologiæ & Iuris Canonici Doctorem.

EDITA

AD S. D. N. D. CLEMENTEM VIII. PONT. OPT. MAX.

FLORENTIAE

Apud Hæredes Iacobi Iunctæ. M.D.XCVIII.

Cum licentia Superiorum, Et priuilegio ad decennium.

COLLECTIO
PRIVILEGIORVM
SACRORVM ORDINVM
FRATRVM MENDICANTIVM

Canonicalo[illegible]

IVXTA SACRI CONCILII TRIDENTINI

reformationem, & [illegible]

commun[illegible]

Cum [illegible]

ordinis Concilij [illegible]

Per R. D. Io. Baptistam Con[illegible]

Apostol[illegible]

Canonici [illegible]

EDITA

AD S. D. N. D. CLEMENTEM VIII.
PONT. OPT. MAX.

FLORENTIAE

Apud Heredes [illegible]

[illegible]

S. D. N. D.

CLEMENTI VIII.

PONT. OPT. MAX.

Ioannes Baptista Confettius post tuæ Beatitudinis Pedum oscula Sanctorum.

CVM plures iam annos Floren. ab omnibus ferè sacrorum ordinum Regulariumque sodalitatum, Religiosis hominibus Conseruator (vt aiunt) fuerim, & in iudicialibus causis custos electus, Apostolicorumque ipsis concessorum priuilegiorum, & eorumdem illorum non pauca negocia tractauerim, necesse habui, ea omnia quæ extarent videre priuilegia, sed infinita penè cum essent, & eorum quædam iam obsoleta, & vetustate obruta, & alia a Maximis Sanctissimisque Romanis Pontificibus, qui iam diu de vita decesserunt, & a sacrosancto Tridentino Concilio moderata, & aliquo modo imminuta essent: eorumdem non nisi comunis, & planè confusa posset haberi notitia, & hac de causa quamplurime; & magne quotidie orirentur discordie inter Regulares, & Episcopos, cæterosque Ordinarios, curatosque sacerdotes; multis ego cum laboribus quæ erant dispersa, & in iure comuni habentur, & in extrauagantibus

Apostolicis constitutionibus,& alibi continentur rogatus, in vnum quasi locum vnà cùm ipsius Tridentini Concilij decretis collegi volumen, & per multa insuper circa ea ipsa conseruanda diligenter animaduerti, obseruaui, atq; notaui, quę non solum regularibus omnibus: & ijs præsertim qui summa in mendicitate viuunt, & illis qui principē inter eos locum obtinent curamque eorum gerunt; verum etiam Iuris consultis de iure Canonico, & Ecclesiastico respondentibus, & Iudicibus causas illorum cognoscentibus, ac iudicantibus magnam vtilitatem afferre posse videbantur. Opus igitur confeci & rerum omniū quæ in ipso tractantur genera ipsa summatim exposui, vt facilè a quovis percipi possint, & quæ nam ea sint quæ integra confirmata & renouata restent ordinibus ipsis manifestę appareat. Ex qua quidem distinctione hunc maximum fructum capient Regulares & alij: quod planè intelligent quibus se possint vti priuilegijs, & propterea ipsi cum Episcopis cæterisque ordinariis minimę cōtendere audebunt, & illi immunitates eorum haud infringere tentabūt, & sic discordie multę magneque inter ipsos controuersie tollentur. Et quia omnes Religiosorum ordines & quocumq; nomine appellentur sacræ fratrum sodalitates a summa vereque diuina auctoritate, potestate, & concessu Maximorum Romanorum Pontificum institutæ, approbatæ, & confirmatæ sunt, & iisdem ipsis, & Sacrosanctæ Apostolicæ & Romanæ sedi proximè sunt subiectæ: & ab hac tantum possunt ea dari, quæ hactenus data sunt priuilegia, Vi-

sum est

sum est mihi laborem omnem meum, studiũ, & operam tibi dicare & consecrare. Nam tibi vni & merito præ cæteris omnibus maximè conuenire COLLECTIONEM hanc meam priuilegiorum Regularium ordinum Mendicantium, nõ est dubitandum. a solo enim Iesu Christi, Dei & Domini nostri in terris Vicario dantur, qui vt & tu nomine & re vera Clemens Diui Petri successor, Ecclesiæ Episcopus, Christianorũ omniũ nẽ dũ Regularium Pastor, Pater, Rector, & Dominus; necnon Ecclesiasticæ Hierarchiæ summus & optimus Princeps & Pontifex aperit & nemo claudit, claudit & nemo aperit. Accipe ergo Sanctissime & maxime Pater libẽti animo librum quem ego tuus humilis fidelisque seruus ad sanctissimos tuos pedes, quos iterum & demissè, osculor stratus, tantamque tuam (vti par est) veneratus Maiestatem, tibi inscriptum a me, & consecratum offero, atque vt pro summa tua ac paterna charitate, mei & huius voluminis, quod ad Dei omnipotentis & Deiparæ Virginis, ac Sanctorum Dominici, Francisci, Augustini, ceterarumque Religionum Sanctorum Auctorum laudem, honorem & Gloriam confeci, patrocinium Clementer suscipere velis te supplex oro & obsecro. Sanctissimam Beatitudinem tuam Deus ipse Ecclesiæ suæ diutissime fœliciterque conseruet.

REVE-

REVERENDISSIMIS PATRIBVS

SACROSANCTIS REGVLARIVM MENDICANTIVM ORDINIBVS PRAEPOSITIS GENERALIBVS ET PROVINCIALIBVS.

Ioannes Baptista Consettius Florentinus Prothonotarius Apostolicus.

S. P. D.

QVOD propter Dei Gloriam & vestrorum sacrorum ordinum Reverendissimi ac Colendissimi Patres Dignitatem, vtilitatem & commodum multo labore hoc volumen confecerim; ac Sanctissimo ac Beatissimo Patri & Domino Nostro D. Clementi Octavo summo Romano Pontifici meo, à dicatum in lucem prodire voluerim, vobis in primis gratum me fecisse, quod vehementer expetiveram non temere sum arbitratus. Nam ea omnia in eo continentur privilegia, quæ pro vestrarum Religionum libertate asserenda, iureque suo tuendis vestris à summis Romanis Pontificibus sunt concessa sodalitatibus; & insuper quæ mihi digna visa sunt, & necessaria, vt à me saltim summatim notarentur, quæque multis in rebus & præsertim in litibus, controversiis, & causis finiendis maximo illis vsu esse possunt. Id quod ego ipse earum sæpe conserva-

tor adhi-

tor adhibitus magnopere sum expertus. Amoris igitur mei pignus & obseruantiæ erga vos vestrosque sacros religiosorum hominum Cœtus hic nouus meus sit liber. Quem vti iam dixi, me omnium vestra causa, quorum honori & comodo inseruire maxime cupio edidisse, fateor ac testor. Valete & me vobis esse deditum obstrictumque scitote.

Opus hoc vtile admodum & impressione dignum censet Frater Thomas Buoninsignius Ordinis Prædicatorum, & Sacræ Theologiæ professor, nec quicquam continet quod Doctrinæ Catholicæ & bonis moribus non consentiat. Ego Frater Thomas prædictus de mandato R. D. Vicarij, ac R. P. Inquisitoris manu propria subscripsi.

Imprimatur Florentiæ, accedente consensu R. P. Inquisitoris, die 6. Iunij, 1596. Antonius Beninenius Vicarius Generalis Florentiæ.

Nos Frater Dionisius Costacciarius Hereticæ prauitatis Inquisitor Florentiæ & totius Dominij Florentini facultatem imprimendi concedimus 6. Iunij. 1596.

Iacobus Danius.

SVMMORVM PONTIFICVM NOMINA.

A quibus Priuilegia infrascripta iuxta illorum feriem emanarunt.

GREGORIVS.	IX.	SIXTVS.	IIII.
INNOCENTIVS.	IIII.	INNOCENTIVS.	VIII.
ALEXANDER.	IIII.	ALEXANDER.	VI.
VRBANVS.	IIII.	IVLIVS.	II.
CLEMENS.	IIII.	LEO.	X.
HONORIVS.	IIII.	CLEMENS.	VII.
BONIFACIVS.	VIII.	PAVLVS.	III.
IOANNES.	XXII.	IVLIVS.	III.
GREGORIVS.	XI.	PAVLVS.	IIII.
BONIFACIVS.	IX.	PIVS.	IIII.
INNOCENTIVS.	VII.	PIVS.	V.
MARTINVS.	V.	GREGORIVS.	XIII.
EVGENIVS.	IIII.	SIXTVS.	V.
NICOLAVS.	V.	GREGORIVS.	XIIII.
PIVS.	II.	CLEMENS.	VIII.
PAVLVS.	II.	Qui viuit, & regnat.	

HI Omnes Pontifices singulos Sacros Religiosorum Ordines, & sodalitates quam pluribus priuilegiis, & immunitatibus, tam in dictarum Religionum nascentium exordio, quam etiam deinceps successiuis temporibus decorarunt, & communiti sunt, sed quoniam Locorum ordinarij contra præfatos Regulares de iure comuni fundatam intentionem habent, ita vt exempti etiam ab eis requisiti sua priuilegia de quibus controuersia fuerit ad legendum integraliter ad ipsorum exemptorum Regularium intétionem fundandam tam in agendo, quam in defendendo ostendere, seu transumpta tradere (prout sacra iura disponunt teneantur. Ideo ea omnia priuilegia eisdem ordinibus à præfatis Summis Pontificibus concessa, & quę ad manus deuenere, ex illisq; magis necessaria, & ad dictorum Regularium iura seruanda, & defendenda contra personas extra ordinem duntaxat concessa, vnà cum alijs Apostolicis constitutionibus omnium fidelium reformationem tangentibus ex authenticis transumptis extracta, & exemplata in prima, & secunda parte huius præsentis Collectionis suo ordine impressa sunt, vt Regulares ipsi quando eis opus fuerit in iudicio, & extra illa ostendere, & exibere, eisq; frui, & vti comodè possint, & valeant.

Cap. cum persone de priuil. in 6.

A

GREGORIVS NONVS.

Romanus Innocentij tertij nepos, ad Apicem Apostolatus assumptus est, & Coronatus 12. Cal. Aprilis 1227. in Sanctorum numerum solemniter adscripsit primos Ordinis Min. & Prędicatorum Patriarchas, & institutores SS. Franciscum, Dominicum, nec non Beatum Antonium de Padua, primi Ordinis, & Beatam Elisabet tertij Ordinis eiusdem S. Francisci illorumq; festiuitates in Ecclesia ab vniuersis Christifidelibus celebrari mandauit.

I.

BVLLA CANONIZATIONIS B. FRANCISCI.

GREGORIVS Episcopus Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Archipræsbyteris, Archidiaconis, Decanis, & alijs Ecclesiarum Prælatis, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Sicut phiale aureę quas vidit Ioannes plenas odoramentorum quæ sunt orationes Sanctorum in conspectu altissimi ad abolendam nostrorum criminum corruptelam odorem suauitatis emittunt: ita saluti nostræ credimus plurimum expedire: si eorum in terris celebrem habeamus memoriam: ipsorum merita solemnibus recolentes præconijs: quorum in cœlis speramus intercessionibus assiduis adiuuari: Sanè cum de conuersatione vita, & meritis Beati Francisci institutoris, & Rectoris Ordinis Fratrum Minorum qui iuxta consilium Saluatoris contemptis transitorijs secundum promissionem eiusdem ad celestia præmia fęliciter, & ęterna peruenit: cuius vità, & fama præclara peccatorum depulsa caligine ambulantium in regione vmbræ mortis, tam virorum, quam mulierum ad fidem Ecclesiæ roborandam, & confutandam. Hæreticam prauitatem viuit: & adhuc viget non modice multitudo, tam per multos alios fide dignos, qui miracula quæ Deus per illius sancti merita operatur plenius, cognouerunt certiores effecti: auditis etiam virtutibus, & miraculorum insignijs. Et quod inter carnales spiritualiter, & inter homines etiam conuersationem angelicam habuisset: ipsum qui cum Christo corporaliter meruit esse in cęlestibus: & ne ipsius honori debito, & gloriæ detrahere videremur, quodammodo si glorificatum à Domino permitteremus vlterius humana deuotione priuari: De fratrum nostrorum consilio, & prælatorum omnium qui tunc temporis apud Sedem Apostolicam consistebant Sanctorum Cathalogo duximus ascribendum. Cum igitur eius lucerna sic exarsit hactenus in hoc mundo; quod per Dei gratiam iam non sub modio, sed super candelabrum meruit collocari: vniuersitatem vestram rogamus, monemus, & hortamur, per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus deuotionem fidelium ad venerationem ipsius salubriter excitantes; festiuitatem eius quarto nonas Octobris annis singulis solemniter celebretis, & pronuncietis, constituto die simpliciter celebrandam: ut eius precibus Dominus exoratus, suam nobis tribuat gratiam in præsenti, & gloriam in futuro. Datum nono Cal. Martij. Pontificatus nostri Anno secundo.

II.

BVLLA CANONIZATIONIS B. DOMINICI.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis filijs, Abbatibus, & Prioribus, Archidiaconis, Decanis, Præpositis, Archipresbyteris, & alijs Ecclesiarum Prælatis, ad quos literæ istæ peruenerint, Salutem, & Apostolicam Benedictionem. ¶ Fons sapientiæ uerbum patris, Dominus noster Iesus Christus, cuius natura bonitas, opus misericordia, redimens, renouans quos creauit, qui vineam quàm de Egipto transtulit, vsque ad consumationem sæculi non relinquit, sapienter, signa propter instabiles mentes innouat, & mirabilia, contra diffidentiam incredulitatis immutat. dum in Ecclesiæ nascentis exordio, post obitum Moysi, videlicet finem legis, ascensurus equos in euangeliorum quadrigis, quæ vere sunt sanitas, arcum sacri eloquij, quem donec Iudeus infirmetur intenderat, & Iuramentis quę in patribus nobis disposuerat suscitatis, confidentiam hyerico, gloriam mundi quem prædicationis fremitu obstupefactis gentibus vicerat, calcaturus, viam equis suis in mari faceret, in Raab, salutem latitudinis gentium, signo coccineo figuraret. In prima quadrigarum quatuor egredientium in Zacharia de medio duorum montium ereorum, protulit equos rufos, populorum principes, fortes terræ, qui per obedientiam fidei, Deo Habraam patris credentium, in fundamentum noui fœderis adherentes, ad Ducis instar, tinctis de Bosra (idest tribulationis angustia) vestibus, cuncta suæ signa militiæ rubricarunt, vt pro futuræ gloriæ gaudio, pręsentem gladium non timentes, effecti martires (id est testes) noue legis libro, confessionis voce subscriberent, forinsecus miraculorum signis, ad stipulationum robur appositis, librum & tabernaculum, quod Deus & non homo fixit, ac euangelici vasa ministerij, non brutorum sed rationabilium hostiarum sanguine tingeret, & in vniuersam spaciosi maris faciem sagena prædicationis expansa, multiplicatam super numerum, de cunctis quæ sub cœlo sunt nationibus, Ecclesiam congregarent. Sed quia præsumptio multitudinem, & malitia subsequunta est libertatem in quadriga secunda, sub colore qui lugentibus, ac penitentibus congruit, equestrem cuneum deputauit, qui ad claustrale desertum ductus per spiritum, sub noui Israelis auriga, Sanctissimo Benedicto, velut sub altero Heliseo filij prophetarum, communis vitæ bonum, occasione multitudinis perditum, in iocundæ cohabitationis grata societate restituit, & sic unitatis scissum rete restituens, ac per opera pietatis, ad terram aquilonis (vnde omne malum panditur) proficiscens, eum fecit in ingressus Thesauros, viuis & contritis corde quiescere, qui dedignantur in corpore peccatis subdito, habitare. Post quos quasi lapsum renouaturus exercitum, & redditurus iubilum post lamentum, applicitis ad quadrigam tertiam equis albis, fratribus Cistercien. ordinis, & florentes velut tonsarum greges, geminæ charitatis fetibus vberes, de pœnitentiæ lauacro fecit ascendere, sancto Bernardo ariete ouium, in virtute Spiritus, qui ex alto indutus extitit, & in abundantia frumenti uallium præeunte, ut transeuntes liberati per eum, in fortitudine clament ad dominum, dicant hymnum, & ponant Castra Dei exercituum super mare. Nouo igitur Israele his tribus agminibus, turmis totidem, quos philistim fecerant, occurrente, hora vndecima, cum dies iam declinasset ad Vesperam, propter iniquitatis abundantiam, charitate plurimum frigescente, uergeret Iustitiæ radius ad occasum, quia Vineam ad quam pater familias operarios diuersis temporibus, denarij conductos conuentione præmiserat, & quam sua dextera plantarat, non solum viciorum vepres, & spinæ peruaserant, sed iam propemodum vulpeculæ demolientes, conuertere in alienæ vitis amaritudinem, intendebant, aduersus infestissimam multitudinem, militiam adunare voluit promptiorem. Et sicut in præsentiarum cernimus, post trium, signis differentium, tirocinia quadrigarum, in quadriga quarta, equos varios, & robustos, prædicatorum, & minorum fratrum agmina, cum electis Ducibus, simul in prælium directuras, spiritum Sancti Dominici suscitauit, & ei velut equo, suæ gloriæ præbens fidei fortitudinem, & feruorem, diuinæ prædicationis hynnitum circundedit collo eius. Qui gerens à pueritia cor senile, ac in mortificatione Carnis eligens viuere, vitæ requi-

siuit

fluit auctorem, & Deo deditus, ac in Nazareum, sub beati Augustini regula consecratus, sedulum circa sancta, Samuelis imitatus obsequium, in castigatione desiderij, pijssimum Danielis continuans affectum, Iustitiæ semitas, & sanctorum vias, strenuus athleta custodiens, & uel ad momentum, de tabernaculo Domini, de militantis Ecclesiæ magisterio, ac ministerio, non discedens, carnem spiritui, & sensualitatem subijciens rationi, & factus vnus cum Deo Spiritus, totus in eum, per excessum mentis pergere studuit, & sobriæ compassionis studiis, à charitate proximi non recessit, quo fugitantes delicias carnium, & fulgurante mentes lapideas impiorum, omnis Hæreticorum secta contremuit, omnis Ecclesia fidelium exultauit. Eetate crescente, creuit & gratia, Quando quidem inexplicabile gaudium de zelo concipiens animarum, ad eloquia Dei dedit animum, & per euangelium Christi multos generans, in conuersione tam strenuæ multitudinis, euangelicæ dignitatis officium profitentis, nomen, & opus in terra meruit obtinere maiorum, pastor, & Dux inclitus in populo Dei factus, nouum prædicatorum ordinem instituit meritis, ordinauit exemplis, nec miraculis confirmare desijt euidentibus, & probatis. Nam inter opera sanctitatis, & signa virtutis, quibus in Carne positus claruit, diuersorum curatis languoribus, loquelam mutis, uisum cecis, surdis auditum, gressum paraliticis, & sanitate pristina, multarum generibus inualitudinum restitutis: aperte patuit, qualis spiritus in eiusdem sanctissimi gleba corporis habitauit. Cum igitur ex multa familiaritate quam nobiscum in minori constitutis officio, habuit, argumenta sanctitatis ipsius, ex insigni vitæ testimonio constitissent, essetq; postmodum de miraculorum veritate dictorum facta nobis per testes idoneos plena fides. Nos eum commisso nobis grege domini, confidentes eius posse suffragiis per Dei misericordiam adiuuari, vt cuius in terris solatium gratiosæ familiaritatis habere meruimus, eius in cœlis potenti patrocinio gaudeamus, ipsum de fratrum nostrorum consilentium prælatorum, cathalogo sanctorum ascribi decreuimus, statuentes firmiter, ac Vniuersitati vestræ præsentibus iniungentes, ut Nonis Augusti ante diem quo posita carnis sarcina, diues meritis, penetrauit in sancta, similis sanctorum factus in gloria, eius natalicia celebretis, & faciatis solemniter celebrari, quatenus eius precibus, Deus quem viuens coluit exoratus gratiam in præsenti seculo, & gloriam nobis tribuat in futuro. Nos vero tanti confessoris venerabilem sepulturam, quę miraculorum fulgoribus generalem illustrat Ecclesiam, cupientes dignis Christianæ deuotionis honoribus frequentari, vere penitentibus, & confessis, illam in festiuitate præfata, annis singulis, cum deuotione, ac reuerentia debita visitantibus, de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, annum ynum de iniuncta sibi penitentia misericorditer relaxamus. Datum Romæ Tertio Idus Iulij Pontificatus nostri Anno octauo.

III.

COMMENDAT FRATRES PRÆDICATORES Ecclesiarum Prælatis, quibus committitur, vt questuantes nomine Ordinis capiant, & puniant.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Venerabilibus Fratribus, Archiepiscopis, & Episcopis, & dilectis filijs, Abbatibus, Prioribus, & alijs Ecclesiarum Prælatis, ad quos literæ istæ peruenerint, Salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Quoniam abundauit iniquitas & refriguit charitas plurimorum, ecce ordinem dilectorum filiorum Fratrum Prædicatorum dominus suscitauit. Qui non quæ sua sed quæ sunt Christi quærentes, tam contra profligandas hæreses, quàm contra pestes alias mortiferas extirpandas, se dedicarunt euangelizationi verbi Dei, in abiectione voluntariæ paupertatis. Nos igitur eorum sanctum propositum, & necessarium ministerium, fauore beniuolo prosequentes, vniuersitati vestræ, ipsos affectuose duximus commendandos. Charitatem vestram rogantes, & exorantes in domino, ac per apostolica vobis scripta mandantes,

mandantes, quatenus, dilectos filios, fratres ordinis memorati, pro reuerentia diuina, ad officium prædicandi, ad quod deputati sunt, recipiatis benigne, ac populos uobis commissos, vt ex ore ipsorum, verbi Dei semen deuote suscipiant, & confiteantur eisdem (cum ipsis auctoritate nostra liceat Confessiones audire, ac pęnitentias iniungere) sedulò admonentes, pro nostra, & Apostolicæ sedis reuerentia, in suis eis necessitatibus, liberaliter assistatis: quatenus ad prædicta suscipienda vestris exhortationibus, populi præparati, tanquam bona, ac fructifera terra, pro vitiorum tribulis, incipiat segetem germinare virtutum, & dicti fratres, per cooperationem uestram, suscepti ministerij cursum, felicius consumando, optatum reportent sui fauoris fructum, & finem, salutem videlicet animarum. Quia verò sæpe vitia sub spetie virtutum occultè subintrant, & Angelus Sathanæ in Angelum lucis se plerumq; simulatè transformat: præsentium vobis auctoritate mandamus quatenus si qui de prædictorum fratrum ordine se dicentes, in partibus uestris prædicauerint, ad quæstum se pecuniarum conuertendo, per quos religionem eorum qui paupertatem professi sunt contigerit infamari, vos tanquàm falsarios capiatis, & condemnetis eosdem. Datum Lateran. Sexto Idus Maij Pontificatus nostri Anno primo.

IIII.

FRATRES MINORES EISDEM PRÆLATIS similiter comendat.

GREGORIVS Episcopus, &c. Archiepiscopis, & Episcopis, Abbatibus, Decanis, Archidiaconis, & alijs Ecclesiarum Prælatis. ¶ Cum qui recipit prophetam in nomine prophetę mercedem prophetę recipere mereatur: dilectos filios fratres Minores, qui more Apostolorum serendo semina verbi Dei diuersas circumeunt regiones, eo deuotioni vestre fiducialius commendamus, quo salutem fidelium propensius affectantes ardenter cupimus, ut vobis apud Deum ex inde augeatur, cumulum meritorum. Quo circa vniuersitatem vestram rogamus, & hortamur attentè per Apostolica vobis scripta mandantes, quatenus dictos fratres ad uos accedentes, ut circa lucrum animarum, & euangelizationem uerbi Dei suum ministerium exequantur, habeatis eius intuitu commendatos cuius ijdem obsequijs sunt ascripti benigne, ac charitatiue recipiatis eosdem utpote catholicos, & fideles, eisq; fauorabiles, ac propitij in suis necessitatibus existatis, credendo firmiter, & certam de ipsis habendo fiduciam, quòd cum spiritu, viuant, spiritu, & ambulent, se operarios in uinea Domini debeant in confusibiles exhibere. Datum ij. idus Iunij Pontificatus nostri Anno octauo.

V.

DECLARAT CASVS IN QVIBVS LICITVM est fratribus Minor. ingredi Monasteria S. Claræ Monialium.

Similem declarationem fecit Gregorius XIII. quàm habes infra Const. 3.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei dilectis in Christo filiabus uniuersis Abbatissis, & Monialibus inclusis monasteriorum ordinis Sancti Damiani, salutem, & Apostolicam benedictionem. Vestris pijs supplicationibus inclinati, fratribus Minoribus, qui monasterium uestrorum obsequijs deputantur, ut pro exercendo monasteriorum ipsorum opere; uel illis conseruandis ab incendio, seu latronibus defendendis, aut frater præsbyter cum fratrum ipsorum clerico maturo moribus, & ętate pro audiendis confessionibus uestris

bus uestris, & extrema unctione, & alijs sacramentis Ecclesiasticis exhibendis uobis infirmitate cogente, ac sepeliendis corporibus decedentium sororum monasteria ipsa secundum formam quæ in regula uestra noscitur contineri ingredi ualeant liberam con cedimus auctoritate præsentium facultatem. Datum Laterani sexto nonas Iulij Pontificatus nostri Anno quintodecimo.

INNOCENTIVS QVARTVS

Genuensis creatus Pontifex anno Domini 1242. vixit in Pontificatu annos xij. & Beatum Petrum martirem Ordinis Prędicatorum Sanctorum Martyrum cathalogo ascribendum mandauit.

I.

Prędicatorum Fratribus in partibus Orientalibus, & terris infidelium ad prędicandum Iesu Christi Euangelium proficiscentibus multa priuilegia concedit.

Similem concessionem fecit Sixtus iiij. eisdem fratribus, quam habes infra Constit. 4.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs fratribus de Ordine Prædic. in terris Sarracenorum, Paganorum, Græcorũ, Bulgarorum, Cumanorum, Ethiopum, Syrorũ, Iberorũ, Alanorum, Gazarorũ, Gothorum, Zicocorum, Ruthenorũ, Iacobitarũ, Nubianorũ, Georgianorum, Armenorũ, Indorum, Mostelitarũ, Tartarorum, Hungarorum maioris Hungariæ Christianorum Captiuatorum apud Tartaros, aliarumq; Infidelium nationum Orientis, seu quarumcunque aliarum partium proficiscentibus; Salutem, & Apostolicam Benedictionem. ¶ Cum hora undecima sit diei hominibus ut exeant ad opus, usque ad mundi uesperam deputati; & illud Apocalipsis eulogium, citò creatur cum matris Ecclesiæ consolatione complendum, uidelicet oportere uiros spirituales, vitæ munditiam, & intelligentiæ gratiam cum Ioanne sortitos, populis, & gentibus, linguis regibusq; multis denuo prophetare, quia non sequetur reliquiarum Israel per Ysayam prophetata salutario, nisi (iuxta Paulum Apostolum) prius introeat gentium plenitudo. Nos licet immeriti super apostolicæ sedis speculam constituti, fideliter, ac prudenter dispensandis Dei ministerijs, & operibus coadiuuandis intendimus, si uergente plenitudine temporis, post pia Priorum studia, in uineam Domini Sabaoth nouos, & pęnè nouissimos, qui sapientiam longum didicere per otium, operarios mittere procuramus. Vos igitur quos iuxta professæ Religionis officium, zelus comedit animarum, & in quadriga quarta quàm uarijs charismatum donis, & fidei fortitudine trahitis, ubiq; discurrere, ac uexillum Regis gloriæ procul leuare gestitis: ad gentes quæ Iesum Christum Dominum non cognoscunt, & ad subtractionis filios, qui sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ non obediunt destinamus, uobis in remissionem peccatorum omnium iniungentes, quatenus seminaturi super aquas multas, in illo tantum qui mundum dixit se uicisse confisi, ad illuminationem cœteræ multitudinis, & exterminium hæreticæ falsitatis, ad confirmandum nutantium animos, & fidelium confortandos, in luce sermonis, & certitudine operis, propositum uobis iter, sine quorumlibet offensione curratis. Vt autem ministerium uestrum honoretur plenius, & honorabilius impleatur, præsentium nobis auctoritate concedimus, ut in terris quæ adhuc sedis apostolichæ magisterio non intendunt, proponere uerbum Dei, & constitutis ibidem (non obstante si aliqua sunt excommunicatione legati) in uerbis, officio, & cibo,

cibo, ac in alijs secure communicare, & ipsos seu etiam alios conuerti ad unitatem Christianæ fidei cupientes; recipere, baptizare, & aggregare Ecclesiæ filijs ualeatis, & presbyteri ex uobis, ipsos aggregatos possint insignire caractere clericali, & ipsos ad Acolytatus ordinem promouere. Liceat etiam uobis ibidem redeuntibus ad obedientiam Sedis Apostolicæ, qui sunt excommunicatione ligati, absolutionis beneficium iuxta formam Ecclesiæ impertiri, & super eo, dispensare cum ipsis, qui sacros receperunt ordines, & diuina celebrarunt officia sic ligati, hoc ipsum uobis sit licitum, circa illos de terris eisdem, qui temporibus indebitis, uel infra ætatem legitimam, aut qui omnes eadem die, uel, superiores prætermissis inferioribus, coferre seu recipere ordines præsumpserunt, (si tamen in hoc seruata talis forma extiterit, per quam ordines recepissent,) uobis præterea dispensare liceat, ut illi ex nationibus vestræ prædicationi commissis, qui post susceptionem sacrorum ordinum, uel ingradibus, & casibus à diuina minimè lege prohibitis, matrimonia contraxerunt, remaneant in eisdem, & hi qui ad Ecclesiæ catholicæ redierint vnitatem, vt inter suos habitent, eisq; communicent: Nec non, quod Clerici nationum ipsarum, publice ad obedientiam Sedis Apostolicæ redeuntes, gaudeant priuilegio clericali. Sit etiam vobis licitum, omnium fidelium in terris prædictis confessiones audire, ac ipsis iniungere pœnitentias salutares, & excommunicatos à Canone vel alio modo, iuxta formam Ecclesiæ absoluere, dummodo iniuriam, & damna passis satisfaciant competenter. Cum irregularibus autem partium earum in casibus in quibus solent legati Sedis Apostolicę dispensare, ac etiam cum Clericis ipsarum partium, patientibus defectum natalium, (dummodo non sint de adulterio vel incestu, aut de regularibus procreati) sit vobis dispensandi facultas, Quam circa illos similiter habeatis, qui ab vnitate Ecclesiæ Catholicæ, seu Religione, vel clericali ordine discesserunt, si humiliter redire voluerint, & dignè satisfacere de commissis. Ita quod ipsi Religiosi ad sua loca, salua disciplina ordinis resumantur, & illos ex iam dictis qui excommunicationis vinculo sunt astricti, iuxta præmissam formam, & prædictæ satisfactionis modum, absoluere valeatis, & cum irregularibus ex eisdem (sicut est expressum superius) dispensare. Ad hæc sit vobis absoluendi facultas, occissores Clericorum, & religiosarum personarum, in prædictis partibus constitutos, fundandi de nouo ibidem Ecclesias, & reconciliandi ipsas quæ sunt casu aliquo prophanatæ, ac de nouo fundatis, rectores idoneos prouidendi, & illis qui de gentibus, vel schismaticis nouiter sunt conuersi, dandi licentiam, vt vxores suas, cum quibus in gradibus à lege diuina non prohibitis contraxerunt, valeant retinere. De causis matrimonialibus quas in partibus illis ad audientiam uestram deferre contigerit, legitimè cognoscendi, ac discordantes inter se ad inuicem, quod ad pacem, & concordiam redeant, Necnon quòd inordinate uiuentes, de suis excessibus sicut iustum fuerit, satisfactionem exhibeant compellendi per censuram Ecclesiasticam, uobis libera sit facultas. Insuper in locis in quibus uos hospitari contigerit, uel in locis partium earundem, in quibus residentiam facietis, missam, & cœtera diuina celebrare officia, & in eisdem partibus, Cimiteria benedicere, ac dare indulgentias, commutare uota, facultatem, & licentiaam habeatis. Cœterum uobis concedimus, quòd à Catholicis Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis ordines & alia Ecclesiastica Sacramenta suscipere, & altaria portatilia, more ipsorum, à iam præfatis Episcopis benedicta, habere, & eis uti possitis, si contigat uos aliquo casu, nostra altariola non habere; ac uestes sacerdotales, altaris pallas, corporalia, per eos qui ex uobis sunt præsbyteri (Cum necesse vobis fuerit) benedicere, nbi catholicorum Episcoporum copia non habetur, necnon alia facere, quæ ad augmentum Dominici nominis, & ampliationem Catholicæ fidei, ac reprobationem et irritationem illornm qui sacris traditionibus contradicunt, sicut pro loco, & tempore uidebitis expedire. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concesionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Assisij X. Cal. Augusti Pontificatus nostri Anno undecimo.

ALE-

ALEXANDER QVARTVS

Romanus ad summum Pontificatum assumptus anno Domini 1255. in quo sedit annis septem. Beatam Claram secundi ordinis S. Francisci professam, in Sanctarum Virginum cathalogo retulit.

II.

Declarat conuentiones, & pacta in prejudicium Ordinis absque licentia generalis, aut Prouincialis facta, irrita & inania esse.

Idem declaratum fuit per Honorium IIII. infra Const. 2. & per Iulium II. Const. 3.

ALEXANDER, Episc. &c. Generali ministro fratrum de Ordine Min. Mente sollicita debent à nobis illa corrigi, ac etiam in irritum reuocari, si non solum iuri contraria sed pijs locis quamplurimum sunt nociua. Sanè lecta coram nobis tua petitio continebat, quòd licet fratres ordinis tui ex statuto seu consuetudine ipsius ordinis absque tuo, & suorum prouincialium ministrorum assensu nullas super his possint compositiones facere quæ ad eundem noscuntur ordinem pertinere, nonnulli tamen guardiani custodes, & fratres ipsius ordinis pro redimendis vexationibus, quæ sibi à religiosis personis, & clericis secularibus sæpę sæpius inferuntur: diuersas cum eis compositiones, & pacta obligationibus interpositis, & adiectis conditionibus super locis ad dictum ordinem pertinentibus eorumq: cimiterijs sine tua, & ipsorum ministrorum licentia sunt inire coacti. Quare pro parte tua humiliter petebatur à nobis, vt cum compositiones, pacta, conditiones, & obligationes huiusmodi redundent in graue detrimentum ordinis memorati, subuenire super hoc paterna diligentia curaremus. Nos itaque tuis supplicationibus inclinati, compositiones, conditiones, obligationes, & pacta omnia quocunque nomine censeantur, quæ super præmissis absque tua, & dictorum ministrorum prouincialium licentiā, & assensu contra huiusmodi prædicti ordinis statutum, vel consuetudinem taliter inita esse noscuntur cum sint temeraria pęnitus, & indigna, præsentium auctoritate irrita decernimus, & nullius existere firmitatis, ac ministros, guardianos, custodes, & fratres eosdem ad eorum obseruantiam non teneri. Nulli ergo, &c. Datum Anagnie. VII. Cal. Augusti. Pontificatus nostri Anno quicto.

II.

MANDAT VNIVERSIS ECCLESIARVM Prælatis, vt permittant fratribus, eorum obseruantijs, Indulgentijs, ac literis ab Apostolica sede eis concessis liberè vti.

ALEXANDER Episcopus, &c. Archiepiscopis, Episcopis, Abbatibus, Prioribus, Archipresbyteris, & alijs Ecclesiarum prelatis. Patris æterni benignitas pro sui nominis attollenda gloria, & fidelium procuranda salute inter personas plurimas diuinis obsequijs, deputatas viros in Ecclesia sua sancta constituit conuersationis, & uitę honeste conspicuos, ac scientię titulis insigni-

tos. Hi sunt dilecti Deo, & hominibus fratres Ordinis Minorum, & Prædicatorum, qui suum semper affectum ad amorem cœlestium dirigentes, uirtutem diuini nominis per orbem terrarum publicant, & Christianæ religionis ampliando cultum uigili attentione desudant. Hi sunt qui uitam, & merita beatissimi Pauli Apostoli contemplantes gloriantur in sola Cruce Domini spernendo mundi solatio pro delicijs paradisi. Hi sunt qui hostes animę per Scutum fidei, Loricam iusticiæ, gladium spiritus, salutis galeam. Hastam perseuerantię debellantes obtinere satagunt, ut catholicis uniuersis Fidei spei, & charitatis augmenta proueniant, ac perfidis veritatis via pateat, & hæreticè prauitatis insania euanescat. De tantorum siquidem meritorum prouenit claritate, quod nos fratres eosdem in Christo affectu syncerissimo diligamus, & ipsos ybique terrarum statu gaudere pacifico affectamus, pro re indigna, & nimis amara ducentes siquis de numero fidelium, & potissime prælatorum eos aliquibus turbat iniurijs, vel offensis. Rogamus itaque deuotionem vestram, & per Dei misericordiam obsecramus per Apostolica scripta vobis mandantes, ac in remissionem vobis peccaminum iniungentes: quatenus illos qui sunt ex eis in vestris ciuitatibus, & diocesibus constituti, seu qui ad præsentiam vestram quandocunque peruenerint: pro Diuina, & nostra reuerentia affabiliter, & benignè recipere ac eos vestræ charitatis studeatis affluentia confouere: permittendo vti libere regularibus eorum obseruantijs, & statutis per Sedem Apostolicam approbatis, ac etiam indulgentijs, & literis quis circunspecta pietas sedis eiusdem olim concessisse dignoscitur de sua gratia speciali. Cęterum prædictos fratres de fauoris vestri plenitudine plenius honorantes eis liberaliter concedatis, vt quæ sunt opportuna pro animarū salute fieri ab eis auctoritate vestra liberè valeant exerceri, præsertim cum ipsi cordi habeant mysterium suū ita laudabiliter, & prudenter exequi, quòd ex inde apud vos possint synceram, & stabilem beneuolentiam promereri. Preces autem nostràs, quas vobis ex intimo cordis affectu dirigimus sic adimpleat vestra synceritas, quòd propter hoc vobis gratiosi fauoris præmia opportuno tempore compensemus. Datum Neapoli V. idus Aprilis Pontificatus nostri Anno primo.

III.

CONCEDIT FRATRIBVS MINORIBVS QVOD de male acquisitis, & incertis relictis, possint quęcunque sibi donantur licitè recipere.

Similem concessionem fecit Vrbanus IIII. fratribus Carmelitis infra Const. 10.

ALEXANDER Episcopus, &c. Generali, & Prouincialibus ministris, ac fratribus ordinis fratrum Minorum fe. re. I. Papa prædecessor noster, & nos postmodum ad instar ipsius dilectis filijs magistro, & fratribus militiæ templi Hierosolymitani pro exoneratione debitorum quibus teneri dicuntur, vt de usuris, rapinis, & alias quocunque modo illicite acquisitis, quæ Christi fideles mandant restitui in vltima uoluntate vel dum uiuunt, etiam si sospitate fruuntur restituere sunt parati, si quibus ipsorum restitutio fieri debeat omnino inueniri non possunt, necnon de legatis indistinctè in pios vsus relictis non expressis locis aliquibus, uel personis usque ad decem milia marcarum argenti ubique locorum extra regnum Alemaniæ recipere ualeant: per Apostolicas sub certa forma literas dicimur concessisse, diuersis super hoc eis executoribus deputatis. Verum quia sicut intelleximus dictus magistri, & fratres super præmissis, quæ siue uobis, siue dispositioni, uel ordinationi alicuius, uel aliquorum ex uobis quomodolibet relinquuntur, seu si executores decedentium de talibus eorum dispositioni relictis uobis uelint aliqua elargiri, uos occasione concessionis huiusmodi inquietant multipliciter, & molestant. Nos, & uolentes pa-

ci, &

ei, & tranquillitati uestræ paterna super hoc sollicitudine prouidere: uobis uniuersis, & singulis, ut per tales literas prædictis magistro, & fratribus ab Apostolica Sede concessas nullum uobis uestroq; ordini præiudicium generetur, quin eisdem literis nequaquam obstantibus ea quæ de præmissis uobis, & ipsi ordini relinquuntur, & ab executoribus decedentium exhibentur, recipere, ac de ijs quæ uestræ committuntur dispositioni ordinare, ac disponere liberè ualearis authoritate præsentium indulgemus prædictis magistro, & fratribus, ac etiam executoribus eorundem in uirtute obedientiæ districtius inhibentes, ne uos, uel uestrum aliquos prædictarum litterarum prætextu molestare contra huiusmodi tenorem inquietare, seu quomodolibet perturbare præsumant. Nos enim nihilominus omnes excommunicationis, suspensionis, interdicti sententias quas per eosdem executores in uestros, uel uestrum aliquos occasione huius promulgari contigerit decernimus irritas, & inanes. Nulli ergo, &c. Datum Viterbij XVII. Cal. Nouembris. Pontificatus nostri anno tertio.

VRBANVS QVARTVS

Gallus coronatus Pontifex, prid. non. Septembris 1261. obijt Cal. Octobris 1264.

I.

Indulget Magistro Generali, & Prioribus Fratrum Prædicatorum, vt vota quæcunque ordinum intrantium in obseruantias regulares commutare valeant.

VRBANVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, Prioribus, & uniuersis fratribus ordinis Prædicatorum, Salutem, & Apostolicam Benedictionem. ¶ Qui ex Apostolici cura tenemur officij circa religionis augmentum, attenti, & uigiles inueniri, super his dignè uotis uestris annuimus, in quibus honorem uestri ordinis, & animarum salutem contineri sentimus. Hinc est quod nos uestris supplicationibus inclinati, ut si aliqui, uotis aliquibus sunt astricti, qui in ordine uestro habitum religionis assumunt, uota huiusmodi, & pœnitentias eis impositas, cum professionem in ordine ipso emittunt, dummodo uota ipsa non fuerint de transeundo ad ordinem obseruantiæ arctioris, Magister, & Priores ipsius ordinis, qui pro tempore fuerint, ac uices eorum gerentes, possint in obseruantias eiusdem ordinis, commutare, uobis auctoritate præsentium indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Viterbij Idibus Ianuarij Pontificatus nostri anno primo.

II.

STATVIT QVOD FRATRES ORDINIS Carmelitarum possint de vsuris, & aliàs male acquisitis, ac relictis incertis vsque ad centum marchas licitè recipere.

Quo ad bona incerta restituenda per intrantes religionem vide declarationem Matis Magni, vt infra in eius summario .§. 27. & in bulla Sixti IIII. Const. 1.

VRBANVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Priori, & fratribus ordinis Beatissime Dei genitricis semperq; Virginis Mariç de Monte Carmeli, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Meritis vestræ Religionis inducimur, vt uos prosequamur gratia quæ vestris necessitatibus esse dignoscitur opportuna. Hinc est quod nos vestris supplicationibus annuentes, vt de vsuris, & rapinis, & alias malè acquisitis si quibus harum restitutio fieri debeat omnino inueniri, & sciri non possit, necnon de quibuscunque legatis indistinctè ad pios vsus relictis, dummodò executorum testamentorum ad id accedat assensus, ac redemptionis votorum quæ fuerint auctoritate dioecęsanorum Pontificum commutata (hierosolimitañ. dumtaxat voto excepto) vsque ad summam centum marcharum argenti recipere valeatis, auctoritate vobis præsentium duximus concedendum, si pro similium receptione alias non sitis à Sede Apostolica huiusmodi gratiam consecuti. Ita quòd si aliquid de ipsis centum marchis dimiseritis, vel restitueritis, aut dederitis illis à quibus eos receperitis, huiusmodi dimissum, vel restitutum siue datum nihil ad liberationem prosit eorum, nec quantum ad id habeantur aliquatenus absoluti. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Viterbij sextodecimo Cal. Octobris Pontificatus nostri anno primo.

CLEMENS QVARTVS

Gallus ad Apicem Apostolatus assumptus viij. Cal. Martij 1265. obijt iij. Cal. Decembris 1268.

I.

Prohibet quibuscumque Ecclesiarum Prælatis Regularium priuilegia clara, vel dubia interpretari.

Sed quibus concedatur illorum interpretatio, & quomodo fieri debeat, vide infra Const. 1. Iulij II. & Gregorij XIIII.

Const. 3.

CLEMENS Episcopus, &c. Magistro, & fratribus ordinis Prædicatorum, & Generali ministro, & fratribus Ordinis Min. ¶ Ordinis vestri sacra religio sub qua virtutum Domino in humilitate spiritus laudabiliter deseruitis promeretur, vt nos ipsum ordinem syncera diligentes in Domino charitate: illa vobis libenti animo concedamus, per quæ materia submota grauaminis status vestri tranquilitas procuretur. Sanè transmissa nobis conquestione

questione monstrastis, quòd nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, & alij Ecclesiarum Prælati vestris libertatibus derogantes, indulgentias seu priuilegia vobis ab Apostolica Sede concessa interpretari, & ad suum intellectum trahere moliuntur, quamquam intellectum ipsum verba indulgentiarum, & priuilegiorum huiusmodi exprimere videatur, ac vos iuxta ipsorum interpretationem priuilegia ipsa seruare compellunt in vestrum non modicum præiudicium, & grauamen. Quia verò super hoc Apostolicæ prouisionis remedium implorastis: nos vestris supplicationibus annuentes, ne præfati Archiepiscopi, Episcopi, & Prælati alij prædicta priuilegia, & indulgentias siue clara quæ interpretatione non indigent siue dubia contineant decetero interpretari præsumant auctoritate præsentium districtius inhibemus, volentes vt cum eius sit interpretari cuius est condere, interpretatio super huiusmodi dubijs, & obscuris dictæ Sedis iudicio requiratur. Nulli ergo hominum liceat, &c. Datum Viterbij, nonis Ioan. Pontificatus nostri Anno quarto.

II.

PROHIBET NVLLVM MONASTERIVM Regularium infra spacium CCC. Cannarum à Fratrum Minorum Monasterijs mensurandarum ædificari posse, seu ædificatum recipi.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs generali, & Prouincialibus ministris, ac vniuersis fratribus ordinis Fratrum Minorum salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Ad consequendam gloriam celestis patriæ sic diuina pietas humilitatem vestrã per suã gratiam cernitur allexisse, quòd semper ad hoc intenti estis, & vigiles, vt illam vobis, proximis per innocentis vitæ studium acquiratis. Hæc enim, & alia sancta pauperrime religionis vestræ merita nos inducunt, quòd sumus ex intimo cordis affectu solliciti vt in omnibus, quæ ad Dei laudem, & tranquillum statum deuotionis vestræ cupitis habeamus prouidentiæ studium efficacis. Sanè non sine quadam turbatione animi frequenter audiuimus, quod inter vos, & religiosos aliquos illa de causa æmulationis, & dissensionis materia oritur, quia ipsi domos, & Ecclesias regulares iuxta loca vestra non sine vestro graui præiudicio, & dispendio manifesto quandoque construere præsumebant. Cum itaque ad Apostolici spectet officij dignitatem de regno militantis Ecclesiæ cuiuslibet scandali materiam abolere, nos digne valentes, quòd huiusmodi æmulationis, & dissensionis occasio per diligentiæ nostræ studium amputetur, auctoritate præsentium ordinamus, & districtè inhibemus, quod nulli liceat ammodo de prædicatorum, pœnitentiæ Iesu Christi, Beatæ Mariæ de Monte Carmel. hæremitarum Sancti Augustini, Sanctæ Claræ, alijsq; ordinibus in paupertate fundatis, nulliq; mulierum de prædictis seu quibuscunque alijs ordinibus aliquod Monasterium, Ecclesiam, vel Oratorium edificare, seu construere, nulli quoque seculari, vel religioso cuiuscunque professionis Ecclesiam, vel Monasterium, seu Oratorium iam ædificatum in aliquem transferre de ordinibus memoratis infra spaciũ CCC. Cannarũ à vestris Ecclesijs mensurandarum per aerem, et vbi alias rectè mensurari loci dispositio non permittit. Præterea statuimus, vt quicquid contra huiusmodi ordinationis, & inhibitionis nostræ tenorem ex nunc in antea edificatum fuerit diruatur. Et ne de noticia ordinum, & quantitate cannarum huiusmodi aliqua possit dubitatio exoriri. illos ordines intelligi volumus in paupertate fundatos, qui ex regula, vel constitutionibus suis extra septa Ecclesiarum Monasteriorum suorum, vel officinarum eorum, & clausuram ipsorum nullas debent possessiones habere, quòd si aliquis de ordinibus ipsis possessiones in aliquibus membris suis habere in alijs verò non habere noscatur, eum quo ad ordinationem, inhibitionem, & statutum huiusmodi prædictis ordinibus in paupertate fundatis annumerari volumus, & quamlibet cannarum ipsarum octo palmorum longitudinem continere, non obstantibus varia locorum consuetudine siue priuilegijs, indulgentijs, seu litteris quibuscunque

tam supradictis, quàm mulieribus, uel eorum alicui ab Apostolica Sede sub quacunq; forma concessis, seu etiam concedendis quæ de præsentibus specialem, & expressam non fecerint mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ ordinationis, inhibitionis, & constitutionis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumperit indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolotum eius se nouerit incursurum. Datum Perusij duodecimo Cal. Decembris. Pontificatus nostri Anno primo.

III.

MODERATVR PRÆDICTA CONSTITVTIO, & restringitur ad 140. cannas pro Fratribus Prędicatoribus.

Ampliatur per Iulium II. pro Fratribus Minoribus de obseruantia ad CCC. cannas, vt infra Const. 2.

CLEMENS Episcopus, &c. Magistro, ac vniuersis prioribus ordinis fratrum Prædicatorum. ¶ Quia plerumq: in futurum euentibus sic humani fallitur incertitudo iudicij, vt quod utile coniectura verisimilis imò etiam attentata interdum consideratio pollicetur, non solum inutile sed damnosum reperiri contingat, nonnunquam quod consultè statuitur, postmodum consultius irritatur. Hoc quippe necessitas præsentis prouisionis euidenter ostendit. Dudum siquidem, ut inter religiosos potissimè per nostræ diligentiæ studium emulationis, & dissensionis tolleretur occasio, & charitatis integritas seruaretur, per nostras sub certa forma litteras ordinandum duximus, & districtius inhibendum, quòd nulli liceret ex tunc de fratrum Minorum, pœnitentiæ Iesu Christi, Beatæ Mariæ de Monte Carmeli, Hæremitarum Sancti Augustini, Sanctæ Claræ, alijsq: ordinibus in paupertate fundatis, nulliq; mulierum de prędictis seu quibuscunque alijs ordinibus aliquod Monasterium, Ecclesiam, vel Oratorium edificare, seu construere, nulli quoque seculari, vel religioso cuiuscunque professionis Ecclesiam, Monasterium, siue Oratorium iam edificatum in aliquem transferre de ordinibus memoratis infra spacium CCC. cannarum à uestris Ecclesijs mensurandarum per aera, etiam vbi alias rectè non permitteret loci dispositio mensurari: statuentes, vt quicquid contra huiusmodi ordinationis, & inhibitionis nostræ tenorem ex tunc edificatum existeret, dirueretur omnino. Verum quia quod ad pacem uestram, & prædictorum, & ordinum prouisum fuerat, non solum uobis sed etiam multis alijs qui propter prædictum diffusum cannarum spacium in huiusmodi ordinatione, ac inhibitione contentum quasi ab omnibus solemnibus etiam ciuitatibus inueniebantur exclusi ad scandalum cessisse comperimus, diuersis propterea materijs suscitatis nos super his eum fratribus nostris deliberatione præhabita huiusmodi spacium de ipsorum fratrum consilio restringentes, ipsum ad CXL. cannas duximus reducendum, omnibus alijs quæ in præmissis litteris continentur in suo robore duraturis. Nulli ergo, &c. Datum Viterbij IIII. Cal. Iulij, Pontificatus nostri Anno quarto.

CON.

IIII.

CONCEDIT FRATRIBVS MINORIBVS Conuentualibus posse in bonis succedere, ac si essent in seculo, & de eis disponere.

¶ Ampliorem concessionem fecit Sixtus Quartus, Fratribus Minoribus, quoad prædicta quam habes infra Const. 5. & 15.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, & fratribus Ordinis Prædicatorum, necnon ministro Generali Ordinis Fratrum Minorum, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Obtentu diuini nominis, cuius cultui sub sacræ uestræ Religionis obseruantia studetis mente deuotissima deseruire uotis uestris libenter annuimus, & petitiones uestras in his quæ digne deposcitis fauorabiliter exaudimus. Ex parte siquidem uestra fuit propositum coram nobis, quòd nonnulli Prælati, Clerici, & Laici in diuersis mūdi partibus constituti asserentes uos mundo fore mortuos, nec ualentes proprium possidere, uos occasione huiusmodi à quibuslibet successionibus excludere moliuntur. Quare pro parte uestra fuit nobis humiliter supplicatum, ut ne contingat uos propter huiusmodi præsumptionem talium aliquod incurrere nocumentum, congruum remedium adhibere paterna diligentia curaremus. Nos itaque uestris petitionibus benignius attendentes auctoritate Apostolica declaramus, quòd uos in temporalibus bonis in quibus succederetis in seculo existentes licitè possitis succedere, & bonorum ipsorum possessionem apprehendere, ac uendere liberè bona ipsa eorumq. precium in utilitatem uestram conuertere, prout uobis melius uidebitur expedire. Vniuersas autem interdicti, suspensionis, & excommunicationis sententias quas contra præsentis declarationis tenorem per quemcunque fieri contigerit, decernimus irritas, & inanes. Nulli ergo omninò hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis, ac constitutionis infringere uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, &c. Datum Perusij II. Idus Februarij Pontificatus nostri Anno primo.

V.

CONCEDIT PRÆLATIS ORDINIS, VT CVM proferentibus excommunicationis sententiam sine scriptis, si eo interim celebrauerint posse dispensare.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, & Prioribus Prouincialibus ordinis Prædicatorum, Salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Exigentibus vestræ deuotionis meritis, uotis uestris libenter annuimus, & petitiones uestras quantum cum Deo possumus, fauorabiliter exaudimus. Ex parte si quidem uestra fuit propositum coram nobis, quod contingit interdum, quòd aliqui ex fratribus uestris, excommunicationis, suspensionis, aut interdicti sententias, ex quadam in cautela proferunt sine scriptis, & postmodum ex quadam simplicitate, plerumq; diuina officia, contra constitutionem super hoc editam, celebrant infra mensem, super quo petijstis, eis Apostolicæ Sedis prouidentia subueniri. Nos igitur uestris supplicationibus inclinati, præsentium uobis auctoritate concedimus, ut singuli uestrum, in proprijs conuentibus, & locis uobis commis-

fis, cum

sis, cum fratribus constitutis ibidem, super irregularitate huiusmodi dispensetis, imposita eis super hoc pœnitentia competenti, & quòd de cœtero in similibus non excedant. Quod si aliqui uestrum in huiusmodi casu excesserint, confessoribus quos pro tempore uos habere contigerit, dispensandi modo prædicto uobiscum, libera sit de nostra concessione facultas. Nulli ergo, &c. Datum Perusij Quinto Cal. Iul. Pontif. nostri anno primo.

VI.

INHIBET SVB EXCOMMVNICATIONIS latę sententię pœna, ne fratrum Ecclesijs, & locis iniuriam, seu violentiam damnabilis inferatur:

Quę dicatur atrox iniuria, vel damnabilis violentia vide infra declarationem Ioannis XXII. Const. 2.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, Prioribus, & fratribus ordinis Prædic., salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ In quibusdam locis aliquando, illas prout accepimus persecutiones, & angustias sustinetis, vt vix sit vobis possibile, quòd ibidem conditori omnium valeatis (prout cupitis) deuotorum impendere famulatum. Hinc est quod nos vestræ prouidere quieti, ac malignorum malicijs obuiare volentes, vt nullus de cętero Ecclesias, aut loca vestra, ausu temerario præsumat infringere, aut in illis violentiam damnabilem exercere, auctoritate præsentium districtius inhibemus. Illi vero qui diuini postposito timore nominis, secus facere præsumpserint, ipso facto sententiam excommunicationis incurrant, à qua non possint absolui nisi per Sedem Apostolicam, vel per conseruatores, ab ea vobis, aut eidem ordini deputatos. Nulli ergo, &c. Datum Perusij Septimo Idus Maij Pont. nostri Anno primo.

VII.

DECLARAT PRIVILEGIA FACVLTATES Regularibus ab ordinarijs concesse, eis perdurare post mortem eorumdem ordinariorum, etiam ipsis Ecclesijs vacantibus, & donec de pastore illis fuerit prouisum.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, & fratribus ordinis Prædicatorum, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Exigentibus vestræ deuotionis meritis, votis vestris libenter annuimus, & petitiones vestras, quantum cum Deo possumus, fauorabiliter exaudimus. Ex parte si quidem vestra fuit propositum coram nobis, quod licet vobis à nonnullis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs Ecclesiarum Prælatis, audiendi confessiones subditorum suorum, necnon prædicandi, & aliqua vota in alia pietatis opera commutandi, in suis Ciuitatibus, & Diocesibus, licentia sit concessa, quia tamen ipsis prælatis decedentibus, vti licentia huiusmodi, Ecclesijs sic vacantibus dubitatis, nobis humiliter supplicastis, vt prouidere nobis super hoc paterna diligentia curaremus. Vestris igitur supplicationibus inclinati, presentium vobis auctoritate concedimus, vt in huiusmodi casu, possitis vti tandin liberè prædicta licentia, donec viduatis Ecclesijs prouisum fuerit de pastore. Nulli ergo. Datum Perusij XVII. Cal. Iulij Pont. nostri anno primo.

INHI-

VIII.

INHIBET FRATRIBVS AD EPISCOPATVM assumptis, ne consecrationis munus recipiant: nisi ea omnia quę ab ordine habent prius conuentui resignent sub pœna suspensionis, & Pontificalis Ministerijs.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, & vniuersis Prioribus, & fratribus ordinis Prædicatorum salutem, & Apostolicam benedictionem. Prouidentia laudabilis, & salubris in cunctis vestris haberi decet operibus, vt exinde claritatem nominis in conspectu Dei, & hominum habeatis. Cum itaque (sicut asseritis) contingat interdum, quòd illi ex vobis qui de ordine vestro ad Archiepiscopatus, & Episcopatus, & alias prælaturas Ecclesiasticas assumuntur, non considerantes quòd ex professione in ipso emissa ordine, nihil habent proprium quòd sibi specialiter valeant retinere, libros, & alia quæ apud eos huiusmodi tempore promotionis habent, vsibus proprijs applicare secumq; reportare præsumant in propriæ salutis dispendium, & dicti ordinis non modicum detrimentum. Nos præsumptioni huiusmodi volentes salubriter refragari, Vniuersis fratribus dicti ordinis, ad huiusmodi Archiepiscopatus, Episcopatus, & Prælaturas de cœtero assumendis, auctoritate præsentium districtius inhibemus, ne consecrationis munus quoquomodo recipiant, antequam libros, & bona contingentia ordinem memoratum, quæ apud eos tempore suæ promotionis habere contigerit, Prioribus, & Conuentibus de quibus assumpti fuerint, cum integritate resigneut, nisi forsan ijdem priores de consensu ipsorum conuentuum, vsum illorum ad certum tempus eis duxerint concedendum. Alioquin eo ipso ab executione pontificalis ministerij nouerint se suspensos, inter huiusmodi autem libros non intelligimus comprehendi, quaternulos, & illas cartulas, vel membranas, in quibus dicti fratres sibi certa notabilia cum aliquibus priuatis sermonibus collegerunt. Nulli ergo, &c. Datum Viterbij quintus Idus Iunij Pontificatus nostri anno quarto.

IX.

CONCEDIT FRATRIBVS ORDINIS Æremitarum Sancti Augustini posse eiusdem Ordinis Mantellatis seu Pinzocheris Sacramenta Eucharistię, & extremę Vntionis ministrare, illorumq; corpora ad proprias Ecclesias tumulanda deferre.

CLEMENS Episcopus, &c. Dilectis filis generali, ac alijs Prioribus, & fratribus, Ordinis Sancti Augustini salutem, & Apostolicam benedictionem. Ad fructus vberes, & infra. ¶ Et vt virgines, viduæ, coniugatę personæ, Mantellate, seu Pinzochore dicti ordinis nuncupate prædicte tanto feruentius iuxta earum viuendi ritum, & morem sub cura, & secundum statuta dicti Ordinis, ac ordinata per prefatum Bonifacium Nonum nuncupatum in dictis suis litteris, vt præfertur auctoritate Martini, & Eugenij prædecessorum prædictorum consistentia diuinis studeant vacare beneplacitis quanto maioribus priuilegijs, & fauoribus præfatę sedis propterea se cognouerint fore refectas motu, scientia, & auctoritate præfa-

tis volumus, & eisdem personis concedimus quod omnibus, & singulis priuilegijs immunitatibus, & fauoribus gratijs, & indultis spiritualibus, & temporalibus ordini, & fratribus prædicti concessis, & concedendis, & quibus illi in genere quomodolibet potiuntur, & gaudet tam in vita, quam in mortis articulo, etiam circa peccatorum remissionem, & iniunctarum pœnitentiarum relaxationem vti potiri, & gaudere, ac participes esse possint, & debeant liceatq; fratribus prędictis eisdem Pinzocheris, & Mantellatis personis in earum etiam domibus quotiens opus fuerit Eucharistiæ, & extremæ Vnctionis Sacramenta ministrare, & dum eas decedere contigerit illarum cadauera ad eorundem Fratrum Ecclesias tumulanda deferre etiam parrochialium Ecclesiarum personarum earundem rectorum licentia desuper minimè requisita, & contradictione qualibet non obstante. Et ne oblati eiusdem ordinis quorum Bonifacius octauus prædecessor præfatus in dictis suis litteris meritò considerationem habuisse videtur, eorum pure deuotionis ad ordinem ipsum frustrentur effectu omnia, & singula circa fratres, & sorores de pœnitentia, ac Mantellatas, & Pinzocheras nuncupatas personas prædictas in prędictis, & præsentibus litteris statuta concessa, & ordinata, aut illis, & fratribus prædictis in earum commodum, & fauorem indulta ad easdem dicto ordini nunc, & pro tempore oblatas, & commissas vtriusque sexus personas eisdem scientia, & motu, & auctoritate extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere debere perinde, ac si per eisdem oblatis personis, & circa illas emanassent decernimus volumus, & ordinamus.

HONORIVS QVARTVS.

Romanus creatus Pontifex xvij. Cal. Maij 1285. obijt Romæ xvj. Cal. Februarij 1287. fratribus Carmelitanis hispida, & inculta palla indultis cappam albam super tunica, & scapulari cicerculi coloris concessit.

I.

Indulget fratribus, quod diocesanis recusantibus, & vltra quatuor menses differentibus ponere primum lapidem; vel benedicere illorum Ecclesias, & Oratoria possint pro ijs obtinendis alios catholicos adire Episcopos.

Istud concessit, & ampliauit fratribus Minoribus de obseruantia Leo X. vt infra in sua Const. 5.

HONORIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, & fratribus Ordinis Prædicatorum salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Ex parte vestra fuit propositum coram nobis, quòd licet vobis per specialia priuilegia Sedis Apostolicæ sit Indultum, vt ad Ciuitates, vel Villas, vbi Religiosæ, ac honeste commorari possitis, à populis euocati accedere, ibiq; pro vestris vsibus edificia, & Ecclesias siue Oratoria construere valeatis. Diocesani tamen locorum, in Ecclesijs seu Oraiorijs quæ de nouo vultis construere primarium lapidem ponere, & constructa consecrare, ac Cimiteria vobis iuxta Ecclesias, vel Oratoria prædicta benedicere denegant pro suo libito voluntatis. Aliqui vero Diocesanorum ipsorum cum ad Ecclesias, & loca vestra pro præmissis exequen. accedunt propter euectionum, & personarum multitudinem quas secum ducunt grauant

grauant vos non modicum in expensis. Quare nobis humiliter supplicastis, vt prouidere vobis super hoc paterna sollicitudine curaremus. Nos itaque vestris supplicationibus inclinati, deuotioni vestræ auctoritate præsentium indulgemus, vt si Diocesani prædicti à vobis humiliter requisiti, huiusmodi lapidem in prædictis Ecclesijs, vel Oratorijs ponere, ac Ecclesias, vel Oratoria prædicta, ac etiam Altaria vestra consecrare, & Cimiteria benedicere denegauerint, vel id facere vltra quatuor menses distulerint, vos per quoscunque malueritis Episcopos, gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habentes, præmissa recipere licitè valeatis. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romę apud Sanctam Sabinam septimo Cal. Decembris Pont. nostri anno pri.

II.

DECLARAT COMPOSITIONES, ET PACTA inita cum quibuscunque personis in præiudicium iurium comunium, & priuilegiorum Ordini concessorum nulla, & irrita esse.

Similem declarationem habes supra ab Alexandro iiij. factam Const. 1. & infra Iulij ij. Const. 3.

HONORIVS Episcopus seruus seruorum Dei: Dilectis filijs magistro, & fratribus ordinis Prædicatorum, salutem, & Apostolicam benedictionem. Religionis fauor, sub qua virtutum Domino deseruitis, & fructus vberes qui ex vestris laboribus in Ecclesia vniuersali diuina gratia cooperante proueniunt, nos inducunt, vt illa uobis fauorabiliter concedamus, per quæ ab impedimentorum obstaculis liberati, fructificare liberius in eadem Ecclesia valeatis. Sane ex parte uestra fuit propositum coram nobis, quòd nonnulli Priores, & fratres vestri ordinis, in receptionibus domorum, & locorum eiusdem ordinis, cum Prelatis, Rectoribus, & Clericis Ecclesiarum, in quarum Territorio domus, & loca prædicta consistunt, sine tua fili magister, & alicuius prædecessorum tuorum, ac generalis capituli ordinis prædicti licentia, & assensu, compositiones, & pacta varia, in præiudicium indulgentiarum, ac priuilegiorum Apostolicæ Sedis eidem ordini concessorum inire temere præsumpserunt, cum id eis nec ex administratione competeret, nec ex speciali esset concessione commissum, nec à te uis ue prædecessoribus, præfate magister, uel ab eodē Capitulo fuerunt compositiones, & pacta huiusmodi acceptata. Quare nobis humiliter supplicastis, vt cum ex conuentionibus, & pactis eisdem præsumptis, taliter in his quæ ordini præfato tam ex Apostolicæ Sedis priuilegijs, ac indulgentijs, quam à iure communi concessa esse noscuntur, nimium derogetur, prouidere super hoc paterna sollicitudine curaremus. Nos itaque uolentes super hoc de benignitate Apostolica prouidere, præsentium auctoritate decernimus, quòd ex compositionibus, & pactis talibus, & taliter initis, in his quæ ipsi ordini, uel personis, aut locis eiusdem siue de iure communi competat, siue per priuilegia, uel indulgentias sint concessa, eiusdem ordinis, locis, domibus, uel personis, præiudicium nullum fiat, sed compositionibus, & pactis ipsis (dummodò nec à te memorate magister, nec à prædecessorum tuorum aliquo, uel dicto Capitulo acceptata fuerint) nequaquam obstantibus, tam ipsis ordini domibus, personis, & locis, quàm his cum quibus eadem compositiones, & pacta sunt inita, ius pristinum absque alicuius impedimenti obice integrum conseruetur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę concesśionis infringere, uel ei ausu

temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctam Sabinam decimoquarto Cal. Februarij Pontificatus nostri anno primo:

BONIFACIVS OCTAVVS

Romanus factus Pontifex Cal. Februarij 1295. obijt Romæ V. id. Octobris 1303.

I.

Indulget Magistro Generali, & Fratribus Prædicatorum, quod in puniendis delictis subditorum non teneantur subtilitates, & apices iuris sequi, eisq; correctis appellationem interdicit.

BONIFACIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, Prioribus, ac fratribus uniuersis ordinis Prædicatorum, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Ad augmentum continuum religionum, & ordinum quos Romana suscepit, & approbauit Ecclesia, paternis studijs intendentes, & considerantes attentius, quòd non intermissa sedulitas disciplinæ, religiones, & ordines supradictos, statusq; regulares salubriter dirigit, & conseruat, quòdq; si eam perire uel remitti contigeret, ordo quilibet collabi necessario cogeretur, Pensantes etiam, quòd si regularium personarum correctio, rimas iuris, & apices sequeretur, huiusmodi rigor lentesceret, ac multiplici laxatione torperet. Nos uestris supplicationibus inclinati, uobis, auctoritate Apostolica, indulgemus, ut ad correctiones, & punitiones fratrum eiusdem ordinis delinquentium infligendas, Prælati ordinis supradicti, ad quos eadem spectare noscuntur, rimulis, & apicibus ipsis postpositis, liberè procedere ualeant secundum consuetudines approbatas, & generalia facta, & etiam facienda, ipsius ordinis instituta. Nec uolumus eisdem licere fratribus, ab eisdem correctionibus, & punitionibus aliquatenus appellare prouida in hoc deliberatione, ac maturitate debita obseruatis. Nulli ergo, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum VI. idus Maij Pontificatus nostri Anno secundo.

IOANNES XXII.

Gallus, ad Pontificatus Apicem Lugduni assumptus Nonis septembris 1316. obijt Auinioni viij. Cal. Ianuarij 1334. Beatos Thomam de Aquino, Ordinis Prædicatorum xv. Cal. Augusti 1323 & Ludouicum Episc. Ordinis Minorum, idus Aprilis anno 1316. in Sanctorum confessorum Cathalogo ascribendos mandauit.

Prohibet

Prohibet sub excommunicationis pœna, fratribus ne absque licentia suorum superiorum, ad partes infidelium se transferre audeant.

IOANNES Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei Memoriam. ¶ Ad nostrum nuper relatio fide digna peruenit auditum, quòd nonnulli religioni gestantes habitum, sed à ueritate religionis omnino uacui; & modestia penitus alieni, ad partes quodammodo infidelium se transferũt in quibus pauci fideles, respectu infidelium commorantur, ut ibidem facilius decipere simplicium animos, & ipsos, & alios in errores præcipitare, seu retinere ualeant, sub ouium ueste, ac religionis habitu, lupinum animum occultantes: doctrinas suas reprobas, & erroneas, quibus fidelium mentes quantum in eis est, corrumpere satagunt, in ipsis partibus periculo se nimirum spargere non omittunt, necnon os suum ponentes in cœlum, lingua eorum transeunte super terra S. R. E. detrahere constitutionibus, & alia multa à fide deuia in suis sermonibus, & secretis collationibus euomere insanis ausibus non uerentur, ex quibus Deus offenditur, periculosa suscitantur scandala, paratur simplicibus laqueus, ipsique talium præsumptores de hæresi vehementer arguunt se suspectos, immo vere ex his fore hæretici comprobantur. Nos itaque cautis obuiare periculis, paternæ diligentiæ studijs cupientes, vniuersis, & singulis religiosis cuiuscunque religionis, ordinis, status, uel conditionis existant: de fratrum nostrorum consilio, districtius auctoritate præsentium inhibemus, ne ipsorum aliquis absque superioris sui ordinis licentia, sibi per ipsius literas patentes concessa, de cætero ad partes se transferant antedictas, superioribus suis nihilominus iniungentes, ne quibusuis sui ordinis fratribus (nisi duntaxat viris literatis, prouidis, & expertis) huiusmodi licentiam impartiri præsumant. Nos enim quoscunque scientes, super quo eorum conscientias oneramus, præsumentes contrarium quouis modo, excommunicationis subiacere volumus sententiæ, & decernimus ipso facto, à qua nullus ab alio, quam Ro. Pon. possit, nisi duntaxat in mortis articulo absolutionis beneficium obtinere. Cæterum vniuersis Ecclesiarum Prælatis in virtute Sanctæ obedientiæ, districte præcipiendo, præsentium tenore mandamus: quatenus nullos religiosos, ad partes se transferentes prædictas, nisi per patentes sui ordinis literas, de licentia speciali se illuc transferendi, sibi concessa, prælatis eisdem fecerint plenam fidem in suis ciuitatibus, & diœcesibus, ac terris, & locis alijs ad prædicationis officium, vel diuinorum celebratione admittant, sed ipsos potius velut apostatas capiant seu capi faciant, eos carcerari custodi, donec de dicta licentia modo prędicto sibi constiterit, detinendo. Et nihilominus si quos religiosos approbare, quæ sedes reprobauit apostolica, vel quę alias sciunt fidei obuia in suis prædicationibus, seu secretis collationibus dogmatizare præsumpserint (vt tales quibuscunque cessantibus priuilegijs, possint auctoritate apostolica licite capere, & carcerali custodia sicut suos possunt subditos mancipare, licentiam impendere. Et insuper tenore præsentium mandamus eisdem, vt de præmissis summarie, & de plano, ac sine strepitu, & iudicij figura, per se, vel per alium, seu alios, se solerter, & fideliter studeant informare, quousque de prædictis, seu eorum aliquo, repererint reos esse, iuxta statuta canonum, & aliorum exemplum castigare pœnis debitis non postponant. Non obstan. exception. & alijs quibuscunque priuilegijs, indulgentijs, gratijs, & literis Apostolicis eisdem religionibus, uel ordinibus communiter, vel diuisim, sub quacunque forma, uel expressione verborum ab eadem Sede concessis, uel in posterum concedendis, etiam si de illa, plena, & expressa mentio, ac de verbo ad verbum præsentibus sit habenda: quæ quantum ad prædicta, vel aliquod eorundem, eisdem in nullo volumus suffragari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum inhibitionis, mandatorum, voluntatum, constitutionis, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis, &c. Datum Auinion. iij. Idus Maij. Pontificatus nostri anno Nono.

DECLA-

II.

DECLARAT QVÆ SIT ATROX INIVRIA, VEL damnabilis violentia.

De pœnis contra iniuriam fratribus, & eorum locis inferentes, declarationem habes supra Const. 6. Clem. iiij.

PERLECTIS litteris vestris circa absolutionem excommunicatorum vos in eis dubitare perspeximus quæ esset modica, aut leuis iniuria circa quam sicut talis loquitur absoluendi vobis contulimus potestatem. Ad quod cum sit facti potius quàm iuris quæstio vobis prout possumus respondemus: illam videlicet modicam pecussionem, aut impulsionem, pugni. palme. manus. pedis. digiti, aut baculi, vel lapidis quæ ad liuorem, mutilationem membri. fractionem dentis. depillationem capillorũ non modicam vel effusionem sanguinis non excedit, nec si tam leuissimi ictus, aut pugni percussione sanguis exiret, trãsire in atrocẽ iniuriam profitemur, vt propter hoc sit ab absolutione talium abstinendum: vt tamen non solum ipsum factum immò etiam facti qualitas, percutiendi modus, aut iniuriandi circa hoc diligentius attendatur; & ipsius facti circunstantia loci videlicet, & etiam personæ quæ sit leuis vel modica, grauis, aut enormis iniuria manifestius cognoscatur. Loci quidem ut in theatro, vel in foro. coram rege. Prælato, vel iudice, in Ecclesia, coram multis in alio loco publico alicui iniuria conferatur. Personę veluti si magister, uel iudex, aut etiam magistratus, aut Prælatus, pater, aut patruus, vel aliquis in dignitate, vel personatu constitutus ab inferiori, uel humili contra naturam iuris patiatur: per hæc quidem graues videantur iniuriæ, & quæ sint leues, aut modice tanquam ex opposito cognoscantur. Sane quia negocij natura non patitur, vt ad plenum omnia differantur: iudicium autem talis enormis iniuriæ vestro duximus arbitrio committendum, ut potestatem vestram cum ad hæc processeritis temperetis, vt citra metas huiusmodi potius quam vltra eas circa absolutionem talium procedatur: ne iniuriantes de uicina absolutione confisi de facili in atroces prorumpant percussiones, uel iniurias: & sententias canonis iam periculosius contemnentes in excommunicationis sententias procliuius prolabantur. Tollerabilius est enim aliquos qui per uos etiam possunt absolui nobis, uel superiori absoluendos relinquere, quàm contra statuta canonum imagine quadam absolutionis (quòd non fit sine grandi periculo) quemquam relinquere innodatum: cum umbra quædam uideatur in opere, ueritas autem non subeat in effectu, &c.

GREGORIVS VNDECIMVS.

Gallus Coronatus Massiliæ in prouincia Narbonen. vij. idus Ianuarij 1371. obijt Romæ vj. Cal. Aprilis 1378.

Declarat

Declarat Religionis cuiuscunque ordinis etiam Sedis Apostolicæ Capellanos eorum superioribus subiectos esse.

Concordat Concil. Triden. Cap. iiij. Prohibet. sess. 25.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Per Romani Pontificis prouidentiam circunspectam, sic Sedis Apostolicæ priuilegia, & indulta moderari dignoscuntur, quod in eis materia malignandi nulli detur, ac personæ quæ sub religione vacare debent studio piæ vitæ, à bono obedientiæ, & perseuerantia diuini seruitij nullatenus retrahantur. Sane nuper ad nostrum relatione fide digna peruenit auditum, quod nonnulli Religiosi etiam mendicantes qui in Capellanos Sedis Apostolicæ se recipi procurarunt, propterea bonum obedientiæ, & correctionem recusantes, per mundum per plurimum sine suorum superiorum licentia sæpius euagando discurrunt, & quandoque ad Rom. Curiam accedunt, asserentes sine suorum superiorum licentia se hoc facere posse.

Nos igitur in præmissis pro vt debito tenemur Pastoralis officij, salubriter prouidere cupientes, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus volumus, & etiam ordinamus, quod omnes, & singuli Religiosi quorumcunque ordinum etiam Mendicantium dictæ Sedis Capellani qui sunt, & in antea erunt, perinde eorum superioribus & correctoribus ipsorum, in omnibus & per omnia sint subiecti, ac si prædictæ Sedis Capellani non essent. Non obstan. exceptionibus seu exemptionibus, & alijs quibuscunque priuilegijs, indulgentijs, gratijs literis Apostolicis, Capellanis dictę Sedis, & alias communiter, vel diuisim sub quacunque forma, & expressione verborum à dicta Sede concessis, & in posterum concedendis, etiam si de illis plena, & expressa mentio de verbo ad verbum in præsentibus sit habenda, quę quo ad hoc alicui in nullo volumus suffragari. Nulli ergo, &c. Nostrę constitutionis voluntatis, & ordinationis infringere, &c. Datum Auinioni V. Idus Nouembris Pontificatus nostri anno tertio.

Capellani Rel. ... superiorib. ... in om... [handwritten marginal note]

BONIFACIVS NONVS.

Neapolitanus Creatus Pontifex Romæ iij. Idus Nouembris 1389. obijt Cal. Octobris 1404.

I.

Nonnulla priuilegia fratribus Ordinis Prædicatorum concedit.

BONIFACIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Sacræ religionis sub qua dilecti filij Thomas, Magister, ac priores, & fratres Ordinis Prædicatorum in humilitatis spiritu deuotum, & sedulum exhibent altissimo famulatum, merita promerentur, vt apostolica Sedes, ipsos, & eorum ordinem in illis præsertim quæ salutem animarum, ac statum quietum, & tranquillum in ipso ordine procurare noscuntur, fauoribus benignis confoueat, & spiritualibus priuilegijs, & gratijs prosequatur. Hinc est, quòd nos ipsorum magistri, priorum, & fratrum in hac parte deuotis supplicationibus inclinati, & fœlicis recordationis Honorij quarti, Clementis quarti, & Bonifacij octaui, ac nonnullorum aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum vestigijs inhærentes, vt de cætero perpetuis futuris temporibus, huiusmodi fratres vbilibet constituti, Candelas, Aquam, Sal, Palma, & alia ornamenta in eorum Ec-

clesijs

ecclesijs, seruatis solemnitatibus consuetis, benedicere, & si forsan diocesani locorum super hoc requisiti infra quatuor mensium spacium id facere recusauerint, vel, (quod absit) eosdem fratres propterea in expensis, aut alias indebite grauare præsumpserint, ex tunc prædicti fratres, eorum Ecclesias, Cimiteria, Oratoria, Altaria, a quacunque maluerint catholico Antistite, gratiam & communionem præfatæ sedis habente, consecrari, & benedici, ac primum lapidem inibi poni facere quoties fuerit oportunum, vlteriori licentia Dioecesanorum huiusmodi super his minime requisita, quodq; Magister, & Priores prędicti, aut eorum vicarij, eorum subditos fratres, vel sorores, qui forsan in quoscunque fratres dicti ordinis excommunicationis, aut alias sententias, siue pœnas, sine scriptis, aut alias minus rite promulgauerint, vel manus violentas in confratres, vel alios quoscunque clericos, etiam vsque ad sanguinis effusionem, & enormem lęsionem iniecerint, eosdem fratres à prędictis, & alijs excommunicationum sententijs, atque pœnis, quas propterea incurrerint (dummodo læsio huiusmodi adeo enormis non existat, quod propterea foret meritò sedes prędicta consulenda) quoties expedierit absoluere, & cum eis super irregularitate si quam huiusmodi sententijs ligati celebrando diuina, vel immiscendo se illis, (non tamen in contemptu clauium), aut alias præmissorum occasione qualitercunque contraxerint, dispensare: eosq; (quo ad hoc) in statum pristinum restituere, & quod confessor, quem dictus magister, & quilibet priorum, & vicariorum prædictorum pro tempore, duxerint eligendum, eosdem magistrum, priores, & vicarios si forsan præmissorum occasione, vel alias qualitercunque excommunicationum, aut alias sententias, & irregularitatem huiusmodi (quod absit) incurrerent, absoluere, & cum eis dispensare, & in statum pristinum (vt præfertur) restituere, Quodq; magister, & priores præfati, quæcunque monasteria sororum sub cura dicti ordinis, vel eidem ordini commissa, & futurum committenda, quæ quidem monasteria, & sorores sub ipsorum magistri, & priorum, seu aliorum dicti ordinis fratrum quibus id commiserint corā, magisterio, & doctrina, perpetuo mancipari, & esse, & quas per eosdem magistrum, & priores (prout eis competit) iuxta constitutiones eiusdem ordinis volumus regulari, per se, vel alios ad hoc idoneos, tam in capitibus, quam in membris visitare, & ea quę ibidem correctionis, seu reformationis officio inuenerint indigere, corrigere, & reformare, priorissas, superiores, & officiales, necnon conuersos, & familiares ibidem instituere, destituere, mutare, transferre, & alia ibidem ordinare, & sub pœnis de quibus eis videbitur mandare, & statuere, prout secundum Deum viderint expedire, ipsarumq; sororum confessiones diligenter audire, eisq; pro commissis (si hoc humiliter petierint) debitam absolutionem impendere, & iniungere pœnitentiam salutarem, ac illas ex sororibus ipsis, ac etiā fratres dicti ordinis, & alios quoscunque, qui seu quæ forsan pactum de dote pro recipiendis inibi aliquibus sororibus fecerint, vel huiusmodi dotem dederint, vel receperint, aut se de hoc qualitercuuque intromiserint, ab huiusmodi prauitatis labe, necnon excommunicationum, & alijs sententijs atque pœnis, quas propterea incurrerint, vsque ad quinquennium à data pręsentium computandum, absoluere, & alia circa præmissa necessaria facere, & exercere, quoties eis videbitur expedire, quodq; prædictus Magister, & alij præsidentes in dicto ordine, ad quos id pertinuerit pro tempore, in correctionibus fratrum eiusdem ordinis, iuris ordine postposito, secundum consuetudines approbatas, & instituta ordinis antedicti procedere, libere, & licitę possint, & valeant, eis auctoritate apostolica, tenore præsentium, ex certa scientia indulgemus. Et nihilominus eisdem auctoritate, & scientia, perpetua, & irrefragabili constitutione constituimus, & etiam ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, quęcunque personæ, cuiuscunque status, vel conditionis extiterint, quæ Ecclesias, siue loca quæcunque dicti ordinis violate, seu in eis violentiam damnabilem exercere præsumpserint, eo ipso excommunicationis sententia sint innodate, à qua sine per sedem Apostolicam, vel conseruatores, eisdem fratribus contra inferentes eis iniurias, vel iacturas ab eadem sede deputatos, (iniuriam passis prius debite satisfactis) nequeant absolui, & quòd nullus sęcularis, vel regularis, aliquod Monasterium sororum prædictorum (nisi in quantum earum constitutiones, & statuta id patiantur) vel de sedis, aut Magistri prædicti licentia speciali) intrare, aut aliquæ sororum huiusmodi indecenti-

re quo-

re quoqnomodo præſumant, Contrarium vero facientes, ſimili excommunicationis ſententia à qua præterquam per ſedem Apoſtolicam, vel magiſtrum memoratos, aut aliquem ex dictis fratribus cui Magiſter prædictus id commiſerit, abſolui non poſſint volumus ſubiacere, & quod ſiquis intra clauſuram alicuius monaſterij huiuſmodi repertus fuerit, per ſuperiores, ſeu priores dicti ordinis, ſeu de ipſorum mandato, capi & incarcerari, & ſecundum eorum arbitrium, ac delicti quantitatem puniri poſſit, & quod quicunque habentes generalem licentiam à ſede prædicta, vel alias qualitercunque abſoluendi in quibuſcunque caſibus, prætextu licentiæ huiuſmodi, fratres dicti ordinis nequaquam abſoluere poſſint, (legatis ſedis Apoſtolicæ de latere miſſis duntaxat exceptis) vel niſi id eis ſpecialiter, & expreſſe, concedatur. Et inſuper ſtatuimus & etiam ordinamus, quod quorumcunq; mendicantium ordinum fratres, huiuſmodi prædicatorum ordinis fratres, aut ſorores ſubiectas eiſdem, in ipſorum; aut prædicatorum, dictorum aliorum ordinum fratres, aut ſorores huiuſmodi, in eorum confratres aut ſorores, etiam vigore quarumcunque litterarum apoſtolicarum ſuper hoc hactenus forſan conceſſarum, vel in poſterum concedendarum, etiam quòd ad parem, vel arctiorem poſſint tranſire ordinem continentium, niſi in eis de ordinibus à quibus recedunt, & ad quos transferendi ſe licentiam obtinuerint, necnon de præſentibus, & eorum toto tenore ſpecialis, & expreſſa mentio habeatur, recipere ; Quodq; nullus ex fratribus, aut ſororibus prædictis, aliquem, vt aliquam ex fratribus, aut ſororibus huiuſmodi, coram quocunque iudice qui non ſit de dicto ordine, ex quacunque cauſa conuenire, ſeu facere conueniri, nec a correctione quacunque; ſeu alias ab aliquo prælato, ſeu fratre dicti ordinis quauis occaſione appellare, aut contra eos querelam proponere, niſi prius coram prouincialis, ſeu conuentuali priore, ſeu prædicto magiſtro, & ſucceſſiue in generali Capitulo dicti ordinis, cauſam & querelam ſuam propoſuerit, verbo vel ſcriptis, quodq; ordinis prædicti contra ordinis Minorum, nec eiuſdem Ordinis Minorum fratres Inquiſitores hæreticæ prauitatis pro tempore exiſtentes, contra huiuſmodi ordinis Prędicatorum fratres, aut etiam dicti ordinis Prædicatorum fratres Inquiſitores, ſine licentia prędicti magiſtri, aut priorum prouincialium contra ipſorum confratres eiuſdem ordinis, inquirere nequaquam poſſint, aut debeant, ſed ſi quid prædicatorum contra Prædicatorum fratres, ſeu minorum, contra minores fratres Inquiſitores huiuſmodi contra Prædicatorum ordinum fratres prædictos de prauitate huiuſmodi præſenſerint, id ad ſedem prædictam, vel pręfatorum frattum ſuperiores deferre teneantur, & quod nulli de ordine mendicantium iuxta Eccleſias, vel oratoria dictorum frattum Prædicatorum, vbilibet conſtituta, Eccleſias, vel Oratoria alia infra centum, & quadraginta cannarum ſpacium conſtruere, ſeu conſtrui facere, aut conſtructa recipere poſſint, aut debeant, ſeu quoquomodo præſumant, omnibus, & ſingulis ſupradictis, & aliis quibuſcunque quorum intereſt, vel intererit quomodolibet in futurum, auctoritate apoſtolica præfata diſtrictius inhibentes ne contra ſtatura, & ordinationes, ac tenorem præſentium venire, aut quicquam attemptare, ſeu innouare quoquomodo præſumant, ac decernentes exnunc irritum, & inane; ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attemptari. Non obſtantibus conſtitutionibus Apoſtolicis priuilegiis, gratijs, Indulgentijs, necnon ſtatutis, & conſuetudinibus ordinum prædictorum contrarijs, iuramento, confirmatione Apoſtolica, uel quacunque firmitate alia roboratis, etiam ſi de illis, & totis eorum tenoribus, ſpecialis, & expreſſa, ac de verbo ad nerbum, eſſet in præſentibus mentio facienda, & alijs contrarij quibuſcunque, Nulli ergo omnino, &c. Si quis autem, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum V. Cal. Maij Pontificatus noſtri anno XIII.

II.

STATVIT QVOD GENERALIS POSSIT procuratorem ordinis in Romana curia instituere, & destituere eiusq; officium declarat.

BONIFATIVS Episcopus seruus seruorũ Dei. Dilecto filio Thomæ Magistro Ordinis fratrum Prædicatorum, Salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Personam tuam nobis, & Apostolicę Sedi deuotam, ac Religionis zelo conspicuam, tuis exigentibus meritis paterna beneuolentia prosequentes, illa tibi libenter concedimus, quæ ad statum prosperum, & tranquillum fratrum ordinis prędicatorum tendere dinoscuntur, Hinc est, quod nos tuis deuotis in hac parte supplicationibus inclinati, vt tu, & successores tui Magistri dicti Ordinis qui fuerint pro tempore, aliquem ex fratribus huius modi ad hoc idoneum in dicti ordinis Procuratorem deputare, & instituere, & institutum ab ipso officio amouere, & alium loco eius ponere semel, & pluries, & toties quoties tibi, & successoribus tuis videbitur, & placebit qui ipso facto omnium prouinciarum, Conuentuum, Monasteriorum, Hospitalium, & locorum ipsorum ordinis & personarum eorumdem, ac aliorum prędictorum, & ipsi ordini subiectorum, censeatur, & sit verus procurator, cuiusq; procurationis officium, vacante magisterio ipsius ordinis, nullatenus expiret, donec super hoc, per Magistrum proximè succedentem aliter ordinetur, Dictusq; procurator possit, & valeat causas quascunque tam ciuiles quam criminales, ecclesiasticas siue mundanas, quas voluerit assumere pro dicto ordine locis, & ipsorum locorum conuentibus, & officialibus, ac personis prædictis, & ipsorum quolibet, ac etiam eorum nomine, & pro eis tam coniunctim, quam diuisim, per se vel alium, seu alios, tam in Romana curia, quam extra, contra quascunque personas, collegia, & vniuersitates, mouere, prosequi, defendere, & agere, & appellare in iudicio, & extra, tam in prima, quam in secunda, & tertia instantijs, etiam in his in quibus requiritur speciale mandatum toties quoties, semper, & quandocunque sibi videbitur, & placebit secundum potestatem per te, vel successores tuos huiusmodi sibi traditam, vel tradendam, per inde ac si, ab ordine, & locis, officialibus, & personis prædictis, sibi data esset omnimoda potestas, cum pleno, libero, & generali, & speciali mandato ad causas antedictas, tibi, & successoribus tuis Magistris huiusmodi, de Apostolicæ potestatis plenitudine, & ex certa scientia, tenore præsentium indulgemus. Constitutionibus apostolicis, necnon statutis, consuetudinibus ordinis, prouinciarum, & locorum prædictorum contrarijs iuramentos, confirmatione apostolica, vel quacumq; firmitate alia roboratis, & alijs contrarijs non obstantibus quibuscunque. Nulli ergo, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum. V. Cal. Maij Pontificatus nostri Anno XIII.

CON-

III.

CONCEDIT GENERALI, ET PRIORIBVS Prouincialibus ordinis Æremitarum S. Augustini posse Mantellatas seu Pinzocheras ad instar Mantellatarum, Ordinis Prędicatorum, & Minorum recipere.

BONIFACIVS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. ¶ In sinu Sedis Apostolicę sacer ordo Fratrum Hęremitarum Sancti Augustini consistens sic splendet per incrementa virtutum quod digne meretur pręcipue attolli fauoribus, ac spiritualibus gratijs confoueri, & nos equidem ordinem ipsum libenter prosequimur prærogatiua fauoris, & augmenta suorum successum in his præsertim, quę diuini cultus augmentum, & Sacræ Religionis propagationem respiciunt paternis affectibus promouemus. Hinc est, quod nos dilectorū filiorum prioris generalis, & fratrum dicti ordinis precibus annuentes, ac cupień. vt ordo prædictus eo proficiat felicioribus incrementis, quo maioribus fuerit gratijs a sede Apostolica cōitus apostolica auctoritate pręsentium tenore statuimus, cōcedimus, volumus, & ordinamus, quod de cætero perpetuis futuris temporibus, tam generali, quam cuilibet officiali priori in dicti ordinis secundum morem, & instituta eiusdem ordinis in quibuscunque prouincijs constitutis, tam præsentibus, quam futuris sit licitum, ac permissum quibuscunq; mulieres si alias sint idoneæ, & aliud canonicum non obsistat, quę habitum regularem prędicti ordinis ad instar Mantellatarum, seu Pinzocherarum ordinum fratrum Minorum, & Prędicatorum habere voluerint, & gestare, tam virgines ac matronas, quam viduas in Mantellatas, seu Pinzocheras dicti ordinis Hæremitarum recipere, & admittere, ac earum singuli habitū regularē, & regulam eiusdē ordinis Hæremitarum ad instar hmôi Mantellatarum, seu Pinzocherarum ordinum frm̄ Minorū, & Prædicatorum pręfatorum prout secundum Deum saluti animarū earundem salubrius visū fuerit expedire etiā exhibere. Quę sic recipiēdæ auctoritate præfata gaudeāt, & gaudere possint, & debeant, tam exemptionis priuilegio, quam omnibus immunitatibus, libertatibus, indulgentijs, ac alijs priuilegijs quibuscunq; præfato ordini Hęremitarum eiusq; fratribus, ac personis per Sedem Apostolicam iam concessis, & quæ in posterum concedentur quatenus huiusmodi exemptionis priuilegium, immunitates, libertates indulgentiæ, ac quæcunque alia priuilegia ipsis prioribus, & fratribus ordinis Hæremitarum competunt, vel competere possunt, seu poterunt. Et priores, & fratres, ac loca ipsa esse capacia eorundem Voleñ. insuper, & auctoritate prædicta decernēt. quod exemptionis prefate priuilegium, immunitates, & alia supradicta etiam ad iam per ipsos, & fratres ordinis Hæremitarum receptas, & Mantellatas, seu Pinzocheras huiusmodi plenariæ se extendant ipseq; illis gaudere possint, & debeant prout de recipiendis Mantellatis, & Pinzocheratis huiusmodi superius est expressum. Constitutionibus Apostolicis ac statutis, & consuetudinibus, tam vestri, quam aliorum ordinum quorumcunque, & alijs contrarijs non obstantibus quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis, decreti, statuti, voluntatis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datū Romæ apud Sanctum Petrum, septimo idus Nouembris, Pontificatus nostri Anno XI. Datū Romæ apud sanctos Apostolos quarto idus Iulij Pontificatus nostri Anno IX. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, & communionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis &c. Datū Florentiæ anno incarnationis Dominicæ. Millesimo quadragesimo tricesimo quarto tertiodecimo Cal. Augusti Pontif. nostri anno IIII.

IIII.

CONCEDIT OMNIBVS VTRIVSQVE SEXVS Christifidelibus, vere pœnitentibus, & confessis, visitantibus Ecclesiam fratrum Minorúm, in monte Aluerniæ in die solemnitatis Stigmatum B. Francisci eandem indulgentiam visitantibus Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Pariuncula de Assisio concessam.

BONIFACIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Vniuersis Christi fidelibus præsentes literas inspecturis salutem, & Apostolicam benedictionem. Splendor pateræ gloriæ qui sua mundum illuminat ineffabili claritate pia vota fidelium de clementissima ipsius maiestate sperantium tunc præcipue benigno fauore prosequitur cum deuota ipsorum humilitas sanctorum precibus, & meritis adiuuatur. Cum itaque sicut accepimus ad Ecclesiam domus fratrum ordinis Minorum sitam in Monte Aluernæ Aretina: Diocesis in quo Dominus Noster Iesus Christus, Beatum Franciscum suis sacratissimis Stigmatibus insigniuit, tam Tuscię, quam etiam multarum aliarum partium deuotionis causa maxima confluat. populi multitudo. Nos cupientes, vt Ecclesiam ipsa congruis honoribus frequentetur; & vt Christifideles, eo libentius causa deuotionis confluant ad eamdem, quo ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ vberius conspexerint se refectos: de omnipotentis Dei misericordia & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi omnibus vere penitentibus, & confessis qui dictam Ecclesiam decimaseptima die mensis Septembris in in qua annis singulis huiusmodi Stigmatum solemnitas celebratur deuote visitauerint annuatim illam indulgentiam remissionem peccaminum concedimus; quæ visitantibus Ecclesiam Sanctæ Mariæ de portiuncula Assisien. Dioc. a primis vesperis primæ diei mensis Augustia, vsque ad secundas vesperas subsequentis diei annuatim, auctoritate Apostolica, vt asseritur est concesse. Volumus autem quod si aliàs visitantibus dictam Ecclesiam, vel ad eius conseruationem seu fabricam manus porrigentibus ad uitrices; aut alias inibi pias elemosinas erogantibus, seu aliqua alia indulgentia in perpetuum, vel ad certum tempus nondum elapsum duratura, per nos concessa fuerit præsentes littere nullius existant roboris, vel momenti. Datum Perusij. Cal. Decembris Pontificatus nostri anno quarto.

INNOCENTIVS SEPTIMVS.

Sulmonensis coronatus Romę iij. Non: Nouembris 1404: obijt viij. idus Nouembris 1406.

Indulget

I.

Indulget fratribus ex obedientia itinerantibus, & copiam confesſarij ex proprio ordine non habenribus, quod poſſint Regulari Sacerdoti alterius, ordinis, vel pręsbytero ſeculari licite ſua peccata confiteri, & abſolui.

Similem conceſsionem fecit Sixtus iiij. fratribus Minoribus, quam habes infra Conſt. 6.

INNOCENTIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilectis filijs Magiſtro Generali, Prouincialibus, Prioribus Ordinis Prædicatorum, Salutem, & Apoſtolicam Benedictionem. ¶ Prouenit ex ueſtræ deuotionis affectu, quo nos, & Romanam Eccleſiam reueremini, vt petitiones ueſtras (illas præſertim quæ fratrum ueſtri ordinis animarumq; ſalutem concernunt) & quas ex deuotionis feruore prodire conſpicimus, quantum cum Deo poſſumus, ad exauditionis gratiam admittamus. Sanè petitio pro parte ueſtra nobis nuper exhibita continebat, quòd plerumque contingit, nonnullos ex fratribus ueſtri ordinis per eorum ſuperiores ad diuerſas mundi partes negocijs pro tempore ingruentibus deſtinari, & huiuſmodi fratres neminem interdum ex fratribus eiuſdem ordinis præſertim presbiterum penes ſe habere, cui ſua peccata valeant confiteri; Quare nobis humiliter ſuplicaſtis, vt animarum fratrum eorundem ſaluti, & eorum quieti prouidere de benignitate apoſtolica dignaremur. Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus inclinati, fratribus huiuſmodi quos pro tempore (vt præfertur) itinerare; & per eorum ſuperiores mitti contigerit vt ſi aliquem presbyterum idoneum ex profeſſoribus dicti ordinis habere non poſſint, quemcunq; alium presbyterum idoneum, & diſcretum, religioſum, vel ſecularem, in eorum confeſſorem eligere valeant, qui confeſsiones eorum audire: & eorum confeſſionibus diligenter auditis, pro commiſsis eis debitam abſolutionem impendere, ac pœnitentiam ſalutarem iniungere, libere, & licite poſſit, niſi talia fuerint, propter quæ ſedes Apoſtolica ſit meritò conſulenda, auctoritate apoſtolica de ſpeciali gratia tenore præſentium indulgemus. Nulli ergo &c. Datum Viterbij xvj. Calend. Nouembris Pontificatus noſtri anno primo.

MARTINVS QVINTVS.

Romanus creatus Pontifex conſtantię X. Cal. Nouembris 1417. obijt Romę X. Cal. Martij 1431.

Statuit

I.

Statuit quod Mendicantes ad Monasticos Ordines (Carthusien. duntaxat, excepto) absq; Sedis Apostolicę transire non posint.

MARTINVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Viam ambitiosę cupiditatis, religiosis potissime mendicantibus præcludere cupientes, ad alios ordines, præsertim monasticos, fucatis tamen coloribus, asserentibus ob frugem melioris vitæ, ac arctioris obseruantiæ, tam Sancti Benedicti, quam Cistercień. Camalduleń. Vallis vmbrosæ, Canonicorum regularium Ordinis Sancti Augustini, vel aliorum monasticorum ordinum conuolare nitentibus, licentiam a Sede Apostolica, seu Legatis, aut Nuntijs eisdem sedis, de transferendo se a Mendicantium ordinibus ad monasticos ordines, ea ratione præsertim (vt verisimiliter prout facti euidentia docet est præsumendum) quod libentius degant, dignitatesq; , & beneficia Ecclesiastica consequi valeant, & ex certis alijs causis honestati non consonis, obtinentibus; ac valentes conseruationi ordinum Mendicantium etiam prouidere, auctoritate Apostolica ex certa scientia tenore præsentium declaramus, ac decernimus, & statuimus, quod de cętero nullus religiosus de ordinibus Mendicantiū quorumcunque, & cuiuscumque status, conditionis, vel religionis exiltat, quomodocunque, & qualitercunque posit vel debeat, virtute cuiuscumq; licentiæ, & indulti Apostolici, seu pœnitentiariæ nostræ curam gerentis, vel alia quauis auctoritate, hactenus, etiam per bullas Apostolicas facultatum quarumuis, tam Legatorum, & Nunciorum Sedis Apostolicæ, necnon Pœnitentiariæ huiusmodi pro tempore curam gerentis, quā aliorum quorumcunque, sub quauis potestate, aut auctoritate, maxime de transferendis fratribus, aut aliquibus, præsertim ordinum mendicantium professoribus, in genere vel in specie, ab ordinibus huiusmodi mendicantium ad monasticos, sub quacunq; verborum conceptione apparcant, admitti vel recipi per aliquos etiam superiores ordinis, seu monasterij, aut loci monastici, seu alias in monachum, vel in fratrem alicuius ex ordinibus monasticis supradictis, vel alijs expressis, & non expresis ordinibus (Cartusiań. duntaxat excepto) sub pœna excommunicationis; quam tam recipientes, quam recepti ipso facto incurrant, & quam ex nunc prout extunc, & e contra in quemlibet transgressorem quomodolibet in præmissis, scientia, & auctoritate præfaris proferimus in his scriptis, & a nemine, nisi duntaxat a Romano Pontifice, præterquam in mortis articulo, excommunicati huiusmodi posint absolutionis beneficium quomodolibet obtinere; & nihilominus secus, vel aliter facta non teneant, & nullius existant efficaciæ, roboris, vel momentis. Decernentes etiam, & volentes, quod si quis hactenus virtute cuiusuis licentię, seu indulti huiusmodi, fuisset receptus ad aliquem monasticū ordinem, & habitum consuetum gestari per monachos talis ordinis suscepisset, siuē professionem emiserit, siuē non, sub dicta pœna teneatur in monasterio, in quo receptus fuerit, etiam si beneficia Ecclesiastica, seu rectoritas Ecclesiarum quorumuis obtinçat, stare in eius totali vocatione in huiusmodi ordine monastico, & altissimo deseruire. Si quis autem prætextu huiusmodi licentiæ cum habitu, vel sine, quomodolibet vagando incederet, monitione præuia teneatur, & debeat infra terminum quindecim dierum à die monitionis huiusmodi computandorum ad eius religionem, & ordinem, vnde cum licentia, vel sine exiuerit, redire. Quod si efficere neglexerit, post ipsum terminum, tanquam notorius apostata, & excommunicatus, in omnibus, & per omnia debeat per quemlibet reputari, & tractari, etiam per inuocationem auxilij brachij secularis, quotiens fuerit opportunum. In futurum autem nullus ex professoribus alicuius ex ordinibus mendicantium huiusmodi, ad aliquem monasticum ordinem (Cartusień. duntaxat excepto) posit, aut debeat per quemcunque recipi, vel admitti, virtute alicuius licentiæ, vel indulti, absque sedis eiusdem licentia speciali, sub dictis pœnis, & nihilominus secus facta non teneant ipso iure huiusmodi licentijs, & indultis, necnon constitutionibus apostolicis, & mendicantium ordinum prædictorum, etiam si de his

specialis

ſpecialis, & expreſſa mentio, & de verbo ad verbum in litteris noſtris mentio habenda foret, & alijs contrarijs non obſtantibus quibuſcunque. Nulli ergo, &c. noſtræ declarationis, decreti, ſtatuti, prolationis infringere &c. Si quis &c. Datum Gebennis. IIII. Kal. Auguſti, Pontificatus noſtri anno primo.

EVGENIVS QVARTVS.

Venetus Ordinis Canonicorum Regularium, ad Pontificatum aſſumptus V. idus Martij 1431. obijt Romæ vij. Cal. Martij 1447. Qui Beatum Nicolaum de Tolentino, Ordinis Æremitarum S. Auguſtini, in Sanctorum Christi Confeſſorum Catalogo retulit, Nonis Iunij Anno Domini 1446.

I.

Auctoritatem Generali Miniſtro Ordinis Minorum tribuit viſitandi, corrigendi, gubernandi, atq; regendi Monaſteria Monialium S. Claræ.

EVGENIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Dilecto filio generali miniſtro Ordinis Minorum. Salutem, & Apoſtolicam benedictionem. ¶ Ad ſtatum ſingulorum fidelium præſertim religioſarum perſonarum ſalubriter dirigendum, prout ex debito paſtoralis obligamur officij intendentes ad ea maximè per quę ipſarum reformatio ſubſequatur libenter adhibemus ſolicitudinis noſtrę partes. Sane ſicut ex fide dignorum relatione percepimus: nonnulla monaſteria monialium ordinis Sanctæ Claræ in diuerſis locis conſiſtentia: propter nonnullarum abbatiſſarum, ac in eis degentium culpam monialium quę plerumq; a iugo regularis obſeruantiæ deuiantes laxioremq; quam deceat vitam ducunt, ac propter varia diſſenſiones, & ſcandala, quæ in eiſdem Monaſteriis quotidie oriuntur non modica reformatione indigere noſcuntur. Nos igitur in præmiſſis debite prouidere cupientes, ac ſperantes, quod tu propter impoſitum tibi dicti ordinis gubernandi, & regendi onus ad eius, & Monaſteriorum prædictorum reformationem, & ad debitum ſtatum reductionem eo diligentius incumbes quo maiori fueris per nos auctoritate munitus. Tibi omnia, & ſingula huiuſmodi monaſteria eorumq; perſonas tam in capite, quam in membris auctoritate noſtra viſitandi: ac ea de quibus tibi videbitur aperta Monaſteria ſub debita clauſura ponendi, nec non ipſorum abbatiſſas ſecundum demerita earum deponendi, & alias de nouo inſtituendi, & deſtituendi. Moniales quoque cum rebus, & bonis ſuis de vno monaſterio ad aliud transferendi. Bona inſuper vnius monaſterii ad aliud appicandi; & omnia alia, & ſingula agendi faciendi, & ſtatuendi quæ in ipſis Monaſterijs ſecundum Deum pro earundem, & perſonarum huiuſmodi ſtatu vtilitate reformatione, & quiete, ac diuini cultus obſeruantia, de conſilio tamen, & aſſenſu diſcretorum correctionis, & reformationis offitio noueris indigere. Contradictores etiam auctotitate noſtra per cenſuram Eccleſiaſticam, & alia iuris remedia appellatione poſtpoſita compeſcendi. Inuocato ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachij ſecularis plenam, & liberam auctoritate apoſtolica tenore præſentium facultatem concedimus, & etiam poteſtatem. Conſtitutionibus apoſtolicis, ac ſtatutis conſuetis monaſteriorum, & ordinis prædictorum confirmatione apoſtolica vel quacumque firmitate alia roboratis; cæteriſque contrarijs non obſtantibus quibuſcunque

cunque seu si eisdem abbatissis, & monialibus, à sede Apostolica sit indultum, quòd mutari visitari suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum. Anno incarnationis Dominice 1431. Quarto idus Maii, Pontificatu nostri anno primo.

II.

HANC EANDEM AVCTORITATEM VICARIO Generali prouincialibus, eorumq; Vicarijs, super eisdem Monialibus concedit.

Hoc idem decreuit Sixtus Quartus infra Const. 12.

EVGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilecto filio fratri Iacobo de Præmadinis de Bononia Ord. Min. professori de obseruantia regulari. Salutem, & Apostolicam Benedictionem. Ordinis tui præsertim familiarum in regulari obseruantia Domino famulantium ob quorum Religionis sanctimoniam, & multiplicium virtutum dona maxime in populo christiano animarum fructus prodire cernuntur curam gerentes solerter; illa libenter concedimus: per quæ earundem familiarum, etiam vtriusque sexus augmento conseruationiq; melius, ac facilius consuli intelligimus. Sane cum post concordiam inter filios fratres qui dicuntur conuentuales, & vos & alios quibus de regulari obseruantia est appellatio vnius eiusdemq; Minorum Ordinis secus factam nos intendentes quod post dilectum filium fratrem Ioannem de Capistrano tui ordinis de obseruantia in partibus Cismontanis Vicariũ alter illius successor crearetur eidem per litteras Apostolicas commiserimus: quod vbi, & quando sibi placeret ante sui officij finem vicarios, & discretos prouinciarum sibi subiectarum pro alterius vicarij electione alias creatione capitulariter congregaret, & facta huiusmodi congregatione in alma vrbe, apud Are Cœli locum tu in ea fueris canonice in Cismontanum Vicarium electus: nos electionem ipsam confirmauerimus: postmodumq; dilectus filius Antonius de Rusconibus, Sacræ pagine professor, Ordinis præfati generalis minister te duxerit confirmandum, prout prædicta omnia constant per litteras Apostolicas, & prædicti generalis quas hic haberi volumus pro sufficienter expressis ad nostram quæ notitiam peruenerit esse in tui Vicariatus partibus Cismontanis nonnulla Monasteria sancte Claræ: quarum familie in obseruantia regulari viuentes partim, primi partim, & secũdi partim tertij Ord. partim aliter appellate sub tuo Vicariatu, & a te tuisq; successoribus tegi, & gubernari intentissimis dicuntur desiderijs affectare, nos qui certam tenemus easdem mulierum monacharum, siue sororum familias optimam saluberrimam sub vobis gubernationem scilicet haberet, & continue habituras felicia incrementa: earundem mulierum monachatum, siue sororum appellatarum monasteria, & loca, & familias vbicunque intra tui Vicariatus terminos in regulari obseruantia viuentes tam præsentes, quàm futuras tuo, & tuorum Vicariatus Cismontani officio successorum cure, gubernationi atque regimini auctoritate Apostolica præsentiũ tenore subijcimus, ac subiectas, & suppositas esse volumus, atque decernimus. Intendentes eadem auctoritate atque volentes: quòd tu & successores tui, per vos ipsos, & alios quos duxeritis substituendos potestatem, facultatem habeatis easdem moniales, atque sorores siue primi, siue secundi, siue tertij, aut alterius ordinis Sanctæ Claræ, & Beati Francisci signanter collegialiter, & in communi viuentes, & earum Monasteria, atque loca, tam in capite, quam in membris visitandi, corrigendi, ammouendi, deponendi, transferendi, & omnia alia, & singula faciendi, quæ generalis minister Ordinis vestri in eisdem Monasterijs, & locis de iure, & de consuetudine posse facere consueuit. Prouinciales

ciales, autem Vicarij vobis subditi eamdem potestatem, & facultatem habeant: quas ministri Prouinciales etiam de iure, vel de consuetudine habere consueuerunt. Et vt supradictæ moniales, ac sorores melius gubernentur: volumus quod in electione, & creatione abbatissatum ministrarum, & matrum ille tantum ex ipsis monialibus, & sororibus vocem habeant: quæ per annos tres, vel circa in earundem monasterijs, vel collegijs fuerint. In qua creatione, & electione maior pars votorum ad minus medietatem superans debet conuenire. In omnibusque tertij ordinis sororum, & monialium collegijs fratres tui ordinis de accessu, & ingressu se habeant: sicut obseruatur in monasterijs Sanctæ Claræ. Si autem visitatoribus earum, & sororibus tertij ordinis quæ minimè viuunt collegialiter esset concessa a Sede Apostolica aliqua facultas, & auctoritas: nos ipsas præsentium tenore auctoritate Apostolica reuocantes: volumus, quod tu, & tui Vicariatus officio successores huiusmodi visitatores amouendi, & alios instituendi auctoritatem, & facultatem habeatis. Præterea cum in regula Beatæ Claræ iubeatur ieiunium perpetuum quod nimis rigorosum tenemus: placet, & volumus, quod supradictæ, & tertij, & aliorum ordinum sorores solummodo teneantur ad illa ieiunia ad quæ vos fratres Ordinis Minorum regulam obseruantes obligati estis, & eosdem modos seruent in cibis quadragesimali tempore; exceptis debilibus, & infirmis. In alijs verò ieiuniis, vt sunt quattuor tempora, vigiliæ Apostolorum, & similium seruetur consuetudo regionis secundum, quam liceat eis etiam oua, & lacticinia comedere. Cum etiam in Monasterijs sorores, siue Monache incedant nudis pedibus discalceatæ, quod nimis rigorosum existimamus, placet, & volumus, quod sorores, siue Monache possint desferre illa, quæ nomine calciamentorum non censentur puta cuquos ligneos, & sandalia, atque etiam cum oportunum fuerit calciamenta. Item cum in aliquibus Monasteriis, locis, & congregationibus iniungatur silentium perpetuum, quod quidem nimis rigorosum exiliit, tibi tuisque in officio successoribus, & prouinciarum vobis subiectarum Vicarijs cum discretorum consilio dispensandi tam in cibis, quam in quibuscunque alijs perpetuis, quam in silentio supradicto concedimus facultatem. ¶ Insuper cum dilectus filius Frater Ioannes de Capistrano tuus in Vicariatus officio prædecessor declarauerit, quòd in Regula prima Beatę Claræ contineantur centum, & tria præcepta Regularia in quorum transgressione moniales siue sorores professe peccatum mortale incurrunt, idq; nimis durum, & scrupulosum indicemus, auctoritate, & tenore præsentium declaramus, & volumus, quòd in innullius prędictorum transgresione pretet quam eorum quattuor, quæ concernunt principalia vota obedientiæ, scilicet paupertatis, castitatis, & clausuræ, & super electione abbatisse, & depositione peccatum mortale incurrant. Item cum quædam prædictarum Monasteria, & loca in mendicitate viuant, placet, & dispensamus. quòd in ferculo, siue cibis sagina, & lardo vti possint. Constitutionibus Apostolicis, & priuilegijs, immunitatibus, & gratiis, ac indultis omnibus, & singulis supradictis monasterijs, & locis, ac eorum Capellanis per Sedem Apostolicam, & aliter quomodocunque concessis alijsq; in contrarium facientibus non obstantibus quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ subiectionis, decreti, intentionis, placiti, existimationis, concessionis, declarationis, voluntatis, & dispensationis infringere, &c. Datum Romæ apud S. Petrum Anno incarnationis Dominicæ M. CCCCXLVI. Nonis Februarij Pontificatus nostri Anno sextodecimo.

III.

NONNVLLA PRIVILEGIA CONGREGATIONI Monachorum Sanctæ Iustinæ Ordinis Sancti Benedicti concedit.

EVGENIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Et si quaslibet personas seculi desiderijs abdicatis, omnium conditori domino, sub Regulari obseruantia famulantes Apostolicis fauoribus, & præsidijs ex iniuncto nobis desuper Apostolicæ seruitutis officio confouere tenemur, laudabilem tamen Deoq; & hominibus acceptam congregationem monachorum de obseruantia Sanctæ Iustinæ, Ord. S. Benedicti, nobis, & Rom. Ecclesiæ immediate subiectá propensioribus priuilegijs, & gratijs prosequi satagimus, & eisdem potiores curas, & solicitudines assiduis studijs adhibemus, Sané cum plerumq; contingat, præfatos monachos, ordinationum suscipiendarum causa extra monasteria vagari, atq; in plurimorum tumultu cum alijs secularibus ordines recipére, ex quo eorum deuotio perturbatur, & quies. Volumus, ac authoritate Apostolica ex certa scientia statuimus, & decernimus, quatenus ipsius congregationis monachi, præsentes, & futuri, omnes etiá sacros ordines, ad quos per eorum superiores præsentati fuerint, à quocunq; maluerint catholico antistite, gratiam, & communionem Apostolicæ Sedis habente, statutis à iure temporibus, absque aliquo dictorum monachorum examine, recipere valeant, atq; huiusmodi antistites, in dictæ congregationis monasterijs, & locis duntaxat aduocare. Quibus liceat Apostolica authoritate absq; alia licentia, & contradictione diocesani, nulla vt præfertur examinatione præmissa, monachos ordinare, Missas celebrare, Ecclesias, Altaria, & vasa consecrare, vestes benedicere, & alia pontificalia exercere. Nec propterea volumus, diocesanum loci iuris sui præiudicium incurrere. Porrò, vt Abbatum, Priorum, Monachorum, conuersorum, commissorum, & nouitiorum præsentium, & futurorum congregationis huiusmodi deuotio amplius propagetur, & eorum animarum saluti fructuosius consulatur, vt confessores idonei, quos præfati monachi de suorum voluntate superiorum, aut ipsi superiores pro libito elegerint, omnium peccatorum suorum, de quibus corde contriti, & ore confessi fuerint, plenam semel tantum, in mortis articulo remissionem, eis qui in syncaritate fidei, vnitate Sanctæ Romanæ Ecclesiæ, ac obedientia, & deuotione nostra, vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum canonice intrantium persistentibus authoritate Apostolica concedere valeant ipsorum monachorum deuotioni indulgemus, sic tamen quòd ipsi confessores de ijs de quibus fuerit satisfactio impendenda, illam præfatæ congregationis personis, prout illas contigerit, per se vel alios, sicuti congruerit, faciendam iniungant, quam ipsæ facere iuxta earum possibilitatem teneantur. Et ne quod absit, aliqua ex præfatis personis propterea prochuiores reddantur, ad illicita in posterum committenda, volumus quòd si ex confidentia remissionis huiusmodi aliqua forsan cõmiserint, quo ad illa eis prędicta remissio nullatenus suffragetur, q.q; singuli ex prefatis monachis clericis q̃ primum concessione absolutionis hmôi gaudere voluerint septé Psalmos pœnitentiales, cũ Letanijs, & Orationibus cõsuetis, conuersi vero, & cõmissi, aut qui præfatos psalmos dicere cõmode nõ potuerint quinquagies Pater noster, & totidem Auemaria, singulis ebdomadis ad dicẽdum inchoare debeant, ac iuxta hmôi impositionẽ, legitimo cessante impedimento, per annum integrum, ét si totidé plus minusue ex alia quauis cã eos dixisse, aut dicere oportere cõtigeret, nihilominus dicere, & cõplere teneantur, cessante vero p̃dicto impedimẽto, q̃ primũ cõmode poterunt impositioné hmôi reficere teneãtur. Præterea ipsis Præsidenti, Visitatoribus, Abbatibus, Prioribus, Monachis, Rectoribus, cõuersis, cõmissis, & nouitijs, qui pro tpe fuerint, indulgemus per pręsentes, q̃ si diebus illis quibus habẽt accessus ad stationes Ecclesiarũ in vrbe pro indulgentijs, si quinq; Altaria sui loci, aut pauciora si tot non habuerint, visitauerint, semelq; Miserere mei Deus, pro singulo altari pro fœlici statu S.R. Ecclesiæ dixerint, similem seu tantam indulgentiam, qualem, & quantam, hi qui dictas Ecclesias vrbis in die stationum visitant, consequi solent, consequantur; si vero ipsos contingat propter obedientiam, aut alias causas pro bono ipsius con-

sius congregationis, exite propria Monasteria, & obicunque commodius potuerint, totidem Altaria in quacunque Ecclesia dicendo semel miserere mei Deus, pro quolibet Altari, vt præmittitur, visitauerint, aut conuersi seu commissi, aut alij nescientes miserere mei, si dicta Altaria visitantes, ter Pater noster, & totidem Aue Maria pro quolibet Altari dixerint eandem etiam indulgentiam consequantur. Quodq; huiusmodi congregationis Sacerdotes in itinere constituti, aut alias ad hoc causa subsistente, ante diem, & vsque ad nonam inclusiue celebrare valeant, tenore præsentium duximus concedendum. Præterea si contingat, ciuitates, terras, vel loca in quibus Monasteria siue loca dictę congregationis existant, Ecclesiastico esse supposita interdicto, ipsi tamen dictæ congregationis prælati, Monachi, Conuersi, Commissi, Nouitij, & cappellani, necnon laici qui intra septa ipsorum locorum pro tempore habitauerint à pręfatæ congregationis monachis ad id deputatis, ianuis clausis, interdictis exclusis, & submissa voce, Missas, & alia diuina officia audire, & celebrare, ac Ecclesiastica Sacramenta licitè ministrare, & suscipere valeant, præsentium tenore statuimus. Liceat insuper præfatis, præsidenti Visitatoribus, Abbatibus, Prioribus, & Rectoribus præfatæ congregationis pręsentibus, & futuris, personas volentes eorum congregationi sociari, quæ religionem, locum, & ordinem alium quemcunque etiam arctiorem ingredi vouissent, tali voto non obstante, ad probationem professionemq; recipere, easq; authoritate Apostolica, ab ipso voto absoluere, & cum ipsis dispensare. Dummodo in tali religione, seu ordine de quo vouissent, professionem non emiserint. Quod si tamen ante professionem emissam ab ipsa recesserint congregatione, huiusmodi dispensatio nullius sit roboris, vel momenti. Necnon quòd pręfati Præsidens, Visitatores, Abbates, Priores, & Rectores, cum commissis quandiu in monasterijs suis, aut sub obedientia eorum vixerint, super omnibus votis (excepto duntaxat voto religionis) eadem authoritate valeant dispensare. Cum vero aliquis quocunq; excommunicationis vinculo innodatus uellet congregationem ipsam altissimo famulaturus ingredi, liceat dictæ congregationis prelatis, & qui in locum eorum in ipsorum absentia constituuntur, ingredienti huiusmodi, iniunctis ei iuxta possibilitatem restitutione, & pœnitentia salutari, tanquam uni ex monachis præfatæ congregationis beneficium absolutionis impendere, ac ad probationem recipere. Ita tamen si in prædicta perseuerauerit congregatione usque ad professionem inclusiue, alias eandem ipso facto reincidat excommunicationem. Preterea cum sæpe contingat ob deuotionem quam ad monachos præfatæ congregationis nonnullæ personæ habent singularem, ad huiusmodi Monachos pro earum salute animarum recurrere, Nos uolentes earum deuotioni satisfacere, quòd liceat dictæ congregationis Prælatis, siue Monachis deputatis a suis superioribus ad audiendas huiusmodi personarum confessiones accedere, illasque audire, ac personæ ipsæ eis confiteri possint, absque alia suorum superiorum licentia. Necnon eis pœnitentia, & satisfactione iniunctis, quoties oportuerit absoluere ab omnibus, & singulis peccatis, præterquam Sedi Apostolicæ duntaxat reseruatis, necnon a quibuscunque suspensionum, excommunicationum, & interdicti sententijs alijsq; Ecclesiasticis censuris, & pœnis quas à iure, uel ab homine latis, satisfatione iniuncta incurrisse quomodolibet censebuntur, Insuper, & vota omnia permutare, ac in omnibus, & singulis casibus, etiam ordinarijs, aut persynodales, seu prouinciales constitutiones reseruatis cum eis dispensare, præter censuras, pœnas, vota, & casus de quibus esset merito Sedis Apostolicæ consulenda, eisq; ac omnibus qui ad prefatos monachos ob huiusmodi deuotionem recurrerint, Eucharistię Sacramentum ministrare valeant, de specialis dono gratiæ in fauorem obseruantiæ regularis licentiam elargimur. Plane vt hmôi congregationis monachi in vitæ honestate, & odore bonæ famæ, apud Deum, & homines conseruentur, & quia ibi cautius est agendum, vbi maius imminet periculum animarum: eadem authoritate statuimus, quòd nulli hominum liceat quascunque mulieres laicales, seu religiosas cuiuscunq; ætatis status, gradus, authoritatis, vel cõditionis existant, quauis occasione ducere, siue ipsis mulieribus ingredi, seu commorari intra septa monasteriorum pręfate congregationis. Quod si aliter scienter attentatum fuerit, tam ipse mulieres, quam earum ductores, sed & ipsi receptatores, si voluntarie hoc fecerint, ipso facto sententia excõis incurrãt, a qua dictę congregationis personæ absolui possint per præsidentẽ, & visitatores cõgregationis hmôi.

E 2 Quinetiam

Quinetiam, ne præfatæ congregationis monachi ab eorum quiete distrahi, Rom. curiam pro obtinendis licentijs frequentare cogantur, quod in omnibus casibus in quibus de iure communi prelatis & monachis dictæ congregationis authoritas siue licentia seu dispensatio ordinarij esset necessaria si ab eodem exempti non essent, prælatis, Abbatibus, prioribus & rectoribus huiusmodi qui pro tempore fuerint, vna cum eorum conuentibus, delicentia tamen & consensu congregationis capituli generalis, aut præsidentis cum maiori parte visitatorum, authoritate apostolica absq; eo quod ad sedem apostolicam habeant recursum, huiusmodi licentiam, authoriatem, & dispensationem, tenore præsentium indulgemus. Volentes insuper, quod prælati congregationis præfatæ (licet benedictionis munus non acceperint, perinde tamen monasteria, & religiosa loca ipsius congregationis regere, & administrare, atq; omnes actus in ipsis valeant exercere, & insignia deferre, omniaq; paramenta ecclesiastica benedicere, ac si munus huiusmodi fuissent consequuti. Sanè cum religionis fauore nonnulla concedantur, quæ alias interdici solent, quod siqui ex monacis congregationis præfatæ defectum natalium patiantur, in monasterio tamen alias laudabiliter conuersati fuerint, vt huiusmodi defectu non obstante, ad sacros ordines, ac officia, prælationes, dignitates honores eorum monasteriorum iuxta illorum constitutiones, libere & licite valeant promoueri, congregationi memoratæ tenore præsentium indulgemus. Quodq; vt animarum eorum saluti prouideatur, Prælati, Monachi, & personæ dictæ congregationis, quocunq; nomine censeantur, propter partipationem etiam in diuinis cum excommunicatis, suspensis & interdictis, à iure vel statutis ordinariorum, nullam excommunitationis, seu censuræ, aut peccati maculam incurrant, nisi ipsi excommunicati, essent specialiter denunciati: Sepulturam quoq; in locis & monasterijs præfatę congregationis præsentibus & futuris liberam esse volumus, & eorum deuotioni & liberæ voluntati qui se illic sepeliri deliberauerint (nisi forte excommunicati seu interdicti sint, aut etiam publicè vsurarij) nullus obsistat, saluo tamen iure illarum ecclesiarum a quibus corpora assumuntur. Adijcientes etiam, quòd si quandoq; contigerit, per aliquem aut plures actus contra huiusmodi, aut quæcunque alia decreta, priuilegia, indulta, gratias immunitates, & ordinationes præfatæ congregationi concessa, aut illorum aliquod, a quocunque, cuiuscunque conditionis, dignitatis, gradus, seu status existat, ex negligentia, vel ignorantia præsentium, vel futurorum quibus hæc conceduntur, aut alia quauis causa propter quam fuerit aliter attētatum, vel pro tpe obseruatum, ignoranter vel scienter, nullum tamen præiudicium, decretis, priuilegijs, indultis, gratijs, immunitatibus & ordinationibus huiusmodi volumus generari, sed in suo vigore atque robore permanere. Non obstātibus in constātien & alijs concilijs, ac fe. re. Innocentio quarto, Martino quinto, & alijs summis Pontificibus prædecessoribus nostris editis constitutionibus, & ordinationibus, etiam si de illis specialis, & expressa præsentibus mentio habenda esset, quibus omnibus quo ad præmissa specialiter derogamus. Necnon Monasteriorum, Prioratuum, & ordinum prædictorum iuramento, confirmatione apostolica, vel quacunque firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ voluntatis, constitutionis, concessionis, statuti, adiectionis, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Bononiæ Anno Incarnationis Dominicæ. 1436. pridie Cal. Iulij Pontificatus nostri Anno sexto. A. de Florentia.

NICO-

NICOLAVS QVINTVS.

Genuensis Pontificatum Romæ adeptus est iij. Non. Martij 1447. Obijt Cal. Aprilis 1455. & Beatum Bernardinum Senensem Ord. Minorum inter sanctos confessores anno magni Iubilei tunc suo tempore occurrenti solemniter coaptauit.

I.

Decernit Moniales Virgines, & Mantellatas Ordinis Carmelitarum omnibus priuilegijs gaudere, quibus Moniales Ordinis Prædicatorum Minorum, & Æremitarum Sancti Augustini gaudent & fruuntur.

NICOLAVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam rei memoriam. ¶ Cum nulla fidelium conuentio sub aliquid religionis colore absq; summi pontificis potestate fieri valeat: ne conuentus religiosarum virginum, viduarum biguinarum. Mantellatarum aut aliquæ particulares ex ijs sub habitu & protectionem ordinis Beatissimæ Dei Genitricis semperq; Virginis Mariæ de monte Carmeli degentium aut quæ in posterum offerentur: absq; Apostolicæ anctoritatis munimine viuere videantur: harum tenore præsentium decernimus: vt ordo præfatus ac eiusdem Ordinis Magister Generalis & Priores Prouinciales circa præfatarum receptionem vite modum, admissionem & protectionem illis eisdem & prorsus similibus priuilegijs gaudeant quibus ordines Prædicatorum & æremitarum sancti Augustini gaudent & vtuntur. Dummodo Virgines, viduæ, biguinæ, Mantellate prædictæ continentur & honeste viuant ieiunentque ac omnia alia faciant & obseruent quæ Virgines, vidue, biguinæ & Mantellate ordinum Prædicatorum continentur & honeste viuentes secundum earum ordinationes & statuta faciunt & obseruant. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ constitutionis infringere: vel ei ausu temerario contraire, Si quis autem hoc attentare præsumpserit: indignationem omnipotentis Dei ac beatorum Petri & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum. Anno incarnationis dominice millesimo quadringentesimo quinquagesimo secundo nonis Octobris. Pontificatus nostri anno sexto.

PROHIBET

II.

PROHIBET ORDINARIIS SVB EXCOMVNIcationis pęne eo ipso incurrenda ne Fratres capiant incarcerent perturbent, & molestent.

Quod procedit hodie preterquam in casibus per Concilium Trid. sess. 7. c. 14. & sess. 25. c. 14. expresis, & per S. D. N. Clementem Octauum declaratis infra nu. 1.

NICOLAVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Et si cunctorum fidelium quorum licet immeriti ex supremi pontificatus officij curam gerimus statu salubriter dirigendo nostræ sollicitudinis partes libenter adhibemus ad ordinem tamen Fratrum Minorum, eo specialis nostræ mentis oculos flectimus, quo ex illo fructus vberes in agro dominico continuo prouenire conspicimus, & vt omnium aduersantium ab eis ademptis anfractibus cum pacis dulcedine, & quietis amenitate sub regulari habitu in mandatis domini valeant libetius gloriari. Exhibita siquidem nobis nuper pro parte dilecti Filij Angeli de Perusio ministri generalis, & fratrum dicti Ordinis petitio continebat: quòd licet ipsi Fratres ipsorumq; domus, & loca per speciale Sedis Apostolicæ priuilegium, ab omni iurisditione, & superioritate quorumcunque ordinariorum sint exempti pariter, & immunes, & duntaxat Roma. Pontif. ad sedi Apostolicæ immediate subiecti existant nihilominus nonnulli Archiepiscopi, Episcopi eorumq; Vicarii siue alij locorum ordinarij in diuersis mundi partibus, & præsertim in Hispanie, & legionis regnis consistentes eosdem fratres molestare, perturbare, inquietare, capere, carcerare, ac de eorum domibus inuitos expellere, & detinere præsumunt in graue ipsorum Archiepiscoporum, & Episcoporum, ac aliorum ordinariorum huiusmodi animarum periculum dictæ Sedis contemptum, ac fratrum, & ordinis Prædictorum damnum, & præiudicium, & scandalum plurimorum: quare pro parte ministri, & fratrum prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, vt super hoc eis prouidere de oportuno remedio dignaremur. Nos igitur illo volentes eisdem ministro, & fratribus præsidio subuenire per quod huiusmodi personarum pręsumptio retundatur, & eisdem Archiepiscopis, Episcopis, & officialibus, & alijs ordinarijs antedictis precludatur aditus similia committendi huiusmodi supplicationibus inclinati auctoritate Apostolica præsenti irrefragabili constitutione statuimus, & mandamus quòd nulla persona cuiuscunque dignitatis, status, gradus, vel conditionis existat decætero eosdem fratres molestare, perturbare, capere carcerare, uel de eorum domibus antedictis inuitos expellere, quoquomodo præsumat quòd si forsán quisdiam contra hanc nostram constitutionem temere venire præsumpserit, & ab ipsis fratribus monitus a præmissis resipiscere quoquomodo contempserit excommunicationis pœnam ipso facto incurrat. Et nihilominus ne eisdem fratribus delinquendi tacite concedi videatur impunitas, aut occasio malignandi ministro generali dicti Ordinis pro tempore existenti concedimus, quod omnes, & singulos fratres siue in Monasterijs monialium, siue in alijs domibus, Conuentibus Hęremitorijs, & locis dicti Ordinis commorantes, etiam ab obedientia, visitatione, & correctione dicti ministri per specialia sedis Apostolicæ indulta se exemptos esse præter regulæ statutorum dicti ordinis forma prætendentes non obstantibus quibuscunque priuilegijs, exemptionibus indultis, & litteris Apostolicis eis eorumque Monasterijs, siue domibus, Conuentibus, locis prælatis, & Hæremitorijs per nos vel Sedem Apostolicam in genere, vel specie concessis de quibus in nostris litteris habenda esset mentio specialis iuxta constitutiones, & regularia instituta antiqua dicti ordinis corrigere, uisitare, punire, & emendare, ac in criminibus grauioribus si res ipsa exegerit cum moderamine tamen torture subijcere possit, & ualeat auctoritate Apostolica tenore præsentium licentiam concedimus, ac pariter facultatem consti-

constitutionibus Apostolicis, ac dicti Ordinis iuramento confirmatione Apostolica, vel quacunque firmitate alia roboratis cæterisque contrarijs non obstantibus quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, mandati, & concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romę apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ, Millesimo quadringentesimo quinquagesimo decimo septimo Kal. Februarij. Pontificatus nostri Anno IIII. Marcellus. L. de Costiaris.

III.

STATVIT QVOD MONIALIVM Abbatissę non nisi ad triennium eligantur, illasq; à maiori Monialium parte factas, Canonicę electas declarat.

De eadem materia vide infra Gregorij XIII. Const. 6.

NICOLAVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad futuram rei memoriam. ¶ Digna reddimur attentione solliciti, vt admitendis earum votis beniuolum impartiamur assensum, quæ illecebris mundanis, ac mortalis viri thoro propulsis, in illius qui speciosus est præ filijs hominum beneplacitis sub regulari obseruantia laudabiliter conuersantur. Hinc est quòd nos cupientes vt vniuersa, & singula monasteria, & loca monialium seu sororum Ordinis Sanctæ Claræ, siue Sancti Damiani, vel Minorissarum illarumq; personæ, quæ sub cura, & regimine Fratrum Ordinis Minorum, de Obseruantia nuncupatorum degunt, ac illorum personæ quæ in ipsis monasterijs, & locis quæ sicut accepimus sub regulari obseruantia dicti Ordinis Sanctæ Claræ altissimo iugiter famulantur, eo feruentius, & deuotius Diuinis obsequijs se coaptent, quo se per nos, & Sedem Apostolicam specialibus gratijs munitas fore conspexerint: dilecti filij Iacobi de Primadicis Prouisoris, & generalis Vicarij domorum Ordinis, & obseruantiæ eorundem in Citramontanis partibus consistentium supplicationibus inclinati: auctoritate Apostolica præsenti perpetua, & irrefragabili constitutione statuimus, & ordinamus: quod in antea perpetuis futuris temporibus omnia, & singula monasteria, domos, & loca Ordinis Sanctæ Claræ prædicta per abbatissam, seu matres monialium quarum videlicet singulorum monasteriorum, domorum, & locorum prædictorum singularum abbatissarum, seu matrum monialium electiones, quæ si à maiore parte earum numero duntaxat factæ fuerint canonicæ censeantur: ad ipsorum monasteriorum domorum, siue locorum moniales, aut sorores Ordinem ipsum professas, & quæ per triennium, vel circa in prædictis monasterijs moram traxerint spectent, & pertineant, ac prædictarum Abbatissarum, seu matrum monialium dignitates, vel officia huiusmodi per annum tantum durent: temporeq; illo decurso: etiam si iustas renunciationes non fecerit, vacent, ac vacare censeantur: regantur. & gubernentur, ac regi, & gubernari debeant. necnon omnes, & singule nunc pręsentes, & futuræ abbatisse, seu matres monialium monasteriorum, Domorum, & locorum earum, præsentes videlicet in fine anni à datis præsentium, future vero a die electionis earum computandi regimini, & administrationi monasteriorum, domorum, & locorum suorum in vicariorum prouincialium, prouinciarum eiusdem ordinis fratrum Minorum de obseruantia in quibus Monasteria, & loca ipsa consistunt, vel saltem visitatorum monasterii domorum, seu locorum prædictorum per eosdem vicarios in congregatione fratrum deputandorum, & ad id ab eisdem vicariis potestatem habentium manibus, ac in præsentia sororum, seu monialium monasteriorum, seu locorum huiusmodi ad id specialiter vocatarum sub excommunicationis pœna, quam secus facientes incurrant ipso facto renunciare: cætera

litteras

litteras quoque, sigillum, & claues monasteriorum, & officinarum restituere teneantur, & sine attrictæ Quodq; moniales, & sorores prædictæ nisi de Vicarijs, vel Visitatoris huiusmodi expressa licentia aliquam ad Religionem, vel professionem recipere, & nisi a præfato Vicario, seu Visitatores pro idoneo reputatus fuerit in earum Capellanum aliquem recipere, seu receptum retinere præsumant. Præterea omnibus, & singulis mulieribus dictis monialibus, seu sororibus, seruientibus, aut pro eis elemosynas querentibus, præsentibus, & futuris, quòd quotiensunque pro parte abbatissarum huiusmodi requisite fuerint, earum monasteria cum consilio discretarum intrare, nonnunquam, etiam in præcipuis solemnitatibus pro ipsarum consolatione (licentia tamen prius per eas desuper à Vicario prouinciæ obtenta) cum ipsis monialibus, vel sororibus comedere, quòdq; confessor monialium, seu sororum huiusmodi, vel alius frater eiusdem ordinis ad hoc per Vicarium prouinciæ huiusmodi pro tempore deputatus in omnibus, & per omnia iuxta formam, & tenores priuilegiorum, ac concessionum eisdem monialibus, vel sororibus eis quo ad ipsarum personas desuper à Sede prædicta, seu alias quomodolibet concessorum in omnibus præterquam dictæ sedi casibus reseruatis quotiens fuerit oportunum ipsarum seruientium confessionibus diligenter auditis eis pro commissis, excessibus, criminibus, & delicti debitam absolutionem impendere, & iniungere pœnitentiam salutarem, necnon ipsas seruientes si id humiliter petierint à quibuscúque excommunicationis, suspensionis, & interdicti alijsq; sententijs, censuris & pœnis Ecclesiasticis quibus pro tempore innodate fuerint in forma Ecclesiæ consueta iniunctis sibi pro modo culpæ pœnitentia, & alijs quæ tunc fuerint iniungenda absoluere, eisque Eucharistiæ, seu Extremę vntionis Sacramenta Ecclesiastica ministrare liberæ, & licitæ valeant diocesanorum locorum, ac Rectorum Parrochialium Ecclesiarum, & cuiuscunque alterius licentia super hoc nullatenus requisita, anctoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus. Non obstantibus fel. record. Clem. Papæ V. prædecessor nostri, & quibusuis alijs Apostolicis constitutionibus necnon Monasteriorum, & ordinis Sanctæ Claræ prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis priuilegijs quoque & indulgentijs, ac litteris Apostolicis ipsis Ordinis Sanctæ Claræ, & Monasterijs sub quacunque verborum forma in specie, seu genere per Sedem eandem alias quomodolibet concessis, quibus omnibus eorum, etiam si de ipsis illorumque totis tenoribus de verbo ad verbum præsentibus habenda foret mentio specialis illis alias in suo robore permanentibus quoad præmissa derogare intendimus, & expresse derogamus per præsentes: cæterisque contrarijs quibuscunque.

Nulli ergo &c. nostrorum statuti ordinationis, concessionis, intentionis, derogationis, infringere, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ M. CCCCXLVII. Nonis Martij. Pontificatus nostri Anno Primo.

PIVS SECVNDVS TVSCHVS

Senensis ex Picolominea familia Coronatus Romę iij. Non. Septembris 1458. obijt Anconæ xix. Cal. Septembris 1464 Beatam Catherinã Senensem anno 1461. iij. Cal. Iulij æternę glorię corona donatam declarauit, illamq; in Sanctarum Virginum Cathalogo quas Romana veneratur Ecclesia redigi, & ascribi mandauit, nec non literas canonizationis Sancti Vincentij à Calixto iiij. solemniter factas confecit, cum ille ab eodem morte præuento fieri minimè potuissent.

I.

Statuit quod Generales Ordinum Mendicantium omnimodam habeant iurisdictionem super suos fratres cuiuscunque vniuersitatis priuilegio gaudentes.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs, Prędicatorum, Hæremitarum Sancti Augustini, Carmelitarum atq; Minorum, & aliorum ordinum Mendicantium Generalibus Salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Religiosorum excessus, quos antiquus hostis eo solicitius suscitat, quo eorum vitæ meritoriæ ardentius ęmulatur, tanto amplius detestantes, quanto ex illis maiora scandala, in mentibus fidelium oriuntur ad illos reprimendum, & castigatio debita cohercendum, congruum nos decet remedium adhibere. Cum itaque (sicut accepimus) dilecti filij Prouinciales vestrorum ordinum laudabilem cousuetudinem diutius obseruatam imitantes, nonnullos ex frattibus Ordinum Prędicatorum ad hoc idoneos, ad literarum studia, in locis vbi illa vigere noscuntur, causa adipiscendi scientię margaritam destinare consueuerint, quorum nonuulli: iuuenili & humana fragilitate causantibus, interdum à semita rationis deuiantes, discoli, & vagabundi effici solent, & proprię salutis immemores, Quo fit vt suaue iugum domini contemnentes, pręlatis suis obtemperare, eorumque salutares correptiones, & disciplinam effugere, quinimo despicere, & multimode eludere contennant, & ut id impune efficiant, Rectorum, Gubernatorum, & Conseruatorum studiorum, siue priuilegiorum eorundem pręsidia, & patrocinia, quibus se protegi, & tueri valeant satagunt, ex quisitis modis implorant, se ab ipsorum ordinum superiorum iurisdictione, potestate, & correctione exemptos esse pretendentes, & similiter Baccalarij, lectores, Biblistæ, siue alij officiales pro tempore in domibus & Conuentibus ciuitatum, & locorum, in quibus studia huiusmodi vigere noscuntur deputati, cum excessus aliquos commiserint, siue aliter deliquerint, vel eorum inscitia, aut imperitia exigente, ab huiusmodi eorum officijs depositi fuerint, ad ipsum præsummere moliantur, in graue ordinum prędictorum præiudicium, animarum suarum periculum, regularis disciplinæ vilipendium, & contemptum, ac scandalum plurimorum. Nos itaque attendentes, quòd si ad reprimendos excessus huiusmodi, & talium pręsumptiones temerarias cohibendum, neruus publicę disciplinę lentescat,

nantia, iugiq; perseueratione quietius intendere valeant. Sanè cum dudum inter dilectos filios Prædicatorum, & Minorum Ordinum Fratres (satore zizanie operante) super eo quod eorum aliqui in ipsorum prædicationibus Preciosum sanguinem Domini Nostri Iesu Christi in triduo passionis eiusdem separatum fuisse ab ipsius Santissima Diuinitare asseuerabant, alij vero fore contrarium tenebant, dissensionis materia exorta foret, ex qua ad tantam inter eos altercationem, vt accepimus deuentum extitit, vt facilè mentibus fidelium posset scandalum generari, & licet alias nos ad obuiandum prædictis, auditis ijs, quæ circa premissa vtraque pars dicebat, & allegabat, silentium inposuerimus, ac materiam ipsam indiscussam pro tunc reliquerimus, ac mandauimus de huiusmodi dubietate amplius disceptationem aliquam fieri non debere. Quia tamen verendum foret, ne ex contrarietate prædicta in mentibus eorundem Christi fidelium aliquid scandali ad eorum animas illaqueandas euenire posit, matura præmeditatione curauimus omnibus sinistris euentibus in præmissis, prout ex debito Pastoralis officij astringimur obuiare. Vt igitur in Ecclesia Dei Ortodoxe fidei vnitas præseruetur, & de cætero tollatur occasio in huiusmodi controuersijs incidendi auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, & ordinamus, quod nulli Fratrum Prædicatorum deinceps liceat de supradicta dubietate disputare, prædicare, vel publicè, aut priuatè verbum facere, seu alijs suadere, quod videlicet hæreticum, vel peccatum sit tenere Sanguinem ipsum Sacratissimum, vt præmittitur triduo passionis eiusdem Domini Nostri Iesu Christi, ab ipsa Diuinitate quomodolibet fuisse, vel non fuisse Diuisum, vel separatum donec super dubietatis huiusmodi decisione quod tenendum sit, fuerit per nos, & Sedem Apostolicam, diffinitum. Mandantes propterea vniuersis, & singulis eorundem, & aliorum quorumcunque Ordinum per totum Orbem constitutis fratribus cuiuscunque status, gradus, uel conditionis existat præsentibus, & futuris sub excomunicationis latæ sententiæ pœna, quam ipso facto incurrant, & a qua nisi in mortis articulo constituti, nisi per nos, aut successores nostros, prædictos absolui possint, ne contra statutum, & ordinationem nostram prędictam uenire, aut facere, vel tentare quoquo modo præsumant, necnon omnibus, & singulis prædictorum, & aliorum Ordinum prelatis, vt in virtute sanctæ obedientiæ transgressores omnes, quos in pœnam huiusmodi incidisse, aut contra prædicta dixisse, vel fuisse præsumpserint, dignis pœnis, dirisq; carceribus punire, & mancipare procurent; ac fratribus ipsis vtriusque seu alterius Ordinis, ne de cætero sub eisdem pœnis aliquem fratrem, seu alium hæreticum propterea proclamare, aut heresis ex hoc labem incurrisse, dicere, uel asserere præsumat: sed si eos aliquem, vel aliquos heresim aliquam incurrisse constiterit, illam, uel illos apud Sedem Apostolicam denunciare teneātur, & debeant, quodq; inter alias quascunque Ecclesiasticas, secularisuè personas, nullus fratrum Ordinum prædictorum, seu aliorum aliquem de prædictis infamare, aut de illo quomodolibet proclamare præsumat, quinimo vt fratres ipsi Prædicatorum, & Minorum Ordinum huiusmodi mutuo se diligant, & cum caritate pertractent secundum Ordinum ipsorum instituta, & Regularis obseruantię regulam sub pœna præmissa auctoritate præfata tenore pręsentium iniungimus: decernētes ex nunc omnes, & singulis fratres Ordinum prædictorum, qui prædicta non obseruare, vel illis contrafacere, vel venire studuerint cum effectu ad omner actus legittimos religiosorum, & Ordinum ipsorum pœnitus inhabiles, & incapaces, necnon irritum, & inanè si secus super his a quoquam quauis si auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Nulli ergo omnino hominum liceat hane paginam nostrorum mandati iniunctionis, & constitutionis infringere, uel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationis Omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Anchonæ. Anno iacarnationis Dominicæ 1464. Kal. Augusti Pontificatus nostri Anno sexto.

PAVLVS SECVNDVS.

Venetus Romę coronatus V. idus Septembris 1464. obijt V. Cal. Augusti 1471.

I.

Facultatem Generali prouincialibus, Vicarijs, ac prioribus congregationis Lombardię Fratrum Æremitarum Sancti Augustini, concedit exhibendi viris Mantellum nigri coloris habitui eiusdem Ordinis Fratrum conformem illosq; singulis priuilegijs Ordinis gaudere posse, & debere declarat.

PAVLVS Eps seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Generali, & Prouincialibus Vicarijs, ac Prioribus Congregationis Lombardię Ordinis Fratrum AEremitarum sancti Augustini, salutem & Apostolicam benedictionem. ¶ Exposcit vestræ deuotionis sinceritas, & religionis promeretur honestas, vt illa vobis libenter concedamus, quæ deuotioni personarum, & diuini cultus augmento, animarumq; saluti fore commoda dignoscuntur. Sanè pro parte vestra exhibita nobis nuper petitio continebat, quod in Prouinciæ Lombardię nonnulli laici zelo deuotionis accensi, ad instar Mantellatarum sub obedientia fratrum Prædicatorum, vel Minorum, aut Seruorum Beatæ Mariæ Ordinum existentiuum, Mantellum seu habitum Mantellatum sub obedientia fratrum Ordinis vestri recipere desiderant, Quare pro parte vestra asserentium, quòd vos Mantellum seu habitum huiusmodi mulieribus ex indulto Apostolico alias vobis concesso exibere potestis & exhibetis, quodq; ipsæ mulieres priuilegijs, & indultis fratribus dicti vestri Ordinis quomodolibet concessis, etiam gaudent. Nobis fuit humiliter supplicatum, vt vobis, ac successoribus vestris exhibendi omnibus & singulis laicis, ac alijs deuotis personis maribus, Mantellum seu habitum Mantellatum huiusmodi licentiam concedere: & alias super his opportunæ prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, vobis & successoribus vestris qui pro tempore fuerint, exhibendi omnibus, & singulis personis honestis laicis masculini sexus, hoc à vobis deuotè requirentibus, mantellum seu habitum mantellatum nigri coloris, & habitui fratrum eiusdem vestri Ordinis in colore conformem, ad instar aliorum mantellatorum præfatorum. dummodo aliud canonicum non obstet, Ita quòd liceat ipsis laicis recipere, & gestare mantellum, seu habitum huiusmodi per vos eis exhibitum, quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisq; contrarijs nequaquam obstantibus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium plenam, & liberam concedimus facultatem. Et nihilominus ipsis laicis quibus taliter mantellum seu, habitum huiusmodi exhibueritis, quòd omnibus, & singulis priuilegiis, exemptionibus immunitatibus, & indutis tam spiritualibus, quam temporalibus, præfatis vestris Ordini, & Congregationi Apostolica, aut alia quauis auctoritate in genere concessis, ad instar aliorum mantellatorum prædictorum, etiam gaudere possint, eadem auctoritate concedimus, & indulgemus. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & indulti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ, apud Sanctum

Petrum

Petrum, Anno incarnationis Dominicæ D. CCCCLXX. Pridie Cal. Septembris Pontificatus nostri Anno Sexto.

PORTANTES SOLVM CORRIGIAM Gaudent priuilegijs.

FRATER Benignius de Ianua Vicarius Generalis Congregationis Lumbardiæ Fratrum Eremitarum Sancti Augustini de obseruantia, omnibus, & singulis præsentes literas inspecturis Salutem. Significamus in testimonium veritatis, Sanctiss. Dominum Innocentium Octauum M. CCCCXC, die iij. Iulij viuæ vocis oraculo concessisse, vt suscipientes habitum mantellatorum, siue mantellatarum Ordinis nostri, licet habitum illum cum licentia, Prioris loci non retineant, neque continue deferant, Corrigiam tamen retinentes; ac deferentes, eisdem priuilegijs, immunitatibus, & indulgentijs gaudeant, quibus ipsi mantellati, & mantellatæ gaudent, & gaudere possunt. Et hanc concessionem, & gratiam fecit, vt supra viuæ vocis oraculo, præsentibus Reuerendissimo D.D.A.tt. Sanctorum Ioannis, & Pauli presbytero Cardinali, Magnifico Florentinorum Oratore, me fratre Benigno suprascripto, præsente Reuerendo magistro Mariano de Genezano Sacræ Theologiæ professore, patre fratre Taddeo de Ipporegia Priore Taurini, Quare pro satisfactione deuotionis earum personarum, quæ pro bono animarum suarũ hunc habitum Corrigiamq; suscipere voluerint, hanc attestationem fecimus, & rei veritate, testimonium reddere voluimus, cum impressione sigilli nostræ Congregationis. Datum in Conuentu nostro Sanctæ Mariæ de Populo almæ Vrbis, prima Augusti 1490.

℣. Adiutorium nostrum in nomine Domini. ℟. Qui fecit Cœlum, & Terram. ℣. Domine exaudi orationem meam. ℟. Et clamor meus ad te veniat. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oratio.

ORamus te domine sancte Pater omnipotens æterne Deus, vt hanc Corrigiam benedicas, ad restingendos lumbos, & renes, vt omnis persona quæ portauerit eam gratam tibi continentiam, mandatorũmque tuorum obedientiam seruet, & intercedentibus Beata Maria semper Virgine, Beatoq; Patre nostro Augustino, uitam consequatur æternam. Per Christum Dominum nostrum. ℟. Amen.

¶ Deinde aspergantur aqua benedicta, & adoleantur incenso Corrigiæ, & eas recipientes. Et quando cinguntur, dicatur siue cantetur hymnus. *Magne Pater Augustine.* Et ille, qui cingit Corrigiam, dicat. Præcingat te Dominus zona iustitiæ, & constringat in te dilectionem Dei, & proximi, per Christum Dominum nostrum.

¶ Quibus cinctis, dicuntur infrascriptæ Orationes. ℣. Dominus vobiscum. ℟. Et cum spiritu tuo.

Oremus.

ADesto supplicationibus nostris omnipotens Deus, & famulis tuis hanc Corrigiam ad tui nominis laudem honoremq; præcinctis, quibus fiduciam sperandæ pietatis indulges, intercedente Beato Augustino confessore tuo, atque Pontifice, ob cuius etiam reuerentiam, & deuotionem præcincti sunt, consuetæ misericordiæ tribue benignus effectum. Per Dominum nostrum &c. ℟. Amen.

Oremus.

DEVS, qui corda fidelium Sancti Spiritus illustratione docuisti, da huic famulo tuo, uel famulabus tuis, ad tui laudem, ac Beatæ Mariæ semper Virginis, deuotionemq;, & reuerentiam Beati Patris nostri Augustini nuper præcincto, vel præcinctis *seu* præcinctæ in Ecclesiæ spiritu recta sapere, & de eius semper consolatione gaudere. Per Dominum nostrum, &c. in vnitate eiusdem spiritus Sancti Deus, &c. Oremus.

COncede nos famulos, vel hanc famulam tuam, vel famulum tuum, quæsumus domine Deus, perpetua mentis, & corporis sanitate gaudere, & gloriosa Beatæ

Mariæ

Mariæ semper Virginis intercessione à præsenti liberari tristitia, & æterna perfrui lætitia. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen. Oremus.

PRætende domine famulis tuis de præsenti præcinctis dexteram cœlestis auxilij, vt te toto corde perquirant, & quæ digne postulant, consequi mereantur. Per Christum Dominum nostrum. ℞. Amen. Postremo Benedicantur.

Benedictio Dei omnipotentis, Pa † tris, & Fi † lij, & Spiritus † sancti, descendat super vos, & maneat semper vobiscum. ℞. Amen.

SIXTVS QVARTVS.

Franciscus de Rucre Ligur ex villa Albizola Sauonen. Diocesis Piscatoris Filius, summo hominum Piscatori Petro in Apostolica Sede successit die XV. Cal. Septembris Anno reparatę salutis M. CCCCLXXI. Puerulus deuotus fuit regulæ S. Francisci in qua fœl cissimi ingenij specimen edidit deinde Patauij lauream Magisterij in Sacra Theologia suscepit. Sui Ordinis Minister Generalis extitit deinde in Collegium Cardinalium adscriptus est, sedit in Apostolica Sede annos XIII. & dies V. D. Bonauenturam olim ordinis sui Cardinalem virum Doctissimum (cuius corpus Lugduni magna veneratione reseruatur) inter diuos retulit. Fœstum Conceptionis Gloriosissimę Virginis Marię confimauit, & approbauit, multisq; Priuilegijs (Predicatorum, & Minorum: aliorumq; Mendicantium Ordines insigniuit.

I.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Regimini vniuersalis Ecclesiæ meritis licet in sufficientibus disponente Domino Presidentes, curis per vrgemur assiduis, vt iuxta credite nobis desuper dispensationis officium quieti subditorum quorumlibet (præsertim sub religionis habitu studio vacantium pie vitæ in quorum vtiq; prosperitate reficimur) iugi quantum nobis ab alto conceditur sollicitudinis studio intendamus, & vt ea quæ pro diuini cultus, & religionis incremento animarumq; salute à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus prouide facta sunt substantialitatis ambiguitatibus quæ exinde emersisse noscuntur in sua integritate persistant, nostri ministerij partes interponimus efficaces. Dudum si quidem a felicis recordationis Eugenio Papa quarto prædecessore nostro litteræ emanarunt tenoris subsequentis.

BVLLA

BVLLA MARIS MAGNI.

I.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Regimini vniuersalis Ecclesiæ meritis licet in sufficientibus disponente Domino Præsidentes, curis per vrgemur assiduis, vt iuxta credite nobis desuper dispensationis officium quieti subditorum quorumliber (prę sertim sub religionis Prędicatorũ habitu studio vacantium pię vitæ in quorum vtiq; prosperitate reficimur) iugi quantum nobis ex alto conceditur sollicitudinis studio intendamus, & vt ea quę pro diuini cultus, dictę religionis incremento animarumq; salute à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus prouide facta sunt sublatis ambiguitatibus quæ exinde emersisse noscuntur in sua integritate persistant, nostri ministerij partes interponimus efficaces. Dudum si quidem a felicis recordationis Eugenio Papa quarto prædecessore nostro litteræ emanauerunt tenoris subsequentis. ¶ Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex in quo potestatis plenitudo consistit, ad statum Ecclesiasticarum personarum sua præsertim mundanis abiectis illecebris, sub sacro Religionis iugo altissimo vota reddentium, & circa fidelium animarum salutem, necnon hæreticorum, & aliorum infidelium quorumlibet debitam conuersionẽ prædicationibus, & doctrina continue laborantium libenter intendens, nonnunquam per suos prædecessores in earum fauorem gesta innouat, & approbat, ac confirmat, prout id conspicit in domino salubriter expedire. Hinc est, quod nos dilecti filij Bartholomæi ordinis fratrum Prædicatorum, ac Theologiæ professoris necnon generalis totius Ordinis huiusmodi magistri, deuotis in hac parte supplicationibus inclinati, quasdam fœlicis recordationis Gregorij XI. ad instar nonnullorum Romanorum Pontificum prædecessorum suorum dilectis filijs magistro, prioribus, & fratribus vniuersis eiusdem ordinis per eum concessas, necnon alias Martini V. prædecessorum nostrorum etiam concessarum huiusmodi confirmatorias literas, quas diligenter inspici, & examinari, quarumq; tenorem de verbo ad verbum præsentibus inseri fecimus, auctoritate apostolica, tenore præsentium, ex certa scientia innouamus, & confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus. Tenor vero singularum prædictarum literarum talis est. ¶ Martinus Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs magistro prioribus, & fratribus vniuersis ordinis prædicatorum, salutem, & Apostolicam benedictionem. Ex Apostolicæ Sedis prouisione, ac personarum deo deuotarum præsertim sub regulari obseruantia, & in fauorem fidei Catholicæ domino famulantium studio piæ vitæ deuotione prouenire dinoscitur, vt Romanus Pontifex quandoq; prædecessorum suorum Romanorum Pontificum gesta innouet, & innouatione restauret, & auctoritate fulciat innouata. Hinc est quod nos vestris deuotis in hac parte supplicationibus inclinati, quasdam literas fælicis recordationis Gregorij Papæ XI. prędecessoris nostri ad instar nonnullorum aliorum Romanorũ Pontificum prædecessorum suorum vobis & ordini vestro concessas, quas diligenter inspici, & examinari, quarumq; tenorem de verbo ad verbum præsentibus inseri fecimus, auctoritate Apostolica, tenore præsentium, ex certa nostra scientia innouamus, & præsentis scripti patrocinio communimus. Tenor vero dictarum literarum talis est. ¶ Gregorius Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Magistro, prioribus, & fratribus vniuersis ordinis Prædicatorum, salutem, & Apostolicam benedictionem. Virtute conspicuos sacri vestri ordinis professores, qui contemplationi cœlestium feruenter inuigilant, & piæ vitæ studio sine intermissione desudant, decet per Apostolicæ circumspectionis auxilium sic prouide dirigi, & solicite confoueri, ut alicuius prætextu calumniæ, nullum internę pacis excidium, nullumq; religiosi status perferant detrimentum, sed in his robur, & vigorem habeant, per quæ circa cultum diuini nominis, deuotis, & quietis mentibus inualescant. Hinc est, quòd cum sicut nobis exponere curauistis, tu fili magister, & prædecessores tui iuxta eiusdem ordinis consuetudimem obseruatam hactenus, ac à Sede Apostolica toleratam statim postquam electi secundum prædicti constitutiones

ordinis

ordinis extitistis, fratrum ipsius curam gesseritis, magisterij officium plene, ac libere in omnibus exercentes, ijdemq; fratres vobis deuote, ac humiliter obedierint, & intenderint reuerenter, ac in eodem ordine sit statutum, vt magister ipsius qui pro tempore fuerit, à magisterij officio amoueri valeat à diffinitoribus capituli generalis: Nos volentes ambiguitatis scrupulum in hac parte de vestris cordibus amputare, ac ordinem ipsum præfatæ Sedi immediate subiectum, à sede approbatum eadem, honestate floridum, præclarum scientia, & virtute facundum, priuilegio Apostolicæ gratiæ, attollere singulari, vestris supplicationibus inclinati, deuotioni vestre ad instar felicis recordationis Bonifacij VIII, & Benedicti XI. Rom. Pont. prædecessorum nostrorum, vt successores tui fili magister qui erunt pro tempore, statim postquam electi secundum constitutiones fuerint supra dictas, eoipso veri eiusdem ordinis magistri effecti curam, animarum fratrum ipsius ordinis plenè habeant, & libere gerant, ipsosque fratres auctoritate propria ligare, ac soluere, necnon in eodem ordine agere valeant, quæ ipsi, & præfati ordinis diffinitores iuxta prædictas constitutiones eisdem ordini & fratribus secundum Deum viderint expedire, aliasq; possint officium magisterij licite in omnibus exercere, ijdemq; fratres tibi magistro, & successoribus tuis deuote, & humiliter obediãt, & intẽdant. Et præfati successores, & tu Magister, a diffinitoribus capituli generalis ordinis ipsius secundum ordinis constitutiones eiusdem, absolui, & amoueri possitis, auctoritate Apostolica indulgemus. Ratum habentes, & firmum quicquid super præmissis per te Magister, dictosq; prædecessores fratres, & diffinitores factum, & obseruatum est hactenus, concessa tibi exequendi magisterij officium quoad præmissa omnia, & alia, libera facultate. Fratres autem de ordine vestro quos secundum constitutiones ipsius ordinis conuentibus vestris deputandos duxeritis in lectores, sine alterius cuiuscunque licentia libere in domibus prædicti ordinis legere, & docere valeant in Theologica facultate, illis locis exceptis in quibus viget studium generale, ac etiam quilibet in facultate ipsa docturus, vt Magister incipere solemniter consueuit. Et licet Episcopis, & diocesanis debitam, & deuotam obedientiam impendatis, nolumus tamen quòd circa instituta, & præcipue super institutione, & destitutione priorum eiusdem ordinis, ex hoc præiudicium aliquod incurratis. Quando vero in aliquo capitulo, vel conuentu vestri ordinis de prouinciali, vel conuentuali priore occurrerit electio facienda, si ex aliqua causa factam electionem à fratribus eiusdem ordinis quorum interest, non contingat forsitan confirmari, superior ad quem confirmatio electionis huiusmodi pertinet, aliquem de illis fratribus quos ipsi electores, uel maior pars eorum per literas suas ab eo petierint, quando ad ipsum pro electi confirmatione transmittunt, eis de nostra licentia concedere valeat in priorem. In electionibus quoque eorundem magistri, & priorum prouincialium ipsius ordinis, fratribus qui debent electionem huiusmodi celebrare (cum eos frequenter de remotis partibus oporteat conuenire) tempus super hoc statutum à iure non currat, nec ipsi in hac parte iuris regulis coarctentur. Et quia eiusdem ordinis fratres de locis ad loca ipsius ordinis sæpius transmittuntur, propter quod stabilem, & perpetuam in certis, & determinatis eiusdem ordinis domibus non faciunt mansionem, quia etiam bonos, & idoneos, ac probatos à vobis fratres facitis ad ordines promoueri, liceat vobis ordinandos fratres eiusdem ordinis, quibuscunque malueritis catholicis Pontificibus communionem, & gratiam Apostolicæ Sedis habentibus præsentare, ipsisque Pontificibus præsentatos à vobis fratres sine qualibet examinatione per eosdem Pontifices facienda, & absque omni promissione, vel obligatione ipsorum ordinandorum fratrum, ad ordines promouere. In locis autem in quibus degitis, liceat vobis habere oratoria, in quibus cum Altari portatili possitis missarum solemnia, & alia diuina officia celebrare, ac etiam recipere Ecclesiastica sacramenta. Cum generale interdictum fuerit, in Ecclesijs, & Oratorijs uestris, & alijs quibuscunque cum ad loca perueneritis Ecclesiastico supposita interdicto, clausis iannis, interdictis, & excommunicatis exclusis, non pulsatis campanis, & submissa voce, liceat vobis celebrare diuina, & Ecclesiastica recipere Sacramenta, dummodo causam non dederitis interdicto, nec contingat id vobis specialiter interdici, nec Ecclesiæ, vel oratoria ipsa fuerint specialiter interdicta. Ijs vero qui in vestris morantur obsequijs cuncta libere ministrare possitis Ecclesiastica Sacramenta

menta

menta, & ipsos cum decedunt in vestris Oratorijs sepelire. Si quando autem in terris in quibus residetis, vel earum personas, excommunicationis, seu interdicti sententias contigerit promulgari, pueri vestris seruitijs deputati, negociorumque vestrorum procuratores, & operarij qui in vestris locis, eorum operibus personaliter continue institerint, huiusmodi sententijs obnoxij minime habeantur, ibique possint audire diuina, iuxta formam quę locis ipsis, eo casu à sede Apostolica est concessa, nisi eisdem causam dederint, vel excommunicari specialiter, seu interdici contingat eosdem. Et quia vos extremam patientes pro Christi nomine paupertatem, exhortationis pro studio, bonos ad potiora dirigitis, & errantes in rectitudinis semitam laudabiliter reuocatis, concedimus, vt in excommunicatorum terris libere commorari, & ab eis tunc etiam quando vos, vel ipsos transire contigerit, necessaria vitæ deposcere, ac recipere valeatis. Magister quoque, & singuli priores prouinciales, & conuentuales, ac vices eorum gerentes in prouincijs, & conuentibus, ac locis sibi commissis pro dictis fratribus constitutis ibidem, necnon, & fratribus alijs eiusdem ordinis interdum ad eos declinantibus undecumque absolutione, & dispensatione indigentibus, siue priusquam intrauerint ordinem siue post, in casibus quibus excesserint, pro quibus excommunicationis, vel interdicti, aut suspensionis incurrerint sententias à iure, vel à iudice generaliter promulgatas, & huiusmodi sententijs innodati, aut in locis suppositis Ecclesiastico interdicto diuina officia celebrantes, vel suscipientes ordines sic ligati, notam irregularitatis incurrerint, absolutionis, & dispensationis beneficium valeant impartiri, nisi adeo grauis fuerit, & enormis excessus, quòd sint ad eandem sedem meritò destinandi. Fratres etiam uestri quos pro tempore uos magister, & priores tam prouinciales quam conuentuales, necnon, & vices vestras gerentes, in proprios habueritis confessores, absolutionis, & dispensationis beneficium vobis (cum expedierit) valeant impartiri, iuxta formam concessionis super absolutione, & dispensatione fratrum eiusdem ordinis superius vobis factæ. Ad hæc volentibus vestro aggregari collegio, qui suspensionis, aut interdicti, vel excommunicationis sententijs à iure, vel à iudice promulgatis generaliter sunt ligati, absolutionis beneficium (obseruata forma Canonica) impartiri, ipsosque in fratres recipere, ac eos qui post assumptum habitum, vel professionem emissam recoluerint se talibus in seculo fuisse sententijs innodatos, secundum formam ipsam, vos magister, & singuli priores prouinciales, & conuentuales, ac vices vestras gerentes, ualeatis absoluere, & cum irregularibus dispensare, si forsitam talibus innodari sententijs, vel in locis interdicto suppositis diuina præsumpserint officia celebrare, vel ordines susceperint, ita tamen, quòd si aliqui ex huiusmodi eisdem sententijs propter debitum sint astricti, satisfaciant, vt tenentur. Cæterum vestra discretio caute prouideat, vt Apostolicæ sedis, legatorum ipsius, & ordinariorum locorum, in absolutionibus huiusmodi scandalum euitetur. Porro quieti vestrę prouidere volentes, quòd per literas Apostolicæ Sedis, aut legatorum, seu delegatorum ipsius conueniri à quoquam minimè valeatis, & quòd ad pecuniam colligendam cogi non possitis inuiti per literas ipsius sedis de cætero impetrandas, quodque nullus vestrum correctionis, seu visitationis, vel inquisitionis officium, Monasterijs, vel Ecclesijs, siue quibuscunque personis impendere, vel ad cognitiones causarum, citationes partium, & denunciationes sententiarum interdicti, & excommunicationum procedere, aut recipere curam monialium, seu religiosarum quarumlibet personarum teneatur, per Apostolicas literas impetratas, & in posterum impetrandas, nisi huiusmodi Apostolicæ literæ, de hoc indulto, & ordine vestro expressam fecerint mentionem, auctoritate vobis Apostolica indulgemus. Concedimus etiam, vt ad visitandum aliqua Monasteria monialium cuiuscunque ordinis compelli aliquatenus non possitis, aut recipiendum commissiones causarum, seu sententiarum executiones, vel alia contingentia causas ipsas, per litteras præfatæ Sedis in quibus facta non fuerit de indulgentia huiusmodi mentio specialis, siue per legatos, vel delegatos ipsius. Nullus insuper Archiepiscopus, vel Episcopus, nullusque alius Prælatus Ecclesiasticus, vel eorum Vicarij, vel officiales, ad portandum, vel defe-

rendum litteras, vel exequendum, aut denunciandum sententias contra principes seculares, communitates populos, seu quoscunque benefactores vestros, nullusque delegatus, vel ordinarius iudex, ad faciendum citationes, vel commissiones recipiendas, siue quòd sitis in causis aliquibus assessores, seu ad alia, lites, & controuersias contingentia, in causis quę coram ipsis tractantur, quemquam uestrum compellere ualeant, sine prædictæ sedis mandato licentia speciali, expressam faciente de hac indulgentia mentionem, nec quisquam uestrum parere, uel intendere teneatur super his munitionibus, & mandatis, aut iussionibus eorundem, aut facere, uel implere, quod in hac parte duxerint iniungendum. Cęterum Magistri, & singuli priores prouinciales, atque ipsorum Vicarij, illos ex fratribus de quibus auctoritate literarum Sedis Apostolicæ, uel legatorum ipsius, Archiepiscopis, & Episcopis, vel alijs quibuscunque prouisum extitit, uel in posterum contigerit prouideri corrigere, ac non obstante contraditione aliqua possint ad suum ordinem reuocare, nec per literas eiusdem sedis, seu legatorum ipsius iam obtentas, uel decætero obtinendas, aliquos de fratribus ipsius ordinis, prefatis Archiepiscopis, & Episcopis, aut alijs teneantur in socios deputare, nisi dictæ literę Apostolicæ obtinende de indulto huiusmodi, & ordine ipso expressam fecerint mentionem, & alias id honestati Ordinis, & illorum saluti viderint expedire. Nullus autem legatus nisi de latere nostro missus, auctoritate literarum Sedis Apostolicę specialem de hoc indulto, & ordinę uestro non facientibus mentionem, nullusque prælatus, aut aliqua persona religiosa, uel secularis, de fratribus eiusdem ordinis, seu Cardinalis Romanę Ecclesiæ, ad sua seu Ecclesiæ negocia procuranda, uel secum manendum, aliquos assumere ualeat, nisi quos magister, uel prior prouincialis ipsorum tanquam idoneos, & discretos sibi duxerint assignandos, quos etiam volumus subiacere ordinis disciplinæ. Illos uero ordinis ipsius fratres, qui ad prædicandum crucem, uel inquirendum contra hæreticam prauitatem, seu ad alia huiusmodi negocia sunt, uel fuerint deputati ubicunque à sede Apostolica, tu fili magister tuique successores remouere, seu reuocare, & penitus transferre, ipsisq́; quod supersedeant iniungere, aliosque substituere (cum expedire uideritis) licitè, & liberè ualeatis, ac in eos (si contrauenerint) censuram Ecclesiasticam exercere: ac quilibet prior prouincialis, uel eius Vicariùs eiusdem ordinis, id ipsum in sua prouincia circa fratres ipsius ordinis, quibus ab eadem sede similia contigerit in illa committi, facere possit, non obstantibus aliquibus literis, vel indulgentijs Apostolicis, impetratis, vel in posterum impetrandis, quę de hoc non fecerint mentionem. Inhibemus quoque ne quis post professionem in ordine vestro factam ab ipso ordine sine magistri, vel sui prioris licentia discedat, discendentem verò absque cautione litterarum alterius ipsorum, prætextu alicuius priuilegij Apostolicæ Sedis, nullus audeat retinere. Quod si forte retinere præsumpserit, vobis magister, & singuli priores dumtaxat, & vestris vicarijs, licitum sit in ipsos discedentes fratres excommunicationis sententiam promulgare, detinentes vero eosdem secum, uel in monasterijs, seu Ecclesijs suis (nisi eos eiecerint) postquam eis denunciatum fuerit, excommunicationis sententiæ volumus subiacere, non obstante quòd excommunicari suspendi, vel interdici non possint, per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam de indulto huiusmodi mentionem. Si vero aliqui de fratribus uestri ordinis post obtentam licentiam à sede prędicta, aut à vobis, ad religionem aliam transeundi, infra duos, vel tres menses se ad illam Religionem suæ saluti congruam non contulerint, & ipsius non susceperint habitum Regularem, licitum sit vobis singulis magistro, & prioribus, ac vices vestras gerentibus contra ipsos, tanquam contra alios uestri ordinis apostatas procedere, secundum quòd honestati dicti ordinis videritis expedire. Illud idem intelligi volumus de illis, qui post susceptionem habitus alterius Religionis, infra tempus probationis nulla professione facta, inde præsumpserint resilire, aut etiam si post professionem huiusmodi ad religionem latiorem, seu mitiorem ordinē transierint, vel (quod absit) ad seculum reuertantur vos volumus contra ipsos rigorem uestri ordinis exercere. Apostatas quoque uestri ordinis excommunicare, capere, ligare, incancerare, & alias subdere, disciplinæ rigori, possitis, per uos, ac etiam alios, in quocunque habitu

contigerit

contigerit eos inueniri, inuocato ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij secularis. Inhibemus etiam ne fratres quos ab ordine uestro pro suis culpis per magistrum, uel priores, ac eorum Vicarios expelli contigerit, uel qui egressi fuerint proprio suo motu, prædicare, confessiones audire seu docere præsumant, nisi ad alium ordinem in quo licite huiusmodi exerceantur officia transierint, de nostra uel magistri, seu prioris, uel Vicariorum ipsorum licentia speciali. Quod si forte ipsi contra huiusmodi inhibitionem nostram, aliquid super præmisis temere attentare præsumpserint, uos magistri, & singuli priores, uel uestri Vicarij, in illos quos infra fines prædicationis suę iuxta consuetudinem ordinis vestri distractos inueneritis talia præferentes, monitione premissa, anctoritate nostra, excommunicationis sententiam ualeatis promulgare. Eiectos autem de ordine vestro, uel egressos, qui receptione in eodem ordine suis culpis exigentibus reddiderint se indignos, & alios fratres eiusdem ordinis ex rationabili causa ad quoscunque ordines approbatos, præterquam ad Beati Augustini hospitalariorum, & aliorum religiosorum arma portantium, ad uitandam occasionem euagandi, vos magister, & singuli priores, seu vestri Vicarij, cum testimonialibus literis, auctoritate nostra, licentiandi liberam habeatis facultatem. Nos enim districtius inhibemus, ne tales ad alium ordinem aliter transire, uel aliqui eos recipere seu retinere præsumant, absq; licentia speciali Sedis Apostolicæ, faciente de hoc plenariam mentionem. Inhibemus etiam, vt nulli, siue sit in religionis ordine siue extra ordinem constitutus, habitum uestrum, aut ita consimilem, quòd propter eum frater prædicator credi possit, deferre liceat, absque mandato Sedis Apostolicæ speciali. Et vt dicta inhibitio maiorem consequatur effectum statuimus, vt hi qui habitum uestrum, aut sibi similem prædicto modo deferre præsumpserint, ad deponendum ipsum per diocesanos locorum (cum à uobis requisiti fuerint) monitione præmissa, per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compellantur. Cęterum cum humilitas vestra sibi de latitudine orbis terræ. nihil præter domos, & hortos cum virgultis præmiorum obtentu cœlestium duxerit reseruandum, nos pie uolentes, quòd illorū fructus vestrę paupertatis vsibus applicētur, vt de dictis hortis, & virgultis vestris nulli decimam teneamini exhibere, vobis auctoritate pręsentium indulgemus, districtius inhibendo, ne quis à uobis de pręmissa aliquid exigere, uel extorquere præsumat. Quia uero nonnulli vestræ religionis habitum assumentes, diuersis personis quę sciri, & inueniri non possunt, aliqua bona restituere iuterdum tenentur, vobis magistro, & prioribus, ac vicarijs prædictis concedimus, ut singuli uestrum in locis sibi commissis, bona ipsa in pios usus conuertere ualeant, prout secundum Deum uiderint expedire. Sepulturam quoque in locis, cimiterijs, & Ecclesijs uestris concedimus & eam liberam esse censemus, ut eorum deuotioni, & extremę voluntati, qui se illic sepeliri desiderauerint (nisi excommunicati, vel interdicti, aut etiam publici usurarij fueriut) nullus obsistat, salua tamen iustitia illarum Ecclesiarum a quibus mortuorum corpora assumuntur, districtius inhibentes, ut nulli religiosi, uel sæculares, uobis inuitis aliquorum corpora defunctorum in uestris Cimiterijs sepelire, aut in Ecclesijs uestris missarum solemnia, uel pro animabus eorum qui ad loca uestra tumulandi feruntur, ibidem exequias celebrare sine uestro assensu, & voluntate præsumant. Inhibemus insuper uniuersis fratribus Ordinis uestri ne aliqui eorum, alij quam prælatis suis peccata sua confiteri præsumant, nisi necessitatis urgente articulo, uel nisi forsan magister, uel prior proprius alicui fratri dederit fratri alteri eiusdem ordinis licentiam confitendi. Vniuersis autem Ecclesiarum prelatis, & alijs inhibemus ne confessiones vestras vobis inuitis audire, uel compellere uos ad synodos, seu conuocationes suas accedere, uel cum eis extra ciuitatem, uel intra processionaliter exire, aut suis constitutionibus subiacere, vel capitula, scrutinia, uel Inquisitiones in locis uestris, uel alibi, de uobis facere, aut fidelitatem iuramento firmatam, & annualem obedientiam à prioribus, & supperioribus uestris exigere, aut de ipsorum institutione, uel destitutione siue de statutis vestri Ordinis se aliquatenus intromittere, seu prohibere ne ad ciuitates, vel Villas vbi Religiose, & honeste commorari possitis, à populis euocati audeatis accedere, ibique pro vestris vsibus construere edificia, Ecclesias, seu Oratoria, aut in ac-

G 2 cedentes

cedentes fratres, seu construentes huiusmodi, vel receptatores ipsorum, excommunicationis sententiam ferre præsumant. Concedimus quoque vobis vt de illis quæ in ornamentis, vel pro eis, aut libris, fabrica, luminaribus, anniuersario, septimo, vigesimo, trigesimo, siue alijs ad perpetuum cultum diuinum, seu pro pietantijs, aut victu ad sustentationem vestram, vel indumentis, necnon pro annuis censibus redimendis, ad quarum solutionem aliquæ domus vestri ordinis obligari noscuntur, vel de domibus, prædijs, & hortis, alijsq; locis vobis secundum instituta uestri ordinis opportunis, aut de his quæ pro huiusmodi domibus prædijs, hortis, & locis emendis vobis legantur dummodo præmissa non conuertantur in alios usus, sed in illos dumtaxat pro quibus relinquuntur, aut alios etiam qui in hac concessione, uel indulgentia continentur, nulli canonicam portionem aliquam teneamini exhibere. Et ne quis à uobis, uel ultimarum executoribus uoluntatum seu decedentium hæredibus, de præmissis, aut de his quæ uobis in ultimis uoluntatibus absolute legantur, uel alias pro uestris necessitatibus conferuntur, aliquid exigere, uel extorquere præsumat, districtius inhibemus. Adhæc liceat fratribus uestri ordinis, cum de prioribus locis suis ad alia loca se transferunt, tam ædificia seu omnem ędificiorum materiam locorum quæ dimittunt, (dedicatis Ecclesijs dumtaxat exceptis) quam libros, calices, & paramenta, secum ad alia loca transferre, ac edificia ipsa cum solo, & alijs ad eadem loca pertinentibus, præter Ecclesias uendere, ipsorumq; precium in aliorum locorum ad quæ dicti fratres se transferunt ædificationem seu alias in eorum vtilitatem conuertere, secundum quod eis videbitur melius expedire. Et ne aliqui Archiepiscopi, vel Episcopi, aut alij Ecclesiarum prælati, seu quęuis alia persona Ecclesiastica, vel secularis, prædicta loca seu bona occupare accipere, vel vsurpare, aut quoquomodo sibi vendicare præsumant, absque dictæ Sedis licentia speciali districtius inhibemus. Indulgentes vobis, vt ad præstationem procurationum legatorum prædictæ sedis: vel nunciorum ipsius seu diocesanorum locorum, aut exactionum, uel collectarum, seu subsidiorum, vel prouisionum quarumcunque minime teneamini: nec ad ea soluenda per literas dictæ sedis, aut legatorum, aut nunciorum eiusdem, seu rectorum terrarum Ecclesiæ Romanæ impetratas, seu in posterum impetrandas, cuiuscunq; tenoris fuerint in perpetuum compelli possitis, nisi dictæ sedis literæ impetrandæ plenam, & expressam de indulto huiusmodi, & dicto ordine fecerint mentionem. Cęterum cum fœlicis recordationis Innocentius Papa IIII. prædecessor noster olim duxerit statuendum, vt exempti quantacunq; gaudeant libertate, nihilominus tamen ratione delicti seu contractus, aut rei de qua contra ipsos agitur, rite possint coram locorum ordinarijs conueniri, & illi quoad hoc suam in illis iurisdictionem prout ius exigit exercere. Nos vobis vt occasione constitutionis huiusmodi, nullum libertatibus, & immunitatibus vobis, & ordini vestro, per priuilegia, & indulgentias ab Apostolica Sede concessis, vel in posterum concedendis pręiudicium generetur, auctoritate præsentium indulgemus, decernentes vos seu personas vestri ordinis in prædictis casibus, ordinarijs ipsis minime subiacere. Decernimus ergo irritum, & inane quicquid contra tenorem concessionum, constitutionum, & inhibitionum huiusmodi per quoscunq; fuerit attemptatum, & interdicti suspensionis, & excommunicationis sententias, si quas contra concessiones, constitutiones, & inhibitiones easdem, in vos vel vestrum aliquos, uel loca uestra seu benefactores, uel executores, aut hæredes prædictos, in posterum promulgari contigerit pœnitus non tenere. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum concessionum constitutionum, & inhibitionum infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare pręsumpserit indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Auinioni II. nonas Martij, Pontificatus nostri anno Quarto. Cęterum vt earumdem literarum tenor sic insertus omnimodam rei seu facti certitudinem faciat, auctoritate Apostolica decernimus, vt illud idem robur, eamq; vim, & eundem vigorem tenor ipse per omnia habeat, quæ haberent originales literæ supradictæ, & eadem prorsus huiusmodi tenori fides adhibeatur, quandocunque, & vbicunque siue in iudicio, uel alibi fuerit exhibitus vel ostensus, & eidem stetur firmiter in omnibus quæ eisdem originalibus literis adhiberetur, ac sicut eis staretur si forent exhibitæ, uel ostensæ, nec per hoc origi-

nales

nales literas dicti Gregorii seu Bonifatij, aut Benedicti, ad quarum instar illæ sunt edi tæ producere, seu ostendere teneamini. Verum ne dubitationes, ac controuersiæ, quæ alias vos pluribus laboribus, & expensis uexauerunt, de cætero nobis hanc, ex certa scientia decernimus, vt dictum priuilegium Grego. Papę XI. in iudicio, & extra in qua libet sua dispositione inuiolabiliter obseruetur. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis, illa præsertim fœlicis recordationis Clementis Papæ V. prædecessoris nostri edita in Concilio Viennen. quæ incipit (Dudum, necnon priuilegijs, gratijs, & concessionibus Apostolicis, in genere, vel specie quibusuis Ecclesijs, personis, siue locis, sub quauis forma, uel expressione uerborum, etiam si de his habenda esset in præsentibus mentio specialis, seu per quæ præsentibus non expressa, aut totaliter de uerbo ad uerbum non inserta, earum in toto seu in aliqua partę sui, effectus posset aliqualiter impediri, & alijs contrariis quibuscunque. Nos autem ex nunc irritum decernimus, & inane, si secus super his, aut eorum aliquo à quoquam, quauis auctoritate, scienter uel ignoranter contigerit attemptari. Declarantes clausulam illam uidelicet (salua tamen iustitia Ecclesiarum illarum à quibus mortuorum corpora assumuntur) in omnibus aliis debere intelligi, præterquam in his de quibus in ipso priuilegio specialiter cauetur, quòd canonica portio minime exigatur. Nulli ergo, &c. Datum Romæ apud Sanctos Apostolos XII. Cal. Iulii Pontificatus nostri anno X. Cæterum, ut quarumlibet literarum earundem tenor sic insertus omnimodam rei seu facti certitudinem faciat, auctoritate Apostolica prędicta decernimus, ut illud idem robur eamq; uim, & eundem uigorem tenor ipse per omnia habeat, quæ haberent singulæ originales literę supradictę, & eadem prorsus huiusmodi tenori fides adhibeatur, quandocunque uel ubicunque; siue in iudicio, uel alibi, ubi fuerit exhibitus, uel ostensus, ac eidem stetur firmiter in omnibus ac singulis eisdem originalibus literis adhiberetur, ac sicut eis staretur si forent exhibitæ, vel ostensę, nec per hoc originales literæ Gregorij seu Bonifacij, & Benedicti, vel Martini huiusmodi, præfati magister priores, & fratres producere, seu ostendere teneantur. Volentes etiam auctoritate Apostolica, & scientia supradictis, harum serie decernentes, quod priuilegium Gregorij Papæ XI. huiusmodi in iudicio & extra, in qualibet sui dispositione inuiolabiliter obseruetur. Non obstantibus constitutionibus Apostolicis illa præsertim piæ memoriæ Clementis Papæ V. etiam prædecessoris nostri in concilio Viennen. edita quæ incipit. Dudum necnon priuilegijs, gratijs, & concessionibus Apostolicis in genere, uel in specie quibusuis personis, Ecclesijs, seu locis sub quauis forma, aut verborum expresione concessis, etiam præsentibus si de illis præsentibus habenda foret mentio specialis, seu per quæ non expressa, aut totaliter de uerbo ad uerbum non inserta, earum in toto seu in aliqua parte sui, effectus posset aliqualiter impediri, & alijs contrarijs quibuscunque. Nos enim exnunc irritum decernimus, & inane si secus super his vel eorum aliquo à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari. Nulli ergo, &c. Datum Florentiæ anno incarnationis Domini. 1443. Idibus Aprilis. Pont. nostri anno decimo. Nos igitur qui dicti ordinis fratrum Prædicatorum, & personarum eius statum prospe rum, & tranquillum: propter vberes fructus quos ordo ipse multa præfulgens gloria meritorum, & gratia sanctitatis in agro militantis Ecclesiæ in propagationem fidei Orthodoxæ hactenus produxit vtiliter, ac producit, & in futurum producturum fore spe firma tenemus, palmites suos à marinsq; ad mare, & etiam ad barbaras extendendo nationes, intensis desideramus affectibus, Gregorij, Martini, & Eugenij, ac alio rum prædecessorum nostrorũ qui ordinem prædictũ fratrum prædicatorum alijs varijs priuilegijs, non immerito decorarunt vestigijs inhærentes, motu proprio, non ad eorum dicti ordinis fratrum professorum, vel alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera voluntate, & deliberatione, ac ex certa nostra scientia, prædictas Gregorij, & quascunque alias quorumcunque aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum literas, dicto ordini fratrum prædicatorum, ac illius domibus, & professoribus in genere, sub quacunque verborum forma concessas, quas ac si de verbo ad verbum vna cum prædictis literis Eugenij prædecessoris præfati pręsentibus insertæ forent haberi volumus pro expressis, ac omnia, & singula in illis contenta auctoritate Apostolica, tenore præsentium, approbamus, & robur

perpetuę

perpetuæ firmitatis obtinere debere decernimus, ac pro potiori cautela omnia, &
singula per Gregorium, & Martinum, & Eugenium aliosq; prædecessores prædictos
in eisdem literis pro, & in fauorem dicti ordinis fratrum prędicatorum quomodolibet
ordinata, statuta, decreta, concessa, & indulta fieri, & obseruari debere, auctorita-
te, motu, & scientia, prædictis, de nouo ordinamus, statuimus, atq; decernimus,
ac eidem ordini Prædicatorum illiusq; domibus, & professoribus concedimus, & in-
dulgemus. Et quia sicut accepimus nosq; ipsi experientia didicimus in minoribus
constituti, circa literas, & priuilegia huiusmodi nonnulla dubia postmodum sunt e-
xorta, habita super his consideratione decenti, motu, auctoritate, & scientia prędi-
ctis, literas eiusdem Gregorij prædecessoris in ea parte in qua concedit dicti ordinis
professoribus vt liceat eis in locis in quibus degunt habere oratoria, & in eis cum altari
portatili, etiam tempore interdicti, ianuis clausis, missarum solemnia, & alia diuina
officia celebrare, & quod eorum insistentes obsequijs, censuris generaliter promulga-
tis non ligentur cum, contingat eos per sæpę requiri, vt etiam extra oratoria super hu-
iusmodi altari portatili celebrent diuina officia, & ad illa, interdicti tempore, tertij
ordinis S. Dominici de pœnitentia nuncupati fratres, & sorores, ac suos, & illorum
procuratores admittant, extendentes concedimus eisdem fratribus, vt non solum in
oratorijs, & locis in quibus degunt, sedent etiã in quouis, alio loco congruẽti, honesto,
possint super altari portatili huiusmodi, missas, & alia diuina officia libere, & licite ce-
lebrare, exceptis ecclesijs ab ordinarij iurisdictione non exemptis, quotiens illud eis-
dem fratribus per ordinarios ex causa contingeret inhiberi. Et vt liceat eis tempore
interdicti fratres, & sorores dicti ordinis B. Dominici de pœnitentia nuncupati, nec-
non ipsorum fratrum prædicatorum, ac fratrum, & sororum dicti tertij ordinis pro-
curatores, & negocia gerentes vtriusq; sexus, admittere ad diuina. Præterea quia
idem Gregorius prædecessor in dictis suis literis magistro, prioribus prouincialibus,
& conuentualibus, & eorum Vicarijs, absoluendi fratres eiusdem ordinis, necnon fra-
tribus dicti ordinis quos ipsi magister, priores prouinciales, & conuentuales habue-
rint pro tempore in confessores, absoluendi ipsos magistrum, priores prouinciales, ac
conuentuales ab excessibus & censuris, nisi talia forent propter quæ essent ad sedem
Apostolicam merito destinandi, ac cum eis desuper dispensandi concedit, & propte-
rea qui sunt destinandi persepe reuocetur in dubium, Vt absoluentium, & absoluen-
dorum, dispensantium, & dispensatorum pro tempore puritati conscientiæ consula-
mus, declaramus, hæreticos relapsos, schismaticos, & qui literas Apostolicas falsifi-
cassent, aut ad infideles prohibita detulissent, dumtaxat esse ad sedem prædictam me-
rito destinandos. Reliquis vero omnibus etiam symoniæ qualitercunq; irretitis, pos-
se per illos quibus inibi conceditur, absolutionis beneficium, & dispensationis gra-
tiam iuxta casuum indulgentiam impartiri. Et vt dicti ordinis professoribus omnis
vagandi tollatur occasio, & ad Apostolicam sedem recurrendi subtrahatur pro posse
necessitas, magistro, & prioribus prouincialibus, & conuentualibus, ac eorum Vi-
carijs defectum natalum ex adulterio, sacrilegio, incestu, & quouis alio nephario,
& illicito coitu prouenientem patientibus, necnon cum his qui ex quauis causa præ-
terquam homicidij uoluntarij, bigamiæ, & mutilationis membrorum irregulares fo-
rent, dispensandi cum dicti ordinis prædicatorum professoribus, postquam ipsum or-
dinem professi fuerint, vt defectu, & irregularitate huiusmodi non obstantibus, irre-
gulares ipsi, ad quoscunq; etiam sacros ordines promoueri, & in illis etiam in altaris
misterio ministrare, & tam ipsi irregulares quam defectum natalium patientes prædi-
cti, ad quæcunq; administrationes, & officia eligi, recipi, & assumi, illaq; gerere, &
exercere, libere, & licite valeant, motu, & scientia, ac auctoritate prædictis, conce-
dimus per præsentes. Eam vero partem literarum eiusdem Gregorij prædicti in qua
sepulturam in ecclesiis fratrum dicti ordinis liberam esse voluit (salua iustitia ecclesia-
rum à quibus corpora assumuntur declarantes, libertatem huiusmodi intelligi debere
etiam quo ad hoc, vt fratres ipsi, nullius super hoc petita licentia, parrochias in qui-
bus corpora prædicta forent, cum cruce processionaliter ingredi, & corpora ipsa leua-
re, & ad eorum ecclesias sepelienda deferre possint, vbi hoc consuetum foret, vel pre-
sbyteri de leuatione requisiti hoc facere recusarent. Nec cogantur inuiti, etiam præ-
textu

textu cuiuscunque consuetudinis, ipsi, uel defunctorum consanguinei, illa ad parrochiales Ecclesias, aut alia loca deferre, & cum illis, uel sine, inibi celebrare, vel celebrari facere pro eisdem defunctis aliqua diuina officia ante, uel post sepulturam eorundem. Iustitiam vero Ecclesiarum à quibus corpora ipsa assumuntur iuxta Martini prędicti prædecessoris voluntatem saluam esse debere decernimus, in omnibus alijs casibus præter eos, in quibus eorundem Gregorij, Martini, & Eugenij prædecessorum nostrorum specialia priuilegia, fratres ipsi ab huiusmodi solutione quartæ sunt exempti, nec in aliquo casu, de candelis, quæ ad manus fratribus dantur, quarta aliqua quomodolibet detrahatur. In reliquis vero casibus quam in præmissis in quibus quarta ipsa soluenda veniret, conuentiones (si quæ sunt inter fratres prædictos, & locorum ordinarios, ac Ecclesiarum rectores initæ) laudabiles, & honestæ in posterum obseruentur. Et si forte per nos, vel sedem Apostolicam de pijs legatis, dispositis, & relictis, in genere, uel in specie, decima, seu alia portio, uel quota alteri piæ, vel non piæ causæ, ex quauis causa hactenus concessa foret, aut in futurum concedi, & solui, aut dari, mandari contingeret, fratres prædictos; ac illorum domos, & eis legata, & relicta, aut alias in eorum fauorem exposita in concessionibus, & mandatis huiusmodi, decernimus, ac volumus non includi, nisi de ipsis fratribus, ac præsenti decreto, ac voluntate nostris, non per generales clausulas quæ etiam specialem mentionem importare uiderentur, sed uera, & specifica mentio fiat in eisdem. Indultum vero eiusdem Gregorij prædecessoris de decimis non soluendis, ad quæcunque bona dictorum fratrum, & quascunque decimas etiam quas uulgo papales appellant, & Apostolica sedes pro Christianæ fidei defensione, aut alijs imminentibus per sæpe necessitatibus indicit, & quæcunque alia onera, motu, & scientia prędictis extendimus, decernentes fratres ipsos prædicatores, etiam si per quoscunque exemptos etiam mendicantes solui mandarentur, cum quibusuis derogatorijs, & fortioribus clausulis, ad illarum solutionem non teneri, & in illorum solutionem cessando, censuras, & pœnas aliquas non incurrere, nisi præsentibus non per generales, & alias clausulas specialem mentionem importantes, non alias sit derogatum specifice, eorum de uerbo ad uerbum inserto tenore. Et ne prætextu constitutionis Innoc. IIII. prædecessoris nostri quæ incipit. (Volentes) locorum diocesani, & alij ordinarij, ac alij quicunque in personas, & loca fratrum Prædicatorum, contra eiusdem Gregorij prędecessoris ordinationem, sibi quãcunque iurisdictionem superioritatem vendicare pręsumant, districtius inhibemus, ne quispiam absque dictæ sedis speciali commissione, & auctoritate, in personas, domos & loca, dicti ordinis Prædicatorum, vtpote prorsus exempta, aliquam excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, specialiter uel generaliter quomodolibet promulgare, aut in personas, domos, & loca huiusmodi aliquam præeminentiam, superioritatem, & iurisdictionem quomodolibet exercere præsumant, etiam ratione contractus, uel delicti, seu rei de qua contra ipsos ageretur, vbicunque iniatur contractus, committatur delictum, & res ipsa consistat. Decernimus quoque ex nunc quaslibet excommunicationis, suspensionis, & interdicti sententias, & quoscũque processus quasuis pœnas, & sententias generales, uel speciales continentes, quos uel quas promulgari vel haberi, & oĩa quę contra fratres, domos, & loca dicti ordinis quomodolibet fieri contigerit, etiam eorum exemptione uepote notoria non aliter allegata, nullius roboris, uel momenti esse, & pro infectis haberi debere. Præterea quia vel parrochialium Ecclesiarum rectores præfati, erga illos qui dicti ordinis prędicatorum fratribus eorum peccata confitentur persæpe in exhibitione Eucharistiæ, & Extremæ vnctionis se reddunt difficiles, concedimus ipsis fratribus Ordinis Prædicatorum, ut personis eis confessis quibus rectores pręfati sine rationabili causa denegauerint, seu malitiose distulerint Eucharistiæ, & extremæ unctionis Sacramenta ministrare, super quo eorundem confessorum assertioni stari debeat, illa petentibus possint impune exhibere. Et cum aliquando contingat monasteria monialium Sancti Augustini sub cura habitu, & constitutionibus fratrum Prædicatorum degentium, monialibus destitui, adeo, vt de eorum reformatione spes nulla supersit, conuenientiusq; sit, quòd illorum sic destitutorum bona ad ipsos fratres deueniant, quorum erant curæ commissa, quam ad alios, illa quę sic destituta existunt, & destitui contigerit in futurum, cum eorum bo-

rum

rum bonis omnibus in perpetuis vsibus fratrum dicti ordinis Prædicatorum, quibus ex forma regiminis ipsius ordinis competit, applicamus, ita vt fratres ipsi possint de illis, & eorum monasteriorum structuris, & edificijs, pro eorum voluntate disponere, prouiso, quòd illorum Ecclesiæ, & Oratoria, ad prophanos vsus non redigantur, sed in illis quandoque diuina celebrentur officia. Insuper cum nonnulli ad ordinem prædictum fratrum Prædicatorum specialem gerentes deuotionis affectum ordinent eorum cadauera cum habitu fratrum dicti Ordinis Prædicatorum, aut sororum dicti ordinis de pœnitentia sepeliri, ne ex illorum corporum delatione ad alia loca, ordini, & fratribus prædictis iniuria irrogetur, decernimus tales apud fratres ipsos esse sepeliendos, etiam si alibi suam elegissent sepulturam, nec posse etiam in loco per eos electo, cum habitu prædicto quomodolibet sepeliri, aut ad sepeliendum portari, absq; fratrum domus loci in quo tales decesserint expressa licentia, & assensu. Ceterum ne si ratione parochialium Ecclesiarum apud quas eorundem fratrum domus constructæ fuere, aut construentur in posterum locorum ordinarij in eosdem fratres aliquam superioritatem sibi vendicare tentarent, fratrum eorundem quies in aliqun perturbaretur, concedimus eisdem fratribus, vt in sic concessis, & quas eis concedi contigerit, curatis Ecclesijs, possint per Capellanum per eos pro eorum nutu ponendum, & amouendum, curam huiusmodi exercere. Qui quamdiu Capellanatus huiusmodi fungetur officio, ac si dicti ordinis Predicatorum professor existeret, dictorum fratrum Predicatorum libertate, & exemptione vbiq; fruatur. Ecclesię vero prædictæ, & illarum bona, illa qua domus dicti ordinis prærogatiua lætentur. Rursus intelleximus quòd, & si bonę memorię Ioannes XXII. prædecessor noster illorum opinionem qui asserebant, quòd confessi fratribus prædicti, uel aliorum ordinum Mendicantium ad audiendas confessiones iuxta iuris dispositionem deputatorum pro tempore, tenebantur eorum peccata rectori eorum parrochialis Ecclesiæ iterum confiteri, reprobauerit. Et deinde præfatus Eugenius prædecessor, reprobationem huiusmodi approbans, contra talia asserentes, tanquam de hæresi suspectos, per locorum ordinarios inquiri, & procedi mandauerit, ac successiue piæ memoriæ Nicolaus Papa V similiter prædecessor noster, gesta in præmissis, à Ioanne, & Eugenio prædecessoribus, robur perpetuæ firmitatis obtinere debere decreuit, nihilominus adhuc nonnulli eorum adhęrentes proteruiæ, opinionem prædictam, & desuper factos damnatos, & male sonantes, ac reprobos articulos, ueros esse affirmare non uerentur. Vt talium præsumptuosa temeritas tanto minus inualescat, quanto plurium erit superior im correctione dannata, concessam contra tales per eiusdem Eugenij prædecessoris literas, locorum ordinarijs facultatem, ad inquisitores hæreticæ prauitatis extendimus, ac volumus, quòd inquisitores ipsi quicunque fuerint, eadem qua ordinarij contra tales auctoritate fungantur. ¶ Postremo cum fratres Ordinis Minorum sicut, & prædicti prædicatorum ordinis professores pro fidei Catholicæ dilatatione continuo indefesse laborent, fructusq; afferant in Dei Ecclesia salutares, & propterea fuerint varijs per sedem prædictam priuilegijs decorati, ut quos par labor pariaq; merita coniungunt, paria coniungant priuilegia, & fauores, concedimus eisdem professoribus ordinis Prædicatorum, ut concessis fratribus Minoribus, & eisdem ordinis Minorum fratribus, præmissis, & alijs concessis prædictis fratribus prædicatoribus priuilegijs, indulgentijs, gratijs fauoribus, & indultis tam spiritualibus quam temporalibus, à prædictis, & alijs Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, aut alijs auctoritatem habentibus (quæ omnia ac si nominatim exprimerentur, haberi hic volumus pro expressis, & nostræ approbationis munimine solidamus, ac decernimus robur perpetuæ firmitatis obtinere) potiri, & gaudere possint, & debeant, perpetuis futuris temporibus, in omnibus, & per omnia prorsus, & sine vlla differentia, perinde, ac si quæ uni ex ordinibus prædictis sunt concessa, utriq; simul nominatim concessa fuissent, aut concederentur in posterum. Et quæ de magistro generali, ac prioribus prouincialibus, & conuentualibus, ac eorum Vicarijs, nec non monasteriorum monialium Sancti Augustini, sub eorundem fratrum Prædicatorum cura, & secundum ipsius ordinis fratrum Prædicatorum instituta uiuentium sunt statuta, in generali, & prouincialibus ministris, ac Vicarijs dicti ordinis fratrum Minorum, necnon & monasteriorum sororum Sancti Damia

ni nun-

ni nuncupatarum, censeantur esse statuta. Districtius inhibentes eisdem locorum ordinaris sub interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à regimine, & administratione Ecclesiarũ, & parocchialium Ecclesiarum Rectoribus, & alijs quibuscunque sub excommunicationis latæ sententię, & priuationis earundẽ Parrochialium Ecclesiarum, ac omnium aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quę obtinent, necnon inhibilitationis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnis, eoipso per eos qui contrafecerint incurrendis, ne ordines prædictos fratrum Prędicatorum, & Minorum, ac illorum domos, & professores præter, aut contra Martini Gregorij, & Eugenij, aut aliorum quorumcumq; prædecessorum nostrorum, & præsentium nostrarum literarum tenorem, inquietare, seu molestare, & eos, aut testamentorum vltimarumque voluntatum executores, & hæredes prædictos. seu quoscunque alios, directè, vel indirectè, ad solutionem alicuius quartę parrochialis, seu Canonicæ, vel alterius portionis, seu oneris, & faciendum celebrari aliquod officium in eorum Ecclesijs, vel alibi, dum apud ipsos fratres decedentium cadauera tumulantur, ante vel post eorum sepulturam cogere, nec confessis dictis fratribus prædicatoribus, & minoribus pro tempore, Eucharistię, seu Extremæ vnctionis Sacramenta sine rationabili causa denegare, vel illorum exhibitionem malitiose differre, aut eorum parrochianis, ne dictis fratribus confiteantur prohibere, vel persuadere, nec etiam ad præmissa, seu aliquod præmissorum, auxilium, consilium, vel fauorem, directè, vel indirectè quoquo modo præsumant. Et nihilominus cuilibet in dignitate Ecclesiastica constituto, & Metropolitanæ, uel alterius Cathedralis Ecclesię Canonico per vniuersum orbem, qui desuper per dictorum ordinum Priores, Guardianos, & fratres, ac illorum, seu ad commodum eorum Romanæ Ecclesiæ Syndicos, desuper fuerint requisiti, per Apostolica scripta in solidum mandamus, quatenus per se, vel alium seu alios præmissa, ubi, & quando opus fuerit, solemniter publicantes, ac eisdem Fratrum Prędicatorum, & Minorum ordinibus, ac illorum domibus, & professoribus in præmissis, efficacis defensionis pręsidio assistentes, faciant eos pacifica possessione, uel quasi, priuilegiorum, & concessionum huiusmodi gaudere, non permittentes eos seu testamentorum executores, & hæredes prædictos, contra illorum tenorem per ordinarios, & Rectores prædictos, aut quoscunquè alios, indebitè molestari, aut eis grauamina, iniurias atque damna inferri, seu quomodolibet irrogari, ac etiam summarie, & de plano, sine strepitu, & figura iudicij sola facti veritate inspecta, contra quoscunque cuiuscunque qualitatis, vel conditionis existant, & quacunque Ecclesiastica, etiam Patriarchali, Archiepiscopali, vel Episcopali, aut mundana forent dignitate, & exemptione muniti, in quibuscunque causis per eos mouendis, quacumque ratione, vel causa, quæ excogitari posit, eis ministrent iustitię complementum, exequendo quod per eos fuerit ordinatum, & illos quos censuras, & pœnas prædictas incurrisse constiterit, irretitos esse declarent, ac faciant, & mandent, interdictos suspensos, & excommunicatos publice nunciari. ac ab omnibus arctius euitari, ac legitimis super his habendis seruatis processibus, illos quotiens opus fuerit iteratis vicibus aggrauare procurent, contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo, inuocato ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij secularis. Non obstantibus constitutionibus Bonifacij quibus cauetur ne quis extra suam ciuitatem, & Diocèsim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis vltra vnam dietam à fine suæ Diocesis ad iudicium euocetur, seu ne iudices à Sede Apostolica deputati extra Ciuitates, & Dioceses in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere, aut alij, vel alijs vices suas committere præsumant. Et de duabus dietis in Concilio generali, necnon quæ incipit. Super Cathedram Bonifacij. Et dudum Vienen. Concilij, ac Calisti Papæ III. Etiam prædecessoris nostri literis alijsque Apostolicis; ac etiam in Prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis specialibus, vel generalibus, necnon Ottonis, & Octoboni olim in Regno Angliæ Apostolicæ Sedis Legatorum constitutionibus, Ecclesiarum quoque, ac locorum quorumlibet statutis, & consuetudinibus, & inter quoscunque dictorum ordi-

num fratrum Prædicatorum, & Minorum professores, ac locorum ordinarios, seu Rectores prædictos initis, & conclusis, ac hactenus obseruatis pactis, & conuentionibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis, necnon omnibus illis, quæ Gregorius, Martinus, & Eugenius præfati prædecessores, in prædictis eorum literis voluerunt non obstare contrarijs quibuscunque, quibus omnibus illa, ac si de verbo ad verbum insererentur, & derogatoriarum derogatorias clausulas in se continerent, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, quo ad præmissa, specialiter, & expresse derogamus. Aut si Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & Rectoribus præfatis, seu quibusuis alijs, communiter, vel diuisim, à sede præfata indultum existat, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari, aut vltra, vel extra certa loca, ad iudicium euocari non possint, per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, & qualibet alia dictæ sedis indulgentia, generali, vel speciali, cuiuscunque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam, effectus earum impediri valeat quomodolibet, vel differri, de qua cuiusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis. Nos enim ex nunc illa, & quæcunque alia quæ in futurum per nos, vel Sedem Apostolicam quomodolibet concedi, statui, decerni, vel ordinari contigerit contra Gregorij, Martini, & Eugenij aliorũque prædecessorum nostrorum prædictorum, & præsentium literarum huiusmodi tenorem, necnon secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter attemptari contigerit, irrita, & inania, ac nullius roboris, vel momenti esse decernimus. Et quia difficile foret præsentes literas ad singulas prouincias originaliter destinare, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quòd transumptis earum, manu notarij publici, & curiæ causarum cameræ Apostolicæ, aut alicuius Archiepiscopi, vel Episcopi, seu dictorum ordinũ magistri, & generalis ministri sigillo munitis, ea prorsus in iudicio, & extra: vbicunque exhibita, uel ostensa forent, fides adhibeatur, ac si ipsæ originales literæ forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum approbationis constitutionis, ordinationis, statuti, decreti, concessionis, indulti declarationis, concessionis, inhibitionis, ampliationis, voluntatis, & solidationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare, præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum. Anno incarnationis Dominicæ. M. CCCC. LXXXIIII. Pont. nostri Anno Quarto.

BVLLA

II.

BVLLA AVREA PER QVAM PLVRA alia priuilegia conceduntur.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Sacri prædicatorum, & minorum fratrum ordines instar duorum primorum fluminum à cœlestium voluptatum, & amenitatum Paradiso egredientium sacrosanctæ vniuersalis Ecclesiæ terram, ne mundanarum cupiditatum, & vitiorum calore arescat, præclaræ doctrinę, virtuosorum operum, ac multiplicium meritorum imbribus irrigantes, magis ac magis illam indies fructuosam efficiunt. Hi sunt duo Seraphin qui in sublime contemplationis, & Seraphici amoris alis eleuati à terrenisq; rebus abstracti, assiduo diuinarum laudum clamore, & immensorum beneficiorum humano generi à summo opifice Deo exhibitorum declaratione, feruentissimis prædicationibus populos instruendo, & ad cœleste iter dirigendo insistentes, multiplicata talenta eis credita, Domino Deo mundæ segetis animarum scilicet Redemptoris Nostri Iesu Christi præciosi sanguinis effusione redeptarum, copiosos in horrea Sanctæ Ecclesiæ manipulos referunt. Hi sunt duæ tubæ per quas Dominus præcipit ad pabulum sacri Euangelij vniuersum populum assiduis prædicationibus aduocari, vt in omnem terram exiret sonus eorum, & redderent sibi populum acceptabilem, & bonorum operum sectatorem. Ad prædictorum igitur prædicatorum, & minorum fratrum ordines quos pro eorum amplissimis meritis, & vberrimis fructibus quos in Dei Ecclesia continue afferunt præcæteris, paterna charitate diligimus, nostræ considerationis intuitum dirigentes; illa eis libenter concedimus, quæ in eis optatæ quietis fructum inducant, & statum eorum faciant pacificum, & tranquillum. Dudum siquidem, vt ordinum eorundem professorum statui, & quieti consuleremus Motu proprio nonnul las literas diuersorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum dictis ordinibus concessas, & in illis contenta approbauimus, & quo ad aliqua declarauimus, ampliauimus, & extendimus, ac nonnulla de nouo eis concessimus, prout in diuersis nostris litteris desuper confectis plenius continetur. Cum autem sicut postmodum accœpimus, per huiusmodi ampliationes, declarationes, extensiones, & concessiones, adhuc totali eorundem ordinum, & illorum professorum quieti plenè, vt expedit non consulatur, asseraturq; à nonnullis per easdem litteras, omnes gratias spirituales, & temporales dictis ordinibus, & eorum domibus, & fratribus à prædecessoribus nostris concessas, approbatas non fore. Nos attenta meditatione pensantes, quantum vtilitatis ad exalationem Christianæ fidei, & Euangelicæ veritatis ordinum prædictorum professores hactenus attulerunt, & afferre valeant, addiuuante domino in futurum, ac propterea volentes (vt tenemur) eorum tranquillitati vberius prouidere. Motu simili, non ad ipsorum fratrum, & sororum, aut alterius pro eis nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & ex certa nostra scientia, quascunque literas, & gratias spirituales, & temporales, concessiones, & indulgentias, ac peccatorum remissiones, in genere vel in specie fratribus, & sororibus Prædicatorum, & Minorum ordinum, ac domorum eorundem, nec non visitantibus illorum Ecclesias, capellas, & oratoria concessas, quarum tenorem, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur haberi volumus pro expresso, præsentium tenore approbamus, & robur firmitatis perpetuæ obtinere decreuimus, proq; potiori cautela Apostolica auctoritate de nouo iuxta literarum desuper concessarum continentiam, & tenorem concedimus, & largimur. Et vt Ecclesiæ domus, & oratoria prædicatorum, & minorum ordinum prædictorum per vniuersum orbem constructæ, & ædificatæ, & quæ construi, & ædificari contigerit in futurum, congrua deuotione, & veneratione à Christi fidelibus visitentur, ac quæ imperfectæ sunt perficiantur, & ad complementum deducantur, & completæ conseruentur, & manuteneantur, necnon paramentis, & alijs ad diuinum cultum inibi necessarijs decenter ornentur, ipsiq; Christi fi-

H 2 deles

encomia Re Minor 4 pul

deles ad dictas Ecclesias eo libentius confluant, & ad præmissa manus promptius porrigant adiutrices, quo ex hoc ibidem dono cęlestis gratiæ conspexerint se refectos. De omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi. Vniuersis, & singulis Christi fidelibus vtriusque sexus, vere pœnitentibus, & confessis, qui Ecclesias, & Oratoria domorum fratrum prædictorum in singulis Sancti Dominici, & Sancti Francisci, centum annos, & totidem quadragenas, & in Sanctorum Petri Martyris. Thomæ de Aquino. Vincentij, & Sanctę Catherinæ de Senis, ac Sanctorum Antonii de Padua, & Ludouici Episcopi, Bernardini, & Sanctæ Claræ, & Beatæ Elisabeth, festiuitatum diebus, à primis vesperis, & per totam diem ipsarum festiuitatum quinquaginta annos, & totidem quadragenas deuote visitauerint annuatim, & manus ad præmissa, aut eorum aliqua porrexerint adiutrices, de iniunctis eis pœnitentijs, misericorditer in domino relaxamus, presentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Et vt prædictorum prędicatorum, & minorum ordinum fratres tanto feruentius diuinis beneplacitis insistant, quanto maioribus se viderint spiritualibus gratijs fore munitos, omnibus, & singulis prædicatorum, & minorum ordinum professoribus qui nunc sunt, & pro tempore perpetuo erunt, vt confessor idoneus eorundem ordinum, quem quilibet pro se de sui superioris licentia duxerit eligendum, eorundem confessione diligenter audita, pro commissis per eos excessibus, & peccatis, semel in vita, in forma confessionalis per nos edita, in mortis vero articulo plenariam absolutionem, peccatorum huiusmodi remissionem impendere valeant, etiam si ante factam eorundem ordinum professionem eos decedere contingeret similibus motu scientia, & auctoritate indulgemus. Facultatem vero à prædecessoribus nostris concessam magistro generali, & prioribus prouincialibus, & conuentualibus, ac eorum Vicarijs prædicatorum, ac generali, & prouincialibus ministris, & eorum Vicarijs, nec non custodibus minorum ordinum prædictorum, super absolutione fratrum eorundem ordinum suorum, & dispensatione cum eisdem, in quibuscunq; casibus (præterquam illis pro quibus essent ad Sedem Apostolicam mittendi) & per nos approbatam, cum declaratione casuum pro quibus mittendi sunt perstringentes, volumus quòd magister, & minister generales præfati, & eorum Vicarij, & illi quibus ipsi magister, & minister generales pro tempore id duxerint committendum dumtaxat, & non alij facultate prędicta de cætero vti possint, illam omnibus alijs penitus adimentes. Et ne propter monasteria monialium, seu sororum sub cura, & institutis ordinis prædicti fratrum prædicatorum, & Sanctæ Claræ, seu Sancti Damiani ordinum sub eiusdem fratrum Minorum ordinis cura degentia, Sancti Dominici, & Sancti Francisci de pœnitentia nuncupatorum ordinum vtriusque sexus personas, contingat eorundem fratrum quietem turbari, motu scientia, & auctoritate prædictis statuimus, quòd huiusmodi monasteria, & loca, eorumq; abbatissæ, & priorissę, procuratores, syndici, oblati; & vtriusque tertij ordinis prædicti de pœnitentia nuncupatæ personæ prædictę, eisdem priuilegijs, immunitatibus, gratijs, fauoribus, concessionibus, facultatibus, & indultis spiritualibus, & temporalibus, prędictis, fratrum prædicatorum, & minorum ordinibus, ac illorum professoribus domibus, & locis, ac procuratoribus, syndicis, oblatis, & commissis, seu alias quomodolibet per prędecessores nostros, aut nos hactenus concessis, & in posterum concedendis, quauis auctoritate, quatenus earum sexui, & statui non contradicant, libere, & licitè vti possint, & debeant, in omnibus, & per omnia, prorsus, & sine vlla differentia, ac si eisdem monasterijs, locis, & personis, abbatissis, syndicis, procuratoribus, oblatis, & commissis, sororum, & monialium earumdem, ac personis vtriusque sexus de pœnitentia huiusmodi, nominatim concesse forent, & concederentur expresse. Pręterea, quia vt intelleximus exortis nonnunquam controuersijs inter locorum ordinarios, eorumque vicarios, seu officiales curatos, & fratres prædictorum ordinum, varijs occasionibus, locorum ordinarij eorumque Vicarij, seu officiales, et curati prędicti, ne Christi fideles fratribus ipsis pias eleemosinas erogare præsumant suadere, & etiam sub censuris inhibere, ac erogantes excommunicatos fore prædicare, seu prædicari facere, seu pronunciare præsumunt. Locorum ordinarijs eorumque vicarijs, seu officialibus, & curatis prædictis; ac etiam alijs quibuscunque dicta auctoritate mandamus, vt ab huiusmodi persuasionibus, inhibitio

ipsas

nibus, & mandatis, de cætero prorsus omnino abstineant, decernentes inhibitiones ipsas, & mandata, nullius existere firmitatis, & illis contrauenientes, censuris huiusmodi minime ligari, ac eosdem persuadentes, & inhibentes, mandatoq; nostro huiusmodi obtemperare non curantes (nisi pœnituerint, & persuasiones, ac inhibitiones, & prædicta reuocauerint infra triduum, postquam desuper requisiti fuerint) eo ipso ordinarios interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à regimine, & administratione suarum Ecclesiarum. Alios verò inferiores ab eis excommunicationis sententiam incurrere. Cum autem nonnulli ad ordines prædictos Prædicatorum, & Minorum specialiter gerentes deuotionis affectum, eorum cadauera cum habitu fratrum Prædicatorum, vel Min. seu fratrum, vel sororū de pœnitentia vtriusque ord. prædictorum, sepeliri mandent, & persæpe antequā moriantur habitum huiusmodi eis postulāt exhiberi, decernimus habitū hmōi per priorem domus ord. Prædicatorū, aut Guardianum domus ord. Min. loci in quo tales decedere continget, vel per superiorem Prælatū ipsorum ordinū domorum, seu prioratus, & guardianiæ, vel cui illi duxerint cōmittendum dumtaxat, & non per alium quauis auctoritate; uel prælatione fugentem exhiberi debere, qui prædictum habitum recipientibus declarare teneantur, apud eorum ordinum Ecclesias debere sepeliri in eorum habitu, quorum habitum suscipiant, & illorum sic indutorum cadauera discooperta, nullo pallio, vel tegumento super imposito, cum habitu huiusmodi ad sepulturam deferri posse, ordinariorum etiam sub censuris prohibitione locorum qualibet in contrarium edita non obstante, quas quo ad hoc modificamus. Et ne ex habilitabilibus ad vnum, vel plura beneficia Ecclesiastica in titulum, vel commendam obtinenda; cum facultate interim donec illa assequantur pro capellanis aliorum in beneficijs Ecclesiasticis deseruire, & quòd etiam postquam beneficia huiusmodi assecuti fuerint in domibus dictorum ordinis residere, cameras habere, in illas, ac in generalibus atq; prouincialibus capitulis fratrum eorundem Prædicatorum, & Minorum ordinum, vocem actiuam, & passiuam habere, ac priuilegijs, fauoribus, & gratijs, & indultis concessis ipsorum ordinum professoribus, gaudere possint, prælatis ordinibus, & illorum professoribus grauamen inferatur, eisdem motu, & auctoritate decernimus, huiusmodi concessas, & quas concedi contigerit habilitationis literas, intelligi, & interpretari debere; vt fratres ipsi quibus literæ huiusmodi concessæ sunt, & concedentur in posterum, quandocunq; per sedem prædictam postquam aliquod beneficium adepti fuerint pacifice; aut pro capellanis in aliquibus Ecclesijs cœperint deseruire, concessionibus prædictis (prout vocem actiuam, & passiuam, residentiam in domibus dictorum ordinum, ac retentionem dictarum domorum, camerarum, & alia, quæ ordinum præfatorum sunt, concernunt) de dictorum prælatorum consensu dumtaxat gaudere possint, & non alias, nec alio modo. Idem statuentes de promotis ad cathedrales etiam titulares appellatas Ecclesias, & alias Ecclesiasticas, dignitates. Cæterum, vt dictorum ordinum professores qui inquisitores hereticæ prauitatis pro tempore in diuersis mundi partibus deputantur, tanto diligentius eorum officia studeant exercere, ac ab illicitis, & eis prohibitis abstinere, quanto cognouerint posse eorum errores facilius corrigi, & puniri, quòd magister prædicatorum, & minister minorum ordinum prædictorum generales præfati, nunc & pro tempore existentes, gesta pro tempore per ipsos inquisitores suorum ordinum respectiue examinare, & querelas contra illos propositas audire, ac super illis (quantum eis iustum, & æquum videbitur) statuere, & ordinare. Et si in aliquo eos deliquisse inuenerint, illos iuxta excessum exigentiam, etiam per eorum ab officio amotionem, ac alias corrigere, & punire, dictosque inquisitores secundum quod æquum, & iustum aut necessarium videbitur (non tamen in una eademque diocesi multiplicare) libere, & licite valeant. Et prædicatorum in minorum; & e contra minorum ordinum prædictorum inquisitores in prædicatorum ordinum huiusmodi professores quoscunq; officio inquisitionis huiusmodi fungi, illudque exercere nullatenus possint, absque sedis Apostolicæ licentia speciali, de presentibus literis specificam, & expressam faciente mentionem. Postremo quia prædicatorum, & Minorum fratrum prædictorum ordinum professores pro fidei Catholicæ dilatatione, incremento, & defensione, continue indefesse laborant, & eorum exemplari uita, prædicationibus uerbi Dei, audientia confessionum, sana doctrina, assidua

sacra-

sacrarum literarum instructione, & deuota diuinorum officiorum celebratione, hæreticorum extirpatione; alijsq; innumeris pijs operationibus præ cæteris ordinum mendicantium professoribus fructus in Ecclesia Dei salutares copiosius attulerunt hactenus, & continue afferre non cessat, atque allaturos in futurum Deo propitio spe firma tenemus, & propterea conuenit, vt ipsi præ cæteris ampliores fauores, & gratiarum prærogatiuas à præfata sede recipiant, & reportent, aliorumq: ordinum mendicantium indultis, & priuilegijs apud sedem præfatam gaudeant, ne illis inferiores esse videantur. Omnes, & singulas gratias, concessiones, indulgentias, & peccatorum remissiones, immunitates, exemptiones, facultates, priuilegia, & indulta spiritualia, & temporalia, qualiacunque sint hæremitarum Sancti Augustini, & Carmelitarum, ac Seruorum Beatæ Mariæ fratrum ordinibus, & illorum Ecclesijs, Oratorijs, & domibus, prioribus, fratribus, & sororibus, conuersis, & oblatis, ac vtriusque sexus personis de pœnitentia nuncupatis, à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus prædictis, & à nobis, aut alijs auctoritatem habentibus, quæ omnia, ac si nominatim exprimerêtur haberi hic volumus pro sufficienter expressis, coniunctim, vel diuisim, in genere vel in comuni concessa, eisdem, & eorum cuilibet, prædicatorũ, & minorum fratrũ ordinibus, domibus, Ecclesijs, Oratorijs, generali magistro, ministro, prioribus, & ministris prouincialibus, conuentualibus prioribus, guardianis, sororibus, oblatis, conuersis, & utriusque sexus tertij ordinis, seu de pœnitentia nuncupatis, & alijs eorundem ordinum personis, de nouo concedimus, & in eis locum habere volumus, ac si eisdem nominatim directo, & expresse concessa fuissent. Mandantes etiam motu, & scientia, & auctoritate prædictis, vt dum priuilegiorum, indulgentiarum, prærogatiuarum, concessionum, exemptionum, immunitatum, facultatum, & indultorum, dictorum, fratrum hæremitarum Sancti Augustini, Carmelitarum, & Seruorum Sanctæ Mariæ originales literæ seu transumpta auctentica, ex illis, pro, & in fauorem Ecclesiarum, domorum, & fratrum prædictorum prædicatorum, & minorum ordinum, adducerentur, vel exhiberentur, eadem fides indubia adhibeatur, tam in iudicio quam extra judicium, & alijs locis, quibus opus fuerit, ac si pro; & in fauorem dictorum ordinum, Ecclesiarum, domorum, & fratrum prædicatorum, & minorum à Sede Apostolica emanassent, ac eis, & cuilibet ipsorum fuissent immediate concessæ. Inhibentes districtius ipsis locorum ordinarijs sub interdicti ingressus Ecclesiæ, & suspensionis à regimine, & administratione suarum Ecclesiarum; ac parrocchialium Ecclesiarum rectoribus, & alijs quibuscunque, sub excommunicationis latæ sententiæ, & priuationis earundem Ecclesiarum Parrochialium, & omnium aliorum beneficiorum Ecclesiasticorum, quæ obtinent, necnon inhabilitationis ad illa, & alia in posterum obtinenda pœnis, eoipso qui contrafecerint incurrendis, ne personis quibuslibet Ecclesiasticis, vel secularibus in genere, vel in specie, directe, uel indirectè aliquid inhibeant, præcipiant, ordinent, vel statuat, quominus ordines prædicti, illorum domus, & professores, prædictis gratijs eis concessis libere vti possint. Non obstantibus quibuscunque Apostolicis suspensionibus, reuocationibus, & restrictionibus, ac prouincialibus, & synodalibus concilij editis, generalibus, vel specialibus constitutionibus, necnon Parisiensis, & aliorum locorum generalium studiorum vniuersitatibus, & curiæ vicegerentiæ Auinionensis, & quibusuis ordinarijs prælatis; ac personæ concessis, & concedendis literis priuilegijs, ac per illos deputatis in eis conseruatoribus priuilegiorum huiusmodi facultatibus, & iurisdictione, cum quibusuis clausulis etiam derogatoriarum derogatorijs, ac fortioribus, & insolitis, quibus omnibus illa etiam si de eis eorumq; totis tenoribus, & datis; non per huiusmodi generales clausulas etiam specialem mentionem importantes, sed specifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, seu quæuis alia mentio habenda esset, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris; quo ad præmissa specifice, & nominatim derogamus, & ea nemini in præiudicium præmissorum suffragari posse, aut debere, ac irritum, & inane quicquid secus contigerit attemptari decernimus, necnon omnibus illis quæ in dictis literis nostris præfatis ordinibus concessis volumus non obstare, ceterisque contrarijs quibuscunque. Verum quia difficile foret præsentes literas ad singulas prouincias originaliter destinare, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod transumptis earum,

manu

manu notarij publici, & curiæ causarum cameræ Apostolicæ auditoris, vel protectoris qui est, & qui pro tempore erit, aut alicuius Archiepiscopalis, vel episcopalis seu cuiuscunq; in dignitate constituti sigillo munitis, ea prorsus in iudicio, & extra, vbicunq; exhibita, vel ostensa fuerint, fides adhibeatur indubia; ac si ipsæ originales literæ forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, constitutionis, concessionis, largitionis, indulti, perstrictionis, voluntatis, ademptionis, statuti, mandati, decreti, inhibitionis, & derogationis infringere, &c. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ 1479. 7. Cal. Augusti. Pont. nostri Anno Octauo.

III.

REVOCATIO RESTRICTIONIS POTESTATIS absoluendi fratres vt in dicta Bulla Aurea continetur.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Vicarijs fratrum obseruantiæ Hispaniæ, & Lombardiæ ordinis Prædicatorum, ac omnibus Prioribus & vice gerentibus eorundem fratrum ipsis Vicarijs subiectis, Salutem, & Apostolicam benedictionem ¶. Quoniam omnes ordinis vestri de obseruantia fratres pro eorum absolutionibus, & dispensationibus obtinendis, ad magistrū generalem præfati vestri ordinis ire tenentur, & obligantur, iuxta tenorem Bullæ Aureæ nuncupatæ in qua talis restrictio apponitur, idq; fratribus ipsis magno fit incommodo propter varios discursus pro quaque re faciendos. Volentes eorum commoditati, & quieti in hoc consulere, supplicationibusq; in hac parte nobis porrectis inclinati, vobis, & cuilibet vestrum facultatem, & potestatem concedimus, absoluendi, & dispensandi cum fratribus ipsis, sicuti alias ex priuilegio quod dicitur Mare Magnum facere poteratis, antequam talis Bulla Aurea nuncupata emanasset. Illa cæter sq; contrarijs non obstantibus quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum sub Annulo Piscatoris. Die xxviij. Maij. M.cccclxxxj. Pont. nostri anno decimo.

IIII.

MVLTA PRIVILEGIA PATRIBVS AD PRÆdicandum Iesu Christi Euangelium in terris infidelium euntibus concedit.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Apostolicæ seruitutis officium cui dante domino præsidemus, nos admonet, vt sicut bonus pastor ad oues christicolas pascendas aures nostræ contemplationis extendimus, & earum necnon partium, & regionum, ac temporum qualitatibus pensatis, ad eorundem Christicolarum, Salutem vigilemus, & ijs quæ a nostris prædecessoribus circa ca circunspecte emanasse comperimus illorum uestigia imitantes, consimilibus facultatibus, & gratijs (dum à nobis petitur) robur apostolici muniminis adijciamus. Dudum si quidem fœlicis recordationis Pij Papæ II. prædecessoris nostri literæ emanarunt, quas præsentibus annotari fecimus, & quarum tenor sequitur qui talis est. Pius Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriā. Dum leuamus in circuitu oculos nostros, & gregem dominicum sollicitudini nostræ (disponente domino) commissum vndiq; mentis acie contemplamur, ex debito Pastoralis officij vigilem curam impendimus, vt cultores vineæ Sabaoth sic cultui salutis intendant

tendant, vt eius virtuoſi palmites extirpatis ſpinis, & tribulis, latius extendantur, ſic ille cœleſtis agricola, & pius pater familias ad excolendam Vineam ſuam diuerſis horis, & tempore ſeruos miſit; ne fructus propter cultorum inopiam deperiret, ſed potius virtutum, & bonorum operum germinaret. Cum vero in terrijs infidelium meſſis quidem ſit multa, operarij vero pauci, ne ager Dominicus Spinis, & vepribus repleretur, nonnuli prædeceſſores noſtri de florido prædicatorum ordine ad irrigandum imbre Sanctæ prædicationis corda aquilonarium, & orientalium nationum, aliquos direxerunt filios, & alumnos, qui flante ſpiritu plenos manipulos in horrea Sanctæ matris Eccleſiæ portauerunt. Sed prohdolor temporibus noſtris venit inimicus homo, & ſuper ſeminauit zizaniā in medio tritici, cum pro Turcharum potentia Chriſtianorum aliquas nationes ſuo impijſſimo dominatui ſubiecerit. Inde fit vt nos eo efficacius operam impendamus, quo magis gregem Dominicum à diro Serpente conſpicimus crudelius laniari. Vtq; opportunis remedijs commodius prouideatur. Nos dilecto filio Chriſtiforo de Viterbio ordinis prędicatorum Sacrę Theologię profeſſori, totius ſocietatis peregrinantium propter Chriſtum inter gentes Vicario generali, & hæreticę prauitatis inquiſitori per nos deputata, & conſtituto, & alijs ſuis ſucceſſoribus pro tempore deputandis in partibus orientalibus tam fidelium, quam infidelium conſtitutis, & quam maxime in ciuitatibus Caffæ, & Peræ, Chij, & in terris Sarracenorum, Paganorum, Græcorum, Bulgarorum, Cumanorum, & Ethyopum, Yberorum, Alanorum, Gazarorum, Gothorum, Zirorum, Ruthenorum, Syrorum, Iacobitarum, Nubianorum, Neſtorianorum, Georgianorum, Armenorum, Indorum, Agoleſticorum, Tartarorum, Carclorum, Hungarorum maioris Vngarię, & aliorum aliorum qui nondum ſacramenta fidei perceperunt, vt ipſe Vicarius, & eius ſucceſſores, & deputandi ab ipſis pro tempore dicti ordinis fratres, poſſint ſingulorum Chriſti fidelium quorumcunque dioceſis, & locorum ad ipſos pro tempore confluentium confeſſionem audire, & pro commiſsis (etiam, ſi talia fuerint propter quæ Sedes Apoſtolica foret merito conſulenda) pœnitentiam ſalutarem iniungere, necnon a quibuſuis ſententijs excommunicationis, tam ab homine, quam a iure latis, ac alijs cenſuris, & pœnis quomodocumque, vel qualitercumque illas incurrerint ſeu ligati fuerint abſoluere, necnon (dummodo tales bigamiæ labe reſperſi non ſint) ſuper irregularitate, ſi quam quouis modo, & cauſa incurrerint diſpenſare, ac huiuſmodi confeſſione audita, Eucharistię, & Extremæ vnctionis, aliaque Eccleſiaſtica Sacramenta miniſtrare. Inſuper, vt ſinguli confeſſores idonei, quos Vicarius, & fratres partium prædictarum dicti ordinis duxerint eligendos, omnium peccatorum ſuorum de quibus corde contriti, & ore confeſſi fuerint plenariam remiſſionem in mortis articulo imminente, vel ſi alias copiam confeſſorum habere non valuerint, dummodo contriti exiſtant, eandem indulgentiam conſequantur. Q odque Confeſſores ipſi ſingulorum confeſſiones audire, & pro commiſſis quotiens ipſi videbitur, etiam ſi talia ſint propter quę Sedes Apoſtolica meritò ſit conſulenda, debitam abſolutionem impendere, ac pœnitentiam ſalutarem iniungere, nec non ipſorum fratrum ſingulos, à quibuſcumque ſententijs, cenſuris, & pœnis in ipſos quauis auctoritate promulgaris abſoluere, & ſuper irregularitate per ipſos quoquo modo contractis diſpenſate, omnemq; inhabilitatis, & infamiæ maculam (dummodo à bigamia non proceſſerint) abolere libere, & licite valeant. Inſuper vt ipſorum fratrum bonorum operum fructus amplius valeant propagari, vt Vicarius, & Fratres pro tempore exiſtentes, præfata ſingula loca alias pro habitatione, & vſu fratrum dicti ordinis idonea, & in illis domos, monaſteria cum Eccleſijs, campanilibus, campanis, dormitoriis, hortalicijs, & aliis neceſſarijs officinis erigere, Quæ quidem loca, domus, & monaſteria recepta, & erecta, & eorum perſonæ, & omnibus, & ſingulis priuilegijs, indulgentijs immunitatibus, & indultis, alijs locis, domibus monaſterijs, & perſonis ordinis Prædicatorum à Sede Apoſtolica quoquomodo conceſſis utuntur, & gaudent, uti pariter debeant, & gaudere. Inſuper vt Vicarius, & fratres prædicti omnibus, & ſingulis gratijs, libertatibus, exemptionibus, priuilegijs, indulgentijs, & indultis, quibus Prouincialis, & fratres prouincię Terræ Sanctæ vtuntur, & gaudent, & quæ Romani Pontifices fratribus prędicatoribus dictę Societatis hactenus conceſſerunt, etiam vti, & gaudere valeant. Quodq;

fratres

ſratres ipſi ſchiſmaticos, & excommunicatos ſeu interdictos quoſcunque, etiam quantumcunque notorios, niſi quos Vicarius ſeu deputati per eum euitare mandauerint, euitare minime teneantur. Inſuper omnibus, & ſingulis Chriſtifidelibus, qui de bonis ſibi à Deo collatis pro centenario videlicet vnum pro liberatione fidelium captiuorum de manibus infidelium, ſeu pro erectione, & fundatione, ſeu manutentione domorum, & monaſteriorum, pro vſu, & habitatione dictorum fratrum erogauerint, liceat eligere confeſſores idoneos, qui confeſſione eorum diligenter audita ab omnibus peccatis, criminibus, & exceſſibus, etiam in caſibus ſedi Apoſtolicæ ſpecialiter, uel generaliter reſeruatis ſemel dumtaxat, deinde quotiens fuerit opportunum (dummodo talia ſint, propter quæ ſedes Apoſtolica ſpecialiter conſulenda non fuerit) abſoluere, & pœnitentiam ſalutarem iungere, necnon omnium peccatorum in mortis articulo, remiſsionem impendere licite ualeant, auctoritate Apoſtolica ſingulis prædictis prout eos contigit tenore præſentium indulgemus. Inſuper prædicto, & alijs qui pro tempore fuerint dictarum partium Vicarijs ſuper natalium, & ætatis infra vigeſimum tertium annum defectibus cum perſonis, & fratribus ordinem prædictum profiteri uolentibus, & profeſsis, ut ad omnes ſacros ordines uſque ad presbyteratos ordinem incluſiue, & ſingulas ordinis prælaturas, & officia in dictis partibus promoueri, & in illis miniſtrare ualeant diſpenſandi; Necnon notarios ad actus publicos in fauorem fidei chriſtianæ conſcribendos creandi, & inſtituendi, dicta auctoritate, tenore præſentium, concedimus facultatem. Inſuper ut fidelium feruentius deuotio in fide creſcat, vt omnes, & ſingulę utriuſque ſexus perſonæ, quę prædicationibus dictorũ fratrum interfuerint, & illas cum propoſito ſe emendandi audierint, ſingulę ſingulis viribus unius anni, & quadraginta dierum indulgentiam conſequantur. Quodq; fratres, & ſorores de pœnitentia ſancti Dominici, quos Vicarius, ſeu ab eo deputati fratres pro tempore recipient, & aliæ utriuſque ſexus perſonæ, quæ in ſocietate Beatæ Virginis ſub capitulis, & cerimonijs per ipſos Vicarium, ſeu fratres ordinandis altiſsimo deuote famulabuntur, confeſſores eligere, qui confeſsionibus eorum diligenter auditis, ipſis confeſsis, & contritis, plenariam in mortis articulo omnium ſuorum peccaminum remiſsionem impendere valeant.

¶ Poſtremo ut idem Vicarius, & Inquiſitor alios inquiſitores hæreticæ prauitatis in prouincijs de quibus ſibi videbitur ſupradictis ſubſtituere, & ordinare valeat. Et vt liberius ijdem Vicarius, & fratres viuere ualeant, & Deo confidentius deſeruire, in omnes, & ſingulos cuiuſcumque ſtatus, gradus, & conditionis exiſtant, qui bona mobilia ſiue immobilia, uidelicet poſſeſsiones, domos, apothecas, libros, calices, paramenta, inſtrumenta, & omnia alia ad diuinum cultum pertinentia, ad vſum, & commodum fratrum neceſſaria contra ipſorum Vicarij, & fratrum voluntatem occupantes, & detinentes, excommunicationis ſententiam promulgamus, à qua nolumus a quoquam abſolui poſſe, niſi prius reſtitutione, vel cum eodem Vicario, ſiue fratribus conuentione facta, de ipſius ſiue de ipſorum beneplacito, & libera voluntate. Et vt ipſe Vicarius talentum ſibi creditum ſine impedimento, & obſtaculo ualeat exercere, ex certa noſtra ſcientia ipſam ſocietatem, quæ per nonnulla capitula generalia dicitur eſſe diuiſa reintegramus, & reponimus, ac in idem corpus, vt prius erat reponi uolumus, & mandamus, præſertim omnes conuentus Lithuaniæ, Ruſſiæ, Ypodolię, Valacchiæ maioris, & minoris, non obſtantibus quibuſcunque literis, & ordinationibus capitulorum generalium in oppoſitum conceſsis, & concedendis, declarantes, & mandantes, tales conuentus, & nationes à modo eſſe ſub Vicario dictæ ſocietatis peregrinantium. Quia uero conditio temporis hoc requirit, uolumus, & mandamus, vt fratres qui dicuntur Vniti, uel Armeni, quod non obſtantibus priuilegijs aliquorum ſummorum Pontificum, etiam ſi de ipſis priuilegijs de uerbo, ad uerbum deberet fieri mentio ſpecialis (ut ſecundum quod prius fuerant) ipſi Vicario in omnibus, & per omnia ſubdantur, & de eis diſponere poſsit ſicut de cæteris ſui ordinis fratribus. Non obſtantibus apoſtolicis, ac in generalibus, uel ſpecialibus concilijs editis, conſtitutionibus, & ordinationibus, quibus quantum pręſentibus aduerſantur, derogari uolumus etiam ſi talia ſint, de quibus ſpecialis, & expreſſa, ac de uerbo ad uerbum mentio præſentibus eſſet habenda, cæteriſque contrarijs quibuſcunque.

I Nulli

Nulli ergo omnino hominnm liceat hanc paginam nostrę concessionis, excommunicationis voluntatis, mandati, & declarationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptate præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ 1464. pridię idus Iunij Pontificatus nostri anno sexto. Quare pro parte dilecti filij Baptistæ Fatinanti de Ianua dicti ordinis fratrum Prædicatorum professoris Vicarij Generalis in terris peregrinantium supradictarum, per dilectum filium Martialem Auribelli, Sacræ Theologiæ professorem, & priorem generalem dicti Ordinis deputati, & instituti, nobis fuit humiliter supplicatum, vt præmissis, & in dictis literis contentis, Apostolici muniminis robur adijcere, ac omnes, & singulas facultates dicto Christoforo in præmissis literis concessas eidem Baptistę pari modo concedere, & alias in pręmisis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur cupientes fidem Catholicam vigere, augmentari, & etiam manuteneri præfati Baptistæ in hac parte supplicationibus inclinati, literas Apostolicas prædictas cum omnibus, & singulis indulgentijs concessionibus, indultis, & clausulis in eis contentis, necnon societatem prędictam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium ratificamus, approbamus, & præsentis scripti patrocinio communimus, illasque perpetuo viribus subsistere decernimus, easque ad conuentum ciuitatis Chij harum serie extendimus, necnon vniuersos, & singulos eiusdem ordinis fratres qui dicuntur Vniti, vel Armeni, aut alias, vt præfertur dictæ auctoritate eidem societati subiicimus ipsamque societatem præfata auctoritate approbantes, & confirmantes, omnibus, & singulis cuiuscumque dignitatis, gradus, Conditionis, vel ordinis existant, sub excommunicationis pœna quam eo ipso incurrant, ne societatem prædictam in præmissis, seu alias quomodolibet impedire, seu inquietare, vel molestare, seu ipsam diuidere, extinguere, vel separare, aut alias de illa se intromittere quoquo modo præsumant districtius inhibemus. Pręterea; vt dictus Baptista in præmissis vtilius, & diligentius se gerere possit, & habere, sibi omnes, & singulas facultates, & auctoritatem per præfatum Pium prædecessorem dicto Christoforo olim concessas pari modo, & absque vlla differentia perinde in omnibus, & per omnia, ac si dictæ insertæ literę ad instantiam ipsius Baptiste emanassent, concedimus, per præsentes, decernentes ex nunc, irritum, & inane, si secus super ijs à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attemptari. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus, & singulis, quæ idem prædecessor in dictis suis literis voluit non obstare, cęterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę ratificationis, approbationis cōmunitionis, extēsionis, confirmationis, inhibitionis, concessionis, & constitutionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare pręsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis Dominicæ 1473. Cal. Aprilis Pont. nostri anno secundo.

V.

CONCEDITVR FRATRIBVS ITINERANTIBVS & eorum Prælatis quandocumque Sacerdotibus extra ordinem confiteri posse.

DILECTI Filij Salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Supplicari nobis humiliter fecistis, vt cum in constitutionibus, & priuilegiis vestri ordinis expresse caueatur ne fratres ordinis eiusdem præterquam suis prælatis, & de eorum licentia fratribus dicti ordinis confiteantur: dignaremur concedere, vt aliquando alterius ordinis Sacerdotibus maxime necessitate exigente possint confiteri.

confiteri. Nos vt cum maiori animi quiete, & conscientiæ pace fratres vobis subditi altissimo famulari possint, huiusmodi supplicationibus inclinati, vt fratres uestri, uel aliorum prælatorum, & suorum qui pro tempore erunt licentia: solummodo tamen cum itineraverint, vel fuerint extra conuentus eorum prout eis concedetis confiteri possint, & vos quomodocunque sacerdotibus cuiuscunque secularis, seu regularis ordinis confiteri valeatis, tenore præsentium Apostolica auctoritate concedimus, & indulgemus. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum sub anulo piscatoris, die vndecima Augusti. Anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo nono, Pontificatus nostri anno nono.

VI.

FACVLTATEM CONCEDIT FRATRIBVS PER singulas domus ordinis constitutos, vtriusque sexus fidelium forensium confesiones audiendi, & ab omnibus censuris, & peccatis absoluendi, & vota commutandi in eorum ordinariorum absentia.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Sedis Apostolicæ gratiosa benignitas pijs quarumlibet, & præsertim sublimium, ac aliarum sub regulari castimonia domino militantium personarum votis illis præcipuè per quæ Christi fideles suarum aliarum salutem Deo propitio facilius adipisci, & eorum deuotio augeri valeant: libenter annuit. Sanè pro parte tam charissimorum nostrorum in Christo Ferdinandi, & Elisabeth Castelle, & legionis regnorum Regis, & Regine illustrissimorum, quam Vicarij generalis, & vniuersorum priorum, ac fratrum ordinis fratrum Predicatorum reformatorum nuncupatorum in dictis regnis consistentium dilectorum filiorum nobis nuper exhibita petitio continebat, quòd si prædictus, & pro tempore existens generalis Vicarius in qualiber domo dicti ordinis ei subiecta vbi eum pro tempore morari contigerit, ac in eius absentia singuli priores siue præsidentes singularum domorum dicti ordinis nunc, & pro tempore existentes, ac quatuor prædicti ordinis professores presbyteri idonei per Vicarium, & singulos priores, siue præsidentes prædictos in singulis domibus deputandi, possint confessiones vtriusque sexus Christifidelium forensium ad singulas domos prædictas accedentium: & ibidem proprium domicilium non habentium, ac inibi confiteri volentium, totiens quotiens ibidem confitebuntur, liberè audire, & eos ab omnibus, & singulis peccatis excessibus, & delictis per eos commissis, ac confessis atque excommunicationis sententijs, & censuris, & pœnis in singulos fideles prędictos in genere, vel in specie ordinaria, auctoritate latis de quibus Christifideles se absolui petierint (dum tamen non sint propter quæ sedes prædicta sit meritò consulenda) in loci ordinarij absentia dumtaxat, absoluere, & eis super præmissis penitentiam salutarem iniungere, ac vota peregrinitatis, & abstinentie per eosdem fideles emissa, quæ loci ordinarius si præsens esset commutare posset, & ipsi fideles commode adimplere non poterunt, & in ipsius loci ordinarij absentia, in alia pietatis opera commutare, necnon omnibus, & singulis Christifidelibus tam forensibus, quam & in ciuitatibus, & locis in quibus domus ipse consistunt commorantibus Eucharistiæ Sacramentum quocunque tempore (festo Resurrectionis Dominicæ dumtaxat excepto) eorumdem fidelium parrochialium Ecclesiarum rectorum, & quorumlibet aliorum licentia minimè requisita ministrare possint perpetuò statueretur, & ordinaretur, profectò deuotio fidelium eorumdem ad domus fratrum prędictorum ex magno deuotionis feruore pro consequendis spiritualibus alimentis occurrentium augeretur, & eorumdem fidelium animæ ferculo diuini sermonis decentius reficerentur, ipsique fideles ad imitationem Religionis huius facilius inuitarentur. Nos igitur qui singularum Christi fidelium animarum sa-

sutem quatimus Regis, & Regine, ac Vicarij priorum, & fratrum prædictorum in hac parte supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus, quòd prædictus, & per tempore existens generalis Vicarius, in qualibet domo dicti ordinis ei subiecta vbi cum pro tempore morari contigerit, ac in eius absentia singuli priores, siue præsidentes singularum domorum dicti ordinis nunc, & pro tempore existentes, ac quattuor dicti ordinis professores presbyteri idonei per Vicarium, & singulos priores siue præsidentes prædictos in singulis deputandi, possint confessiones vtriusque sexus Christifidelium forensium ad singulas domos prædictas occurrentium, & ibidem proprium domicilium non habentium, ac inibi confiteri volentium, totiens quotiens ibidem confitebuntur liberè audiri, & eos ab omnibus, & singulis peccatis, excessibus, & delictis per eosdem commissis, ac confessis necnon excommunicationum sententijs, & pœnis in singulos fideles prædictos in genere, vel in specie ordinaria auctoritate latis de quibus ipsi fideles se absolui petierint (dum tamen talia non sint propter quæ sedes Apostolica prædicta meritò sit consulenda) in loci ordinarij absentia dumtaxat absoluere, & eis super præmissis pœnitentiam salutarem iniungere, ac vota peregrinationis, & abstinentiæ per eosdem fideles emissa, que loci ordinarius si præsens esset commutare posset, & ipsi fideles commode adimplere non potuerunt in ipsius loci ordinarij absentia in alia pietatis opera commutare; necnon omnibus, & singulis Christi fidelibus tam forensibus quam in ciuitatibus & locis in quibus ipse domus consistunt commorantibus, Eucharistiæ Sacramentum quocunque tempore (festo prædicto dumtaxat excepto) eorumdem fidelium parrochialium Ecclesiarum rectorum absentium, & quorumlibet aliorum licentia minimè requisita, ministrare liberè, & licitè possint, & valeant (parce tamen) ne querelæ inde eueniant. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis cæterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum. Anno incarnationis Dominice, Millesimo quadringentesimo septuagesimo septimo quinto idus Junij. Pontificatus nostri Anno septimo.

VII.

STATVIT QVOD SEPELIENDI CVM HABITV Ordinis patente, & sine pallio, aut alio tegumento ad sepulturam apud ordinis Ecclesias deferantur, & impedientibus pœna excommunicationis decernitur.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Apostolicæ mansuetudinis exempla nos admonent, vt fidelium personarum deuotionem, animarumq; salutem procuremus. Et quæ pro Sacræ Religionis Beati Francisci honori processisse concernimus, vt illabata persistant, roburq; Apostolice confirmationis à nobis petitum fauorabiliter impendamus. Sanè pro parte dilectorum filiorum Zaneti de Vtino generalis ministri, & capituli ordinis fratrum Minorum in ciuitate nostra Ferrariensi preterito festo Pentecostes celebrati nobis exhibita petitio continebat, quòd licet ab exordio dictæ Religionis deuota innotuerit consuetudo, videlicet, quòd multis Reges, & Principes, nobiles, & populares in mortis articulo requisierint, & sæpè requirant in habitu dictæ religionis mori, & sepeliri; & veluti fratres patenter vsque ad locum sepulturæ deferri, in cuius deuotionis fauorem multi Romani Pontifices eandem deuotionem approbantes quasdam sic sepeliri eligentibus indulgentias concesserunt. ¶ Nihilominus nonnulli curati, & Ecclesiarum

rum Rectores in vltramontanis, & aliis regionibus ipsam deuotionem arridentes, & penitus extinguere cupientes suos parochianos contumeliosè impediunt, ne sic in extremis voluntatibus sepeliri eligant nolentes corpora de domibus defunctorum leuare, nec ad eorum Ecclesias funera sic composita cum habitu, nisi lintheo, vel pallio cooperta deferri permittunt, nec etiam per vicos ad locum sepulturæ deportari in scandalum plurimorum, & præiudicium religionis, & præfatæ deuotionis. ¶ Quare pro parte Generalis, & Capituli prædictorum nobis fuit humiliter supplicatum, vt super hoc opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. ¶ Nos igitur eorundem prædecessorum vestigijs inhærentes, omnibus, & singulis vtriusque sexus personis in habitu prædicto sepeliri volentibus, quòd id eis liceat, sine tamen alicuius præiudicio, Apostolica authoritate perpetuò indulgemus, districtius inhibentes Prælatis, & Rectoribus Ecclesiarum, sub excommunicationis pœna, quam Canonica monitione præmissa contrafacientes incurrant, & a qua per alium, quàm per Romanum Pontificem, & in mortis articulo dumtaxat absolui non possint, ne aliter sepeliri volentibus, quouis modo impedimentum afferant, sed permittant illos patenter ad Ecclesias, & locum sepulturæ in habitu huiusmodi deferri iure rectorum parochialium Ecclesiarum, & cuiuslibet alterius in omnibus semper saluo. ¶ Non obstantibus, & constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscunque. ¶ Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis, & inhibitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicę 1472. Octauo idus Septembris. Pontificatus nostri anno secundo.

VIII.

CONCEDIT QVOD VNIVERSI FRATRES, ET Sorores tertij Ordinis prędicatorum possint priuilegijs omibus, & immunitatibus tam fori quam personæ, & rerum, sicut alię personę Ecclesiasticę gaudere.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Sacrosancta Romana Ecclesia, sub religionis habitu domino famulātes, ex assuetæ pietatis officio propensius diligere consueuit, & ne indebitis agitentur molestijs tanquam pia mater opportunis fauoribus confouere. Sane pro parte dilectorum filiorum Leonardi de Perusio generalis magistri ordinis prædicatorum, ac vniuersorum fratrum, & dilectarum in Christo filiarum vniuersarum sororum tertij ordinis Beati Dominici de pœnitentia nuncupati, in dicto ordine consistentium, nuper nobis exhibita petitio continebat, quod licet nonnulli Romani Pontifices prædecessores nostri diuersa pro immunitate eorum concesserint priuilegia, & quam plures in vtroque iure peritissimi, quod ipsi fratres, & sorores debent gaudere libertate Ecclesiastica, vt personæ Religiosæ affirment, nihilominus ciuitatum cōmunitates, ac potestates, alijque locorum officiales seculares, noua eis realia, & personalia in dies grauamina libertati Ecclesiasticę contraria indicere præsumunt. Quare pro parte generalis magistri fratrum, & sororum eorundem nobis fuit humiliter supplicatum, vt eisdem communitatibus, potestatibus, & officialibus, ne huiusmodi grauamina inferant prohibere, aliasque eis super hoc opportunè prouidere, de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, communitatibus, potestatibus, & officialibus præfatis sub excommunicationis pœna, quam (si moniti non resipuerint) eo ipso incurrant, ne eisdem vetis non quæsitis, aut propterea receptis fratribus, & sororibus continentibus, & non coniugatis, qui secundum regulam & instituta dicti ordinis

regularia

regularia viuunt, & perseuerant, grauamina aliqua libertati Ecclesiasticę contraria indicere, aut ipsos fratres, & sorores quominus gaudeant priuilegijs, & immunitatibus tam fori, quam personę, & rerum, sicut alię personæ Ecclesiasticę; quomodolibet impedire præsumant, auctoritate Apostolica tenore præsentium inhibemus. Et nihilominus vniuersis, & singulis Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum ordinarijs, ac quibuslibet personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Patriarchalium, metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis pro tempore existentibus, in ciuitatibus, & locis prædictis, & cuilibet eorum, qui desuper fuerint requisiti ab aliquo fratrum, seu sororum prædictorum, per Apostolica scripta mandamus. Quatenus præmissa, vbi & quando eis expedire videbitur, solemniter publicãtes, nõ permittant eosdẽ fratres, & sorores contra inhibitionis nostræ huiusmodi tenorem, per quoscunque quauis auctoritate indebite molestari, & illos quos propterea huiusmodi excommunicationis sententiam incurrisse eis constiterit, excommunicatos nuncient, & faciant alijs nunciari, ac ab omnibus arctius euitari, donec ab huiusmodi indebitis molestijs per eos dictis fratribus, & sororibus illatis, cum effectu destiterint, contradictores per censuram Ecclesiasticam, appellatione postposita, compescendo. Non obstantibus & cõstitutionibus ordinationibus Aplicis, necnon locorum municipalibus statutis etiam cõfirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis contrarijs quibuscũque, seu si aliquibus cõmuniter, vel diuisim à sede Apostolica sit indultum, quod interdici, suspendi, uel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Cęterum quia difficile foret præsentes literas ad singula loca, in quibus fratres, & sorores prædicti, illis indigerent deferre, volumus, & præfata auctoritate decernimus; quòd earum transumpto manu notarij publici, ac curiæ causarum Cameræ Apostolicæ, aut alicuius Episcopalis, vel Archiepiscopalis sigillo munito, ea prorsus in iudicio, & extra vbicunq; exhibitum fuerit fides adhibeatur, ac si ipsæ originales literæ forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo, Datum Romæ apud Sanctum Petrum. Anno incarcationis Dominicæ. M.CCCC. LXXV. Tertio nonas Octobris Pont. nostri anno quinto.

IX.

INDVLGET CONVERSIS, ET SACRIS NON initiatis in Sacristas deputatis, ordinis Æremitarum Sancti Augustini quod corporalia, & vasa sacra licitè tangere possint.

Sixt. 4.

BEATISSIME Pater, cum fratres professi Ordinis Aeremitarum Sancti Augustini Congregationis Lombardiæ conuersi nuncupati, dum in domibus fratrum dictę Congregationis sactistiæ curam gerunt, eorum officium Sacristię huiusmodi commode exercere non possint, nisi tangant Calices, corporalia, & purificatoria eorum. Supplicant S.V. vniuersi fratres Congregationis prędictæ, quatenus puritati conscientiæ eorum consulentes, quod conuersi præfati, qui nunc, & pro tempore erunt Congregationis prædictæ, & quilibet eorum quandiu curam sacristiæ illius vasorum, & paramentorum in domibus dictæ Congregationis habebunt, Calices, Patenas, & purificatoria huiusmodi, absque conscientiæ scrupulo, nudis manibus tangere, & pertractare quotiens liberè, & licitè valeant, ad instar Fratrum Ordinis Minorum, quibus hoc per Sedem Apostolicam est concessum, eis concedere dignemini de gratia speciali: non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & dicti Ordinis iuramento, &c. roboratis statutis, &c. cęterisq; contrarijs quibuscunq; cum clausulis opportunis, & consuetis. *Fiat vt petitur in necessitate. Fiat. I.* Et perpetuo duret pro præsentibus, & futuris. Et quòd sola signatura sufficiat. *Fiat. F. I.*

CON-

Idem. X.

CONCEDIT FRATRIBVS MONIALIBVS, AC vtriusq; sexus tertiarijs Ordinis Sancti Dominici quolibet anno in fæsto eiusdem Sancti Dominici suorum peccatorum plenariam Indulgentiam.

Similem Remissionem concessit Sixtus V. in festo Sancti Francisci & aliorum Sanctorum Ordinis Minorum quàm habes infra Const. 3.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Iniunctum nobis Apostolicæ seruitutis officium tunc digne peragere credimus, dum Christi fidelium salutem animarum procuramus. Hinc est quòd nos cupientes, quòd vniuersi, & singuli vtriusque sexus Fratrum Prædicatorum de obseruantia, ac tertij sancti Dominici de pœnitentia nuncupatorum ordinum fratres, & sorores ad quos sicut accepimus charissimus in Christo filius Fernandus, & charissima in Christo filia nostra Helisabeth castelle, & legionis Rex, & Regina illustres singularem gerunt deuotionis affectum: altissimo quietius possint in humilitatis spiritu reddere famulatum: auctoritate Apostolica tenore præsentium perpetuo statuimus, & ordinamus, quòd omnes, & singuli vtriusque sexus dictorum ordinum fratres, & sorores reformati nuncupati qui sub obedientia vicarij generalis dicti ordinis fratrum prædicatorum reformatorum nuncupatorum in castelle, & legionis regnis existunt, & in futurum existent vere penitentes, & confessi anno quolibet in festo eiusdem sancti Dominici † & semel in mortis articulo omnium peccatorum suorum plenariam indulgentiam † ac omnes indulgentias, & peccatorum remissiones quas certis anni temporibus nonnullas alme vrbis nostræ Ecclesias stationes nuncupatas visitantes consequuntur, ordinis fratrum minorum professoribus per sedem Apostolicam concessas perpetuo consequantur. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis cæterisq; contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit: indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ 1478. 3. Kal. Iunij pontificatus nostri Anno septimo.

XI.

DECERNIT FRATRES, ET MONIALES TERTII ordinis Sancti Francisci pleno iure Generali, & Prouincialibus eiusdem ordinis subiacere debere, & ab eis visitari, & corrigi posse.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs Zaneto de Vtino generali, & vniuersis prouincialibus ministris ordinis fratrum Minorum per vniuersam orbem constitutis salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Romani Pontificis prouidentia circunspecta personas sub religionis habitu diuinis vacantes beneplacitis studio pie vite benigno fauore prosequitur: quæ pro ipsarum personarum status augmento prouide facta sunt, vt illibata persistant, apostolico consueuit munimine roborare. Dudum siquidem per felicis recordationis Innocentium Papam

pam quartum prædecessorem nostrum: accepto, quòd ministri, & fratres tertij ordinis sancti Francisci de penitentia in Italia, & Regno Siciliæ constituti cupiebant ad illa deuotionis augmenta procedere per quæ felicitatis æterne præmium eis posset felicius prouenire: idem prædecessor eorum ministrorum, & fratrum supplicationibus inclinatus: vniuersis ministris prouincialibus vestri ordinis fratrum minorum per Italiam & Regnum præfatum constitutis: suis litteris mandauit, vt opportunis temporibus per eos, aut dicti eorum ordinis fratres ad hoc idoneos: ministros, & fratres dicti ordinis tertij in Italia, & regno prædicto consistentes pro tempore visitarent, & eos regularibus disciplinis instruerent corrigerentque, & reformarent ibidem tam in capite quam in membris, quæ correctionis, & reformationis officio cognoscerent indigere prout in eisdem litteris plenius continetur. Cum autem sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra petitio continebat vos cupiatis prædictas, & quascumque alias Apostolicæ sedis literas vobis aliquam superioritatem, potestatem, & auctoritatem in eosdem ministros, & fratres tertij ordinis de pœnitentia nuncupatos quomodolibet concedentes, & in illis contenta per eorum subsistentia firmiori nostre approbationis munimine roborari, & ad ministros, ac fratres dicti ordinis extra Italiam consistentes extendi, pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, ut prædictas litteras Innocentij prædecessoris præfati necnon omnia, & singula alia priuilegia vobis in ipsos ministros, ac fratres dicti tertij ordinis potestatem, & auctoritatem aliquam quomodolibet concedentes approbare roburque perpetuè firmitatis obtinere debere decernere, ac alias vos & eorumdem fratrum tertij ordinis prosperioris, ac felicioris regimini opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, prædictas, & quascumque literas alias huiusmodi per quas uobis aliqua superioritas præeminentia, & auctoritas in eiusdem tertij ordinis fratres, & sorores tribuitur, apostolica auctoritate præsentium tenore approbamus, & robur perpetue firmitatis obtinere debere decernimus, & ad vos ministros generalem, & prouinciales, ac Vicarios fratrum dicti ordinis vestri de obseruantia nuncupatorum, necnon ministros fratres dicti tertij ordinis etiam extra Italiam, & Regnum Siciliæ huiusmodi per uniuersum orbem consistentes, eadem auctoritate extendimus, necnon vobis, & successoribus vestris pro tempore existentibus. generali, ac prouincialibus ministris, & Vicarijs prænominatis de obseruantia dicti ordinis fratrum minorum, ac eosdem ministros fratres, & sorores tertij ordinis vbilibet infra prouincias vobis, & eisdem successoribus vestris generali, & prouincialibus ministris, & Vicarijs commissas consistentes, charitatiue in capite, & membris visitandi, & iuxta regularia instituta dicti ordinis instruendi, reformatione, & correctione indigentia, etiam per ablationem mantelli, & habitus tertij ordinis si id qualitas excessus exegerit corrigendi, & reformandi, uolentesque ad ipsum tertium ordinem, & illius uiuendi modum aggregari recipiendi, & habitum siue mantellum iuxta morem dicti ordinis eis exhibendi, ac ipsis ministris fratribus, & sororibus tertij ordinis visitatorem siue confessorem dicti ordinis fratrum minorum conuentualium, uel de obseruantia nuncupatorum, prout eis plus placuerit ad id moribus uite sanctimonia, & ætate idoneum, qui etiam illis omnia ecclesiastica sacramenta ministrare habeat pro tempore in uestris prouincialibus capitulis, uel congregationibus dictorum fratrum de obseruantia nuncupatorum, uel extra prout opportunum uidebitur assignandi eadem auctoritate licentiam concedimus, & etiam facultatem. Districtius inhibentes locorum ordinarijs, & alijs quibuscumque personis cum cuiusuis status gradus, uel conditionis existant, & quacumque auctoritate fungantur, ne prætextu quarumuis literarum, & facultatum eisdem forsan concessarum, & pro tempore concedendarum, de præmissis quæ ad uos spectant se quomodolibet impedire præsumant, ac decernentes ex nunc irritum, & inane si secus super his per quoscumque quauis auctoritate scienter, uel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus quibuscunque alijs forsam circa præmissa eis per sedem Apostolicam concessas facultatibus, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis ante dictorum ordinum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus priuilegijs, & litteris Apostolicis generalibus, uel specialibus quorumcumque tenorum existant per quæ præsentibus non expressa, uel totaliter, non inserta vestræ facultatis explicatio huiusmodi impediri ualeat quomodolibet.

modolibet, vel differri, & de quibus quorumcumque tenoribus de verbo ad verbum præsentibus habenda esset mentio specialis: quibus omnibus quo ad præmissa illa hic pro expressis habitis etiam si in eis illa videlicet quibus per huiusmodi generales clausulas non intelligeretur derogatum, vel alie clausulæ derogatorie continerentur quo ad præmissa specialiter, & expresse derogamus cęterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostre approbationis, constitutionis, extensionis, voluntatis, concessionis, inhibitionis, decreti, & derogationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noverit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicę 1471. XVIII. Kal. Ianuarij Pontificatus nostri Anno primo.

XII.

CONCEDIT LICENTIAM FRATRIBVS Minoribus loca eis minus commoda deserendi.

Dilecto filio Vicario Generali fratrum minorum regularis obseruantiæ vltramontano.

SIXTVS Papa IIII. Dilecti filij salutem, & Apostolicam benedictionem. Fecisti nobis humiliter supplicari quòd pro tua ac fratrum tuæ curæ commissorum quiete, & consolatione dignaremur concedere, vt loca quæ regulari obseruantiæ minus commoda sunt, vel inopia incolarum debite reparari non possunt, aut alias dictis fratribus onerosa noscuntur, licet ob deuotionem populorum, vel principum contemplatione cum beneplacito sedis Apostolicæ recepta fuerint in manibus ordinariorum locorum dimittere liberè, & licitè valeres. Nos itaque totis desiderijs regularis obseruantie profectum affectantes: deuotis huiusmodi supplicationibus paternæ in domino annuentes, deuotioni tue præsentium tenore licentiam, & facultatem omnimodam damus, concedimus, & impartimur ea loca quæ fratribus tuæ curæ commissis minus commoda esse cognoueris, vel alias onerosa in omnibus prouintijs vicariatus tui in manibus ordinariorum locorum libere dimittendi, & illa licitè deserendi prout tibi vium fuerit expedire, super quibus tuam conscientiam oneramus, constitutione felicis recordationis Bonifacij Papæ octaui prædecessoris nostri prohibente loca semel recepta non deseri, & alijs Apostolicis constitutionibus dictique ordinis statutis, & consuetudinibus etiam iuramento, uel quauis alia firmitate roboratis, cæterisque forte contrarijs non obstantibus quibuscumque. Datum Romę apud sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die vigesima secunda Martij. Anno incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octogesimo secundo. Pontific. nost. Anno 11.

XIII.

CONFIRMAT PRIVILEGIA CONCESSA ordini Minimorum a Pirrho Archiepiscopo Cosentino illaq; ad omnes diœceses extendit.

Prædicta priuilegia confirmata, & ampliata fuerunt per Iulium ij. d. fratribus, vt infra const. 4.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Dilectis filijs Fratri Francisco de Paula, cæterisque fratribus eremitis eremitorij, seu oratorij Sancti Francisci de Paula Cosentinensis diœcesis præsentibus, & futuris salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Sedes Apostolica æqua in omnibus semper distributrix, ea, quæ pro Diuini cultus augmento, ac piorum

locorum, & personarum, præsertim sub humili, & religioso habitu in eis degentium commodo, & vtilitate pie facta sunt, vt illibata persistant: libenter, cum ab ea petitur Apostolici muniminis consueuit adijcere firmitatem, ac benigno fauore ea, quæ sunt pro animarum salute concedere, illisque ut eo deuotius, quo quietius altissimo famulari possint, suæ protectionis munimen impartiri. ¶ Dudum siquidem pro parte Francisci nobis exposito, quòd olim postquam venerabilis frater noster Pyrrhus Archiepiscopus Cosentinus tibi, vt quoddam oratorium, siue Ecclesiam, sub vocabulo Sancti Francisci, in tenimento de Paula Cosentinæ diœcesis ædificare posses, licentiam concesserat: tuque oratorium huiusmodi proprijs manibus, & expensis cum dormitorio, pro tuis, & sociorum tuorum vsu, & habitatione, pro magna parte ædificaueras, & non nullos socios vitam eremiticam ducentes receperas, ipseque Archiepiscopus prædictum oratorium, siue Ecclesiam vna cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis tibi, tuæque congregationi in perpetuum donauerat, & nonnulla alia tuæ, & sociorum tuorum deuotioni, & saluti conuenientia, salutifera, & opportuna concesserat, fecerat, & ordinauerat, quòdque oratorium, siue eremitorium prædictum adhuc pro sufficienti habitatione tui, & eremitarum prædictorum perfectum omnino non erat, illudque pijs Christifidelium elemosynis cum dormitorio, & alijs necessarijs officinis, tu, ac eremitæ tui socij huiusmodi continue ędificabatis, ampliabatis, & exornabatis. ¶ Nos tunc tuis, & eremitarum prædictorum in ea parte supplicationibus inclinati, venerabili Fratri nostro Episcopo Sancti Marci, eius proprio nomine non expresso, per alias nostras literas dedimus in mandatis, vt si, & postquam vocatis, qui forent euocandi, de præmissis sibi legitime constaret, concessionem, & literas dicti Archiepiscopi, ac omnia, & singula in ipsis literis contenta, pro ut ea concernebant, auctoritate Apostolica approbaret, & confirmaret, suppleretque omnes, & singulos defectus, si qui forsan interuenissent in eisdem, & in euentum approbationis, confirmationis, & suppletionis huiusmodi, vobis prædictis eremitis, vt omnibus & singulis priuilegijs, indulgentijs, & gratijs, quibus Frater Petrus de Pisis nuncupatus, cæterique eremitæ, potiebantur, & gaudebant, vti, & gaudere pariformiter, & absque vlla differentia liberè, & licitè possetis, & valeretis, concessimus, prout in eisdem nostris litteris desuper confectis plenius continetur. ¶ Cum autem sicut exhibita nobis nuper pro parte vestra petitio continebat, Venerabilis Frater noster Goffredus Episcopus S. Marci prędictus, ad executionem prædictarum nostrarum literarum, illarum forma seruata, procedens (quia sibi vocatis vocandis, de a nobis expositis legitime constiterat) licentiam, donationem, concessionem, ordinationem, & litteras Archiepiscopi prædicti omniaque, & singula in eis contenta, pro vt ea cõcernunt, auctoritate Apostolica approbauerit, & confirmauerit, suppleueritque omnes, & singulos defectus, qui interuenerunt in eisdem, pro vt in quodam publico instrumento desuper confecto dicitur plenius contineri. ¶ Quòdque Pyrrhus Archiepiscopus prędictus, inter alia per eum vobis tunc concessa, prædictum eremitorium, siue Ecclesiam Sancti Francisci, & alia quæcumque loca, Ecclesias, & oratoria, per vos in posterum recipienda cum omnibus iuribus, & pertinentijs, eremitisque, & personis inibi pro tempore degentibus, ac rebus omnibus ad nos, locaque vestra quomodolibet pertinentibus, & spectantibus, ab omni iurisdictione, subiectione, & superioritate matrũ Ecclesiarũ, ac sua suæque Ecclesiæ Cosentinen. ceterumque personarum in perpetuum exemit, & liberauit, ac sub protectione, submissione, & iurisdictione Sedis Apostolicę specialiter, & expresse remiserit, & relaxauerit: Et sicut eadem petitio subiungebat, a non nullis asseritur, nostras prælibatas literas, ac confirmationem, approbationẽ & defectuum suppletionem, cęteraque omnia alia, & singula per prædictum Goffredum Episcopum Sancti Marci illarum uigore facta, & inde sequuta quęcumque iuribus non subsistere, pro eo quòd Archiepiscopus prę dictus per suas prædictas literas te Fratrem Franciscum in superiorem huiusmodi tuæ congregationis patrem Rectorem, & Priorem, seu quouis alio nomine nuncupandum dederit, & deputauerit, cui congregationi præesses, ac uita, & exemplis profuisses, tuisque monitis, mandatis, & præceptis salubribus omnes congregationis huiusmodi personæ obedire, & parere deberent, ipsisque tuis eremitis fratribus facultatem concessit te in suum superiorem, & priorem, ac una tecum alios quoscumque superiores,

& priores

& priores, & officiales Canonice eligendi, nec non statuta, & ordinationes pro huiusmodi vitæ obseruantia, a iure tamen diuino, & Sanctorum patrum institutionibus non deuiantia faciendi, tibique & huiusmodi officialibus omnimodam iurisdictionem ordinariam in spiritualibus, & temporalibus congregationis huiusmodi personarũ, etiam si sacerdotali, seu quauis alia præfulgerent dignitate, ac locorum iurisdictiones animalium, & rerum omnium ad te, tuamque congregationem quomodolibet spectantium, & pertinentium, quoscunque quoque rebelles, & inobedientes, omniumque huiusmodi congregationis personarum delinquentium peccata, & delicta, & cuiuscunq; generis maleficia, & crimina, prout iuris foret, puniendi, huiusmodique delinquentes incarcerandi, disciplinandi, condemnandi, liberandi, absoluendi, cæteraque faciendi, quę in præmissis, & circa præmissa vobis viderentur fore necessaria, & opportuna, & quæ ipsemet Archiepiscopus facere posset. ¶ Sacerdotibus vero huiusmodi congregationis, seu secularibus, vel regularibus per vos eligendis, missas etiam ante diem, & in quocunque loco ad hoc congruo, & honesto cum altari portatili celebrandi, Eucharistiæ, & alia quęcunque Ecclesiestica sacramenta libere, & licite tibi huiusmodiq; tuæ congregationis personis, quoties deuotio ingrueret, & necessitas postularet, absq; quacunque superioris licentia ministrandi, ad quæ suscipienda extra loca huiusmodi compelli non possetis. ¶ Confessiones audiendi, & ab omnibus casibus, excommunicationibus, suspensionibus, & interdictis, ac super quacunque irregularitate, eidem Archiepiscopo tam a iure, quam ab eo reseruatis, & præmissis toties, quoties opus foret, & esset, absoluendi, & dispensandi, ac uota quecũq; permutandi, & relaxandi, & pœnitentiam salutarem iniungendi. ¶ Loca, oratoria quæcunque, & Ecclesias licitè accipiendi, retinendi, quascunque etiam personas Ecclesiasticas, & seculares ad vos venientes, & vobiscum moram trahere, & habitum, quem geritis, profiteri, & recipere volentes ad habitum, & professionem obseruantiæ castitatis, paupertatis, & obedientiæ acceptandi, & recipiendi. ¶ Nec non vt omnibus, & singulis priuilegijs, gratijs, immunitatibus, libertatibus, exemptionibus, quibus Fratres Sancti Francisci, cæteriq; mendicantes fruuntur, & vtuntur, frui, & uti possetis, & valeretis, ac possent, & valerent, indulsit, ac uobiscum super his opportune dispensauit, huiusmodique oratorium, siue Ecclesiam Sancti Francisci de Paula, ac alia quæcunque loca, oratoria, & Ecclesias per uos in posterum acquirenda, & acceptanda, cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis, eremitisque, & personis, ac rebus omnibus, & singulis ad vos, vestraque loca quomodolibet spectantibus, & pertinentibus, personisque huiusmodi inibi pro tempore degẽtibus ab omni iurisdictione, subiectione, superioritate Matrum Ecclesiarum, ac sua, suæque Ecclesiæ Cosentin. cæterarumque personarum ex certa sua scientia, & motu proprio in perpetuũ exemit, & totaliter liberauit, ac sub protectione, submissione, iurisdictione, & superioritate Sedis Apostolicæ prædictæ totaliter, specialiter, singulariter, & expressè remisit, & relaxauit, pro ut in literis dicti Archiepiscopi plenius continetur. ¶ Et de eisdem nihilominus concessionibus, gratijs, & indultis vobis sic vt præmittitur, per prędictum Archiepiscopum concessis, in dictis alijs nostris litteris specialiter, & singulariter mentio facta non fuerat, sed sub clausula generali dumtaxat, videlicet dicendo. Non nulla alia vestræ deuotioni, & saluti conuenientia, salutifera, & opportuna. ¶ Et similiter sub eadem clausula, & non facta alia expressione per dictum Goffredum Episcopum Sancti Marci, prædicta omnia, & singula approbata, & cum suppletione defectuum, confirmata fuerant, pro vt in nostris, ac dicti Archiepiscopi litteris, ac instrumento publico desuper confecto plenius continetur pro parte vestra nobis fuit humiliter supplicatum, vt omnia, & singula pręmissa, concessiones, gratias, & indulta vobis per Archiepiscopum prędictum concessa, facta, & indulta. ¶ Nec non approbationem, confirmationem, defectuumque suppletionem, cæteraque omnia, & singula per prædictum Goffredum Episcopum, vigore nostrarum literarum prædictarum desuper facta, & inde sequuta quæcunque rata, & grata habentes, approbare, confirmare, ac omnes, & singulos defectus qui interuenerunt in eisdem supplere, ac alias in præmissis, & circa ea vobis de opportuno remedio prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. ¶ Nos igitur vestris in hac parte supplicationibus inclinati, donationem, concessionem, ordinationem, constitutio-

K 2 nem,

nem, remissionem, relaxationem, indulta, gratias, & literas prædicti Archiepiscopi, omniaq; & singula in eis contenta, nostras alias, ac dicti Archiepiscopi litteras, ac approbationem, confirmationem, & defectuum suppletionem per prædictum Goffredum Episcopum factas, ac processus desuper habitos, & inde sequuta quæcunque, omniaque, & singula, quæ in prædictis nostris, & prænominatis Archiepiscopi litteris & processibus, & instrumentis publicis desuper habitis contenta, pro sufficienter expressis, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, rataque, & grata habentes, auctoritate. Apostolica, ac ex certa nostra scientia laudamus, approbamus, & confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus, supplemusque omnes & singulos defectus qui interuenerunt in eisdem: decernentes nostras prædictas litteras, ac processus desuper habitos, & inde sequuta quæcunque valere, ac roboris firmitatem tenere proinde, ac si omnia, & singula vobis per prædictum Pyrrhum Archiepiscopum concessa, & ipsius Archiepiscopi litteris contenta, in sæpe nominatis nostris litteris specialiter, & singulariter narrata, & expressa fuissent. ¶ Et insuper vos, & vestrum quemlibet, ac eremitorium, siue ecclesiam Sancti Francisci de Paula prædictum ceteraque omnia, & singula eremitoria, ecclesias, & loca per vos in quibuscunque ciuitatibus, & diœcesibus, ac vbilibet hactenus recepta, & in posterum recipienda cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis, & eremitasque & personas in illis pro tempore degentes, ac res, & bona quæcunque mobilia, & immobilia ad vos, & eremitas & personas, ac vestrum quemlibet, ac loca, eremitoria, & ecclesias huiusmodi quomodolibet communiter vel diuisim spectantia, & pertinenria, ab omni iurisdictione, dominio, potestate, visitatione, correctione, & superioritate prædicti, ac pro tempore existentis Archiepiscopi Cosentini, & aliorum Archiepiscoporum, Episcoporum, ordinariorum, Iudicum, & Superiorum quorumcunqne, etiam illorum, in quorum iurisdictione, ciuitatibus, & diœcesibus eremitoria, loca, ecclesiæ, vos, & eremitæ, ac personæ, res, & bona huiusmodi consistunt, & consistere poterunt quomodolibet in futurum, auctoritate, & scientia prædictis, de speciali gratia, tenore præsentium prorsus eximimus, & totaliter etiam liberamus; Ac sub beati Petri, & Sedis memoratæ, ac Romanæ Ecclesiæ, & nostra protectione suscipimus: ac exempta, & immunia esse volumus, nobisque, & successoribus nostris Romanis Pontificibus canonice intrantibus, ac dictæ sedi immediate subiacere. ¶ Itaque Archiepiscopi, Episcopi, ordinarij, Iudices supradicti, ratione delicti, seu contractus, aut rei, de qua ageretur, vbicunque committatur delictum, vel ineatur contractus, aut res ipsa consistit, nullam in uobis, ac eremitorijs, locis, & ecclesijs, eremitis, & personis huiusmodi, ac rebus, & bonis prædictis iurisdictionem, potestatem, & dominium possint quomodolibet exercere, sed dumtaxat coram dicta sede, vel eius legatis vos, & eremitæ, ac aliæ personæ in locis, ecclesijs, & eremitorijs huiusmodi pro rempore degentes teneamini de iustitia respondere. ¶ Et insuper vobis omnibus, & eremitis, ac personis, locis, ecclesijs, ac eremitorijs huiusmodi, vt omnibus, & singulis priuilegijs, indulgentijs, concessionibus, gratijs indultis, ceterisque omnibus, & singulis in presentibus, & aliis nostris, ac ipsius Cosentinensis Archiepiscopi litteris sepe dictis, ac per eas habitis processibus prædictis contentis, vobis, ac eremitoriis, ecclesiis, & locis huiusmodi concessis, & concedendis in quacumque ciuitate, & diœcesi, ac vbique, & in quocunque loco, auctoritate. Apostolica prædicta vti, & gaudere, eaque omnia, & singula in huiusmodi nostris, ac aliis, & prædicti Archiepiscopi prænominati literis, & processibus desuper habitis contenta, cuiusuis superioris super his, aut aliquo præmissorum licentia minime requisita, ac quibuscunque etiam contradictionibus, exceptionibus, & impedimentis remotis, prædicta auctoritate. Apostolica libere, & licite exercere possitis & valeatis. ¶ Quæ etiam omnia, & singula in præsentibus, & aliis nostris, ac dicti Archiepiscopi literis sæpe dictis, ac processibus desuper habitis contenta, & auctoritate, scientia prædicta de specialis dono gratiæ concedimus, & indulgemus per præsentes, fe. re. Innocentij Papæ IIII. prædecessoris nostri contra exemptos, quę incipit, Volentes, & qualibet alia constitutione Apostolica contraria non obstante. ¶ Decernimus quoque ex nunc omnes, & singulas excommunicationum, suspensionum, & interdicti, aliasq; ecclesiasticas sententias, censuras, & pœnas, ac pro-

processus, quos, & quas contra vos, & eremitas, ac personas, ecclesias, eremitoria, & loca huiusmodi, & vestrum quemlibet: promulgari contigerit, uel haberi, irritas, & irritos, & inanes, ac nullius existere firmitatis, uel momenti. ¶ Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ laudis, approbationis, confirmationis, communitionis, suppletionis, decreti, exemptionis, liberationis, susceptionis, uoluntatis, concessionis, & indulti infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ 1474. Sexto Calendas Iunij. Pontificatus nostri anno tertio.

XIIII.

CONFIRMAT, DECLARAT, AC STATVIT quomodo Fratres Minores possint succedere in bonis, & hæreditates eis deferri, relinqui, cum facultate Generali atque Prouincialibus concessa Sindicum, vel œconomum extra ordinem eligendi, & deputandi.

Huiusmodi priuilegium fuit per Ioan. xxij. reuocatum per suam extrauangan. quæ incipit ad conditorem sed postea per Paulum iiij. fuit confirmatum, & innouatum cum derogatione dictæ extrauagan. Ioan. XXII. vt infra const. 2.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei ad perpetuam memoriam. ¶ Dum fructus vberes quos sacri ordinis fratrum Minorum professores circa propagationem religionis, & fidei in agro militantis Ecclesiæ per incrementa temporum magnis laboribus, crebris vigilijs, & indefesso animo produxerunt hactenus, producunt, ac in futurum producturos spe firma confidimus diligenter attendimus dignum censemus, & congruum, ut in ijs quæ illorum prosperitates, & commoda concernere possent eos benignis fauoribus prosequimur. Dudum siquidem felicis recordationis Martinus Papa quartus prædecessor noster cupiens honesta adhibere remedia quibus dicti ordinis pura obseruantia in suo vigore seruaretur, ut fratres eiusdem ordinis exclusis quibuslibet sollicitudinibus liberius, & quietius diuinis uacarent obsequijs, ac offerentium, & donantium, aut in ultima voluntate relinquentium dicto ordini seu illius fratribus aliquid propter Deum pia intentio non frauderetur, Romana Ecclesia ad quam omnium rerum mobilium, & immobilium quibus fratres ipsi vti possunt ius proprietas, & dominium nullo medio pertinet: & ad quam fratres ipsi quotiens necessitas ingruebat, vel utilitas persuadebat recurrere soliti erant a cura, & sollicitudine prouidendi eorumdem fratrum necessitatibus releuaretur, necnon hæredum, & executorum piarum uoluntatum defunctorum etiam negligentijs obuiaretur ipsique fratres secundum modos permissos, & licitos relictis sibi elemosinis gaudere ualerent, per quasdam literas suas Apostolica auctoritate, & de potestatis plenitudine uoluit, statuit & decreuit, quod speciales personæ per generalem, ac prouinciales ministros, ac custodes dicti ordinis nominandæ in præmissis administrationem legitimam generalem, & liberam dicta auctoritate gererent, & ueri legitimique administratores, economi, syndici, & actores essent, ac res ipsas, & eorum precium prædictasque elemosinas nomine ipsius Romanæ Ecclesiæ reciperent, & in ipsorum

in ipsorum fratrum utilitates prout eis liceret ex regula uel eius declaratione sicut, & quando ab eisdem generali, & aliquo ex prouincialibus ministris, custodibus in prouincia, vel custodia sibi decreta, vel ab eisdem fratribus de ipsorum generalis, vel prouincialis ministri, ac custodis assensu forent requisiti, conuertere possent, & deberent cum plena generali, & libera potestate petendi, exigendi, recipiendi, alienandi transigendi, paciscendi, conueniendi, compromittendi, renunciandi, refutandi, quictationem faciendi, comparendi, agendi, defendendi, ac in animam eorum de calumnia vitanda, & de veritate dicenda iurandi, & cuiuslibet alterius generis iuramentum præstandi, cum illis, & contra illos qui huiusmodi res mobiles, & immobiles, aut precium earum vel relictas elemosynas fratribus in testamentis occuparent, vel violenter auferrent siue contra voluntatem fratrum quomodolibet detinerent, & generaliter in omnibus causis pro rebus, & locis huiusmodi ad ipsam Romanam Ecclesiam spectantibus ipsorum fratrum vsui concessis, nec non pro immunitatibus, libertatibus, iuribus, priuilegijs, & indulgentijs eorum, sine cuiuslibet dationis, aut cautionis onere præfata auctoritate in iudicio, & extra plenam generalem, & liberam potestatem haberent. Concessit quoque eisdem generali, & prouincialibus ministris necnon custodibus plenam generalem, & liberam potestatem personas huiusmodi quæ non essent de dicto ordine pro singulorum locorum indigentia nominandi, & personas easdem, ac earum quamlibet reuocandi, & eorum loco alios subrogandi, vel nominandi per supradictum modum nominationis quotiens opportunum foret qui eandem in prædictis, vel similem haberent potestatem. Et deinde pie memorie Martinus Papa quintus etiam prædecessor noster per alias literas suas concessit præfatos generali (donec aliud per sedem Apostolicam foret ordinatum) facultatem concedendi procuratoribus domorum, & locorum dicti ordinis pro tempore existentibus, ut possessiones, & bona quæcumque mobilia, & immobilia, ac annuos prouentus hactenus præfato ordini, & eius conuentibus relicta, & in posterum relinquenda, aut alijs nominibus acquisita vice, & nomine Romanæ Ecclesiæ recipere, tenere, & possidere, ac ipsorum fructus redditus, & prouentus, petere, exigere, & percipere ipsosque in commodum & utilitatem ipsorum fratrum, conuentuum, & locorum eorumdem, & aliàs in vsus eius quibus relicta, & deputata forent dumtaxat, & de ipsorum fratrum consilio, requisitione, & assensu conuertere, & exponere possent, & deberent, prout in singulis dictorum prędecessorum literis huiusmodi plenius continetur. Cum autem sicut exhibita nobis nuper per parte dilecti filij Zaneti de Vtino dicti ordinis generalis ministri, & Theologiæ professoris petitio continebat, nosque etiam dum in minoribus constituti ipsius ordinis generalis ministri fungeremur officio experientia comprobauimus dicti ordinis fratres Domino benedicente pullulauerint quòd propter eorum multiplicationem frigescente nonnumquam erga eos in nonnullis mundi partibus fidelium charitate ex incerta mendicitate, & minutis elemosynis se sustentare, & illis qui sacræ Theologię studijs, vt eorum ingenia rore sapientiæ illustrata multos ad fertiles actus dirigere possent operam præbent necessaria ministrare, structuras, & edificia domorum dicti ordinis conseruare non possunt illaque plurimum ad ruinam tendere dignoscantur, & a nonnullis reuocetur indubium, an personæ per eosdem generalem, & prouinciales ministros, ac custodes iuxta literas præfati Martini quarti prædecessoris nostri pro tempore nominatæ hæreditates in quibus domus seu fratres dicti ordinis aut domorum eorumdem Ecclesiæ, vel Capellæ, aut picture, seu fabricæ instituuntur, vel substituuntur, & quę ad eos (si capaces forent) aliàs deuoluerentur petere consequi, & habere possint nomine præfatæ Romanæ Ecclesiæ, & bona hæreditatum earumdem vendere, & in vsus licitos eorumdem fratrum conuertere valeant iuxta prædictarum literarum continentiam, fueritque propterea pro parte dicti Zaneti de Vtino nobis humiliter supplicatum, vt voluntatem, statutum, decretum, concessiones, ac quascumque alias litteras a sede Apostolica circa præmissa dicto ordini concessas, ac in illis contenta dicta prædecessorum pro illorum subsistentia firmiori nostræ approbationis munimine roborare, ac aliàs prædictorum fratrum necessitatibus opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur præfati ordinis qui omnium conditori gratissimus est, & piæ deuotioni fidelium acceptus, vt illius personarum,

quarum

quarum prædicationibus verbi, & Euangelicæ veritatis sacrorumque eloquiorum explanatione, consilijs, & charitatiuis admonitionibus fideles ipsi circa animarum suarum salutem magna commoda consequuntur, statum prosperum, & felicem intensis desiderijs affectantes necnon pias decedentium quorum amplius non redit arbitrium voluntates executioni mandari, & ex eis quę diuinę propiciationis intuitu pia largitione fidelium conceduntur structuras, & edificia domorum dicti ordinis, ac studium sacræ Theologiæ in ordine prædicto manu teneri, & eiusdem ordinis professoribus huiusmodi studio vacare volentibus, vt id commodè facere possint subueniri: Christianæ rei publicè per maximè vtile, ac necessarium fore, ac inter summe meritoria, & Deo grata opera non immeritò connumerari posse, & debere putari, huiusmodi supplicationibus inclinati prædictas, & quorumcumque aliorum Romanorum Pontificum etiam prædecessorum nostrorum, & pręsertim recolende memorie Eugenij Papæ quarti circa præmissa dicto ordini similiter concessas literas Apostolicas, & in eis contenta dicta auctoritate Apostolica, & ex certa scientia, ac de plenitudine potestatis supradictæ præsentium tenore approbamus, ac robur perpetuę firmitatis obtinere, & obseruari debere decernimus. Et nihilominus volumus, ac eisdem auctoritate, scientia, & potestatis plenitudine statuimus, & ordinamus, quòd de cętero perpetuis futuris temporibus institutiones, & substituriones, relicta, legata, donationes inter viuos, & causa mortis, aliæque piæ, & non piæ dispositiones quecumq; quocumq; nomine nuncupentur tā simplices, & pure quam conditionales, & modales, fratres, & domos dicti ordinis ipsarumque domorum Ecclesias capellas, picturas, & fabricam seu illorum commodum, & fauorem quomodolibet concernentes hactenus factæ, & in posterum perpetuis futuris temporibus faciende, etiam si in tempore institutionum, substitutionum relictorum, fidei commissorum, legatorum, donationum, aliarumque dispositionum huiusmodi fratres ipsi in quorum fauorem emanarent nondum ordinem prædictum ingressi forent: eidem Romanæ Ecclesiæ, & de illa ordini, & fratribus, ac locis eorumdem factæ esse intelligantur, & eundem plenarium sortiantur effectum quem sortirentur si nominatim, & expresse præfatæ Romanę Ecclesiæ, & de illa ac in eius fauorem factæ forent: nec possint prætextu incapacitatis eorundem fratrum quouis modo de inualiditate notari. Hæreditates vero quæ eisdem fratribus in seculo forent ab intestato deferentur præfatæ Romanæ Ecclesię quæ ipsorum fratrum locum quo ad hoc tenet deferantur, ipsa quoque Romana Ecclesia quo ad hęreditates, & bona quę ordinem ipsum ingredientes sub conditione mortis eorum sine filijs restituere grauati sunt, filiorum locum teneat, sicut tenent monasteria proprium habentia in communi, si tales grauati illum ingressi forent. Quodque eadem Romana Ecclesia, & pro ea illius syndici iuxta litterarum prædictarum Martini quarti prędecessoris nostri prefati tenorem pro tempore nominati in substitutionibus, relictis, legatis, donationibus, aliisque pijs, & non piis dispositionibus prædictis, necnon ex illis quæ ab intestato professoribus dicti ordinis (si capaces forent) deferrentur, hęreditatibus, & bonis quę ingredientes ordinem ipsum sub conditione mortis eorum sine filiis restituere grauati sunt id totum petere, consequi, & habere possunt, ac si institutiones, substitutiones, relicta, legata, donationes aliæque dispositiones huiusmodi, in ipsius Romanæ Ecclesię vtilitatem nominatim emanassent, vel emanarent, ipsæque ab intestato hæreditates ipsi Romanæ Ecclesiæ siue ipsius fisco delatæ forent, & quòd retinerent filij talium de restituendo sub conditione mortis sine filijs grauatorum si extarent. Habeant quoque syndici prefati circa premissa parem quam idem Martinus quartus prædecessor eos habere voluit circa in eisdem litteris suis contenta facultatem. Volumus tamen quòd bona quæ eos nomine eiusdem Romanæ Ecclesiæ præmissarum, & præsentium litterarum tenoris vigore consequi contigerit iuxta earumdem tenorem alienare, & in usus licitos eorumdem fratrum (præsertim in fabricam, & restaurationem structurarum, & edificiorum domorum fratrum eorumdem necnon manutentionem studij Sacrę Theologiæ, & studentium in illa sustentationem) conuertere debeant, & teneantur de consilio, & assensu fratrum, & capituli conuentus vel loci cui talia relicta, & legata sint auctoritate dicti generalis, vel ministri prouincialis etiam accedente. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dicti ordinis regularibus institutis, & illo-

rum

rum declarationibus, necnon iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis statutis, consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis decreti, voluntatis, statuti, & ordinationis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum. Anno incarnationis Dominicæ milesimo quadrigentesimo septuagesimo primo pridie Cal. Martij Pontificatus nostri anno primo.

XV.

CONFIRMAT INDVLGENTIAM S. MARIÆ de Portiuncula de Assisio concessam à Bonifacio viij. visitantibus Ecclesiam fratrum Minorum in Monte Aluerniæ, cum facultate absoluendi à casibus reseruatis.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Pastoris æterni qui pro salute humani generis se in precium immolare non abnuit vices quamuis immeriti gerentes in terris cunctorum Christifidelium animarum salutem continuè exquirimus, & hijs quæ propterea à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris emanasse comperimus, vt firma perpetuò, & illibata persistant libenter cum a nobis petitur Apostolici adijcimus muniminis firmitatem, ac illa, & alia de nouo concedimus prout animarum saluti in Domino conspicimus salubriter expedire. Dudum siquidem per bonæ memoriæ Bonifaciū Papam VIII. in sua obedictia de qua partes ille tunc erant nuncupatum accepto, quod ad Ecclesiam Domus ordinis fratrum Minorū sitam in monte Aluernæ Aretinæ diocesim, qua Dominus noster Iesus Christus, Beatum Franciscum suis Sacratissimis Stigmatibus insigniuerat tam Tusciæ, quam etiam multarum aliarum partium deuotionis causa maxima confluebat populi multitudo, idem Bonifacius omnibus Christifidelibus verè pænitentibus, & confessis, qui dictam Ecclesiam decimaseptima die mensis Septembris, in qua annis singulis huiusmodi stigmatum solemnitas celebratur deuotè visitarent annuatim illam indulgentiam, & peccatorum remissionem, quæ visitantibus Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Portiuincula Assisinate diocesis à primis Vesperis, primæ diei mensis Augusti vsque ad secundas Vesperas sequentis diei annuatim auctoritate Apostolica, vt asserebatur concessa erat per quasdam primo concessit, & deinde felicis recordationis Sixtus Papa quartus, etiam prædecessor noster cupiens, vt Ecclesia prædicta congruis frequentaretur honoribus, & quòd fideles præfati eo libentius deuotionis causa confluerent ad eandem quanto cognoscerent indulgentiam huiusmodi fore plenius auctoritate Apostolica munita concessionem prædictam, & prout eam concernebant omnia, & singula in dictis litteris contenta per alias suas litteras approbauit, ac robur perpetuè firmitatis obtinere debere decreuit. Et nihilominus, ut fideles prædicti indulgentiam huiusmodi facilius consequerentur Vicario fratrum prouinciæ Tusciæ secundum morens dicti ordinis, & eo a Prouincia prædicta absente Guardiano dictæ domus pro tempore existenti deputandi aliquos fratres dicti ordinis idoneos presbyteros in numero sufficienti qui dicta die decimaseptima Septembris, & quatuor alijs diebus illam immediatè præcedentibus Christifidelium eorundem confessionibus diligenter auditis eisdem fidelibus in singulis casibus in quibus minores pœnitentiarij in Basilica principis Apostolorum de vrbe soliti erant absoluere de absolutionis beneficio prouidere, & pœnitentia salutarem iniungere valerent facultatem concessit prout in singulis litteris prædictis pleuius continetur. Nos igitur qui ad eundem sanctum singularem gerimus deuotionis affectum cupientes vt Ecclesia prædicta congruis frequētaretur honoribus, ac

Christi-

Christifidelibus in die eò libentius deuotionis causa confluant quo ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ vberius conspexerint se refectos singulas literas prędictas, ac omnia, & singula in eis contenta auctoritate præfata, & ex certa nostra scientia tenore præsentium approbamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere decernimus dictamque Indulgentiam in omnibus, & per omnia de nouo concedimus, & nihilominus, vt fideles ipsi Indulgentiæ, & remissionis huiusmodi facilius participes effici possint, Vicario, & Guardiano præfatis deputandi aliquos fratres dicti ordinis idoneos presbyteros in numero sufficienti, qui per tres dies ante solemnitatem huiusmodi, & ipso die solemnitatis cum alio die sequenti Christifidelium eorumdem ad dictam Ecclesiam pro consequenda Indulgentia huiusmodi confluentium confessiones audire, eis diligenter auditis ipsis ab omnibus, & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis in casibus in quibus ordinarij locorum de iure, vel de consuetudine possunt absoluere, ac vota quecumque vltra marino, visitationis liminum Apostolorum Petri, & Pauli, ac Sancti Iacobi in Compostella Castitatis, & Religionis votis dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutare, ac Eucharistiæ, & alia Sacramenta Ecclesiastica eis dictis diebus ministrare, ac eorum corpora si eos decedere contigerit in Ecclesia dictæ domus sepelire, quodque ipsi Vicarius, & Guardianus, etiam omnia, & singula præmissa per se ipsos facere libere, & licitè valeant auctoritate præfata tenore præsentium plenam, & liberam concedimus facultatem. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quibusuis suspensionibus, & limitationibus similium indulgentiarum, & facultatum per nos, & Sedem Apostolicam hactenus factis, & faciendis imposterum ex quibuscumque causis, & cum quibusuis clausulis etiam derogatoriarum derogatorijs quas ad præsens nullatenus extendi declaramus, necnon omnibus illis quæ in singulis literis prædictis ijdem prædecessores voluerunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem quod tam nouam, quam antiquam Ecclesiam dictę domus visitantibus huiusmodi indulgentiam, & remissionem consequantur dictamque Indulgentiam ad huiusmodi nouam Ecclesiam in omnibus, & per omnia extendimus præsentibus perpetuis temporibus valituris. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę approbationis, constitutionis, concessionis, Indulti, extensionis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire, si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romę apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicę. Millesimo quadringentesimo septimo. Non. Aprilis Pontificatus nostri Anno tertio.

XVII.

CONFIRMATIO EIVSDEM INDVLGENTIA.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Vniuersis Christifidelibus præsentes literas inspecturis salutem, & Apostolicam Benedictionem. ¶ Ex iniuncto nobis officio pastorali ad ea libenter intendimus per quę Christifidelium deuotio, & animarum salus valeant adaugeri. Dudum siquidem per bonæ memorię Bonifacium VIII. in sua obedientia nuncupatum accepto quod ad Ecclesiam domus Ordinis fratrum Minorum sitam in Monte Aluernæ Aretinę diocesis in quo Dominus noster Iesus Christus Beatum Franciscum suis Sacratissimis Stigmatibus insigniuit tam Tusciæ, quam etiam multarum aliarum partium deuotionis causa maxima confluebat populi multitudo idem Bonifacius omnibus Christifidelibus verè pœnitentibus, & confessis qui dictam Ecclesiam decimaseptima die mensis Septembris in qua annis singulis huiusmodi stigmatum solemnitas celebratur deuotè visitarent annuatim illam Indulgentiam, & peccatorum remissionem concessit, quę visitantibus Ecclesiam Sanctæ Mariæ de Portiuncula Assisinatæ diocesis à primis Vesperis primæ diei Mensis Augusti vsque ad secundas vesperas sequentis diei annuatim auctoritate Apostolica, vt asserebatur erat concessa prout in eiusdem Bonifacij literis plenius continetur. Nos igitur qui ad præfatum Sanctum in cuius ordine a teneris annis nutriti dum ad Cardinalatus honorem assumpti fuimus, & Generalis Ministri fungebamur officio

nis eiusdem Virginis Marię, & per octauas eius deuotè celebrauerint, & dixerint, aut illis horis canonicis interfuerint quotiens id fecerint, eandem prorsus indulgentiam, & peccatorum remissionem ex inde consequantur quam iuxta felicis recordationis Vrbani quarti in Concilio Vienensi approbate, ac Martini quinti, & aliorum Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum constitutiones consequuntur, illi qui Missam, officium, & horas canonicas in festo Corporis, & Sanguinis Domini Nostri Iesu Christi à primis Vesperis, & per illius octauas iuxta Romanæ Ecclesiæ institutionem celebrant dicunt, aut Missæ, Officio, & horis huiusmodi intersunt præsentibus perpetuis futuris temporibus valituram. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Domini millesimo quadringentesimo septuagesimo sexto Tertio Cal. Martij Pontificatus nostri Anno sexto.

XIX.

EXCOMMVNICATIONEM IPSO FACTO incurrere declarantur Prædicatores, & alij asserentes, seu prædicantes omnes illos, qui tenent, aut affirmant Gloriosam, & Immaculatam Dei Genitricem absque originalis peccati macula fuisse conceptam mortaliter peccare, vel hæreticos esse, eiusdemq; Conceptionis officium celebrantes, aut audientes grauiter peccare.

Hæc constitutio cum præcedenti innouata fuit per Concilium Tridentinum Sess. V. decre. de peccato originali in fine, & per Pium V. confirmata, & ampliata, vt infra in suis Const. num. 21.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Graue nimis gerimus, & molestum cum sinistra nobis de quibusuis Ecclesiasticis personis referuntur, sed in eorum qui ad prędicandum Verbum Dei sunt deputati excessibus prædicando commissis, eo grauius prouocamur quo illi periculosius remanent incorrecti, cum facile deleri nequeant, qui multorum cordibus sic publicè prædicando diffusius, & damnabilius imprimuntur errores. Sanè sicut accepimus nonnulli diuersorum ordinum professores ad prædicandum verbum Dei in diuersis ciuitatibus, & locis partibus Lombardiæ deputati non ignari, quòd Sancta Romana Ecclesia de intemerate semperque Virginis Gloriosæ Mariæ Conceptione festum celebrat, & speciale, ac proprium officium ordinauit in eorum prædicationibus ad populum publicè affirmare hactenus non erubuerunt, & quotidie prædicare non cessant astante populi multitudine, omnes illos qui tenent, & affirmant eandem gloriosam, & immaculatam Dei genitricem Virginem Mariam absque peccati originalis macula fuisse conceptam, hęreticos esse, & ipsam Romanam Ecclesiam solam specialem conceptionem, seu sanctificationem eiusdem Virginis Mariæ celebrare, ac huiusmodi eorum prædicationibus non contenti, confectos super his suis assertionibus libros in publicum ediderunt, ex quorum prædicationibus, & assertionibus huiusmodi non leuia scandala in partibus illis in mentibus Christifidelium sunt exorta, & maiora exoriri formidantur indies. Nos igitur huiusmodi temerarijs ausibus, & peruersis a veritate pœnitus alienis assertionibus, & scandalis quæ exinde in Dei Ecclesia exoriri possent, quantum nobis ex alto conceditur obuiare volentes, motu proprio non ad alicuius nobis super hoc oblate petitionis instantiam, sed de nostra mera deliberatione huiusmo-

di assertiones prædicatorum eorumdem, & aliorum quorumlibet qui affirmare præsumerent eandem Sanctam Romanam Ecclesiam de spirituali dumtaxat conceptione, & sanctificatione eiusdem Virginis gloriosæ festum celebrare, & eos qui crederent, & tenerent eandem dei genitricem ab originalis peccati macula in sua conceptione præseruatam fuisse, propterea alicuius hæresis labe pollutos fore vtpote falsas, & erroneas, ac a veritate alienas editosque desuper libros prædictos id continentes, auctoritate Apostolica præsentium tenore reprobamus, & damnamus, ac motu, & auctoritate prædictis statuimus, & ordinamus, quòd prædicatores verbi Dei, & quicumque alij cuiuscumque gradus, ordinis, & conditionis fuerint qui de cætero ausu temerario præsumpserint in eorum prædicationibus ad populum, seu alias quomodolibet affirmare, huiusmodi per nos sic reprobatas, & damnatas assertiones, & opiniones veras esse, aut dictos libros pro veris legere tenere, vel habere postquam de præsentibus scientiam habuerint, excommunicationis sententiam, & æterne maledictionis pœnam eo ipso incurrant, a qua ab alio quàm a Romano Pontifice, & illius proprio ore expressa causa huiusmodi propter quam censuras prædictas incurrerint (nisi in mortis articulo constituti) nequeant absolutionis beneficium obtinere. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrarijs quibuscunque, seu si aliquibus communiter seu diuisim a Sede Apostolica indultum ex istat quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Pari damnationi, & censure subijcientes illos qui prædicare, docere, aut alias verbo, vel scriptura affirmare præsumerent hæreticum fore credere eandem Virginem Gloriosam a peccati originalis macula preseruatam non fuisse. Et ne de premissis aliqui valeant ignorantiam allegare, volumus quòd locorum ordinarij præsentes literas in Ecclesijs consistentibus in eorum ciuitatibus, & suarum Diocesum locis insignibus dum maior inibi populi multitudo ad diuina conuenerit, ac sermonibus ad populum, mandent, & faciant publicari. Præterea quia difficile foret præsentes literas ad singula loca in quibus expediens fuerit deferre, etiam volumus, & dicta auctoritate decernimus, quòd earumdem trasumpto manu publici notarij confecto, & autenticato, & alicuius prælati Ecclesiastici sigillo munito, vbique stetur prout staretur eisdem originalibus literis si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ reprobationis, damnationis, statuti, ordinationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ millesimo quadringentesimo octogesimo secundo Pontificatus nostri Anno vndecimo.

MAN-

XX.

MANTELLATAS, ET PINZOCHERAS, necnon, vtriusque sexus oblatas ordinis fratrum Æremitarum S. Augustini omnibus, & singulis priuilegijs, gratiis, indultis, & immunitatibus ipsi ordini, & fratribus concessis gaudere atque eis sacramenta Eucharistiæ, & Extremę vnctionis per fratres in propriis illorũ domibus ministrari, necnon dictarum personarum cadauera ad eorumdem fratrum Ecclesias tumulanda deferri debere, & posse declarat.

Ex Mare Magno Ordinis fratrum Æremitarum S. Augustini.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Dum fructus vberes quos sacer ordo fratrum Aeremitarum Sancti Augustini in agro, & infra. Et vt Virgines, Viduæ, & coniugatæ personæ Mantellatę seu Pinzochere dicti ordinis nuncupatæ, tanto feruentius iuxta earum viuendi ritum, & morem sub cura, & secundum instituta dicti ordinis, ac ordinata per Bonifacium Nonum nuncupatum, in dictis suis literis, vt præfertur auctoritate Martini, & Eugenij predecessorum confirmata, diuinis studeant vacare beneplacitis, quanto maioribus, priuilegijs, & fauoribus præfatæ Sedis, propterea cognouerint se fore refectas, motu scientia, & auctoritate præfatis volumus, & eisdem personis concedimus, quod omnibus, & singulis priuilegijs, immunitatibus, fauoribus, gratijs, & indultis spiritualibus, & temporalibus ordini, & fratribus prædictis concessis, & concedendis, & quibus illi ingenere quomodolibet potiuntur, & gaudent tam in vita, quam in mortis articulo etiam circa peccatorum remissionem, & injunctarum pœnitentiarum, relaxationem, vti potiri, & gaudere, ac participes esse possint, & debeant. Liceatque fratribus prædictis eisdem Pinzocheris, & Muntellatis personis, & in earum etiam domibus quoties opus fuerit, Eucharistiæ, & extremæ Vnctionis Sacramenta ministrare, & dum eas decedere contigerit illarum cadauera ad earumdem fratrum Ecclesias tumulanda deferre, etiam Parrochialium Ecclesiarum personarum eorumdē Rectorum licentia desuper minimè requisita, & contradictione qualibet non obstante, & ne oblati eiusdem ordinis quorum Bonifacius octauus prædecessor noster in suis literis meritò considerationem habuisse videtur, eorum puræ deuotionis ad ordinem ipsum frustrentur effectu omnia, & singula circa fratres, & sorores de pœnitentia, ac Mantellatas, & Pinzocheras nuncupatas prædictas in prædictis, & præsentibus litteris statuta, concessa, & ordinata, aut illis, & fratribus prædictis in eorum comodum & fauorem indulta, ad easdem dicto ordini nunc, & pro tempore oblatas, & commissas vtriusque sexus personas eisdem scientia, & motu, & auctoritate extendimus, & ampliamus, ac in eis locum habere debere perinde, ac si pro eisdem oblatis personis, & circa illas emanassent, decernimus volumus, & ordinamus. Nulli ergo, &c Datum Romæ apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ 1474. settima Idus Februarij Pontificatus nostri Anno quarto.

INNO-

INNOCENTIVS OCTAVVS

Genuensis, ex familia Cibò, Sixto iiij. charissimus, qui eum in Illustrissimum Cardinalem Ordinem redegit, post Sixtum verò communi congratulatione summi Pontificatus insignia Romæ suscepit pridię idus Septembris 1484. obijt deinde in vrbe vij. Calend. Augusti 1492. & in Basilica Sancti Petri sepultus est.

I.

Priuilegia Congregationi Illicitanę Ordinis Æremitarum Sancti Augustini de obseruantia concedit.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Ex prouisionis nostræ debet prouenire subsidio, vt ius suum vnicuique conseruetur. Hinc est quod nos tenore quarumdam literarum fœlic. record. Eugenij PP. IIII. prædecessoris nostri in registro literarum ipsius prædecessoris repertum pro eo quod sicut exhibita nobis nuper pro parte dilectorum filiorum priorum, & fratrum Sancti Saluatoris Siluę lacus de Ilicceto, & Sancti Leonardi, ac Sanctæ Mariæ de Montespecchio, necnon Sancti Antonij supra Balneum Petrioli domorum Societatis de Iliceto nuncupatę Ordinis fratrum Hæremitarum Sancti Augustini Senen. & Grosseran. Dioces. petitio continebat ipsi huiusmodi tenore ex certis causis se asserunt indigere de registro ipso de verbo ad verbum transcribi, & ad ipsorum supplicantium instantiam præsentibus annotari fecimus qui talis est. Eugenius Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Regimini vniuersalis Ecclesiæ, quamquam immeritò disponente Domino præsidentes curis perurgemur assiduis, vt iuxta creditæ nobis dispensationis officium circa subditorum quorumlibet sub regulari obseruantia studio vacantium piè vitę, in quorum vtique prosperitate reficimus statum salubrem, & prospere dirigendum solicitudinis officio intendamus, & his quæ ad laudem, & gloriam diuini nominis, sacrique cultus augumentum, necnon religionis propagationem illorum pro futuram cognoscimus opem, & operum quantum cum Deo possumus impendimus efficaces, vt per nostræ operationis ministerium, & Apostolici fauoris presidium personę huiusmodi earumque Monasteria, & loca, singulis ab eis sublatis dispendiis prosperis gratulentur euentibus, ac in spiritualibus, & temporalibus fælicia suscipiant incrementa. Dudum si quidem nonnulli generales Priores Ordinis fratrum Hæremitarum S. Augustini Priorem, & fratres pręsentes & futuros domus S. Saluatoris Siluæ Lacus, dicti ordinis Senen. Dioces. sub regulari obseruantiæ eidem ordinis degentes a cuiuslibet ab ipso Generale Priore inferioris obedientia iurisdictione, & correctione eximentes illos sub protectione sua assumpserunt: & quod dicti fratres singulis trieniis singula capitula generalia in mense Maii in vna ex domibus ipsorum ad id per eorum Vicarium generalem deputanda celebrare, ac in huiusmodi capitulis vnum præsidentem tunc celebrandi capituli cuius officium Vicariatus libere resignare teneretur, & a quo ipse Vicarius ab huiusmodi officio absolui deberet, quique eumdem Vicarium pro delictis per eum commissis si puniendus foret punire necnon electionem noui Vicarij pro tempore Canonicæ celebratam confirmare haberet, primo, & deinde vnum ex eis in ipsorum omnium, & singulorum domorum societatis fratrum eorumdem generalem Vicarium eligere possent, quodque in Vicarium electus huiusmodi per dictum præsidentem confirmaretur, & postquam confirmatus fuisset, in omnes, & singulos fratres societatis huiusmodi easdem, ac prorsus similes, iurisdictionem,

&po-

& potestatem quam in illos dictus generalis prior habet, & exercet, ac potest habere, & exercere, & quoties opus foret, oẽs, & singulos priores domorũ eiusdẽ societatis Prior ipsius domus S. Saluatoris quẽ per fratres eiusdẽ domus S. Saluatoris, illos videlicet qui in capitulo vocẽ habent eligi, & eius electionis confirmationem ad doctũ Vicarium pertinentem, & quẽ priorem singulis annis eligi, vel de nouo confirmare voluerint, dũtaxat excepto quoties opus foret instituere valeret, necnon ipse Vicarius si eisdẽ fratribus domus S. Saluatoris, videret in Priorem dictæ domus S. Saluatoris, dummodo annis singulis officium Prioratus huiusmodi resignet eligi posset: Nonnulla quoq; alia diuersa assignationes, concessiones, licentias, gratias, & indulta concesserunt quorum aliqua per generalia ipsius Ordinis capitula quodam vero auctoritate Apostolica confirmata fuerunt. Priori domus S. Saluatoris, & fratribus societatis huiusmodi omnia in perpetuum successiuè concesserunt, prout in Apostolicis, & diuersis eorumdem generalium priorum literis dicti ordinis sigillo munitis, de quibus nobis legittime constitit, & quæ inspici, & examinari fecimus diligenter, quorumq; omnium tenores de verbo ad verbum præsentibus pro insertis haberi volumus plenius continetur. Cum autem sicut accepimus tam S. Saluatoris prædicti qui in exemptionis assignationum, concessionum, licentiarum, gratiarum, & indultorum, eorumdem possessione, vel quasi existãt quam S. Leonardi, & S. Mariæ, de Montespecchio necnon S. Antonij supra Balneum Petriuoli domorum dicti ordinis, & prædictæ, ac Grossetaniæ Dioc. Priores, & fratres mundanis spretis oblectationibus iuxta salutaria præfati ordinis instituta in huiusmodi obseruantia exẽplariter viuentes varijs, & diuersis hactenus multiplicauerint, prout in dies multiplicant virtutum meritis sub caritatis, & ipsius obseruantiæ vnione virtutum domino iugiter famulando ad diuini nominis laudem, ac singulare, & præcipiũ salutis plurimorum exemplum. Nos qui ex iniuncto nobis licet immeritis Apostolicæ seruitutis officio sinceris desideramus affectibus, vt per nostræ operationis ministerium singula religionum, loca eorum personis cum exultatione spirituum sub debito professionis obsequio culmina meritorum scandentibus votiua in spiritualibus, & temporalibus suscipiant incrementa, & directioni statui, & confirmationi fratrum societatis huiusmodi prouidere volentes, ac sperantes quod eorum vita laudabili, & fructuosis operibus prædictæ, necnon aliæ quis forsan de cætero concedendæ domus in eisdem spiritualibus, & temporalibus prosperos atque felices successus dante Domino consequantur, vt ipsi priores, & fratres eo feruentius diuinis beneplacitis se coaptent, quo se per nos, & sedem Apostolicam specialibus fauoribus, & gratijs communitas fore conspexerint, eorumdem prioris, & fratrum in hac parte supplicationibus inclinati, auctoritate Apostolica, & ex certa scientia tenore præsentium exemptionem assignationem concessionem, gratias, & indulta prædicta, ac omnia, & singula in præfatis literis contenta, & inde secuta cum infrascriptis tamen additionibus, & moderationibus, approbamus, & confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus supplemus quoque omnes, & singulos defectus si qui forsan interuenerint in eisdem; & nihilominus, & pro potioris cautelæ suffragio omnes, & singulos in S. Saluatoris, S. Leonardi, Beatæ Mariæ, & S. Antonij domibus prædictis pro tempore degentes, priores, & fratres ac domos ipsas illarumque possessiones, iura & bona mobilia, & immobilia qualibet ab omni dominio, potestate, superioritate aliena, & iurisdictione prouincialis prouinciæ in qua domus præfatæ consistant, & aliorum dicti ordinis fratrum quibuscumque ipsius ordinis dignitatibus fungentium, præsentium, & futurorum generale præfati ordinis priore dumtaxat excepto perpetuo eximimus, & penitus liberamus necnon sub cura, regimine, gubernatione, & correctione Vicarij generalis per eos pro tempore eligendi submittimus pariter, & subijcimus, ac quod omnes, & singuli fratres domorum prædictarum in aliqua ex eisdem domibus ad hoc per Vicarium huiusmodi deputanda singulis triennijs, vel alias quando, & quotiens negociorum, personarum, locorum, & temporum qualitate pensata Vicario, & Visitatoribus fratrum dictæ societatis pro tempore existentibus opportunum fore videbitur seruatis alias solemnitatibus, & ceremonijs in generalibus capitulis fratrum dicti ordinis seruari solitis generalia capitula fratrum ipsius societatis, ad quæ dictus Vicarius, & singuli priores domorum earumdem ad minus si fieri poterit cum singulis diffinitoribus illorum perso-

naliter

naliter accedere sint astricti celebrare, & in huiusmodi capitulis quamprimum inibi fratres vocales congregati fuerint, vnum in præsidentem tunc celebrandi capituli, cuius officium tantum triduo duret, in eiusque manibus, antiquus Vicarius officium vicariatus libere resignet, & a quo ipse Vicarius ab huiusmodi officio absoluatur, quique electionem noui Vicarij canonice celebratam insimul cum visitatoribus dictæ societatis confirmare possit, & deinde aliquos visitatores, ac subsequenter vnum ex eis in ipsorum, ac omnium, & singularum domorum prædictarum generalem Vicarium, de cuius vita, & per eũ in officio Vicariatus huiusmodi gestis in subsequenti capitulo postquam a dicto officio fuerit absolutus, aliàs iuxta institutiones ordinis ante dicti inquiratur, & examinetur, necnon per dictũ præsidentẽ si puniendus fuerit puniatur, absoluatur & per capitulum societatis huiusmodi re eligatur, ac confirmetur in omnia, & per omnia, quemadmodum alias in generalibus capitulis fratrum dicti ordinis, Generalis prior ipsius ordinis inquiri, & examinari, puniri, absolui, re eligi, & confirmari consueuit, eligere possint, & valeant, quodque electus in Vicarium qui per Præsidentem, & visitatores prædictos confirmetur, postquam electus, & confirmatus fuerit (vt præfertur) in omnes, & singulos fratres societatis huiusmodi, easdem, ac prorsus similes iurisdictionem, & potestatem quas Generalis Prior dicti ordinis pro tempore existens in illos habet, & exercere potest, habeat & exerceat, necnon quoties opus fuerit priores domorum, & Conuentuum prædictorum, priore dictæ domus S. Saluatoris quem per fratres ipsius domus S. Saluatoris illos videlicet qui in capitulo vocem habent, annis singulis eligi, ac cuius electionis confirmatione, nisi forsan ipse Vicarius qui lapso anno ab officio Vicariatus huiusmodi eo ipso absolutus intelligatur. In priorem huiusmodi electus eo ipso absque alia confirmatione: quòd Vicarius in priorem electus confirmatus intelligatur ad dictum Vicarium pertinere debere. Volumus atque decernimus (dumtaxat excepto) instituere, & amouere, præterea quod in huiusmodi celebrandis capitulis, dictus Vicarius cum aliquibus diffinitoribus singularum domorum earumdẽ, quecũq; quorcumq;, & qualiscumq; statuta, & ordinationes dumtamen regulæ, aut constitutionibus dicti ordinis, ac sacris canonibus non obuient, sintque rationabilia, & honesta edere, facere, condere, ac eorum omnia, & singula in toto, vel in parte quoties oportunum videbitur corrigere mutare, illisque addere ac dictus Vicarius ipsa omnia, & singula per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia, tamen eiusdem iuris apicibus, lictiumque anfractibus non seruatis, per fratres dictæ societatis irrefragabiliter obseruare facere, necnon Vicarius insimul cum visitatoribus prædictis quoties illos in loco in quo tunc ipse Vicarius commorabitur adesse contigerit, alioquin per se ipsum super statutis, & ordinationibus necnon concessionibus, gratijs, indultis, & per nos confirmatis prædictis dummodo id super quo dispensatio requiritur alias societatem ipsam non concernat quo casu ad generale capitulum per fratres societatis huiusmodi pro tempore celebrandum dispensatio pertineat, & dispensatio quæ per Vicarium, ac maiorem, & saniorem partem huiusmodi capituli, aut ipsum Vicarium, & diffinitores præfatos, fiet, dumtaxat legittima censeatur dispensare, præfatus quoque Vicarius quoties eum abesse contigerit, aut alias sibi videbitur loco sui vnum, duo vel plures, & quot ei placuerit Vicariũ seu Vicarios cum facultate de qua sibi videbitur instituere, & destituere, necnon ad domos dictæ societatis transmittere, & insuper, quod generalis prior dicti ordinis pro tempore nullum ex fratribus dictæ societatis ab ipsa societate remouere, nec aliquem ex fratribus prædicti ordinis cuiuscumque gradus, vel conditionis ipse frater existat ad ipsam societatem, vel aliquem illius domum transferre absque Vicarij pro tempore, & maioris partis societatis eorumdem consensu quatuis etiam rationabili causa vllo vnquam tempore, possit quoties ei placuerit per se insimul cum vno ex Visitatoribus societatis huiusmodi quem ad hoc duxerit eligendum, vel per Vicarium dictæ societatis dumtaxat, & non per alios vnam, vel plures domum, seu domos, ac ipsam societatem visitare, & secundum constitutiones ordinis quos culpabiles reperit, corrigere, & punire, quodque fratres domorum earumdem præsentes, & futuri ponere vnum, & alia ad victum necessaria, vbicumque cum saccis, & sportis publicè mendicandi, querere, ac recipere, & si forsan vllo tempore aliquam seu aliquas fratrum dicti ordinis societatem, vel societates, sub regulari obseruantia eiusdem ordinis degentium

gentium

gentium huiusmodi societati uniri, & aggregari pro tempore contigerit, quod in sic unitarum societatum fratres, ac ipse unite societates omnibus, & singulis exemptionibus concesṡionibus, assignationibus, indultisque prædictis, ac præsentibus nostris literis, & in eis contentis uti pariter, & gaudere liberè, ac licitè possint, & ualeant eisdem auctoritate, & scientia perpetuò, statuimus decernimus: & ordinamus, ac fratribus societatis huiusmodi præsentibus, & futuris quaudiu sub dicta obseruantia uixerint prædicta, ac de nouo omnia, & singula exemptiones concessiones, assignationes, gratias, & indulta per nos confirmata huiusmodi concedimus pariter, & indulgemus per presentes: Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus, ac literis Apostolicis generalibus, uel specialibus, etiam si de illis quorum omnium tenores, & presentibus haberi uolumus pro expresśis specialis, & expressa, ac de uerbo ad uerbum mentio habenda sit uel non, dicti ordinis iuramento: Confirmatione Apostolica, uel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, ac literis generalis prioris dicti ordinis pro tempore existentis, & de consensu Generalis capituli ipsius ordinis sub quacumque forma forsam in posterum emendandis cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem quod si quod absit obseruantia huiusmodi in dicta societate cessare contigerit præsentes literæ nullius sit roboris, uel momenti. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbarionis, confirmationis, communionis, suppletionis, exemptionis, liberationis, submisśionis, subiectionis, statuti, constitutionis, ordinationis, concessionis, & uoluntatis infringere, uel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare presumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Senis anno incarnationis Dominicæ M. D. XXXXIII. octauo idus Septembris. Pontific. nostri anno XIII.

II.

COMMVNICAT PRIVILEGIA CONGREGATIONVM & ordinis Æremitarum S. Augustini viciſſim non nonullaq; alia priuilegia concedit.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filijs Mariano de Genezano Congregationis Ilieeti, & Taddęo de Ipporegia Congregationis Lombardiæ nuncupatæ, Ordinis fratrum Aeremitarum Sancti Augustini, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Vacantibus sub religionis obseruantię studio piæ vitę, Apostolici fauoris præsidium libenter impendimus, & in his quæ solidationem status, necnon perpetuam pacem, & tranquillitatem eorum respiciunt, nos ei gratiosos, & fauorabiles exhibemus. Cupientes igitur, vt vos, & qui pro tempore erunt vestrarum congregationum Vicarij, & Fratres sub regulari obseruantia altissimo famulantes, quos idem ordo, & habitus, ac eadem regularis obseruantia diuina opitulante clemētia coniungit paribus fauoribus ex Apostolicæ Sedis munificentia potiamini: vestris in hac parte supplicationibus inclinati, omnia, & singula exemptionis, immunitatis, libertatis, facultatis, indulgentiarum, & gratiarum, priuilegia, cōcesśiones, & indulta quæcūq; & qualiacūq; vni Congregationum vestrarum, & ordini vestro, per nos, & prædecessores nostros Romanos Pontifices, ac ordinem ipsū quomodolibet concessa, quę omnia qualiacumque sint, ac si de uerbo ad verbum insererentur præsentibus, haberi volumus pro expresśis ad alteram congregationum ipsarum, & illius Vicariū, Visitatores, & Fratres, domos, & personas, & bona, & econtra auctoritate Apostolica præsentium tenore extendimus, & volumus ac decernimus ea omnia sic diuisim concessa, siue communiter Ordini, siue Congregationibus predictis, & quæ concedi contingeret in futurum communiter suffragentur in omnibus, & per omnia prorsus, & sine vlla discrepantia, ac si vobis communiter à principio concessa fuissent, & concederentur in futurum. Et vobis modernis, & pro tempore existentibus vestrarum Congregationum Vicarijs, & Visitatoribus, vt vestes, corporalia, & paramenta quæcumque Altarium in Missarum

& diuinorum celebratione necessaria benedicere: ac vobis, & pro tempore existentibus vestrarum Congregationum fratribus expleto matutinali officio, etiam ante lucis auroram, Missam celebrare possitis, dicta auctoritate concedimus. Et ne vestrarum Congregationum professores nunc, & pro tempore existentes sine Capituli, vel Vicarij Congregationis eorum expressa licentia, ad aliquam dignitatem, vel administrationē, extra Ordinem prædictum, quauis auctoritate assumantur, & assumi procurent, vel patiantur: nec ad alios ordines, seu religiones etiam arctiores se transferant, aut quouis quæsito colore ab obedientia prælatorum suæ congregationis recedere seu se subtrahere quoquomodo præsumant: sub excommunicationis latæ sententię pœna, in quam ipsi, & eos recipientes eo ipso incurrant, præfata auctoritate statuimus, eisdemque Vicarijs illos sic recedentes, & se subtrahentes repetendi, ac ipsos & recipientes illos excommunicationis sententiam incurrisse declarandi, illamq; iteratis vicibus aggrauandi: necnon contradictores quoslibet, & rebelles per censuram Ecclesiasticam, & alia iuris remedia, inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij secularis, compescendo. Et illos qui præmissorum occasione censuras aliquas incurrissent, ad eorum obedientiam redeuntes, ab illis iniuncta pœnitentia salutari, & alijs quæ de iure fuerint iniungenda, in forma Ecclesiæ consueta, absoluendi, & super irregularitate diuinis se immiscendo contracta dispensandi, in eadem auctoritate concedimus facultatem, & præsentibus literis nullatenus censeri esse derogatum, nisi illarum de verbo ad verbum inserto tenore, non autem per clausulas generales huiusmodi insertionem importantes, contigerit derogari necnon irritum, & inane quicquid secus super his à quocumque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, prælibata auctoritate decernimus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis: necnon statutis, & consuetudinibus congregationum, & ordinis prædictorum, etiam Apostolica auctoritate, uel quauis alia firmitate roboratis, contrarijs quibuscunque, seu si aliquibus communiter, vel diuisim à sede Apostolica indultum esset, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ extensionis, constitutionis, concessionis, statuti, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicę Millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo. 17. Cal. Decembris. Pontificatus nostri anno quarto.

III.

INDVLGENTIAS STATIONVM VRBIS Fratribus professis, Nouitijs, commissis, & Monialibus ordinis, & congregationis Æremitarum S. Augustini præsentibus, & futuris concedit.

INNOCENTIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Dilectis filijs Vicario Generali, & Fratribus professis, Nouitijs, Commissis, & Monialibus, Congregationis obseruantiæ Ordinis Aeremitarum Sancti Augustini, præsentibus, & futuris, salutem; & Apostolicam benedictionem. ¶ Cum aliàs accepissemus fe. re. Sixtum PP. IIII. prædecessorem nostrum. Indulgentias Stationum almæ vrbis, visitantibus tempore Quadragesimali Ecclesias stationum, concessas vobis concessisse. Nos vt spirituali consolationi vestræ per amplius consuleretur illas confirmauimus. In præsentiarum verò, volentes vos vberiori gratia prosequi, Indulgentias prædictas vobis tempore Quadragesimali dumtaxat concessas, ad stationes totius anni tenore præsentium extendimus. Et nihilominus si contingat aliquem vestrum occasione prædica-

tionis,

tionis, audientiæ confessionis, quæstuationis, aut alia quacumque legitima causa, de mandato superiorum à proprijs siue deputatis domibus, & monasterijs abesse, in quacunque Ecclesia, & loco, etiam vnum tantum altare habente, si ante dictum altare eas orationes, quæ ex concessione Apostolica ante tria altaria fieri iubentur, ter dixerit, præfatas totius anni Indulgentias perinde consequatur, ac si eas coram tribus Altaribus in dictis domibus, & Monasterijs deputatis dixerit, harum serie indulgemus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die 7. Decembris 1490. Pont. nostri. Anno Sexto.

ALEXANDER SEXTVS

Rodericus Doria è Lenziolia Valentianorum apud Hispanos familia Calixti iij. ex sorore nepos Pridie idus Septembris 1492 summus Pontifex Romæ coronatus est, Anno Magni Iubilei septimò ad limina SS. Apostolorum celebrauit, obijt demum Romæ XV. Calend. Septembris 1303. & in Sacrario Basylicæ Sancti Petri sepultus fuit.

I.

Statuit quod in processionibus huiusmodi præcedentiæ ordo seruetur, videlicet quod inter fratres conuentuales, & obseruantes S. Francisci nulla separatio, seu diuisio fiat.

De materia præcedentiæ in processionibus, & funeralibus seruandæ habes infra Gregorij XIII. Const. 17.

Dilecto filio Hyeronimo de Torniellis fratrum Minorum de obseruantia nuncupatorum. 6. Generali citra montes commissario nostro.

ALEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Dilecte fili Salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Exponi nobis nuper fecisti, quòd licet alias pro bono pacis, & concordie, ac ad euitandas dissensiones quibus religiosi omnino carere debent voluerimus, & decreuimus quo ad præcedentiam inter fratrum Minorum, & Aeremitarum Sancti Augustini de obseruantia nuncupatorum ordinum professores in processionibus in quibus præfati professores pro tempore interueniunt ciuitatum, ac locorum consuetudinem vbi aliud non apparet obseruari debere, tamen aliquando contingit professores dicti ordinis Sancti Augustini conuentuales velle se inter fratres conuentuales ordinis fratrum minorum, & præfatos obseruantes ordinis eiusdem minorum intromittere velle. Quare nobis de remedio supplicari fecisti opportuno. Nos igitur attendentes equum, & conueniens fore, quòd professores dicti ordinis minorum de obseruantia in dictis processionibus a fratribus conuentualibus non separentur: auctoritate Apostolica tenore præsentium declaramus in dictis processionibus illum modum, & ordinem circa præcedentiam obseruari debere in obseruantibus ordinis

M 2

dinis tui qui in conuentualibus obseruatur, ita vt nulla inter eos saparatio, & diuisio fiat. Non obstantibus præmissis, ac constitutiobus ordinum Prædictorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis cæterisque contra quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctuum Petrum sub annulo Piscatoris die 24. Iulij 1401. Pontificatus nostri Anno nono.

II.

POTESTATEM TRIBVIT GENERALI, AC prouincialibus ordinis Minorum incorrigibiles eiciendi ab ordine.

Dilectis filijs Generali cismontano, & vltramontano Vicarijs Ordinis fratrum Minorum de obseruantiæ nuncupatorum.

ALEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Cum sicut nobis nuper exponi fecisti, interdum contingat in ordine vestro aliquos fratres adeo humani generis hoste procurante in reprobum sensum datos reperiri vt nulla ex re corrigi, & rectam ad semitam reduci possint. Nos attendentes dicti ordinis quieti, & conseruationi obseruantiæ vestræ omnino condecere, vt personæ sic incorrigibiles ne alios corrumpant, & inficiant à vobis eijciantur, tibi, & generali vicario pro tempore existenti per vos metipsos dumtaxat, & alijs Vicarijs prouincialibus dicti ordinis per eos cum consensu maioris partis capituli prouincialis religiosos dicti ordinis quos sic incorrigibiles repereritis taquam membra putrida habitu vestro expoliandi, & à vobis eijciendi, ac contra quoscumque eis forsan auxilium, consilium, vel fauorem publicè, vel occultè, directè vel indirectè, quouis quæsito colore supradicti habitus de latione præstantes etiam cuiuscumq; dignitatis, gradus, ordinis, & conditionis per censuras Ecclesiasticas, ac alia iuris oportuna remedia appellatione postposita procedendi, omniaque alia, & singula in præmissis, & circa ea necessaria quomodolibet, & oportuna faciendi, gerendi, & exequendi, auxilium quoque bracchij secularis si opus fuerit inuocandi, plenam liberam, & omnimodam auctoritate Apostolica tenore præsentium concedimus facultatem. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis statutis, & consuetudinibus dicti ordinis, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis cęterisque contrarijs quibusque. Datum Romę apud sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris. die 15. Iunij 1501. Pontificatus nostri anno 9.

CON-

III.

CONCEDIT VICARIIS GENERALIBVS, ET Prouincialibus facultatem sibi casus occultos reseruandi & absolutionem illorum alijs interdicit.

Hęc reseruatio iuxta formam decreti S. D. N. Clementis VIII. fieri debet quam habes infrà const. 3.

Dilecto filio Hyeronimo de Tornielli fratrum Minorum de obseruantiæ citramontes Vicario Generali.

ALEXANDER Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ intelleximus aliquos ex religiosis ordinis tui, alijs asserere velle, quòd Vicarius Generalis, vel prouincialis dicti ordinis seu guardiani domorum ordinis eiusdem casus de occultis sibi reseruare non possunt. Quare nobis super hoc do remedio supplicari fecisti oportuno. Nos igitur felici, & prospero statui dicti ordinis, & obseruantiæ vestræ paterna charitate consulere volentes huiusmodi supplicationibus inclinati auctoritate Apostolica tenore præsentium decernimus, Vicarium generalem vel Prouincialem, aut Guardianos pro tempore existentes pręfatos casus de oclutis inter religiosos dicti ordinis vestri sibi posse reseruare; & post reseruationem huiusmodi nullum dicti ordinis inferiorem ab eis absoluere posse, & si absoluat nullam esse absolutionem, & incidere in pœnam absoluentium à casibus non concessis: nec ministrum generalem dicti ordinis absoluere nec licentiam concedere posse absoluendi ab huiusmodi casibus sic reseruatis per prælatos familiæ vestræ, nullumque professorem dictæ familie si illam ægrediatur parentibus, propinquis, vel affinibus suis quouis modo nec aliquo indulto fratribus Conuentualibus dicti ordinis ad hoc concesso gaudere posse. Nec etiam Conuentus occasione professoris sic ægredientis ius aliquod in hæreditate, vel quauis alia successione propinquorum quod licet acquirere, & consequi posse, & quia intelleximus sepe numero contingere, quòd tempore paschatis nauigantes ad partes Sclauoniæ se conferunt qui a rectoribus parrochianis nullam habent Ecclesiastica Sacramenta recipiendi licentiam Religiosis dicti ordinis tui, dictis in insulis degentibus, & in paschate dictis nauigantibus confessis Eucharistiam ministrare libere, & licitè possint de specialis dono gratiæ indulgemus. Et quia decreuimus moniales Sanctæ Claræ primæ, & secundę regulæ, ac sorores tertij ordinis de pœnitentia nuncupati viuentium in congregatione ordinum sub cura vestra, & pro maiori parte ex elemosynis Christifidelium, & labore manuum suarum victum, ac vestitum recipiant absolutionem alicuius decime seu taxę aut collecte pro tempore impositarum cogi non posse, & reperiuntur alique ex eis quæ licet aliquid proprij habeant, tamen non sufficit eis ad quotidianas expensas, ad solutionem huiusmodi ob earum paupertatem cogi non posse, non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis statutis qnoque, & consuetudinibus dicti ordinis, iuramento confirmatione Apostolica, vel qnauis firmitate alia roboratis cæterisque contrarijs quibuscumque. Verum quia difficile foret præsentes literas ad singula quęque loca in quibus expediens fuerit differre: volumus auctoritate præfata, & decernimus quòd illarum tran sumptis manu publici notarij inde rogati subscriptis, & sigillo tuo, vel aliorum commissariorum, ac substitutorum, vel substituendorum, seu alicuius prælati, aut personæ in Ecclesiastica dignitate constituti munitis ea prorsus fides indubia adhibeatur quæ præsentibus adhiberetur si essent exhibite, vel ostense. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 24. Iulij 1501.

IVLIVS SECVNDVS

Iulianus ex Auuerea stirpes Sauonæ Littoris Ligustici oppido natus Sixti iiij. nepos, cuius auspicijs ex Episcopo Carpentracensi Cardinalis tit. S. Petri ad Vincula, Episcopus Ostiensis, Auinionis Legatus creatus est, & clauso deinde Conclaui Summus Pontifex omnium votis auguratur, & coronatus est v. Cal. Decemb. 1503. obijt Romæ nono Cal. Martij 1513. & in Basylica S. Petri sepultus fuit.

I.

Facultatem interpretandi priuilegia tam concessa quam concedenda necnon ordinis constitutiones Generali Ord. Prędicatorum tribuit, nonnullaq; priuilegia concedit.

Dilecto filio Thomæ de Vio Caietano Generali Magistro Ordinis Prædicatorum.

IVLIVS Papa secundus. Dilecti fili, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Considerantes quòd multa tibi in tanta cura accidere possunt, quæ Sanctæ Sedis auxilium, & benignitatem requirunt, illis duximus de Apostolicæ sedis plenitudine succurrendum. Itaque volumus, & tibi concedimus, quòd si in constitutionibus ordinis prædicatorum, aut circa priuilegia, indulta, gratiasque, & exemptiones, ab ipsa Sancta Sede illi concessa, & concedenda, concessasue, aut concedendas, quæ etiã & quas harum tenore, & eiusdem Sedis authoritate confirmamus, aliqua ambiguitas emerserit. Tu illam (quo ad serenitatem illarum conscientiarum, quæ tibi subiectæ sunt duntaxat) possis authoritate Apostolica declarare. ¶ Insuper vt ipsis ordinis præsidentes vultum pecoris sui agnoscere queant, Nolumus personas ordinis eiusdem confessionalibus, vel indulgentię litteris, etiam per Sanctam Sedem emissis, vel emittendis (nisi consensu tuo accedente, & eo durante) gaudere posset. ¶ Et insuper quòd mulieres prædicti ordinis, quæ sorores de pœnitentia nuncupantur, & collegialiter viuunt (si tibi placuerit, & illæ hoc cupiant) ex benignitate Apostolica tria vota religionis in manus tuas, aut illorum, quos ad hoc duxeris deputandos emittere licitè valeant. ¶ Binos prętεrea fratres tibi de more socios, quorum vnus prouincialis terræ Sanctę, alter scriba esse solet, & laboribus pro tanta religione susceptis impediti, studiorumque exercitijs commodè interesse non possunt (si alias scientia sunt idonæi, & eos gradus, ac honores non habeant) ad Bacchalariatus, & magisterij theologiæ gradus, & honores valeas promouere. ¶ Hæc tibi prædictæ Sedis auctoritate sic concedimus, vt etiam eadem simili authoritate tuis successoribus indulgemus. Non obstantibus præmissis, constitutionibus, & ordinationibus, ac statutis, & consuetudinibus dicti ordinis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, & indultis, ac literis Apostolicis, etiam in forma breuis, illi ordini, aut personis eius, sub quibusuis verborum formis, & clausulis, etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque fortioribus, & insolitis concessis aut, concedendis. Quibus illorum omnium tenores pro sufficienter expressis habẽtes (illis alias in suo robore permansuris) hac vice dumtaxat derogamus. Cęterisque in contrarium facientibus quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die 14. Decembris 1509. Pontificatus nostri anno septimo.

DECLA-

II.

DECLARAT REDVCTIONEM CLEMENTIS IIII. de Monasterijs per alios Mendicantes infra 140. cannas ædificandis pro fratribus Minoribus de obseruantia non esse intelligendam, quibus de nouo primum priuilegium eiusdem Clementis iiij. de nouo concedit.

Dilecto filio Vicario generali Vltramon. Ordinis fratrum Minorum regularis obseruantiæ.

IVLIVS Papa ij. Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Exponi nuper nobis fecisti, quòd inter alia priuilegia a summis Pontificibus prædecessoribus nostris ordinis fratrum Minorum concesse ac per fe. re. Sixtum quartum etiã prædecessorem nostrum, ac per nos respectiue confirmata, ac de nouo concessa, ã fe. re. Clemente Papa quarto prædicto ordini eius pauperrimo statu considerato, vt idem ordo in eadem arctissima paupertate, ac professionis suæ puritate, & integritate ad Dei seruitium, & eius Ecclesię fructum tranquille conseruetur concessum fuit, vt prope domos fratrum prædicti ordinis certi vtriusque maxime feminei sexus religiosi in eodem priuilegio contenti intra spacium tercentarum cannarum domos, seu monasteria edificare minimè possent sub certis censuris, & pœnis in eodem priuilegio contentis. Quod quidem priuilegium fratribus ordinis Prædicatorum etiam concessum fuit. Deinde vero ab aliquibus summis Pontificibus præsertim a prædicto Sixto iiij. mandatum fuit, vt omnia priuilegia omnibus alijs mendicantium ordinibus pr̨dicto maxime pr̨dicatorum ordini concessa ordini fratrum Minorum fuissent communia, & huiusmodi minorum ordinis fratres illis vterentur, potirentur, & gauderent, ac si eis specialiter, & expresse concessa fuissent. Præterea Clemens iiij. prædecessor pr̨nominatus ob nonnullas causas animum suum mouentes priuilegium pr̨dictum quòd prædicti ordinis prædicatorum fratribus concesserat ad spacium centum quadraginta cannarum reduxit prout in omnium summorum Pontificum præfatorum literis desuper confectis plenius continetur. Sed quia a nonnullis hesitatur an ex eo quod prædictorum fratrum prædicatorum priuilegia præfatis fratribus minoribus communicata sunt priuilegium præfatum trecentarum cannarum prædictarum eisdem fratribus Minoribus specialiter concessum ad prædictas centum quadraginta cannas sine alia speciali coarctatione, seu reductione esse coarctatum, vel reductum. Quare pro parte tua nobis fuit humiliter supplicatum, vt in præmissis oportunæ prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur Sacræ Religionis fratrum Minorũ prædictorũ honestatẽ paupertatem ac puritatem considerantes merito inducimur, vt eam specialibus fauoribus, & gratijs prosequamur tuis in hac parte supplicationibus inclinati prædictam coarctationem, seu reductionem contra prædictum fratrum prædicatorum priuilegiũ factam præfatis fratribus Minoribus nocere non debere nec præfatam priuilegiorum communicationem in damnum, sed in fauorem prædictorum fratrum Minorum esse concessam. Et ideo confirmationem, & nouam concessionem per prædictum Sixtum quartum, & per nos respectiue factam in suo robore permanere debere auctoritate Apostolica declaramus, ac potiori pro cautela idem priuilegium, & inde secuta quæcumque prædictis fratribus Minoribus confirmamus, & approbamus. Et quatenus opus sit prædictarum tercentarum cannarum priuilegium tenorem præsentium auctoritate præfata eisdem fratribus minoribus de nouo concedimus. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, priuilegijs quoque, & indultis, ac quibuscumque litteris Apostolicis in contrarium concessis, cæterisque

contrarijs

quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die vigesima prima Maij Milesimo quingentesimo nono. Pontificatus nostri anno sexto.

III.

DECLARAT QVASCVMQVE CONVENTIONES per quascumque ordinis personas concordatas, transactas, & expeditas sine assensu Generalis Minorum, nullas esse, illasq; irritas declarandi auctoritatem non nullaq; alia priuilegia concedit.

Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Granaten. & Episcopo Malaginen. ac dilecto filio Vicario in Episcopo Malaginen. in spiritualibus Generali, & eorum cuilibet.

IVLIVS Papa II. venerabiles fratres, & Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Alias venerabilem fratrem Episcopum Parisien. conseruatorem ordinis Minorum deputauimus, eique mandauimus (quotiens opus foret,) dicto dicto ordini, & Illius personis, & fratribus assisteret, & non permitteret, quòd Decanus, & capitulum Ecclesiæ Sancti Vlfrani, & eorum officiales, ac rector parochialis Ecclesiæ S. Egidij de abbatis villa Ambianen. diœces. aut alij quicumque cuiuscumque dignitatis forent, tam in dicta diœces. quàm alibi, in aliquo damnificare, molestare, perturbare, aut inquietare vllatenus auderent, quinimmo corpora defunctorum quorumcumque, qui in Ecclesia domus de Abbatis uilla, in eorum uita sepeliri elegerant, seu qui in posterum eligerent, cum relictis fratribus ipsius domus de Abbatisuilla, fratribus integraliter restituerent, nec ipsi nec alij, prædictos, & quoscumque alios fratres dicti ordinis de cætero super sepulturis, & corporibus illorum, qui in dictę domus de Abbatisuilla, & alijs eiusdem ordinis Ecclesijs sepeliri eligerent, pro tempore impedire prȩsumerent, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna inhiberet, ac S. Vlfrani, & S. Egidij Ecclesias: necnon alias, ad quas corpora defunctorum, qui in dicta de Abbatisuilla, & aliis cæterarum domorum ordinis huiusmodi Ecclesiis restituerentur, concederet, ac de super statueret, & ordinaret, prout de iure foret faciendum. ¶ Et deinde pro parte dicti filij Franc. de Paula dicti ordinis institutoris, nobis exposito, quòd fratres ordinis Minimorum, potentiam decani, & capituli, ac rectoris prædictorum plurimorum formidabant. Nos per alias nostras in forma breuis, litteras, præfato Parisien. Episcopo, ac Ven. fratri Archiepiscopo Thuronen. ac dilecto filio Abbati monasterij S. Saturnini Tholosan. diocœs. commisimus, ac dedimus in mandatis, quatenus in prȩmissis eisdem fratribus assisterent, & ad executionē prædictorum, & aliarum quarumcumque literarum dicto ordini per Sedem Apostolicam, aut alias quomodolibet concessarum, & in posterum concedendarum in quocumque loco, & dioces. opus foret, ac quotiens pro parte Franc. & aliorum fratrum prædictorum. ac quorumcunque superiorum, & correctorum domorum, ac locorum dicti ordinis, requisiti fuissent, procederent, ac decanum, & capitulum, nec non rectorem præfatos, & alios quoscunque priuilegiorum ordinis Minimorum huiusmodi transgressores, ubicunque pro tempore degētes, etiam extra prædictam, & quascūque diœceses, & prouincias (quoties opus foret) coram eis euocari facerent, & per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia compellerent, & compescerent, inuocato etiam ad id (si opus foret) auxilio brachij secularis, & sententias, ac censuras ipsas aggrauarent, & reagrauarent, & alia necessaria, & opportuna facere curarent, alias iuxta dictarum literarum continentiam, & tenorem

in omnibus

in omnibus, & per omnia, perinde ac si he prædictæ a principio eorum cuilibet directæ fuissent ipsique in illis conseruatores specialiter deputati fuissent, prout in singulis litteris prædictis plenius continetur. ¶ Cum autem, sicut præfatus Franciscus de Paula nobis nuper exponi fecit, tunc Prouincialis, & fratres nostræ domus de Abbatisuilla, seu aliqui ex eis cum decano, & capitulo præfatis, super tumulandis corporibus defunctorum huiusmodi, ad certam concordiam, seu transactionem deuenerint, per quã inter alia voluerunt, quòd processus, præmissorum occasione, hactenus facti, & qui in posterum fierent, nullius essent roboris, & momenti, Quodque ex tunc de cetero, corpora eorum qui apud Ecclesiam dictę domus de Abbatisuilla eligerent sepulturam, immò ad dictam Ecclesiam S. Vlfrani cum luminaribus deferri, & inibi duabus Missis celebratis, & luminaribus, cum alijs funeralibus, iuribus, & obuentionibus, eisdem decano, & capitulo relictis, ad Ecclesiam domus de Abbatisuilla huiusmodi portare deberet, prout in quodam instrumento publico desuper confecto, dicitur plenius contineri. ¶ Et quia concordia, & transactio per prouincialem, & fratres præfatos factæ huiusmodi, contra tenorem priuilegiorum, eidem ordini concessorum, & licentia, & consensu præfati Franc. dicti ordinis Generalis correctoris per Sedem prædictam deputati, sine cuius licentia illæ fieri non poterant, & in maximum dicti ordinis pręiudicium factæ fuerunt. Idem Franc. Generalis corrector nobis humiliter supplicari fecit, concordiam, & transactionem supradictas, ac sententiam cuiuscumque iudicis secularis super commissis pro decano, & capitulo, & contra fratres dictæ domus de Abbatisuilla latam nullas, nulliusque roboris, vel momenti fuisse, & esse declarare, aliasque in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. ¶ Nos igitur huiusmodi supplicationibus inclinati, uobis, & uestrum cuilibet præsentium tenore mandamus, quatenus concordiam, & transactionem, ac prædictas, & quascunque alias per quoscunque iudices seculares, super funeralibus, & quartis, & alijs contra prędictam de Abbatisuilla, & alias dicti ordinis domos, & illarum fratres hactenus latas, & in posterum ferendas sententias nullas fuisse, & esse auctoritate nostra declaretis, & prout de facto processerunt, cassetis, & annulletis, ac eisdem Francisco, & fratribus assisten. priuilegia dicto ordini concessa obseruari faciatis. ¶ Quodq; quascumque conuentiones per quoscumque dicti ordinis prouinciales, & Vicarios generales, speciales, ac quoscumque alios fratres, seu eorum procuratores, vbicumque, & quomodocumque, & sub quibuscumque clausulis, & formis factas concordatas, transactas, & expeditas, quę per præfatum Franciscum, vel successores suos dicti ordinis generales correctores, seu capitulum generale dicti ordinis acceptatæ, confirmatæ, & ratificatæ non fuerint, nullius esse roboris, & momenti declaretis, si & prout de iure fuerit faciendum. ¶ Et pro manutenenda, & conseruanda regula dicti ordinis, in qua expressè inhibetur, ne fratres ipsi ultra quinquaginta annos particularia quæcunque suffragia in dicto ordine acceptent, & suscipiant, vt particularia quorumcunq; dicti ordinis fundatorum, & fundatricum, ad quę ipsi obligantur, suffragia huiusmodi sub omnium dicti ordinis suffragiorum, & bonorum generalitate suscipere, & acceptare, singulisque priuilegijs, gratijs, & indultis, omnibus quatuor mendicantibus ordinibus, & eorum cuilibet per sedem prædictam, seu alias quomodolibet, concedendis, & etiam ordini prędicto iam concesso; & confirmato priuilegio, confessiones audien. iuxta illius formam, & tenorem vbi, vis, frui, vti, & gaudere valeant. ¶ Quodque dicti ordinis domorum fundatores, fundatrices, procuratores, & procuratrices, tutores, & tutrices, eorumque vtriusque sexus liberi, necnon dicti ordinis conseruatores præsentes, & futuri, omnium, & singularum missarum ieiuniorum, orationum, & sacrificiorum, ac quorumcumque aliorum bonorum, in toto huiusmodi ordine minimorum de cætero faciendorum, & recitandorum participes fore, & illis communicata sint, & esse debeant. ¶ Quodque fratres dicti ordinis conseruatores minimorum, etiam canonicos cathedralium Ecclesiarum, & offitiales, ac Vicarios ipsorum sibi eligere, & quòd tales in conseruatores taliter per eos electi, ex nunc per nos deputati censeantur, possintque contradictores quoscunque excommunicare, & censuras iteratis vicibus aggrauare, ac loca quæcunque ecclesiastico subiicere interdicto, ac omnia alia quæ possunt conseruatores, ab alijs fratribus aliorum ordinum mendicantium, iuxta priuilegia eis super hoc concessa, electi. ¶ Quodque singula priuilegia, indulgentiæ, gratiæ, & in-

N dulta,

Bulla, alicui ex domibus ordinis Minimorum huiusmodi hactenus per nos, vel sedem prædictam, aut alias quomodolibet concessa, ad omnes, & singulas, alias domos dicti ordinis Minimorum hactenus constructas, & construendas, intelligantur concessa, ac si in specie cuilibet earundem concessa fuissent, & illa ad qualibet domorum extensa, & de nouo concessa sint, & esse censeantur, dicta auctoritate statuatis, & ordinetis.

¶ Non obstantibus præmissis, ac piæ memoriæ Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri, de vna, & duabus dietis in concilio Generali æditis, & alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs, etiam si aliquibus communiter, vel diuisim, ab eadem sede indultum fuerit, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari non possint, per litteras Apostolicas, non facientes, plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris. Die xxix. Martij 1507. Pontificatus nostri anno quarto.

IIII.

PRIVILEGIA CONCESSA A PYRRHO Archiepiscopo Cosentinensi ordini Minimorum, & à Sisto quarto approbata, confirmat, & declarat, ac quædam alia de nouo concedit.

IVLIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Dudū ad sacrū ordinem, &c. *Hic omittitur tenor, cum habeatur supra in priuilegio eiusdem Pyrrhi, & Bulla confirmationis Sixti IIII.* ¶ Nos igitur qui regularem obseruantiā in locis religiosis vigere, & augeri, ac religiosarum personarum, præsertim sub humili habitu in humilitatis spiritu Deo seruientium comodum, & tranquillitatem intentis desideramus affectibus, eundem Franciscum de Paula à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Pyrrhi Archiepiscopi, & Goffredi Episcopi Sancti Marci, ac Sixti, & Innocentij, necnon Alexandri prædecessorum prædictorum, ac nostras præfatas literas, necnon omnia, & singula in eis contenta. Auctoritate Apostolica præfata, tenore præsentium approbamus, innouamus, & confirmamus, ac præsentis scripti patrocinio communimus.

¶ Illaque omnia, & singula Francisco de Paula, & aliis ordinis Minimorum huiusmodi fratribus, & personis, ac illorum Ecclesijs domibus, & locis constructis, & construendis sub minimorum nomine, & Auctoritate, & tenore præmissis de nouo concedimus, & indulgemus.

¶ Ac pro potiori cautela, omnia, & singula in dictis litteris quomodolibet contenta & quo ad hoc Franciscus de Paula, & alij ordinis minimorum huiusmodi fratres pro tempore existentes, tam quatuor mendicantium, quàm aliorum quorumcumque, quantumcumque, priuilegiatorum ordinum, quascunque religiosas personas ad se venientes, & habitum per eos gestari solitum suscipere volentes, primitus verbo, vel scripto à suis immediatis superioribus, per se, vel per interpositam personam petita licentia, qua in iis non obtenta, ad minimorum ordinem, & habitum huiusmodi recipere.

¶ Necnon confessiones quarumcunque personarum, tam Religiosarum, quàm Ecclesiasticarum, & secularium vbilibet audire, & illis auditis personas ipsas, & earum quamlibet, iuxta formam, & tenorem priuilegij per præfatum Sixtum prædecessorem ordini minimorum huiusmodi, ac illius personis, & fratribus dudum concessi, & confirmati, absoluere ac pœnitentiam salutarem illis iniungere valeant.

¶ Necnon ordinis minimorum huiusmodi, Ecclesię, & Oratoria, Domus, & loca, tam recepta, quàm recipienda, tanquam sedis, & Ecclesiæ Romanæ huiusmodi specialia ora-

lia oratoria, Ecclesiæ, domus, & loca cum omnibus iuribus, & pertinentijs suis prorsus ab omni decimarum, & oblationum persolutione, seu iurisdictione perpetuò libera sint & esse censeantur.

¶ Ac sub Beati Petri, & dictæ sedis, & nostra protectione immediatè subiaceant. Ipsiusque ordinis minimorum fratres pro tempore existentes, de ortis, ac virgultis, & alijs quibuscunque bonis ordinis minimorum domibus, & illarum Ecclesijs huiusmodi pro tempore relictis, & legatis: Ac super luminaribus, & alijs rebus diuino cultui pro tempore dedicatis. Decimas, aut oblationes aliquas; etiam ex nonalibus, vel quartá ex funeralibus soluere minimè teneantur, nec ad id à quo quam cuiuscunq; nobilitatis, aut dignitatis existat, valeant quomodolibet coarctari. ¶ quodq; ordini minimorum huiusmodi, ac illius personis, & domibus per Sixtum, & Innocentium prædecessores prædictos, Sub Aeremitarum nomine dudum concessa priuilegia, sub nouo nomine mutatis in eis nominibus æremitæ, ac æremitarum, in minimi, & minimorum, ac eremitorij, & æremitoriorum in domorum ordinis minimorum huiusmodi nomina, cęterisque singulis ad hunc effectum de necessitate mutandis, innouata, & mutata sint, & esse censeantur.

¶ Necnon super omnibus, ac singulis Maris magni, & alijs quibuscunque bullis quatuor mendicantium ordinibus, & eorum cuilibet quomodocunque concessis, vnum, vel plura transumpta confici, aut diuisim facere queant, perinde, ac si illa, mutatis in eis nominibus quorumcunque Romanorum Pontificum prædecessorum, & ipsorum mendicantium in nostrum, & fratrum ordinis minimorum huiusmodi nomina cæterisque singulis ad hunc effectum de necessitate mutandis, concessa forent.

¶ Ac quod transumptum, seu transumpta huiusmodi taliter facta, & manu alicuius notarij publici subscripta, ac sigillo alicuius prælati Ecclesiastici sigillata, ordini minimorum huiusmodi, ac illius personis, & fratribus pro tempore existentibus, adeo vbique locorum suffragentur, ac si singulæ prędictæ bullæ prefatis quatuor mendicantium ordinibus per quoscunque prędecessores prędictos quomodolibet concessę, quas hic pro expressis, & insertis habere volumus, fratribus ipsis minimis, & eorum ordini præfato, etiam sub minimorum nomine specialiter, & expresse indultæ fuissent, ac pro eis principaliter emanassent.

¶ Quodque Sanctæ Trinitatis, tunc ad Ecclesiam Sancti Stephani Giemini, & aliam Sancti Rocchi, tunc etiam ad monasterium Sancti Saturnini Tholosani Ordin. Sancti Augustini pleno iure spectantes Ecclesias, ac illarum domos, necnon reliquam Sancti Blasij, per dilectam in Christum filiam nobilem mulierem modernam Dominam de Borbon; ac venerabilem fratrem nostrum modernum Episcopū Gratianopolitanum, etiam tunc dicti Monasterij Abbatem.

¶ Necnon omnia, & singula alia oratoria, Ecclesias, reliquas domos, loca, Conuentus, & bona in Galliæ, Calabriæ, Siciliæ, Hispaniæ, Boemiæ, & alijs Regnis, ac Italiæ, Picardiæ, Aquitaniæ, patrimonij Paulensis, & Paternæ, alijsque Prouincijs, Ciuitatibus, locis quibuscunque ordini minimorum, ac illius personis, & fratribus, & præfatis quomodocumque concessa, & per Franciscum de Paula, & alios fratres ordinis minimorum huiusmodi vigore, priuilegij Sixti prædecessoris prædicti recepta, & per eos eatenus possessa, absque alia noua concessione Apostolica perpetuò pacificè possidere valeant, ac super illis, aut aliquo eorum, à quoquam, sub molestari nequeant.

¶ Et quod fratres ipsi minimi, in eorum Ecclesijs constructis, & construendis, Curialibus, mercatoribus, peregrinis, ac transeuntibus, & alijs quibusuis personis, Eucharistiæ Sacramentum (quotiens opus fuerit) ministrare, ac ministrari facere.

¶ Necnon eiusdem ordinis minimorum apostatas, & gyrouagos quoscumque vbilibet repertos, & quibuscumque litteris, ac prouisionibus Apostolicis, etiam quascumq; derogatoriarum derogatorias clausulas in se continentibus munitos, quas eis nullatenus suffragari posse decernimus, inuocato etiam ad id (quatenus opus fuerit) auxilio Brachij secularis, capere, incarcerare, ac punire, seu capi, incarcerari, & puniri facere, liberè, ac licitè valeant.

¶ Et prærati ordinis minimorum fratres, sorores, & oblati, necnon vtriusque sexus Christifideles tertij ordinis minimorum huiusmodi, ac eiusdem ordinis conseruatores per fratres minimos huiusmodi pro tempore capitulariter electi.

N 2 ¶ Ac

¶ Ac tutores, & tutrices, fundatores, & fundatrices, Procuratores, & procuratrices, ac eorum vtriusq; sexus liberi procreati, & procreandi, semel in vita, & ita in morte sibi.

¶ Ac quæcumque personæ in dicto ordine minimorum de cętero recipiendę, in earum ingressu plenariam omnium peccatorum suorum veniã, & indulgentiam consequi.

¶ Ac quinquies orationem Dominicam, & toties salutationem angelicam recitando. Omnes ac singulas indulgentias quas diebus indulgentiarum omnium Ecclesiarum dictæ vrbis, & extra illius muros pro stationibus deputatarum, consequuntur, Ecclesias vrbis, & extra muros huiusmodi visitantes, plenè, ac integrè consequantur, & consequi possint, ac si indulgentiarum huiusmodi diebus Ecclesias vrbis, & extra muros huiusmodi, & earum quamlibet personaliter visitarent.

¶ Ac tàm prædicta iam constructa, quàm aliæ quęcumque sororum secundi ordinis minimorum huiusmodi, de cætero vbicunque construendæ, & edificandæ domus, ac Ecclesiæ omnesque prænominatæ personę ad eundem ordinem minimorum quomodolibet spectantes omnibus, & singulis priuilegijs, immunitatibus, indulgentijs, facultatibus, libertatibus, indultis, exemptionibus, fauoribus, & gratijs, ordini minimorum huiusmodi, ac illius fratribus, & domibus per præfatorum prædecessorum, ac nostras litteras huiusmodi quomodolibet concessis, vti, potiri, & gaudere liberè possint, & valeant, ac si illa omnia, & singula eis expressè concessa fuissent, auctoritate Apostolica, ac tenore præmissis, de nouo indulgemus, extendimus, & ampliamus.

¶ Non obstantibus sanctæ memoriæ Innocentij quarti contra exemptos, quæ incipit, Volentes, Bonifacij octaui quæ incipit. Cum ex eo. Ac Clementis quinti quæ incipit Religiosi, & Alexandri quarti quæ incipit, vt Abbates, Ac etiam quę incipit Viam ambitiosæ cupiditatis, Martini quinti Romanorum Pontificum etiam prædecessorum nostrorum, & alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac ordinum prędictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis alia firmitate roboratis, statutis quoque & consuetudinibus, Necnon omnibus illis, quę præfati prædecessores in suis, ac nos in nostris litteris prædictis volumus non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

¶ Cæterum quia difficile foret præsentes litteras ad quæcumque loca, vbi illę necessariæ fuerint deferre, volumus, & præfata Apostolica auctoritate decernimus, quòd earumdem præsentium transumptis manu Notarij publici subscriptis, ac sigillo alicuius prælati Ecclesiastici munitis, prorsus in iudicio, & extra fides plenaria adhibeatur, ac illis stetur in omnibus, & per omnia sicut ipsis originalibus litteris adhiberetur, & staretur sicut si forent exhibitæ, vel ostensæ.

¶ Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę absolutionis, approbationis, innouationis, confirmationis, communionis, concessionis, indulti, voluntatis, extensionis, ampliationis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attemptare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ 1506. Quinto Kalendas Augusti Pontificatus nostri Anno tertio.

SORO.

V.

SORORES TERTII ORD. PRÆDICATORVM quamuis tria vota emittant nec ad clausuram, neque ad officium diuinum teneri, declarat.

Dilecto filio Thomę de Vio Caietano Generali Magistro Ordinis Prędicatorum.

IVLIVS II. Dilectis fili, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Exponi nobis fecisti, quod licet fe. re. Sixtus Papa IIII. prædecessor noster (secundum carnem Patruus) extendendo declarauerit, in quibus casibus ad sedem Apostolicam recurrendum esset, pro absolutione, & dispensatione censurarum, & irregularitatum à personis ordinis prædicatorum nihilominus propter clausulas derogatorias positas in bulla, quæ singulis annis in cæna Domini publicatur, dubitas facultatem illam ordini prædicto adeptam, Super concessione quoq; quam nuper fecimus sororibus de pœnitentia beati Dominici nuncupatis, collegialiter viuentibus, quod possint tria vota religionis emittere, nonnulla declarari desideras. Et proinde supplicasti humiliter, vt in præmissis, opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

¶ Nos igitur qui religiosorum quieti, quantum cum Deo possumus libenter consulimus, volentes occasiones rollere vagandi, attendentesq; quod multa in prædicta declaratione concessa sunt, quæ in bulla prædicta continentur, eiusdem sanctæ sedis authoritate decernimus, quod illi quibus in prædicta declaratione concessa est potestas absoluendi, & dispensandi, licitè possint, perpetuis temporibus absoluere, & dispensare ab omnibus, & singulis, ac si prædicta Bulla in Cæna Domini non esset facta, nec fieret. Prçterquàm à conspiratione in Romanum Pontificem, & ab illis propter quæ prędictus prædecessor noster declarando voluit ad eandem Sanctam sedem etiam recurrendum.

¶ Sorores quoque de pœnitentia Beati Dominici nuncupatæ collegialiter viuentes, & volentes vouere tria religionis vota iuxta nostram concessionem, eadem authoritate volumus, vt profiteantur obedientiam tibi, & pro tempore existenti magistro Generali, vel alteri vices generalis magistri gerenti vsque ad mortem, secundum regulam Beati Augustini, & propter hoc tamen, non teneantur ad clausuram, nec ad officium diuinum, magis quàm ex sua regula tertij habitus tenentur.

¶ Et quod exemptè tamquam dictæ religionis membra, gaudeant omnibus priuilegijs, actiuè, & passiuè, quibus fratris ordinis supradicti gaudent, modo priuilegia illa sexui non repugnent.

¶ Non obstantibus quibuscunque Apostolicis constitutionibus, ordinationibus, suspensionibus, reuocationibus, & restitutionibus, ac etiam constitutionibus, & ordinationibus, necnon priuilegijs, & consuetudinibus dicti ordinis, vel dictarum sororum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboraris. Nec non curiæ vicegerentis Auinionen. & quibusuis ordinariis prælatis, ac personis, concessis, & concedendis, litteris, priuilegijs, & facultatibus cum quibus clausulis etiam derogatoriarum derogatorijs, fortioribus, & insolitis. Quibus omnibus etiam si de eis, & supradictis omnibus, eorumque totis tenoribus, & datis, non per huiusmodi generales clausulas etiam spetialem mentionem importantes, sed specifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, seu quæuis alia mentio habenda esset, præsentibus pro expresis habentes, (illis alias in suo robore permansuris quo ad pręmissa) specificè, & nominatin derogamus nemini in præiudicium præmissorum suffragari posse, aut debere, ac irritum, & inane quicquid secus contigerit attentari, decernimus. Cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 27. Februarij 1510. Pontificatus nostri anno septimo.

NVL-

VI.

NVLLVM EX FRATRIBVS PRÆDICATORVM Ordinis à correctione prælatorum eiusdem Instituti appellare sub quibusdam pœnis decernit.

De materia appellationis huiusmodi alias declarationes habes infra per Leonem X. const. 10. & per Gregorium XIII. const. 1. & in decreto Sacræ Congregationis Regularium quod post const. Sixti V. simul cum nonnullis alijs eiusdem Congregationis decretis impressum existit.

Dilecto filio Thomæ de Vio Caietano Magistro Generali Ordinis Prædicatorum.

IVLIVS Papa II. Dilecti fili salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Exposuisti nobis, quòd in ordine prædicatorum tuæ curæ commisso, quandoque pars turbatur, & regularis vita impeditur, ob appellationes ab absolutione ab officijs, vel exemptione à iurisdictione priorum prouincialium. Quodque prouidere dignaremur de benignitate Apostolica humiliter supplicasti.

¶ Nos attendentes quòd non solum a religionis iugo, communi ratione, sed dicti ordinis perpetuis statutis appellationes dissonant, tuis in hàc parte supplicationibus inclinati, authoritate Apostolica tenore præsentium statuimus, vt si quis frater dicti ordinis, aut soror sub cura, & habitu eiusdem ob absolutionem ab officio prioratus prouincialis, vel conuentualis, seu monasterijs, à quocumque superiore dicti ordinis habente potestatem absolutionem huiusmodi faciendi, factam vel faciendam appellauerit, etiam prætextu grauaminis, aut appellationi huiusmodi quocunque nomine interpositæ inhæserit, sit ipso facto, absque alia declaratione absolutus, aut absoluta ab huiusmodi officio, pro quo appellatum est.

¶ Pro augmento vitę regularis, volumus, & declaramus Quòd magister generalis pro tempore, possit in fauorem regularis vitæ, eximere non solum conuentus fratrum à cura, & iurisdictione, priorum prouincialium, sed etiam monasteria sororum sub cura & habitu, eiusdem ordinis, & collegia, ac personas quascunque tertij habitus, quamuis secundum constitutiones dicti ordinis, tam fratrum, quàm sororum, & statuta, ac priuilegia Apostolica, fundationesque monasteriorum nonnullorum specialiter cautum sit, vt Prouincialibus subsint.

¶ Statuimus Nihilominus, & decernimus omnes appellationes ab exemptionibus huiusmodi interponendas, nullius esse roboris in contrarium facien. Constitutionibus & ordinationibus Apostolicis dicti ordinis, iuramento, vel quauis alia firmitate roboratis consuetudinibus, priuilegijs in spetie, vel in genere, quibusuis, quauis authoritate concessis, & in posterum concedendis, cum clausulis derogatorijs, & derogatoriarum derogatorijs fortioribus, & insolitis, etiam si de eis, eorumque tenoribus specialis indiuidua, & expressa de verbo ad verbum, & non per clausulas id importantes, esset mentio habenda, alijsque non obstantibus quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 24. Nouembris 1511. Pontificatus nostri anno octauo.

CON-

VII.

CONCEDIT GENERALI ORDINIS Minimorum quod possit cum suis fratribus dispensare, vt per eos in vnaquaque Missa nouem seu septem collectæ recitatæ pro tot idem integralibus Missis valeant, ac suffragentur.

Similem, & ampliorem concessionem habes infra per Leonem decimum Const. 7 & Const. 8

Dilecto filio Fratri Francisco Binet ordinis Minimorum Correctori Generali.

IVLIVS Papa II. dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Sacer ordo per quondam Franciscum de Paula, exemplaris vitæ religiosum institutus, & per nos approbatus, & per quem Ecclesiam Dei multiplicibus splendoribus illustrari speramus, à nobis, & sede Apostolica promeretur, vt illius quieti, & corroborationi, vigili cura intendamus. Cum itaque superiori anno prædictus Franciscus, qui dicti ordinis corrector per sedem prædictam deputatus fuerit, ad meliorem vitam à domino conuocatus, in Gallia fuisset vita functus: Nos cupientes dicti ordini opportune prouideri, generale cap. fratrum dicti ordinis in alma vrbe nostra, in domo San. Trinit. dicti ordinis celebrari, inibique correctorem generalem eligi iussimus, atque mandauimus, ac pro eiusdem ordinis directione, illi dilectum filium nostrum Marcum tituli Sanctæ Mariæ Transtiberim presbyterum Cardinalem Senogallien. nostro, & dictæ sedis nomine præsidere voluimus. Cum autem in capitulo huiusmodi (Spiritu Sancti gratia cooperante) via scrutinij in Generalem correctorem electus, ac ibidem publica electione, in qua consenserunt capitulantes fratres diuersarum regionum in huiusmodi electione voces habentes, ipsorumque nominibus alta, & intelligibili voce perlectis, & alijs ad huiusmodi electionē necessarijs inibi iuridice peractis, à prædicto Marco Car. auth. nostra, licet plurimum renitens, confirmatus, & ad officium huiusmodi suscipiendum in virtute Spiritus Sancti, & ad Sanctæ obedientiæ meritum astrictus & coram nobis, ac prædicto Marco, ac dilecto etiam filio nostro Roberto tituli S. Anastasiæ, officium generalatus huiusmodi sponte, & libere resignasti, quā renunciationem tuam admittere recusauimus, tibique vt officium, huiusmodi, & triennium pro quo electus fueras, diligenter exerceres, mandauimus in generalem confirmatus fuisti. ¶ Et sicut nobis nuper exponi fecisti, dubitas propter eiusdem ordinis, regulam nouissime per nos approbatam, & confirmatam, & alia in huiusmodi, tui generalatus officio nouo, ac vniuersali visitatione, quam per vniuersum ordinem huiusmodi perficere (cum Dei gratia) speras, tam à tuis, quam alijs plurimis aliorum ordinum religiosis, plura, variaque impedimenta tibi afferri, propter quæ negotijs dicti ordinis tui opportunè prouidere posse non confidis, nisi authoritas nostra tibi suffragetur. ¶ Nos itaque tuis in hac parte supplicationibus inclinati, quod super omnes, & singulos ordinis minimorum huiusmodi pro tempore vbilibet existentes fratres, cuiuscunque etiam status, conditionis, & gradus existant, author. nostra plenariam, & omnimodam potestatem, facultatem, & iurisdictionem quibuscunque Generalibus Correctoribus tui ordinis per priuilegia Apostolica concessam, & nuper per nos, in eorundem Marci, & Roberti Cardinalium præsentia, tibi viuæ vocis oraculo de nouo attributam, & etiam concessam, etiam in vtroque foro libere exercere, ipsique dicti ordinis minimorum fratres tam prælati, quam alij inferiores vbilibet existentes, quacunque etiam Apostolica auctoritate muniti, tibi tanquam vero, legitimo, & immediato Prelato, & Generali correctori dicti ordinis Minimorum per nos; vt præfertur, confirmato, & substitutis seu deputatis per tuas patentes litteras, tuisque mandatis, & regulæ prædictæ ordinis tui

non contrarijs, humiliter, & cum effectu parere, ac obedire, ac prædictam regulam per
nos approbatam, & confirmatam, cum omnibus circam illam per nos declaratis, autho-
nostra à te reuerenter suscipere teneantur. ¶ Et cum vita ordinis minimorum huius-
modi. Sit cœteris aliorum religiosorum arctior, & strictior, sub excommunicationis la-
tæ sententiæ pœna mandamus, quòd tam recipientes, quàm recepti, & concedentes, ip-
so facto incurrere debeant.

¶ Quòd fratres ipsi, ad nullum alium quantumlibet etiam priuilegiatum ordinem
prætextu quorumcunque priuilegiorum, cuicumque alteri ordini, etiam sub quacumq;
verborum forma quolibet concessorum, absque nostra, & tua, aut generalis correcto-
ris pro tempore existentis licentia speciali transire possint. . ¶ Nec eiusdem ordinis
minimorum domos, vel bona quæcunque ad Ecclesias prædicti tui ordinis quomodo-
libet pertinentia, alijs quibuscunque personis Sæcularibus, Regularibus, Ecclesiasticis,
de ordine minimorum huiusmodi, nõ existentibus, concedere audeant, vel præsumant.
¶ Et quòd fratres contrafacientes, author. nostra prædicta (quoties opus fuerit) excom
municare, nec non iteratis vicibus aggrauare, necnon per alias censuras, Ecclesiasti-
cas, & alia iuris remedia compescere, & ad ordinem minimorum reducete, reuocare, &
recuperare seu reduci, & reuocari facere, & cum eisdem fratribus ordinis minimorum
huiusmodi eadem actor. dispensare ipsoque, & ipsorum quemlibet, punire, ac corrige-
re, absoluere, & absolutionem huiusmodi etiam alijs demandare. ¶ Et si in huiusmodi,
visitatione tua, uel alias, in aliquibus domibus, & locis dicti ordinis minimorum tam
pro Ecclesiarum fabricis, quàm alijs fratrum necessitatis, missarum multitudinem co-
piosam inuenires, & cognoscetes quòd illę per frattes domorum, & locorum huiusmo-
di in Ecclesijs illorum, iuxta obligationem per eosdem fratres factam, aut relinquen-
tium ordinationem celebrari non possint, prout in Pariensibus, & Ianuen. domibus
per illarum fratres esse cognouisti, vt eum fratribus domorum, & locorum huiusmodi,
nunc, & pro tempore ibidem degentibus, & eorum quomodolibet dispensare possis,
& quòd dispensatio super his per te facienda, a nobis facta censeatur, eisdemque fratri-
bus, vt nouem collectas per eos, seu eorum quomolibet in vnaquaque missa recitare pro
nouem missis, ac septem collectas, pro septem missis, sicque de alijs descendendo, seu
citra dictum numerum, cum omnium, & singularum domorum, & locorum huiusmo-
di, fratrum, ac etiam totius ordinis minimorum huiusmodi suffragiorum, ora-
tionum, sacrificiorum, ieiuniorum, vigiliarum, disciplinarum, & aliorum quorumcumq;
bonorum Generalitate singulis eiusdem ordinis benefactoribus, & benefactricibus qui
missas ipsas in Ecclesijs domorum, & locorum huiusmodi, recitandas dederint, adeò ple
nè, & integrè valeant, & sufficiant, ac si missę huiusmodi, pro eis, & eorum quolibet iuxta
(piam eorum deuotionem, & intensionem) particulariter recitarentur, & particulariter
recitatę forent, licentiam concedimus. ¶ Necnon omnes, & singulas, ordini minimorũ
huiusmodi, & eius personis per nos, & prædecessores nostros, seu sedem prędictam, &
eius legatas tàm S. Franc. de Paula, quàm alijs quibuscumque eiusdem ordinis minimo
rum domibus tam generaliter quàm particulariter sub quacumque verborum forma,
etiam stationum vrbis, & aliarum Ecclesiarum eiusdem, indulgentias quascumque, iux-
ta, priuilegiorum eiusdem ordinis minimorum formam, & tenorem, & hactenus quo-
modolibet concessas in viridi obseruantia existentes, de nouo de speciali gratia conce-
dimus, non obstantibus premissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis,
necnon quibus vis reuocationibus per nos vel alias, etiam sub quacumque verborum
serie factis, & in posterum faciendis, ac statutis, & constitutionibus dictorum ordinum
iuramento, confirmatione, Apostolica vel quauis firmitate alia roboratis, cœterisque
contrarijs quibuscunq; volumus insuper q transumptis supra præsentibus pro tẽpo-
pore factis, & sigillo alicuius prelati Ecclesiastici munitis, & manu alicuius notarij
publici subscriptis, & signatis, tam in iudicio, & extra illis fides adhibeatur,
quanta adhiberetur, si ipse originales litteræ forent exhibitæ, vel osten-
sæ. Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, sub Annulo Pisca
toris. Die 27. Martij 1508. Pontificatus nostri
anno quinto.

DECLA-

VIII.

DECLARAT QVOMODO PRIVILEGIORVM communicatio inter Prędicatorum, & Minorum Ordines vniuersaliter facta sit intelligenda.

Venerabilibus fratribus Salamantino Pascen, & Corduben. Episcopis, & eorum cuilibet.

IVLIVS II. Venerabiles fratres salutem & Apostolicam benedictionem. ¶ Alias ad supplicationem carissimi in Christo filii nostri Ferdinandi Regis, & infra. Quodque in prædicta priuilegiorum, gratiarum, & indultorum præfatorum communicatione, tam vniuersaliter per prædecessores nostros toti ordini minorum, quam etiam per nos particulariter prædictorum regnorum fratribus facta, eaque quo ad absolutionem, dispensationem, vel alias ad priorem generalem, seu Magistrum ordinis prędicatorum spectari ad ministrum, vel Vicarium generalem fratrum minorum pertineant, & ea quæ ad priores conuentuales, id est prælatos singularum domorum ordinis prædicatorum, & eorum Vicarios similiter spectant, ad guardianos, & eorum Vicarios ordinis Minorum, & ea quæ ad priores, seu Vicarios, vel subpriores Prouinciales, id est prælatos, qui medij sunt, quocunque nomine censeantur, & vocentur, inter dictum generalem, seu magistrum ordinis, & priores conuentuales, eorumque Vicarios simili modo spectant ad ministros, & Vicarios prouinciales, ac custodes, qui etiam medij sunt inter ministrum, & Vicarium generalem, & guardianos eorumque Vicarios, & similiter pertineant, & sicut de potestate prælatorum, scilicet de prælatis ad prælatos dictum est, ita de congregationibus vnius ad congregationes alterius ordinis, & de fratribus priuatis, id est sine prælatura, ad fratres priuatos, & de festiuitatibus, ad festiuitates in his casibus, in quibus congregationibus, vel fratribus priuatis, aut festiuitatibus vnius ordinis aliquid conceditur, congregationibus fratribus priuatis, ac festiuitatibus alterius ordinis, nunc, & pro tempore respectiuè concessa intelligantur. Ita quod ea quæ in honorem Sanctorum Dominici, Petri martiris, Thomæ de Aquino, Catherina de Senis, fratribus, vel locis prædicatorum sunt concessa, omnia illa fratribus minoribus præfatis, eorumque locis, in festiuitatibus Sanctorum Francisci, Antonij, Ludouici, Bernardini, Bonauenturæ, quinque martyrum dicti ordinis, qui apud Marrochium, Martyrij coronam adepti sunt, & Sanctæ Claræ, & in aliis festiuitatibus dicti ordinis Minorum, licet sint in minori numero, quam festa ipsorum fratrum Prædicatorum sint, intelligantur concessa, ad tollendum quamcunque hæsitationem, & inde fortè ortum scrupulum auctoritate, & tenore præfatis declaramus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die prima Iunij 1509. Pontifici nostri anno sexto.

O LEO DE-

LEO DECIMVS.

Ioannes Medices Florentinus, literis apprimè eruditus, Ætate iuuenis, sed moribus, & doctrina vere senex, & Grauis, Cardinalium Collegio sub Innocentio viij. cooptatur, deinde in Concilio Lateranensi annos fermè xxxvij. natus Anno Domini 1513. Sabb. Calen. Aprilis per Cardinalem Ostiensem in Præsbyterum, & Episcopum prius consecratus summus Pōtifex Romæ coronatus fuit, sacros Mendicantium ordines deuotionis affectu æquæ prosecutus est, illosq; diuersis priuilegiis decorauit, & præsertim Sacram ordinis Camaldulen. Congregationem, quam etiam specialiter dilexit ad plurimorum suorum Monasteriorum, beneficiorum, locorūq; primæua iura, a quibus temporum, & hominum iniuria ecciderat, magna ex parte restituit, atque redintegrauit, ac D. Brunum Alemanum Ordinis Carthusiensium, necnon D. Franciscum a Paula Calabrum Ordinis Minimorum fundatores in Cœlesti Hyerusalem inter Beatorum choros iam receptos çternæq; gloriæ condonatos Sanctorum Confessorum Cathalogo adscribendos forè solemniter declarauit. Obijt apud Villam Mantianam Dioecesi. Portuen. Calen Decembris 1521. cuius cadauer Romæ delatum in Basilica S. Petri primò, & deinde in Ecclesia Sanctæ Mariæ supra Mineruam conditum fuit.

I.

Moderatio priuilegiorum, & exemptionum Ordinum Mendicantium, & aliorum Religiosorum, in Generali Concilio Lateranensi ædita.

LEO Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Sacro approbante Concilio. ¶ Dum intra mentis arcana reuoluimus, & diligenti consideratione pensamus, operosa solicitudinis studia, continuosque labores pro diuini nominis gloria, exaltatione Catholicæ Fidei, Ecclesiæ vnitate seruanda, & institutione, ac salute fidelium animarum per Coepiscopos, eorumque superiores, in diuersis orbis partibus ad regimen suarum Ecclesiarum à sede Apostolica constitutos, necnon fratres diuersorum ordinum præsertim mendicantium, indefesse, & indesinenter impensos, tanta ex eorum in vinea domini fructuosis operibus, & opportune. ac laudabiliter gestis. cordi nostro prouenit satisfactio, vt iis, quę ad pacem, & quietem inter eos conseruandam conducere cognoscimus, omni studio intendamus. Nouimus enim Episcopos ipsos in partem solicitudinis nostræ assumptos fuisse, quorum honor, & sublimitas (testante Ambrosio)

nullis

nullis potest comparationibus adæquari. Religiosos etiam in agro dominico pro Christianę religionis defensione, ampliatione complura fecisse, ac vberes fructus protulisse, & in dies singulos proferre, ita vt eorundem Episcoporum, ac Religiosorum bonis operibus, orthodoxam fidem in crementa sumpsisse, & per orbem terrarum vndiq; dilatatam fuisse, fidelium nullus ignoret. Et sicut ipsi sepe numero vigilantissima, & solerti cura schismata in Dei Ecclesia extinguere, & Ecclesię vnitatem reddere, & vt eidem Ecclesiæ pacis tranquillitas daretur, innumeros labores subire non dubitarunt, ita quoque par est, eos inter se nostris prouisionibus pacis vinculo, ac fraterna charitate, & vnitate coniungi, vt eorum concordi doctrina, & mutuis operibus, vberiores in Ecclesia Dei fructus proueniant. Sanè cupientes, vt iura spiritualia quæ ad Dei laudem, & Christifidelium animarum salutem pertinent, & quorum exercitium præfatis Episcopis, & eorum superioribus in suis diocesibus, (cum ipsi in partem solicitudinis, vt pręfertur assumpti, ac dioceses distinctæ, & cuilibet eorundem Episcoporum assignatę fuerunt) commissum extitit, per ipsos Episcopos exerceantur, & ius illa liberè exercendi quantum fieri potest eis illesum præseruetur, & si aliqua dictis Fratribus mendicantibus in eorumdem Episcoporum læsionem per Romanos Pontifices prædecessores nostros, & Sedem Apostolicam concessa fuerint, concessiones huiusmodi eisdem Religiosis factas in subsequentibus duximus moderandas, vt ipsi fratres potius ab eisdem Episcopis omni cum Charitate foueantur, quam aliquo modo molestentur, & inquietentur. Vna enim est regularium, Secularium, Prælatorum, & subditorum, exemptorum, & non exemptorum vniuersalis Ecclesia, extra quam nullus omnino saluatur. Eorumque omnium vnus Dominus, vna fides, & propterea decet eos qui eiusdem sint corporis, vnius etiam esse uoluntatis, & sicut fratres nexu inuicem charitatis astricti sunt, sic non conuenit alterum in alterius iniuriam, seu iacturam prosilire, dicente saluatore. Hoc est præceptum meum, vt diligatis inuicem sicut dilexi vos. Ad conseruandam igitur inter Episcopos, & eorum superiores, ac prelatos, & fratres huiusmodi mutuam charitatem, & beneuolentiam, diuini quoque cultus augmentum pacemque, & tranquillitatem vniuersalis Ecclesiæ status, quod ita demum fieri posse cognoscimus si vnicuique (quantum fieri potest) sua iurisdictio conseruetur, Sacro approbante Concilio statuimus, & ordinamus, quòd Episcopi, & eorum superiores, & alij prælati præfati, parrochiales Ecclesias ad eosdem fratres ratione locorum suorum legittime spectantes, quo ad ea quæ ad parrochianorum curam, & sacramentorum conseruationem administrationemque pertinent (sine tamen visitatorum insolito grauamine, vel impensa) visitare, & illarum curam gerentes, & circa illam delinquentes (si religiosi fuerint) iuxta ipsius ordinis regularia instituta, intra septa regularis loci. seculares vero presbyteros, & fratres huiusmodi beneficia obtinentes, libere tanquam suæ iurisdictioni subiectos punire. Ac tam prelati quam presbyteri sæculares qui vinculo excommunicationis ligati non fuerint, missas in Ecclesijs domorum eorumdem deuotionis causa celebrare volentes, celebrare possint. Ipsiq; fratres tales celebrare volentes libenter recipere debent. Ac ab eisdem prælatis ad processiones sollennes pro tempore faciendas requisiti (dummodo eorum loca suburbana vltra vnum miliare à ciuitatibus respectiuè non sint remota) accedere. Necnon superiores eorumdem fratrum, fratres quos ad audiendas confessiones subditorum eorumdem Prælatorum pro tempore elegerint, eisdem prælatis personaliter exhibere, ac præsentare (si eos sibi exhiberi, & præsentari poterint) alioquin eorum Vicarijs (dummodo ad prelatos vltra duas dietas accedere non cogantur (omnino teneantur. Possintque illi per eosdem Episcopos, & prælatos super sufficienti litteratura, & aliqua (saltē huiusmodi sacrament peritia dumtaxat) examinari, talibusq; presentatis, & admissis, vel etiam indebite recusatis confitentes, constitutioni quę incipit Omnis vtriusque sexus (quo ad confessionem dumtaxat) satisfecisse censeantur. Ipsiq; fratres etiam forensium confessiones audire valeant. Laicos autem, & Clericos seculares à sententijs ab homine latis nullatenus absoluere possint. Eucharistiæ verò, & extremæ vnctionis aliaque Ecclesiastica sacramenta illis quorum etiam infirmorum, ac decedentium confessiones audierint, dicentibus proprium sacerdotem illa sibi dare denegasse dare nequeant, nisi denegatio sine legittima causa facta, vicinorum testimonio probata, aut requisitio coram notario publico facta doceretur. Eorumdem vero fratrum obsequio

N 2 insisten-

insistentibus sacramenta huiusmodi nullatenus ministrare valeant, nisi illorum durante obsequio. Facta autem, & conuentiones inter eosdem fratres, & Prælatos, atque curatos pro tempore inita valeant, nisi per subsequutum capitulum proximum generale, vel prouinciale refutata, & per eos refutatio huiusmodi intimata debito tempore fuerit. Parrochias autem cum Cruce ad leuanda funera eorum qui apud Ecclesias domorum, & locorum eorumdem suam elegerint sepulturam inuitare nõ possint, nisi prius præmonito, & requisito, ac recusante parrochiano presbytero; & tunc sine eius, ac ordinarij preiudicio (nisi eisdem fratribus super hoc antiqua consuetudo quæ sit in viridi obseruantia, & cum pacifica possessione suffragetur). Volentes quoque sepeliri in habitu eorumdem fratrum in claustro non degentes, sed in proprijs domibus habitantes, in eorum vltima voluntate sepulturam sibi liberè eligere possint. Quodq; fratres ipsi ad ordines promouendi, per ordinarios de grammatica, & sufficientia examinari; & dummo competenter respondeant, per eosdem ordinarios liberè admitti. Ac nullatenus in eorum Ecclesijs seu domibus, aut alijs eorum locis ab alio quam à diocesano Episcopo, nisi prius ipso Diocesano Episcopo, vel eius Vicario super hoc cum debita instantia requisito, & absque rationabili causa contradicente, vel eo a diocesi absente, ad dictos ordines promoueri debeant. Nec ab alieno Episcopo consecrationem Ecclesiæ, vel Altaris, aut cimiterij benedictionem petere, seu in Ecclesijs per eos pro tempore edificandis primum lapidem per alienum Episcopum poni facere possint, nisi vbi ordinarius bis, aut ter cum debitis reuerentia, & instantia requisitus, sine legittima causa recusauerit. Et absque curatorum consensu sponsum, & sponsam benedicere nequeant. Et vt debitus honor matrici Ecclesiæ reddatur, tam ipsi fratres quam alij clerici seculares, etiam super hoc Apostolicæ Sedis priuilegio muniti, die Sabbati maioris ebdomadæ antequam campana Cathedralis, vel matricis Ecclesiæ pulsauerit, campanas in Ecclesijs suis pulsare minimè possint. Contra facientes pœnam centum ducatorum incurrant. Censuras autem per eosdem ordinarios latas, & promulgatas, ac in matrici Ecclesia ciuitatum, necnon in collegiatis, & parrochialibus Ecclesijs castrorum, & oppidorum respectiuè solemniter publicatas, quando super hoc ab eisdem ordinarijs requisiti fuerint, in Ecclesijs domorum suarum publicare, ac seruare. Et vt animarum vtriusque sexus Christifidelium saluti vberius consulatur, illos quorum confessiones pro tempore audierint cuiuscunque status, & conditionis fuerint, ad soluendum decimas, siue aliam bonorum siue fructuum quotam, in locis in quibus decimæ ipsę, aut similia solui consueuerunt, etiam sub onere conscientiarum suarum munere, & hortari, ipsisque etiam illas soluere recusantibus absolutionem denegare, & super hoc requisiti, id populo etiam publicè prædicare, & persuadere teneantur. Conseruatores autem eisdem fratribus pro tempore à Sede Apostolica deputandi, doctrina, & probitate præstantes, & in Ecclesiastica dignitate constituti esse debeant, & coram eis per eosdem fratres quibus dati fuerint, vltra duas dietas à loco suæ solitæ habitationis nullus trahi possit. Priuilegijs super hoc alias eis cõcessis nullatenus suffragantibus. Excõmunicati quoq; ordinẽ mendicantiũ profiteri volentes, vbi de interesse tertij agetur absolui non possint, nisi preuia satisfactione. Procuratores quoque, & negociorum gestores ac operarij eorumdem fratrum seruitijs insistentes, sententijs excommunicationis promulgatis illaqueati sint, & esse censeantur, si illis causam dederint, aut dantibus, consilium, auxilium, vel fauorem præstiterint. Fratres autem, & sorores tertij ordinis, necnon mantellati, corrigiati, pizocharæ, cordellati, & alij quocunque nomine nuncupati in proprijs domibus habitantes, sepulturam vbi voluerint eligere valeant, sed die Pascatis tantum Eucharistiam, nec non extremam vnctionem cæteraque Ecclesiastica Sacramenta (pœnitentiæ Sacramento dumtaxat excepto) a proprio sacerdote recipere, & ad onera quę laicis incumbunt perferenda, teneantur, ac in foro sęculari coram iudicibus sęcularibus conueniri possint. Et ne censura vilescat Ecclesiastica, & minoris authoritatis interdicti sententia reputetur, ijdem dicti tertij ordinis ad diuina audienda in Ecclesijs suorum ordinum tempore interdicti nullatenus admittantur, si causam dederint interdicto, vel causam ipsam nutriant seu foueant, aut dantibus, auxilium, consilium, vel fauorem quoquo modo præstiterint. Collegialiter aut viuentes, seu cum Claustralibus habitantes, ac mulieres virginalem, seu celibem, aut castam vidualem expresso voto, & sub dicto habitu vitam ducentes, priuilegijs quibus fratres ordinis eius

tertiæ

tertiæ regulæ habitum gestant gaudere debeant. Omnia etiam singula supradicta ad reliquos religiosos ordinum quorumcumque extendi, & per eos etiam seruari debere volumus atque decernimus. (Saluis tamen in reliquis desuper non expressis, tam Episcoporum quam fratrum, & aliorum religiosorum prædictorum iuribus, quibus per præmissa in aliquo præiudicare seu quicquam innouare non intendimus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis ac statuti, & consuetudinibus dictorum ordinum iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis, firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, & indultis, ac literis Apostolicis contra præmissa, seu aliquod præmissorum eisdem ordinibus concessis, etiam in Mari magno contentis, quibus etiam si ad illorum derogationem de eis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per generales clausulas id importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma seruanda esset, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, specialiter, & expressè derogamus. Cœterisque contrarijs quibuscunque. Decernentes ex nunc irritum, & inane si secus super his à quoquam quauis authoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari. Eosdem in super fratres in virtute sanctæ obedientiæ monemus, vt eosdem Episcopos loco sanctorum Apostolorum subrogatos pro debita, & nostra, ac Apostolicæ Sedis reuerentia, congruo honore, & conuenienti obseruantia venerentur. Ipsos quoque Episcopos hortamur, ac per viscera misericordiæ Dei nostri requirimus, vt fratres ipsos affectu beniuolo prosequentes, charitatiue tractent, ac benignè foueant, seque illis minimè difficiles, aut duros, vel morosos, sed potius faciles, mites, propitios, piaque munificentia liberales exhibeant, ac in omnibus prædictis tanquam in agro Dominico cooperatores, eorumque laborum participes, prompta benignitate recipiant. Eorumque iura cum omni charitate custodiant, atq; defendant, vt tam Episcopi quam fratres præfati quorum opera velut lucernæ ardentes supra montem posita omnibus Christi fidelibus lumen præbere debent, ad Dei laudem, fidei Catholicę exaltationem, populorumque salutem de virtute in virtutem proficiant, ac exinde à largissimo bonorum omnium retributore domino perhennis vitæ præmium consequi mereantur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum statuti, ordinationis, voluntatis, derogationis decreti, monitionis, exhortationis, & requisitionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ in publica Sessione in Lateranen. Sacrosancta Basilica solemniter celebrata. Anno incarnationis Dominicæ M. D. XVI. decimanona Decembris. Pontificatus nostri anno quarto.

DE

II.

DECLARAT VOTVM TERTII HABITVS cuiuscumque Ordinis fratrum, & sororum simplicem esse, illosq; , ac illas priuilegijs, & immunitatibus, quibus fratres Ordinis cuius Tertiæ Regulæ habitum gestant fruuntur, etiam in proprijs domibus seorsum habitantes vti, & frui debere decernit, non obstante eiusdem Concilij Lateran. moderatione.

LEO Papa decimus. Ad futuram rei memoriam. ¶ Nuper in sacro Lateranensi Concilio in reformatione priuilegiorum religiosis concessorum, inter alia statuimus quòd fratres, & sorores tertij ordinis necnon mātellati, corrigiati, pizochare, cordellati, & alij quocunque nomine nuncupati in proprijs domibus habitantes, sepulturam vbi voluerint, eligere valeant, sed die paschatis tantum Eucharistiam, ac extremam vnctionem cæteraque Ecclesiastica sacramenta (pœnitentiæ sacramento dumtaxat excepto) à proprio sacerdote recipere, & ad onera quæ laicis incumbunt perferenda teneantur. Et ne censura vilescat Ecclesiastica, & minoris autoritatis interdicti sententia reputetur, ijdem dicti tertij ordinis ad diuina audienda nullatenus admittantur si causam dederint interdicto, vel ipsam causam nutriant, aut foueant, aut dantibus, auxilium consilium, vel fauorem quoquomodo præstiterint. Collegialiter vero viuentes seu cum claustralibus habitantes; ac mulieres virginalem seu cœlibem, aut castam vidualem, expresso voto, & sub dicto habitu vitam ducentes priuilegijs quibus fratres ordinis cuius tertiæ regulæ habitum gestant, gaudere debeat, prout in constitutione dicti Lateranensis Concilij eodem approbante Concilio desuper edita plenius continetur. Cum autem sicut accepimus à quibusdam nimium curiosis vertatur in dubium, an votum prædictum de voto solemni religionis intelligatur, cum illud tria substantialia comprehendat, obedientiam scilicet paupertatem, & castitatem, & circa dictas mulieres virginalem seu castam vidualem vitam ducentes, de virginitate, & castitate tantum modo mentio fiat. Nos ad tollendum omne dubium, motu proprio, & ex certa nostra scientia, àc de Apostolicæ potestatis plenitudine, harum serie decernimus, & declaramus, quòd in præmissis, de voto solemni religionis minimè intelligi debeat, ita vt mulieres virginalem, aut celibem uitam simpliciter uiuentes, etiā in consanguineorum, & affinium suorum, aut proprijs domibus, uel seorsum habitantes; priuilegijs, & immunitatibus prædictis in omnibus, & per omnia frui, & gaudere debeant. Non obstantibus omnibus illis, quæ in dicta constitutione nostra uoluimus non obstare. Cæterisque contrarijs quibuscumq;

Datum Romæ sub annulo Piscatoris, die prima Martij.

M.D. XVIII. Pont. nostri anno quinto.

DE

III.

DE VNIONE FRATRVM ORDINIS MINORVM de Obseruantia, & Ordinis fratrum Minorum Conuentualium, Ministrorumque, & aliorum officialium electione, & officio.

LEO Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. ¶ Omnipotens Deus cuius perfecta sunt opera, qui cuncta sapientissimè condidit in numero pondere, & mensura, & cuius nutu omnia reguntur, Romanum Pontificem sic Catholicæ præfecit Ecclesiæ, vt quæ diuino honori salutique fidelium cognouerit accommoda, non solum faciat, sed quantum in ipso fuerit aspirante cœlesti gratia ad debite perfectionis perducat effectum. Sanè diebus nouissimis cum generalissimum capitulum totius ordinis Beati Francisci conuocari fecissemus, illudque in domo de Ara cœli de vrbe dicti ordinis celebrari debere ordinauissemus pro vnione vniuersali fratrum prædictorum sub vno capite reformato, inter alia facienda pro votiua huiusmodi vnione de venerabilium fratrum nostrorum Sanctę Romanę Ecclesiæ Cardinalium, consilio, & assensu, necnon ad Regem, & Principum Christianorum humiles, & instantissimas preces auctoritate Apostolica Statuimus, & ordinamus. Quod de cætero perpetuis futuris temporibus Minister generalis totius ordinis Sancti Francisci, a solis, & de solis reformatis fratribus dicti ordinis viuentibus absque priuilegiis bona temporalia concernentibus eligi debere. Cui omnes & singuli Fratres secundum regulam eiusdem Beati Francisci subiici, & obedire tenerentur. Et deinde fratres Conuentuales cum priuilegiis eis à Sede Apostolica concessis viuentes, ac redditus, & possessiones aliave bona temporalia secundum huiusmodi priuilegia retinere volentes per alias nostras litteras etiam statuimus, & ordinamus, quòd vnum ex eisdem fratribus Conuentualibus vita vt moribus idoneum sibi eligere possent, qui eorum Magister generalis appellaretur, & eorumdem fratrum Conuentualium sub dictis priuilegiis viuentium, curam gerere, & electionis de se factę confirmationem a dicto Ministro generali totius ordinis petere deberet, prout in literis prædictis plenius continetur. Cumq; in capitulo generalissimo in dicta domo de Ara cœli, huiusmodi nuper per fratres reformatos celebrato ibidem præsentibus auctoritate nostra Protectore ipsius ordinis, & aliis duobus ex Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus, ad id a nobis specialiter deputatis, die ad hoc per nos assignata fratres ipsi vocem in electione Ministri Generalis huiusmodi habentes, dilectum filium Christophorũ de Forliuio, qui Vicarius Generalis fratrum Minorum de familia tunc fuerat, in Ministrum Generalem totius ordinis Sancti Frãcisci rite, & recte, Fratres vero Conuentuales cum priuilegiis, vt præfertur viuentes in domo sanctorum Apostolorum etiam de vrbe dicti ordinis ad id etiam legittimè congregati dilectum filium Antonium Marcellum vita, & moribus idoneum in Magistrum Generalem fratrum Conuentualium huiusmodi etiam elegissent, Nos cum audiuimus electiones de Ministro, & Magistro pręfatis per eosdem Fratres iuxta ordinationes nostras prædictas spiritusancto id operante summa cũ caritate, ac pace, & vnione, factas fuisse dictum Antonium in Magistrum fratrum Conuentualium electum coram nobis pręsentem in domino benediximus, ac benedictionem nostram huiusmodi pro confirmatione quam à præfato Ministro Generali petere tenebantur, pro hac vice dumtaxat sufficere volumus, ac desiderantes per eosdem Christophorum Ministrum, & Antonium Magistrum sic electos, & eorum successores fratres sibi cõmissos sub prospero, & felici regimine gubernari, ac in pacifico, & in tranquillo statu conseruari posse cogitauimus tali modo prouidere, quòd de cętero odor bonæ famę eorumdem fratrum, apud omnes Christifideles etiam Reges, & Principes religionis Christiane perpetuis futuris temporibus redoleat, & pax, & vnio plurimum ab omnibus desiderata conseruetur omnisque desiderii occasio, quæ humani generis procurante inimico exoriri posset, extinguatur & penitus collatur aliqua per eosdem Ministrum, & Magistrum aliosque ipsius ordinis professores firmiter, & inuiolabiliter seruanda, Motu proprio &

ex certa

ex certa nostra ſcientia ac matura cum eiſdem Cardinalibus Præſidentibus deliberatione præhabita duximus ſtatuenda, videlicet quod præfati Antonij Magiſtri Generalis fratrum Conuentualium ſucceſſores ab eiſdem Fratribus Conuentualibus pro tempore electi confirmationem ab eodem Miniſtro Generali, & ſucceſſoribus ſuis Miniſtris Generalibus totius ordinis, quemadmodum Vicarij generales tunc de familia nuncupati petere tenebantur. Ac quòd Magiſter nunc, & pro tempore electus ad regimen fratrum Conuentualium Sancti Franciſci iuxta dictam noſtram ordinationem Magiſter Generalis fratrum Connentualium imperpetuum appellari debeat. Quodque in ſingulis prouincijs deputati ad regimen fratrum Conuentualium de cætero Magiſtri Prouinciales Fratrum Conuentualium cum ſuis ſigillis vocari, & a Miniſtris Prouincialibus regularis obſeruantię in prouincijs iuxta morem dicti ordinis reſpectiue pro tempore exiſtentibus confirmationem electionum de eis pro tempore factarum, eo modo quo Vicarij Prouinciales olim de familia nuncupati a tunc Miniſtris Prouinciarum fratrum Conuentualium petere tenebantur, etiam petere teneātur. Quodque tam Generalis, & Prouinciales Miniſtri præfati tam antequam poſt Generalis, & aliorum Magiſtrorum confirmationem huiuſmodi tam de Generali, & Prouincialibus quam aliis fratribus Conuentualibus huiuſmodi, & eorum, ac aliorum tertij ordinis Frarrum, & Sororum, nuncupatorum, qui eatenus ſub Miniſtro generali Conuentualium fuerant regimine nullatenus ſe intromittere, aut eos per ſe vel ſuos commiſſarios viſitare ſeu corrigere poſſint, nec aliquam iuriſdictionem ſeu ſuperioritates in ipſos exercere valeant pręterquam cum ipſum Miniſtrum generalem pro tempore exiſtentem ad ipſorum fratrum Conuentualium domos, & loca declinare contigerit, quo caſu ipſe Miniſter eoſdem fratres Conuentuales paterne viſitare, ipſeque fratres Conuentuales eundē Miniſtrum Generalem tanquam totius dicti ordinis ſuperiorem omni cum caritate, & dilectione recipere debeant, dummodo idem Miniſter generalis nunc, & pro tempore exiſtens nihil iudicialiter circa ipſos fratres conuentuales, ac domos eorum, & loca, ac etiam Monaſteria Monialium ſub eorum cura degentium exerceat niſi eo modo, quo Miniſter generalis tunc fratrum conuentualium ſuper fratres de familia, & eorum domos, & loca, & Monaſteria Monialium tempore conuocationis dicti capituli Generaliſſimi exercebat exercere poſſit. Et inſuper generali & prouincialibus Miniſtris pro tempore exiſtentibus ſub excommunicationis latæ ſententiæ pœna præcipimus, & mādamus, ne directe, vel indirecte etiam fauore dominorum temporalium, Ciuitatum, & Vniuerſitatum, Oppidorum, Terrarum, & Villarum, ac perſonarum Eccleſiaſticarum etiam Prælatorum quorumcumque, ſeu eorundem Cardinalium ſiue alio quæſito colore vel ingenio malitioſe, quòd domus, & loca fratrum Conuentualium, ſeu Monaſterio Monialium curæ Magiſtri generalis Conuentualium huiuſmodi ſubiecta, & quæ hactenus ſibi dicto miniſtro generali fratrum Conuentualium fuerant eis quoquomodo auferantur procurare præſumant. Et nihilominus quicquid in contrarium attentatum fuerit ſit eo ipſo irritum & inane. Domus autem, & loca, ac Monaſteria Monialium Magiſtro Generali fratrum conuentualium ea ſubiecta eſſe intelligi volumus, quę Apoſtolica vel alia auctoritate Miniſtro Generali ante celebrationem dicti capituli generaliſſimi proximè in dicta domo Aracœli celebrati ſubiecta erant, & in quorum poſſeſſione ipſe tunc miniſter generalis Conuentualium exiſtebat, præſertim domus ſeu Conuentus Aſſiſij, & Sancti Saluatoris de Vrbe, aliæque quamplures domus, ac multa Monaſteria Monialium quæ eidem Miniſtro Generali tunc immediatè ſubiecta erant, quæ omnia ex nunc Magiſtro generali Conuentualium immediatè ſubiecta perpetuò ſint, & eſſe cenſeantur, Exceptis domibus, & locis, ac monaſteriis monialium dictorum in fratrum reformatorum per priores literas noſtras huiuſmodi nuper vnitis, quę Generali, & Prouincialibus Miniſtris in ſuis prouinciis reſpectiuè in omnibus ſubiecta remanere volumus. Statuimus etiam quòd ſi fratres Conuentuales quandoque ſe reformare voluerint, reformatio ipſa iuxta priuilegia Apoſtolica eis conceſſa per ſuos generalē & prouinciales Magiſtros dumtaxat fieri debeat, niſi vbi fratres alicuius domus ſeu cōuentus ad veram, & regularem obſeruantiam, & omnimodam generalis, & prouincialium Miniſtrorum obedientiam venire, & generali, ac aliis Miniſtris prefatis ſe ſubiicere volent. Quo caſu ſi fratres illarum domorum in quibus a decem vſque ad viginti tres in aliis vero domibus in quibus numerus a viginti vſque ad quemcumque numerum

fratrum

fratrum eorumdem Conuentualium fuerit, duæ tantum partes subiectioni, & submissioni huiusmodi consenserint, tunc Generalis, & alij prouinciales Ministri pro te mpore existentes domos fratrum subiectioni, & submissioni huiusmodi modo præmisso consentientium quacumque contradictione non obstante domos fratrum Conuentualium, & illarum fratres huiusmodi liberè, & licitè recipere possint. Domos vero fratrum Conuentualium in quibus minor numerus quam denarius fuerit, & de omnium fratrum Conuentualium earumdem domorum consensu nullatenus recipere valeant, sed illę Generalis, & aliorum Prouincialium Magistrorum reformationi liberè dimittantur. Singulis vero fratribus Conuentualibus ad generalem, & Prouinciales ministros transire volentibus ab eorum superiore prius petita licet non obtenta licentia liberam transeundi licentiam, & facultatem concedimus. Præterea volumus quod illi ex fratribus Conuentualibus qui de cætero vitam reformatam sub Generalis sub Prouincialium Magistrorum cura ducere voluerint, sub eorum regimine permanere possint, dummodo aliquo signo notabili distinctiuo distinguantur, & discernantur ab illis qui vitam regularem sub Generali seu Prouincialibus Ministris ducant, prout Generalis Minister, & Magister inter se conuenerint bonis præfatorum domorum reformandorum immobilibus, & omnibus quorum fratres reformari non sunt nec capaces esse volunt generali, & alijs prouincialibus Magistris ad eorum liberam dispositionem libere remanentibus: Et ne inter reformatos, & conuentuales fratres præfatos super præcedentia dissensio, & contentio oriri possit, volumus, & etiam statuimus quòd inter eos talis ordo seruetur. Videlicet quòd in processionibus, & funeralibus, ac exequijs, necnon omnibus alijs actibus publicis fratres Conuentuales fratribus regularis obseruantiæ locum digniorem relinquere teneantur. Si tamen aliqui graduati seu antiqui Patres aut Guardiani domorum Conuentualium remanere vellent cum quibusdam fratribus antiquioribus sub Generali, & Prouincialibus Ministris viuentibus, tunc & in hoc casu, vt euitetur, dissensio huiusmodi, & perfecta vnio conseruetur, simul incedere, ipseque Conuentuales semper eorum crucem, & vexillum per eos deferri solitum deferre libere, & licite valeant. Postremo omnia, & singula priuilegia, & indulta dicto ordini tam per nos quam per alios quoscumque Romanos Pontifices hactenus concessa eisdem fratribus regularis obseruantiæ, ac Conuentualibus (inquantum præmissis non sint contraria) auctoritate, & tenore præsentium inuicem perpetuò communicamus, & suffragari volumus, eaque omnia etiam illis de nouo concedimus. Quocirca Cameræ Apostolicæ generali Auditori, necnon vniuersis Patriarchis Archiepiscopis, & Episcopis, & Ecclesiarum Prelatis, ac quibuscumque in indignitate Ecclesiastica constitutis personis per Apostolica scripta mandamus quatenus ipsi, & eorum singuli præsentes nostra literas, & in eis contenta quæcumque vbi & quando opus fuerit, ac quotiens pro parte Ministrorum, aut alicuius ipsorum super hoc requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant eos præsentibus literis, ac omnibus, & singulis in eis contentis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos desuper inter se, ac etiam per quoscunque alios quauis auctoritate, & potestate fungentes quomodolibet indebite molestari, aut perturbari, Contradictores per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris opportuna remedia appellatione postposita compescendo, Inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii secularis. Non obstantibus quibuscunque literis Apostolicis, & indultis etiam sacri Concilij Constantiensis dictæ religionis fratribus familijs congregationibus denominationibus, aut alicui eorum siue illarum auctoritatibus, & institutoribus sub quibusuis verborum formis solemnitatibus, & clausulis fortioribus, & insolitis concessis, seu forsan iu futurum concedendis, quibus (etiam si ad illorum derogationem de illis eorumque totis tenoribus specialis specifica expressa indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per generales clausulas id importātes mentio seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma seruanda esset) illorum omnium tenores præsentibus pro sufficienter expressis & insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, expresse derogamus, contrarijs quibuscumque. Aut si ministris, & Magistris, ac fratribus præfatis, vel quibusuis alijs communiter, vel diuisim ab Apostolica sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

P

tionem. Cæterum quia difficile foret præsentes literas ad quælibet loca vbi opus fuerit deferre, volumus & auctoritate Apostolica decernimus, quod Transumptis præsentium manu notarii publici signatis, & alicuius prælati Ecclesiastici sigillo munitis ea prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur si præsentes originales literę essent exhibitę vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum præcepti, statuti, communicationis, conclusionis, mandati, derogationis, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ Apud Sanctum Petrum Anno incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo decimoseptimo, pridie Idus Iunii. Pontificatus nostri anno Quinto.

IIII.

STATVIT POENAS CONTRA contemnentes priuilegia fratrum, eorumq; bona, & iura occupantes.

Dilecto filio Priori Generali Ordinis Æremitarum Sancti Augustini.

LEO Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Dilecte fili salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Licet sponte nostra inclinati magnopere simus, vt quæ ad ordinum religiosorum decus vtilitatem, & ornamentum accommodata sunt, libenter prompteque faciamus; tamen fit animus noster, voluntasque paratior, cum eorum, qui ipsis ordinibus profecti sunt, virtute, ac diligentia ad bene religiosis consulendum inuitamur. Quare cum te quem præter cæteras, & animi, & ingenij dotes, hoc etiam singulari dono decorauit Altissimus, vt esses ei in omni genere famulatus, & ad populum præceptis Euangelicis copiosissimè, atque ornatissimè exponendis maximo concursu, & vtilitate fideliū, & ad fratres tuos generali curæ totius ordinis integerrimè, ac summa cū industria administranda aptissimus, & omnium commendatione maximè celebris, etiam videamus de salute, & tranquillitate gregis, & Ordinis tibi commissi sollicitum: iustissimis tuis precibus, ac meritis adducti, libenter nostræ, & apostolicæ autoritatis firmamentum ijs, quæ tibi per prædecessores nostros concessa sunt, adijcimus. Ac in primis quidem, vt obuiam eamus nonnullis, quos audiuimus tua, siue ordinis tui, vel loca, vel iura, vel fratres vexare, nec nostris, prædecessorumuè nostrorum Romanorum Pontificum scriptis, priuilegijsque. Ordini tuo concessis (vt meritò deberent) parere: quorum temeritatem, vel importunum ausum, vel retundendum, vel omnino comprimendum duximus. Quamobrem cum religioni tuæ Eremitarum Sancti Augustini multa tui causa concesserimus, vel confirmauerimus, ac optemus, vt quæ spiritualia sunt per multorum fidelium mentes quam cumulatissimè diffundantur, idcirco statuimus, vt quicquid indulgentiarum, & gratiæ fratribus Monialibus, Mantellatis, Corrigiatis concessum est, id omne vtrique sexui concessum, intelligi, Viris scilicet, atque mulieribus, modò à Generali, vel Priore, vel Rectore alicuius loci Ordinis authoritate, gratiæ assequendæ facultatem obtinuerint. Et quoniam omnes tui Ordinis tam res, quam personas, immediatè sub Apostolica sede esse volumus: iccirco mandamus omnibus Christifidelibus, vt nemo bona Ordinis vestri, vel occupare, vel vexare audeat, quod tam de personis prædictis, quam de locis, Conuentibus, possessionibus, & alijs quibuscumque rebus ad loca, personasvè pertinentia intelligi volumus, siue pecunia, siue mobilia ea sint. Et si vel occupantes, vel vexantes à fratribus tuis moniti, non integrè per tridui spatium, omnia restituerint, aut vexare omnino destiterint, excommunicationis nodos incurrere, à qua absolui nisi à sede Apostolica, & in mortis articulo, non possint. Quod si seculares vestre

res vestro Mari magno, vel cuiquam concessionum vestrarũ contraire temere audeant, pro excommunicatis publicari volumus. Si clerici, præter censuram supradictam, dignitatibus, & beneficijs Ecclesiasticis priuatos esse, eaque liberè impetrari posse decernimus. Confirmamusque quidquid de Apostatis, vel Ordinem exeuntibus, quod quidem volumus interpretari, & intelligi, tam de ijs, qui hactenus Ordinem ipsum exierint, quam de ijs, qui in posterum forrasse exituri sunt, iam per fe. re. Martinum Quintum, quam per Iulium secundum prædecessores nostros per literas Apostolicas vestro concessum est Ordini, aliaque omnia, & singula, quæ in Quinternione Maris magni, seu in quibusuis alijs litteris Apostolicis, eidem Ordini concessis continentur. Præterea ut omnia quam firmissima sint, quæ uobis eadem Sedes elargita est, Motu proprio, & scientia, atque de plenitudine potestatis uolumus, statuimus, & decernimus, ut hęc nostra concessio, & quæcumque alia, uel tibi, uel tuo ordini facta siue per se, siue per communionem, quam fecimus cum alijs ordinibus, & congregationibus, eandem omnino vim, atque efficaciam perpetuo habeant tam in iudicio, quam extra iudicium, quam si plumbeo sigillo obsignatæ essent, haberent: quod intelligi uolumus tam de ijs, quæ in forma Breuis, quam de ijs, quæ per supplicationes expedita sunt, in quibus placuit, quod sola signatura sufficeret. Quamorem, tam omnibus præmissis, quam quæcumq; alia fuerunt tuo ordini utcumque concessa, siue ipsa exemplaria, siue eorum transumpta ostendantur, Prælati alicuius, aut publici Notarij manu signata, aut etiam Generalis ordinis sigillo firmata, eodem motu, scientia, & potestate decernimus, mandamusq; eãdem omnino, & uim eis inesse, & fidem adhiberi, ac si plumbi signum haberent. Quod si quis huic nostro decreto, ac concessioni, aut cuiquam aliarum, quæ tuo Ordini (utcumque factæ sunt) contraire, aut minus integre cedere, & parere ausus sit, uolumus, ut eandem pœnam incurrant. Irritum, cassum, atque inane faciendo quicquid contra hanc concessionem, aut contra quantumcumque, aliam, utcumque ordini vestro factam, etiam quicquid aduersus leges, aut regulam, aut constitutiones, aut diffinitiones, aut mores ordinis tui, siue à fratribus, siue à cõgregationibus, siue à secularibus, siue ab Ecclesiasticis personis, vel in hunc vsque diem, vel in posterum impetratum, vel attentatum fuerit, etiam si ab Apostolica sede expresse contra hoc quicquam concessum fuerit, quod omne nullius momenti, & pro infecto haberi volumus, nisi his nostris litteris non per generales clausulas, sed de verbo, ad verbum (ordine consentiente) derogatum fuerit. Non obstantibus præmissis, aut apostolicis priuilegijs, litteris, constitutionibus, & Ordinationibus, alijsque quibuscumque in contrarium facientibus siue à Sede Apostolica, siue à quocumque alio quauis dignitate prædito concessis hactenus, aut in posterum concedendis. Quibus etiam, si expressa, ac de verbo ad verbum, aut quocumque alio modo mentio fieri deberent, cum omnia in pręsentibus pro expressis in specie habentes, in specie, expresseque derogamus, ac quatenus contraria sint, nullius omnino momenti esse volumus. Quod si quis his fidem non adhibuerit, aut non plenissimè acquieuerit, pœnam subeat, quam supra constituimus. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die VI. Mai 1514. Pontificatus nostri anno secundo.

V.

ISITANTIBVS ECCLESIS FRATRVM Ordinis Minimorum in quibusdam anni solemnitatibus Indulgentias vnà cum facultate à casibus reseruatis absoluendi concedit.

LEO Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Vniuersis Christifidelibus, præsentes litteras inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Pastoris æterni, qui vt humanum genus ab æterna damnatione eripere, se in ara Crucis immolari non abnuit, vices, quàmuis immeriti gerentes in terris, id super reliqua vota nostra, feruenter optamus, vt cunctos fideles, quos ipse sui prætiosi sanguinis sparsione, Deo patri reconciliare curauit quorum regimen, & gubernationem nobis commisit ad recolendam iugiter memoriam suę passionis, & visitandum Ecclesias, aliqua religiosa loca, præsertim sub inuocatione B. MARIAE Virginis, cuius vbera, ipsum Redemptorem nostrum lactare meruerunt, fundata inuitemus, & pro vt in Domino conspicimus salubriter expedire, frequentius excitemus. ¶ Cupientes igitur vt IESV MARIAE Thuronen. & Beatæ, ac omnium Sanctorum Ambasien. nec non eiusdem Beatæ MARIAE totius gratiæ Parisien. ac Sanctę Helenæ Siemen. ordinis Minimorum domum Ecclesię, ad quas, vt accepimus, Beatus Franciscus de Paula, dicti ordinis institutor, & dum viueret generalis corrector singularem gerebat deuotionis affectum, congruus frequentetur honoris, & Christifidelium deuotio, ad Ecclesias ipsas, & Domini nostri Iesu Christi passionem magis augeatur. ¶ Ipsique fideles eo libenter confluant ad easdem, quò ex hoc ibidem dono cœlestis gratiæ vberius conspexerint se refectos; de omnipotentis Dei misericordia, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius authoritate confisi, omnibus, & singulis vtriusque sexus Christifidelibus verè pœnitentibus, & confessis, qui Ecclesias alicuius ex prædictis, vel alijs domibus dicti ordinis, in cęlebritate omnium sanctorum, & dictæ Beatæ Mariæ Assumptionis, & eiusdem Annuntiationis, ac Penteeostes festiuitatibus, à primis vesperis cęlebritatis, & singularum festiuitatum huiusmodi, vsque ad occasum solis sequentis diei annuatim deuotè visitauerint, & inibi in dictæ passionis memoriam quinquies orationem dominicam, & totiens salutationem angelicam huiusmodi recitauerint, decem annorum, & totidem quadragenarum indulgentiam in Domino misericorditer concedimus. ¶ Et vt Christifideles prædicti, qui ad ecclesias ipsas, pro huiusmodi consequenda indulgentia pro tempore confluerent, huiusmodi indulgentiæ facilius participes esse possint, omnium, & singularum constructarum, & construendarum domorum ordinis minimorum huiusmodi correctoribus, nunc & pro tempore existentibus deputandis annis singulis sex, aut plures presbyteros ydoneos seculares, aut dictorum domorum fratres, qui in cęlebritate, & alijs festiuitatibus prædictis, & die præcedenti, in dictis Ecclesijs, eorumdem confluentium confessionibus diligenter auditis, eis pro commissis per eos prædictis, etiam in singulis casibus Episcopalibus, absolutionis beneficium impendere, & pœnitentiam salutarem iniungere. ¶ Necnon vota quæcunque per eos, pro tempore emissa, (Religionis, & castitatis, ac vltra marino, necnon liminum Apostolorum Petri, & Pauli, ac Sancti Iacobi, in Compostella, votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare valeant licentiam, & facultatem tenore præsentium concedimus, præsentibus, perpetuis futuris temporibus valituris. Volumus autem, decernimus, & declaramus, quòd si contingat nos, aut sedem Apostolicam, in posterum huiusmodi indulgentias, & facultates reuocare, cassare, & annullare, seu suspendere, quòd præsentes litterę, ac in eis contenta quæcunque, nullatenus includantur, nec per tales, vel alias reuocationes, cassationes, declarationes, decreta, & suspēsiones sublata quomodolibet intelligantur, etiam si de huiusmodi intentione nostra, & mente, non derogandi specialis, expressa, & non per generales clausulas, quæ huiusmodi specificam mentionem importare viderentur, aut importarent, etiam fierent. Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ. 1513. pridie nona Maij Pontificatus nostri anno primo.

RECV-

VI.

RECVSANTIBVS ORDINARII, AVT negligentibus Regularium Ecclesias consecrare, licet eis quemlibet alium Catholicum Episcopum pro illis consecrandis adire dictasq; Ecclesias pollutas Benedicendi, & reconciliandi eorundem Regularium Prælatis condonatur facultas.

Dilectis filijs Citramontanis, vt Vltramon. Generalibus, & Prouincialibus Vicarijs, necnon Guardianis, fratribus Ordinis Minorum de Obseruantia nuncupatis.

LEO Papa X. Dilecti filij salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Religionis suadet honestas, & deuotionis vestre promeretur affectus, vt vos Apostolici fauoris suffragio prosequentes, precibus vestris præsertim commodum, & decorem ordinis vestri concernentibus (prout possumus) fauorabiliter annuamus. Cum itaque (sicut nobis nuper exponi fecistis) dudum fe. re. Sixti Papa quartus prædecessor noster vobis, vt paramenta, & ornamenta Ecclesiastica, ac corporal a, & alia in quibus Chrisma non interuenit benedicere possitis gratiose concesserit, & ab illo tempore in possessione benedicendi paramenta, & corporalia huiusmodi, secundum limitationem inter vos in capitulis vestris factam fueritis, ac in diuersis etiam remotis partibus, & insulis de nouo ab infidelibus recuperatis diuersæ domus ordinis vestri constructę existant, & in dies construantur, & ordinarij locorum non semper in suis ciuitatibus, & diocesibus resideant, & interdum in remotis agant, & sæpius contingat loca, & cimiteria earumdem domorum sanguinis effusione seu alias pollui: ac illarum fratres non semper ordinarios locorum pro illis reconciliandis adire possint; immò quandoque illis graue seu dispendiosum existat ad illos quandoque per tres deitas ab eorum domibus distantes accedere, nobis humiliter supplicari fecistis, vt cum piæ memoriæ Pius Papa secundus etiam prædecessor noster dilectis filijs fratribus Minoribus indultum Ecclesias, & Cimiteria sua benedicendi, & reconciliandi concesserit: ac interdum ex his pręsertim in remotis agentes quandoq; per duas dietas adiri nequeat, vobis super his opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur qui religiosorū personarum vota per quæ eorum dispendijs obuiatur, ac commodis & profectibus prouidetur, studio charitatis libenter prosequimur, huiusmodi supplicationibus inclinati, vobis & pro tempore existentibus Generalibus, & Prouincialibus, ac guardianis vestrorum ordinis obseruantiæ, vt Ecclesias, Oratoria, & loca quæcunq; recepta, & recipienda nondum consecratas seu consecrata (facta prius requisitione ab Episcopo locorum, eisque recusantibus) per quemlibet alium catholicum Episcopum (gratiam, & communionem dictæ sedis habentem) consecrari facere. Ac vestri ordinis Generalibus, & Prouincialibus, Vicarijs, & Custodibus, ac Guardianis pro tempore existentibus pręfatis: vt omnia, & singula eiusdem ordinis, & obseruantię, Ecclesias Cimiteria, & Capitula, & Oratoria vbicunque existentia receptas, & recepta, recipiendas seu recipienda: ac paramenta, & ornamenta, ac alia quæcunque ad diuinum cultum, & vsum vestrum necessaria in quibus Crisma non interuenit, pro vestro vsu tantum solemni benedictione, ac etiam per Vicarium seu Guardianos, aut alios ad hoc à vobis in vestri capitulis generalibus prouide deputandos benedicere. Ac illos seu illa, & eorum qualibet, sanguinis, seu seminis effusione, seu alias quomodolibet pollutas, seu polluta, quoties opus fuerit aqua per vos (præsertim in locis remotis, vbi Episcopum aquam benedicentem per duas dietas adire non poteritis) benedicta reconciliare libere, & licitè valeatis, authoritate Apostolica, tenore pręsentium concedimus, & in-

benedictio nomine pro ... (handwritten marginal note)

& indulgemus. Non obstantibus quibusuis Apostolicis, ac in prouincialibus, & Synodalibus concilij editis, generalibus, vel specialibus, constitutionibus, & ordinationibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romę apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die tertia Februarij 1514. Pontificatus nostri Anno primo.

VII.

INDVLGET FRATRIBVS MINORIBVS DE Obseruantia quod eorum conscientiæ satisfaciant dicendo vnam missam pro multis pro quibus non datur eis elemosina æquiualens vnius Iulij.

Similem concessionem Iulij II. habes supra Coust. viij. & infra Const. sequenti.

Dilectis filijs Vicarijs generalibus, & vniuersis fratribus ordinis Minorum: de familia, seu Obseruantia, nunc, & pro tempore vbicumque degentibus.

LEO Papa X. Dilecti fili salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ cum sicut accepimus, propter deuotionem, quam vtriusque sexus Christifideles ad ordinem fratrum Minorum de obseruantia gerunt, contingat sæpius, vt fideles ipsi plures missas, per eosdem fratres cœlebrandas, elargira eis aliqua eleemosina comittant, & in aliquibus regionibus, in eleemosinam celebrationis vnius missæ certa pecuniæ quantitas, valde parua, & tenuis dari consueuit, adeò quòd vos ob eleemosinam, quæ singulariter a pluribus elargitur, tot missas, quot sunt largienres, pro singulis celebrare non valeatis. Vnde dubitatis super his conscientias vestras prægrauari: Quare pro parte nobis fuit humiliter supplicatum, vt vobis, & pro tempore existentibus fratribus ordinis, & obseruantiæ prędictorum, & conscientiarum vestrarum puritati, paterna cura, de benignitate Apostolica prouidere dignaremur. Nos itaque qui ordinem vestrum propter vberes, & salutiferos fructus, quos ordo ipse in agro Domini in dies producere non cessat, in visceribus charitatis gerimus, vestrisque in hac parte supplicationibus inclinati, vobis, ac pro tempore existentibus fratribus ordinis, & obseruantiæ prædictorum, quod celebrando vnam missam dumtaxat, (si eleemosina æquiualens vnius Iulij non elargitur) etiam si duas, tres, aut quatuor, vel plures missas celebraturi, occasione diuersarum, vel plurium eleemosinarum huiusmodi effetis, & in dicta celebranda Missa, pro omnibus, qui pro dictis missis in eleemosinam vsque ad summam huiusmodi, contribuerint, vel contribuent in futurum, commemorationem in genere faciendo, in hac conscientiarum vestrarum puritati satisfactum ferè, & esse authothoritate Apostolica decernimus patiter, & indulgemus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusuis litetis Apostolicis, per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros prædicto ordini, subquibusuis verborum formis, & expressionibus, ac clausulis quantum umque fortissimis, & insolitis concessis, & concedendis, quibus tenores illarum, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro expressis habentes (illis alias in suo robore permansuris) ac vice dumtaxat, inquantum præmissis contrariari viderentur, specialiter, & expresse derogamus. Cæterisque contrarijs quibuscunque. Cæterum quia difficile foret, præsentes ad singula loca, (quibus opus esset) defferri, volumus, & dicta authoritate decernimus, quòd illorum transumptis manu alicuius notarij publici subscriptis, & sigilli alicuius Vicarij Prouincialis ordinis huiusmodi communitis, tanta fides adhibeatur quanta

quanta, adhiberetur præsentibus, si essent exhibitę vel ostensæ in medium. Datum Romę apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die 23. Martij 1517. Pontificatus nostri anno quinto.

VIII.

CONCEDIT CORRECTORI GENERALI Ordinis Minimorum, quod possit cum suis fratribus dispensare, vt per eos in vnaquaque Missa nouem seu septem, vel minus collectę recitatę pro tot integralibus Missis valeant, & suffragentur, ac si singulæ pro singulis dicerentur.

LEO X. Ad perpetuam rei memoriam. Vniuersis, & singulis præsentes literas inspecturis salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Exposcit, dilectorum filiorum fratrum ordinum Minimorum, deuotionis sinceritas, & religionis promeretur honestas, vt eorum pijs petitionibus libenter annuamus. ¶ Licèt alias felicis recordationis, Iulius Papa II. prædecessor noster. Dilecto filio Francisco Binet, tunc correctori Generali dicti ordinis, per suas, in forma breuis, litteras concessit. Quòd ipsæ in visitatione domorum dicti ordinis, quam iuxta illius regularia instituta facere tenebatur, vel alias in aliquibus domibus, vel locis dicti ordinis, tàm pro Ecclesiarum fabricis, quàm alijs fratribus necessitatibus Missarum multitudinem copiosam inueniret, & cognosceret. Quòd illæ per fratres locorum, & domorum huiusmodi in Ecclesijs eorum iuxta obligationem, per eosdem fratres factam, aut relinquentium ordinationem celebrari non possunt, prout in Ianuensi, & Parisiensi domibus per illorum fratres factum esse cognouerat, vt cum fratribus locorum, & domorum huiusmodi, aut etiam ibidem pro tempore degentibus, & cum eorum quolibet dispensare posset. Ita quòd dispensatio super his per eundem Franciscum factam ab eodem prædecessore facta censeretur, cum eisdem fratribus. ¶ Ac nouem collectæ, per eos, aut eorum quemlibet, in vnaquaque Missa recitatæ, pro nomen Missis, ac septem Missis, atque de alijs descendendo, seu citra dictum numerum, cum omnium, & singulorum locorum, & domorum huiusmodi fratrum, ac etiam totius ordinis Minimorum huiusmodi, suffragiorum, orationum, sacrificiorum, ieiuniorum, vigiliarum, disciplinarum, & aliorum quorumcumque bonorum generalitate, singulis eiusdem ordinis benefactoribus, & benefactricibus, qui Missas ipsas, in Ecclesijs domorum, & locorum huiusmodi recitandas dederint, adeò plenè, & integrè valerent, & sufficerent, ac si Missæ huiusmodi, pro eis, & eorum quodlibet, iuxta piam eorum deuotionem, & intentionem: particulariter separatim recitatæ fuissent, prout in dictis litteris plenius continetur. ¶ Cum autem sicut nobis nuper, dilectus filius Germanus Lionet, modernus corrector generalis dicti ordinis, exponi fecit, pro eo, quod officium correctoriatus pręfati Francisci expirauit, ante quam domos dicti ordinis, partium Boemiæ, & Alemaniæ visitaret, quarum fratribus pro illorum sustentationes, aut aliàs deuotionis causa, duo baiochi, seu septem quatrini monetæ Ilalię, pro celebratione vnius Missæ, per Christi fideles communiter dari consueuerunt, & adeò pauci fratres in eisdem domibus existunt, quòd non possunt singulas Missas, pro singulis eleemosinis celebrare. ¶ Dubitauit ipse generalis corrector vigore earum litterarum eidem Francisco tunc correctori concessarum, posse cum dictis, ac alijs fratribus domorum Boemiæ, & Alemanię huiusmodi, necnon Regni Neapolitani, ac Siciliæ. Terræ laboris, ac Calabriæ dispensare, vt singuli fratres dictorum domorum in cœlebratione vnius Missæ, vnius Sancti, vel Sanctæ, vel alias quomodocumque ad eorumdem fratrum deuotionem recitatæ, seu etiam mortuorum, septem vel nouem commemorationes, pro

pro se-

ptem, vel nouem particularibus, & integrabilibus Missis, etiam si Missę huiusmodi specialiter de requiem, vel de quocumque Sancto, vel Sancta, vel alias integraliter recitatę forent. ¶ Pro quibus etiam tanquam pro Missis specialiter de requiem, vel vel de quibuscumque sanctis integraliter celebrandis eleemosynas vndecumque receperant satisfacere valeant, ac commemorationis huiusmodi, per eosdem fratres ad eorum deuotionem in vnica eorum Missa taliter facta, illæ plenè ualeant, & eis, quòd Missas huiusmodi celebrare mandauerint, suffragentur, ac super illis taliter recitatis fratres ipsi exonerentur, proinde ac si ijdem fratres septem, aut nouem Missas specialiter de requiem, vel de quocumque sancto, seu de diuersis sanctis, vel alias, iuxta quocumque benefactorum huiusmodi piam deuotionem, & intentionem, integraliter diuersis diebus celebrassent. ¶ Pro parte eiusdem Germani nobis fuit humiliter supplicatum, vt in præmissis pro eorum conscientiæ pace prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. ¶ Nos itaque huiusmodi supplicationibus inclinati, omnibus fratribus domorum dicti ordinis in partibus Alemaniæ, & Bohemię pro tempore consistentium, vt de cætero perpetuis temporibus, in celebratione vnius Missæ, vel nouem commemorationes ad eorum deuotionem, pro tempore recitatæ, pro septem, vel nouem, specialibus, & integralibus missis, etiam si illæ specialiter de requiem, vel de quibuscumque sanctis recitandæ forent, vel alias quomodocumque etiam si pro illis recitandis eleemosinas recepissent, seu in posterum reciperent, plenè satisfacere valeant. ¶ Accommorationes huiusmodi de quibuscumque sanctis, vel etiam defunctorum, vel alias ad eorundem fratrum deuotionem, taliter factæ eisdem fidelibus, quòd eleemosynas huiusmodi, pro ipsius missis celebrandis eisdem fratribus, pro eorum sustentatione dederint; seu in posterum eos dare contigerit, plenè suffragentur. ¶ Ipsique fratres super singulis missis huiusmodi, cum septem uel nouem collectis, ad eorum deuotionem taliter recitatis, integraliter in eorum conscientiis exonerentur, proinde ac si fratres ipsi singulis missas huiusmodi, & earum quamlibet specialiter de requiem, vel de ipsis sanctis, aut eorum quolibet, vel alias, quomodocumque iuxta piam benefactorum huiusmodi, & cuiuslibet eorum deuotionem, & intentionem diuersis diebus integraliter celebrassent, celebrare. ¶ Quodque dicti ordinis Generalis corrector, pro tempore existens, cum omnibus fratribus quorumcumque domorum dicti ordinis minimorum, vt dictis & alijs quibusuis regnis, & locis consistentium, super dictis missis, modo præmissis, celebrandis, dispensare, liberè, & licitè valeant, authoritate Apostolica tenore præsentium licentiam concedimus, pariter, & indulgemus, non obstantibus constitutionibus ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 23. Iulij 1513. Pontificatu nostri primo.

INDVL.

IX.

INDVLGENTIAM PLENARIAM, ET REMISSIONEM omnium peccatorum vtriusque sexus Christifidelibus visitantibus Ecclesiam Sanctissimæ Trinitatis Ordinis Minorum de Vrbe festis quibusdam cuiuslibet anni diebus concedit cum facultate a casibus absoluendi.

Indulgentia huiusmodi extensa fuit ad omnes eiusdem ordinis domos, & Ecclesias per Clementem vij. const. ij. & per eundem Leonem const. v.

LEO Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Et si cunctæ orbis Ecclesiæ, sub Sanctorum fundatæ vocabulis, sint pia deuotione fidelium venerandæ, illas tamen, quæ in honorem, & sub vocabulo Sanctę, & indiuiduæ Trinitatis dedicatę noscuntur, eò ex celebriori memoria conuenit venerari, quę ipsa Sancta Trinitas immediatius, & perfectius vota fidelium dirigit & ad gratias, exauditionis admittit. ¶ Cupientes igitur, vt claustrum domus eiusdem Sanctæ Trinitatis in monte Pincio de vrbe ordinis Minimorum à Beato Francisco de Paula instituti, & à fel. re. Alexandro Sexto, & Iulio secundo Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, & a nobis approbati, ac pluribus, & diuersis priuilegijs decorati, commoda fratrum dictæ domus habitatione construi cœptum cęterius perfici valeat, ac Ecclesia eiusdem domus, ad quam Romanus Populus, & etiam curiales, ac alij Christifideles diuersarum nationum singularem gerunt deuotionis affectum, congruis frequentetur honoribus, ac Christifideles ipsi, eò libentius deuotionis causa confluant ad eandem, quo ex hoc ibidem dono cęlestis gratiæ conspexerint, se refectos, de omnipotentis Dei misericordia, & beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius authoritate confisi, omnibus, & singulis vtriusque sexus Christifidelibus verè pœnitentibus, & confessis seu firmum confitendi propositum habentibus, qui prædictam Ecclesiam Sanctissimæ Trinitatis singulis diebus dominicis cuiuslibet Quadragesimę, & in resurrectionis, & Ascensionis Domini Nostri Iesu Christi, Pentecostes, & eiusdem Sanctissimæ Trinit. ac Natiuitatis eiusdem Domini Iesu Christi festiuitatum diebus, à primis vesperis singularum Dominicarum, & festiuitatum, seu dierum huiusmodi, vsque ad occasum solis cuiuslibet ipsarum, deuotè visitauerint, & ibidem in honorem Sanctissimæ Trinitatis ter orationem Dominicam, & totiens salutationem Angelicam recitauerint annuatim, singulis earumdem Dominicarum, & festiuitatum diebus huiusmodi, plenariam, & veram omnium peccatorum suorum remissionem, & indulgētiam. Eisdem verò Christifidelibus vniuersis qui Ecclesiam prædictam à media cuiuslibet anni Quadragesima, vsque ad octauas Paschæ inclusiuè annuatim similiter visitauerint, dictasque Dominicas orationes, & salutationes Angelicas ibidem similiter recitauerint, similes omninò indulgentias, quas consequuntur, seu pro tempore consequentur singuli Ecclesiam Beatæ Mariæ de Populo visitantes, authoritate Apostolica tenore præsentium in Domino concedimus, & elargimur.

¶ Alijs verò singulis Dominicis diebus cuiuslibet respectiuè anni, Ecclesiam ipsam modo prædicto visitantibus, triginta annos, & totidem quadragenas de iniunctis eis penitentijs misericorditer in Domino relaxamus. ¶ Et vt Christifideles ipsi, indulgentiarum huiusmodi commodius participes esse possint, correctori dictę domus pro tempore existenti, confessores religiosos dicti ordinis, qui eosdem Christi fideles, ad eādem Ecclesiam pro huiusmodi Indulgentijs consequendis dictis singulis diebus dominicis Quadragesimæ, vsque ad octauam Paschę inclusiuè, etiam cuiuslibet anni diebus sin-

Q gulis-

gulis accedentes, eorum confessionibus audite. Eorumque confessionibus diligenter auditis, eosdem à quibuscunque casibus, etiam Apostolicæ Sedi reseruatis (exceptis contentis in bulla Cœne Domini) absoluere possint, & valeant, deputandi author. Apostolica, tenore præsentium de vberiori gratia licentiam, & facultatem etiam concedimus, pariterque indulgemus. Non obstantibus constitutionibus, ordinationibus Apostolicis, ac quibusuis, & suspensionibus similium, vel dissimilium indulgentiarum pro tempore factis, cæterisque contrarijs quibuscunque præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum Romæ Apud Sanctum Petrum. Anno incarnationis Dominicæ. 1518. Kalendas Iulij Pontificatus nostri anno sexto.

X.

SVB POENA EXCOMMVNICATIONIS prohibet fratribus ne adeant Iudices seculares seu Ecclesiasticos, & extra ordinem in causis criminalibus & correctionis.

De hac materia habes concordantias in Iulij ij. Const. 6. in Cregorij xiij. Const. j.

LEO Papa X. Vniuersis, & singulis præsentis litteris inspecturis salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Romani Pontificis, in quo diuina dispositione potestatis plenitudo consistit, prouidentia circunspecta, statum personarum quarumlibet (præsertim sub religionis iugo degentium) diligenter intendens, ad ea partes solicitudinis interponit, per quæ eorundem personarum paci, quieti, & tranquillitati valeant prouideri, & ad ea quæ propterea prouidè statuta, & ordinata dicuntur fuisse, vt firma perpetuò, & illibata persistant, Apostolici muniminis adijcit firmitatem, aliasque desuper ordinat, & disponit, prout personarum, & temporum qualitate pensata, id conspicit in domino salubriter expedire. ¶ Sanè per dilectum filium nostrum Thomam tituli Sancti Sixti, Presbyterum Cardinalem, ac Magistrum generalem totius ordinis prędicatorum nobis exposito, quod licet olim Bonifacius Nonus in sua obedientia nuncupatus, statuerit, & ordinauerit, quod nullus ex fratribus Predicatorum, aut sororibus sub obedientia eorumdem fratrum degentibus, aliquem, seu aliquam ex fratribus dicti ordinis, vel sororibus sub dicta obedientia coram aliquo iudice, qui de dicto ordine non esset, ex quacunque causa conuenire, seu conueniri facere nec à correctione quacunque, seu alias ab aliquo prælato, seu fratres dicti ordinis, quanis occasione vel causa appellare, aut contra eos querelam proponere posset, aut deberet, nisi prius causa prouinciali, seu conuentuali priore, & magistro, & successiuè in capitulo generali dicti ordinis, & causam, vel querelam suam, verbo vel in scriptis proposuerit, prout in litteris desuper confectis, plenius contineri dicitur. Nihilominus nonnulli fratres, & sorores ordinis, & obedientiæ huiusmodi coram priuilegiorum suarum prouintiarum congregationum, personarum, vel totius ordinis conseruatoribus, vel Cameræ Apostolicę ciuitatis nostræ Auinionensis, vel alijs Ecclesiasticis, aut secularibus iudicibus, seu curijs conueniri. Nonnulli etiam, à correctione, suorum officiorum appellare non formidant, vnde ordo prædictus laboribus, & impensis plurimis grauati, obedientia, & vita regularis eneruatur, pluraque alia inconuenientia sequuntur. ¶ Nos qui ad ordinem prædictum, illiusq; personas singularem gerimus deuotionis affectum, eiusque statum tranquillum, plurimum desideramus, litterarum prædictarum tenorem præsentibus pro sufficienter expresso, & inserto habentes, statutum, & ordinationem huiusmodi, & prout concernunt omnia, & singula in dictis litteris contenta, authoritate Apostolica, motu proprio, & ex certa scientia tenore præsentium

præsentium approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari, decernimus.

Supplentes omnes, & singulos defectus, si qui forsam interuenerunt in eisdem. ¶ Ac pro potiori cautela, omnia, & singula, etiam sub excommunicationis latę sententiæ pœna, eo ipso incurrenda, authoritate præfata, tenore præsentium, statuimus, ordinamus. ¶ Inhibentes sub eadē pœna quibus Iudicibusuis Ecclesiasticis, & secularibus, etiam conseruatoribus priuilegiorum dicti ordinis, aut quarumcumque personarum, congregationum, aut domorum, & monasteriorum eiusdem, & Cameræ Apolicæ Auinionensis, ne querelas huiusmodi fratrum, sororum, contra alios fratres dicti ordinis suscipiant, vel de eis cognoscant. ¶ Et causas coram eis pendentes ad ordinarios iudices dicti ordinis remittant, ac quotiescunque processos inter fratres, & sorores præfatos, coram alijs, quàm iudicibus ordinarijs dicti ordinis habendos, & sentētias faciendas, nullas, etiā inualidas, nulliusque roboris vel momenti fuisse, esse, sicq; per quoscunque iudices, & Commissarios etiam causarum palatij Apostolici auditores, in qualibet instantia pronuntiari, & diffiniri debere, sublata eis, & cuilibet eorum aliter interpretandi, & iudicandi facultate, & authoritate, ac irritum, & inane, si secus super his a quoquàm, quauis authoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari decernimus. ¶ Et nihilominus vniuersis, & singulis venerabilibus fratribus nostris Archiepiscopis, Abbatibus, & alijs personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon metropolitanorum, & aliorum cathedralium Ecclesiarum Canonicis committimus, & mandamus, quatenus ipsi, aut eorum quilibet, dum & quotiens pro parte singulorum prouintialium, & priorum, ac aliorum superiorum dicti ordinis fuerint requisiti, literas nostras ac omnia, & singula præmissa, à quibusuis iudicibus Ecclesiasticis, & secularibus, etiam conseruatoribus priuilegiorum dicti ordinis, aut cuiuscunque eius prouincię, vel congregationis, inuiolabiliter obseruari faciant, contradictores per censuras Ecclesiasticas, & alia iuris remedia compescendo, inuocato (si opus fuerit) auxilio Bracchij secularis. ¶ Non obstantibus fælicis recordationis, Bonifacij Papę octaui prædecessoris nostri, inter alia cauetur expressè, ne quis extra suam ciuitatem, vel diœcesim, nisi incertis exceptis casibus, & in illis vltra vnam dietam à fine diœcesis ad iudicium euocetur, seu ne iudices à sede præfata deputati extra ciuitatem, vel diœcesim, in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere, aut alij vel alijs vices suas committere præsumant. Et de duabus dietis in Concilio generali editis, necnon personis vltra certum numerum ad iudicium non vocandis, & alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, priuilegijs quoque indultis, & litteris, Apostolicis, prædicto, & quibusuis, alijs ordinibus, prouintijs, congregationibus, & personis cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, concessis, confirmatis, & approbatis, quibus, tenorem illorum, ac si de verbo ad verbum, præsentibus insererentur, pro expressis habentes (illis alias in suo robore permansuris) hac vice dumtaxat, specialiter, & expressè, motu, & scientia præmissis derogamus, ac nulli in præiudicium præmissorum suffragari volumus. ¶ Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. ¶ Et quia difficile foret præsentes litteras, originaliter ad omnia loca (in quibus opus essent) deferri, Volumus, & prædicta authoritate decernimus, quòd earum transumptis, manu notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius in dignitate Ecclesiastica constituti, munitis, ea fides indubia, in iudicio, & extra, vbicunque opus fuerit, adhibeatur quæ originalibus ipsis adhiberetur, si essent exhibitæ, vel ostensę, Datum Romæ, Apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 29. Aprilis 1518. Pontificatus nostri Anno sexto.

XI.

STATVIT ILLOS AB ORDINE EXPELLI posse, qui grauia crimina, & enormia delicta per eos in seculo commissa tempore professionis tacuerunt.

Dilectis filijs, Vicarijs Generalibus, & Prouincialibus, ac fratribus vniuersis familię fratrum Minorum de Obseruantia vbilibet constitutis.

LEO Papa X. Dilecti filij salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Cum sicut nobis exponi fecistis, vos ab illis, qui ordinem vestrum minorum de obseruantia suscipere, & ad illud ingredi cupiunt, inquirere, antequam à vobis recipiantur, soleatis, videlicet si sint fideles, & catholici de nullo errore suspecti, matrimonio non ligati, corpore sani, animo prompti, debitis expediti, conditione liberi, ætatis salutem sexdecim annorum, nulla infamia vulgari maculati, competenter literati, vel ad labores fratribus honestos, & vtiles apti, aut talis conditionis existant, quòd eorum receptio clero, & populo non modicam ædificationem afferant. Et sicut eadem expositio subiungebat, contingat sæpius, quòd aliqui in eorum ad huiusmodi ordinem susceptionem, & quòd maius est, professionem dolosè, & fraudolenter recipiant, sese criminosos, vel scandalosos fore, licèt in rei veritate aliter existant, & eorum receptio, & professionis emissio. ¶ Propter grauia, & vulgaria, quibus maculati existunt, delicta, de quibus vos recognitionem, & notitiam tunc habere non potestis, graue scandalum, & perturbationem religioni vestræ huiusmodi nonnunquàm afferat. ¶ Quare cum ex taciturnitate delictorum, & grauium excessum huiusmodi vestræ religionis, & animarum, & conscientiarum vestrarum puritatibus, vitęque vestræ exemplaris normæ grauæ nonnunquam etiam in Christi fidelibus populis murmurationem de perceptione talium virorum facinorosorum, de quibus vos (vt præmittitur) tunc nullam notitiam habebatis, scandala, & murmurationes, & bonorum operum subtractiones subsequantur. ¶ Nobis propterea humiliter supplicari fecistis, vt vobis in præmissis, ad obuiandum tot, & tantis scandalis, pro religionis vestræ, & animarum vestrarum puritatis conseruatione, prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. ¶ Nos itaque vestram religionem, quæ, domino concedente, inter alios vberrimos bonorum operum fructus exhibere consueuit in sua puritate maneat, ac tot murmurationibus, & scandalis obuiare volentes vobis, quod omnes, & singulos ad vestram religionem confugientes, etiam professos, qui grauissimis, & scandolosis delictis notati, & diffamati fuerunt, quæ fraudulenter, & dolosè in earum receptione, seu professionis emissione (monitione super his per vos præmissa) tacuerunt, non obstante, quod iam per vos recepti, & professiones per eos emissæ fuerunt, ne morbida, & infecta pecus oui le domini corrumpat, alijsque cedat in exemplum, à domibus, & conuentibus vestris prout conscientiæ vestræ, quam super hoc oneramus: visum fuerit, & iustum, & honestum fore decreueritis, expellere, & remouere liberè, & licitè possitis, & valeatis, authoritate Apostolica, tenore præsentium licentiam, & facultatem concedimus, pariterque indulgemus. ¶ Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & ordinis vestri huiusmodi iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus cæterisque in contrarium fatientibus non obstantibus quibuscunque. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris. Die 15. Martij 1516. Pontificatus nostri anno quarto.

DECLA-

XIII.

DECLARAT QVOD AVDIENTES MISSAS diebus festis in Ecclesijs fratrum præcepto Ecclesiæ satisfaciant.

LEO Papa X. vniuersis, & singulis præsentes literas inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Intelleximus quosdam in dubium reuocare, & perinde timoratis conscientijs scrupulum inijcere, si Christifideles, qui Dominicis, & festis diebus extra Ecclesias suas parrochiales, missas audiunt in Ecclesijs fratrum ordinum mendicantium, Ecclesiæ præcepto de Missa audienda, satisfaciant. ¶ Nos. n. ambiguitatem huiusmodi pœnitus tollere volentes, vt cum sinceriori consciētia fideles quique Deo creatori suo seruiant auctoritate Apostolica tenore præsentium notum facimus, omnes Christi fideles vtriusque sexus, qui (non contempto proprio Sacerdote Parrochiali) in Ecclesijs fratrum ordinum mendicantium, Dominicis, & festis diebus Missas audiunt, satisfacere præcepto Ecclesiæ de Missa audienda, nec in aliquam labem mortalis peccati, pœnamuè propterea incurrere. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque. ¶ Et quia difficilè foret præsentes litteras nostras originaliter ad loca omnia, (vbi opus foret) deferri, volumus, & decernimus, vt earum transumptis, manu notarij publici suscriptis, & sigillo alicuius prælati in dignitate Ecclesiastica constituti munitis, ea fides (vbi opus fuerit) detur, quæ originalibus ipsis daretur, si exhibitæ forent, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris die 13. Nouembris 1517. Pontificatus nostri anno quinto.

BONA

XIII.

BONA IMMOBILIA ALIENANDI FACVLTATEM Generali, & Prouincialibus Minorum de obseruantia concedit, non obstante vltima testatorum voluntate.

Hac facultate vti possunt fratres Conuentuales Sancti Francisci, & alij Regulares cum bona in communi retineant, sed Minores de Obseruantia ex quo in communi bona immobilia non retinerent alienare per se ipsos non possunt sed, quidē per personas extra ordinem iuxta priuilegium Martini 4. Sixti iiij. & Pauli iiij. & Pij iiij. per eorum supetiores electas id eis facere licet.

Dilectis filijs generali, ac vniuersis prouincialibus ministris ordinis Minorum regularis obseruantiæ nunc, & pro tempore existentibus.

LEO Papa X. Dilecti filij salutem, & Apostolicam Benedictionem. ¶ Cum sæpæ numero accidat quòd pro vrgenti necessitate, aut aliqua euidenti vtilitate bona immobilia conuentuum, locorum, ac monasteriorum monialium, prouinciarum vestrarum respectiuè commissarum, alienare, vel permutare expediat, & ea se offert opportunitas, quæ semel prætermissa, magnam affert iacturam. ¶ Nos hoc paterno affectu considerantes, indemnitati, & vtilitati monasteriotum, conuentuum, & locorum huiusmodi, quantum cum Deo possumus, opportunè consulere cupientes, vestris in hac parte supplicationibus inclinati, vobis, vt pro emergentibus necessitatibus, & euidentibus vtilitatibus conuentuum, & locorum vestri ordinis, & monasteriorum monialium ordinis Sanctæ Claræ, necnon tertij ordinis Beati Francisci de pœnitentia nuncupati, in dictis prouintijs consistentium, vendere, alienare, ac permutare, quelibet bona immobilia de consensu duarum partium conuentuum domorum, & monasteriorum, quorum dicta bona fuerint, ac de cōsensu maioris partis earumdem, etiam vltra triennium locare (vltimis testatorum voldntatibus non obstantibus) dummodò in conuentum, locorum, & Monasteriorum ipsorum euidentem vtilita em, habita diligenti informatione, à duobus aut tribus bonis viris locorum, in quibus bona consistent, cedere dignoscatur, super quo ptudentiam vestram, & onorum virorum huiusmodi requirimus, & conscientiam oneramus, licentiam, & facultatem harum serie vobis concedimus. ¶ Insuper vt locationes in prȩiuditium domorum, & monasteriorum ipsorum factas retractare. ¶ Permutationes, & venditiones quȩ per iguorantiam constitutionis fe. re. Pauli Papæ II. prædecessoris nostri, in euidentem tamen vtilitatem, & necessitatem factæ fuerint, (dum id constet coram Vicario Episcopi loci) confirmare, & approbare possitis, & valeatis, præsentium tenore, eadem authotitate indulgemus. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, præsettim dicti Pauli uostri prædecessoris, alijsque in contrarium facientibus non obstantibus quibuscunq;, volumus autem quòd prȩsentium transumptis, manu publici notarij subscriptis, & sigillo alicuius curiæ Episcopalis muniti, eadem prorsus fides, tàm in iuditio quàm etra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si illæ essent exhibitæ, vel ostensæ.

ostensæ. Datum Romę apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris di 27. Nouembris 1519. Pontificatus nostri anno octauo.

XIIII.

EADEM FACVLTAS PRÆLATIS FRATRVM Prædicatorum super bonis alienandis tribuitur.

Similem concessionem fecit Clemens vij. fratribus Prędicatorum Const. iij.

Dilectis filijs, Magistro Generali, & Vicario Congregationis Sancti Marci Ordinis Prædicatorum.

LEO Papa decimus. Dilecti filij, Salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶Pro pastorali officio nostro, bonorum omnium Ecclesiasticorum, & religiosorum locorum vtilitatem affectantes, tenore præsentium concedimus, vt pro tempore existens tam magister Generalis, quam Vicarius Congregationis Sancti Marci Ordinis prędicatorum sibi subditis in Italia Conuentibus, fratribus, Monasterijs, sororibus seu monialibus, necnon collegijs, ac personis vtriusque sexus de pœnitentia dicti ordinis nuncupatis concedere possit, quòd commutare, & vendere possint bona immobilia quæ nunc habent, & in posterum iusto titulo habituri sunt, pro euidenti vtilitate ipsorum conuentuum, monasteriorum, vel collegiorum, prouiso tamē quòd pretium eorum (si vendantur) centum ducatorum auri de Camera, secundum communem extimationem, valorem annuum non excedat, & in emptionem, vel reparationem, & augmentum aliorum immobilium magis vtilium, aut necessariorum bonorum cum effectu conuertatur. Et ad hoc accedat assensus maioris partis vocalium Conuentus, Monasterij, vel Collegij cuius sunt. Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & specialiter fœlicis recordationis Pauli secundi prædecessoris nostri contra alienantes res Ecclesiasticas, cæterisq; incontrarium non obstantibus quibuscunque. Datum Romę apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris, die XV. Iunij Anno Domini 1514. Pontificatus nostri Anno secundo.

PRI-

XV.

PRIVILEGIA, ET INDVLTA QVEDAM Monialibus ordinis S. Claræ conceduntur.

Dilectis in Christo filiabus vniuersis Abbatissis, & Monialibus ac Conuentibus Monasteriorum quorumcunque ordinis Sanctæ Claræ sub perpetua clausura, ac regimine Fratrum Minorum de Obseruantia altissimo famulan.

LEO Papa X. Dilectæ in Christo filiæ, salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum (sicut nobis nuper exponi fecistis) in regula Sanctæ Claræ sub qua, & suaui religionis iugo, ac cura fratrum Minorum de obseruantia nuncupatorum gratum domino redditis famulatum, & diuinis beneplacitis insistitis, nonnulla contineantur quę mentibus vestris dubia existunt, & declaratione Apostolica indigere noscuntur: nobis propterea humiliter supplicari fecistis, vt circa huiusmodi regulę obseruantiam, sine aliqua hæsitatione, ac mentium, & conscientiarum vestrarum perturbatione, & scrupulo, insistere possitis, quę ambigua sunt per nostræ declarationis ministerium vobis plana, & aperta reddere, de benignitate Apostolica dignaremur, & sicut eadem expositio subiungebat, circa obseruantiam diuini officij ex prima regula Beatę Claræ contineatur, quòd sorores literatæ faciant diuinum officium secundum consuetudinem fratrum Minorum legendo sine cantu, & quæ literas nesciunt dicant Pater noster, & pro defunctis dicant etiam in Vesperis septem Pater noster, & Requiem eternam. Pro matutino xij. Et sorores literatæ teneantur dicere officium mortuorum, & ex secunda regula ordinis Sanctæ Claræ huiusmodi per fe. re. Vrbanum Papam V. prædecessorem nostrum cum prima satis obscura videretur declarata, contineatur, quòd de diuino officio tam in die quàm in nocte domino persoluendo, taliter obseruetur, videlicet, quòd hæ quæ legere, & canere nouerint, secundum consuetudinem ordinis fratrum Minorum diuinum officium debeant celebrare, illiteratæ vero dicant Pater noster, & pro defunctis dicant vij. Pater noster, cum Requiem eternam, pro Matutino xij. Pater noster, tempore quo sorores literatæ faciunt officium mortuorum. Et quia etiam ex declaratione per Vrbanum prędecessorem huiusmodi facta (vt præfertur) mentibus vestris adhuc plenè satisfactum non est, cum tam ex prima quàm secunda Regula huiusmodi: Sorores literatæ teneantur dicere officium mortuorum, tamen circa officium mortuorum huiusmodi certam declarationem, an vesperas, aut vigilia mortuorum dicere in Choro semper, & quotidie debeatis, cum Fratres Minores officium mortuorum huiusmodi, nisi temporibus ex ordinario Romano, & eorum constitutionibus statutis non persoluant, non habetis; propter quod in magna conscientiarum fluctuatione, & mentium vestrarũ perturbatione existitis, Et insuper cum difficile semper sit, esse in Choro in omnibus horis, & nunquam deficere, aliquando occupatione satis leui, aliquando tedio, aliquando aliqua negligentia, & aliquando vos aliquam horàm vobis eligatis per vos ipsas, aut cum socia horas huiusmodi persoluere, cumque multum difficile sit conscientijs timoratis, interpretari quæ sit illa necessitas quæ excusat à Choro, propterea vtrum Monialis sana sub pœna peccati horas in Choro semper persoluere teneatur, posito quòd in Choro dicatur officium ordinarie (vt consuetum est) à competenti numero monialium, iuxta copiam inibi residentium, & quòd propterea quia in Choro non interest, non omittit per seipsam, aut cum socia diuinum officium persoluere, petatis declarari. Præterea cum asseratur piæ memoriæ Innocentium Papam octauum, seu alium Romanum Pontificem prædecessorem nostrum, ad tollendos discursus fratrum ordinis huiusmodi, quod fratres ipsi dicendo quinque Pater noster, cum Aue Maria coram Sacramento Altaris, infirmiin

mi in Grabatis suis pro felici statu Sanctæ Matris Ecclesiæ, dicendo vt supra, habeant eandemmet Indulgentiam, quæ est secunda die Augusti in Sancta Maria de Angelis siue de portiuncula apud Assisium, prout illo die à deuotis Populis lucrantur. Item quòd dicendo alia quinque Pater noster, & Aue Maria cum Gloria Patri in fine cuiuslibet Pater noster, & ipsi fratres stationes Vrbis, subiungendo vnum Pater noster, Aue Maria pro intentione Domini concedentis. Et insuper piæ memoriæ Pius Secundus, etiam prædecessor noster eisdem fratribus Vltramontanis vt Septem Psalmos pœnitentiales dicendo cum Litanijs. Indulgentias stationum vrbis haberent, & consequerentur indulserit, & ipsis fratribus toties quoties Coronam Domini Iesu Christi, & Virginis Mariæ dicerent, plenariam haberent indulgentiam, concessum fuisse asseratur. Quare vt præmissa vobis ex officio Pastoralis officij nostri, pro quiete conscientiarum vestrarum (ne contra conscientiam agendo ad gehennam edificare videamini) plenè, & aperta facere atque declarare, & super officio huiusmodi persoluendo, quomodo vos habere debeatis, ac in facultatibus, quo ad participationem gratiarum fratribus Minoribus huiusmodi sub quorum cura, & regimine viuitis concessarum, qualiter participetis, & in facultate absolutionis peccatorum vestrorum quæ forma seruanda sit, more pij Patris, & ex benignitate Apostolica qua vos tanquam peculiares in Christo filias prosecuti sumus, & prosequimur, aperire, & decernere dignaremur. Nos igitur præmissis, & infrascriptis supplicationibus paterna beneuolentia annuentes, ac super præmissis omnibus, vobis taliter per nostræ declarationis oraculum prouidere, & sic plana facere volentes, & ei cui iugiter inseruitis cum conscientiarum, & mentium vestrarum quiete, & pace, gratum & acceptum reddere valeatis famulatum. Circa præmissa omnia, prius habita matura deliberatione, omnibusque diligenter præmeditatis, & consideratis, auctoritate Apostolica ex nostra scientia, & de Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium, duximus declarandum, & concedendum, vt sequitur. Primo videlicet, quo ad officium defunctorum, declaramus vos dumtaxat teneri sicut sicut fratres ordinis Minorum; quorum ritui in diuinorum persolutione: vestra vobis precipit regula conformari, quod satis declarasse videtur præfatus Vrbanus prædecessor noster, vbi dicit Sorores illiteratas non teneri ad dicendum Pater noster pro mortuis, nisi eo tempore quo in Choro Choristæ officium faciunt mortuorum, & verbum illud teneantur: dicimus referri ad obligationem vigiliarum, & vesperorum, prout in breuiario annotatur, & non ad Pater noster, quæ illiteratis sororibus pro tali suffragio per regulam inducuntur. Quo verò ad obligationem persoluendi officium in Choro, decernimus etiam sanas non teneri semper officium diuinum in Choro persoluere humana considerata fragilitate, & sexus fœminei debilitate, quia difficulter conscientia timorata sciret discernere necessitatem excusantem; consideratis diuersis ac varijs occupationibus, & impedimentis, quæ superueniunt continue in administratione rei familiaris monasterium vestrorum, attento quòd die noctuque bene, & solemniter, ac sine intermissione collegialiter in Choris vestris officium diuinum persoluitur, & iuxta formam per regulam vobis traditam, cum reuerentia decantatur, exonerantes tamen conscientiam vestram, discretioni abbatissarum pro tempore existentium committimus, vt quando, & quomodo siue cum quibus sit hæc remissio, siue exemptio tolleranda solerter, inuigilent, & diligenter aduertant, & prudenter concedant, ne sub colore pietatis, ex nimia indulgentia permittant in aliquam sororum, seu monialium habitum generari diuinæ offensionis. Quantum vero attinet ad participationem in gratijs fratribus Minoribus, sub quorum regimine viuitis concessis, simili declaratione decernimus, tanto magis vobis esse concessas quanto minor occasio datur discurrendi, quo sit vt indulgentias Sanctæ Mariæ de Angelis, siue Portiunculæ in Assisio, secundi diei Augusti; & de quinque Pater noster, cum gloria patri coram Sacramento Altaris recitandis, & de Psalmis pœnitentialibus pro stationibus Vrbis quæ fratribus dicuntur esse concessæ, ad vos extendimus, & vobis prout eis suffragari volumus, & (quatenus opus sit) de nouo pro vestra, & eorumdem fratrum consolatione concedimus. Insuper vero quantum facultatem absolutionis concernit, concedimus vobis, vt in omnibus solemnitatibus Domini Sabaoth: Virginis Mariæ omnium Sanctorum, Patris vestri Sancti Francici, ac matris vestræ Sanctæ Claræ. Confessores vestri fitri possint in absolutionibus vestrarum confessionum, eis de peccatis vestris facta-

rum, vos plenarie absoluere, & pœnitentiam salutarem iniungere. Et quoties Sacram sumitis Communionem, ea die plenariam indulgentiam consequi. Præterea quia accepimus, Abbatissas, & Moniales Parisien. & Albianen. Monasteriorum Sanctæ Claræ huiusmodi, ad Beatam Agnetem, & Gloriosissimas mille virgines singularem gerere deuotionis affectum, eis nunc & pro tempore existentibus, & quibusuis alijs abbatissis, & conuentibus monasteriorum dicti ordinis Sanctæ Claræ hunc ritum obseruare volentibus quod a modo in antea Beatæ Agnetis, & vndecim millium virginum huiusmodi festa perpetuis futuris temporibus sub ritu duplicis maioris celebrare, liberè, & licite possint, & valeant concedimus, pariterque indulgemus. Præmissas autem declarationes, attestationes, decreta, concessiones, & indulta, vobis, & vestrum singulis perpetuo facimus, vt omni semota ambiguitate, & priori conscientia sub suaui religionis iugo cui estis perpetuo addictæ, preces ad Dominum liberiori mente fundere, & perpetua pace, & spirituali consolatione gaudere nostitis, sperante eo acceptiores preces vestras apud eum, cui proprium est misereri semper, & parcere futuras, quo omni soluto fluctuationis obstaculo, intentius illas persoluere, & pro nobis, & Sancta Romana vniuersali Ecclesia, sedulius, & feruentius orare poteritis, Prout vos quas in visceribus charitatis habemus, & tamquam peculiares, ac dilectissimas in Christo filias paterna beneuolentia, & cura amplectimur, facturas non dubitamus. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon monasteriorum, & ordinis prædictorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque. Cæterum quia difficile esset præsentes literas in singulis locis, & monasterijs vestris, & alibi, vbi opus est, ostendere, vel exhibere, volumus & eadem auctoritate concedimus, quòd transumptis ipsarum manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prelati munitis vbique plena fides adhibeatur, veluti adhiberetur proprijs originalibus, si in medium ostensæ essent vel exhibitæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 29, Martij, MD.XV. Pontificatus nostri Anno tertio.

XVI.

ECCLESIÆ FRATRVM MINORVM DE Obseruantia non possunt specialiter interdici, nisi ipsi causam dederint interdicto, vel nisi procurans interdictum prouideat fratribus ad victum sufficienter necessaria.

Dilectis filijs Generali, ac vniuersis & singulis prouincialibus Ministris fratribus ordinis Fratrum Minorum de Obseruantia.

LEO Papa Decimus. Dilecti filij, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Cum Sancta regula vestra sit, Domini nostri Iesu Christi sacrosanctum Euangelium in humilitate, & paupertate obseruare, dignum quin potius debitum reputamus, vestris necessitatibus (quantum cum Deo possumus) subuenire, præsertim dum id Regum Catholicorum exposcit deuotio. Nuper siquidem relatione charissimi in Christo filij nostri Caroli, Romanorum, ac Hispaniarum Regis Catholici, intelleximus, sæpe numero contingere, non nullas Ecclesiasticas personas, in Romana curia vel extra eam litigantes, ac diffinitiuas sententias, & executoriales literas desuper obtinentes, aut alias gratias prosequentes, Ecclesias, domorum vestri ordinis, Ecclesiastico supponi facere interdicto, etiam si ciuitas, seu oppidum in quo domus ipsa consistit

consistit minimè interdicatur, ex quo vos qui solum ex fidelium eleemosinis victum quæritis, non paruum suscipitis detrimentum, cum fideles ipsi ad dictas Ecclesias pro diuinis audiendis officijs accedere non valentes, ab eorum consuetis deuotionibus, & vobis fieri solitis eleemosinis, retrahantur. Quare præfatus Carolus Rex, qui ob exemplarem vestrum viuendi modum, ad ordinem prædictum singularem gerit deuotionis affectum, nobis supplicari fecit, vt necessitati vestræ prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos huiusmodi honestis supplicationibus inclinati, vobis quòd de cætero perpetuis futuris temporibus, Ecclesiæ domorum vestri ordinis, ad cuiuscunq; personę etiam Cardinalatus honore, vel alia fulgentis dignitate instantiam, per auditores causarum sacri Palatij, seu eorum locatenentes, aut quoscunque alios iudices, seu ordinaria, ac etiam nisi tota Ciuitas, seu oppidum, vbi domus huiusmodi consistit Apostolica auctoritatibus, aut speciali commissione manu propria Pontificis signata, & in publica signatuta proposita, Ecclesiastico supponatur interdicto, interdici non possint. Ac quod in eis degentes fratres, ad ipsius interdicti obseruationem minimè teneantur. Nec propterea irregularitatis maculam, aut aliquas sententias, censuras, & pœnas incurrere debeant. Quodque vobis (dummodo causam non dederitis interdicto huiusmodi vt ianuis apertis, & campanis pulsatis, Missas, & alia diuina officia celebrare valeatis, nisi persona ad cuius instantiam interdictum fuit appositum in eisdem domibus degentibus fratribus, de alimentis, & alijs victui necessarijs rebus competenter prouideri fecerit, auctoritate Apostolica tenore præsentium indulgemus. Ac præsentes per quascunque alias concedendas literas Apostolicas, nullatenus suspensas, reuocatas, seu alteratas censeri. Ac quia difficile foret præsentes ad vnaquæq; loca deferre posse, quòd eorum transumptis sigillo alicuius personæ in dignitatę Ecclesiastica constitutę, ac manu Notarij publici subscriptis, eadem fides, in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus si exhibitæ, vel ostensę fuissent adhiberetur. Ac si secus super ijs à quoque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter actum fuerit, irritum, & inane decernimus, & declaramus. Non obstantibus premissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romę apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 23. Iulij Millesimo quingentesimo decimo nono. Pontificatus nostri anno Septimo.

XVII.

DE PRÆDICATORVM OFFICIO eorumq; examine, & superiorum approbatione.

LEO Episcopus seruus seruorum Dei. ad perpetuam rei memoriam, sacro approbante concilio. ¶ Supernæ maiestatis præsidio, per cuius ineffabilem prouidentiam cœlestia simul, & terrena diriguntur, super gregem Dominicum nobis commissum, speculatoris officium (quantum imbecillitati nostrę conceditur) exercentes, totaque mente nobiscum ipsi reuoluentes inter alia complura, & magna ad nos pertinere, vt manus prædicationis, quod in Ecclesia Dei præcipuum, ac per necessarium, magnique fructus atque vtilitatis, dummodo rectè, & ex sincera charitate erga Deum, & proximum præceptisque, & exemplis sanctorum patrum, qui hæc profitentes cum fidei fundatione, & propagatione plurimum Ecclesiæ contulerunt, exerceatur: quippe quod redemptor noster primus fecit, & docuit, & eius præcepto, & imitatione duodenus ille Apostolorum numerus, quasi totidem cœli, Dei veri gloriam enarrantes per orbem terrarum, vniuersum genus humanum, quod sub pecca ti iugo vetusta seruitute continebatur, sensim ab eorum tenebris educentes, & ad pertuæ salutis lucem excitantes, verbum ipsum in omnem terram, & fines orbis terræ, tum ipsi prius, tum deinde sui successores longè lateque propagauerunt, altissimeque fundarunt, vt qui nunc tantum subeunt onus, meminisse debeant, creberrimeque secum reuoluere, prȩter auctoris ipsius, ac fundatoris IESV CHRISTI pientissimi redem-

ptoris, Petri etiam, & Pauli cæterorumque Apostolorum, & Domini discipulorum se vices, quoad hoc officium, subire, ac sustinere. Sanè fide dignorum relatione percepimus, quòd nonnulli prædicatores nostris temporibus (quod dolentes referimus) non attendentes, se eorum, quos diximus, & insuper sanctorum Ecclesiæ Doctorum, aliorumque sacram Theologiam profitentium, qui assistendo iugiter Christianis, ac se falsis prophetis rectam fidem subuertere annitentibus opponentes, Ecclesiam militantem illæsam prius, per se talem eam esse manifestarunt, officium exercere, & nisi vtilia concurrenti eorum sermonibus populo ad vitiorum extirpationem, virtutum laudem, animarum denique salutem fidelium, meditanda, & perficienda debere assumere: multa tamen, & varia contra institutiones, & exempla, quæ diximus, quandoque etiam scandalosa populis prædicare, quod mentem certè nostram mirum in modum commouit, dum nobiscum ipsi mente voluimus, quod illi officij immemores sui, in suis sermonibus non ad vtilitatem audientium, sed ad suam potius ostentationem laborantes, vanis quorumdam auribus blandiuntur, qui ad hoc iam deuenisse apparent vt verificetur dictum Apostoli, ad Timotheum ita scribentis: Erit enim tempus cum sanam doctrinam non sustinebunt, sed ad sua desideria coaceruabunt sibi magistros prurientes auribus, & a veritate quidem auditum auertent, ad fabulas autem conuertentur: quorum falsas & inanes mentes, prędicantes ipsi pręfati, non modo in rectam veramque viam reducere minimè student, sed illas maioribus etiam erroribus implicant, dum sine vlla canonum attestatione, vel reuerentia immò contra ipsas canonicas sanctiones, sacræ scripturę sensum multifariam peruertentes, temereque, ac perperam plerumque interpretantes, contra veritatem prædicare, terroresque, ac minas, multaque mala propediem affutura, iamque ingruentia, nulla prorsus legitima ratione muniti, sed suo dumtaxat sensu obsequentes comminantur, repręsentant, a dessceque asseuerant, plerumque etiam vana quædam, & inania, & alia huiusmodi populis ingerere, & (quod enormius est) ab æternitatis lumine, & sancti spiritus admonitione, aut infusione, illa se habere asserere audent. Cumque ij sub confictorum miraculorum mendacijs, varios errores fraudesque disseminant, denique populos, quos in Euangelica doctrina sedulo instruere, & in vera fide retinere, & conseruare deberent, sermones suos à sensu, & pręceptis vniuersalis Ecclesiæ retrahentes, à sacrisque constitutionibus, quas maximè sequi deberent, deuiantes, auditores suos amouent, ac longe faciunt a salute. Per hæc namque, & alia huiusmodi simpliciores homines, vt ad deceptionem procliuiores, à via salutis, & obedientia Romanæ Ecclesiæ deuiantes in errores varios perfacile inducuntur. Propterea Gregorius huius muneris peritissimus, & feruore charitatis incensus, prædicatores vehementer hortatur, & monet, vt dicturi ad populum, prudentes cautique accedant, ne dicendi impetu rapti, verborum erroribus quasi iaculis audientium corda configant, & cum sapientes fortasse videri desiderant, decepti, sperate virtutis compagem insipienter discindant. Sæpe namque verborum effectus amittitur, cum loquacitate importuna, vel incauta, audientium corda leuigantur. Et sanè in nullo alio rudem ij plebem maiori damno scandaloque afficiunt, quàm cum vel tacenda prædicant, vel falsa, & inutilia docendo, eam in errorem inducunt. Quæ quoniam huic sacræ religioni Diuinitus institutæ, vt noua, & aliena, omnino contraria esse noscuntur, graui certè accuratoque sunt examine digna ne scandalum populo Christiano, & suorum auctorum, ac aliorum animabus interitum pariant. Nos igitur sanctæ Dei Ecclesiæ (cui disponente Domino præsidemus, quæ quidem vna est, & vnum Deum prædicat, colit, ac vnam fidem firmiter, & sincere confitetur, iuxta illud Prophetæ vaticinium, Qui habitare facit vnius moris in domo) vniformitatem, quantum cum Deo possumus, posthabitam reducere, & retentam conseruare, quique populo verbum Dei prædicant, tales esse cupientes, vt eorum predicatione, Dei Ecclesia nullum scandalum patiatur, & si qui corrigibiles sint, ab his quæ proximis nostrisque temporibus pręsumpserunt, cum nonnullos eorum, pręter illa quæ diximus, prædicationibus non viam amplius Domini in virtute docentes, non Euangelium (vt deberent) explanantes, sed conficta miracula, & noua, ac falsa vaticinia, aliaque leuia, & ab anilibus fabulis parum distantia, magnumque scandalum parientia, nulla deuotionis, & auctoritatis, eiusque improbantis, ac repellentis hec, habita ratione, vastis clamobus imprimere, ac suadere vbique canentes, & ne Pon-

tificali

tificali quidem dignitate fulgentibus, & alijs Ecclesiæ prælatis parcentes, quibus potius honorem, ac reuerentiam exhibere deberent, sed in eorum personas, ac statum audacter, ac temere inuehi consueuisse, & alia huiusmodi commisisse constat, in futurum abstineant, vt tam periculosum contagiosumque malum, ac mortifera pestis radicitus euellatur, & arefactum ita penitus deleatur, vt nec memoria eius remaneat: sacro approbante Concilio statuimus, & ordinamus, vt nullus tam Clericus secularis, quam cuiuscunque etiam mendicantium ordinis regularis, aut quiuis alius ad quem facultas prædicandi, tam de iure quàm de consuetudine, vel priuilegio, aut alias pertinet, ad huiusmodi officium exercendum, admittatur, nisi prius per superiorem suũ respectiuè diligenter examinatus (qua re conscientiam ipsius superioris oneramus) ac morum honestate, ætate, doctrina, probitate, prudentia, & vitę exemplaritate ad illud aptus, & idoneus reperiatur, & hic, quocunque postea prædicaturus accesserit, de huiusmodi examine, & idoneitate sua per litaras authenticas, seu alias sui examinatoris approbatorisque, Episcopis & alijs locorum ordinarijs fidem legittime faciat. Mandantes omnibus qui hoc onus sustinent, quique in futurum sustinebunt, vt Euangelium veritatem, & sanctam scripturam iuxta declarationem, interpretationem, & ampliationem doctorum, quos Ecclesia, vel vsus diuturnus approbauit, legendosque hactenus recepit, & in posterum recipiet, prædicent, & explanent, nec quidquam eius proprio sensui contrarium, aut dissonum adijciant, sed illis semper insistant, quæ ab ipsius sacræ scripturæ verbis, & præfatorum doctorum interpretationibus, ritè & sanè intellectis, non discordant. Tempus quoque præfixum futurorum malorum, vel antichristi aduentum, aut certum diem iudicij prædicarę, vel asserere nequaquam præsumant, cum veritas dicat, Non esse vestrum nosse tempora, vel momenta, quæ pater posuit in sua potestate, ipsosque qui hactenus similia asserere ausi sunt, mentitos, ac eorum causa reliquorum etiam rectè prædicantium auctoritati non modicum detractum fuisse constet: inhibentes omnibus & singulis clericis secularibus, vel regularibus præfatis, cæterisque cuiuscunque status, gradus, & ordinis existant, qui hoc onus assument, ne de cætero in sermonibus suis publicis, alia quæque futura ex literis sacris constanter prædicere, nec illa a Spiritusancto, vel diuina reuelatione se habuisse affirmare, & alienas inanesque diuinationes asseuerando, aut alio quocunque modo tractando assumant, sed ex diuinæ vocis præcepto Euangelium omni creaturæ cum vitiorum detestatione, & virtutum commendatione enucleent, & declarent, & pacem ac dilectionem mutuam à Redemptore nostro tantopere commendatam, vbique lauentes, non scindant vestem inconsutilẽ Christi, sed ab Episcoporũ, & prælatorum, ac aliorum superiorum, eorumq; status scandalosa detractione, quos coram vulgo, & laicis non modo incaute, sed etiam intemperanter reprehendunt, & mordent, & ab eis male gestorum expressis quandoq; nominibus aperta, & manifesta redargutione abstineant. Denique constitutionem felicis recordationis Clementis Papę V. quę incipit, religiosi, quam tenore præsentium innouamus, & approbamus, inuiolabiliter ab eis obseruari debere decernimus, vt hac ratione ad vtilitatem populi prædicanter, & cum Domino Incrificaciente, talentum, quod ab illo acceperant, superlucrari, & eiusdem gratiam, & gloriam consequi mereantur. Cæterum si quibusdam eorum, Dominus futura quædam in Dei Ecclesia inspiratione quadam reuelauerit, vt per Amos prophetam ipse promittit, & Paulus Apostolus prædicatorum princeps, Spiritum, inquit, nolite extinguere, prophetias nolite spernere, hos aliorum fabulosorum, & mendacium gregi connumerari, vel aliter impediri minimè volumus. Extinguitur namque ipsius gratia Spiritus, Ambrosio teste, si incipientibus loqui feruor contradictione sopitur, & tunc Spiritui Sancto iniuria certè fieri dicitur. Et quoniam res magni momenti est, eo quòd non de facili credendum sit omni spiritui, sed sint probandi spiritus, teste Apostolo, an ex Deo proueniant: volumus, vt lege ordinaria tales assertæ inspirationes, antequam publicentur, aut populo prædicentur, ex nunc Apostolicæ Sedis examini reseruatæ intelligantur. Quòd si sine moræ periculo id fieri non valeret, aut vrgens necessitas aliud suaderet; tunc eodem ordine seruato, ordinario loci notificentur, vt illi adhibitis secum tribus, aut quatuor doctis, & grauibus viris, & huiusmodi negocio cum eis diligenter examinato, quando id expedire videbunt (super quo eorum conscientias oneramus) licentiam concedere possint. Si quis autem contra præmissorum aliquod committere quidquam ausi fuerint,

vltra

vltra pœnas contra tales à iure statutas, excomunicationis etiam sententiam, aqua non nisi à Rom. Pontif. præterquam in mortis articulo constituti, absolui possint, eos incurrere volumus. Et vt eorum exemplo alij attentare similia minimè audeant, eis prædicationis etiam officium interdictum esse perpetuo decernimus. Non obstantibus ordinationibus, ac priuilegijs, & indultis, & literis Apostolicis, ordinibus, & personis præfatis, etiam in Mari magno comprehensis, ac etiam à nobis forsan approbatis, innouatis, vel etiam de nouo concessis, quæ quo ad hoc, nolumus eis in aliquo suffragari. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostri statuti, ordinationis, mandati, inhibitionis, innouationis, approbationis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Data Romæ in publica sessione, in Lateranen. Sacrosancta Basilica solemniter celebrata, Anno incarnationis Domini 1515. 14. Cal. Ianuarij, Pontificatus nostri Anno quarto.

XVIII.

BVLLA.

COMMVNICATIONIS OMNIVM priuilegiorum Mendicantium, tam concessorum quam concedendorum inter vniuersos, & singulos eorumdem Mendican. ordines, illorumq; ad singulas Domus loca Ecclesias, & personas Generalis extensio.

LEO Papa X. vniuersis, & singulis Christifidelibus præsentis litteris inspecturis salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Dudum per nos accepto, quòd Romani Pontifices prædecessores nostri, aliqui ad minorum, alij verò ad Heremitarum Sancti Augustini, alij ad Beatæ Mariæ de Monte Carmelo, reliqui ad Prædicatorum ordinum fratres, & domos, iuxta ipsorum vota, deuotionis affectum gerentes, illorum singulis nonnullas gratias, concessiones, indulgentias, peccatorum remissiones, prærogatiuas, fauores, immunitates, exemptiones, facultates, priulegia, indulta, ac dona, tàm spiritualia, quàm temporalia, per diuersas ipsorum literas, respectiuè concesserunt.

¶ Nos ad singulos ordines prædictos, singulaque ipsorum ordinum domos, vbi religiose viuitur, indifferenter, absque acceptione personarum deuotionis affectum æqua lance gerentes, omnes, & singulas gratias, concessiones, indulgentias, peccatorum remissiones, prerogatiuas fauores, immunitates, exemptiones, facultates, priuilegia, indulta, tàm spiritualia, quam temporalia, qualiacumque illa essent, quæ prædicatorum, Minorum, Heremitarum Sancti Augustini, Carmelitarum, seruorum Beatæ Mariæ, ac Minimorum fratrum, in domibus, & illorum Ecclesijs, Oratorijs, & ac Ecclesias ipsas, & Oratoria pro tempore visitantibus, cuiuscunque status, aut sexus, existerent, seu pro eorum manutentione, & ornatus contribuentibus, necnon domibus, & præsidentibus, non solum generalibus, & prouincialibus, fratribusque, & sororibus, necnon monialibus, & conuersis, oblatis, ac vtriusque sexus personis de pœnitentia, seu tertij habitus nuncupatis, à dictis prædecessoribus aut à nobis, ipsisque successoribus, aut alias authoritatem habentibus coniunctim, vel diuisim in genere, vel in specie concessa fuerunt, aut in posterum concedentur, illa, & omnia singula, ac si nominatim exprimerentur, pro sufficienter expressis tunc habentes, singulis ordinibus prædictis, illorumque singulis Ecclesijs, Oratorijs, & Ecclesias, ac Oratoria visitantibus cuiuscunque

cunque status, aut sexus existerent, seu pro eorum manutentione, & ornatu contribuentibus nec non, domibus, & conuentualibus fratribus, etiam, & sororibus, vel monialibus, diuersis quoque, & oblatis, ac vtriusque sexus personis de pœnitentia nuncupatis, & alijs singulorum ordinum prædictorum, Motu proprio, & ex mera nostra scientia, & liberalitate, de Apostolicæ authoritatis plenitudine communicauimus. Illaque omnia, & singulis inter dictorum ordinum personas, pariformiter, communia fuisse, & esse volumus, prout in singulis literis prædictis plenius continetur. ¶ Et deinde, sicut accepimus, nonnulli fratres dictorum ordinum, volentes sapere plusquàm oportet, atque ad ipsorum nutum verba ipsa interpretantes, diuersis tàm secularibus quàm etiam alijs personis publicè, & priuatè suggesserint, quod ipsi seculares uisitando unà dictorum ordinum, domum oēs, & singulas indulgētias, & remissiones peccatorū, per dictos prædecessores nostros, quàm per nos domui Beatæ Mariæ de populo de urbe concessas, consequi poterant, perinde, ac si dictam domum S. Mariæ de Populo visitarent, quòd præter ipsorum prædecessorum, & nostram mentem fuisse, & esse dignoscitur. ¶ Attendentes igitur, quod indulgentia intuitu religionis concessa, ad seculares extendi non debet, volentes, mentem dictorum prædecessorum, & nostram declarare, & omnem ambiguitatem, & occasionem tollere, motu proprio, & ex certa nostra scientia, volumus, & auctoritate Apostolica declaramus, quod vniuersis, & singuli dictorum ordinum fratres, & moniales, tertijque ordinis vtriusque sexus, & familiares tantum dumtaxat, omnibus, & singulis indulgentijs, & gratijs, per eosdem prædecessores, & nos domui B. Mariæ de populo de vrbe, vt præfertur, concessis, & concedendis vtantur potiantur, & gaudeant, vti potiri, & gaudere possint, quomodolibet in futurum, perinde ac si ipsi dictam domum Beatæ Mariæ de populo, his diebus, & festiuitatibus, quibus indulgentiæ huiusmodi concessæ fore dignoscuntur, personaliter visitarent, quòdque vigore prædictarum literarum, seculares gratijs, & indulgentijs huiusmodi vti, & gaudere non possint: inhibentes nihilominus in virtute Sanctę obedientiæ, & sub excommunicationis latæ sententiæ pœna eo ipso per contrafacientes incurrenda, omnibus, & singulis fratribus cuiuscunque ordinis existentibus, & quibuslibet alijs personis, ne deinceps, ne indulgentias, & gratias huiusmodi S. Mariæ de populo de vrbe, ad seculares extendi prædicent, aut publicè, vel priuatè nuntient. Nō obstantibus præmissis, aut quibusuis alijs Apostolicis, priuilegijs quoque, & indultis dictis ordinibus concessis, quæ quoad præmissa reuocamus, cassamus, & annullamus, cæterisque in contrarium facientibus quibuscunque, volumus autem, & auctoritate Apostolica decernimus, quod præsentibus transumptis, manu notarij publici signatis, & alicuius prelati, aut personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ sigillo munitis, ea fides prorsus in iudicio, & extra adhibeatur, quæ adhiberetur si presentes litere essent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 10, Decembris 1519 Pontificatus nostri Anno septimo.

DE

cessit, & post vero felicis recordationis Sixtus Papa Quartus prædecessor noster accepto per eum quod confraternitas huiusmodi in dicta Ecclesia de nouo instituta fuerat, voluit & ordinauit quod omnes, & singuli confratres vtriusque sexus confraternitatē prædictam seruantes, tam in dicta ciuitate Coloniensi quam, & alibi vbicumque locorum, tunc & pro tempore existentes, verè penitentes, & confessi, qui orationem dominicam, & salutationem Angelicam prędictam, modo præmisso dicerent in singulis natiuitatis, Annunciationis, Assumptionis, eiusdem Beatæ Virginis MARIAE festiuiratibus, indulgentiam septem annorum, & totidem quadragenarum consequerentur. Et deinde supplicationibus tunc Ducis, & Ducissæ Britaniæ inclinatus, præfatum Psalterium, seu modum orandi eadem auctoritate approbauit, illumque tollerandum fore, ac cunctis fidelibus, eo modo orare licere decreuit, & declarauit, ac vt omues, & singulis Christifideles ad deuotionis opera, ad dictum modum orandi, frequentius inducerentur, vniuersis & singulis Christifidelibus, modo prædicto orare volentibus, vbilibet, ac tunc, & pro tempore existentibus pro qualibet vice qua sic vt præmittitur orarent, pro qualibet quinquagena pręfati Psalterij, quinque annos, & totidem quadragenas de iniunctis penitentijs in domino relaxauit, prout in ipsius Sixti prędecessoris litteris insuper confectis, quas perpetuò durare voluit plenius continetur. Et successiue piæ memoriæ Innocentius Papa octauus, & prędecessor noster cum anno domini 1483. 13. die mensis Octobris quidam Bartholomeus de Comatijs de Bononia tunc dicti ordinis genetalis Magister eiusdem ordinis Prouincialibus Capitulum, generale in Alma Vrbe celebraret Bartolomei Generalis viuæ vocis oraculo omnibus qui tunc erant, & in futurum essent de dicta confraternitate, & per hebdomadam dicerent Psalterium Beatę MARIAE Virginis huiusmodi plenariam omnium peccatorum suorum remissiouem semel in vita, & semel in mortis articulo, ac etiam receptis per literas ad beneficia dicti ordinis non ad quæstum sed deuotionis causa concessit, de qua concessione per literas Testimoniales ipsius Bartholomei sui secreti sigilli, seu signati vsualis impressione munitas constat, & insuper Fel. mem. Raymundus tituli Sanctæ Mariæ Nouæ presbiter Cardinalis tunc per Germaniam dictę sedis legatus eisdem confratribus, & consororibus pro qualibet Rosario centum dies indulgentiarum perpetuo, & similiter plures ac diuersi locorum ordinarij singuli indulgentiam 40. dierum Concesserunt, prout etiam in Raymundi Cardinalis legati necnon Alexandri Episcopi, & Nuncij, & ordinariorum huiusmodi, singulis desuper confectis literis dicitur plenius contineri. Cum autem sicut eadem petitio subiungebat dilectus filius nobilis vir Ioannes Dux, & dilecte nobis in Christo filiæ nobiles mulieres Maria ipsius Ioannis Ducis consolaris ipsius Ducissæ Iulianen. & Morten. ac Sibilla marchionissa Brandeburgen sis dictę Mariæ Ducissæ genitrix necnon dilectus etiam filius magister Ioannis Ingenolzel. præpositus Ecclesiæ Sancti Victoris Xe. vt Coloniensis diocesis literarum Apostolicarum maioris præsidentiæ abbreuiator, necnon notarius scriptor & familiaris continuus Commensalis noster ob singularem, & sinceram quam ad ipsam intemeratam Virginem ferunt deuotionem, ac dicti Prior, & confratres cupiant omnia, & singula pręmissa etiam per nos approbari, confirmari, & innouari. Quare pro parte, tam Ioannis Ducis, & Mariæ Ducissę, ac Sibillę Marchionissæ, necnon Ioannis præpositi, quam prioris, & fratrum prædicatorum nobis fuit humilitet supplicatum, vt præmissa omnia, & singula pro illorum substantia firmiori approbare, confirmare, & innouare, aliasque in pręmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur pijs votis eis in hac parte paterne annuentes huiusmodi supplicationibus inclinati auctoritate Apostolica tenore præsentium, confraternitatem, ac ritum siue modum orandi huiusmodi necnon omnes, & singulas indulgentias tam per Sixtum, & Innocentium prædecessores quam legatum Nuncium, & ordinarios prædictos, vt præfertur concessas, & desuper confectas literas, ac omnia, & singula in eis contenta approbamus confirmamus, & innouamus, ipsasque indulgentias de nouo perpetuo concedimus, & vt Ioannes Dux, & Maria Ducissa, & Sibilla Marchionissa, ac Ioannes præpositus necnon prior, & fratres præfati, necnon omnes, & singuli alij Christifideles, ea deuotionis opera, & per dictum modum siue ritum orandi eo frequentius inducantur, quo exinde facilius animarum suarum salutem consequi sperauerint, de omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctorita-

S te confisi.

ræ confisi. Ioanni Duci, Mariæ Ducissæ, Sibillæ Marchionissæ, Ioanni præposito, Prio-
ri, ac patribus prędicatoribus, & eorum singulis, ac vniuersis, & singulis alijsque vtri-
usque sexus Christifidelibus dictæ confraternitatis confratribus, & consororibus vbili-
bet existentibus tam præsentibus quam futuris, verè pœnitentibus, & confessis, seu
confitendi præpositum habentibus, qui ter in hebdomada dictum Rosarium deuotè
orauerint, vt p[r]e fertur, pro qualibet vice alios decem annos, & totidem quadrage-
nas de iniunctis eis penitentijs misericorditer in domino relaxamus, ac quod omnes
prædicti eorum, singuli in Pasca resurrectionis, & festiuitatibus prędictis, ac tribus
diebus singulis festiuitatum earumdem præcedentibus cuicumque presbitero domus
ordinis prædicatorum fratrum professorum per eorum singulos pro tempore eligen-
dos peccata sua confiteri valeant, ipseque presbiter eorum confessionibus diligenter au
ditis ipsos, & eorum singulos ab omnibus, & singulis excomunicationibus alijsque
Ecclesiasticis sententijs censuris, & pœnis a iure vel ab homine qua vis occasione vel
causa, latis, & promulgatis necnon sacrilegiis incestibus adulterijs pœnitentiarum
iniunctarum, & diuinorum officiorum, & ieiuniorum, ommissionibus alijsque eo-
rum peccatis criminibus excessibus delictis, quantumcumque grauibus, & enormibus
in singulis etiam sedi Apostolicæ reseruatis casibus, (contentis in bulla singulis annis
die cœnę Domini legi consueta dumxat exceptis) absoluere, & eis pro commissis pœ-
nitentiam salutarem iniungere, ac iuramenta quæcumque sine alienius præiudicio re-
laxare, & vota quæcumque, (vltra marina, visitationis liminum, beatorum Petri, & Pau
li prefatorum, ac sancti Iacobi in Compostella, necnon religionis, & castitatis votis dun
taxat exceptis) in alia pietatis opera, commutare libere possit, ordinarij, & Archidiaco
ni, loci, ac Rectorum parochialium, & cuiusuis alterius licentia desuper Minimè requi-
sita, quodque pro receptione, & conscriptione aliquorum confratrum sine consororum
in dicta confraternitate nihil omnino temporale exigi debeat, sed sponte oblata dum-
taxat recipi possint, perpetuo statuimus, & ordinamus, præsentibus, quas illarumque
effectum, & in eis contenta, sub cuiusuis similium, vel dissimilium indulgentiarum fa-
cultatum concessionum, & gratiarum reuocationibus, suspensionibus, vel modificatio-
nibus etiam pro anno Iubilei, & in fauorem fabricæ Basilicæ Principis Apostolorum
de urbe, seu expeditionis contra infideles, vel alias quacumque de causa per nos, & se-
dem prædictam nunc, & pro tempore factis, nullatenus comprehendi, sed illis non ob-
stantibus dictis Christifidelibus omnes suffragari, ipsosque illis gaudere, seu vti debe-
re, decernimus, perpetuis futuris temporibus duraturis non obstantibus præmissis, &
constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscumque.
Cæterum quia difficile foret presentes literas, ad singula quęcumque loca in quibus ex-
pediens foret deferri volumus, & auctoritate prædicta etiam decernimus, quod earum-
dem præsentium literarum transumptis manu vnius, vel plurium notariorum publico-
rum subscriptione, & sigillo alicuius prelati, seu personę indignitate Ecclesiastica muni-
tis, plena ac tanta fides adhibeatur, & adhiberi posit, & debeat in omnibus, & per om-
nia sicut ipsis originalibus si essent in medium exhibite uel ostense. Nulli ergo homi-
num liceat hanc paginam nostræ confirmationis concesionis, & inhibitionis infrin-
gere, aut ei ausu temerario contraire, si quis hoc attentare presumpserit indigna-
tionem omnipotentis Dei, & Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius,
se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum An-
no incarnationis Dominicæ 1520. Pridie nonas Octobris,
Pontificatus nostri Anno octauo.

NON

XX.

NON NVLLA PRIVILEGIA FRATRIBVS Ordinis Minorum viue vocis oraculo tribuuntur.

LEO Papa Decimus. ¶ Viuæ vocis oraculo infrascriptas gratias concessit ordini fratrum Minorum instante, & de illarum concessione testimonium ferente, Reuerendiss. Domino Laurentio tituli Sanctorum Quatuor Coronatorum, Sanctæ Romanæ Ecclesiæ presbitero Cardinale, quas ex eius literis auctenticis excerpsimus.

¶ Confirmauit, & de nouo concessit facultatem fratribus audiendi in confessionibus omnes, & singulos quarumcumque diocesum, & in illis extraneos, & forenses absoluendi, etiam in casibus quos diocesani locorum in quibus ad audiendum deputati sunt, duxerint concedendos, & omni tempore præterquam in die resurrectionis Dominicæ, Sacramentum Eucharistiæ licitè ministrandi.

¶ Quòd tempore interdicti, aut cessationis à diuinis, possint duo vel plures, extra Ecclesiam in domibus suis officium diuinum dicere. Et quòd quando extra chorum fratres dicunt horas canonicas, si casu transeuntes personæ interdictæ aliquid audierint, non propterea incurratur aliqua censura. Nec teneantur euitare laborantes in suis domibus, diebus quibus laborauerint, etiam si non sint familiares, & seruitores continui commensales fratrum, & eis soluatur salarium.

¶ Quòd fratres dicendo diuinum officium in Choro, vel extra Chorum, satisfaciant præcepto capituli dolentes de celebra. Miss. de dicendo studiose pariter, & deuotè, ac etiam regulæ suæ, etiam si propter aliquam fatigationem, vel aliam causam, dicant sedendo, vel deambulando, vel non integrè proferendo verba prout sunt scripta, propter negligentiam, aut imperitiam, vel malam prolationem naturalem, propter defectum linguæ, seu alias qualitercumque ore imperfecte dicant, aut cum mentis distractione, & & sensuum vagatione, dum tamen, non ex malitia hoc faciant, & quòd qui cum talibus male proferentibus, vel alias supradictos defectus facientibus dicunt officium non teneantur reiterare ab alijs imperfecte dicta, aut ab eis non integrè audita propter distantiam localem, vel strepitum, seu aliam causam, sed satisfaciant præcepto Ecclesię, & regulæ suæ, qualitercumque audiendo quæ alij debent dicere, præsertim in Choro.

¶ Item quòd siue propter febrem, aut dolorem intensum, vel aliam infirmitatem, fratres fuerint grauati, & afflicti, satisfaciant dicendo pro horis canonicis Psalmum, Hymnum, Pater noster, Aue Maria, vel alia, iudicio Prælati, aut præsidentis loci, seu conuentus assignanda, & hoc quando medicus corporalis (si commode potuerit haberi) dixerit esse nociuum.

¶ Item quòd dicendo quinquies Pater noster cum Aue Maria, & in fine cuiuslibet Gloria Patri, & pro S. S. vnum Pater noster cum Aue Maria, similiter cum Gloria Patri, quacumq; hora diei, vel noctis, & quocumque loco dicant, s. Choro, Ecclesia, Claustro, Oratorio, ac Cella, lucrentur stationes, & indulgentias tam vrbis, quam etiam portiunculæ, siue Hierusalem, ac Sancti Iacobi in Compostella.

¶ Idem Leo X. instante, & de eis testimonium ferente Reuerendissimo D. Gabriele Merino Archiepiscopo Barren. & Episcopo Legionen. concessit infrascripta, videlicet.

¶ Quòd quilibet fratrum Minorum de obseruantia in Sabbato in Ramis palmarum dicens Psalmos pœnitentiales, vel quinque Pater noster cum totidem Aue Maria ante Sacramentum Altaris, posset liberare vnam animam à Purgatorij pœnis, voluit tamen quòd fratres prædicti in perpetuum die qua prædicta gratia vtentur, dicant pro Sanctitate Sua vnam Coronam Beatę Virginis MARIAE, & quòd in die Sancti Ioannis ante portam Latinam, & in die eiusdem Sancti videlicet, tertia die post Natiuitatem Domini, idem possint prædicti fratres.

CLEMENS SEPTIMVS.

Iulius Medices Iuliani Laurentij fratris filius Florentinus, miles S. Ioannis Hyerosolimitani Leonis Papæ X. Patruelis frater cuius auctoritate Cardinalis designatus, mortuo Adriano sexto Cardinalium suffragijs ad Summum Pontificatus Apicem ascendit, ac die Iouis vj. Cal. Decembris 1523. coronatur, Qui cum Beatum Antoninum Florentinum Sacræ Theologiæ professorem ex gremio Sacri ordinis prædicatorum, & ex officio Vicariatus Generalis congregationis eiusdem regularis obseruantiæ in Archiepiscopum Florentinum assumptum Sanctorum Dei Cathalogo, atque Beatorum Confessorum, & Doctorum consortio ab eodem Adriano prædecessore suo solemniter ascriptum, & aggregatum reperisset super illius Canonizatione literas Apostolicas, quas idem Adrianus morte preuentus conficere minimè potuerat, conficiendas, decreuit Annumq; Iubilei 1525. octauò celebrauit, obijt Romæ vj. Cal. Octobris 1534. & sepultus fuit in Basilica S. Petri, dein de verò ad Ecclesiam S. Mariæ supra Mineruam translatus fuit.

I.

Conseruatores ordinis Minimorum fratribus deputat: illorumq; officium, & potestatem tribuit, & declarat.

Similem declarationem in huiusmodi Conseruatorum materia habes supra in bulla Maris magni Sixti iiij. & infra const. 4. Pij V. & Decreto 12. Sacræ Regularium Congregationis.

Vniuersis

Uniuersis, & singulis Venerabilibus Fratribus Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filijs Abbatibus, & Prioribus, & alijs personis, in dignitate Ecclesiastica constitutis, ac Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesiarum Canonicis, necnon eorumdem Archiepiscoporum, & Episcoporum officialibus, seu Vic. in Spiritualibus generalibus, vbilibet constitutis.

CLEMENS Papa VII. Venerabiles fratres, & dilecti filij salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Conquæstionem dilectorum filiorum Generalis, & Prouincialium, ac aliorum, correctorum, & vniuersorum fratrum Ord. Mini. S. Francisci de Paula, percepimus, quòd nonnulli Archiepiscopi, & Episcopi, alijque Ecclesiarum Prælati, & Rectores eorumq; Vic. & officiales, ac Clerici, & aliæ Ecclesiasticæ personæ, tam religiosæ quam seculares, necnon laici communia ciuitatum, & diœcesum, ac aliorum diuersarum partium, qui nomen domini vacuum recipere non formidant à prædictis correctoribus, & fratribus quarta canonicā seu alias portiones ex rebus, & bonis eis ratione funeralium, & Christifidelium priorum legatorum ad certos, & determinatos vsus, præsertim ad fabricam Ecclesiarum, domorum, & locorum suorum, seu in eleemosinam, aut alias sibi pie relictis, vel erogatis, ac decimas fructuum ex possessionibus, & petijs terrarum ad eos legitimè spectantibus, & pertinentibus prouenientium contra priuilegia, & indulta Apostolica eis, & ordini, ac domibus prædictis concessa exigunt, & in dies exigere conantur, ac relicta, & erogata huiusmodi indebitè occupata detinent, seu ea detinentibus, aut decimas, & portiones huiusmodi exigentibus præstant auxilium, consilium, vel fauorem, & alias ipsis super his, ac alijs libertatibus priuilegiis, & indultis domibus, & ordini prædictis, illorumque personis, tam a Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, quàm alias ritè à regibus, & alijs Principibus secularibus concessis. ¶ Necnon bonis, rebus, & alijs iuribus ad dictos domos, illarumque sacristias spectantibus multiplices molestias iniurias, & iacturas inferunt, eosque coram diuersis tàm Ecclesiasticis, quàm secularibus iudicibus ad iudicium trahunt. ¶ Nonnulli etiam dictum ordinem professi post emissam ab eis regularem professionem, apostatātes ad aliorum ordinum loca se transferunt, & sæpius per secularium habitationes, secundum vana sui cordis desideria vagando, insolenterq; & scandolosè viuendo, se ab obedientia, & subiectione suorum prælatorum, etiam prætextu indultorum, seu licentiarum à Sede Apostolica surreptitiè impetratarum, subtrahunt in contemptu Religionis, & animarum suarum periculum, & scandalum plurimorum. ¶ Quare generalis, & prouinciales, ac alij correctores, & fratres prædicti, nobis humiliter supplicari fecerunt, vt non eis valde reddatur difficile pro singulis querelis ad sedem prædictam habere recursum, prouidere ipsis super hoc, paterna diligentia curaremus. ¶ Nos igitur qui pro debito pastoralis officij religiosarum personarum quorumlibet dispendijs occurrimus, & profectibus libēter intendimus aduersus exactores, occupatores, detentores, præsumptores, molestatores, & iniuriatores, ac subtrahentes se ab obedientia huiusmodi. ¶ Illis volentes eisdē correctoribus, & fratribus subuenire per quod illorum compescatur temeritas, & alijs aditus cōmittendi similia præcludatur. ¶ Discretioni vestræ, per hæc scripta mandamus, quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum, per vos, vel alium, seu alios, etiam si fint extra loca, in quibus deputati estis conseruatores, & iudices prædictis Generali, prouincialibus, & alijs correctoribus & fratribus efficacis defensionis præsidio assistentes, non permictatis eosdem super libertatibus, priuilegijs, indultis, rebus, & bonis prædictis ab eisdem, & quibuslibet alijs indebitè molestari, vel eis grauamina, vel damna, seu iniurias irrogari, aut coram quibuscunque iudicibus ordinarijs, vel delegatis, etiam Apostolicis, quauis occasione, vel causa, etiam criminali, eosdem fratres trahi facturi, Generali, prouincialibus, & alijs correctoribus, ac fratribus prædictis cum ab eis, vel procuratoribus suis, aut eorum aliquo fueritis requisiti de prędictis, & alijs personis quibuslibet super restitutione bonorum, ac rerum, & iurium prædictorum, necnō libertatum priuilegiorum, & indultorum prædicto-

prædictorum & aliorum eis pro tempore concessorum, obseruatione. Nec non professorum, & se ab obedientia subtrahentium huiusmodi ad regularia loca dicti ordinis reuocatione, & reductione de quibuslibet molestijs, iniurijs atque damnis præsentibus, & futuris, in illis videlicet quæ iudicialem requirunt indaginem summarie simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iudicij, in alijs vero prout qualitas eorum exegerit iustitiæ complementum ministrare inhibendo etiam quibuscunq; iudicibus prędictis, tàm in principio quàm in medio, vel in fine causæ, ne in causis dictorum fratum, et Criminalibus eisdem inuitis se quomodolibet intromictant, ac occupatores, seu detentores, exactores, præsumptores, molestatores; ac iniuriatores huiusmodi. ¶ Necnon inobedientes, & rebelles cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis extiterint, quandocumque, & quotiescunque expedierit, auctoritate nostra per censuram ecclesiasticam, appellatione post posita, compescendo, inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij secularis. ¶ Et nihilominus legitimis super his habendis seruatis processibus, illos, quos censuras, & pœnas per vos pro tempore latas incurrisse constiterit, eas incurrisse declarare, (& quotiens opus fuerit etiam iteratis vicibus) aggrauare curetis. ¶ Cœterum si per summariam Informationem super his per vos habendam etiam vobis constiterit, quod ad loca in quibus occupatores, detentores exactores, prescriptores, molestatores, & iniuriatores huiusmodi ac alios quos presentes literæ concernunt pro tempore morari contingerit, pro monitionibus ipsis, & citationibus de eis faciendis tutus non pateat accessus. ¶ Nos vobis citationes, & monitiones quaslibet per dicta publica locis affigenda publicis, & partibus illis vicinis de quibus sit verisimilis coniectura, quod ad notitiam citandorum, & monendorum huiusmodi peruenire valeat, plenam, & liberam concedimus, tenore præsentium facultatem: ac volumus & dicta auctoritate decernimus, quod monitiones sic factę perinde eosdem citatos & monitos arctent, ac si eis personaliter intimatæ extitissent. ¶ Non obstantibus tàm fe. re. Bonifatij Papę xiij. prædecessoris nostri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis, dummodo non vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium non trahatur, quàm alijs quibuscunque constitutionibus & ordinationibus Apostolicis tàm de iudicibus delegatis, & conseruatoribus, quam personis vltra certum numerum ad iudicium non vocantibus. ¶ Necnon quibusuis priuilegijs, & indultis Apostolicis, quibusuis personis secularibus, vel regularibus, militijs, communitatibus, vniuersitatibus, capitulis, castris, villis, terris, & locis prædictis, ac quibusuis cathedralibus, etiam Metropolitan, vel collegiatis, aut alijs Ecclesijs, capitulis, Conuentibus, Monasterijs, Hospitalibus, & alijs pijs locis, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, etiam de non trahendis eorum subditis, vel personis ipsarum Ecclesiarum, ciuitatum, vniuersitatum, Castrorum, Villarum, & locorum respectiuè extra eas, aut coram illis iudicibus, & personis, quam eis etiam vigore quarumcumque literarum Apostolicarum, aut alias quibusuis modis, & qualitercunque, ac sub quibus uis verborum formis, & clausulis etiam plena expressa specialis specifica, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat, specialiter, & expressè derogamus. ¶ Quodque vos filij canonici officiales, & Vicarij de personis quæ deputari possint conseruatores non sitis, seu si aliquibus communitet, vel diuisim a prædicta sit sede indultum, quòd excomunicari, suspendi, vel interdici non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto, & earum personis, locis, & ordinibus, & nominibus proprijs mentionem, ceterisque contrarijs quibuscunque. ¶ Cœterum volumus, & Apostolica auctoritate decernimus, quòd quilibet vestrum prosequi valeat articulum etiam per alium inchoatum, quàmuis idem inchoans nullo fuerit impedimento canonico impeditus, quòdq; à datis præsentium sit vobis, & vnicuique vestrum in præmissis omnibus, & eorum singulis, cœptis, & non cœptis præsentibus, & futuris perpetua potestas, & iurisdictio attributa, vt eo vigore, eaque firmitate possitis in præmissis omnibus cœptis, & non cœptis præsentibus, & futuris, & pro predictis procedere, ac si prædicta omnia, & singula coram vobis cœpta fuissent, & iurisdictio vestra, & cuilibet vestrum in prædictis omnibus, & singulis per citationem, & modum alium perpetua legitimum

timuum

timum extitiſſet, conſtitutione prædicta ſuper conſeruatoribus,& alia qualibet in contrarium edita non obſtantibus volumus etiam, & Apoſtolica auctoritate decernimus, quòd ipſarum tranſumptis manu notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Curiæ Eccleſiaſticæ,aut perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis in iudicio,& alibi, vbi opus fuerit, eadem prorſus fides adhibeatur quę adhiberetur eiſdem præſentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Datum Romæ apud Sanctum Petrum ſub Annulo Piſcatoris Die 19. Martij 1524. Pont. noſtri anno primo.

II.

DECLARAT PRIVILEGIA, ET GRATIAS, ET indulgentias vni domui ordinis Minimorum conceſſas ad omnes,& ſingulas eiuſdem ordinis domus extenſas eſſe, illaſq; de nouo concedit.

Dilectis filijs fratribus Ordinis Minimorum Sancti Franciſci de Paula.

CLEMENS Papa VII. Dilecti filij ſalutem,& Apoſtolicam benedictionem. ¶ Deuotionis augumētum vobis Deo propitio prouenire confidimus,ſi in his quę ſtatus veſtri tranquilitatem concernunt Nos vobis gratioſos,& fauorabiles exhibuerimus, cunctáq; ſicut nobis nuper exponi feciſtis, licet dum fe. recordationis Iulij II.& Leo X. Rom. Pont. prædeceſſores noſtri,omnia,& ſingula priuilegia,immunitates,& indulgentias,exemptiones, & indulta alicui domui veſtri ordinis Minimorum S. Franc. de Paula particulariter, ſeu domibus alicuius prouinciæ eiuſdem ordinis ſpecialiter conceſſa,ad omnes, & ſingulos domos ipſius ordinis extendi voluerit. ¶ Ac idem Leo prædeceſſor omnibus, & ſingulis vtriuſque ſexus Chriſtifidelibus Eccleſias veſtrarum domorum in Peuthecoſte,& Annuntiationis, & Aſſumptionis glorioſæ Virginis MARIAE feſtiuitatibus, necnon in feſtiuitate omnium ſanctorum deuotè viſitantibus decem annorum,& totidem quadragenarum indulgentiam miſericorditer elargitus fuerit. ¶ Necnon correctoribus earumdem domorum, ſex,aut plures idoneos confeſſores pro dictorum Chriſtifidelium confeſſionibus audiendis deputandi facultatem conceſſerit. ¶ Nihilominus à nonnullis nimium curioſis, heſitatur, an domus poſt conceſsionem prædictam,de nouo conſtructè,ſeu ſuſcepte, eiſdem priuilegijs gaudere,& correctores præfati tempore indulgentiarum huiuſmodi tot confeſſores,quot neceſſarij fuerint,deputare poſſint. ¶ Nos dicti veſtri ordinis vberes fructus, in militanti Eccleſia afferentes, proſperum, & tranquillum ſtatum, ac fœlicem ſucceſſum,paterno zelantes affectu, ac ne ſuper præmiſsis aliquod heſitationis dubium exoriri poſsit,prouidere volentes, veſtris in hac parte ſupplicationibus inclinati omnia, & ſingula priuilegia,immunitates,indulgentias,exemptiones,& indulta vni, aut pluribus domibus ordinis huiuſmodi ſpecialiter conceſſa,ad omnes, & ſingulas ipſius ordinis domos de nouo ſuſceptas,& ſuſcipiendas, eadem author. Apoſt. per præſentes de nouo extendimus, & ampliamus, ipſaſque domos ſuſceptas, & ſuſcipiendas eiſdem priuilegijs,immunitatibus,gratijs, & indulgentijs, & indultis alijs domibus ſpecialiter conceſsis,pariformiter, & equè principaliter potiri, & gaudere, ac ſi ſingulis domibus ſuſceptis, & ſuſcipiendis, & Chriſtifidelibus illorum Eccleſias viſitantibus, ſpecialiter conceſſę fuiſſent. ¶ Ac tempore ipſarum indulgentiarum,correctores domorum huiuſmodi, tot, quot iuxta multitudinem populi, neceſſarij fuerint confeſſores deputare poſſe,& ſic ab omnibus cenſuris debere,author.& tenore prędictis decernimus,& declamus: non obſtantibus quibuſuis, ac in prouinc. & Sinodalibus conſtitutionibus editis Generalibus, vel ſpecialibus conſtitutionibus, & ordinationibus cæteriſque contrarijs quibuſcunque. Dat. Romæ apud S. Petr. ſub Annulo Piſcatoris die 22. Septembris 1532. Pontificatus noſtri anno nono.

FACVL-

III.

FACVLTAS DANDI LICENTIAM VENDENDI, & alienandi bona immobilia Generali, & prouinciali Romano ordinis Prædicatorum tribuitur.

Eandem facultatem concessit Leo X. fratribus Minorum const. 14. Sed Ampliorem concessit Cregorius XIII. priori Generali fratrum ordinis Æremitarum quam habes const. 7.

Dilectis filijs Magistro Generali, & Prouinciali Romano reformato Ordinis prędicatorum.

CLEMENS Papa septimus. Dilecti filij salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Exponi nobis nuper fecit Dilectus filius Thomasde Strozzijs ordinis Prædicatorum professor. Quod licet aliàs fe. record. Leo Papa X. prędecessor noster per suas in forma Breuis literas tam magistro generali quam Vicario Congregationis Sancti Marci de Florentia ordinis prædicti pro tempore existentibus, facultatem sibi subditis in Italia conuentibus, fratribus, Monasterijs, Sororibus seu monialibus. Necnon Collegiis, ac personis vtriusque sexus de pœnitentia dicti ordinis nuncupatis, bona immobilia pro Euidenti vtilitate ipsorum locorum, ac personarum permutare, & vendere possent licentiam dandi sub dat. die vigesimaquinta Iulij Pontificatus eiusdem Anno secundo concesserit, quia tamen à nonnullis in dubium renocari posset an literæ prædictæ censeantur reuocatæ eo quod nos nuper certis ex causis tunc expressis, Congregationem Sancti Marci suppresserimus, ac penitus extinxerimus Domosque ac loca, necnon vtriusque sexus personas quascunque Congregationis supressæ, & extinctæ huiusmodi sub prouincia Roman. perpetuo existere, ac per prouincialem dictę prouincię Roman. reformatum perpetuò regi, per nostras sub plumbo literas, sub Dat. sexto Cal. Nouembris Pont. nostri Anno septimo instituimus, & volumus. Nos ad huiusmodi dubium tollendum authoritate Apostolica, tenore præsentium concedimus, vt pro tempore existens tam magister generalis, quam prouincialis prouinciæ Roman. reformatæ huiusmodi, sibi subditis in Italia conuentibus, fratribus monasterijs, sororibus, seu Monialibus, necnon collegijs, ac personis vtriusque sexus de pœnitentia dicti ordinis nuncupatis, dicta facultate vti possint videlicet licentiam concedendi bona conuentuum, & locorum huiusmodi ad certum tempus, ac in perpetuum locandi, vel in emphiteosim ad lineam masculinam concedendi, siue commutandi, aut vendendi, vel quocumque alio titulo alienandi bona immobilia, & præciosa mobilia minus vtilia quæ nunc habent, & in posterum iusto titulo habituri sunt, tam pro satisfactione debitorum alias pro necessitate, seu vtilitate Conuentuum, & locorum prædictorum contractorum, ant eadem vtilitate suggerente contrahendorum quàm alia euidenti vtilitate ipsorum conuentuum monasteriorum, vel collegiorum prouiso tamen quod precium ipsorum bonorum immobilium (si vendantur) vel alias quouis modo alienentur centum ducatorum auri de Camera secundum communem extimationem valorem annuum non excedat, & in emptionem, reparationem, aut angumentum aliorum immobilium, aut necessarium bonorum, seu præfatorum debitorum realem solutionem cum effectu conuertatur, & ad hoc accedat consensus duarum partium vocalium conuentus monasterij, vel collegij cuius sint, constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis ac felicis recordationis Pauli secundi prædecessoris nostri contra alienantes res Ecclesiasticas, cæterisque in contrarium facientibus non obstantibus

stantibus quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die xxv. Februarij M. D. XXXI. Pontificatus nostri anno Octauo.

IIII.

DECLARAT FRATRES MINORES CONVENTVALES sub obedientia Magistri Generalis existentes, iuxta B. Francisci regulam viuere, & priuilegijs vniuerso ordini concessis, vti & frui posse.

Istorum fratrum priuilegia confirmauit eis Paulus iij. vt supra const. 1.

CLEMENS Papa VII. Dilectis filijs Fratri Antonio Saxolino Generali, & Prouincialibus Magistris, ac fratribus Ord. Minorum Conuentualium. Nuncupatorum. Dilecti filij salutem, & Apost. bened. Religioni deditis Apost. fauoris præsidium libenter impendimus, & ne spiritualiter, vel temporaliter detrimenta, & in contemplationis suauitate tranquillum Domino reddere possint famulatũ nostri Ministerij partes propensius adhibemus. Cũ itaq; dudũ fe. re. Leo PP. x. prædecessor noster pro vniuersali vnione vestrũ, & aliorum fratrũ d. ord. B. Francisci inter alia per diuersas suas literas statuerit, quod ex tunc de cetero, perpetuis futuris temporibus Min. Genet. totius Ord. S. Francisci hmõi a solis reformatis d. ord. viuentibus absq; priuilegijs bona tẽporalia concernentibus eligi deberet. Cui oẽs, & singuli fratres secundũ regulam B. Francisci se subijcere, & obedire tenerẽtur, & deinde, quod vos filij fratres conuentuales cum priuilegijs à sede Apost concessis viuentes redditus, & possessiones, ac bona tẽporalia secundũ hmõi priuilegia retinere volentes vnus ex vobis idoneũ, quĩ vester Mag. Gen. appellaretur, & vestram curã gereret, eligere possetis, ac ex tunc à Reformatis Min. Gen. & à vobis filij fratres conuentuales Mag. Gene. electi fuerint. Et sicut nobis nuper exponi fecistis. Quia in Regula S. Francisci hmõi, ac ord. vestri minorũ statutis, & consuetudinibus, necnon priuilegijs, & indultis Apostolicis eidem ordini, & illius fratribus concessis nulla de Mag. Gene. aut Prouincialibus magistris, dumtaxat de Min. Gen. & prouincialibus ministris mẽtio facta sit, ab aliquibus hesitari posset, an vos & pro tẽpore existens Gen. & Prou. Mag. necnon fratres conuentuales Ord. Min. hmõi ex quibus d. Min. Gen. eligi consueuerat, secundum Regulam S. Franc. & statuta hmõi viuatis, & an priuileg. & indulta olim Min. Gener. concessa vobis suffragentur. Nos qui prosperum statum vestrum, quos in visceribus gerimus caritatis, paterno zelamur affectu. Attendentes propter mutationem nominis ministri in magistrum vestra regularia instituta mutata non esse, ac volentes priuilegia, & indulta vobis concessa illesa permanere, & quieti vestræ consulere, ac propterea huiusmodi hesitationis materiam sum mouere vestris in hac parte supplicationibus inclinati, authoritate Apost. decernimus & declaramus vos, & pro tempore existentes fratres conuentuales ord. Min. subd. Mag. Gen. viuentes non aliter quam iusta B. Franc. ordin. vestri institutoris regulam viuere, necnon priuilegijs, & indultis prædictis, absque vlla differentia, aut exceptione vti, potiri, gaudere, illaque vobis suffragari debere, in omnibus, & per omnia perinde, ac si nomina huiusmodi mutata non fuissent, & sic per quoscumq; iudices quauis authoritate fungentes sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate iudicari, & diffiniri debere irritum quoq; & inane quicquid secus contigerit attentari. Non obstantibus premissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon quibusuis concessionibus, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis incontrarium forsam factis, & faciendis, quas quo ad premissa nemini suffragari volumus cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die prima Decemb. 1524. Pont. nost. Anno primo.

V.

CONFIRMATIO, ET AMPLIATIO PRIVILEGIORVM Fratrum Monialium, & confratrum Ord. Carmelitarum.

Similem confirmationem istius ordinis fratribus fecit Gregorius XIII. quam habes supra const. 9.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam. ¶ Ex Clementi Sedis Apost. prouisione, necnon personarum Deo deuotarum sub religionis iugo, & regulari castimonia domino militantium pia deuotione prouenire dignoscitur, vt Ro. Pont. quandoque per prædecessores suos Ro. Pont. pro personarum earumdem, ac illarum locorum felici successu, & quiete, ac Christifidelium pijs operibus vacantium animarum salute concessa, & approbet, & innouet, ac innouata communiat, & alia de nouo concedat, prout in domino conspicit salubriter expedire. Sanè pro parte dilectorum filiorum Nicolai Audet Generalis, ac prouincialium, & priorum domorum ordinis B. Mariæ Virg. de Monte Carmelo, necnon confratrum vtriusq; sexus confraternitatum in Ecclesijs domorum eiusdem ordinis institutarum nobis nuper exhibita petitio continebat, quod alias fe. re. Ioannis xxij. & Alexander v. Ro. Pont. prædecessores nostri vniuersis, & singulis Christifidelibus, qui confraternitatem de Monte Carmelo ingredi, seu confratrum confraternitatum huiusmodi numero ascribi, ipsiusq; ordinis statuta obseruare, ac habitũ dicti ordinis deferre, seq; fratres, & sorores dicti ordini appellare, Ita quod si mulier virgo castitatem, vidua vero continentiam, coniugata autem matrimonij iura prout sancta Ecclesia præcipit tempore earum ingressus inuiolabiliter seruare velle promitterent, & obseruarent tertiam partem suorum peccatorum in domino relaxarunt, ac ipsa gloriosiss. Dei genitrix semper Virgo MARIA ipsorum confratrum, seu religiosorum, ac sororum animas post eorum transitum suis intercessionibus continuis pijs suffragijs, & speciali protectione adiuuabit, quodq; confratres ipsi gratiarum earumdem prædecessorum participes fieri volentes horas Canonicas, iuxta formam ab Alberto Patriarcha dicto ordini concessam, & ordinatam recitare, Ignari verò literarum diebus quibus sancta Ecclesia ieiunare præcipit ieiunare, necnon quarta feria, & sabbato toto tempore vitæ eorum, præterquam die qua aliquam ex ferijs prædictis Natiuitatis D. N. Iesu Christi occurrere contigerit a carnibus abstinere deberent. Ac etiam nonnulli alij Ro. Pon. etiam prædecessores nostri, quamplura & diuersa priuilegia, immunitates, exemptiones, præsertim quartam funeralium presbyteris secularibus non soluendi, ac indulta indulgentias, & peccatorum remissiones, ac gratias dicto ordini, illiusq; fratribus, monialibus, sororibus, & vtriusque sexus personis, ac monasterijs monialium, & domibus sororum eorumq; Ecclesijs, & locis quibuscumque etiam per modum extensionis, seu communicationis, ac alias concesserunt, prout in diuersis eorumdem prædecessorũ literis desuper confectis dicitur plenius contineri. Quare pro parte Generalis prouincialium Priorum vtriusque sexus confratrum prædictorum asserentium refrigescente indies fidelium deuotione domos fratrum, & sororum, ac monasteria huiusmodi non modica reparatione indigere, & propterea fideles ipsos ad temporalia bona pro huiusmodi reparatione concedenda spiritualibus bonis gratijs inuitare oportere, ac ad id inducere necesse fore, nobis fuit humiliter supplicatum, vt priuilegia, indulta, immunitates, exemptiones, & gratias, ac alia prædicta approbare, & innouare, & inuiolabiliter obseruari mandare, illaque pro potiori cautela de nouo concedere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur dicti ordinis quem præ cœteris in visceribus gerimus charitatis prosperum, & tranquillũ statum, ac animarum salutem paterno zelantes affectu huiusmodi supplicationibus inclinati Ioannis, & Alexandri, ac aliorum prædecessorum nostrorum literas, ac per eosdem prædecessores oĩa, & singula priuilegia, immunitates, exẽptiones, & non soluendi quartã funeraliũ presbyteris secularibus quo ad fratres domorũ in possessione quartã ipsam non soluẽdi existẽtes dumtaxat, ac indulta indulgentias (citra plenarias) peccatorum remissiones, & gratias ordini, & illius fratribus, monialibus, sororibus, & vtriusque sexus confratribus, & per-

& personis, domus, Monasterijs, Ecclesijs, & locis quibuscunque etiam per modum extensionis, seu communicationis, & alias quomodolibet etiam per nos, & sedem Apostolicam concessa, quorum omnium tenores præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis haberi volumus auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & innouamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari debere, ipsosque fratres, moniales, sorores, personas, monasteria, domos, Ecclesias, & alia loca huiusmodi omnibus, & singulis priuilegijs, immunitatibus, exemptionibus, indultis, indulgentijs (circa tamen plenarias) peccatorum remissionibus, & gratijs quibusuis congregationibus dicti, & aliorum ordinum, etiam mendicantium, fratribus, & personis, ac confraternitatibus suę professioni non contrarijs, alijsque ordinibus quibuscunque etiam non mendicantium, quomodolibet concessis, & concedendis in genere vti, frui, & gaudere posse, atque debere in omnibus, & per omnia perinde, ac si eis concessa fuissent decernimus. Necnon potiori pro cautela ea omnia etiam de nouo concedimus, ipsiusque ordinis fratres ab inquisitoribus hæreticæ prauitatis penitus eximimus, & sub nostra, ac dictę sedis protectione suscipimus, ac eisdem inquisitoribus sub excomunicationis latæ sententiæ, & officiorum suorum priuationis pœnis districtè inhibemus, ne de dictis fratribus etiam ratione criminis heresis quoquomodo se intromittere præsumant. Decernentes irritum, & inane quicquid per eos scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Omnibusque, & singulis vtriusque sexus confratribus, & cuilibet eorum aliquem presbyterum idoneum secularem, vel cuiusuis ordinis etiam mendicantium, & de obseruantia regularem in suum possint eligere confessorem, qui vita eis comite eos, & eorum quemlibet à quibusuis etiam maioris excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa pro tempore latis, & quibusuis etiam pro tempore irretiti fuerint, etiam si illorum absolutio sedi prædictæ specialiter, vel generaliter, præterquam si per literas in Cœna Domini legi solitas reseruata foret, ac quorumcumque votorum, & iuramentorum, necnon Ecclesię præceptorum transgressionibus periuriorum symoniæ, & homicidij mentalis, vel casualis reatibus, manuum violentarum in quasvis personas Ecclesiasticas, non tamen Episcopos, vel eorum superiores de præterito iniectionibus, ieiuniorum horarum canonicarum diuinorum officiorum, ac pœnitentiarum iniunctarum in toto, vel in parte omissionibus, omnibusque alijs eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcumque grauibus, & enormibus, etiam talibus propter quę sedes prædicta merito consulenda foret in casibus dictæ sedi qualitercumque reseruatis, exceptis contentis in dictis litteris Cœnæ Domini semel in vita, & in mortis articulo, de alijs verò dictæ sedi non reseruatis casibus totiens quotiēs oportunum fuerit eorum confessionibus diligenter auditis absoluere, illisque pro commissis pœnitentiam salutarem iniungere, vota vero visitationis quæcumque vltra marina (Liminum beatorum Petri, & Pauli Apostolorum de Vrbe, & Sancti Iacobi in Compostella, necnon religionis, & castitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutare, & iuramenta quæcumque sine tertij præiudicio relaxare, ac omniū eorum peccatorum semel in vita, & in mortis articulo, vt præfertur etiam si tunc non subsequatur, plenariam remissionem, & absolutionem auctoritate Apostolica impendere possit. Liceatque omnibus, & singulis vtriusque sexus confratribus prędictis, & cuilibet eorum habere Altare portatile cum debitis reuerentia, & honore, super quo in locis ad hoc congruentibus, & honestis, etiam non sacris, & quauis etiam Apostolica auctoritate interdictis, seu tempore cessationis a diuinis, dummodo causam non dederint huiusmodi interdicto, seu cessationi, & per eos non stet quominus pareatur Apostolico interdicto etiam antequam illucescat dies, circa tamen diurnam lucem, seu circa meridiem cum qualitas negotiorum pro tempore ingruentium id exegerit in eorum præsentia clausis ianuis excommunicatis & interdictis exclusis nō pulsatis campanis, & submissa voce Missas, & alia diuina officia per sacerdotes seculares, vel regulares huiusmodi celebrare, ac quocumque tempore Eucharistiam, & alia Sacramenta Ecclesiastica a quocumque maluerint presbytero idoneo, & vbicumque sint rectoris parocchialis Ecclesiæ præiudicio recipere, & administrare liberè, & licitè valeant. Etsi contingat eos, vel eorum aliquem tempore interdicti huiusmodi ab humanis decedere corpora eorum Ecclesiasticę cum aliqua honesta tamen funerali pompa tradi possint sepulturæ.

T 2 Quodque

Quodque singulis quadragesimalibus, & alijs cuiuslibet anni temporibus, & diebus Stationum Basilicarum, & Ecclesiarum almæ Vrbis Romæ, & extra illius muros vnam, vel duas Ecclesias, aut vnum, duo, vel plura altaria in partibus illis, ibi eos, seu eorum aliquem residere, seu quo declinare contigerit, quas, vel quilibet eorum duxerint eligendis, vel eligenda deuotè visitando tot, & singulas, ac similes indulgentias, & peccatorum remissiones consequantur, quas consequerentur si singulis diebus easdem singulas dictæ Vrbis, & extra eam Ecclesias pro stationibus huiusmodi deputatas personaliter visitarent. Insuper etiam omnibus vtriusque sexus Christifidelibus, qui pro monasteriorum, & domorum repatatione, ac fratrum huiusmodi sustentatione manus porrexerint adiutrices, supradictas indulgentias consequi possint, & consequantur. Omnibus verò, & singulis alijs Christifidelibus vtriusque sexus, qui dictum ordinem illiusque domos, & Monasteria, fratres, sorores, & moniales huiusmodi suis eleemosinis, & subsidijs pro tempore iuuerint, & manutenuerint, vt ipsi, & quilibet eorum omnium precum, suffragiorum, eleemosynarum, ieiuniorum, orationum, Missarum, horarum canonicarum disciplinarum, peregrinationum, & cæterorum spiritualium bonorum, quæ pro tempore in vniuersali Sacrosancta Ecclesia militante fiunt in perpetuum participes fiant, & omnibus eius meritis gaudeant, ac omnibus alijs, qui gratijs eorumdem confratrum gaudere voluerint aliquam eleemosynam, siue charitatem, prout eis, ac præsidentibus confraternitatum huiusmodi visum fuerit, dando, & largiendo gratiarum huiusmodi participes fiant indulgemus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dicti ordinis statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, necnō priuilegijs, indultis, & literis Apostolicis per quoscunque Rom. Pontifi. prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, & cum quibusuis irritatiuis, annullatiuis, cassatiuis, reuocatiuis modificatiuis, præseruatiuis, exceptiuis, restitutiuis, declaratiuis, mentis attestatiuis, ac derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus efficacissimis, & insolitis clausulis quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus etiā si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quęuis alia expressio habenda, aut exquisita forma seruanda forent, & in eis caueatur expressè, quod illis nullatenus derogari possit, illorumque omnium, necnon quarumcumque etiam in forma breuis literarum occasione præmissorum quomodolibet contectarum, & quorumcumque in eis contentorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis, ac de verbo ad verbum insertis, necnon modos, & formas ad id seruandos pro indiuiduo seruatis habentes hac vice dumtaxat, illis alias in suo robore permansuris, harum serie specialiter, & expressè derogamus, necnon omnibus illis hs quæ præfati prædecessores in eorum literis voluerunt non obstare; cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem quod præsentium transumptis manu alicuius publici Notarij subscriptis, & sigillo alicuius personę in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum approbationis, innouationis, concessionis, exemptionis, suspensionis, inhibitionis, decretorum indulti derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem omnipotentis Dei, Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se noueritincursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo trigesimo. Pridię idus Augusti, Pontificatus nostri anno septimo.

PRI-

VI.

PRIVILEGIVM DE CELEBRANDA MISSA pro anima a Purgatorio liberanda Fratribus ordinis Minimorum, & eorum prelatis in domo Sanctissimæ Trinitatis de vrbe existentibus viuæ vocis oraculo concedit.

NOS Laurentius Episcopus Albanensis Sanctę Romanæ Ecclesiæ Cardinalis Sanctorum quatuor, ac maior pœnitentiarius, vniuersis, & singulis Christifidelibus præsentes literas nostras inspecturis fidem facimus, & attestamur. ¶ Qualiter Sanctissimus in Christo pater, & Dominus noster Dominus Clemens diuina prouidentia Papa VII. ad humiles præces nostras, dilectis nobis in Christo venerabilibus religiosis, Correctori domus Sanctissimę Trinitatis de vrbe, ordinis Minimorum Sancti Francisci de Paula, ac alijs fratribus domus Sanctissimæ Trinitatis dumtaxat, Generali verò, ac zeloso, necnon Prouincialibus, & localibus correctoribus, & alijs superioribus ordinis, etiam pro tempore existentibus, ac vni cuiuslibet ipsorum secundum religionis ingressum, antiquiori socio, vbicumque se transferre ex meritò obedientiæ contigerit, vt singulis secundis, & quartis ferijs cuiuslibet hebdomadæ totius anni, missas pro animabus defunctorum celebrare volentes, easdem indulgentias pro animabus defunctorum huiusmodi consequantur, ac si in Ecclesia Sancti Sebastiani, Laurentij, & Ara Cœli, etiam Gregorij, & Potentianæ, extra, & infra muros Almæ vrbis celebrassent, ac pari modo Missæ huiusmodi animabus defunctorum, pro quibus eas celebrandas, duxerint, suffragentur, perinde, ac si in præfatis, & alijs quibuscunque, etiam qualitercumque priuilegiatis Ecclesijs infra, & extra muros Vrbis celebrassent, facto nobis desuper viuæ vocis oraculo Concessit pariter, atque indulxit præsentibus perpetuis, futuris temporibus duraturis, & in contrarium facientibus, non obstantibus quibuscumque. In quorum omnium fidem litteras nostras fieri, nostrique sigilli oblongi iussimus appensione communiri. Datum Romæ, in ædibus nostris, sub anno à natiuitate Domini 1524. Die verò x. Mensis Iulij. Pontificatus Sanctissimi Domini in Christo patris, & Domini Nostri D. Clementis diuina prouidentia Papæ vij. Anno primo.

PRI-

VII.

PRIVILEGIA QVECVMQVE ORDINVM Mendicantium, & non mendicantium fratribus Minoribus de Obseruantia conceduntur innouantur & communicantur.

CLEMENS Papa VII. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Dum fructus vberes, quos ordo sacer dilectorum filiorum fratrum Minorum Regularis obseruantiæ in agro militantis Ecclesiæ cum propagatione religionis, ac defensione, & augmento Fdei catholicæ, ac salute Christifidelium produxit hactenus, & in dies producit, diligenter attendimus, dignum, quin potius debitum putamus, vt eius statum prosperum, & tranquillum omni diligentia procuremus, illiusque religiosas personas specialibus fauoribus, & gratijs prosequamur, hinc est, quod nos motu proprio, & ex certa nostra scientia tenore præsentium omnia, & singula priuilegia, immunitates, exemptiones, præsertim, non soluendi clericis secularibus quartam funeralium quo ad fratres in possessionem non soluendi quartam huiusmodi existentes, ac omnia, & singula indulta, indulgentias, peccatorum remissiones, & gratias dicto minorum, ac Sanctę Claræ, ac tertio de pęnitentia nuncupato ordinibus illorumq; fratribus, monialibus, sororibus, & vtriusque sexus personis, ac monasterijs, domibus, Ecclesijs, & locis quibuscumque etiam per modum extensionis, seu communicationis, & alias quomodolibet per quoscumq; Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & sedem prædictam concessa auctoritate Apostolica tenore præsentiam approbamus, & innouamus, & perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari debere Ipsosque fratres, moniales, sorores, personas, monasteria, domos, Ecclesias, & alia loca huiusmodi omnibus, & singulis priuilegijs, immunitatibus, exemptionibus, concessionibus, indultis, indulgentijs, peccatorũ remissionibus, & gratijs quibusuis, congregationibus dictorum ordinum, aliorumque ordinum mendicantium quomodolibet concessas, & concedendas, necnon etiam quibusuis facultatibus, & gratijs suæ professioni regularis obseruantiæ non contrarijs alijs ordinibus quibuscunque non mendicantibus quomodolibet concessis, & concedendis vti, frui, & gaudere posse, atque debere in omnibus, & per omnia perinde, ac si eis concessa specialiter fuissent, & constitutiones in vltimo capitulo generali dicti ordinis minorum regularis obseruantię in prouincia Burgen. regni castellę factas plenam roboris firmitatem obtinere, & ab omnibus quamdiu per capitulum aliud generale dicti ordinis mutatæ non fuerint, inuiolabiter obseruari debere, necnon regulam ipsam per sanctum Franciscum pro fratribus ordinis Minorum institutam obseruabilem, meritoriam fundatam super sacrum Euangelium existere, & quoscunque cuiuscunque status, dignitatis, aut conditionis scribentes, aut asserentes regulam ipsam non meritoriam, vel in obseruabilem, seu socro Euangelio repugnantem esse, in hoc eorum assertionem huiusmodi non esse, tenendam, nec admittendam authoritate, & tenore præmisis decernimus, ac volumus, & mandamus, ipsosque fratres ab inquisitoribus hæreticæ prauitatis eximimus, & sub nostra, & Apostolicæ sedis protectione suscipimus, ipsisque inquisitoribus sub excommunicationis sententia, & officiorum suorum priuatione inhibemus: ne de dictis fratribus etiam ratione criminis hæresis quoquomodo se intromittere præsumant, sicq; per quoscunque tam ordinaria quam delegata, & mixta auctoritate fungentes iudices, & personas vbique iudicari, cognosci, atque decidi debere, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, cognoscendi, & deicendi facultate, necnon irritum, & inane, si secus super his a quoquam quauis authoritate scientet, vel ignoranter contigerit attentari, esse decernimus, & nihilominus venerabili fratri Archiepiscopo Florentin. & dilecto filio Vicario nostro in Vrbe nunc, & pro tempore existentibus committimus, & mandamus, quatenus ipsi vel alitet eorum per se, vel alium seu alios authoritate nostra faciant præsentes literas, & in eis contenta quæcunque plenum effectum sortiri, illisque monasteria, domos, fratres moniales, & sorores, ac personas minorum, & sanctæ Claræ, ac tertij

tertij ordinis prædictorum, & alios quoscunque quos quomodolibet concernunt pacifice frui, & gaudere. Nec permittant quemquam contra tenorem præsentium modo aliquo impedire, molestari, aut inquietari, contradictores quoslibet, & rebelles etiam per priuationem quorumcumque beneficiorum suorum Ecclesiasticos, & inhabilitatis ad illa, ac alia imposterum obtinenda, ac quascumque de quibus videbitur censuras, & poenas, ac alia iuris opportuna remedia, appellatione postposita compescendo, inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij secularis. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacij octaui prædecessoris nostri etiam de vna, & in Concilio generali de duabus dietis edita, ac alijs constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, necnon statutis, & consuetudinibus etiam iuramento, confirmatione Apostolica, & quauis firmitate alia roboratis, necnon priuilegijs, indultis, & literis Apostolicis, per quoscumque Romanos Pontifices prędecessores nostros, ac nos, & sedem prædictam etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine, & cum quibusuis irritatiuis, annullatiuis, cassatiuis, reuocatiuis, modificatiuis, pręseruatiuis, exceptiuis, restitutiuis, declaratiuis, mentis attestatiuis, ac derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus efficacissimis, & insolitis clausulis quomodolibet etiam pluries concessis, reformati, & innouatis, quibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus specialis, & indiuidua, ac de verbo ad verbum non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut exquisita forma seruanda foret, & eis caueatur expresse, quod illis nullatenus derogari possit, illorumque omnium, necnon quarumcũq; etiam in forma breuis literarum occasione præmissorum quomodoliber confectarum, & quorumcumque in eis contentorum tenores præsentibus pro sufficientes expressis ac de verbo ad verbum insertis, necnon modos, & formas ad id seruandas pro indiuiduis seruatis habentes, hac vice dumtaxat illis aliàs in suo robore permansuris harum serie specialiter, & expresse derogamus: necnon omnibus quæ in dictis concessum est non obstantibus contrarijs quibuscunque, & aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possit per literas apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Volumus autem quòd præsentium transumptis manu alicuius publici notarij subscriptis, & sigillo alicuius personę in dignitate Ecclesiastica constitute munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus originalibus adhiberetur si forent exhibite vel ostense. Datum Romę apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die trigesima Maij Millesimoquingentesimo vigesimoquinto, Pontificatus nostri anno secundo.

PAVLVS

PAVLVS TERTIVS

Alexander Farnesius ex antiqua, & nobili Romana familia oriundus Leone X. ex Diacono S. Eustachij Episcopus tusculanus a Clemente VII. Ostiensis, Senatusq; Princeps institutus septuagenarius Comitijs Vaticanis patrum suffragijs electus. Non. Nouembris Ann. 1534. Sumus Pontifex coronatus est, Societatem nomini IESV confirmauit, ac Generale Concilium Tridentinum indixit obijt Romę 4. idus Nouembris 1549 & sepultus fuit Romæ in Basilica Sancti Petri.

I.

Priuilegia, & indulta Ordinis Minorum Conuentualium Sancti Francisci confirmat nonnullaq; alia eis decernit.

Similem declarationem fecit in fauorem dictorum fratrum Clemens vij. vt supra const. iiij.

Dilectis filijs Generali, & Prouincialibus Magistris, vniuersisq; fratribus Ordinis Minorum Conuentualium nuncupatorum.

PAVLVS Papa III. Dilecti filijs Generalis, & Prouincialibus Magistris, Vniuersisque fratribus Ordinibus Minorum Conuentualium nuncupatorum. Dilecti fili salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Exhibita nobis nuper pro parte vestra petitio continebat quod licet quamplura priuilegia, exemptiones, immunitates, libertates, gratiæ, & indulta vobis, & ordini vestro per diuersos Romanos Pontificcs, & præsertim Sixtum iiij. per quasdā sub pridie Kalendas Septembris, incipientes vniuersalis Ecclesiæ, Mare magnum nuncupatas, & Leonem X. prædecessores nostros per alias super electione magistri generalis eiusdem ordinis Vniuersalique vnione, & concordia inter vos, & fratres dicti ordinis Minorum de obseruantia nuncupatorum initis, sub pridie Idus Iunij datis, eorum pontificatus quarto, & quinto, respectiue annis desuper confectas sub plumbo litteras, Bullam concordiæ nuncupatas concessa fuerint, & inter cætera vobis per sedem Apostolicam indultum fuerit, quod in temporalibus bonis in quibus de iure fuecederetis si in sæculo maneretis succedere. Necnon legata, relicta, eleemosinas, & quācumque pecuniarum summam, aliaque bona quæ vobis in futurum relinqui, vel elargiri contigeret recipere, tenere, & habere, ac in vestros vsus conuertere, omnibusque, & singulis alijs priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, gratijs, & indultis fratribus dicti ordinis minorum de obseruantia nuncupatis, & illorum ordini prędictis quomodolibet concessis vti frui, & gaudere liberè, & licitè possetis, prout in singulis prædictis, & alijs desuper confectis litteris plenius continetur, ipsaque priuilegia, exemptiones, immunitates, & libertates, gratiæ, indulta, & concessiones inuiridi sint obseruantia, cupitis

tamen

tamen pro maiori animi vestri satisfactione priuilegia, exemptiones, immunitatis, libertates, gratias, indulta, & concessiones huiusmodi auctoritate nostra roborari. Quare nobis humiliter supplicari fecistis, & votis vestris huiusmodi annuere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur, qui quorumlibet christifidelium præsertim religiosorum qui salutiferos fructus in agro dominico continua eorum cultura producunt, votis quantum nobis cum Deo licet annuimus, eaque fauoribus prosequimur opportunis, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnia & singula priuilegia, exemptiones, immunitates, libertates, gratias, indulta, & concessiones huiusmodi, & desuper confectas litteras, quarum omnium tenores hic pro sufficienter expressis haberi volumus, auctoritate apostolica tenore præsentium approbamus & confirmamus ac præsentis scripti patrocinio communimus. Decernentes ea (ita tamen quod temporalia bona vobis per prædecessores nostros concessa de superioris vestri licentia tantum, & vestros vsus particulares conuertere possitis) inuiolabiliter obseruari & vobis suffragari debere; Sicque per quoscunque Iudices & commissarios quacunque auctoritate fungentes, & sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, iudicari & diffiniri debere: Irritum quoq; & inane si secus super his a quocunq; quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari: Eaque quatenus opus sit innouamus & de nouo concedimus. Non obstantibus constitutionibus & ordinationibus apostolicis, nec non dictorum ordinum etiam iuramento, confirmatione Apostolica vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis quibusuis incontrarium forsan concessis vel concedendis. Quibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de eis eorumque totis tenoribus specialis specifica & expressa ac de verbo ad verbum mentio seu quauis alia expressio habenda foret, tenores huiusmodi pro sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes, hac vice duntaxat, illis alias in suo robore permansuris, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarris quibuscunque. Volumus etiam quod præsentium transumptis manu notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quę originalibus litteris adhiberetur, si forent exhibitę vel ostensæ. Datum Romæ apud sanctum Petrum sub Annulo piscatoris Die xxvij. Octobris, M. D. XXXX. Pontificatus nostri anno sexto.

II.

ECCLESIÆ FRATRVM MINORVM VBI Conuentus existunt Conuentuales vocari debere mandatur & sepulturæ in eis haberi conceduntur.

Similem declarationem, & concessionem fecit fratribus prædicatoribus Gregorius nonus, quę cum sit eadem, & illius, & alijs per comunicationem deseruiat omittitur.

INNOCENTIVS IIII. Episcopus seruus seruorum Dei. Dilectis filijs fratribus ordinis minorum salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum tanquam veri & fideles Christi ministri elegeritis vobis in Domo Domini māsiones, dignum esse credimus vt habitacula vestra inter alias honorabiles congregationes fidelium statuamus. Hinc est igitur quod vestris supplicationibus inclinati pręsentium auctoritate decernimus, vt Ecclesię vestrę omnes vbi conuentus existunt conuentuales vocentur, vobis nihilominus licentiam concedentes, vt in ipsis Ecclesijs ad opus fratrum, & familiæ vestræ habere libere cimiteria valeatis. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostrę Concessionis & constitutionis infringere vel ei ausu temerario contrarie,

siquis autem hoc attemptare præsumpserit indignationem omnipotentis Di ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius senouerint incursurum. Datum Lugduni nonis Aprilis Pontificatus nostri anno septimo.

III.

FACVLTAS AMPLISSIMA PRÆDICANDI, Confessiones audiendi, & absoluendi R. Patris Societatis IESV Conceditur.

DILECTIS FILIIS.

Moderno, & pro tempore existenti Præposito, & Socijs Societatis IESV in alma vrbe nostra Canonicè institutis.

PAVLVS Papa III. Dilecti filii salutem. & Apostolicam benedictionem. ¶ Cum inter cunctas solicitudines nostras quibus nos præmit Pastorale officium illa sit præcipua, vt gregi Dominico nobis superne dispositioni commisso animarum cura non desit, ne illum antiquus serpens humano generi inimicus indefessum, & impreparatum inuadat. Attendentes igitur ad fructus vberes quos in in Domini hactenus produxistis& producere non desinitis vestræ Religionis integritate, scientiæ, doctrinæ moribus, & experientiæ plurimum in Domino confidentes, vobis quos alias Societatem vestram Dei Iesu approbandam, confirmando, & benedicendo, atque perpetuæ firmitatis munimine roborando, sub Apostolicæ Sedis protectione suscipimus. Et cuilibet vestrum, qui ad hoc onus idoneus repertus. & per vestrum Societatis Præpositum pro tempore existentem deputatus fuerit in quibusuis Ecclesijs, & locis, atque plateis communibus, seu publicis, & alias vbique locorum, Clero, & populo verbum Dei prædicandi, proponendi & interpretandi, ac eos viam veritatis edocendi, & ad bene, beateq; viuendum, ita vt in vobis verbo pariter, & exemplo edificentur in Domino hortandi, & monendi. Necnon illis ex vobis, qui presbyteri fuerint quorumcunque vtriusque sexus Christifidelium ad vos vndique accedentiũ Confessionibus diligenter auditis, ipsos & eorum singulos ab omnibus, & singulis eorum peccatis, criminibus, excessibus, & delictis quantumcunq; grauibus, & enormibus etiam Sedi Apostolicæ reseruatis, & à quibusuis ex ipsis casibus resultantibus sententis censuris, & pœnis Ecclesiasticis (exceptis contentis in Bulla, quæ in die Cœnæ Domini solita est legi) absoluendi, atque eis pro commissis pœnitentiam salutarem iniungendi, necnon vota quecunque per eos pro tempore amissa (Vltramarinis, visitationis liminum beatorum Petri, & Pauli Apostolorum de vrbe, ac Sancti Iacobi in Compostella, necnon Religionis, & Castitatis votis dumtaxat exceptis) in alia pietatis opera commutandi, &c. Datis Romæ apud Sanctum Petrum, sub anulo Piscatoris, die tertio Iulij anno Domini 1545. Pontificatus nostri anno II.

PAVLVS

PAVLVS QVARTVS

Ioannes Petrus Caraffa Neapolitanus Ordinis Diui Dominici institutum in ipsa puertia petijt, sed hinc à Parentibus optimo proposito reclamantibus vi abductus est, & ad Archigimnasia frequentiora Italię literis instituendus demissus palmam retulit Sacræ Theologiæ, Latinis, Grecis iuxta ac Hebræis literis apprimè edoctus, apud Pontificem sui nominis splendor plurimum effulsit à quo Archiepiscopatu Theatino donatus est, eò deinde relicto nouum collegium Patrum Theatinorum a Theate oppido sic dictorum, celebre hodie in Italia instituit, quod à Clemente VII anno 1428. confirmatum fuit. Demum presbyter Cardinalis designatus Marcello II. successit anno 1555. vij. Cal. Iunij. Et fœstum D. Dominici Prædicatorum Ordinis fundatoris nonas Augusti, necnon festiuitatem Cathedræ qua ipsæ Beatus Petrus Apostolus Romæ primum sedit singulis annis perpetuis futuris temporis die 18. Ianuarij in vniuersis orbis Ecclesijs sub duplici officio respectiue solemniter celebrari, voluit, statuit, atque mandauit. Obiit Romæ xv. Cal. Septembris 1559. & sepultus fuit in Basilica Sancti Petri, & deinde ad Ecclesiam Sanctæ Mariæ supra Mineruam translatus.

I.

Facultatem fratribus Ordinis Minorum de Obseruantia eorumq; Prælatis sibi personas extra ordinem in eorum sindicos, & economos eligendi tribuit qui nomine Sanctæ Romanæ Ecclesiæ temporalia negocia pertractent, cum derogatione specialis Constitutioni Ioannis xxij. ad conditorem, necnon priuilegia ordinis à prædecessoribus condonata, confirmat, & innouat, ac illa, & quędam alia adendo de nouo concedit.

Hanc eamdem facultatem confirmauit Pius iiij. sub datum Romæ Apud Sanctum Petrum die 27. Aprilis 1561. Pontificatus eiusdem anno secundo, cuius constitutionis tenor in præsenti collect. non ponitur, cum idem habeatur in sequenti Bulla Pauli iiij. quo alia istius ordinis priuilegia, etiam a Gregorio 13. const. 8, & à Sixto v. const. vj. confirmata fuere.

PAVLVS Papa IIII. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Ex Clementi Sedis Apostolicæ prouisione, necnon personarum Deo deuotarum profectus sub Regulari castimonia Domino militantium, pia deuotione prouenire dignoscitur, vt Romanus Pontifex quandoque per prædecessores suos Romanos Pontifices, pro religionis conseruatione, & augmento, ac personarum earumdem quiete, & commodo concessa, approbet, & innouet, ac approbata, & innouata Apostolica auctoritate communiat, vt eo firmiora persistant, quo sæpius fuerint eiusdem sedis auctoritate circunfulta. Sanè pro parte dilecti filij Clementis de Monelia, ministri generalis ordinis Fratrum Minorum regularis obseruantiæ, nobis nuper exhibita petitio continebat, quòd cum inter operarios qui ad excolendam vineam Domini Sabaoth. Dei gratia, ordo ipse magnos probitatis, & doctrinę, ac animarum salutis fructus semper olim attulerit, & quotidie afferre conetur, ac exinde pro suis sanctis studijs, honestisque laboribus, proque salute animarum, ab Apostolica sede, cuius continuè pacem, & dignitatem ordo idem fortiter tutatus est, tam spiritualia quam temporalia subsidia, ornamentaque, acceperit, & accipiat quibus & sancta sua officia, ac vitam suam regularem, facilius, atque expeditius exequi, & transigere possint, & cæteræ religiosę personę ordinesque alijs exemplo ipsorum, promptiores, alacrioresque ad sua officia persoluenda reddantur. Cumque etiam ex ipsius sedis prouisione, ac benigna dignatione prouenire dignoscatur, vt Romanus Pontifex, quandoque prędecessorum suorum Romanorum Pontificum gesta innouet, ac innouationem, & reuocationem restauret, & Apostolica auctoritate innouata, & restaurata muniat, & fulciat, ac in pristinum statum reponat, & reducat. Et propterea nonnulli Romani Pontifices prædecessores nostri nonnullas gratias, concessiones, indulgentias, peccatorum, remissiones, absolutiones etiam plenarias, libertates, prærogatiuas, fauores, immunitates, exemptiones, declarationes, facultates, ac omnia, & singula priuilegia, & indulta, tam spiritualia, quam temporalia, etiam per solam signaturam, aut per oracula, viuę vocis, vel alias etiam contra apostatas, tam pro foro conscientiæ, quam foro fori, tam prædictis Fratrum Minorum quam Sanctæ Claræ, ac tertio de pœnitentia nuncupato Ordinibus illorumque superioribus, fratribus, Monialibus, & sororibus, ac vtriusque sexus personis, & monasterijs, domibus, Ecclesijs, & locis quibuscumque dictorum ordinum, nunc, & pro tempore existentibus, in genere, vel in specie, etiam per modum communicationis, siue extensionis priuilegiorum inter se, ac etiam cum alijs quibuscunque ordinibus mendicantibus, & non mendicantibus. Et felicis recordationis Gregorius 9. Bonifacius 8. Alexander 4. Nicolaus 5. Eugenius etiam 4. Leo x. Clemens 7. Paulus similiter 3. ac Iulius etiā 3. ac alij Romani Pontifices prædecessores nostri, & sedes Apostolica, tam super exemptionibus, etiam ab ordinariorum locorum, & legatorum, etiam de latere, ac hæreticę prauitatis inquisitorum, iurisdictione, visitatione, & correctione, quam etiam ab omni impositione, collecta, decima, subsidio, quarta, & quinta funeralium, & legatorum partibus, pedagijs, & gabellis, ac alio quocumque grauamine per sedem eandem pro tēpore impositis, concesserint, ac piæ mem. Martinus quartus, etiam prędecessor noster, qui considerans, quod fratres ordinis Minorum regularis obseruantiæ huiusmodi, pro nulla re temporali, iuxta eorumdem professionem, & regularia instituta possunt in iu-

dicio

dicto experiri, vt exclusis quibuscumq; sollicitudinibus, liberius, & quietius diuinis possent vacare obsequijs, & offerentium donantium, & concedentium, aut in vltima voluntate relinquentium, ordini fratrum Minorum, vel illius fratribus prędictis aliquid propter Deum, pia intentio non fraudaretur, ac hæredum, & executorum negligentijs obuiari posset, ac vt ipsi fratres secundum modos licitos, & congruos, ipsi ordini relictis sibi in testamentis non fraudarentur, inter alia disposuit, quod Generalis, & Prouinciales Ministri, ac custodes vniuersi pro tempore ipsius ordinis fratrum Minorum possent nominare speciales personas, quę non essent de dicto ordine, pro locorum indigentia singulorum, quas personas taliter per ipsos nominatas pro tempore in ijs legitimam administrationem, & generalem, & liberam gerere, & ipsos veros, & legitimos administratores economos, sindicos, & actores esse, & de plenitudine potestatis constituendo, auctoritate apostolica decreuit, qui res ipsas, & rerum prædictarum precium, & prędictas eleemosinas nomine Romanæ Ecclesię (ad quam rerum mobilium, & immobilium quibus fratres vti possunt, ius, proprietas, & dominium nullo medio spectat) reciperet per eosdem in fratrum ipsorum vtilitates, prout eis licet ex regula, vel declaratione regulæ conuertendas, sicut, & quando à Generalibus, & Prouincialibus Ministris, & custodibus prædictis & eorum singulis pro tempore in prouincia, vel custodia sibi decreta, vel ab eiusdem fratribus de assensu eorum, extitissent requisiti, ac eædem personæ petendi, exigendi, recipiendi, alienandi prædicta, transigendi quoque, & paciscendi, conueniendi, compromittendi, remittendi, refutandi, quietationem faciendi, agendi, defendendi, ac in animas eorum de calumnia vitanda, & veritate dicenda, iurandi, & cuiuslibet alterius generis iuramentum præstandi, cum illis & contra illos qui huiusmodi res mobiles, & immobiles, aut pretium earum, vel relictas eleemosinas fratribus in testamentis occuparent, vel violenter auferrent, siue cõtra voluntatem fratrum quomodo libet obtinerent. Et generaliter in omnibus causis, rebus, & locis huiusmodi ad ipsam Ecclesiam spectantibus, ipsorum fratrum vsui concessis. Necnon pro immunitatibus libertatibus, & iuribus, ac priuilegijs, & indulgentijs eorumdem sine cuiuslibet satisdationis, & cautionis onere plenam, generalem, & liberam haberent. Apostolica auctoritate præfata in iudicio, & extra iudicium, potestatem, reuocandi quoque personas easdem, & earum quamlibet, ac alias eis subrogandi, & vel nominandi per supradictum modum nominationis, quoties opportunum foret, quæ eandem in prædictis, vel similę haberent potestatem plenam, & liberam, per suas, sub datum apud vrbem Veterem, quintodecimo Calendas Februarij, Pontificatus sui anno secundo, auctoritate Apostolica præfata, etiam concessit facultatem. Et licet recolendę mem. Ioannes Papa xxij. similiter prædecessor noster constitutione, quę incipit Ad conditorem, per quam ministris, & custodibus, & fratribus prædictis, ne litteris, & concessione Martini prædecessoris huiusmodi sine Apostolicæ sedis præfatæ licentia vterentur, inter cætera prohibuerit, nihilominus prohibitione huiusmodi non obstante sanctę mem. Martinus v. similiter prædecessor noster, voluit, & eadem auctoritate Apostolica concessit Ministris, & custodibus, & fratribus prędictis, quod ipsi, & eorum singuli literis Martini iiij. prædecessoris, ac omnibus in eis contentis huiusmodi libere, & licitè vti valerent, tandiu, & quousque per sedem prædictam aliud in præmissis eidem ordini vtilius foret ordinatum, ac etiam fel. mem. Eugenius etiam Papa iiij. pariter prędecessor noster ius huiusmodi eidem ordini per alias suas literas tenore literarum Martini iiij prædecessoris huiusmodi in eis præinserto, vt dicitur, concessit conseruari. Necnon etiam piæ mem. Nicolaus v. & Sixtus iiij. etiam prædecessores nostri super concessionibus audiendis omnium personarum extranearum, & forensium quarumcumque diocesum per fratres Minores ordinis, & obseruantiæ regularis huiusmodi ad hoc à suis superioribus, vt moris est deputatos, necnon pro absolutionis beneficio illis impendendo, ac Sacratissimæ Eucharistiæ Sacramento eis taliter confessis, omni tempore, præterquam in die Resurrectionis Dominicæ, licitè administrando, per diuersas eorum litteras, eadem auctoritate Apostolica facultatem concesserunt, ac idem Eugenius & diuersi alij Romani Pontifices prædecessoris nostri facultatem absoluendi huiusmodi sub certis modis, & forma ac etiam in diuersis Conuentibus ordinis huiusmodi tunc expressis (etiam viuæ vocis oraculo vt præfertur) ampliarunt, & extenderunt prout in singulis concessionibus, & literis eorundem prædecessorum plenius dicitur contineri. Cum autem sicut eadem

expositio

expositio subiungebat, ea quæ sæpius Apostolica auctoritate præfata munita existunt maiorem obtineant roboris firmitatem, dictusque Clemens Minister cupiat priuilegia, facultates, concessiones, indulta, dispensationes, & singulas alias gratias huiusmodi, etiam per nos approbari, innouari, & confirmari, Pro parte eiusdem Clementis Ministri, nobis fuit humiliter supplicatum, vt eisdem priuilegijs, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, conseruatorijs, declarationibus, facultatibus, dispensationibus gratijs, concessionibus, indulgentijs, & indultis pro illorum obseruantia viridiore nostræ approbationis robur adijcere, aliasque in præmissis opportune prouidere de benignitate apostolica dignaremur. Nos igitur qui omnium votis præsertim illis quibus sub suaui religionis iugo diuinis laudibus, & christianæ professionis augmento incumbentium personarum, tranquilitati, commoditatibus, & honori consulitur, libenter annuimus, eaque fauoribus prosequimur opportunis, huiusmodi supplicationibus inclinati præmissa, ac omnia, & singula alia priuilegia immunitates, exemptiones, etiam ab inquisitoribus prefatis libertates, prærogatiuas fauores, conseruatorias, declarationes, facultates dispensationes gratias, concessiones, indulgentias, & indulta spiritualia, & temporalia etiam per modum communicationis, & extensionis inter se, & cum alijs ordinibus mendicantibus & non mendicantibus eiusdem fratrum minorum regularis obseruantię, ac Sanctæ Claræ, & de pœnitentia tertio ordinibus, etiam in congregatione sub trium votorum substantialium professione, & eorumdem superiorum ordinis Minorum regularis obseruantiæ huiusmodi obedientia degentibus, ipsorumque superiorum fratribus monialibus sororibus, ac vtriusque sexus, etiam singularibus personis, necnon Monasterijs, domibus, Ecclesijs, & locis quibuscumque in genere, & in specie, etiam per solam signaturam. etiam viuæ vocis oraculo, vt prælertus, aut alias tam per præfatos, ac quoscunque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & sedem prædictam, quam Imperatores, Reges, & alios Principes sub quacumque forma & expressione verborum concessa, ac etiam iteratis vicibus approbata, Necnon cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, decretis, & declarationibus, singulas desuper confectas literas & in eis contenta (etiam prout largius in aliquibus earum eis cõcessum est) interpretando, & inde secuta quæcumque illorum omnium tenores, & formas, datas, effectus, & decreta in illis apposita, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, dicta auctoritate Apostolica, tenore præsentium ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine approbamus, & innouamus, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, & firmiter obseruari, necnon Ordinibus Fratrum Minorum regularis obseruantiæ, & Sanctæ Claræ, ac tertio de pœnitentia nuncupato, etiam in congregatione, sub obedientia fratrum Minorum obseruantiæ huiusmodi degentibus superioribus, fratribus, monialibus, etiam tertiarijs nuncupatis sororibus, personis, monasterijs domibus, Ecclesijs, & locis præfatis, etiam per modum communicationis, & extensionis huiusmodi suffragari, illisque frui, vti, & gaudere quando, & quoties opus fuerit posse, & debere in iudicio, & extra, ac etiam in foro conscientiæ in omnibus, & per omnia perinde, ac si specialiter, & expressè eisdem fratrum Minorum, ac sanctæ Claræ, & tertio de pœnitentia nuncupato ordinibus, concessa fuissent, decernimus. Supplentes omnes, & singulos iuris, & facti defectus, si qui forsan interuenerint in eisdem, & nihilominus pro potiori cautela, & ampliori dono gratiæ, illa omnia, & singula quæ per præfatos prædecessores nostros, ac Imperatores, Reges, & principes, ac nos, & sedem eandem, concessa, statuta, & ordinata fuerunt, etiam iuxta ampliorem, & fauorabiliorem illorum intelligentiam, & interpretationem, & presertim, vt exclusisquibuscunque sollicitudinis liberius. & quietius diuinis possint vacare obsequiis fratres minorum reg. obser. huiusmodi, & animarum saluti per amplius proficere, & offerentium, donantium, & concedentium, aut in vltima voluntate relinquentium ordini prædicto, vel fratribus ordinis minorum huiusmodi aliquid propter Deum pia intentio non fraudetur, ac hæredum, & executorum negligentijs obuietur, ac vt ipsi fratres secundum modos licitos, & congruos ipsi ordini relictis sibi in testamentis mobilibus, & immobilibus bonis, & alijs etiam pecuniarijs sibi quomodolibet oblatis, concessis, legatis, & donatis pro tempore, etiam pro missis, & alijs diuinis officijs, eleemosinis, & aliis rebus, non fraudentur, quod generalis de per se in toto ordine, & singuli Prouinciales, ministri, ac custodes vniuersi pro tempore existentes ipsius ordinis fra-

trum

trum minorum in suis Prouincijs, & custodijs respectiue, & ad hoc ab eis respectiuè deputati fratres pro tempore, possint nominare speciales personas, quæ non sint de dicto ordine minorum pro locorum indigentia singulorum, quando, & quoties opus fuerit in singulis eorum Conuentibus, quas personas taliter nominatas pro tempore, in ijs administrationem legitimam, & generalem, ac liberam gerere, & ipsos veros, & legitimos administratores, Economos, Sindicoa, & actores esse de potestatis plenitudine constituendo, eadem authoritate etiam decernimus, qui res ipsas, & rerum ipsarum precium, & prędictas eleemosynas nomine Romanæ Ecclesiæ (ad quam rerum omniũ mobilium, & immobilium, quibus fratres vti possunt ius, proprietas, & dominium nullo medio spectat) recipiant & recipere possint, & debeant per eosdem in fratrum ipsorum vtilitates etiam pro victu, & vestitu eorum, ac reparatione conuentuum, & aliarũ rerum locorum; conuentuum, & fratrum huiusmodi necessitatibus pro tempore, conuertenda, sicut, & quando a dictis Generali in toto ordine, & prouincialibus ministris, ac custodibus prædictis, & eorum singulis, pro tempore in prouincia, vel custodia sibi decreta, vel ab eisdem fratribus de assensu eorum extiterint requisiti, Ac eedem personæ petendi, exigendi, recipiendi, alienandi, prædicta, transigendi quoque, paciscendi, conueniendi, compromittendi, commutandi, remittendi, refutandi, quietationem faciendi, agendi, defendendi, ac in animas eorum de calumnia, & veritate dicenda iurandi, & cuiuslibet alterius iuramentum præstandi, cum illis, & contra illos qui huiusmodi res mobiles, & immobiles, aut precium earũ, vel relictas elemosinas fratribus in testamentis, aut alias eis donatas, & concessas occuparent, vel violenter auferrent, siue contra voluntatem fratrum quomodolibet retinerent. & generaliter in omnibus causis pro rebus, & locis huiusmodi ad ipsam Ecclesiam spectantibus, ipsorum fratrum vsui concessis, necnon pro immunitatibus, & libertatibus iuribus & priuilegijs, ac indulgentijs eorumdem, sine cuiuslibet satisdationis, & cautionis onere, plenam generalem, & liberam habeant authoritatem præfata authoritate Apostolica in iudicio, & extra illud, potestatem concedimus. Reuocandi quoq; personas easdem, & earũ quamlibet, ac alias subrogandi. vel nominandi per supradictum modum nominationis quoties oppotunum fuerit. quæ eandem in prædictis, vel similem habeant potestatem, plenam & liberam, etiam Generali, ac Prouincialbus ministris. ac custodibus huiusmodi, & eorum singulis vt præfertur, eadem authoritate facultatem etiam concedimus. Nec propter præmissa fratres minores huiusmodi contra regulam Sancti Francisci quam professi sunt, & profitentur in futurum, siue contra statuta regularia sui ordinis huiusmodi in aliquo facere. nec fecisse immo cum illius obseruatione quo ad hoc; & pura, & sana conscientia sine alicuius conscientiæ scrupulo vixisse catenus, & in posterum viuere. Et sic per quoscunque iudices sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & authoritate iudicari, & diffiniri debere. Irritum quoque & inane si secus super his à quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attemptari, decernimus, & declaramus. Et insuper, vt pro tempore deputatos confessores fratres ordinis Minorum obseruantię huiusmodi omnium quarumcunque diœcesum vtriusque sexus Christifidelium ad eos pro tempore recurrentium confessiones audire: absque etiam in casibus, & censuris, quibus eis per priuilegia Sedis Apostolicæ, etiam per modum communicationis, & extensionis quorumcumque ordinum etiam minimorum hactenus concessum est. posse absoluere & singuli ordines etiam minorum (quorum priuilegia eidem ordini minorum sunt communicata, & extensa) absoluere consueuerunt, absoluendi ac pœnitentiam salutarem iniungendi & omni tempore præterquam in die Resurrectionis Dominicæ Sacramentum Eucharistiæ tam illis, quam alijs quibusuis personis licitè ministrandi, Apostolica authoritate prædicta, indulgemus, ac de nouo concedimus in omnibus, & per omnia. Ita quod ordines superiores fratres, moniales, sorores. personæ, Monasteria, domus Ecclesiæ, & loca prædicta, illis tam in genere, quam in specie, concessis, vt præfertur, vti potiri, & gaudere possint, & debeant. Ac ab ipsis inquisitoribus, impositionibus, grauaminibus, oneribus decimis, quarta, & quinta etiam funeralium, & aliorum quorumcumque eis legatorum & oblatorum, ac concessorum pro tempore, necnon pedag js, & Gabellis, ac omnibus & singulis alijs supradictis, libera penitus, immunia, & ezempta authoritate Apostolica & tenore prædictis, etiam concedimus, & indulgemus, ac statuimus, & ordinamus. Et

nihilo-

nihilominus Venerabilibus fratribus Archiepiscopo Rothomagensi,& Episcopo Conchensi, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apost. auditori, per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum, per se, vel alium seu alios faciant authoritate nostra præsentes litteras,& in eis contenta quæcunque plenum effectum sortiri, illisque omnes quos concernunt pacifice frui, & gaudere. Non permittentes quemquam desuper per quoscunque quomodolibet indebite molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles etiam per quascunque (de quibus eis videbitur) censuras, & pœnas ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione postposita, compescendo. Ac legittimus super his habendis, seruatis processibus, etiam iteratis vicibus aggrauando. Inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij secularis. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus Super cathedram, Bonifacij, & dudum Viennensis concilij, ac Clementinę Religiosi de priuilegijs, & Dudum de sepulturis, ac etiam. Ex frequentibus, de sententia excommunicationis, ac extrauagante, ad Conditorem Ioannis xxij. cum alijs constitutionibus eandem materiam prædictæ extrauagantis tangentibus seu concernentibus. ac regulis cancellariæ Apostolicæ, iam editis, & in futurum edendis, ac piæ memo. Bonifacij. PP. viij. etiam prædecessoris nostris de vna, & in concilio generali de duabus dietis editis (dummodo vltra tres dietas aliquis vigore præsentium ad iudicium non trahatur) & alijs Apostolicis ac Prouincialibus, capitularibus, generalibus,& specialibus constitutionibus, & ordinationibus, etiam in vltimo generali concilio Lateranensi celebrato, & alijs concilijs editis, necnon statutis,& consuetidinibus etiam iuramento confirmatione. Apost. quel quauis firmitate alia roboratis, Priuilegijs quoq; indultis & literis Apost. etiam in forma breuis per Leonem X. Clementem VII. Paulum III. Iulium etiam III. præfatos, ac quoscunque alios Romanos. Pontifices predecessores nostros, ad sedem eandem, etiam motu proprio, ac scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusuis irritatiuis annullatiuis, cassatiuis, etiam priuilegiorum eorundem reuocatiuis, restrictiuis, præseruatiuis, exceptiuis, restitutiuis, declaratiuis, mentis attestatiuis, ac derogatoriarum derogatorijs alijsque efficacioribus, efficacissimus, & in solitis clausulis quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, & innouatis, quibusuis personis,& ordinibus in contrarium forsan concessis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica expressa, & indiuidua, ac de verbo, ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, meritò seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret. Et in eis caueatur expresse, quod illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma derogari possit. Tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso,& forma in illis tradita obseruata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis,& insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialitet, & expresse derogamus. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum quod interdici suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam, & expressam de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Cęterisque contrarijs quibuscunq; Verum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca (in quibus fortè opus esset) deferri. Volumus,& pariter Apostolica authoritate decernimus quod illarum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu curiæ Ecclesiasticæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quę adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die prima Iulij 1555. Pontificatus nostri Anno primo.

CON-

II.

CONFIRMATIO, ET AMPLIATIO priuilegiorum Fratrum Æremitarum Sancti Augustini, necnon totius ordinis Congregationum, Fratrum, Monialium Corrigiatorum Mantellatarum, ac Confraternitatum.

Dilecto Filio Gabrieli Veneto totius Ordinis Fratrum Æremitarum Sancti Augustini Priori Generali.

CLEMENS VII. Episcopus seruus seruorum Dei. Dilecti fili salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Romanus Pontifex quandoque per prædecessores Rom. Pontifices pro personarum sub religionis iugo, & regulari castimonia Deo seruientium prospere, & felici successu, ac quiete concessa approbat, & innouat, ac innouata communit, & alia de nouo concedit pro vt in domino conspicit salubriter expedire. Sanè præ cæteris curis quę per multæ sunt, demandato tibi Generalatus officio incumbentibus hæc cura potissima est, vt priuilegia, exemptiones, gratias, & indulta ab eisdem Rom. Pontificibus Ordini Sancti Augustini tibi commisso, & illius fratribus concessa in suo robore conseruentur, & firmiter obseruentur. Et propterea nobis humiliter supplicate fecisti, vt omnia, & singula priuilegia, indulta, immunitates, exemptiones, Libertates, & gratias ab ipsis prædecessoribus concessa & forsan etiam per viam communicationis, & ampliationis extensa. & ampliata approbare, & innouare, ac alias in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos ad vberes fructus, quos in agro dominico præfatus Ordo produxit debitum respectum habentes, hmôi supplicationibus inclinati ex nostra mera deliberatione, & ex certa scientia, omnia, & singula priuilegia gratias, concessiones, immunitates, libertates, facultates, & exemptiones etiam per modum extensionis, & comunicationis, ac ampliationis tibi, & d. tuo ordini, & vtriusque sexus etiam Corrigiatis, & Mantellatis, atque alijs personis, Congregationibus, Confraternitatibus, domibus, Monasterijs, Ecclesijs, & locis quibuscumque per eosdem Rom. Pontifices prędecessores nostros, & præsertim per fe. re. Bonifacium viij & Sixtum iiij. & Iulium ij. & Leonem decimum, aliosque Romanos Pontifices Prędecessores nostros actenus quomodolibet concessa, & innouata, quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur, pro expressis, & insertis haberi volumus, auctoritate Apostolica tenore pręsentium approbamus, & innouamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere, & inuiolabiliter obseruari decernimus, ac pro potiori cautela illa cum illorum extensionibus, ampliationibus, communicationibus, etiam de nouo concedimus, ipsosque fratres moniales, sorores, personas, monasteria, domos, Ecclesias, ac alia loca religionis huiusmodi omnibus, & singulis priuilegijs, exemptionibus, indultis, & gratijs quibusuis dicti, & aliorum ordinum etiam Mendicantium, etiam de Obseruantia nuncupatorum, ac Ordinis Prædicatorum, Carmelitarum, Beatæ Mariæ Seruorum, ac Minimorum, & aliorum quorumcumque Ordinum fratribus, & personis ac congregationibus, Confraternitatibus, illorumque Ecclesijs Oratorijs, domibus, & alijs pijs locis, illorumque Prioribus, Fratribus, & Sororibus, Conuersis, & Oblatis, Corrigiatis, Mantellatis, & de pœnitentia nuncupatis, & alijs vtriusque sexus personis per eosdem Prędecessores, ac etiam per nos hactenus quomodolibet etiam viuæ vocis oraculo in genere concessis, & in posterum forsan concedendis, & præsertim fel. rec. Clementis quarti prædecessoris nostri inter alia disponentis quod nulli ex Mendican-

tium ordinum professoribus Ecclesias, Oratoria, loca, vel domos propè Ecclesias, Oratoria, vel domos fratrum Minorum, & Prædicatorum Ordinum prædictorum per trecentas cannas per aerē distantes construere, vel ædificare, seu construi vel ædificari facere possent, vti, frui, & gaudere posse, & debere in omnibus, & per omnia perinde ac si tibi, & ordini tuo, ac fratribus. Monasterijs Ecclesijs, & locis eiusdem ordinis tui concessa fuissent, scientia auctoritate, & tenore prædictis etiam decernimus illorumq; transumpta tibi dictoq; tuo Ordini illiusq; personis, locis, & bonis in iudicio, & extra illud, vbicunq; per te, vel alias dicti Ordinis tui personas, seu illarum nomine fuerint exhibita, vel ostensa suffragentur, ac si in eis tuus Ordo, illiusq; Præluti, personæ, & loca nominatim fuissent, & essent expressa non obstantibus quibuscumq; Apostolicis suspensionibus, reuocationibus, & restrictionibus, ac in Prouincialibus, & sinodalibus Concilijs editis, generalibus, & specialibus constitutionibus, nec non Parisiensis, & aliorum locorum generalium studiorum vniuersitatibus, & Curiæ Vicegeren. Auinionen. & quibuscunque Ordinarijs Prælatis, & personis concessis litteris, ac Priulegijs, etiam si ad illorum derogationem de illis, eorumque totis tenoribus specialis specifica, ac de verbo ad verbum, non autem per generales clausulas, id importantes, mentio seu quæ uis alia expresio habenda, aut aliquali alia exquisita forma seruanda esset, illorum tenoris præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis alias in suo robore per mansuris hac vice duntaxat quoad præmissa specialiter, & expresse derogamus, & illa nemini præiudicium præmissorum suffragari posse, aut debere etiam decernimus, nec non omnibus illis quæ Præfat. Predecessores insuis litteris voluerunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque Volumus autem quod transumptis præsentium manu publici Notarij subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitare Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fidei vbicunque adhibeatur tam in iudicio quam extra illud, quæ ipsis originalibus literis adhiberetur, si illæ essent exhibitę, vel ostensę. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die vltimo Octobris 1530. Pontificatus anno septimo.

PIVS

PIVS QVARTVS

Ioannes Angelus Bernardini Medici Mediolanensis filius, summę & admirandæ in rebus gerendis prudentiæ Paulo iiij. mortuo diuini consilij, & bonitatis gratia concordibus suffragijs eligitur in ipsis Natalis Domini ferijs anno 1560. Epiphaniæ demum fœsto de more Romæ coronatus est; & Sacrosancti OEcumenici, & Generalis Concilij Tridentini Sessionibus finem imposuit, illasq; & in eis singula contenta statuta atque decreta auctoritate Apostolica confirmauit. Obiit Romæ 5. idus Decembris 1565.

I.

Declaratio quod Concilij Tridentini decreta circa reformationem, & ius positiuum a Kal. Maij 1564. tantumodo ligare cęperunt.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Sicut ad sacrorum Conciliorum decreta, ac Canones, auctoritas atq; confirmatio Apostolicæ Sedis, & debet, & solet accedere, Ita si qua super eis exorta sit dubitatio, eiusdem sedis iudicio, & declaratione tollenda est. Ad aures nostras peruenit multos esse qui dubitarent ex quo tempore cœperint decreta sacri Generalis Concilij Tridentini ad reformationem, & ius positiuum dumtaxat spectantia eos ad quos pertinent obligare, illa presertim quæ tempora certa præstituunt ad prouinciales diocœsanasque Synodos celebrandas, ad Sacros ordines suscipiendos ad religionem profitendam, ad parrochiales Ecclesias aliaque beneficia Ecclesiastica que eiusdem Concilij decretis retineri prohibitum fuit resignanda, & ad complures res huiusmodi exequendas, ac alias omnes ad prædictam reformationem iusque positiuum tantum spectantes quæ obseruari, aut euitari debeant. Nos itaque vt omnis controuersia dubitatioque tollatur, Motu proprio eam rem prout rationi iuri, & æquitati conuenire censuimus, duximus declarandam. Nam etsi ipsius Concilij decreta etiam de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium consilio, & assensu in Cōsistorio nostro secreto confirmata à nobis fuerunt, sub finem mensis Ianuarij, & ab eo etiam tempore apud hanc sanctam Sedem obseruari cœperunt, quia tamen non parum temporis in eis Romæ diligenter emandateque imprimendis necessario consumptum fuit, & iure etiam communi sancitum est, vt Constitutiones noue vim non nisi post certum tempus obtineant, æquum nobis, & iustum visum est, prædicta decreta omnia ad dictam reformationem iusque positiuum dumtaxat spectantia à kal. Maij proximè preteriti omnes obligare cœpisse, neque post eam diem excusationem cuiusquam, quod ea ignorauerit, admittendam, atque ita Apostolica auctoritate declaramus, ac definimus, & ab omnibus iudicari debere mandamus, atq; statuimus. Decernentes irritum, & inane, si quid secus à quoquam quacumque dignitate, auctoritate, & potestate prædito contigerit iudicari. Non obstantibus con-

X 3 stitutio-

stitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, alijsque in contrarium facientibus quibuscumque. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ declarationis definitionis, mandati, statuti, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno incarnationis Dominicæ Millesimo Quingentesimo sexagesimo quarto, Quintadecima Kal. Augusti, Pontificatus nostri Anno quinto.

II.

REVOCATIO OMNIVM PRIVILEGIORVM, Confessionalium Maris magni, aliarumq; gratiarum Regularium, Ordinibus, locis, Ecclesijs, ac Hospitalibus concessarum in ijs tantum, in quibus Decretis Concilij Tridentini aduersantur.

PIVS Episcopus Seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ In principis Apostolorum Sede, meritis licet imparibus, diuina dispositione constituti, nihil neque vniuersali Ecclesiæ curæ, & sollicitudini nostræ commissæ, salubrius, neque iniuncto nobis Apostolicæ seruitutis officio, decentius præstare possumus, quam quòd prouidentiæ nostræ œcumenicum concilium Tridentinum, sicut nostris potissimum auspicijs, summaque sanctorum patrum concordia per Dei misericordiam fœliciter absolutum fuit, ita per vniuersos, qui Christiana pietate censentur, vbique suscipiatur, & remotis quibuslibet obstaculis, ab omnibus æqualiter obseruetur. ¶ Cum itaque in eodem concilio quàm plura salubria, & ad vniuersalem morum reformationem, valde vtilia, decreta, atque statuta, maturo, præsentium ipsorum examine præcedente, sint ædita, quibus multas, atque diuersa priuilegia, exemptiones, immunitates, dispensationes, facultates, conseruatoriæ, indulta, & vt vocant, confessionalia, & Mare magnum, & aliæ gratiæ, quæ varijs, tàm cathedralibus, etiam Metropolitan. quàm collegiatis Ecclesijs, Monasterijs, Conuentibus, & alijs religiosis, etiam fratrum mendicantium domibus, & ordinibus, necnon sancti Spiritus in Saxia, Sancti Io. Lateranen. ac incurabilium de Vrbe Sancti Augustini Vienn. & Sancti Bernardi Iuren. alijsque hospitalibus; militis, eorumque capitulis, & conuentibus, & vniuersitatibus, etiam studiorum generalium collegijs, tam sæcularibus, quàm Ecclesiasticis, Confraternitatibus, Societatibus, & tam principis Apostolorum de vrbe, quam alijs fabricis, & Sanctæ Cruciatæ alijsque pijs locis, & operibus, nec non Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, prælatis, Abbatibus, Abatissis, prioribus, præpositis, & alijs ecclesiasticis, tàm sæcularibus, quam diuersorum ordinum, & militiarum regularibus, ac etiam laicis cuiusuis dignitatis, & status, ac gradus, excellentiæ, ac etiam Ducali, regia, & imperiali dignitate fulgentibus vtriusq; sexus personis, nec non aliquibus notarijs, & etiam de latere legatis, atque nuntijs tàm perpetuo, quam ad tempus per plures Rom. Pont. prædecessores nostros, ac nos & sedem Apostolicam, eiusque legatos hactenus, etiam motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolice potestatis plenitudine, seu etiam imperatorum, Regum, Ducum & aliorum Principium contemplatione, & intuitu, etiam de fratrum nostrorum consilio, diuersimo de varijsq; temporibus in genere, vel spetie, & quauis etiam honesta causa concessa, & etiam pluries confirmata, & innouata fuerunt, in plerisque contrariantur. ¶ Nos quibus in primis cordi est, tam Sancta, & Ecclesiæ Dei saluberrima decreta suos, vt par est, effectus vbique consequi, & ab omnibus obedienter obseruari, priuilegiorum, exemptionum, immunitatum, facultatum, conseruatoriarum, indultorum, confessionalium, maris magni, & aliarum gratiarum prædictarum, ac quarumcunq; apostolicarum, & aliarum litterarum desuper confectarum, processuumq; decretorum, & aliorum inde sequutorum tenores, ac si de verbo ad verbum in-

bum infererentur, presentibus pro sufficienter expresſis, & plenè inſertis, habentes Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, quod eadem omnia & ſingula priuilegia, exemptiones, immunitates, facultates diſpenſationes, conſeruatoriæ, indulta, confeſſionalia. mare magnum, & aliæ gratiæ, in his omnibus, & ſingulis, in quibus illa ſtatutis, & decretis concilii huiuſmodi contrariantur, ipſo iure reuocata, caſſata, & annullata, ac ad ipſius concilii terminos, atq; limites reducta ſint, & eſſe cenſeantur, nec quicquam aduerſus ipſa decreta, & ſtatuta quominus vbiq;, & apud omnes obſeruentur in aliquo ſuffragari poſſe, ſed ea perinde haberi, & reputari debere, ac ſi nunquam emanaſſent, authoritate apoſtolica tenore preſentium declaramus, ac etiam ſtatuimus, & ordinamus. ¶ Decernentes nihilominus, omnia, & ſingula, quæ vigore priuilegiorum, exemptionum immunitatum, & diſpenſationum, facultatum, conſeruatoriarum, indultorum, confeſſionalium, & aliarum quaruncunq; gratiarum huiuſmodi poſt id tempus, quo concilium obligare cœpit, facta, & geſta quomodolibet fuerint, & in poſterum fient, in his, in quibus dicti concilij decretis aduerſantur, nulla, inualida, & irrita eſſe, cenſeri, ac nemini, etiam quantumlibet, vt præfertur, qualificato, tam in foro (quod aiunt) fori, quam conſcientiæ ſuffragari poſſe, & debere. ¶ Et ita per quoſcunq; locorum ordinarios, alioſq; iudices, & commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam S. R. E. Cardinales, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi facultate, in vtroque foro iudicari, & definiri debere, ac quicquid ſecus à quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter, attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. ¶ Non obſtantibus præmiſſis, ac conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis cęteriſque contrarijs quibuſcunq; Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ declarationis, ſtatuti, ordinationis, & decreti infringere, vel eī auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius, ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, anno incarnationis Dominicæ 1565. 13. Kalen. Martij Pontificatus noſtri anno 6. Cæ. Glorierius Pius Epiſcopus Narien. H. Cumyn.

¶ Anno à Natiuit. D. 1565. inditione 6. die vero 24. menſis Februarij, Pontificatus Sanctiſsimi in Chriſto patris, & D. N. D. Pii diuina prouidentia Papę iiij. Anno eius 6. Retroſcriptæ litteræ Apoſtolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in acie campi Floræ, & valuis Cancellariæ Apoſtolicæ per nos Nicolaum de Matheis, & Camillum Cherubinum. S. D. N. Papæ curſores, Philibertus Phapius magiſter curſorum.

III.

INDVLGENTIAS VISITANTIBVS CAPPELLAM Roſatij B. Mariæ Virginis in Eccleſia S. Mariæ ſuper Mineruam de Vrbe, ſiue aſſociantibus proceſſionem in feſtiuitatibus ipſius Glorioſæ Virginis concedit.

Iſtius confraternitatis Indulgentias vide ſupra Leonem X. Conſt. 19.

PIVS Epiſcopus ſeruus ſeruorum Dei. Vniuerſis Chriſtifidelibus præſentes litteras inſpecturis, ſalutem, & Apoſtolicam benedictionem. ¶ Dum præclara meritorum inſignia, quibus glorioſa Dei genitrix Maria, Cœlorum Regina, quaſi matutinum ſidus irradiat, deuotæ conſiderationis indagine contemplamur, dignum, quin potius debitum arbitramur, vt Capellas, & Confraternitates

in eius

ſn eius honorem erectas, ac conſtitutas, quibuſuis fauoribus, & gratijs proſequamur vt etiam Chriſti fideles ad eandem glorioſam Virginem ardentius excolendam ac venerandam excitentur. Iraque cum nobis innotuerit Capellam, & Confraternitatem Roſarij in honorem præfatæ Virginis æde ſanctæ Mariæ ſupra Mineruam, non ſine magno fidei ac deuotionis augmento, iamdiu erectam eſſe volentes Chriſti fideles ad eam piæ deuotionis affectu donis quoque ſpiritualibus animare, de miſericordia omnipotens Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli, eiuſdem auctoritate confiſi, omnibus vere pęnitentibus, & confeſsis, vel firmum animum temporibus ſtaturis confitendi habentibus, qui Capellam eiuſdem Roſarij in dicta eccleſia ſanctæ Mariæ ſuper Minerua conſtitutam, deuote viſitauerint r in feſtiuitatibus, & ſolennitatibus, eiuſdem glorioſæ Virginis, videlicet Purificationis, Annuntiationis, Viſitationis, Aſſumptionis, Natiuitatis, Præſentationis, & Conceptionis, à primis veſperis, vſque ad occaſum ſolis feſtiuitatum huiuſmodi viſitauerint, vel Proceſsionem aſſociauerint. Plenarlam omnium peccatorum ſuorum indulgentiam, & remiſsionem conſequantur, miſericorditer elargimur in domino. Confirmantes nihilominus omnes, & ſingulas Indulgentias, non tamen pleniarias & pręrogatiuas, ſiue per alios ſummos Pontifices prædeceſſores noſtros, ſiue aliàs quaſcumque perſonas ab eiſdem Pontificibus facultatem habentes, ſiue etiam per noſmetipſos, eidem Capellæ, ſiue confraternitati, aliàs conceſſas. Nulli ergo liceat hanc paginam noſtræ conceſſionis, ordinationis, voluntatis, & confirmationis infringere, ſeu temerario auſu contrauenire. Si quis autem hoc attentare pręſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Volumus autem quod præſentium, pręſentium ſola ſignatura ſufficiat, & vbique fidem faciat.

PIVS QVINTVS.

Antonius ex familia Gisleria oppodo Boſchen. Dioecſ. Tortonen. in Prouincia Lombardiæ natus xv. annum agens D. Dominici inſtitutum profeſſus, ex antiqua Ordinis diſciplina nomen Michaelis aſſumpſit, Hinc egregiæ doctus in Philoſophicis, & Theologicis exercitationibus Romam veniens à Paulo iiij. ob inſignem eius pietatem, & grauitatem Hereticorum Inquiſitioni præficitur, Epiſcopatu Nepeſino donatur, & in Collegium Cardinalium adſcribitur tandem Pio iiij. vita functo Summus Pontifex omnium ſuffragiis coronatur die natalitio ſuo kal. Ianuarii anni 1566. in feſto Sancti Antonii ineunte eius vita Anno lxij. ſtatuit feſtum D. Thomæ de Aquino ordinis Prędicatorum die 7. Martii, qua ipſe Doctor migrauit in Cœlum perpetuis futuris temporibus in ciuitate, & Regno Neapolitano vniuerſi Chriſtifideles ab omnibus vetitis, ac ſeruilibus operibus laboribusq; abſtinentes ſub duplici maiori officio ſicut eius generis alias ſolemnitates, quę ex Eccleſiæ præcepto ſeruantur, in aliis autem orbis terræ partibus quemadmodum Sanctorum quatuor Eccleſiæ Doctorum feſtiuitates ex præcepto Bonifacij Papæ viij. celebrantur in futurum ſingulis annis ſolemniter venerantur Suorumq; prædeceſſorum priuilegia omnibus ſacris Men-

eris Mendicantium ordinibus, aliorumq; non Mendicantium Congregationibus confirmauit, & de nouo concesſit, illaq; inter eos pariter comunicauit,& extenſit. Quæ licet deinde per Gregorium xiij.ad terminos Concilij Tridentini fuiſſent reducta, ſeu reuocata, tamen ſub Pontificatu eiuſdem Gregorii xiij.per tunc temporis Cameræ Apoſtolicæ Auditorem in vim diuerſarum literarum priuilegiorum confirmatoriarum ab eodemmet Gregorio cum clauſulis etiam priuilegiorum reuocatiuis poſtea emanatarum, tamquam reſtituta executioni demandata fuere. Obiit Romę Kal. Maii 1572.& in Baſilica Sancti Petri ſepultus eſt.

I.

Declaratio quod ordo Minimorum Sancti Franciſci de Paula inter ordines Mend cantium comprehenditur, illorumq; priuilegiis gaudent.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. Apoſtolicæ ſedis benignitas ſicut ex debito paſtoralis oficij erga omnes fideles Generaliter effectum charitatis extendit: ſic eos quos ſub regularis obſeruantiæ iugo diuino cultui emancipatos eſſe cognoſcit, ſpeciali tenetur patrocinio confouere. Ex poni nobis ſane nuper fecerunt, dilecti filij fratres Ordinis Minimorum Sancti Franciſci de Paula iamdudum Apoſtolica authoritate approbati. quod licet inter alia eis conceſſa priuilegia, & indulta omnia, & ſingula quatuor mendicantium ordinum priuilegia ad ordinem minimorum huiuſmodi ac illius profeſſores, & domos eorundem eccleſias per ſedem Apoſtolicam extenſa, & ampliata fuerint, & propterea fratres ordinum huiuſmodi, etiam ſub mendicantium nomine comprehendi debeant, ne ſuper præmiſsis, à quoquam moleſtari poſsint. ¶ Cum tamen (ſicut eadem expoſitio ſubiungebeat) ex eo quod nos nuper in quadam declaratione per nos ſuper mendicantium fratrum ordinibus, certis tunc expreſsis de cauſis facta, præter Sancti Dominici,& Sancti Franciſci,ac Aerenitarum Sancti Auguſtini, nec non Carmelitarum mendicantium ordines, eriam in illis Beatæ Mariæ ſeruorum inſeri voluerimus, ac propterea facile à quibuſdam dubitari meritò poſſet,quòd ſi ordinis minimorū fratres huiuſmodi ſub ill s comprehendi voluiſſemus, nos ſpecialem etiam de illis mentionem omninò feciſſemus. Quare ne ſuper præmiſsis vnquam dubitari contingat, idem fratres nobis humiliter ſupplicari fecerunt, vt ſibi in pręmiſsis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. ¶ Nos attendentes, eos (cum actu mendicent) non niſi honeſta de cauſa iu mendicantium ordinem eſſe adſcriptos, ac propterea ſua priuilegia illæſa conſeruare volentes, eoſque, & eorum quemlibet a quibuſuis excommunicationis, ſuſpenſionis, & interdicti, alijſque eccleſiaſticis ſententijs,cenſuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occaſione, vel cauſa latis, ſi quibus quomodolibet innodati exiſtunt, ad effectum pręſentium dumtaxat conſequendum, harum ſarie abſoluentes, & abſolutos, fore cenſentes, necnon quarumcumq; litium, & cauſarum ſtatus, ac merita, nomina,& cognomina iudicum, coram quibus illæ pendent, colliligantium, aliorumq;. ¶ Nec non quorumcumque priuilegiorum, indulto-

dultorum exemptionum, & immunitatum eis concessorum, præsentibus pro expressis habentes, causasque huiusmodi ad nos harum serie auocantes, illasque penitus, & omnino extinguentes, ac litigantibus huiusmodi perpetuum super premissis silentium imponentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnia, & singula priuilegia, immunitates, exemptiones, facultates, gratias, libertates, indulta, & alias gratias tam per nos nuper, quàm quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, & sedem eandem quomodolibet mendicantibus ordinibus concessa, ad præfatum minimorum ordinem de nouo extendimus, & ampliamus ipsosque verè mendicantes esse, & sub mendicantium ordinibus esse, & comprehendi debere.

¶ Necnon omnia, & singula Concilij Tridentini decreta pro mendicantibus ordinibus declarata, & modificata, etiam pro ordine minimorum huiusmodi declaramus, & modificamus. ¶ Districtius in virtute sanctæ obedientiæ, ac alijs arbitrio nostro infligen. pœnis, inhibentes quibusuis locorum ordinarijs, ac alijs quibuscumq; ne eosdem fratres ordinis minimorum contra eos sic concessa priuilegia molestare, inquietare, vel perturbare audeant, vel præsumant. ¶ Decernentes quoque præsentes litteras, vllo vnquàm tempore de surreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel quopiam alio defectu notari, vel impugnari vllatenus possint, minusuè sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, modificationibus, limitationibus, restitutionibus, & alijs contrarijs dispositionibus, tàm per nos, quàm etiam successores nostros quomodolibet, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficatioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque decretis pro tempore factis, & faciendis, quorumcumque tenorum existant, includi, sed illis non obstantibus, in suis robore, & efficacia persistere, & quoties, illæ emanabunt, toties in pristinum statum restitutas, repositas, & plenariè reintegratas, etiam sub data per ipsos fratres ordinis minimorum eligenda, de nouo concessas esse, & ita incommutabilis voluntatis, & intentionis nostræ esse, & ad hoc, vt perpetua firmitate subsistant, vim validi, & efficacis contractus inter dictam sedem, & præfatorum ordinum mendicantium fratres huiusmodi habere, sicq; per quoscunque iudices, & commissarios, quauis auctoritate fungentes, etiam causarum palatij Apostolici auditores, ac S. R. E. Cardinal. sublata eis, & eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

¶ Quocirca venerabilibus fratribus Archiepiscopo Theatino, & Episcopo Amerino, ac dilecto filio curiæ causarum Camere Apostolicæ Generali auditori per præsentes committimus, & mandamus quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios, presentes litteras, & in eis contenta quæcumque, vbi, & quando opus fuerit, & quoties pro parte eorumdem fratrum ordinis mini. fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant auctoritate nostra ipsos fratres ordinis mini. huiusmodi, volumtate, statuto, declaratione, & aliis præmissis, omnibus, & singulis pacificè frui, & gaudere. Non permittentes eos per quoscumque quomodolibet molestari, contradictores quoslibet & rebelles per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque oportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo. ¶ Et nihilominus legittimis super his habendis seruatis processibus, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachii secularis. Non obstantibus præmissis, ac felicis recordationis Bonifacij Papæ viij. prædecessoris nostri, de vna, & Concilii generalis de duabus dictis, dummodo vltra tres dietas, quis vigore præsentium ad iudicium non extrahatur, & alijs, necnon in prouincialibus, & synodalibus Concilij æditis specialibus, & generalibus, constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusuis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoq; indultis, & literis Apostolicis sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibus quoque, & aliis decretis, in genere, vel in specie, & quomodolibet per quoscumque Romanos Pontifices predecessores nostros presatos, ac nos, & sedem præfatam, etiam motu proprio,

& ex

& ex certa scientia, etiam consistorialiter, & de fratrum nostrorum consilio necnon Apostolicæ potestatis plenitudine concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa mentio, seu aliqua alia exquisita forma, ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum inserti forent, præsentibus pro expressis habentes illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expressè derogamus, contrariis quibuscumque, aut si aliquibus, communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quòd interdici suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum, de indulto huiusmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub Annulo Piscatoris die 9. Nouembris 1567. Pontificatus nostri anno secundo.

II.

EXEMPTIONES, ET PRIVILEGIA OMNIBUS Mendicantium, fratribus Monachis, ac Monialibus conceduntur.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Dum ad huberes quos sacri mendicantium ordines in agro dominico quotidie faciunt fructus attentè respicimus, & attente considerationis indagine perscrutamur, ipsorum religionis sinceritatem, & voluntariæ paupertatis habitum, in quibus sub humilitatis spiritu, deuotum Altissimo præstatis famulatum dignum quin potius debitum reputamus, vt illis ea libenter concedamus, per quæ semotis quibuslibet grauaminibus, promptiores eiusdem altissimi, inhæreant seruitijs. Hinc est quod nos volentes, eosdem mendicantium ordines, & dilectos filios eorum fratres, & monachos cæterasque personas, ac etiam Moniales quaslibet eiusdem ordinis sub illorum cura degentes specialibus fauoribus & gratijs prosequi. Motu proprio non ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa nostra scientia ac de Apostolicę potestatis plenitudine, quod ex nunc deinceps perpetuis futuris temporibus Omnes & singuli mendicantium ordinum huiusmodi fratres Monachi, & Dilectæ in Christo Moniales seu sorores, aliæ vtriusque sexus personæ regulares vbilibet totum Christianum orbem diffusi, & constituti illorumque monasteria Conuentus, Ecclesiæ, Capellæ, Oratoria, & alia loca etiam vnita ac membra, & dependentia, necnon terræ cultę, & incultæ, possessiones prædia Agri, & alia omnia & singula mobilia, & immobilia, ac se mouentia, & vbilibet, ac in quibuscunque rebus consistentia bona, necnon eorum in dictis bonis laboratores, Coloni, Arrendatarij, Locatarij, & Affictuarij negotiorumque suorum gestores vniuersi quo modolibet nuncupati, nunc & pro tempore existentes in perpetuum, ab omnibus, & singulis exactionibus tam Vrbanis quam Rusticis, necnon Datiis, Gabellis, Pedagiis, vestigallibus, Collectis, Impositionibus, & oneribus ordinarijs, & extraordinarijs, ac tam realibus, quam personalibus meris, & mixtis, etiam subsidio triennali, & augmento ac focularibus, equorum taxis Militumq; hospitijs, ac alias quibuscunque nominibus nuncupatis quauis auctoritate quomodolibet impositis, & imponendis, & quæ laicis; ac alijs quibusuis quomodolibet imponi consueuerunt & in futurum imponentur ac ratione quarumcunque mercium, & rerum cuiuscunque generis, vel qualitatis existant tam per mare, & aquam dulcem quam per terram vndecunque, & quomodocunque pro tempore delatarum necnon animalium quorumcunque mortuorum, & viuorum & quę alias quomodolibet, & ex quauis causa ac super quibuscunque rebus tam in Alma vrbe nostra quam extra eam vbilibet locorum exigunt, & in futurum exigent necnon à contributionibus, & solutionibus illis faciendis, ac tam pro victu & vestitu quam quocunque alio vsu suo tantum, ac tam emendo quam Vendendo, & alias quomodolibet negociando, nec non etiam à solutione quadrantis pro singulis libris Carnium de animalibus, quæ nunc & pro tempore ex Armentis oc-

Y cidi

cidi contigerit, necnon etiam quę in suis ædibus prędijs, & possessionibus priuatiui detinent, & nutriunt, ac a contributione sumptum, & expensarum quæ aliquando pro pontibus vijs Aqueductibus muris manibus alijsue machinis struendis, & reparandis, seu reficiendis, ac Ciuitatum, Terrarum, & locorum, quorumcumque fortificationibus, necnon etiam alias in omnibus, & per omnia, ac tam in dicta vrbe quam extra eam vbilibet pœnitus, & omnino liberi immunes, & exempti, ac liberæ, & exemptæ liberaque immunia, & exempta sint, & esse censeantur, ac pro talibus teneantur, & reputentur, Quodque terræ agri, possessiones, & loca aratiua, vt præfertur in illis quæ aliquando pro pascuis animalium ad certum tempus reseruantur nullatenus vnquam comprahendantur, nec comprahendi censeantur, ac etiam Monasteria, Cœnobia, aliaque omnia regularia loca prædicta, pro quorumcumque Militum, tam equitum quam peditum hospitijs, quemadmodum magno cum nostro dolore hucusque in plerisq; locis factum comperimus nequaquam assignentur, nec assignari debeant. Et insuper quod fructus redditus prouentus introitus, & alia quæcunq; bona Monasteriorum, Cœnobiorum, & aliorum locorum regularium præfatorum ab alijs quam a Syndicis, & procuratoribus religiosis fratribus monachis, & monialibus alijsq; personis præfatis exigi illaq; dumtaxat in beneficium loci, & sustentationem ipsorum religiosorum fratrum, & Monialium expendi, nec per alios quoscunque quouis nomine censeantur, nec in alium quam premissum vsum conuerti, seu expendi possint neque debeant, nisi de consensu superiorum illius loci cui data vel consignata aut donata fuerint, seu ad quem alias spectabut, nec etiam soli tutores aut curatores, seu protectores, & alio nomine Sanctesij aut alias nuncupati, de eisdem bonis allo modo disponere possint, Quodq;, idipsum etiam de elemosinis oblationibus, quibuscumque alijs donatiuis intelligi, & obseruari debeat Apostolica auctoritate tenore præsentium perpetuo, statuimus, ordinamus, Volumus, & declaramus, necnon fratres Monachos, Moniales, ac alias regulares personas eorumque Monasteria, Cœnobia, Conuentus, Ecclesias, Capellas, Oratoria, & alia loca ac terras possessiones prædia, Agros, & bona, necnon laboratores, Colonos, Atrendatarios, locatorios, affictuarios, ac gestores, prædicta vt præfertur libera immunia, & exempta eisdem auctoritate, & tenore facimus, ac fore, & esse decernimus, Mandantes propterea dilectis filijs modernis, & pro tempore existentibus Cameræ Apostolicæ Camerario, Præsidentibus, & clericis, ac commissarijs agentibus, & officialibus quibuscumque, vt omnibus & singulis tam virorum quam mulierum monasterijs mendicantium ordinum huiusmodi existentibus sub ditione nostra temporali medietate constitutis, tantum sal quātum pro eorum vsu suffecerit singulis annis omni dilatione cessante, & contradictione remota contribuere, & assignari facere debeant realiter, & cum effectu districtius etiā in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ ac excommunicationis maioris latę sententiæ, ac duorum millium ducatorum auri de camera pro vna Basilicæ Sancti Petri de vrbe, & pro altera medietatibus singulis monasteriis, & locis pręfatis quæ molestari seu perturbari contigerit irremissibiliter applicandorum pœnis eo ipso si, & quoties contrafactum fuerit incurrendis, inhibentes tam illis quam dilectis filiis legatis, Vicelegatis, Gubernatoribus, Potestatibus, datiorum, Gabellarum onerum, & aliorum præmissorum exactoribus Conductoribus, & Appaltatoribus necnon quibusuis Communitatibus, & vniuersitatibus illarumque Officialibus, & personis aliisque quibuscunque ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum quatenus præmissa omnia, & singula inuiolabiliter, & perpetuo obseruent, ac ab omnibus obseruari faciant, neque fratres monachos, moniales, & alias religiosas personas aliosque suditos super præmisis quomodolibet molestent, & perturbent, neque permittant per quoscumqne quomodolibet molestari seu perturbari, Et si quis contradicere, aut quouismodo contrauenire præsumpserit per mandatum executiuum contra ipsum cuiuscumqne dignitatis status ordinis, vel pręeminentiæ fuerit ipso facto procedi. Et sic per quoscumque iudices, & commissarios quauis auctoritate fungen sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultatę iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari irritum, & inanę decernimus, Quocirca venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, siue eorum Vicariis in spiritualibus generalibus, necnon

dilectis

dilectis filijs Curię causarum Cameræ Apostolicę generali Auditori, ac Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, Canonicis, & capitulis, ac aliis quarumcumque Ecclesiarum Prælatis, & personis vbilibet, & in quibuscumque religionibus, terris, & locis, existentibus, ac aliis ad quos quomodolibet spectat per præsentes motu simili mandamus quatenus ipsi; & eorum quilibet per se, vel alium seu alios præsentes literas, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte fratrum Monachorum Monialium aliarumque religiosarum personarum præfatorum fuerint requisiti solemniter publicantes, illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant auctoritate nostra illos, & eorum singulos statuto ordinatione voluntate, declaratione, constitutione, deputatione, mandato inhibitione decreto, aliisque præmissis pacifice frui, & gaudere non permittentes eos desuper per Camerarium pręsidentes clericos, & Commissarios Cameræ huiusmodi, necnon Legatos, Vicelegatos, Gubernatores, Collectores, Gabellarios, & Exactores prædictos, aut quoscumque ad aliquam solutionem contributionem, vel præstationem præmissorum occasione quomodolibet facienda quouismodo cogi, & compelli, aut alias contra præsentium tenorem quomodolibet molestari perturbari, aut inquietari. Contradictores quoslibet, & rebelles per prædictas aliasque opportunas censuras, & pœnas appellatione postposita compescendo, ac legitimis super his habendis seruatis processibus censuras, & pœnas huiusmodi incurrisse declarando interdictum Ecclesiasticum apponendo, inuocato etiam ad hoc si opus sit auxilio brachij sæcularis. Non obstan. fe. recor. Bonifacij Papæ viij. predecessoris nostri de vna, & Concilij generalis de duabus dietis dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium non extrahatur ac omnibus illis quæ in contrarium per quoscumque officiales, & quosuis alios, ac præsertim per officiales, & ciuitatis nostræ Bononien & quosuis alios adducta sunt hactenus, & deducentur imposterum, ac adduci, & allegari possent, necnon quibuscunque iudicibus etiam Palatij nostri causarum Auditoribus, ac S. R. Ecclesię Cardinalibus super præmissis inter quoscumque quomodolibet pendentibus, ac etiam instructis, & ad sententiam deductis, vel etiam a sententia terminatis nisi in fauorem Ecclesiæ fuerint; Et præsertim quadam lite inter huiusmodi regulares, ac ciues, & communitatem dictæ ciuitatis Bonon. in Romana Curia pendente, quas, & quam, ac omnes processus, & scripturas productas, & producendas, ac Registra, & sententias vbi vis comparentes, & & latas, ac ferendas ad nos auocamus, & pœnitus extinguimus, cassamus, annullamus & delemus, perpetuumque desuper silentium imponimus, Necnon quibusuis Apostolicis, ac in prouincialibus, & Synodalibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus etiam contra exemptos quomodolibet editis, & edendis, ac etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roratis statutis, & consuetudinibus priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis illis, & eorum singulis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarũ derogatorijs alijsque efficacioribus efficacissimis, ac insolitis clausulis irritantibusque, & alijs decretis in genere, & specie, etiam motu simili, & certa scientia consistorialiter, & alias quomodolibet, etiam iterratis vicibus in contrarium concessis, approbatis, & innouatis, Quibus omnibus illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes. Illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse, derogamus contrarijs quibsucumque, aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum quod interdici suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Datum Romæ apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die vigesima nona Iulij M. D. LXVI. Pontificatus nostri anno primo.

Y 2 DECLA-

III.

DECLARATIO PRIVILEGIORVM FRATRVM Ordinis Prædicatorum, & Conseruatoria Vniuersalis.

PIVS Papa V. Vniuersis, & singulis Venerabilibus Fratribus, Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, ac dilectis filijs Abbatibus, & alijs personis in dignitate Ecclesiastica constitutis, necnon Metropolitan. & aliarum Cathedralium Ecclesiarum, Canonicis, ac eorundem Parrochialium, Archiepiscoporum, officialibus seu Vicarijs, in spiritualibus, generalibus, vbilibet constitutis, salutem, & Apostolicam benedictionem.

¶ Ad hoc nos Deus prætulit in familiam domus suæ, vt singulis opportuna prouisionis auxilia fidelis seruitutis, iniuncta prouidentia, pro tempore dispensantes Religiosorum, quorumlibet, præsertim Fratrum ordinis Prædicatorum, in humilitatis spiritu, sub Religionis iugo, Deo seruientium, necessitatibus intendamus, dispendiis, & oppressionibus; diuina cooperante clementia salubriter occurramus. Sanè licet Nos & quamplures Romani Pontifices prædecessoris nostri, propter vberes fructus, quos dictus ordo fratrum Prædicatorum, multa præfulgens gloria sanctitatis in agro militantis Ecclesiæ in propagationem fidei Orthodoxæ, eatenus produxerat, ac in futurum producturum fore, firma spe sperabatur, & vt fratres ipsi quietius eorum sanctis officiis, vitæque regulari, ac verbi Dei prædicationibus libentius, & alacrius ad ipsius fidei Christianæ propagationem incumbere valerent, & incumberent, cum effectu, quamplura priuilegia, indulta, gratias, exemptiones, & immunitates eis concesserint.

Et inter cætera, per quasdam alias nostras literas declarauerimus, Canonem, sessione 24. cap. 4. Tridentini Concilij, per quem omnibus regularibus, etiam in suorum ordinum Ecclesijs, contradicere Episcopo, prædicationis officium interdicitur, fratres huiusmodi. Quando a suis Generalibus, vel eorum Ministris. Prouincialibus, ad id deputati fuerint, non comprehendere, neque eos afficere: immo voluerimus, quod in eorum Ecclesiis, quando eis placeret licitè, etiam absque vllo impedimento, vel contradictione, etiam Episcopi, nisi ipse prædicaret, licet in Cathedrali Ecclesia, tunc prædicare possent.

Circa autem quartam funeralium, de qua in sessione 25. cap. 13. eiusdem Concilij Nequaquam domos, seu Conuentus, & Monasteria, quę à quadraginta annis citra, tūc fundata existebant, postquam Concilium ipsum loquitur tantum de Monasterijs, seu domibus ante quadraginta annos fundatis, & quæ ipsam quartam soluere consueuerunt, & tantum ceræ, & aliorum, quæ tempore, quo defunctorum corpora ad sepulturam deferuntur, non autem de Missis, seu Legatis, vel alijs fratribus ipsis, seu Monialibus relictis, aut alias quomodolibet donatis solui debere, sicque decretum Concilij huiusmodi, quoad dictam quartam funeralium soluendam intelligendum esse decreuerimus, Vbi vero non est consuetudo soluendi quartam funeralium huiusmodi, de nullo suprascriptorum solui debere declarauerimus. Nec ad quartam, seu aliam partem eorum, quæ etiam pro ornamento Ecclesiæ palliorum, planetarum, cortinarum, pannorum, & aliorum, quæ dictis Ecclesiis, seu fratribus, etiam pro eorum uictu, aut alias relinqui, vel dari contingeret, aliquid contribuere tenerentur, ac curatis, seu parochialium Ecclesiarum Rectoribus ius tantum sepulturæ eis solui consuetum, nec aliquid aliud, quamuis partes ad earum libitum Ecclesiis ipsorum fratrum, seu eisdemmet fratribus alia quæcumque tribuissent, seu elargiri fuissent, quando in eorum Ecclesiis corpora mortuorum sepelliuntur, ut eis soluere, seu ad aliquorum onerum contributionem eisdem curatis faciendam teneri, nec propterea impediri posse fratres ipsos, quin possent defunctorum corpora præfata, ad eorum Ecclesias tumulanda deferri facere.

Neque dictos fratres, illorumque loca, etiam si curam animarum haberent, aut quæ-

quæcunque beneficia eis unita ad aliquam contributionem pro Seminario, aut decimarum aliquarum solutionem pariter teneri, nec cogi posse, immo illos, & eorum domos, Monasteria, beneficia, & loca ab illis quomodolibet dependentia, eorumque bona quæcumque, tam ad eos, quam ad Moniales præfatas quomodolibet pertinentia, à quibuscunque decimis, primitijs, quartis, medijs, & aliis fructuum partibus, necnon subsidijs charitatiuis, etiā per nos, ex quacumq; causa concessis, ac alijs quibuscumque oneribus, tam ordinariis, quam extraordinariis. Necnon ab omni iurisdictione, & superioritate ordinariorum locorum, ita vt ordinarii ipsi aliquam iurisdictionem, siue potestatem in eos exercere, siue eos eorum iurisdictioni subiicere, vel aliquid contra eos facere minimè possent exemerimus, & liberauerimus.

Nihilominus, sicut accepimus, nonnulli Episcopi, siue alij locorum ordinarii, aliique Ecclesiarum Prælati, necnon Canonici, siue capitulares personę, ac parochialium Ecclesiarum, Rectores, & alia tam Ecclesiasticæ, quam sęculares personę, qui non cessant dictos fratres., & Moniales, eorumque personas, siue œconomos, & procuratores, super præmissis diuersimodè molestare, & ipsos in eorumdem quiete, & spiritualibus muneribus turbare.

Alij enim prætendentes quòd cum Canon Concilii huiusmodi super quos, vt præfertur, nostra emanauit declaratio, loquatur nisi de vna quarta Cathedrali, seu parochiali Ecclesiæ solui consueta: nec dictum Concilium, nec nos cogitauerimus de duabus quartis, scilicet vbi consueuit solui, & Cathedrali, ac Parochiali Ecclesiis, & ideo dictis in locis cessare dispositionem dictæ declarationis nostræ, & Canonis Concilii.

Alii vero etiam prætendentes (quod dictis nostris declarationibus non obstantibus) fratres prædictos quantumcumque ab eorumdem superioribus approbatos in eorum Ecclesiis, & locis prędicare non posse nisi primo se coram ordinarijs ipsis, siue eorum Vicariis, & licentiam suorum Superiorum muneris dictæ prædicationis præsentauerint, & ab eisdem ordinariis, seu dictis eorum Vicariis benedictionem obtinuerint.

Alij etiam locorum ordinarii, necnon Canonici, & capitulares personę tam Metropolitanarum, & Cathedralium, quàm Collegiatarū, necnon parochialium Ecclesiarum Rectores, siue aliæ personæ Ecclesiasticæ etiam prætendentes dictos fratres alienas parochias cum eorum Cruce eleuata ad leuanda cadauera eorum, qui in Ecclesiis domorum, & locorum eorumdem fratrum elegerint sepulturam, intrare, & dicta cadauera adipsorum fratrum Ecclesias pro eis inibi tumulandis, recusante ipso loci ordinario, siue capitulo, vel Rectore, deferre, seu deferri facere non posse.

Alij autem ex consuetudine prætendentes, quod fratres ipsi cum eorum Cruce non possint leuare cadauera defunctorum ex eorumdem domibus, & eorum funus exequi, sed capitulis, siue capitularibus personis, seu Rectoribus ipsis id tantum licere, & primo ad ipsorum Capitulorum siue presbyterorum Ecclesias dicta corpora deferri deberre & in eisdem Ecclesijs funus, siue funeris officium peragi, postea vero per ipsos presbyteros retentis funeralibus vniuersis, siue solutis sibi certis pecuniis per hæredes defuncti pro funere, & exequiis, siue missis in eorumdem Ecclesijs celebrandis, tunc, & non aliàs licere fratribus corpus, siue cadauer defuncti ad eorum Ecclesiam deferre.

Alij etiam prætextu diuersarum consuetudinum, & concordatorum, etiam cum dictis fratribus initorum, prætendentes à dictis fratribus, & Monialibus velle habere, & sibi exigere licere, quartam, seu aliam portionem, etiam quotumcumque Legatorum, & seu aliarum piarum larg tionum, ipsis fratribus, & Monialibus, siue eorumdem domibus, Ecclesiis, & locis quoquomodo factarum.

Alii etiam prætendentes iurisdictionem, & superioritatem in dictos fratres, & Moniales, eorumdemque domos, Conuentus, Monasteria, & loca exercere posse, & propterea ipsos fratres, & Moniales ad solutionem diuersorum onerum, & impositionum, dictorumque subsidij, & decimarum cogunt, & compellunt.

Alijque in erectione, siue institutione, & acquisitione nouorum locorum, siue domorum, Conuentuum, & Ecclesiarum dicti ordinis, & aliàs præmissorum occasione eosdem fratres, & Moniales molestant, & perturbant, contra nostrarum, & dictorum prædecessorum nostrorum literarum formam, & tenorem.

Nos premissis, & aliis similibus grauaminibus, perturbationibus, & molestiis fratribus, & Monialibus præfatis illatis eorumdemque fratrum, & Monialium quieti, & tran-

tranquillitati consulere, & vt fratres ipsi facilius, & promptius eorumdem officia, & vitam regularem, ac munus prædicationis eis iniunctim, ad summi Dei laudem, & fidei Catholicę propagationem, exequi, & adimplere, illisque incumbere possint, & ad illa promptiores reddantur, opportunè prouidere, ac omnem ambiguitatem, etiam nostræ amplioris declarationis ministerio remouere volentes, Ipsosque fratres, & Moniales, & eorum singulos à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque Ecclesiasticis, sententiis, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, & ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, Necnon literarum præfatarum, ac cuiusuis litis, & causæ, desuper inter quoscumq; & in quauis instantia penden. statús, & merita, nominaque, & cognomina Iudicum, & colligantium, eorumque iura, & titulos, ac sententiarum desuper forsan latarum, Necnon transactionum, siue conuentionum inter eos initarum, ac instrumentorum, aliarumque scripturarum desuper quomodolibet confectorum, & inde secutorum quorumcumque tenores, præsentibus pro expressis habentes. Motuproprio, non ad alicuius pro eis nobis super hoc oblatę petitionis instantiam, sed de mera deliberatione, & ex certa scientia nostris, omnes lites, causas, controuersias, & quæstionum materias, super præmissis, & eorum occasione, inter fratres, & seu etiam Moniales præfatos ex vna, Necnon Episcopos, & locorum ordinarios, & Canonicos, siue capitulares personas, parochialium Ecclesiarum, Rectores, & alias quascumque personas Ecclesiasticas, & seculares præfatas, partibus ex altera, coram quocumque Iudice, seu quibusuis Iudicibus Ecclesiasticis, & sæcularibus, etiam Sedis Apostolicæ de Latere legatis, ac Vicelegatis, ac etiam ab eadem sede delegatis, & subdelegatis, ac aliis quibusuis, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesię Cardinalibus, & Sacri Palatii Apostolici causarum Auditoribus, quomodolibet in prima, seu alia quacumque etiam forsam vlteriori instantia introductas, & adhuc forsam pendentes, etiam forsam si super illis, etiam contra dictos fratres, & Moniales, per vnam, vel plures sententias iudicatum, & inter ipsas partes concordatum, siue transactum desuper fuerit, Apostolica auctoritate, tenore præsentium ad nos auocamus, eaque omnia, & singula cassamus, & extinguimus, ac pro cassis & penitus extinctis haberi volumus, & declaramus, eisdemque Episcopis, locorum ordinariis, Vicariis, Canonicis, Capitularibus personis, necnon parochialium Ecclesiarum Rectoribus, & cętetis personis Ecclesiasticis, & secularibus, desuper perpetuum silentium imponimus.

Necnon omnia, & singula priuilegia, indulta, concessiones, suppressiones, extinctiones, vniones, incorporationes, applicationes, immunitates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, fauores, communicationes, indulgentias, & alias quascumque gratias dicto ordini fratrum Prædicatorum, & eiusdem pro tempore existentibus Magistro Generali, Prouincialibus, fratribus, & Monialibus præfatis eorumdemque domibus, Conuentibus, Monasteriis, Ecclesiis, & locis, ac membris, colonis, seruitoribus, Procuratoribus, œconomis, ac aliis personis quibuscumque dicti ordinis regulam profitentibus, etiam oblatis, & tertii habitus Monialibus nuncupatis, per quoscumque Romanos Pōtifices prędecessores nostros, ac nos, & Sedem præfatam, ac dictæ Sedis Legatos, Vicelegatos, Episcopos, locorum ordinarios, & quascumque alias personas, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque quibusuis clausulis, statutis, & etiam irritantibus, decretis, hactenus quomodolibet concessa, approbata, & innouata, literasque desuper, tam sub plumbo, quam in forma breuis, & aliàs quomodolibet confectas, & expeditas, ac prout ea omnia, & singula per eosdem prædecessores, ac nos, & Sedem præfatam, aliosque predictos concessa, approbata, & innouata fuerunt. Quorum omnia, & singulorum tenores, formas, & datas, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus haberi volumus pro expressis, eisdem auctoritate, & tenore approbamus, confirmamus, & innouamus, illaque omnia, & singula efficacia existere, & perpetuam roboris firmitatem obtinere, ac suos plenarios, & integros effectus sortiri: Necnon ab omnibus, & singulis, quauis etiam de Latere legati, Vicelegati, Necnon Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, & quauis alia Ecclesiastica, siue seculari, & temporali præfulgeant dignitate, & præeminentia, etiam sub sententiis, censuris, & pœnis in eisdem contentis

tentis, perpetuo inuiolabiliter obseruari decernimus.

Et insuper quod fratres dicti ordinis (ab eorum Superioribus tamen approbati) in eorum Ecclesiis, quando eis placuerit, etiam quod in Cathedrali Ecclesia (non tamen ab Episcopomet) predicetur, libere, & licitè absq; aliquo impedimento, siue etiam ipsius Episcopi contradictione, & absque eo, quòd coram dicto Episcopo, se non præsentauerint, nec eidem licentiam muneris prædicationis huiusmodi exhibuerint, & ab eodem Episcopo benedictionem, vt præferrur, non obtinuerint prædicare, & munus prædicationis huiusmodi exequi.

Necnon fratres ipsi quæcunque corpora defunctorum, qui se in eorum Ecclesiis sepeliri ordinauerint, vel si à defunctorum hæredibus, siue curam funeris habentibus, vocati fuerint, ipsorum fratrum Cruce eleuata, etiam sine dictorum Canonicorum, ac Capitularium personarum, necnon curatorum, vel aliorum presbyterorum interuentu ex ipsorum defunctorum domibus leuare, eaque accipere, & associare, ac ad ipsorum fratrum Ecclesias directè deferri, & in eorum Ecclesijs (non tamen tempore interdicti) sepeliri facere, saluo dumtaxat iure parochiali, Nec fratres ipsi ad alterius cuiusuis contrariæ consuetudinis, vsus, siue moris, obseruationem teneri, vel super premissis à quoquam quauis auctoritate, molestari, seu perturbari possint, vel debeant.

Quartam autem funeralium, quoad domos, siue Conuentus, & Monasteria ipsius ordinis, tempore dicti Concilij Tridentini, ante quadraginta annos fundata, & erecta, & ratione illorum vbi consuetudo illam soluendi tantum extitit, ac de ceris, & aliis, quæ deferuntur iuxta cadauer, dum ad sepulturam defertur, non autem de aliis quibusuis eisdem fratribus, seu Monialibus, aut eorum domibus, Conuentibus, Monasterijs, Ecclesiis, & locis, etiam pro funeris, siue anniuersarij, aut Missarum celebratione donatis, legatis, siue aliàs quomodolibet largitis, & vbi duæ quartæ forsan solui consueuerint, vna scilicet parochiali Ecclesię alia verò Episcopo, siue Cathedrali aut Collegiatæ Ecclesiæ, siue Canonicis, & Capitulo eiusdem, vna tantum, scilicet Episcopo, vbi vero consuetudo illam soluendi non fuit, siue domus, Conuentus, & Monasteria dictorum fratrum, & Monialium, post quadraginta annos erecta, siue fundata fuerint, nequaquam nec vllo modo soluere, seu tradere, omnem aliam præmissis contrariam consuetudinem, siue morem, harum serie cessantes, & extinguentes, ac omnibus, & singulis quorum interest desuper perpetuum silentium imponentes.

Minusque fratres, & Moniales ipsi, ad aliquorum onerum Realium, vel personalium, etiam ratione eorumdem domorum, seu Conuentuum, Monasteriorum, Ecclesiarum, & locorum, ac quorumcumque beneficiorum, eisdem vnitorum, etiam si, vt præfertur curam animarum habeant contributionem, siue solutionem etiam pro Seminario, & decimarum, quarumcumque, aut cuiuscumque subsidij etiam charitatiui, & Triennalis nuncupati, nunc, & pro tempore per nos, & quoscumque Romanos Pontifices, aut Sedem præfatam impositorum, & imponendorum ex quauis causa, quantumcumque vrgentissima teneantur, vel desuper aliter molestari possunt, seu debeant.

Quodque fratres, & Moniales prefati, vbique locorum nouas domos, siue Conuentus, & Monasteria, ac Ecclesias, dictorum ordinis, cum claustris, & cellulis refectuarijs, dormitoriis, absque officiis necessariis, ordinarij loci, siue cuiusuis alterius licentia, desuper minimè requisita, construere, ædificare, erigere, & instituere, nec pariter super his molestare possint, siue debeant, eisdem auctoritate, & tenore, etiam perpetuo, statuimus ordinamus, & declaramus, eisque fratribus, & Monialibus, super premissis omnibus, & singulis licentiam, & facultatem concedimus, & impartimur.

Ac etiam ipsos fratres, & Moniales, eorumque domos, Monasteria, beneficia, & ab illis quomodolibet dependentia loca, ac bona quæcumque cuiuscumque qualitatis, & quantitatis existant, dictorumque bonorum colonos, laboratores, & conductores, ac oblatos, & tertii habitus Moniales, aliasque personas præfatas, à quibusuis decimis, etiam prædialibus, & primitiis, quartis, medijs, & alijs partibus fructuum, ac subsidijs, etiam charitatiuis præfatis, ac ab omni iurisdictione, & Superioritate quorumque locorum ordinariorum, etiam de nouo, quatenus opus sit auctoritate, & tenore similibus eximimus, & liberamus, ac exemptos, liberos, & immunes penitus esse volumus, Necnon, quatenus opus sit, illos eorumque singulos, in ius, & proprietatem Beati Petri, &

Sedis

Sedis Apostolicę, ac sub eorum speciali, & immediata protectione suscipimus, ac eos solum, & dumtaxat immediatè Sedi præfatæ, & nobis, ac pro tempote existenti Romano Pontifici, subiacere decernimus, & declaramus.

Et vt fratres, & Moniales à præmissis molestijs, & perturbationibus subleuati, quietius Altissimo famulari, & vberiores fructus quotidie in agro Domini, pro Christianę Religionis defensione, & amplificatione perferre possint, tam vos omnes, & singulos supradictos, quam quascumque alias personas in dignitate Ecclesiastica vbilibet & in quibusuis Mundi partibus constitutas, & quoscunque locorum ordinarios, ac eorum Vicarios, & officiales, Necnon Canonicos Metropolitanarum, & aliarum Cathedralium Ecclesias, per eosdem fratres, & seu Moniales, ac dicti ordinis Fratrum Prædicatorum, Superiores, & domorum Priores, ac eorum singulos pro tempore eligendos, in eorum, & dictorum eorumdem priuilegiorum, indultorum, concessionum, & gratiarum, & singulorum aliorum præmissorum Conseruatores, & Iudices vnicos, qui, quandiu dictum officium exercueritis, & ipsi exercuerint, à nemine, quo minus illud exerceatis, & exerceant, sub aliquo prætextu, ac sub excommunicationis, siue suspensionis à diuinis latæ sententiæ, quam eo ipso incurrere volumus, & declaramus respectiuè pœna impediri, vel molestari possitis, & possint, dicta auctoritate deputamus. Ita quòd vos, seu alij quicumque sic electi, sub excommunicationis, & seu suspensionis latę sententiæ pœna huiusmodi, quam statim, quod munus, siue officium Conseruatoris huiusmodi acceptare, & debitè, ac plenariè exequi neglexeritis, & neglexerint, absque alterius declarationis ministerio incurrere volumus, Nec ab aliquo quam a nobis, & pro tempore existente Romano Pontifice (preterquam in mortis articulo) absolui posse, eosdem Priores, Superiores, & fratres, ac Moniales, etiam tertij habitus oblatos, & alios præfatos, ac eorum singulos, aduersus inferentes eis, aut eorum Procuratoribus, Agentibus, Seruitoribus, & familiaribus in præmissis, & eorumdem aliquo, molestias, siue perturbationes aliquas, seu iniurias, grauamina, vel damna, in personis, rebus, & bonis, seu exigendo ab eis vectigalia, datia, pedagia, gabellas, collectas, aut alia onera defendere, præseruare, ac omnem eorum iurisdictionem exercere, Necnon sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, contra rebelles, & inobedientes cum effectu promulgare, ac omnibus facultatibus Conseruatoribus dicti ordinis fratrum Prædicatorum, illiusque fratribus, & personis per quascumque literas Apostolicas quomodolibet concessis vti, ac priuilegia Superioribus, Prioribus, & fratribus, ac Monialibus præfatis pro tempore concessa, eis obseruari facere debeatis, & debeant.

Neque Superiores, Priores, Moniales, oblati, & cæteræ personæ ordinis huiusmodi, & ab eis dependen. præfatę coram aliis quam vobis, & dictis Conseruatoribus, etiam vigore, seu pretextu quarumcumque constitutionum, & ordinationum, aliquorum Regnorum, etiam quòd non habentes Superiorem in illis Regnis, coram secularibus Iudicis respondere debeant, ac teneantur in iudicium vocari, vel aliàs molestari, quauis occasione, vel causa, possint, vel debeant. Quodque ipsi fratres, & Moniales oblati, & aliæ personæ pręfatæ, siue actores, siue rei existant, coram aliquo alio Iudice ordinario, vel delegato, quam prædicto suo Conseruatore (coram quo primo vnam sententiam diffinitiuam, antequam ipsi ad aliud iudicium euocentur, seu causa, committatur, vel transferatur, obtinere debeant, & teneantur) vt præfertur, etiam quauis occasione vel causa molestari, vel in iudicium trahi, siue ad iudicium euocari, vel agere minimè possint, siue debeant eisdem auctoritate, & tenore, etiam statuimus, & ordinamus, & decernimus.

Et insuper aduersus molestatores, inquietatores, & alios iniuriatores huiusmodi, volentes eisdem ordini, Magistro Generali, Prioribus, Superioribus, fratribus, Monialibus, oblatis, seruitoribus, œconomis, Procuratoribus, & aliis eorum personis præfatis illo remedio prouidere, per quod ipsorum compescatur temeritas, & aliis aditus, & voluntas committendi similia præcludatur. Discretioni vestræ per præsentes mandamus, Quatenus vos, vel duo, aut vnus vestrum, per vos, vel alium, seu alios, etiam si sint extra loca, in quibus estis deputati Conseruatores, & Iudices ordini fratrum Prædicatorum, ac illius pro tempore existentibus Magistro Generali, Prioribus, Superioribus, fratribus, Monialibus, oblatis præsentibus, & futuris, quibusuis aliis personis pręfatis, efficacis defensionis præsidio assistentes, non permittatis eos super iis, ac eorum priuilegiis,

uilegiis, immunitatibus, & gratijs, concessionibus, facultatibus, exemptionibus, indultis, ac aliis quibusuis eisdem concessis per quoscunque Patriarchas, Archiepiscopos, Episcopos, aliosque Ecclesiarum Prælatos, necnō eorum Vicarios, officiales, Capitula, Collegia, & Clericos, ac Ecclesiasticas personas, tam sæculares, quam Sancti Benedicti, Sancti Augustini Cistercien. Carthusien. Cluniacen. Præmonstraten. & aliorum quorumcumque ordinum, & Congregationum, ac Hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, & S. Iacobi de Spata, ac Iesu Christi, & quarumcunque aliarum Militiarum Religiosos, & Milites, exemptos, & non exemptos, necnon Duces, Marchiones, Comites, Barones, Milites, & laicos, Communitates, Ciuitatum, Vniuersitates, Oppidorum, Castrorum, Villarum, & aliorum locorum, ac alias singulares personas, Ciuitatum, & diœcesum, ac quarumcunque aliarum partium, super præmissis, & eorum aliquo, quouis prætextu, & quæsito colore, & contra præmissorum singulorum tenorem, & formam indebitè molestari, aut eis, vel eorum alicui, molestias grauamina, damna, seu iniurias, & iacturas, irrogari, facturi dictis Prioribus, Superioribus, Fratribus, Monialibus, oblatis, aliisque personis prædictis, cum ab eis, aut eorum aliquo fueritis requisiti, super dictorum priuilegiorum, indultorum, exemptionum, libertatum, facultatum, & aliarum, gratiarum, præfatarum obseruatione. Necnon super quibusuis molestiis, damnis, iniuriis, atque iacturis sibi pro tempore illatis, seu inferri comminatis, in illis videlicet, quę iudicialem requirunt indaginem summariè, simpliciter, & de plano sine strepitu, & figura iudicii, sola facti veritate inspecta, in aliis vero, prout qualitas eorum exegerit iustitiæ complementum, Molestatores, & iniuriatores huiusmodi, Necnon contradictores, quoslibet, & rebelles, cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, & cōditionis extiterint, quādocunque, & quotiescunque expedierit, auctoritate nostra, per censuram Ecclesiasticā, appellatione postposita compescendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii sæcularis: & nihilominus legitimis super his, per vos habendis seruatis processibus, illos, quos censuras, & pœnas pręfatas, ac aliās per vos pro tempore latas incurrisse vobis constiterit, eas iucurrisse declaretis, ac censuris, & pœnis prædictis, quoties opus fuerit, etiam iteratis vicibus aggrauare curetis. Cæterum si per summariam informationem, per vos super iis habendam, etiam vobis constiterit, quod ad loca, in quibus molestatores, & iniuriatores huiusmodi, Necnon cæteros, quos præsentes literæ concernunt, pro tempore morari contigerit, pro monitionibus, requisitionibus, & inhibitionibus ipsis, ac citationibus de eis faciendis tutus non pateat accessus. Nos vobis, monitiones, requisitiones, & citationes, ac inhibitiones quaslibet, tam contra in iudicio pręsentes, quam alios quoscunque sua quomodolibet interesse putantes, & quacunque auctoritate, siue dignitate præfulgentes, in decreto, siue executione dictæ citationis, siue inhibitionis nominandos, etiam sub eisdem censuris, ac aliis arbitrio vestro imponendis, & applicandis pœnis, etiam pecuniariis, etiam per edicta publica locis affigenda publicis, & partibus illis vicinis, de quibus sit verisimilis coniectura, quò ad ipsorum monitorum, requisitorum, & citatorum notitiam peruenire valeant, faciendi, & decernendi, eosque citandi, ac eisdem molestatoribus, iniuriatoribus, contradictoribus, & rebellibus, ac aliis quibus opus fuerit, etiam sub censuris Ecclesiasticis, ac aliis pœnis etiam pecuniariis. suo arbitrio moderandis, inhibendi, easque incurrisse modo præmisso declarandi, aggrauandi, & auxilium brachii sæcularis inuocandi: Necnon causas & controuersias quascunque dictorum fratrum Monialium, & dicti ordinis Superiorum oblatorum, ac aliarum personarum pręfatarum, super quibusuis rebus, & negociis, motas, & mouendas, actiue, & passiue, cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, & emergentibus annexis & connexis, modo pręmisso, & tam coniunctim, quàm diuisim, arbitrio vestro, audiendi cognoscendi, decidendi, & in suis statu, & terminis reassumendi, & fine debito finiendi, & terminandi, & eorundem. Necnon sententias per vos ferendas postquam transiuerint in rem iudicatam, vel aliās de iure executioni locus fuerit, debite exequendi, & executioni demandandi, plenam, & liberam, earundem tenore pręsentium concedimus facultatem, & potestatem. Ac volumus. & eadem Apostolica auctoritate decernimus. Quod monitiones, requisitiones, citationes, & inhibitiones, sic factæ huiusmodi, ipsos monitos, requisitos, citatos, & inhibitos arctent, perinde, ac si eis factæ, insinuatę, & intimatę personaliter extitissent.

Sicque in præmissis omnibus, & singulis, per quoscunque Iudices, & Commissarios, quauis

Z quauis

quauis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatii Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales; sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere. Ac irritum, & inane, quicquid secus super his, à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Non obstantibus tam fœ. rec. Bonifacii Papæ VIII. prædecessoris nostri, qua cauetur, ne quis extra suam Ciuitatem, vel diœcesim, nisi in certis exceptis casibus, & in illis, vltra vnam dietam à fine suæ diœcesis ad iudicium euocetur, seu ne Iudices à Sede prædicta deputati extra Ciuitatem, & diœcesim in quibus deputati fuerint, contra quoscunque procedere, aut alii, vel aliis vices suas committere præsumant, & de duabus dietis in concilio generali ædita, dummodo vltra tres dietas aliquis vigore Præsentium ad iudicium non trahatur. Seu quòd de aliis quàm manifestis iniuriis, & violentiis, ac aliis, quæ iudicialem non requirunt indaginem, pœnis in eos, qui secus egerint, & in id procurantes, adiectis, Conseruatores, se nullatenus intromittant, quàm aliis quibuscunque constitutionibus à Romanis Pontificibus prædecessoribus nostris, tam de iudicibus delegatis, quàm personis vltra certum numerum ad iudicium nō vocandi, aut aliàs æditis, quæ vestre in hac parte possent iurisdictioni, aut potestati, eiusque libero exercitio quomodolibet obuiare. Quodque vos filii Canonici officiales, & Vicarii non sitis de personis quæ deputari possunt in Conseruatores. Priuilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis, ac exemptionibus, facultatibus, & aliis conseruatoriis per nos, ante eosdem prędecessores nostros Romanos Pontifices, quibusuis Ecclesiis, Monasteriis, Hospitalibus, & aliis piis locis. Necnon ordinibus, Congregationibus Militiis, Communitatibus & aliis Collegiis, ac vniuersitatibus etiam studiorum generalium, Ciuitatibus, Castris, Terris, & locis, ac personis tam Ecclesiasticis, quàm sæcularibus, cuiuscunque dignitatis, etiam Patriarchali, Episcopali, Archiepiscopali, & alia maiori dignitate, seu auctoritate fungentibus, ac Capitulis Cōuentibus, Ducibus, & aliis Dominis temporalibus, etiam per modum statuti perpetui, etiā Motu, & scientia similibus, ac quibusuis aliis personis, cuiuscunque qualitatis, conditionis, gradus, præeminentiæ, seu dignitatis, ac Vniuersitatibus, etiam studiorum generalium, seu Collegiis, etiam exemptis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, etiam de nō trahendis, irritantibusque, & aliis decretis, etiam Maremagnum, seu Bulla aurea nuncupatis, aut aliàs quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressa habenda, aut aliqua alia exquisita forma, ad hoc seruanda foret tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse pari motu derogamus, contrariis quibuscunque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab Apostolica sit sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari, seu extra, vel vltra certa loca ad iudicium euocari, non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi, & eorum personis, locis, ordinibus, & nominibus propriis mentionem, & qualibet alia dicta Sedis indulgentia generali, vel speciali, cuiuscunque tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, vel totaliter non insertam effectus huiusmodi gratiæ impediri valeat quomodolibet, vel differri, & de qua eiusque toto tenore habenda sit in nostris literis mentio specialis.

Cæterum etiam volumus, & dicta Apostolica auctoritate decernimus, quòd quilibet vestrum prosequi valeat articulum, etiam per alium inchoatum, quamuis idem inchoans nullo fuerit impedimento Canonico impeditus.

Quodque à data præsentium sit vobis, & vnicuique vestrum in præmissis, & eorum singulis cœptis, & non cœptis præsentibus, & futuris perpetuata potestas, & iurisdictio attributa, vt eo vigore, eaque firmitate possitis in præmissis omnibus cœptis, & non cœptis, præsentibus, & futuris, & pro prædictis procedere, ac si prædicta omnia, & singula coram vobis cœpta fuissent, & iurisdictio vestra, & cuiuslibet vestrum in prædictis omnibus, & singulis per citationem, vel modum alium legitimum perpetuata extitisset, con-

et, constitutione prędicta super Conseruatoribus, & alia qualibet in contrarium edita
non obstante.
Et quia difficile foret præsentes literas ad singula, in quibus de eis fides forsan fa-
cienda fuerit loca deferre, etiam volumus, & eadē auctoritate Apostolica decernimus.
Quod præsentium transumptis manu alicuius Notarii publici subscriptis, & sigillo
alicuius Pręlati, vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę, aut Curię Ecclesiasti-
cæ munitis, in iudicio, & alibi, vbi opus fuerit eadem prorsus fides adhibeatur, quę ipsis
originalibus, adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Præsentibus perpetuis fu-
turis temporibus duraturis.
Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die xxiij. Septem-
bris. 1571. Pontificatus nostri Anno sexto.

IIII.

REVOCATIO LICENTIARVM QVIBVSCVMQVE mulieribus concessarum ingrediendi Monasteria, & loca quorumcumque ordinum Regularium

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Regularium personarum,
quæ relicto sæculo Dei se obsequio dedicarunt, pro commisso nobis officio,
quieti consulere cupientes, ad ea remouenda, quæ religiosum earum propo-
situm impediri possunt, curam nostram libenter intendimus, vt nulla re, quæ
eas a Diuino cultu auocent, prępeditæ secundum ordinum suorum regularia instituta
& decretum sacri Tridentini Concilij, tranquillis mentibus gratum altissimo impende
re possint famulatum. Quia igitur, & Carthusiensium ordinis, & aliorum regularem
vitam professorum quies non parum solet, sicut accepimus, perturbari, propterea
quod mulieres modestiæ matronalis obitæ, domos, ac monasteria eorum, contra ipso-
rum instituta, prætextu confessionalium, aut aliarum literarum Apostolicarum ingrea
di audeant, ipsis etiam Abbatibus, Præpositis, Prioribus, & alijs Præsidentibus ali-
quando recusantibus, & renitentibus, non sine magna eorum molestia, nec sine graui
laicorum etiam offensione, ac scandalo, si quando admitti nimis facilè videantur: huic
rei prouidere volentes Motu proprio, & ex certa scientia, ac de Apostolicæ potestatis
plenitudine, omnes, & singulas facultates, ac licentias ingrediendi monasteria, ac do-
mos Carthusiensium, & aliorum quorumcumque regularium ordinum, etiam mendi-
cantium, mulieribus, cuiuscunque status, gradus, ordinis, conditionis, & quacumque
dignitate, ac præeminentia præditis, etiam Comitissis, Marchionissis, Ducissis, sub
quibuscumque verborum tenoribus, & formis, & cum quibuscumque etiam deroga-
toriarum derogatoriis, alijsque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis,
Necnon irritantibus decretis ab Apostolica Sede quomodocumque concessas,
quarum tenores perinde, ac si de verbo ad verbum præsentibus insererentur,
haberi volumus pro expressis, tenore pręsentium reuocamus, & cassas, irri-
tas, & inanes esse decernimus. Districtè prohibentes mulieribus quidem prædictas fa-
cultates, & licentias prætendentibus, sub excommunicationis latæ sententiæ pœna,
postquam harum licentiarum notitia habuerint; à qua non possint nisi a nobis, aut a
Romano Pontifice, qui pro tempore fuerit, absolui, præterquam in mortis articulo,
ne dictas domos, & Monasteria ingredi audeant. Ipsi vero Monasteriorum, & Con-
uentuum Abbatibus, Præpositis, Prioribus, & alijs Præsidentibus quocumque nomine
vocentur, & eorum Monachis, Canonicis, & Fratribus, siue Mendicantibus, siue non
Mendicantibus, sub priuationis officiorum, quę in præsentia obtinent, & inhabilita-
tis, in posterum ad illa, & alia omnia, & suspensionis a diuinis, ipso facto, sine alia
declaratione, incurrendis pœnis, nec eas introducere, admittereue præsumant. Non
obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisq;
contrariis quibuscumque. Volumus autem, & mandamus, vt hæ litteræ ad val-

nas Basilicę Beati Petri Apostolorum Principis, & in Cancellaria nostra, atque in acie Campi Floræ de more publicentur. Quia verò difficile foret has literas ad omnia loca deferri, volumus, & declaramus, vt earum exemplis, & transumptis manuscriptis vel impressis, & manu alicuius notarij publici subscriptis, ac sigillo alicuius Prælati munitis, par vbique fides habeatur, ac si præsentes exhibitę essent, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die xxiij. Octobris millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, Pontificatus nostri Anno primo.

V.

DE CLAVSVRA MONIALIVM cuiuscunque ordinis, & religionis.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Circa pastoralis officij nobis meritis licet imparibus, desuper commissi curam quantum nobis ex alto permittitur inuigilantes, assidue ad ea per quæ singulis erroribus, & excessibus obuiatur, ac personis quibuslibet, præsertim sexus virginitatem suam altissimo vouentibus, sub religionis iugo Christo saluatori in castitatis holocausto famulari affectantibus, semita iustitiæ, & honestatis declinantibus ne quicquam in eis reperiatur incongruum, quod in regularis ponat honestatis gloria maculam, & diuinam meritò possit offendere maiestatem, opportunè succurritur, libenter intendimus, ac in his nostræ vigilantiæ partes propensius impartimur, prout id in domino salubriter expedire conspicimus. Hac igitur perpetuo valitura constitutione, inhærentes etiam constitutioni fe. re. Bonifacij Papæ VIII. prędecessoris nostri, quæ incipit Periculoso, & decretis Concilij Tridentini super clausura monialium æditis, auctoritate Apostolica tenore præsentium statuimus atque perpetuo decernimus vniuersas, & singulas moniales præsentes atque futuras cuiuscunque religionis, ordinis, vel militiarum etiam Hyerosolimitan. sint, quæ vel iam receptæ sint, vel in posterum in quibusuis monasterijs siue domibus recipientur, & tacitè, vel expressè religionem professę, etiam si conuersę, aut quocumque alio nomine appellentur etiam si ex institutis, vel fundationibus earum regulæ ad clausuram non teneantur, nec vnquam in earum monasterijs, seu domibus etiam ab immemorabili tempore ea seruata non fuerit sub perpetua in suis monasterijs, seu domibus debere de cætero permanere clausura, iuxta formam dictæ constitutionis fe. rec. Bonifacii Papę VIII. prædecessoris nostri, quę incipit periculoso, in sacro Concilio Tridentino approbatam, & innouatam, quam nos auctoritate præfata etiam approbamus, & innouamus in omnibus, & per omnia, ac illam districtè obseruari mandamus. Quod si aliquæ moniales forsan reperiantur quæ consuetudine etiam immobili, aut instituto, vel fundatione regulæ suæ fretæ, animo obstinato huic clausurę resistant, aut quoquomodo reluctentur. Ordinarij vna cum superioribus earum, omnibus iuris, & facti remedijs compellant easdem tamquam rebelles, & incorrigibiles ad præcise subeundum dictā clausuram, & perpetuo obseruandum. Mulieres quoque quæ tertiariæ, seu pœnitentia dicuntur cuiuscunque fuerit ordinis in Congregatione virtutes, si & ipsæ professæ fuerint, ita vt solemne votum emiserint, ad clausuram præcisæ vt præmittitur, & ipsę teneantur, quod si votum solemne non emiserint. Ordinarij vna cum superioribus earum hortentur, & persuadere studeant, vt illud emmittant, & profiteantur, ac post emissionem, & professionem eidem clausuræ se subijciant: quod si recusauerint, & aliquæ ex eis inuentæ fuerint scandalose viuere, seuerissime puniantur. Cæteris autem omnibus sic absque emissione professionis, & clausura viuere omnino volentibus interdicimus, & perpetuo prohibemus ne in futurum vllam aliam prorsus in suum ordinem, religionem, congregationem ve recipiant. Quod si contra huiusmodi hanc nostram prohibitionem, & decretum aliquas receperint, eas ad sic viuendum omnino inhabiles, red dimus, ac illarum quaslibet professiones, & receptiones irritas decernimus, & nullas ptout etiam præsenti decreto irritas facimus, & annullamus. Porro ne moniales, vel tertiarię

tertiariæ prædictæ propter hanc clausuram detrimentum, aut incommodum aliquod in earum necessitatibus, maxime in pertinentibus ad illarum victum patiantur, sed vt eis opportune consulatur, auctoritate apostolica præfata statuimus, decernimus, præcipimus atque mandamus Ordinarijs, & Superioribus earum, vt curent colligi fidelium eleemosynas per conuersas quę non sint professę, vel si professæ fuerint, sint tamen ætatis annorum quadraginta, & in domibus contiguis, extra tamen monasterium degant, & non ingrediantur clausurã aliarum monialiũ nisi in casibus ex earũ constitutionibus permissis, & de earum domibus exire non possint pro huiusmodi eleemosynis colligendis nisi de licentia Ordinarij, vel earum Superiorum. Et de cœtero nullæ aliæ conuersæ professæ recipi amplius etiam de consensu suorum Superiorum, vel prælatorum possint; quod si aduersus hanc nostram prohibitionem receptæ fuerint, illarum receptio nulla, irrita, & innanis sit, prout ex nunc nullam, irritam facimus, & annullamus. Quod si prædicto modo necessitatibus monialium, & mulierum tertiatiarum prædictarum sucurri sufficienter non poterit, mandamus ipsis Ordinarijs, & Superioribus earum vt ipsi prouideant de alijs personis pijs, & Deo deuotis, quæ fidelium eleemosynas colligant, vel alias eo meliori, & commodiori modo quo fieri poterit etiam ex opere manuum ipsarum monialium, & mulierum prædictarum, arbitrio Ordinariorum, & Superiorum earundem, & pro vt eis congruentius expedire videbitur, prouideatur, & succuratur. Et ne propter monialium numerum excessiuum clausuræ obseruatio violetur, inhęrentes etiam similiter dispositioni dictæ constitutionis Bonifacij, & Concilij Tridentini decreto, monialibus prædictis, & illarum Superioribus, & Ordinarijs districtæ inhibendo præcipimus, & mandamus, ne plures in earum monasteriis recipiant, & admittant, siue recipi, & admitti permittant, quam ex proprius redditibus ipsorum monasteriorum, vel consuetis elemosynis commode sustentari possint. Mandantes propterea in virtute sanctæ obedientiæ sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis æternæ vniuersis venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in ciuitatibus, & diœcesibus proprijs præsentes nostras litteras publicari faciant, ac in monasterijs monialium sibi ordinario iure subiectis, in iis vero quæ ad Romanam mediate vel immediate spectant Ecclesiam Sedis apostolicæ auctoritate vna cum Superioribus eorundem monasteriorum clausuram (vt pręmittitur) quam primum poterint seruari procurent. Contradictores atque rebelles per censuram ecclesiasticam appellatione postposita compescendo inuocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Ac vt hoc tam salutare decretum facilius obseruetur, omnes Principes sæculares, & alios dominos, & magistratus temporales rogamus, requirimus, & obsecramus per viscera misericordiæ Domini nostri Iesu Christi eisdem in remissionem peccatorum iniungentes, quod in præmissis omnibus eisdem Patriarchis, Primatibus, Arciepiscopis, & Episcopis, & alij monialium Superioribus assistant, ac suum fauorem, & auxilium præstent, ac impedientes pœnis etiam temporalibus afficiant, Præmissis constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, etiam per Sedem apostolicam approbatis, & confirmatis, priuilegijs quoque indultis, & literis apostolicis etiam in fundatione, & institutione eisdem monasterijs, vel domibus, & monialibus sub quibuscunque verborum formis, & clausulis, irritantibus, & alijs decretis quibuslibet concessis, confirmatis ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis. Quibus omnibus etiam si pro sufficienti illorum derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expresla, & indiuidna, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua exquisita forma ad hoc seruanda foret tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, pro sufficienter expressis habentes, quo ad effectum validitatis nostræ constitutionis tantum derogamus, contrarijs quibuscunque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quod interdici, aut suspendi non possint per literas apostolicas non facientes plenam, & expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Per hoc autem in monasterijs exemptis Ordinarij locorum quod alia nullam sibi credant iurisdictionem vel potestatem aliquatenus eis attributam. Volumus autem quod præsentes literæ ad valuas basilicæ beati Petri Apostolorum Principis, & in Cancellaria nostra, ac acie

Campi

Campi Floræ publicentur, & inter constitutiones extrauagantes perpetuò valituras conscribantur. Et quia difficile foret præsentes ad singulas quæcumque loca deferri volumus, & etiam declaramus quod earum transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij subscriptis, ac sigillo alicuius prælati munitis eadem prorsus fides vbicunq; adhibeatur quæ præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, innouationis, statuti, decreti, mandati, interdicti, prohibitionis, annullationis, præcepti, inhibitionis, requisitionis, obsecrationis, iniunctionis, derogationis, declarationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romę apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicę Millesimo quingentesimo sexagesimo sexto, quarto Kal. Iunij, Pontificatus nostri Anno primo.

VI.

DECLARATIO CIRCA REVOCATIONEM licentiarum Mulieribus concessarum ingrediendi Monasteria, & loca Regularium.

Similem reuocationem fecit Gregorius 13. Const. ij.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Decet Romanum Pontificem certissimum mentis suæ interpretem si quando quidpiam dubietatis in litteris ab eo emanatis occurrit, suæ declarationis oraculo quamprimum explanare. Cum aliàs à nobis emanauerint quædam litteræ in simili forma breuis, sub die vigesimaquarta Octobris, 1566. Pontificatus nostri anno primo: In quibus mulieribus quibuscunque monasteriorum regularium ingressus cum derogatorijs clausulis, & irritantibus decretis prohibetur, & aliàs prout in illis plenius continetur. Nos intuitu, & in fauorem Congregationis Montis Virginis aliquas dubitationes, quæ circa dictarum literarum, & mentis nostræ intelligentiam oriri possent elucidare, & submouere volentes, supplicationibus dictę Congregationis nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Apostolica auctoritate tenore præsentium dicimus, & declaramus fuisse, & esse mentem, & intentionem nostram, quòd dictæ nostræ litterę non solum comprehenderent, & comprehendant mulieres habentes, & habere prætendentes, facultatem, & indulta ingrediendi Monasteria, sed etiam omnes, & quascumque mulieres alias; tam in genere quam in specie; significantes nihilominus prout significamus quòd propter hoc, & prædictas nostras litteras non intelleximus nec intelligimus, quòd mulieribus præcluderetur, nec præcludatur aditus ad Monasteria, & loca regularia dictæ Congregationis, ac eorum claustra, quando in eis Missæ, & alia diuina officia celebrantur, ac dum processiones fiunt, & quando Christifidelium cadauera ibi sepeliuntur, ac etiam pro eis suffragia fiunt, sed liberè perpetuò concedimus eisdem omnibus mulieribus facultatem, vt ad illa loca dictæ Congregationis in quibus dicta pia opera exercentur cum aliis catholicis personis accedere liberè, & licitè possint, & valeant, & similiter quòd quando diuinum verbum in Claustris Monasteriorum, & Regularium locorum congregationis huiusmodi proponitur, vel per aliam quamcunque causam tantus concursus populi fuerit, quòd commodè ingredi non possint, & egredi per portam Ecclesiæ, perpetuò concedimus, vt dictæ mulieres vnà cum alijs secularibus personis possint ingredi, & egredi, per portam Claustri Monasteriorum, & locorum regularium Congregationis huiusmodi (dummodo recto tramite, accedant ad portam qua exitur è monasterio) sicque volumus pariter, & indulgemus decernentes præsentes de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ

ftræ, vel quauis alio defectu notari, vel impugnari non posse, sicque in præmissis ab omnibus censeri, & ita per quoscumque iudices, & commissarios quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac dictis nostris litteris cum inde secutis, & quibusuis alijs Apostolicis vniuersalibus, prouincialibus, & sinodalibus, & specialibus, & generalibus constitutionibus, & ordinationibus, necnon etiam Monasteriorum, & locorum prædictorum, ac illorum ordinum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, & etiam nouis reformationibus, priuilegiis quoque, indultis, & etiam aliis litteris Apostolicis in genere, vel in specie sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis etiam motu proprio, & consistorialiter, ac alias quomodolibet concessis, confirmatis & innouatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die xvj. Iulij M. D. LXX. Pontificatus nostri Anno quinto.

VII.

CONCEDITVR NOVITIABVS MONIALIBVS quod in articulo mortis constitute ante Annum probationis expletum professionem emittere valeant.

PIVS V. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Summi Sacerdotii cura meritis licet impar bus nobis ex alto commissa, requirit, vt votis illius, per quæ animarum Christi fidelium, præsertim sanctimonialium virtutum domino sub suaui religionis iugo virgineaq; perpetuę castitatis laureola famulantium, saluti spiritualiq; consolationi, consulitur libenter annuamus, illaque fauoribus prosequamur opportunis. Sanè exhibita nobis nuper pro parte dilectarum in Christo filiarum monialium nouitiarum nuncupatarum ad regulam profitendam ordinis Sancti Dominici fratrum prædicatorum petitio continebat. Quod quoniam aliquando accidit, vt illę, durante tempore probationis illarum ad emictendum professionem regularem, & ante illius emissionem, ab hac vita migrantur, & in dicto tempore probationis obstantibus constitutionibus, siuè statutis, & ordinationibus dicti ordinis, non valentes dictam professionem emictere, carent cælesti merito, quo ex dono, benignitate sedis Apostolicæ cœteræ dicti ordinis moniales professæ in dicta professione, & regula decedentes gaudent.

¶ Quare nobis humiliter supplicari fecerunt, vt sibi in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. ¶ Nos igitur (qui salutem animarum dictarũ monialium nouitiarum, sic ante professionis emissionem, & durante tempore probationis earundem decedentium sincero desideramus affectu) ipsasq; moniales nouitias, & earum singulas à quibusuis excommunicationis suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet, innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, eisdem monialibus nouitijs nunc, & pro tempore existentibus, & earum singulis, vt quando, & quoties aliqua ex eis nondum professa de alicuius medici consilio, ab hoc seculo transitura conspicitur, ipsa pro consolatione animæ suæ professionē prædictam ante tempus requisitum (quatenus tamen in ætate legitima constituta sit) ad illam emitendam, in manibus Abatissæ, seu Priorisæ vel alterius superioris nouitiarum ipsius Monasterij, seu domus, Ita tamen quòd ipsæ moniales nouitiæ sic decedentes indulgentiam, & alias gratias, quas mo-

moniales verè professas decedentes consequuntur, consequi possint, emittere in articulo mortis liberè, & licitè valeant, Apostolica authoritate tenore præsentium perpetuò concedimus, & indulgemus. Necnon eisdem monialibus nouitiis ità tunc professis decedentibus plenariam peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem in forma iubilei misericorditer in domino eisdem auctoritate, & tenore elargimur. ¶ Ac concessionem indultum, & elargitionem huiusmodi, ac præsentes literas sub quibusuis similium, vel dissimilium indulgentiarum, & gratiarum, suspensionibus, reuocationibus, & limitationibus, etiam in fauorem quorumcumque factis, & faciendis nullatenus comprehensas, sed semper, ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, toties in pristinum, & validissimum statum restitutas, repositas, & de nouo concessas existere, ipsisque monialibus, & professionem emittentibus suffragari posse, & sic per quoscunque iudices, & commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & sacri Palatij Apostolici causarum auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super his, à quoquàm quauis auctoritate scienter, vel ignoranter attentari contigerit, irritum, & inane decernimus. ¶ Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac monasterij, seu domus, & ordinis huiusmodi etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, Priuilegiis, quoque indultis, & litteris Apostolicis, illis, eorumque superioribus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis in contrarium quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenores, ac si de verbo ad verbū nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cęterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die 23. Aug. 1570. Pontificatus nostri Anno quinto.

VIII.

FACVLTAS TRIBVITVR MAGISTRO Generali necnon Prouincialibus ordinibus Prædicatorum in toto ordine, & in eorum prouincijs respectiuè creandi, & deputandi fratres dicti ordinis in notarios pro intimandis mandatis, & rescriptis Apostolicis publicam, seu priuatam eiusdem ordinis vtilitatem concernentibus.

PIVS V. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Debitum pastoralis officij nobis (meritis licet imparibus) ex alto commissi nos admonet, & inducit, vt circa religionum quarumlibet, præsertim ordinis fratrum Prædicatorum Sancti Dominici, ad quem patrio quodam iure peculiarem gerimus paternæ charitatis affectum, statum prosperè dirigendum, & rescripta Apostolica quæcumque publicam, ac alias priuatam dicti ordinis, & fratrum, siue monialium eisdem vtilitatem concernentia per probos, & idoneos eiusdem ordinis religiosos, personis, quibus opus fuerit, intimanda, & insinuanda, ac debitè exequenda, studiis inuigilemus assiduis, ac alias omnibus illorum incommodis, & necessitatibus consulamus, prout in Domino conspicimus salubriter expedire. ¶ Cum itaque, sicut nobis dum in minoribus constituti essemus, satis comprobatum sit, quòd fratres religiosi, & moniales dicti ordinis fratrum prædicatorum Sancti Dominici, siue ordinem ipsum, vel illius regulam

gulam profitentes, quem quidem ordinem expresse professi fuimus, tam vniuersaliter quàm particulariter quàm plura damna, incommoda, & detrimenta patiuntur, & impensas sustinent, ex eo, quòd notarij tam clerici, quum laici sæculares, et Apostolica, imperiali, regali, aut alia authoritate creati, & constituti in plerisque mundi partibus regionibus, regnis, prouincijs, dominijs, & locis existentes, ex eis oriundi, siue alias ini bi commorantes, mandata, concessiones, gratias, priuilegia, & indulta, aliaque rescripta Apostolica tam ad publicam, quam priuatam vtilitatem emanata, siue concessa, & bonum, siue commodum publicum, siue priuatum concernentia Dominis temporalibus, siue ptãtibus, regibusque. Ducibus, Principibus, Marchionibus, ac aliis Dominis, & personis quibus intimanda, siue insinuanda veniunt, ac intimare, & insinuare oportet, intimare, notificare, siue insinuare, varijs confictis respectibus, recusant siue non audent contra eorumdem officij liberum, & publicum exercitium, debitamque Sedi Apostolicæ obedientiam, ac in non modicum publicæ, & priuatę vtilitatis, & commodi præiudicium, & detrimentum.

¶ Nos igitur cupientes quantum cum Deo possumus in pręmissis ordini, & fratribus præfatis, ac etiam monialibus ipsis de opportuno remedio prouidere, & dictis incommodis, detrimentis, expensis, & damnis eorum obuiare, neque mandata, priuilegia, gratias, concessiones, indulta, & rescripta Apostolica in genere, vel in specie dicto ordini, seu ipsius ordinis magistro generali, Prouincialibus, alijsque superioribus, Prioribus, & fratribus, & eorum singulis, dictique monialibus, siue earumdem Abbatissis, Priorissis, & earumdem et singulis eiusdem ordinis, siue dictum ordinem, & illius regulam profitentibus quolibet in genere, vel in specie concessa, aliaq; mandata, & rescripta Apostolica, publicam, vel priuatam ipsius ordinis vtilitatem quolibet concernentia, & emanata, ob id debito careant effectu, & vacua remaneant, prouidere volentes, ipsosq; ordinem, ac illius magistrum generalem, Vicarium, procuratorem, & fratres, ac Abbatissas, Priorissas, & moniales eorumque singulos specialibus fauoribus, & gratijs prosequente, & à quibusuis excõicationis, suspensionis, & interdictis, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quolibet innodati existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendũ, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, necnon nomina, cognomina magistri generalis, Prouincialium, Vicariorum, Procuratorum, & aliorum superiorum, ac dictarum Abbatissarum, Priorissarum, & Monialium, inuocationesque, denominationes, & dependentias monasteriorum, domorum, conuentuum, & aliorum regularium locorum, tàm virorum, quam mulierum d. ordinis, ac et mandatorũ, concessionum, indultorum, rescriptorum, aliarumq; gratiarum tenores, pręsentibus pro expressis habentes. Motu proprio non ad alicuins nobis super hoc oblatæ petitionis instantiã sed ex certa nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, modernis, & pro tempore existentibus d. ordinis magistro generali, Vicarijs, & Prouincialibus, tàm citra, quàm vltra, ac alias vbilibet constitutis. ¶ Quòd in vnaquaq; eorum prouincia, vnum, duos, tres, quatuor, vel quinque, aut plures eis benè visos dicti ordinis religiosos, seu fratres, probos tamen, ac fide, & doctrina idoneos, & ab ipsis approbatos, in notarios creare constituere, & deputare. ¶ Qui sic creati, constituti, & deputati sine aliquo respectu, & omni cessante recusatione liberè quoties requisiti fuerint oĩa, & singula mãdata, priuilegia, cõcessiones, gratias, & indulta Apost. aliaq; tàm vniuersalia, q̃ particularia d. ordini, ac quibusuis illius, quæ de obseruantia sunt tantũ locis, domibus, cõuentibus, monasterijs, & Ecclesiis, tã virorũ, q̃ mulierum, & seu eiusdẽ ord. Mag. Generali, Prouincialibus, Vicarijs, Prioribus, & alijs superioribus, fratribus, ac Abbatissis, Priorissis, monialibus, & aliis personis sub regula dictorũ fratrum degentibus, & quæ sunt obseruãtiæ tãtum in genere, vel in specie, vt ad vniuersã, siue priuatã vtilitatẽ cõcessa, & emanata rescripta apost. eisdẽ, regibus, Ducibus, Principibus, Marchionibus, Comitibus, Baronib. & dominis, aliisq; psonis ecclesiasticis, & secularibus quibuscunq; vbi, & quoties opus fuerit, ac ad id requisiti fuerint, notificare, & intimare. ¶ Ac eosdẽ iuxta mãdatorũ, concessionũ, indultorũ, priuilegiorũ, & rescriptorũ hmõi formã, cõtinẽtiã, & tenorẽ monere, & requirere, aliaq; oĩa, & singula circa ea requisita, & opportuna facere, gerere, exercere, & exequi, ac de eisdẽ oibus, & singulis, publicos, & publica, actus, & instrumenta corã testibus ad hoc requisita conficere, & stipulari, ac in notã redigere, & exinde semel vel pluries, prout ad id requisiti fuerint, vnũ, vel plures, ac plura, publicos, & publica, actus, & instrumẽta quibus eadẽ prorsus fides adhibeat in iudicio, & extra, ac vbiq;, ac si p alios quoscunq; publicos, & authenticos rogatos notarios stipulata, cõfecta, & publicata,

blicata,& authēticata fuisset cōficere,& debitis signis,& caracteribus subscribere, publicare,& authēticare liberè,& licitè possint,& valeāt, Apost auth. tenore p̄sentiū licē tiā,& facultatē impartimur,concedimus,& indulgemus,eisdeq; actis,notis,instrumentis,& scripturis p̄dictos religiosos,vt p̄ferť,notarios deputatos stipulatis, confectis,& vt p̄ferť,authenticatis, plenā,& indubitatā fidē vbiq; tā in iudicio,q̄ extra adhibere,ac eosdē sic intimatos,monitos,& requisitos eis afficere,& arctari debere volumus,statuimus,& ordinamus.¶ Mādātes ꝓpterea in virtute S.obedientiæ,& indignationis nostræ, ac suspēsionis à diuinis,quo ad Archiep̄os,& Ep̄os,quoad alios verò inferiores sub maioris excōmunicationis latæ sētentiæ pœnis,locorū ordinariis, & aliis quibusuis personis,cuiuscunq; status,gradus,ordinis,& conditionis existētibus,& quacūq; ēt dictæ sedis auctoritate,facultate,seu ptāte ēt legati de latere, ac Cardinalib. Cardinalatus honore fungentibus,ne ipsos notarios,vt præfertur deputatos,& electos, siue eorū aliquē in executione supradictorū omniū quouis mō impediāt,seu impedire,aut pturbare audeant,vel p̄sumāt. Ac decernentes p̄sentes litteras nullo vnquā t̄pe de subreptionis, vel obreptionis,aut nullitatis,seu intētionis nostræ vitio,seu defectu,notari, seu impugnari,ac sub quibusuis reuocationib. derogationib. & aliis cōtrariis dispositionib' à nobis,vel successorib' nostris emanādis,cōprehēsas,sed sēper ab illis exceptas existere, & quoties illæ emanabūt,toties in pristinū statū,& validissimū, ēt sub data ꝑ eosdē magistrū Gnalē,Prouinciales,& alios supra noiatos eligēda,concessas,restitutas, & plenariè reintegratas existere ¶ Et sic ꝑ quoscūq; iudices,& cōmissarios quauis authoritate fūgētes,etiā causarū Palatii Ap̄lici auditores,ac S.R.E.Cardinales,sublata eis, & eorum cuilibet,quauis aliter iudicādi,& interp̄tandi facultate, & authoritate,iudicari,& diffiniri debere,ac irritū inane q̄cq̄d secus super his à quoq̄, quauis authoritate, sciēter, vel ignorāter cōtigerit attētari.¶ Quocirca dilectis filiis Iacobo tit. S. Mariæ in Cosmedin Præsb. Card. de Sabellis nuncupato nostro in alma vrbe Vicario,& curię causarū Cameræ Ap̄licæ Gener. Auditori,ac Cancellariæ Ap̄licæ Regēti, nūc, & ꝓ t̄pe existentibus ꝑ p̄sentes motu simili mandamus,quatenus ipsi,vel duo, aut vnus eorū per se, vel aliū, seu alios p̄sentes litteras,& in eis cōtenta q̄cunq; vbi,& q̄n opus fuerit , ac quoties pro parte magistri Gener. Procurat. Prouincialiū,& aliorū prædictorū , seu alicuius eorum fuerint requisiti solēniter publicātes,eisq; in p̄missis efficacis defensionis præsidio assistētes,faciāt authoritate nostra illos,& eorū singulos,indulto,cōcessione,volūtate,statuto,ordinatione,mādato, & decreto nostris hm̄oi iuxta eorūdem p̄ntium tenorē pacificè frui,& gaudere.Nō p̄mittētes eos desup per quoscunq; quolibet , & rebelles per sn̄ias,cēsuras,& pœnas eccl̄asticas,ac alia iuris remedia,appellatione postposita,cōpescendo, ac legitimis super his habēdis seruatis processibus,sn̄ias,censuras,& pœnas prędictas,ēt iteratis vicibus aggrauādo,inuocato ēt ad hoc,si opus fuerit, auxilio brachii secularis.¶ Nō obstantibus fe.re. Bonif. Papæ 8. prædecessoris nostri de vna,& concilio gn̄ali de duabus dietis,dū modò quis authoritate p̄ntiū vltra tres dietas ad iudiciū nō trahať,aliisq; quibusuis constōnibus,& ordinationibus ap̄licis,nec nō in Prouincialib. & synodalibus cōciliis editis gn̄alibus,vel specialibus,constōnibus, & ordinationibus, ac ēt iuramēto,cōfirmatione ap̄lica,vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & cōsuetudinibus,priuilegiis quoque indultis,& litteris ap̄licis, ēt dictæ sedis de latere legatis, nūtiis, locorū ordinariis,& aliis quibusuis ꝑsonis in p̄iudiciū p̄missorū ꝑ quocūq; Rom. Pont. ēt p̄decessores nostros,ac nos,& sedē p̄fatā,tā sub plūbo, q̄ in forma breuis , & ēt motu,& sciētia similibus cōcessis,approbatis,& innouatis. ¶ Quibus omnibus ēt,si de illis,eorūq; totis tenoribus,specialis,specifica,exp̄ssa,& indiuidua, non aūt ꝑ clausulas gn̄ales idē importātes mētio,seu quæuis alia exp̄ssio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruāda foret,tenores hm̄oi,ac si de verbo ad verbū,nihil pænitus omisso & forma in illis tradita,obseruata,inserti forent, p̄ntibus,pro expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris,hac vice dūtaxat specialiter,& expressè derogamus,cōtrariis quibuscunq; ¶ Aut aliquibus cōiter,vel diuisim ab ap̄lica sit sede indultū quod interdici,suspendi,vel excōicari non possint per litteras ap̄licas nō facientes plenam,& expressam,ac de verbo ad verbum,de indulto hm̄oi mentionē . ¶ Volumus aūt quod transūptis p̄sētiū,manu alicuius notarii publici subscriptis , & sigillo personę in dignitate eccl̄astica cōstitutę munitis,eadē prorsus fides in iudicio,& extra vbiq; locorū adhibeatur,& adhiberi debeat,q̄ lateris ipsis originalibus adhiberetur,si exhibitæ forent, vel ostensæ . Datum Romæ apud S Petrum sub annulo Piscatoris die 21. Martii. 1571. Pont. nostri anno 6.

DE

IX.

DE ELECTIONE, ET OFFICIO MINISTRI Generali, & aliorum superiorum ordinis Minorum Sancti Francisci de Obseruantia cum declaratione quod descendentes ex Maumethanorum, vel Iudæorum genere baptizati in ordine, recipi, & ad illius dignitates admitti valeant.

PIVS Papa V. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Pastoralis officij nobis diuinitus iniuncti assidua solicitudo nos admonet, vt omni cura, ac vigilantia ad ea semper intendamus, per quæ omnes personæ regulares sub suaui Religionis iugo altissimo famulantes, in regularium, ac salutarium institutorum obseruatione non modo conseruentur, sed ad alia obseruanda modis, & rationibus congruentibus admoneantur, & impellantur. Considerantes autem quam vberes fructus. Ordo Fratrum Minorum Sancti Francisci de obseruantia, qui in humilitate, & patientia potissimum fundatus existit, hactenus in agro Domini attulit, & in dies magis cooperante eo, a quo bona cuncta procedunt, afferre non cesset, nonnulla ordinanda, & a fratribus prædictis obseruanda censuimus, per quę Deo omnipotente authore, dictus Ordo per nostrę prouidentiæ ministerium, felicia in Domino suscipere possit incrementa. Motu igitur proprio non ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia maturaque deliberatione nostra, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine hac nostra perpetuo valitura sanctione statuimus, & ordinamus.

Quod illi fratres eiusdem Ordinis posthac in generalem Ministrum, & reliquos superiores solum eligantur qui regulam ipsius Beati Patris Seraphici bene obseruare, & qui in choro, victu, & vestitu, quantum officij necessitas concesserit, cum alijs se conformare soleant, ac debeat, super quo Barchinonenses constitutiones harum serie innouamus, omnesque ram superiorum quorumcumque, quam diffinitorum Custodum, & Discretorum electiones, per vota secreta fiant, iuxta sacri Concilij Tridentini decreta, aliter electiones factæ pro tempore nullæ, & penitus irritæ sint, & inanes, electique pœnas in dictis decretis contentas incurrant, eo ipso.

Quodque Minister generalis, Commissarius, seu procurator generales, & prouinciales, in eo capitulo quo absolui debent diffinitores non sint, neque vocem habeant, sed secti successoris electione discedant, vt si quis eos accusare velit, librè agat.

Quod prouincialium Ministrorum electio libere per vota secreta, vt supra, fiat, ita vt Commissarius generalis, vel qui electioni præsederit, si formam prædictam transgredi, seu electores quo minus liberè eligant, quouis modo impedire conuictus fuerit, officio priuatus existat.

Qui vero in electionibus omnibus, vel ante eas per sex menses pro se, vel pro alio subornauerit, excommunicationis sententiam ipso facto incurrat, a qua nisi a Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolui non possit, ac voce actiua, & passiua perpetuo careat, subornatus, vel alius, etiam pro quo subornatio fiet, qui subornantem non detulerit, eandem pœnam incurrere censeatur.

Qui autem ad officium obtinendum quorumuis fauorem extra Religionem procurauerit, vltra prædictas pœnas per mensem carceri mancipetur.

Quod officium generalis Ministri octo annos duret, Commissarij, & Procuratores generali, ac prouincialis quatuor, ipsique semel officio functi, ad idem eligi non possint, nisi post sexdecim annos, nec Minister generalis in Commissarium, vel Procurarorem generales, nec Commissarios generalis in Ministrum, seu Procuratorem generales, nec Procurator generalis in Ministrum, vel Commissarium generales nisi post dictos sexdecim annos, vt vnusquisque sibi iniunctum cum maiori fructu exercere valeant,

Possit tamen Minister prouincialis in alia prouincia prouincialis esse. Et capitulum quod dicitur inter medium, post quatuor annos ab electione Generalis celebrati debeat.

Quod Generalis minister habeat duos Discretos secum, vnum ex qualibet familia, quorum consilio vti debeat in grauioribus, sintque immediatè subditi ministro generali, ac in generali, & prouincialibus Capitulis habeant vocem, & præcedant omnes alios tam in loco quàm in voce, nisi illos dumtaxat qui Ministri generalis munus obierint. Vnaquæque autem familia suum eligat post electionem Ministri generalis, & diffinitorum. Si moriantur, aut occupentur à nobis seu Romano Pontifice pro tempore existente occupatione longa, arbitrio Ministri generalis, vel ab ipso Ministro generali legittime priuentur, alium seu alios eligat Minister generalis, præcedente voto Prouincialium eiusdem familiæ, eorumque officium cum ipso Ministro generali expiret, tametsi in capitulis generalibus officio Discretorum huiusmodi functi vocem habere possint.

Quod generalis Minister duos secretarios habeat, alterum videlicet ex altera familia, quo cum negocia cuiuslibet familiæ expediat, eisque arbitrio suo vti possit.

Quod Sacræ Theologiæ lector qui quatuor cursus absoluerit, actiua, & passiua voce vtatur in prouinciali capitulo.

Quod Magister generalis, Commissarius, Prouinciales, & alij Visitatores, & domi, foris ita pace, & modeste in expensis se gerant, vt sanctę paupertatis memores tam Conuentus releuare quam proximos ædificare procurent.

Qui tamen hoc non seruabit, si Generalis fuerit, a Diffinitoribus Capituli generalis reliqui à Superioribus condigne puniantur.

Postremo quod in Nouitijs recipiendis fiat inquisitio de moribus, & vita eorum iuxta regulam eiusdem Beati Francisci, quæ ait, Diligenter examinent eos de fide catholica, & de Ecclesiasticis Sacramentis, &c. Et fiat inquisitio de progenitorum suorum defectu, volentes quod ijs, qui ex Maumethanorum, vel Iudeorum genere descendunt, cum post susceptum ab eis sacrum baptisma, Græci, & Iudęi distinctio esse non debeat, nullatenus defectus generis huiusmodi quo minus in Ordinem prædictum recipiantur, & ad consequendas in dicto Ordine dignitates, gradus, & officia religionis, vel cuipiam alteri nocere possit, vel debeat, Et quo ad descendentes ex hæreticis videlicet conuersis pariter minimè circa præmissa quicquam obstet. Quoad vero illos qui ex hęreticis damnatis, & non conuersis, vel quorum statuę combustæ fuerunt, originem ducunt, per lineam paternam vsque ad secundam generationem, per lineam autem maternam vsque ad primam tantum in pręmissis obesse decernimus, & idem seruetur in fratribus, qui ad sacros etiam presbyteratus ordines admittuntur.

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, & quibusuis dicti ordinis, statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis ordini, & superioribus huiusmodi per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos, & Sedem Apostolicam etiam motu, scientia, ac potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque fortioribus, & efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis in genere, vel in specie quomodolibet concessis, confirmatis, & sepius innouatis, etiam si de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vicę dumtaxat specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romę Apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ millesimo quingentesimo septuagesimo primo, Pontificatus nostri Anno sexto.

Cæ. Glorierius.

Anno a Natiuitate Domini millesimo quingentesimo septuagesimoprimo, Indictione decimatertia, Die verò vltima Mensis Maij, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris & Domini Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno Sexto, Retroscriptæ literæ Apostolicæ lectæ, & publicatæ fuerunt in generali rescriptorum Fratrum Minorum de Obseruantia

nantia videlicet ministrorum generalis, & prouincialium, ac vocalium congregatione habita in conuentu Sanctæ Mariæ de Aracæli de Vrbe, per me Robertum Fontanum Archiuij Curs. scriptorem Clericum Mutinen. præsentibus Illustrissimo, & Reuerendissimo D. Alexandro Card. Cribello Viceprotectore, & R.P.D. Hieronymo Albonoz electo Tucumanen. Episcopo testibus, &c. In quorum fidem hic me subscripsi.

Robertus Fontanus Archiuij Roma. Curs. script.

X.

CONCEDITVR FACVLTAS PRÆLATIS Ordinis Prædicatorum absoluendi suos fratres, & Moniales & cum eis dispensandi, sicut Episcopi suos Clericos, & Laicos absoluere, & dispensare auctoritate etiam per Concilium Tridentinum eis tradita valent.

PIVS V. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Rom. Pont. circumspecta benignitas, honestis petentium votisque personarum sub religionis iugo altissimo famulantium, statum, & salubrem directionem respiciunt, ad exauditionis gratiam, libenter admitti, & fauoribus prosequitur opportunis. ¶ Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Prior prouincialis Prouinciæ Hispaniæ ordinis fratrum Prædicatorum, quòd cum in bulla Cruciatæ Sanctæ, & alijs priuilegijs, quæ ab Apostolica Sede concedi solent, detur facultas eligendi confessorem Idoneum, ab ordinario approbatum, qui possit Christifideles absoluere à casibus ordinario reseruatis, & à quibusdam etiam per dictæ Sedi reseruata sunt. ¶ Religiosi dicti ordinis, seu eorum nonnulli etiam his facultatibus vti præsumunt, & illarum prætextu eligunt confessorem aliquando, præter eos, qui à suis prælatis, pro audiendis eorum confessionibus, deputati sunt, quòd aliquando in speciale eorum vergit detrimentum. Quare prædictus Prior nobis humiliter supplicari fecit, quatenus in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

¶ Nos igitur huiusmodi obuiare volentes, ac eundem priorem à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque sententiis, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum. Harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati talem concessionem cruciatæ Sanctæ, & aliorum indultorum particularium, quantum ad prædictum articulum eligendi confessorem, & absoluendi à casibus reseruatis, cum fratribus, & sororibus monialibus, totius ordinis prædicti tam prouinciæ Hispaniæ huiusmodi, quam extra eam vbilibet locum minime habere, nec censeri, sed nostræ intentionis exilterest, quòd ijdem fratres, & moniales, quantum ad sacramenti pœnitentiæ, seu confessionis administrationem dispositioni suorum prælatorum subiecti sint. Apost. auth. tenore præsentium perpetuò declaramus: eidem tamen prælatis, vt in vsu huius potestatis, se cum subditis, benignos, & faciles exhibeant præcipientes, & mandantes. ¶ Et insuper quia sacrum œcumenicum Generale Triden. Concil. concessit Episcopis, vt absoluere possint in foro animæ, seu conscientiæ ab omnibus peccatis, & dispensare in irregularitatibus prout sess. 24. cap. 6. habetur, ne prior conuentualibus, & superiores prælati dicti totius ordinis, tam in dicta prouincia, quam extra eam vbilibet in hac parte deterioris conditionis, quam Clerici, aut seculares existant. eisdem priori conuentuali, & superioribus prælatis, vt ipsi per se ipsos idem omnino possint in fratres, & moniales dicti ordinis sibi subditos, quod possunt Episcopi in Clericos, & laicos sibi subiectos, Tam quo ad absoluendi, & dispensandi huiusmodi, quam alias qualcumque facultates eidem authoritate, & tenore, etiam perpetuò concedimus, & indulgemus, ac

etiam

etiam declaramus. ¶ Decernentes præsentes litteras perpetuò durare, & valere, & sub quibusuis illarum consimilium, vel dissimilium concessionum, indulgentiarum, & gratiarum reuocationibus, suspensionibus, alterationibus, derogationibus, vel alijs contrarijs dispositionibus, etiam per nos, & successores nostros Romanos Pontifices pro tempore existentes, aut Sedem Apostolicam, etiam ex quauis causa, aut alias quomodolibet canonicè, vel de facto, nunc & pro tempore factis, & faciends nullatenus comprehensas, sed semper ab illis exceptas, & quoties illæ emanabunt, totiens in pristinum, & validissimum statum restitutas, & de nouo concessas existere, & fore, ac censeri, & suffragari debere, Irritum quoque, & inane, si secus super his, à quoquam quauis authoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. ¶ Non obstantibus præmissis, & quibusuis Apostolicis, ac vniuersalibus, prouincialibus, & synodalibus Concilijs editis; specialibus, vel generalibus constitutionibus, & ordinationibus. ¶ Necnon quibusuis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque Indultis, & litteris Apostolicis, quibusuis personis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac alias quomodolibet, concessis, & approbatis, & innouatis. ¶ Quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma, ad hoc seruanda foret, tenorem suum, ac si de verbo ad verbū nihil pœnitus ommisso, & forma in eis tradita obseruata insererentur præsentibus pro sufficienter expressis, habentes illis alias in suo robore permansuris hac vice dumtaxat, specialiter & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque, aut si aliquibus communiter, vel diuisim, ab eadem sit sede indultum, quod interdici suspendi, vel excommunicati non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de Indulto huiusmodi mentionem. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die 21. Iulij 1571. Pontificatus nostri Anno sexto.

XL.

PROHIBET CVIVSVIS ORDINIS REGVLARIBVS etiam Mendicantibus Lectoribus, aut in Theologia graduatis posse secularium confessiones audire, nisi ab ordinario præuio examine fuerint approbati.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Romani Pontificis prouidentia circumspecta nonnumquam gesta per eum rationabilibus, & honestis suadentibus causis moderatur, & commutat in melius prout in domino conspicit salubriter expedire. Nuper siquidem quasdam declarationes, & moderationes circa nonnulla Concilij Tridentini decreta regulares personas ordinum Mendicantium eorumque instituta concernentia edidimus & promulgauimus: Et quia vti accepimus illarum vigore sacerdotes regulares prædictorum Ordinum quandoque minus idonei, & inhabiles confessionibus secularium audiendis ab eorum superioribus præpositi absque aliqua Episcoporum, sed sola Magistri Ordinis Generalis, aut Prouincialium ministrorum approbatione admittuntur. Nos super his pro debito pastoralis officio prout tenemur salubriter prouidere volentes, tenore præsentium hac nostra constitutione perpetua sancimus, decernimus, & declaramus Concilij Tridentini de approbatione Regularium audiendis confessionibus secularium præpositorum ab Episcopis facienda obseruari debere, etiam in omnibus Regularibus, quorumuis Ordinum etiam Mendicantium, etiam sub regulari disciplina viuentibus, etiam si sint lectores, aut in Theologia etiam de superiorum suorum licentia, graduati, vel promoti, vel à suis Magistris Generalibus, vel Prouincialibus,

Miniſtris, ſæcularium confeſſionibus audiendis expoſiti. Volumus tamen eos qui ſemel ab Epiſcopo in ciuitate, & diœceſibus ſuis præuio examine approbati fuerint, ab eodem Epiſcopo iterum non examinari. Ab Epiſcopo autem ſucceſſore pro maiori conſcientiæ ſuæ quiete examinari de nouo poterunt. Inhibentes quibuſcumque regularibus quorumuis ordinum, etiam Mendicantium, vt præfertur, ne vigore deputationis, & approbationis ab eiſdem Magiſtris, & Miniſtris, prouincialibus, etiam quod illarum occaſione ab Ordinarijs huc vſque tolerati fuerint, abſque ſpeciali in poſterum licentia, & approbatione ab Ordinarijs obtinenda ſæcularium confeſſiones audire præſumant, Decernentes irritum, & inane ſi ſecus ſuper his a quoquam quauis auctoritate ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac noſtris literis prædictis, & aliis poſtea quibuſcunque regularibus conceſſis, & forſan extenſis, quas ad ea quæ præſentibus aduerſantur, & contrariantur, pœnitus, & omnino reuocamus, caſſamus, & irritamus; necnon monaſteriorum, & aliorum regularium locorum, ac ordinum quorumcunque, etiam iuramento, confirmatione Apoſtolica, vel quauis firmitate alia roboratis ſtatutis, & conſuetudinibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apoſtolicis, etiam Mari magno, ſeu bulla Aurea, aut alias nuncupatis, quibuſuis monaſterijs, & regularibus locis, ſub quibuſque tenoribus, & formis, ac cum quibuſuis derogatoriarum derogatoriis, alijſque efficacioribus, & inſolitis clauſulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, etiam Motu proprio, & ex certa ſcientia, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, aut alias quomodolibet conceſſis, ac etiam iteratis vicibus approbatis, & innouatis, quibus omnibus, eciam ſi pro illorum ſufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus, ſpecialis, ſpecifica, expreſſa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clauſulas generales idem importantes mentio, ſeu quæuis alia expreſſa habenda, aut aliqua exquiſita forma ſeruanda eſſet, tenores huiuſmodi, ac ſi de verbo ad verbum nihil penitus omiſſo, & forma in illis tradita obſeruata inſerti forent, præſentibus pro ſufficienter expreſſis habentes, illis alias in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat ſpecialiter, & expreſſe derogamus, contrarijs quibuſcumque. Vt autem præſentes litteræ ad omnium quorum intereſt notitiam deducantur, nec aliquis earum ignorantiam prætendere, aut contra eas ſe excuſare valeat, dicta auctoritate ſtatuimus & decernimus, vt ipſæmet literæ, vel earum tranſumptum in baſilica Principis Apoſtolorum de Vrbe, ſancti Ioannis Lateranenſis, ac Cancellariæ Apoſtolicæ valuis, ac in aciæ Campi Floræ per aliquos ex Curſoribus noſtris publicentur, earum exemplo in ſingulis valuis, & acie prædictis affixo, & dimiſſo. Verum quia difficile foret præſentes literas ad ſingula quæque loca in quibus de eis fides facienda erit, deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod earumdem litterarum tranſumptis, manu alicuius Notarij publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, ſeu perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ munitis eadem prorſus fides adhibeatur in iudicio, & extra illud, quæ eiſdem præſentibus adhiberetur, ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ ſanctionis, decreti, declarationis, inhibitionis, reuocationis, caſſationis, irritationis, ſtatuti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ milleſimo quingenteſimo ſeptuageſimo primo, octauo idus Auguſti Pontificatus noſtri Anno ſexto.

CON-

XII.

CONTRA MONIALES EXEVNTES A CLAVSVRA absque licentia extra casus hic expressos eadem prohibitio habetur in Concilio Triden. sess. 25. cap. v.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Decori, & honestati omnium sanctimonialium, quarum Iesus Christus Dominus noster sponsus est, vt in puritate, & castitate superædificantes, in ipso fœliciter inhabitare valeant, consulentes, ea quæ illarum existimationi detrahere possent, decet nos consulto summouere. Sanè periculo, & scandalo plena res est, ac regulari obseruantiæ vehementer aduersatur, sanctimoniales aliquando parentes, fratres, sorores, aut alios agnatos, vel cognatos necnon Monasteria, & alia filiationes nuncupata, etiam eis subiecta visitandi, aut infirmitatis causa, alioue prætextu à Monasteriis, exire, & per sæcularium personarum domus discurrere, & vagari, quo veluti colore eximium quoque honestatis, & pudicitiæ decus in discrimen committunt. Vnde nos malo huic pro nostro Pastoralis officii debito salubriter occurrere volentes, inhærentes etiam decreto sacri Concilii Tridentini, de clausura Monialium disponenti, ac aliis nostris literis super huiusmodi clausura editis adiicientes, volumus, sancimus, & ordinamus nulli Abbatissarum, Priorissarum, aliarumue Monialium, etiam Chartusiẽsium, Cisterciensium, Sancti Benedicti, & Mendicantium, & quorumcunque aliorum ordinum, etiam Militiarum, ac statuum, graduum, conditionum, dignitatum, ac præeminentiarum existentium, etiam à Regia, vel Illustri prosapia ortarum, de cætero etiam infirmitatis, seu aliorum Monasteriorum, etiam eis subiectorum, aut domorum, parentum, aliorumue consanguineorum visitandorum, aliaue occasione, & prætextu, nisi ex causa magni incendii, vel infirmitatis lepræ, aut epidimiæ, quæ tamen infirmitas, præter alios ordinum Superiores, quibus cura Monasteriorum incumberet, etiam per Episcopum, seu alium loci ordinarium, etiam si prædicta Monasteria ab Episcoporum, & ordinariorum iurisdictione exempta esse reperiantur, cognita, & expresse in scriptis approbata sit, à Monasteriis præfatis exire, sed nec in prędictis casibus extra illa, nisi ad necessarium tempus stare licere: Aliter autem, quam, vt præfertur, egredientes, seu licentiam exeundi quomodocunque concedentes, necnon comitantes, ac illarum receptatrices personas, siue laicas, aut sęculares, vel Ecclesiasticas consanguineas, vel non, excommunicationis maioris latę sententiæ vinculo statim eo ipso absque aliqua declaratione subiacere, à quo præterquam à Romano Pontifice, nisi in mortis articulo absolui nequeant. Et insuper tam egressas, quam præsidentes, & alios Superiores prędictos eis licentiam huiusmodi concedentes, dignitatibus, officiis, & administrationibus per eas, & eos, tunc obtentis priuamus, & illas, & illos ad obtenta, & alia in postetum obtinenda inhabiles, necnon licentias, & facultates, seu indulta, & priuilegia exeundi à Monasteriis, & extra illa standi à nobis, seu alio Romano Pontifice prædecessore nostro, ac Sedis Apostolicæ Nunciis, & Legatis, etiam de latere, ac maiore pœnitentiario, aut ordinum prædictorum Superioribus, aliisue personis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis restitutiuis, pręseruatiuis, mentis attestatiuis, etiam nouam gratiam, & datam concedentibus, aliisque efficacioribus, & efficacissimis, ac insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, etiam Imperatoris, Regum, Ducum, & aliorum Principum, necnon S. R. E. Cardinalium intuitu, & contemplatione, ac instantia, vel alias quomodolibet concessa (quæ prorsus abolemus) ac literas desuper confectas, & in posterum concedendas, & conficiendas nullas, & inualidas, nulliusque roboris, ac momenti fore, nec illas habentibus, & habituris suffragari posse, & ita per quoscunque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iu-

tate iu-

tate iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentati decernimus: Mandantes vniuersis, & singulis Venerabilibus fratribus nostris, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & aliis locorum ordinariis in virtute sanctę obedientię, & sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis ęternę, quatenus per se, vel alium, seu alios præsentes litteras in Ciuitatibus, & diœcesibus propriis quolibet anno publicent, omniaque in illis contenta, necnon prefatum decretum ipsius Concilij, quod incipit Bonifacij VIII. Diligenter, & inuiolabiliter sub censuris Ecclesiasticis, aliisque præfatis pœnis, & in eodem decreto contentis, obseruent, & obseruari faciant, & procurent, Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes, etiam aliis pœnis auctoritate nostra, appellatione postposita compescendo: Necnon legitimis super his habendis seruatis processibus pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando, interdictum Ecclesiasticum apponendo. Inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachii sæcularis. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis contrariis quibuscunque: Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Aliis Apostolicis constitutionibus, & iuribus, de huiusmodi clausura disponentibus, nihilominus in suo robore duraturis. Cæterum volumus quod præsentium transumptis, etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati munitis, eadem prorsus fides vbique Terrarum, tam in iudicio, quam extra adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ sanctionis, ordinationis, priuationis, abolitionis, decreti, mandati, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Siquis autem hoc attentare presumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo sexagesimo nono, Kal. Februarij, Pontificatus nostri anno quinto.

Cæ. Glorierius. H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo septuagesimo, Indictione decimatertia, die vero vigesimaseptima mensis Februarij, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & Domini Nostri Domini Pij diuina prouidentia Papę V. Anno eius quinto, retroscriptę literæ Apostolicæ affixæ, & publicatę fuerunt Romæ ad valuas Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, vt moris est per nos Ioannem Guerezum, & Christianum de Montę prælibati S.D.N. Papæ Cursores.

Antonius Clerici Magister Curs.

XIII.

SVB CENSVRIS, POENIS ECCLESIASTICIS prohibetur quibuscumque regularibus, & alijs omnibus ne in popularibus concionibus de Gloriosa Dei Genitricis Mariæ Conceptione disputetur.

Confirmaturq; per Sixtum iiij. Constitut. 18. 19. & per decretum Concil. Trident. innouata. sess. v. decreto de peccato originali in fine.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Super speculam Domini, viribus licet exiguis, constituti prophetæ solicitudinem imitantes, Die, noctuque ad diuersos Ecclesiæ status nostræ mentis aciem intendimus, studiose prouidentes, vt communi Domino ab omnibus gradibus fideliter seruiatur ac illis maxime, quibus digniora ministeria ad diuini seruitij laudem credita sunt, inter quos diuini verbi prædicatores adnumerandos esse nemo dubitare poterit, qui eorum munus ab ipso Domino consecratum, Apostolis præcipue iniunctum fuisse animaduertet, qui si adepto gradu digne fungerentur, euangelizantes pacem, annunciantes bona, prædicantes salutem, non solum vox eorum dulcis, verum & speciosi pedes viderentur, & æternæ salutis vberes fructus referentes, multam fiduciam haberent in die Domini. Verum quod neque sine animi dolore accepimus, nec referre possumus, quidam diuersorum ordinum Regulares, Clericique sæculares omissis quæ diuinæ maiestatis gloriam, & sanctissimæ Dei genitricis aliorumque diuinorum venerationem, atque fidelium pietatem, promouere poterant quod Apostolus in quibusdam arguit, languent circa quæstiones, & pugnas verborum, ex quibus oriuntur inuidiæ, & contentiones cæteraque vitiorum monstra, potissimum vero cum de gloriosæ Virginis Mariæ Conceptione sermo incidit, tam pertinaciter pro alterutra parte contendunt, ac si illis dogmatibus esset, quæ corde credere ad iustitiam, ore confiteri ad salutem necessarium est. Quibus illud propheticum conuenire videtur, dicunt, ait Dominus, cum ego non sim locutus, cum S. R. E. omnium Ecclesiarum magistra, & doctrix ... de ea re hucusque non definierit, nemo absque temeritate, prædicare vel alterius partis sententiam damnare potest, & qua ... sacratissimæ huius Genitricis gratiæ merita, quæ nec angelica quidem lingua satis digne referri possunt, & cum ex illo vberrimo fonte, puteoque aquarum viuentium ... possint saluberrimas haurire aquas, quibus fidelis populus, magna cum vtilitate, atque dulcedine, reficeretur, ad dissipatas cisternas occurrunt, stultas scilicet, & sine disciplina quæstiones, quæ generant lites, quas nec frequens multitudo intelligere, nec viri sapientes, qui capiunt, vtiliter percipere valeant, præsertim quoniam, vt experimento didicimus ipsorum concionatorum, qui ad quæstiones huiusmodi proponendas facilius erumpete solent maior numerus materiæ difficultatem prorsus ignorantes, neque intelligentes, quæ loquuntur, aut de quibus affirmant, simplicium animos, indiscretæ deuotionis obtentu, vel potius loquacitatis, & ostentationis effectu, ad tumultus & simultates concitant, quos tumultuantes atque dissidentes componere, sedareque potius oportebat. Cumque paruulis in Christo lac infundere, prouectis solidum cibum apponere deberent, dum in huiusmodi controuersiis interminatis versantur, omnibus vbera proferunt arentia, quod non absque maledictionis nota legimus in propheta. Nos igitur qui prædecessorum nostrorum saluberrima decreta pro viribus salua esse cupimus, potissimum illa quæ a sacrosancta synodo Tridentina denuo sunt confirmata, liberam cuique facultatem relinquentes opinandi huius controuersiæ quamlibet partem prout, vel magis pium, vel magis probabilem esse iudicauerit. Prædictorum igitur, concionatorum, aliorumque contentioni, atque temeritati populorumque scandalis occurrere studentes. Motu proprio,

non

non ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiã, sed ex certa nostra scientia ac de apostolicæ potestatis plenitudine, statutum fe. re. Sixti IV. prędecessoris nostri, super ea re, quod a præfata synodo innouatum est (illud pręsentibus, ac si de verbo ad verbum esset insertum, pro plene & sufficienter expresso, & inserto habentes) apostolica auctoritate tenore pręsentium, confirmamus, & approbamus, Atque vt deinceps efficacius a cunctis obseruetur perpetuo statuimus, & ordinamus, ac per apostolica scripta mandamus, quatenus nemo cuiuscunque ordinis, gradus, conditionis, vel dignitatis existat, in popularibus concionibus, vel vbicunque promiscua virorum, & mulierum multitudo conuenire solet, de huius controuersię alterutra parte disputare rationibus, vel doctorum auctoritate asserendo propriam sententiam, & contrariam refellendo, aut impugnando, vel de hac ipsa quæstione, cuiusuis pietatis, aut necessitatis prætextu vulgari sermone scribere, vel dictare præsumant. Qui contrafecerit suspensionis pœnam à diuinis absque noua declaratione ipso facto incurrat. si modo fuerit in sacris cõstitutus, & quocunque præterea gradu, siue dignitate, vel administratione fungatur, illis omnibus sit ipso iure priuatus, & ad eadem, vel similia munera obtinenda, vel obeunda perpetuæ inhabilitatis censurę ipso etiam facto sit obnoxius, super quibus nisi à Romano Pontifice pro tempore existente dispensari, siue absolui non possit. Et nihilominus aliis pœnis, si opus fuerit à proprio Prælato pro delicti mensura infligendis subiiciatur, prout subiicimus. Cæterum quamdiu per Apostolicam Sedem, altera pars diffinita non fuerit, oppositaque sententia condemnata liceat viris doctis, in publicis Academiæ disputationibus, siue generalium, aut Prouincialium Capitulorum, vel vbi alias intersunt, qui rem capere possunt, nec scandali vlla subest occasio, de illa quæstione disserere, & argumentis vtramlibet partem, vel asserere, vel impugnare, dum tamen neutra, veluti erronea prædicetur, seruenturque illa omnia, quę à dicto Syxto prædecessore nostro statuta sunt, quorum singula, vt præfertur, etiam quantum ad alias pœnas, duximus innouanda, & innouamus per præsentes. Vt autem hæc nostra constitutio, & præmissa omnia, ad eorum omnium, quorum interest, notitiam congruentius peruenire possint, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub pœna suspensionis ab ingressu Ecclesiæ, etiam eo ipso incurrenda, si in his, quæ mandamus exequendis se negligentes, exhibuerint, pręcipimus, & mandamus, omnibus, & singulis locorum ordinariis, ac eorundem Vicariis suffraganeis, & officialibus quibuscunque, & aliis singulis ad quos quomodolibet spectat, & pertinet, quatenus huiusmodi nostram constitutionem singulis suæ diœcesis, vel districtus Prædicatoribus, & aliis quibus expedire iudicauerint opportune insinuent & publicent, ac insinuari, & publicari faciant. Et ne quis in posterum quoquomodo ignorantiam de præmissis possit prætendere, aut se contra præmissa, valeat excusare, Volumus, & similiter eadem auctoritate decernimus, & mandamus, quod pręsentes literæ per aliquos ex nostris Cursoribus in Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, ac Principis Apostolorum, & Cancellariæ Apostolicæ valuis, ac in acie Campi Floræ de Vrbe de more publicentur, & affigantur, & illis inde amotis remaneant in eisdem locis earundem exempla affixa, quæ publicatio, & affixio ita omnes, ad quos spectat afficiat, & arctet, ac si illis personaliter intimatæ fuissent. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus, ac quibusuis indultis, & literis Apostolicis, quibusuis personis, etiam quantumcunque qualificatis, & in quauis etiam Cardinalatus, Patriarchali, Archiepiscopali, Episcopali, & quauis alia dignitate, & honore constitutis, etiam quod interdici, suspendi, vel excommunicari nequeant quomodolibet concessis, quæ eis contra pręmissa in aliquo suffragari non posse decernimus cæterisque contrariis quibuscunque. Volumus insuper, & decernimus, quod præsentes vim perpetuæ, & irrefragabilis constitutionis obtineant, & quod illarum transumptis, etiam impressis manu alicuius Notarij subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur quæ præsentibus literis adhiberetur, si ostensæ, vel exhibitæ forent, Regula Cancellariæ nostrę Apostolicæ quacunque in contrarium disponente, non obstante. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ confirmationis, approbationis, statuti, ordinationis, mandati, subiectionis, innouationis, præcepti, voluntatis, & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum,

Dat. Romæ, apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo prid. Kal. Decembris, Pontificatus nostri anno quinto.
Cæ. Glorierius. H. Cumyn.

Anno à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi, Millesimo quingentesimo septuagesimo, Indictione decimatertia, die vero septima mensis Decembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & Domini Nostri Domini Pij diuina prouidentia Papæ V. Anno quinto, retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt in Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ Apostolicæ valuis & acie Campi Floræ, dimissis illarum copiis affixis per nos Ioannem Andream Panizzam, & Petrum Aloysium Gaytam, prælibati S.D.N. Papæ Cursores.
Camillus Cherubinus Magister Cursorum.

GREGORIVS XIII.

Hugo Boncompagnus, ex Patria, & genere nobilis Patre Christoro Bononiensi Patricio natus ob eximiam eius vtriusque iuris scientiam, ac in rebus gerendis prudentiam Pio iiij. Summo Pontifici admodum charus Prænestinæ Ecclesiæ præficitur, & Paulo post inter purpureatos electus, mortuo deinde Pio V. Summus Pontifex 4. idus Maij Anno 1572. Romæ coronatur. Religionis Catholicæ studiosissimus fuit, noui orbis insulis per societatis IESV Patres conuertendis, & instituendis magnam diligentiam insumpsit, Festum Sanctæ Annæ Gloriosissimæ Virginis MARIÆ Matris singulis annis die 26. Iulij in Kalendario Romano aliarumq; Ecclesiarum describi, & per totius orbis Ecclesias dupplici officio celebrari mandauit.

I.

Prohibetur Fratribus Minoribus de obseruantia appellatio a sententijs, & correctione suorum Prælatorum, & recursus ad tribunalia secularia.

Idem statuit Iulius II. const. 6. & Leo X. const. x. ac etiam per sacram Regularium congregationem declaratum fuit vt in fine constit. Sixti V.

GREGORIVS Papa XIII. Ad futuram rei memoriam. ¶ Quoniã nostro Pastorali potissimũ incumbit officio, vt ea, quæ ausu temerario ab Ecclesiasticis presertim regularibus personis plerumque attentantur, quantũ nobis ex alto cõceditur, opportunis remediis compescamus, & remoueamus,

mus. Idcirco cum referente dilecto filio fratre Christophoro de Capite fontium Fratrum minorum de obseruantia ordinis S. Francisci Generali Ministro, non sine animi nostri molestia, nuper intellexerimus nonnunquam quosdam Religiosos, & Religiosas ordinis sui huiusmodi, Dei timore postposito, & suę professionis immemores, vt in eorum malefactis, & inobedientia se diutius confoueant ab iis, quę per Prelatos eiusdem ordinis, etiam Guardianos, siue Prouinciales, vel Commissarios ab ipso Generali Ministro pro tempore deputatos acta sunt, & decreta, ad Tribunalia sæcularia appellare, & ad ea temere confugere. Auctoritate Apostolica, tenore præsentium præcipimus, & inhibemus sub excommunicationis latæ sententiæ pœna, à qua non nisi à nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, præterquam in mortis articulo absolui possint, necnon priuationis perpetuæ officiorum per eos obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia quæcunque dicti ordinis officia exercenda, ac vocis, tam actiue, quam passiue eo ipso incurrendis pœnis, ne quis Prouincialis, aut alius cuiuscunque dignitatis, status gradus, & conditionis ordinis huiusmodi Religiosus, aut Religiosa ad ipsa Tribunalia sæcularia quouis prætextu, aut quæsito colore, vt præfertur, appellare, vel illa propterea quoquo modo adire audeant, vel præsumant, sed si à Prælatis suis grauari prętendent, ad Generalem Ministrum ipsius ordinis, seu illius Protectorem, aut Viceprotectorem in Romana Curia, vel ad nos, siue Romanum Pontificem successorem nostrum, supremum in Ecclesia Dei Iudicem, sicut antiquitus semper consuetum fuit, recursum habeant, vnde illis breui manu Iustitia ministrabitur. Declarantes nihilominus non modo eorundem Religiosos, & Religiosas contrafacientes in dictas pœnas incidere, verumetiam eorum quomodolibet directe, vel indirecte fautores, & cõsultores, illas quoque incurrere. Præterea sub pœnis prædictis prohibemus, ne quis Prouincialis, aut Guardianis, vel cuiuscunque alterius gradus Religiosus, aut Religiosa eiusdem ordinis ab ipso Ministro generali missis pro visitandis Prouinciis, Commissariis resistere, nec eis se opponere, aut contradicere, seu se rebellem exhibere, ipsos quacunque de causa, vel quæsito colore non recipiendo, audeat, neque debeat. Volentes eundem Ministrum generalem quotiescunque sibi expedire videbitur, quos voluerit Commissarios ad quascunque sui ordinis vtriusque familiæ Prouincias quibuscuis consuetudinibus, ac statutis per quaslibet personas in contrarium factis, non obstan. libere mittere posse. Insuper, quia, vt etiam accepimus, aliquando nonnulli Ministri ex visitatis Prouinciis, per Commissarios ad hoc ab ipso Generali Ministro deputatos, quæ à dictis Commissariis recte, & salubriter ordinata, & gesta fuerunt, rescindere, mutare, aut contemnere solent, sub omnibus, & singulis pœnis supradictis expresse prohibemus, ne quisquam ab eisdem Commissariis facta, & ordinata, mutare, alterare, aut peruertere sine expressa licentia, & permissione ipsius Ministri generalis, qui solus ea mutare valeat, vllo modo præsumant. Decernentes irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusuis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis in contrarium quomodolibet concessis, & confirmatis, quibus omnibus eorum tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum insererentur pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat ad effectum præsentium specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque. Datum Romæ apud S. Petrum, &c. die octaua Aprilis, millesimo quingentesimo septuagesimo quinto Pontificatus nostri anno tertio.

REVO-

II

REVOCATIO QVARVMCVMQVE LICENTIARVM ingrediendi Monasteria, & loca Monialium, & virorum cuiuscumque ordinis, & prohibitio vtendi licentijs concessis pro casibus necessarijs nisi in ipsis necessitatibus vrgentibus.

Aliam reuocationem fecit Pius V. const. iiij.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. ¶ Vbi Gratiæ & indulta ab hac Sede concessa, successu temporis incommodum afferre noscuntur, expedit illa salubri præsidentis consilio submoueri. Proinde Sanctimonialium quieti, & tranquillitati consulere, ac omnia quæ illas a spiritualium rerum cogitatione, & exercitio auocant, impedimenta tollere periculaque, & scandala ab eis remouere cupientes, auctoritate præsentium reuocamus, & abolemus omnes & quascunque licentias, ac facultates ingrediendi Monasteria, Domos, & loca Monialium, ac etiam virorum quorumuis Ordinum quibusuis etiam Comitissis, Marchionissis, Ducissis, & aliis cuiuscunque status & conditionis mulieribus, ac etiam omnes, & quascunque licentias ingrediendi monasteria, Domos, & loca ipsarum Sanctimonialium, quibuscunque viris etiam eiusdem status & dignitatis tam a prædecessoribus nostris, quam etiam a nobis, & sedis Apostolicæ Legatis, aut aliis ex quibusuis quantumcunque vrgentibus causis sub quibuscunque tenoribus, & etiam derogatoriarum derogatoriis, reuocatorum restitutoriis, aliisque efficacioribus clausulis, irritantibusque, & aliis decretis etiam motu proprio & ex certa scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, atque ad Imperatoris, Regum, Reginarum, aliorumue Principum contemplationem, vel supplicationem concessas, confirmatas, ac etiam iteratis vicibus renouatas. Cassamusque & annullamus literas desuper confectas & processus habitos per easdem. Inhibentes eisdem qui illas obtinuerunt, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda, super qua a nemine nisi a Romano Pontifice (præterquam in mortis articulo) absolutionis beneficium possit impertiri, ne ipsarum licentiarum prætextu Monasteria huiusmodi quouis modo ingredi audeant. Abbatissis vero necnon Abbatibus, Conuentibus, ac aliis Monasteriorum vtriusque sexus superioribus, & personis quocunque nomine vocentur, distincte præcipimus sub eadem excommunicationis pœna, necnon priuationis dignitatum, beneficiorum, & officiorum suorum, ac inhabilitatis ad illa & alia in posterum obtinenda ne in Monasteria, Domos, & loca sua quenquam prætextu huiusmodi licentiarum & facultatum ingredi faciat, vel permittat. Quin etiam sub eisdem pœnis ipso facto incurrendis prohibemus atque interdicimus omnibus & quibuscunque personis Ecclesiasticis & sæcularibus, ac etiam ordinum quorumcunque etiam Mendicantium regularibus, ne prætextu licentiarum ab Episcopis, vel Superioribus, quibus illas concedendi in casibus necessariis tantum ex decreto Concilii Tridentini tribuitur ne Monasteria ipsa Monialium pro libito, sed necessitatibus vrgentibus dumtaxat, ingredi, neue Moniales sub eisdem pœnis illos aliter admittere præsumant. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, Monasteriorumque & ordinum prædictorum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque, exemptionibus, & indultis Apostolicis illis eorumque superioribus prædictis, ac alijs quibuscumque per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & dictam Sedem sub quibusque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis concessis, & confirmatis, ac etiam iteratis vicibus innouatis, quibus omnibus, eorum tenores, perinde ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro sufficienter expressis habentes illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse dero-

gamus

gamus, cæterisque. Quoniam autem difficilè esset præsentes ad omnia loca perferri, volumus earum exemplis etiam impressis manu notarij publici, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eandem fidem in iudicio, & extra illud vbique locorum adhiberi, quæ adhiberetur præsentibus, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat, hanc paginam nostræ reuocationis, abolitionis, cassationis, annullationis, inhibitionis, præcepti, prohibitionis, interdicti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno incarnationis Dominicæ, millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, idibus Iunij, Pontificatus nostri Anno Quarto.

M. Datarius — Cæ. Glorierius.

A. de Alexijs.

Registrata Apud Cæsarem Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini millesimo quingentesimo septuagesimo quinto, Indictione tertia, die vero vigesimo quarto mensis Iunij, Pontificatus autem Sanctiss. in Christo patris & D. N. D. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno quarto, Retroscriptę litterę Apostolicæ publicatæ affixæ fuerunt in valuis Ecclesiæ Sancti Ioannis Lateranęn. ac Basilicę Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ Apostolicę ac acie Campi Floræ, per nos Scipionem de Octauianis, & Ioan. Andream Panizzam Apost. Cursores.

Io. Frelles Magister Cursorum.

III.

INDVLGENTIÆ CONFRATERNITATIS nominis Dei, & iuramentorum.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam.

1. ¶ Alias per felicis recordationis Pium Papam quartum prędecessorem nostrum accepto, quod in Burgensi, & pluribus alijs Hispaniarum Ciuitatibus, & alijs locis, vna saluberrima Confraternitas sub vocabulo Sanctissimi Nomini Dei instituta erat, cuius Confratrum partes potissimum esset diligenter cauere, ne ipsi, vel alijs coram eis aliquo modo, nisi ob causam grauissimam iurarent, & contrafacientes modeste admonerent, quodque ipsi Confraternitati plurimi Christifideles se conscribi fecerant, quorum opera, & studio, blasphemię, periuria, & alias illicita iuramenta, prohibebantur, dictus prædecessor omnibus, & singulis Confraternitatis vbiuis Terrarum pro tempore diffusæ, vtriusque sexus Confratribus in illa pro tempore descriptis, qui verè pœnitentes, & confessi die festo Circumcisionis Domini Nostri Iesu Christi, annis singulis Sacratissimum Eucharistiæ Sacramentum susciperent, & solemnitati per ipsam Confraternitatem dicto die festo, vbiuis locorum pro tempore celebrari solitę in toto, vel in parte, interessent, quoties id agerent, toties pro quolibet die festo, huiusmodi plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem concessit: illius vero dictę Confraternitatis Confratribus qui qualibet prima die Dominica cuiusque mensis totius anni ad Missam, quam ipsi Confratres audire tenerentur audiendam conuenirent, quotiescumque id agerent, decem annos. Qui vero temere iurantem, aut alias diuinum nomen blasphemantem, modeste, & charitatiue admonerent pro quolibet vice centum dies, & cuicunque Prædicatori verbi Dei, sæculari, vel cuiusuis ordinis regulari, qui Christifideles, vt a iuramentorum abusibus cauerent, & hanc dictæ Confraternitatis regulam amplecterentur, hortatus foret decem annos de eis iniunctis pœnitentijs, misericorditer in Domino relaxauit. Necnon ipsis Confratribus, vt dicto die Circuncisionis quoscumque sibi beneuisos, & idoneos Præsbyteros seculares, vel cuiusuis ordinis regulares per ordinarium loci approbandos in suos possent eligere Confessores, qui

con-

confessionibus eorum diligenter auditis, eos, & eorum quemlibet ab omni, & quacunque excommunicationis, etiam maioris, & alijs sententijs, censuris, & pœnis a iure, vel ab homine, aut mixtim, quauis occasione, vel causa latis, (saluo tamen iure tertij) necnon omnibus peccatis, criminibus, excessibus, & delictis, quantumcumq; grauibus, & enormibus, etiam locorum ordinarijs, & Sedi Apostolicæ reseruatis (præterquam in Bulla die Cœnæ Domini legi consueta contentis) absoluere, ac vota quæcumque Hierosolimitano visitationis liminum Beatorum Apostolorum Petri, & Pauli prædictorum de Vrbe, ac Iacobi in Compostella, necnon Castitatis, & Religionis, votis dumtaxat exceptis, in alia pietatis opera commutari valerent concessit. Preterea eiusdem Confessoribus, & ipsis Confratribus iuramenta qualibet sine alterius præiuditio relaxare. Necnon eidem Confraternitati, illiusque Confratribus, ac Ecclesijs, Capellis, & Altaribus eiusdem vbilibet constitutis, quod quocumque tempore cuiusuis interdicti, & cessationis à diuinis, videlicet dicto die festo Circuncisionis à primis vesperis vsque ad occasum solis eiusdem diei inclusiuè Vesperæ, Missæ, aliaque diuina officia, in Ecclesijs, Altaribus, & Capellis prædictis, solemniter, & publicè celebrari, qualibet verò prima die Dominica cuiuslibet mensis prædicti Confratres priuatam eorum Missam ex eiusdem Confraternitatis instituto celebrari solitam celebrari facere, illisque interesse, ac semel in mense Dominicum corpus sumere, & quoties aliquem seu aliquos ex ipsis Confratribus quocunque tempore interdicti, seu cessationis à diuinis huiusmodi mori contigeret, dummodo causa non dedisset interdicto, eorum cadauera, cum moderata pompa sepelliri liberè, & licitè valerent, & interim interdicta, & cessationes à diuinis huiusmodi quęcumque essent ad effectum præmissum omnino suspenderentur, & suspensa esse censerentur, indulsit, Et deinde piæ memoriæ Pius Papa V. etiam prædecessor noster, quod in Ciuitatibus oppidis, & locis totius Orbis Christiani, in quibus forent Eccl. Ord. Præd. dumtaxat dicta Societas, seu Confraternitas erigi possit, nec deinceps noua Societas, seu Confraternitas huiusmodi institueretur in Ciuitatibus, oppidis, & locis, in quibus non foret; dicti ordinis domus, aut in finitimis Ecclesiis absque licentia Prioris Prouincialis, seu Conuentualis dicti ordinis, in cuius districtu sita foret Ecclesia, in qua dicta Confraternitas esset, vel foret erigenda, quod si secus factum fuisset. Confratres taliter admissi, dictæ Confraternitatis indulgentias non consequerentur, nec fauoribus, aut priuilegiis gauderent, quæ Confratribus legitimè ascriptis, per Sedem Apostolicam concederentur, Motu proprio statuit & ordinauit, prout in diuersis literis dictorum prædecessorum desuper confectis plenius continetur; Quare pro parte dictorum filiorum Confratrum Confraternitatis Sanctissimi Nominis Dei in Ecclesia Beatæ M A R I A E super Minerttam de Vrbe canonicæ institutę, nobis fuit humiliter supplicatum, quatenus literis prædictis, robur Apostolicæ confirmationis adiicere, aliasque in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur dictos Confratres à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdictis, aliisque Ecclesiasticis, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel casu latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum presentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes. Nechon tenores dictarum litterarum præsentibus pro expressis habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, literis prædictis; ac omnibus, & singulis in eis contentis Apostolica auctoritate tenore presentium, ex certa nostra scientia robur Apostolicæ confirmationis adijcimus, illisque approbamus & confirmamus: Vt autem Christifideles; eo libentius dictam Confraternitatem ingrediantur, quo exinde dono cœlestis gratiæ conspexerint se vberius esse refectus! De omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, omnibus, & singulis vtriusque sexus Christifidelibus, qui vere pœnitentes, & confessi, ac sacra Communione refecti, dictam Confraternitatem ingredientur, in die primi illorum ingressus, ac in mortis articulo plenariam omnium, & singulorum peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem Apostolica auctoritate, tenore præsentium elargimur. Non obstantibus quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac omnibus illis, quę in dictis litteris expressum est non obstare; cæterisque contrarijs quibuscumque, Cæterum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca vbi necesse fuerit deferre, volumus quod illarum tran-

sumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.
Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die nona Iulij. 1580. Pontificatus nostri anno nono.

Sequitur translatio celebrationis Missæ a prima, ad secundam Dominicam mensis. Et concessio indulgentiarum pro Confratribus inter essentibus processioni.

Ad perpetuam rei memoriam aliàs fel. rec. Pius Papa IIII. prædecessor noster, vt Confraternitas Nominis Dei nuncupata in maiori semper reuerentia haberetur, & Christifideles illam libentius ingrederentur, plurimis spiritualium gratiarum donis insigniuit, & inter cætera omnibus, & singulis dictę Confraternitatis vbiuis locorum tūc, & pro tempore diffusę vtriusque sexus Confratribus in illa tunc, & pro tempore descriptis, qui qualibet prima die Dominica cuiuscunque mensis totius anni in perpetuum ad Missam quam ipsi Confratres audire tenentur audiendam conuenirent, quotiescunque id agerent, decem annos de iniunctis eis pœnitentiis in forma Ecclesiæ consueta misericorditer in Domino relaxauit, prout in eiusdem Pij prædecessoris literis plenius continetur. Cum autem sicut accepimus, maior pars Ciuitatum, & oppidorum Dominica prima mensis ob solemnitatem Rosarij impedita sit, Nos huic incommodo prouidere volentes, dictæ Missæ celebrationem ex prima in secūdam, vel aliam, quoties in dicta secunda legitimum aliquod ad fuerit impedimentum, cuiuslibet mensis Dominicam, Apostolica auctoritate tenore præsentium vna cum relaxatione pœnitentiarum, vt præfertur, perpetuo transferimus, ac translatam esse decernimus. Præterea omnibus, & singulis Confratribus prętatis, qui processioni solenni per eos semel in mense celebrandæ vere pęnitentes, & confessi, ac Sanctissima Communione refecti deuote interfuerint, & ibi pro pace inter Christianos Principes conseruanda, ac hæresum extirpatione, Sanctæque Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, plenariam omnium peccatorum suorum indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino perpetuo concedimus, & elargimur. Contrariis non obstantibus quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die v. Septembris. 1580. Pontificatus nostri anno nono.

IIII.

PROHIBITVR PRÆLATIS ET ALIIS MONAsteriorum Monialium curam habentibus extra casus necessarios illorum ingressus.

Similem prohibitionem fecit Gregorius IX. const. v.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad futuram rei memoriam. ¶ Dubiis, quæ emergunt, declarationis remedium expedit adhibere. Cum igitur super eo quod optima primum ratione Concilium sanxit Tridentinum, deinde in constitutione fel. rec. Pij Papæ V. prædecessoris nostri nonis Iulij Pontificatus sui anno tertio, atque item nostra idibus Iunij Pontificatus nostri anno quarto editis, fuit prouisum, ne cui in posterum, nisi in casibus necessariis septa monasteriorum monialium ingrediendi concederetur licentia, à nonnullis dubitatum fuisse sciamus circa personas, quæ alterius ad id licentia non indigēt, sed sui auctoritate officij nituntur, an liceat eis pro libito suæ voluntatis huiusmodi septa ingredi, vel potius seruare debeant ipsi quoque regulam a Concilio præscriptam, Nos omnem hæsitationis materiam tollere, & viam scandalis præcidere, ac sancti-

monialium quieti consulere volentes, harum tenore auctoritate Apostolica declaramus Prælatos omnes tam seculares quàm regulares, quibus cura, & regimen monasteriorum Monialium quouis modo incumbit, facultate sibi ex officio attributa ingrediendi monasteria prædicta ita demum vti posse, si id faciant in casibus necessarijs, & à paucis, ijsque senioribus, ac religiosis personis comitati. Quocirca vniuersos, & singulos Episcopali, seu maiori, ac etiam Cardinalatus dignitate præditos, necnon quoruumuis ordinum Abbates, Priores, Ministros, & alios, quoscumque Superiores regulares serio monemus, vt facultate huiusmodi, qui eam habent, præterquam in casibus, vt præfertur, necessarijs neutiquam vtantur. Quod si contrafecerint, eadem auctoritate Apostolica statuimus, atque decernimus, qui Pontificalis dignitatis fuerint, eos pro prima vice, qua contrafecerint, ingressu Ecclesiæ interdictos, pro secunda à munere Pontificali, & à diuinis suspensos, ac deinceps ipso facto absque alia declaratione excommunicatos existere, regulares vero omni officio, ac ministerio priuatos excommunicationi similiter subiacere. Non obstantibus Apostolicis, ac in generalibus, & Prouincialibus Concilijs editis generalibus, vel specialibus constitutionibus, & ordinationibus, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis quibusuis Ecclesijs earumve Prælatis, aut Ordinibus in genere, vel in specie sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque fortioribus, efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus decretis quouis modo concessis, approbatis, & innouatis, etiam si illis caueretur expresse, quod nemo interdici, suspendi, vel excommunicari posset per literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam de indulto huiusmodi mentionem, quibus, eorumque totis tenoribus, perinde ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque. Quoniam vero difficile esset præsentes ad singula loca perferri, volumus, earũ exemplis, et impressis, manuque Notarij publici, ac sigillo personæ in dignitate ecclesiastica cõstitutæ munitis quæ haberetur ipsis præsentibus, si esset exhibitę vel ostensæ. Dat. Romæ, apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 23. Decembr. 1581. Pontificatus nostri, Anno decimo. Cæ. Glor.

Anno à Natiuitate Domini 1582. indictione vndecima, Die vero Sabbati trigesima Mensis Decembris, Pontificatus S.D.N. Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno decimo, Retroscriptæ literæ in forma breuis publicatę & affixę fuerunt in acie Cãpi Floræ, vt moris est, per me Scipionem de Octauianis Apostolicum Cursorem.

V.

QVOD ABBATISSÆ ET ALIÆ MONASTERIORUM Monialium præfecta, in Italia consistentium ad triennium tantummodo eligantur.

Similem declarationem fecit Nicolaus V. const. iij.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Exposcit debitum Pastoralis officij quod disponẽte Domino gerimus, vt ad ea sollicite intendamus, per quæ Monasteria & alia religiosa loca, præsertim Deo dicatarum Sanctimonialium, secundum regularis disciplinæ normam regantur, & gubernentur. Perpendentes igitur varia, & multiplicia damna, quibus plerunque afficiuntur Monasteria Monialium, quæ per Abbatissas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur, è contra vero Abbatissas, & alias Præfectas triennales scientes se lapso triennio suæ administrationis rationem esse reddituras, ac sperantes de bene gestis laudem promereri, pœnam vero, si male gesserint, metuẽtes, maiori studio, ac diligentia regimẽ, & administrationẽ Monasteriorũ sibi cõmissorũ gerere. His, & aliis rationabilibus causis adducti, hac nostra perpetuo valitura cõstitutione statuimus, & ordinamus, quod de cætero ppetuis futuris tẽporibus in omnibus, & singulis Monasteriis Monialiũ S. Bened. Cistercien. Carthusien. & aliorũ quorũcunq; ordinũ in vniuersa Italia, & præsertim in vtriusq; Siciliæ Regnis consistentibus, quæ nunc per Abbatissas, vel alias Præfectas perpetuas reguntur & gubernantur, cum primum Abbatissæ, aut aliæ Præfectæ huiusmodi regimini, & administrationi ipsorum Monasteriorum cesserint, etiam apud Sedem Apostolicam, vel decesserint, eorum Abbatissatus, seu

Præfecturas

Præfecturas vacare contigerit, Abbatissæ, aut aliæ Præfectæ non amplius perpetuæ seu ad vitam (quarum nomen, ac titulum, ex nunc prout ex tunc Apostolica auctoritate ex certa nostra scientia, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium perpetuo extinguimus, & abolemus) sed triennalis tantum à Conuentu vniuscuiusque Monasterij; & alias iuxta decreta sacri Concilij Tridentini, & regularia suorum Ordinum instituta eligantur, & præficiantur, quæ postmodum elapso triennio, suis officijs perfunctæ, præesse desinant, omnique prorsus careant auctoritate, ac à regimine, & administratione Monasterij per triennium à die finitæ administrationis inchoandum abstineant, quo elapso, seruata eadem forma Concilij Tridentini, iterum & pluries eligi possint. Districtius inhibentes omnibus, & singulis dictorum Monasteriorum Conuentibus, Superioribus, & personis, aliquam Abbatissam, aut aliam Præfectam perpetuam, seu ad vitam, sed triennalem tantum eligere, & præficere vllo modo audeant, vel præsumant. Quod si secus à quoquam quauis auctoritate fuerit attentatum; Electionem, & Præfectionem huiusmodi, ac omnia, & singula, quæ inde sequentur, irrita, nulla, & inania, nulliusque roboris, vel momenti fore: Sicque per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos quauis auctoritate fungentes, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, Sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, in quauis causa, & instantia iudicari, & diffiniri debere decernimus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictorum Monasteriorum, & ordinum iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis eisdem Monasteriis, eorumque Superioribus, & personis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis; Quibus omnibus, & singulis eorum tenores, ac si ad verbum insererentur præsentibus, pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque. Ceterum quia difficile foret præsentes nostras ad singula quæque loca, vbi necessarium fuerit, deferre, volumus quod illarum transumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensæ. Datum Romę, apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die prima Ianuarii 1583. Pontificatus nostri Anno vndecimo.

Ca. Glorierius.

Anno à Natiuitate Domini millesimo quingentesimo octuagesimo tertio, Indictione Vndecima, die vero Quarta, mensis Ianuarii, Pontificatus Sanctissimi Domini Nostri Domini Gregorij diuina prouidentia Papæ XIII. Anno vndecimo, Retroscriptæ literæ affixæ, & publicatę fuerunt in acie Campi Floræ, dimissa earum copia auscultata, & collationata cum dictis literis in valuis eiusdem aciei affixa per me Ioannem Freile, Curs. Sanctissimi Domini Nostri Papæ.

VI.

FACVLTAS PRIORI GENERALI FRATRVM & Monialium ordinis Eremitarum S. Augustini alienandi ipsius ordinis bona immobilia tribuitur.

Eandem facultatem concessit Leo X. const. 14. & Clemens VII. const. 3.

GREGORIVS Papa XIII. Ad perpetuam rei memoriam. Dum ad vberes salutiferosque fructus, quos benedicente Domino facer dilectorum filiorum Fratrum Eremitarum S. Augustini ordo in vinea Domini protulit, & in dies proferre non cessat debitum respectum habemus, ac plane agnosci-

mus, quòd ij tamquam huius Sedis speciales filij tam verbum Dei per Vrbes, & Regiones disseminando, quàm vbique varia charitatis opera adimplendo, Nos in huius Pastoralis officij onere coadiuuare non cessant, facere nullo modo possumus quin eos speciali quadam huius sedis beneuolentia prosequentes, ea sibi fauorabiliter concedamus, per quę eorum indemnitati, Monasteriorumque suorum vtilitati valeat salubriter prouideri. ¶ Exponi sanè nobis nuper fecerunt iidem Fratres Eremitæ, quod sæpenumero accidit, vt pro aliqua vrgenti necessitate, vel vtilitate Monasteriorum, Domorum & locorum dicti ordinis, tam virorum, quàm mulierum, illorum bona locare, alienare, permutare, vel in emphiteosim seu liuellum dare expediret, ac quandoque cōtingit, vt conditio semel oblata, si prætermittatur maximā afferat iacturam, prçterquam quod difficile admodum existit pro singulis minimus commutationibus, & aliis contractibus ad sedem præfatam recurrere, ac id non sine ipsius ordinis in paupertate fundati inquietudine esse potest. Quare iidem Fratres Eremitę nobis humiliter supplicari fecerunt, vt in præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. ¶ Nos fel. rec. Sixti iiij. & Leonis x. ac aliorum Roman. Pontificum prædecessorum nostrorum vestigiis inhærere volentes, ipsosque Fratres Eremitas, & eorum quemlibet, a quibusuis ex excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis a iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes; & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, eisdem fratribus Eremitis, vt ex nunc de cætero perpetuis futuris temporibus Fratres, & Moniales dicti totius ordinis Eremitarum Sancti Augustini, omnium, & quorumcunque Monasteriorum, Domorum, & locorum eiusdem ordinis vbilibet nunc, & pro tempore consistentium liberè & licitè possint, & valeant quæcunque bona stabilia, & immobilia, seu quasi stabilia cuiuscunque qualitatis, & quantitatis, & valoris, & in quocumque loco existentia eorundem Monasteriorum, Domorum, & locorum vendere, alienare, & permutare, & etiam in emphiteosim, seu ad liuellum, etiam ad longum tempus concedere, & pro pretio, affictu, pactis, modis, & formis hinc inde conueniendis licentiam, & facultatem Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus. ¶ Prouiso tamen quod fiant pro commoditate, vel vtilitate ipsorum Monasteriorum, Domorum, & locorum, & quod consensus duarum partium ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium, illius Monasterij, Domus, vel loci, cuius dicta bona erunt, accedat, & interueniat, & quoad concessionem in emphiteosim, dummodo illa non fiat vltra duas generationes, vel nominationes, absque alia à nobis, vel successoribus nostris Romanis Pontificibus pro tempore existentibus, aut Sede Apostolica, vel illius de latere legatis, seu Nuntiis, aut etiam locorum ordinariis petenda, vel obtinenda licentia, seu confirmatione. ¶ Ita tamen quod loco consensus Sedis Apostolicæ dilectus filius Prior Generalis dicti ordinis nunc, & pro tempore existens, & diligenter examinata, & euidenter vtili comprobata habeat, prout sibi ex nunc perpetuò concedimus potestatem ratificandi huiusmodi locationem, concessionem, venditionem, & alienationem, ac contractus. ¶ Sicque vbi talis ordo non fuerit seruatus, locatio, concessio, venditio, & alienatio, ac contractus aliter facti, nulli & inualidi, nulliusque roboris, ac momenti existant, & donec præfatus Prior generalis modo præfato non ratificauerit, possessio remaneat & remanere intelligatur penes ipsos Fratres, seu Moniales dicti Monasterii, seu Domus, aut loci sic locantis, & alienantis, ac ita in præmissis sic perpetuò declaramus, & decernimus. ¶ Et nihilominus ex nunc pro ut ex tunc, & è contra, postquam locationes, concessiones, venditiones, & alienationes, ac contractus. seruatis supra narratis, pro tempore facti, & per dictum Priorem generalem ratificati fuerint, vt præfertur, seu consensus eiusdem Prioris generalis interuenerit, easdem locationes, concessiones, venditiones, alienationes, & contractus, ac inde secuta quæcumque. ¶ Nec non instrumenta, & scripturas desuper pro tempore confecta approbamus, & confirmamus, ac perpetuæ firmitatis robur obtinere debere statuimus, omnesque, & singulos tam iuris quam facti defectus, si quis forsan interuenerint, in eisdem quomodolibet supplemus. ¶ Decernentes quoad vtilitatem seu commoditatem Monasteriorum, Domorum, & locorum præfatorum assertioni duarum partium ex tribus partibus Fratrum, vel Monialium illius loci, cuius bona erunt, postquam ratificatio facta

fuerit,

fuerit, illasque & illa, nec non præsentes, & in eis contenta validas, & efficaces, ac valida, & efficacia perpetuò fore, necnon ab omnibus obseruari debere, ipsosque, & cum eis contrahentes præfatos, super præmissis, & inde secutis quibuscunque per quoscunque quauis auctoritate quomodolibet molestari, vel impediri non posse; necnon irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. ¶ Quo circa Venerabilibus Fratribus nostris Ioanni Episcopo Albanensi, Cardinali de Montepolitiano nuncupato Ordinis Fratrum Eremitarum Sancti Augustini Protectori, & Alexandro Patriarchæ Alexandrino Curiæ Causarum, Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, ac Bartholomeo Episcopo Amerinensis Cancellariæ Apostolicæ Regenti, nunc, & pro tempore existentibus per præsentes committimus, & mandamus. Quatenus ipsi vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcunque vbi & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Fratrum Eremitarum, vel Monialium, aut alicuius eorum super his fuerint requisiti, solemniter publicantes, eisque, & eorum cuilibet in præmissis, efficacis defensionis præsidio assistentes, faciant easdem præsentes, & in eis contenta quæcunque ab omnibus, quos illa concernunt integre, & inuiolabiliter obseruari. Non permittentes eos, aut eorum aliquem desuper contra earundem præsentium tenorem quomodolibet indebitè molestari; Contra dictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas: aliaque opportuna iuris: & facti remedia (appellatione postposita) compescendo legitimisque super his habendis seruatis processibus, sententias, censuras, & pœnas ipsas, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. ¶ Non obstantibus fel. rec. Bonifacij Papæ VIII. prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas quis vigore præsentium ad iudicium non trahatur, & aliis constitutionibus, & ordinationibus apostolicis; ¶ Necnon quibusuis etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, Priuilegiis quoque indultis, & literis apostolicis quibusuis, sub quibuscunque, tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & aliis decretis in genere, vel in specie, etiam Motu proprio, ac alias quomodolibet, etiam iteratis vicibus concessis, approbatis, & innouatis, quibus omnibus, & singulis, etiam si de illis, ac totis eorum tenoribus specialis, specifica, indiuidua, & expressa mentio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda esset, tenores huiusmodi ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrariis quibuscunque, seu si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Dat. Romæ, apud Sanctum Marcum, sub Annulo Piscatoris, Die V. Septembris. 1572.

Pontificatus Nostri anno primo.

F. de Torres. A. Stephanellus.

CON-

VII.

CONFIRMATIO, ET INNOVATIO PRIVILEgiorum fratrum minorum & Monialium Sancti Francisci de obseruantia.

Eandem confirmationem fecit Sixtus V. const. 6.

GREGORIUS Papa XIII. Ad perpetuam rei memoriam. Ex benigna Sedis Apostolicæ prouisione prouenire dignum est, vt personæ Deo deuotæ sub regulari castimonia Domino militantes pia deuotione proficiant, vnde Romanus Pontifex quandoque per prædecessores suos pro religionis conseruatione, & augmento, ac personarum earundem quiete, & commodo concessa approbat, & innouat, ac approbata & innouata Apostolica auctoritate communit. Sane pro parte dilecti filij Christophori de Capite Fontium moderni Generalis ministri ordinis Fratrum Minorum de obseruantia nobis nuper expositum fuit, quod cum inter operarios, qui ad excolendam vineam Domini Sabaoth Dei gratia ordo ipse fratrum minorum magnos probitatis, & doctrinæ, ac animarum salutis fructus semper olim attulerit, & quotidie afferre conetur, & exinde pro suis sanctis studiis, honestisque laboribus, proque salute animarum, ab Apostolica Sede, cuius continue pacem, & dignitatem ordo idem fortiter tutatus est, tam spiritualia quàm temporalia subsidia, ornamentaque acceperit, & accipiat, quibus & sua sancta officia, ac vitam suam regularem facilius, atque magis expedite transigere possint, & cæteræ religiosæ personæ, ordinesque alij exemplo ipsorum promptiores, alacrioresque ad sua officia persoluendam reddantur, cumque etiam ex ipsius sedis prouisione, ac benigna dignatione prouenire dignoscatur, vt Romanus Pontifex quandoque prædecessorum suorum Romanorum Pontificum gesta innouet, ac Apostolica auctoritate innouata, & restaurata muniat, & fulciat, & in pristinum statum reponat, ac reducat, necnon propterea nonnulli Romani Pontifices prædecessores nostri nonnullas gratias, concessiones, indulgentias, peccatorum remissiones, absolutiones etiam plenarias, libertates, prærogatiuas, fauores, immunitates, exemptiones, declarationes, facultates, ac omnia & singula priuilegia & indulta tàm spiritualia, quàm temporalia, etiam per solam signaturam, aut per oracula viuæ vocis tam pro foro conscientiæ, quàm foro fori tam prædictis fratrum minorum, quàm Sanctæ Claræ, ac tertio de pœnitentia nuncupato ordinibus, illorumque superioribus fratribus, monialibus, & sororibus, ac vtriusque sexus personis, & Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & locis quibuscunque dictorum ordinum nunc, & pro tempore existentibus in genere vel in specie, etiam per modum communicationis siue extensionis priuilegiorum inter se, ac etiam cum aliis quibuscunque ordinibus mendicantibus, & non mendicantibus concesserunt, aut iam concessa confirmarunt, & approbarunt prout in singulis concessionibus, & literis eorundem prædecessorum desuper confectis plenius dicitur contineri, Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, illa quæ sæpius apostolica auctoritate præfata munita existunt, maiorem obtineant roboris firmitatem, dictusque Christophorus Minister Generalis cupiat priuilegia, facultates, concessiones, indulta, dispensationes, & singulas alias gratias huiusmodi etiam per nos approbari, innouari, & confirmari, pro parte eiusdem Christophori nobis fuit humiliter supplicatum, vt eisdem priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, fauoribus, conseruatoriis, declarationibus, facultatibus dispensationibus, gratiis, concessionibus, indulgentiis, & indultis pro illorum obseruantia nostræ approbationis robur adiicere, aliasque in premissis opportunæ prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui omnium votis præsertim illis, quibus sub suauis religionis iugo diuinis laudibus, & Christianæ religionis augumento incumbentium personarum tranquillitati, & commoditati consulitur, libenter annuimus, eaque fauoribus prosequimur

quimur opportunis, huiusmodi supplicationibus inclinati, præmissa ac omnia, & singula alia priuilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, fauores, conseruatorias declarationes, facultates, dispensationes, gratias, concessiones, indulgentias, & indulta spiritualia, & temporalia etiam per modum communicationis & extensionis inter se, & cum aliis ordinibus mendicantibus, & non mendicantibus, eidem fratrum Minorum regularis obseruantiæ, ac Sanctæ Claræ, & de pœnitentia tertio ordinibus etiam in congregatione sub trium votorum substantialium professione, & eorundem superiorum ordinis minorum regularis obseruantiæ huiusmodi obedientia degentibus, ipsorumque Superiorum fratribus, monialibus, sororibus ac vtriusque sexus etiam singularibus personis, necnon monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & locis quibuscunque in genere, & in specie, etiam per solam signaturam, etiam viuæ vocis oraculo, vt præfertur, aut alias tam præfatos, ac quoscunque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam, quàm Imperatores, Reges, & alios Principes sub quacunque forma, & expressione verborum concessa, ac etiam iteratis vicibus approbata, necnon cum omnibus, & singulis in eis contentis clausulis, decretis, & declarationibus singulas desuper confectas literas, & in eis contenta, & inde secuta quæcunque illorum omnium tenores, & formas datas effectus, & decreta in illis apposita ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus pro sufficienter expressis habentes dicta auctoritate Apostolica tenore præsentium ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, quatenus sint in vsu, & sacris canonibus & decretis sacri Concilij Tridentini non aduersentur, approbamus, & confirmamus, & innouamus perpetuamque roboris firmitatem obtinere & firmiter obseruari, nec non ordinibus fratrum minorum regularis obseruantiæ, & Sanctæ Claræ, ac tertio de Pœnitentia nuncupato etiam in congregatione sub obedientia fratrum minorum de obseruantia huiusmodi degentibus Superioribus, fratribus monialibus etiam tertiariis nuncupatis, Sororibus, Personis, Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & locis præfatis, etiam per modum communicationis, & extensionis huiusmodi suffragari, illisque frui, vti, & gaudere quando & quoties opus fuerit & posse, & debere in iudicio & extra, ac etiam in foro conscientiæ in omnibus, & per omnia, perinde ac si specialiter & expresse eisdem fratrum minorum, ac Sanctæ Claræ, & tertio de pœnitentia nuncupato ordinibus concessa fuissent, decernimus, supplentes omnes & singulos iuris, & facti, ac solemnitatum etiam de iuris necessitate, aut alias quomodolibet requisitarum forsan omissarum & alios quoscunque defectus, si qui forsan interuenerint in eisdem. Quocirca venerabilibus fratribus Corduben. & Laodien. Episcopis, ac dilecto filio Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ generali Auditori per easdem præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium seu alios faciant auctoritate nostra præsentes literas, & in eis contenta quæcumque plenum eorum effectum sortiri, illisque omnes quos concernunt, pacifice frui, & gaudere. Non permittentes quemquam desuper per quoscumque quomodolibet indebitè molestari, contradictores quoslibet, & rebelles, etiam per quascumque, de quibus eis videbitur, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris remedia, appellatione postposita compescendo, ac legittimis super his habendis seruatis processibus, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Non obstantibus præmissis, ac constitutionibus, Super Cathedram, Bonifacij, & Dudum Viennen Concilij, ac Clementinæ, Religiosi, de priuilegiis, & Dudum de sepulturis, ac etiam ex frequentibus de sententijs excommunicationis, ac extrauagante, Ad conditorem Ioannis vigesimi secundi, cum aliis constitutionibus eandem prædictæ extrauagantis materiam tangentibus, seu concernentibus, ac regulis cancellariæ Apostolicæ editis, & in futurum edendis, ac piæ memoriæ Bonifacii Papæ Octaui etiã prædecessoris nostri de vna, & in concilio generalis de duabus editis, dummodo non vltra tres dietas aliquis, præsentium vigore ad iudicium extrahatur, aliisque Apostolicis constitutionibus, ac prouincialibus, capitularibus, generalibus, & specialibus constitutionibus, & ordinationibus etiam in vltimo generali Lateranen. concilio celebrato aliisque conciliis editis, necnon statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis; priuilegiis quoque, indultis, & literis Apostolicis etiam in forma breuis per Leonem decimum, Clementem septimum, Paulum tertium, Iulium etiam tertium, Paulum Quartũ, Pium etiam Quartum prædictos,

prædictos, ac etiam Pium Quintum, & quoscunque alios Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos, & Sedem eandem, etiam Motu proprio, ac scientia & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusuis irritatiuis, annullatiuis, cassatiuis, etiam priuilegiorum eorundem reuocatiuis, restrictiuis, reseruatiuis, exceptiuis, restitutiuis, declaratiuis, mentis attestatiuis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficaciotibus efficacissimis, & insolitis clausulis quomodolibet etiam pluries concessis, confirmatis, & innouatis: Quibus omnibus, etiam si pro illorum sufficienti derogatione, de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, etiam quod in eis caueatur expresse, quod illis nullatenus, aut nonnisi sub certis modo, & forma derogari possit, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum nihil penitus omisso, & forma in illis tradita, obseruata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, illis etiam in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & exprefle derogamus: Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas Apostolicas, non facientes plenam & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, cæterisque contrariis quibuscunque. Verum quia difficile foret præsentes literas ad singula quæque loca, in quibus forte opus esset, deferri volumus, & pariter Apostolica auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personę in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu curiæ Ecclesiasticæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 21. Martij 1575. Pontificatus nostri anno tertio.

Cæs. Glorierius.

VIII.

DECLARATIO CIRCA PRÆCEDENTIAM fratrum Mendicantium & confraternitatum laicorum in processionibus seruandam.

GREGORIVS Papa XIII. Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Exposcit Pastoralis officij munus, cui disponente Domino præsidemus, vt ad ea sollicite intendamus, per quę discordiarum, & litium, ac controuersiarum quarumlibet præsertim inter personas ecclesiasticas materia tollatur. Sane nobis nuper innotuit, quod in multis ciuitatibus & diœcesibus diuersarum mundi partium nonnulle litęs, causę, & controuersiæ, inter fratres Mẽdicantes, aliæ etiam similes lites, & controuersiæ inter confratres Confraternitatum Christifidelium super præcedentia, vel iure præcedendi, ortæ iam sint, & oriri facile possint. Nos considerantes lites, causas, & controuersias huiusmodi in Ecclesia præsertim inter religiosas personas, quæ relictis mundi vanitatibus famulatum, & votum suum in humilitatis spiritu Domino & Deo nostro, qui se pro nobis vsque adeo humiliauit, vt formam serui acciperet, exhibere, & persoluere profitentur, non modicam illi præclaræ, Deoque præcipue dilectæ virtuti, quę est humilitas, labem infundere, populoque scandalum generare, ac proptetea illas omni ratione submouendas, publicęque religionis tranquillitati, ac ministrorum ecclesiasticorum reconciliationi, & mutuæ dilectioni quàm primum consulendum esse rati, ac supremam huic negocio manum apponere volentes, necnon causas, lites, seu controuersias huiusmodi vbilibet & coram quibusuis Iudicibus motas, & in quibusuis instantiis indecisas pendentes ab eisdem Iudicibus harum serię ad nos aduocantes, illasque penitus extinguentes, eisdemque Fratribus Mendicantibus, ac confratribus super præmissis perpetuum silentium imponentes, De nobis attributæ potestatis plenitudine volumus, & apostolica auctoritate decernimus, quod quicunque ex dictis

ex dictis Fratribus mendicantibus inter se de praecedentia huiusmodi contendentibus,aut Confratribus Confraternitatum praedictarum inter quos lites & causa praemissorum occasione ortę iam sint, seu oriri contigerit in futurum, qui in quasi possessione Praecedentiae, ac iuris pręcedendi sunt, ij, (quibuscunque reclamationibus, protestationibus, appellationibus, & aliis subterfugiis prorsus remotis, & cessantibus, & postpositis) in processionibus tam publicis,quàm priuatis praecedere debeant: Quando vero non probetur, aut non constet de quasi possessione Praecedentiae huiusmodi, inter fratres quidem Mendicantes, ij qui antiquiores in loco controuersiae, Inter Confratres verò inter se litigantes ij, qui prius saccis vsi sunt; in processionibus tam publicis, quàm priuatis praecedere debeant. Ita vt si contigerit noua monasteria, aut domus alicuius Ordinis Mendicantium, in loco, in quo alterius Ordinis ex dictis Mendicantibus Monasteria, aut domus prius erecta & instituta sint, ille ordo, qui prius Monasterium, seu domum in loco habuerit praecedat. Praeterea quia inter praedictos Ordines plerunque alia in Processionibus, & alia in Conciliis generalibus, & aliis actibus publicis siue priuatis, ratio circa modum praecedendi seruatur, nolumus per praesentes praerogatiuis dictorum Ordinum, quoad pręcedentias huiusmodi quae propriis ordinibus, pręterquam in processionibus praedictis debentur, aut fratribus Capucinis nuncupatis, qui in processionibus publicis sub Conuentualium sancti Francisci, aut Minorum de obseruantia Fratrum nuncupatorum, Cruce, vt solent, incedere possint, aliquod pręiudicium generari, Sicque per quoscunque Iudices,& commissarios etiam Sanctae Romanę Ecclesiae Cardinales,sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & diffiniri debere, ac quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari,irritum, & inane decernimus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon ecclesiarum;monasteriorum, ordinum, congregationum, domorum, ac confraternitatum quorumcunque etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis apostolicis illis, eorumque superioribus & personis, sub quibuscunque tenoribus & formis, ac cum quibusuis derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & aliis decretis in genere vel in specie etiam motu proprio, aut alias quomodolibet concessis, ac etiam iteratis vicibus approbatis,& innouatis: Quibus omnibus (illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris hac vice duntaxat specialiter & expresse derogamus) caeterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem vt praesentium transumptis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personę in dignitate Ecclesiastica constitutae munitis eadem prorsus fides tam in Iudicio quàm extra adhibeatur, quae praesentibus literis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensę.

Datum Romae apud Sanctum Marcum sub Annulo Piscatoris, die xv. Iulij 1583. Pontificatus nostri anno duodecimo.

Cae. Glorierius.

Anno à Natiuitate Domini millesimo quingentesimo octuagesimo tertio, indictione vndecima, Die vero Dominica decima septima Mensis Iunij, Pontificatus vero Sanctissimi in Christo patris, & Domini Nostri Domini Gregorij diuina prouidentia Papae XIII. Anno Duodecimo: Retroscriptae literę Apostolicę in forma breuis expeditae, affixae & publicatae fuerunt in acie Campi Florae, vt moris est,per nos Petrum Guerram,& Melchiorem Riccium eiusdem Sanctissimi Domini nostri Papae Cursores.

DD SVPER

IX.

SVPER RECEPTIONE DESCENDENTIVM EX genere Iudæorum, & Saracenorum, eorundemque ad ordines sacros, & ad dignitates & officia ordinis admissione.

Similem declarationem fecit Pius V. quam habes in fine suæ constitutionis I X.

GRegorius Papa XIII. Ad perpet. rei mem. Muneris nostri esse putamus, sedulò, ac diligenter omnia curare, quæ Religionum conseruationi, earumq; professorum quieti, ac tranquillitati conferant, illamq; in primis curam suscipere, vt iis, quæ materiam scandali præbere possunt, quamprimùm via præcludatur. Cum itaque, sicut nuper accepimus, statutis in capitulo Generalis Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula æditis, caueatur, vt nullus de genere Iudæorum, aut Mahumetanorũ in eum Ordinem recipiatur: ac vt nouitius, tam ad habitũ, quã ad professionẽ admittẽdus interrogetur a prelato, an ex huiusmodi genere descendat, qui si negatiuè responderit, recipiatur, premissa etiã prius protestatione, quòd quotiescunq; postea inuẽtũ fuerit, eum ex tali genere originẽ ducere, professio ab eo facta erit nulla ex parte Religionis: quod non mediocrẽ dicti Ordinis tranquillitati, & multis, qui ex huiusmodi genere originem ducunt, perturbationẽ attulit. Nos, qui desideranter in votis gerimus, vt præfatus Ordo nostris prosperetur tẽporibus, & materia scandali pœnitus succisa, radicitusq; euulsa longius propellatur, post quam prefatorũ, qui ex genere Iudæorũ, & Mahumetanorũ originẽ trahunt, & scientes, vel ignorantes se ex huiusmodi genere oriundos esse, professionẽ in dicto Ordine emiserũt, statui; & quieti nuper cum de eorum professionis validitate, & statu consulti essemus, viuę vocis oraculo sufficienter satis, superq; prouidimus: attendentes leges, & statuta non ideo debere fieri, vt per ea scandala gignantur, & publica præsertim animarum tranquillitas perturbetur, aut commoueatur, sed potius ad ea tollenda, & ipsã cõmunem quietẽ augendã, ac propterea statuta prædicta, quò ad ea tantũ in quibus præsẽtibus nostris literis aduersantur, Apostolica auctoritate tenore præsentiũ abrogantes, & abolentes, & ex nunc in postetum nullius roboris, vel momenti fore decernentes; Motu proprio, & ex certa nostra scientia volumus, statuimus, & ordinamus, vt de cætero in Nouitiis recipiendis ad Ordinẽ prefatum S. Francisci de Paula fiat inquisitio de moribus, & vita eorum, & de progenitorum suorũ defectu. Volentes, quòd iis, qui ex Iudęorum, vel Mahumetanorum genere descendant, cum post susceptum ab eis Baptisma Græci, & Iudæi distinctio esse non debeat, nullatenus defectus generis hmoi, quominus in Ordinem prædictum recipiantur, & ad consequendas in dicto Ordine dignitates, gradus, & officia religionis nocere possit, vel debeat. Quantũ verò attinet ad filios, & descendentes hęreticorum, præcipimus, vt filiis, & descendentibus taliũ conuersorum, & Ecclesiæ vnitati restitutorũ pariter minimè circa præmissa quicquã obstet. Quo verò ad illos, qui ex Iudæis, ex eo q̃ post baptisma ab eis susceptũ iterũ à fide catholica recesserint, per sententiã in foro Ecclesiastico latã dãnatis Mahumeranis, itẽ, & hæreticis similiter dãnatis viuis, vel defunctis, vel quorũ ossa, vel statuæ cõbustæ sunt, originẽ ducunt, per lineam paternã, vel maternã vsq; ad quartã generationẽ inclusiuè, in Ordinẽ ipsũ recipi, & admitti nõ posse. Et idem in ijs professoribus eiusdẽ Ordinis, qui ad sacros etiam presbyteratus ordines admittuntur, seruari decernimus. Non obstantibus cõstitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac priuatis, & quibusuis aliis dicti Ordinis in generalibus, vel prouincialibus capitulis editis tàm generaliter de vniuerso ordine, quã specialiter de singulis eiusdẽ Ordinis domibus, vel conuentibus, seu Monasteriis disponentibus iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisq; contrariis quibuscũque. Volumus autẽ, vt præsentiũ transũptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem fides vbique adhibeatur, quæ ipsis originalibus adhiberetur si forent exhibitæ vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Marcum sub Annulo Piscatoris, die primo Augusti 1583. Pont. Nostri anno 12. Cæ. Glor.

LITERAE

X.

LITERÆ AVDITORIS CAMERÆ APOSTOlicæ in exequutionem literarum Apostolicarum & priuilegiorum a Pio V. ordinibus Mendicantium concessionibus sub Gregorio XIII. emanate.

HIERONYMVS Matthæus Prothonotarius Apostol. Sanctiss. D. N. Papæ eiusque camerarij, & curiæ causarum cameræ apostolicæ generalis auditor Romanæque curiæ iudex ordinarius, sententiarum quoque & censurarum in eadem Romana curia & extra eam latarum, ac litterarum apostolicarum quarumcumque vniuersalis, & merus exequutor, ab eodem sanctissimo Domino nostro Papa specialiter deputatus.

Vniuersis & singulis Dominis Abbatibus, Prioribus, Præpositis, Decanis, Archidiaconis, scolasticis cantoribus, thesaurariis sacristis, ac tam cathedralium quam collegiatarum Canonicis parrochialiumque ecclesiarum Rectoribus, eorundem locatenentibus plebanis, viceplebanis, capellanis, curatis, & non curatis, ceterisque presbiteris, clericis, notariis, tabellionibus publicis, quibuscumque per quascumque mundi partes, & diœceses in executione præsentium declarandarum, & specificandarum vbilibet constitutis, illique vel illis, ad quem, vel ad quos presentes nostre literæ peruenerint, seu præsentabuntur, salutem in domino, & nostris huiusmodi, immo verius apostolicis firmiter obedire mandatis.

Noueritis, quod nuper fuit nobis pro parte, & ad instantiam procuratorum Reuerendissimorum Patrum Dominorum superiorum generalium, & prouincialiũ, ac priorum seu guardianorum, & aliorum fratrum ordinum fratrum mendicantium, & singulorum eorum in domibus, seu monasteriis dictorum ordinum, & cuiuslibet eorum extra almam vrbem commorantium principalium, maxima cum querela reuerenter expositum, quod licet iuxta plura, & diuersa priuilegia, indulta, & concessiones apostolica auctoritate tam per sanctissimum Dominum nostrum Gregorium diuina prouidentia Papam decimum tertium, quam fel. rec. Pium quintum, & Pium quartum, & Paulum tertium, & quam plures alios Romanos Pontifices supradictorum predecessores dictis ordinibus, & eorum fratribus, & singularibus personis in genere, vel in specie ex iustis tunc expressis causis etiam motu proprio specialiter, & expresse concessa, & facta iuxta eorundem concessionem, & priuilegiorum literas apostolicas desuper confectas, & expediras, & presertim in vim diuersarum literarum apostolicarum à fel. rec. Pio Papa V. prædicto sub datum Romæ apud Sanctum Petrum decimo septimo Calendas Iulij anno Domini 1567. Pontificatus sui anno secundo, & sub datum Romæ etiam apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die vigesima tertia Septembris 1571. Pontificatus eiusdem Pij Papæ V. anno sexto desuper expeditarum, & in vim confirmatoriarum literarum earundem per litteras apostolicas eiusdem sanctissimi Domini nostri Gregorij decimi tertij sub Annulo quoque piscatoris die 25. mensis Martii Anno Domini 1575. Pontificatus sui anno tertio expedito quilibet dictorum ordinum mendicantium, & quilibet eorum frater, & regularis persona in ecclesiis suorum ordinum, quãdo eis placuerit, & suis superioribus deputari fecerint absque alicuius loci ordinarii contradictione vel licentia verbum Dei populo prædicare Christi fidelium, quorumlibet confessiones audire, & per dictos superiores transmissi, & examinati ad sacros etiã presbiteratus ordines etiam absque eorum ordinarij dimissorialibus literis recipi, & admitti possint, atque coram Iudicibus Cõseruatoribus supradictorum ordinum mendicantium huiusmodi suas lites, & causas decidi, & terminari, ac quoscumque processus, & alia acta, & actitata confici, & fulminari facere possint, & à solutione cuiuscunque decimæ & quartæ etiam funeralis, & alterius cuiuscunque ordinarij, vel extra ordinarij ordinis seu impositionis exempti sint: & esse debeant, atque etiam valeant missas ab

aurora vsque ad meridiem, & alia diuina officia vbique locorum celebrare. Christifidelium animarum curam in ecclesiis eorum respectiue ordinibus cunctis exercere, & ecclesiastica sacramenta ministrare, & cuicunque Christi fidelium pro tempore defunctorum cadauer, qui se in ecclesiis dictorum ordinum sepelliri ordinauerint, vel si ab hęredibus defunctorum seu curam funeralium habentibus ad id vocati fuerint eruce sui ordinis eleuata ad domum dictorum defunctorum accedente, & illa exinde auferre, ac ad ipsorum Ecclesias alicuius Rectoris seu Capituli præsentia, vel interuentu minime exspectatis ex ipsorum defunctorum domibus leuare, accipere, & associare, atque ad ipsorum fratrum Ecclesias directe deferri, & in illis sepeliri facere, Quascunque nouas dictorum ordinum, & cuiuslibet eorum tam virorum, quam mulierum domos, conuentus, seu collegia loci ordinarij vel cuiusuis alterius licentia desuper minime requisita, erigere, & fundare libere, & licite quoque valeant, & in possessione omnium, & singulorum præmissorum, & cuiuslibet partis eorum existant, & plura alia priuilegia, indulta, gratias, & concessiones super diuersis aliis rebus, & negotiis quietem, & tranquillitatem spiritualem, & temporalem status dictorum ordinum concernente apostolica auctoritate sibi vt præfertur concessa habeant, in quorum pacifica possessione vel quasi existunt, & ab aliquo propterea quouis prætextu, & colore, vel ingenio impediri perturbari, aut inquietari non deberent, nec debeant nihilominus nonnulli potentes maleuoli, & dictorum fratrum principalium forsan inuidi, & emuli nullo iuris adminiculo, nullaque causa saltem legitima moti literis apostolicis præfatis, ac mandatis apostolicis in eis expressis temere de facto malitiose contrauenientes dictos exponentes, & eorum libero singulos super præmissorum priuilegiorum, concessionum licentiam, & aliorum indultorum apostolicorum, & cuiuslibet eorum libero vsu, & exercitio, atque ipsorum iudices, conseruatores præfactos diuerse, & indebite molestare, perturbare, inquietare, & impedire, velle se iactarunt, & iactant, prout forsan molestant, impediūt, inquietant, & perturbant dicta indulta, priuilegia, & concessiones, ac confirmationes apostolicas in reprobum, & alium, quam sonant, & disponunt, sensum retorquentes, ac nouas declarationes, & commenta contra illarum tenorem desuper confringentes, & dictos fratres exponentes atque eorum singulos ad subeundum plura onera, & ad soluendum decimas seu primitias, aut quartas funerales inique, & iniuste grauantes in maximum dictorum, & cuiuslibet eorum, ac personarum singularium præiudicium, iacturam, atque grauamen, & dictarum litterarum, & mandatorum apostolicorum desuper, vt præmittitur emanatorum spretum, vilipendium, & contemptū, & in ipsorum maleuolorum, & emulorum animarum salutis perniciem, & damnationem, quo circa suprascripti superiores præfati, & alij dictorum ordinum Mendicantium fratres, & singulares personæ ad nos tamquàm ad supradictorum & quarumcunque litterarum apostolicarum vniuersalem, & merum exequutorem apostolica auctoritate deputatum recursum debitum habuerunt, nobis humiliter supplicantes, quatenus eorum statui, & quieti spirituali in præmissis opportune prouidere apostolica auctoritate nobis concessa dignaremur.

Quocirca nos Hieronymus Matthæus Auditor, iudex, & exequutor præfatus attendentes supplicationem huiusmodi esse iustam, & rationi consonam, Volentesque ius suum vnicuique illæ suum conseruari, & quod suum est tribui, atque præfatas, & quascunque alias literas apostolicas nostri officij auctoritate debitæ exequutioni demandare vobis omnibus, & singulis supradictis committimus per præsentes, & in virtute sanctæ obedientiæ districte præcipiendo mandamus, quatenus statim visis, & receptis præsentibus, & quotiescunque & quandocunque vigore præsentium fueritis requisiti, seu alter vestrum fuerit requisitus, ex parte nostra immo verius apostolica auctoritate moneatis supradictos molestatores inquietatores, ac ipsorum ordinū fratres, & singulares eorum personas impedientes, omnesque alios, & singulos in exequutione seu publicatione præsentium nominandos, & cognominandos ipsos fratres, vt præfertur, seu alias quomodolibet perturbantes, & grauantes, aut quouis modo perturbare grauare, & impedire satagentes super præmissis, aut præmissorum aliquo cuiuscunque dignitatis, status, gradus, ordinis, vel conditionis fuerint, & quacunque præfulgeant dignitate vel auctoritate fungantur, eisque præcipiatis, & mandetis, prout nos præcipimus, & mandamus eisdem, & eorum singulis, quatenus statim visis, & audius præsentibus & in

posterum

posterum sub decem mille ducatorum auri locis piis arbitrio nostro eligẽdis applicandorum, ac mandati exequutiui, & in iuris subsidium excommunicationis, aliarumque ecclesiasticarum sententiarum & censurarum pœnis per quẽlibet contrafacientem incurrẽdis debeat, & eorum quilibet debeat à quibuscũque molestiis, perturbationibus, vexationibus, impedimentis, & inquietationibus, atque à quibusuis exactionibus & recuperationibus quarumcunque decimarum, & quartæ funeralis, & cuiusuis alterius impositionis, seu ordinarij, vel extra ordinarij, nunc, & pro tempore impositi, aut imponendi oneris à dictis exponentibus faciente, seu à quibus alijs impedimentis de, & super præmissis facienda, atque aliis grauaminibus eisdem dictis fratribus dictorum ordinum, & cuiuslibet eorum, ac ipsorum ordinum singularibus personis de & super præmissis, & eorum singulis extraiudicialiter inflictis, illatis, factis, ac datis, & fieri, dari, & inferri comminatis, ac in futurum inferendis, & faciendis realiter, & cum effectu destitisse, & abstinuisse, dictorumque ordinum fratres, & singulares personas prædictas cõcessionibus gratiarum, priuilegiorum, & indultorum apostolicorum prædictorum, & cuiuslibet eorum iuxta, & secundum formam, & tenorem prænominatarum literarum apostolicarum absque aliqua alia commentitia declaratione libere, & pacifice vti, frui, & gaudere permisisse, supradictisque mandatis, & literis apostolicis, ac præsentibus nostris literis tam pro præterito, & instanti quàm singulis perpetuis futuris temporibus realiter, & cum effectu absque aliqua alia contradictione paruisse, & obediuisse, & de obedientia, & paritione huiusmodi nos realiter certiorasse.

Alioquin si in præmissis se fore grauatos senserint modo, & forma præmissis peremptorie citare curetis supradictos omnes, & singulos pro vt nos sic citamus eosdem, quatenus sexagesima si vltra montes, trigesima, vero die si citra montes extiterint post præsentationem, seu notificationem earundem præsentium immediate sequẽda si dies ipsa sexagesima, vel trigesima iuridica fuerit, alioquin prima die iuridica & tunc proxime, & immediate sequenda compareant Romæ in iudicio legitime coram nobis vel R.P.D. in ciuilibus locumtenente nostro per se, vel alium, seu alios procuratores suos idoneos causam eorũ grauaminis allegaturi, aliaque dicturi, facturi, & recepturi quod iustitia suadebit, & ordo dictauerit rationis.

Et insuper modo, & forma præmissis inhibeatis, & inhibendo expresse mandetis, prout nos tenore præsentium inhibemus eisdem in exequutione præsentium vt præfertur nominando, & cognominando, ne sub eisdem pecuniariis, & aliis sententiis, censuris, & pœnis præfatis audeant, seu præsumant dictorum ordinum, vel cuiuslibet eorum fratres, aut singulares personas, aut eorum aliquam de, & super præmissis quomodolibet molestare, perturbare, vexare, inquietare, aut impedire, aut alias indebitis, oneribus, & exactionibus grauare, aut iudicium trahere præterquam hic in Romana curia coram nobis, vel dicto R.P.D. locumtenente nostro quouis prætextu quæsito colore, vel ingenio, quod si secus factum fuerit, id totum reuocare, & ad pristinum statum reducere curabimus. Certificantes quoque eosdem sic citatos quod si in dicto citationis termino comparuerint siue non, nos nihilominus vel locumtenens noster præfatus ad præmissa omnia, & singula, & alia grauiora iuris, & facti remedia procedemus, siue procedet iustitia mediante dictorum citatorum contumacia, seu absentia in aliquo non obstante, quicquid autem in præmissis feceritis nobis quanto citius fideliter intimare curetis.

In quorum omnium, & singulorum præmissorum fidem has præsentes fieri, & per notarium nostrum, & dictæ curiæ nostræ publicum subscribi, sigillique apostolicæ cameræ quo in talibus vtimur, iussimus, & fecimus appensione communiri. Datum Romæ, in ædibus nostris Anno à Natiuitate Domini millesimo quingentesimo octuagesimo quarto, indictione duodecima, die vero decima quarta mensis Martij, Pontificatus sanctissimi in Christo patris, & Domini nostri Domini Gregorij diuina prouidentia Papæ decimi tertij Anno eius duodecimo.

Pompeus Valerius curiæ causarum cam. Apost. Not.

Cl. Pol. Vic.

DECRETA

SIXTVS QVINTVS.

FOelix Perettus, parentibus non fausti, & rerũ copia sed virtute, & pietate locupletissimis apud oppidũ Montalti Diocesis Ripanæ Marchionatus Anconitanensi nunc in Ciuitatem per eundem Sixtum sublimatum, in Italia oriundus primis ab annis D. Francisci Minorum Patriarchæ ordinem sequutus summus theologus Inquisitoris munus ad profligandas hæreses strenue gessit. Deinde Generalis eiusdem sui ordinis Magister euasit Pio V. summo Pontifici charissimus inter Illustrissim. Cardinales euectus est, in quorum comitiis solemnibus decimo quarto post Gregorii xiii. obitum die vnanimi consensu, Ecclesiæ Dei Pontifex maximus lxv. annos natus eligitur. Sixti iiij. sui ordinis memoria pulsus Sixtus v. appellari, & cal. Maij Romæ anno 1585. coronari voluit. E sacro Ecclesiæ Thesauro populo pro pace & tranquillitate publica supplici indulgentias largitus est Pontificatus initio. Per duellium, latronum & bannitorum conatus Romanis finibus eiecit. Fæstum Præsentationis Beatę Marię Virginis, necnon Sancti Francisci de Paula ordinis Minimorum institutoris, ac S. Nicolai de Tolentino ordinis Æremitarum, S. Augustini, S. Antonii de Padua ordinis Minorum, S. Francisci, & S. Petri Martiris ordinis Prædicatorum professi aliorumque Sanctorum Placidi Ianuarij & Sociorum singulis annis per vniuersas orbis Ecclesias suis respectiue diebus, & officio duplici deuote celebrari & in calendario Romano aliarumque Ecclesiarum singulorum festorum pręfatorum dies reponi, & adscribi mandauit, Sanctumque Bonauenturam sui ordinis Doctorem Seraphicum inter eximios egregiosque Catholicæ Doctores annumerauit & retulit, postremo vero Beatum Fratrem Didacum de S. Nicolao Prouinciæ Bethicæ Hispanum, ordinis minorum S. Francisci professum ex oppido complutensi Toletanæ Diocesis oriundum, in qua eius corpus in Domino requiescit, in sanctorum Confessorum numerum & cathalogum ab vniuersis Christi fidelibus, vt sanctum Colendum ac venerandum solemniter adscripsit. Obiit Romæ septuagenarius die 27. Augusti 1590. & in Basilica S. Petri primò sepultus est, deinde vero apud Ecclesiam Sanctæ Marię Maioris in cappellam quam idem pontifex maximis sumptibus construendam curauerat translatus fuit.

INDVL-

I.

INDVLGENTIA PLENARIA PERPETVA PRO omnibus Christi fidelibus, qui in festiuitatibus SS. Francisci, Antonii de Padua, Ludouici Episc. & Confess. Bonauenturæ, & Bernardini, Ecclesias fratrum Minorum Conuentualium Capucinorum & de obseruantia & in festo S. Claræ Ecclesias Monasteriorum dicti ordinis Monialium visitauerint.

SIXTVS Papa V. Vniuersis Christifidelibus præsentes literas inspecturis, salutem, & Apostolicam benedictionem. ¶ Cum à primæua institutione Regulæ B. Francisci, tam ob illius, & sanctorum Antonij de Padua, Ludouici Episcopi, & Confessoris, Bonauenturæ, & Bernardini, necnon diuæ Claræ, aliorumque eiusdem Ordinis sequacium sanctitatem, & miraculorum multitudinem, quàm etiam ob multorum ipsius religionis summorum Pontificum prædecessorum nostrorum merita, ingens vbique Christifidelium multitudo singularem erga quemcunque dictorum sanctorum gerat deuotionis affectum. Nos vt ipsorum fidelium deuotio huiusmodi non modo conseruetur, sed in dies magis augeatur, animarumque saluti vberius consulatur, precibus etiam dilecti filij Clementis Bontadosij Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium Magistri Generalis super hoc nobis humiliter porrectis inclinati, tam omnibus, & singulis dicti ordinis Minorum Conuentualium, Capuccinorum, & de Obseruantia nuncupatorum fratribus, & monialibus, quam cæteris vtriusque sexus Christifidelibus, qui verè pœnitentes, & confessi, ac sanctissima Communione refecti, diebus festis SS. Francisci, Antonij de Padua, Bonauenturæ, Ludouici Episcopi, & Confessoris, ac Bernardini prædictorum eorundem Fratrum Minorum Conuentualium, Capuccinorum, & de Obseruantia: Necnon die Festiuitatis S. Claræ Monialium dicti Ordinis Monasteriorum vbilibet constitutorum Ecclesias, tam erectas, quàm erigendas, vel earum aliquam, à primis vesperis, vsque ad occasum Solis eorundem dierum, singulis annis deuotè visitauerint, & ibi pro Christianorum principum concordia, hæresum extirpatione, & Sanctæ matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, quo die præfatorum id egerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Præsentibus perpetuis futuris temporibus valituris. Non obstant constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cęterisque contrariis quibuscunque. Vt autem pręsentes litteræ ad ipsorum Christifidelium notitiam facilius, citiusque perueniant, volumus quòd earum exemplis etiam impressis, manu alicuius Notarij subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus si essent exhibitę, vel ostensæ.

Datum Romæ, Apud Sanctum Marcum, sub Annulo piscatoris, die vigesimo octauo Septembris, Millesimo Quingentesimò octuagesimo quinto. Pontificatus nostri anno primo.

ERECTIO

II.

ERECTIO ARCHICONFRATERNITATIS Cordigerorum in Ecclesia S. Francisci Assisien. cum Indulgentiarum Concesŝione, & facultate in vniuersi eiusdem ordinis Sancti Francisci Ecclesijs Cordigerorum Confraternitates erigendi, casq; dictæ Archiconfraternitati aggregandi, & Indulgentias eiusdem concedendi, & comunicandi.

Hanc eamdem erectionem confirmauit, ac ei aliàs indulgentias concesŝit, vt in sequenti Consti.

SIXTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. ¶ Ex supernæ dispositionis arbitrio, gregi Dominico prȩsidentes, inter curas multiplices, quæ ex Pastotalis officij ministerio oobis incumbunt, illam libenter amplectimur, per quam omnium Christifidelium, præsertim sub suaui Religionis iugo, & vexillo Altissimo famulantium, animarum salus cum diuini cultus incremento proueniar; ipsosque Christifideles, vt eorum vota ad id facilius concurrant, spiritualibus muneribus, indulgentiis videlicet, & peccatorum temissionibus, in apricum eis adducendo, iustos variis signis, & miraculis coruscantes, inuitamus, & confouemus, ac aliàs desuper disponimus, prout ad eorundem Christifidelium spiritualem deuotionem conspicimus in Domino salubriter expedite.

Cum itaque Beatus Franciscus, à quo Ordo dilectorum fratrum Minorum institutum fuit, quique inter cæteros in numerum Sanctorum cooptatos, signis, & miraculis maximè claruit, ita vixerit, vt penè omnes ad sui deuotionem, & imitationem pertraxerit, multique ex ipsis Christifidelibus, cordam similem ei, quȩ ipsȩ, dum in hoc sæculo versaretur, cinctus erat, hodie deferant; quinetiam plutes eius laudabile institutum amplexi, & sub suaui iugo Religionis ab eo institutæ, diuersique Sanctæ Romanæ Catholicæ Ecclesiæ Prælatis, etiam Cardinalatus honore fulgentibus, & poltea ad summi Apostolatus apicem euectis illustratȩ, militantes, tantumque virum imitati, in numerum eorundem Sanctorum relati fuerint.

Nos qui etiam à teoeris annis singularem deuotionis affectum erga ipsum Sanctum Franciscum, cuius corpus sub Altari maiori Ecclesiæ, domus Fratrum Ordinis Fratrũ Minorum Conuentualium nuncupatorum Assisiensis quæ inibi insignis, maximæque celebris, & diuersis priuilegiis decorata existit, requiescit sub habitu dicti ordinis sui incedentes gessimus, cupientes domum, & Ecclesiam huiusmodi amplius decorari, pietatisque, & Christianæ charitatis opera, vbique cum diuini cultus augmento, ac ad eiusdem Sancti Francisci honorem, & venerationem, animarumque salutem exerceri, fidelesque ipsos ad faciendum ea per quæ ad æternam beatitudinem valeant facilius peruenire, mediis opportunis excitare, infrascriptum Fratrem Clementem magistrũ Generalem, ac singulares personas Conuentus, domus prædictæ à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & inrerdicti, aliisque Ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine; quauis occasione, vel causu latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluenres, & absolutos fore censentes. Motuproptio, non ad alicuius nobis desuper oblarȩ petitionis instantiam, sed de nostra mera liberalitate, & certa scientia, in Ecclesia domus, & ad Altare huiusmodi, vnam Archiconfraternitatem vtriusque sexus

Christi

Christifidelium, qui Chordam per eiusdem Ordinis Fratres geri solitam, ex illorum deuotione deferant, ac illa cingantur, sub inuocatione eiusdem Sancti Francisci, Apostolica auctoritate, tenore præsentium, perpetuo erigimus, & instituimus.

Vt autem ipsa Archiconfraternitas Confratrum cordigerorum præfatæ cordæ, numero in dies magis ampliata decoretur, ipsique Confratres ad piorum operum exercitium propensiores reddantur, ac ad Ecclesiam, & altare huiusmodi deuotionis causa confluant, quo per hoc se maiora cœlestis gratię dona cognouerint adipisci; De Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi.

Omnibus, & singulis vtriusque sexus Christifidelibus, qui vere pœnitentes, & confessi, ac præfatam cordam, quæ prius a superioribus dicti Ordinis benedici debeat, ad reuerentiam, & memoriam eiusdem Sancti Francisci gerentes, sacraque Communione refecti, præfatam Archiconfraternitatem ingredientur, die prima illorum ingressus, ac in mortis ipsorum articulo, Nomen IESV, ore, vel corde inuocantibus, si etiam vere pœnitentes, & confessi fuerint, plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem.

Et insuper eidem Archiconfraternitati, illiusque Confratribus, omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, ac relaxationes Archiconfraternitati Confalonis Beatæ Mariæ Virginis in Ecclesia S. Luciæ de Vrbe institutæ, necnon prædicto Ordini, ac illius Fratribus, & personis, quandocunque, & per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam per nos concessas, quoad illas tantum, quæ hactenus reuocatæ non fuerunt, motu, & auctoritate, ac tenore similibus, etiam perpetuo concedimus, & elargimur, ac communicamus.

Postremo, dilecto filio Fratri Clementi Bontadosio nunc, & pro tempore existenti dicti Ordinis Generali Magistro Ordinis Fratrum Minorum Conuentualium nũcupatorum quascunque Confraternitates vtriusque sexus Christifidelium Chordigerorum huiusmodi in quibuscunque Ecclesiis, domorum, tam Minorum Conuentualium, quã Capuccinorum, & de Obseruantia nuncupatorum Fratrum, prædictorum in quibuscunque mundi partibus, & locis pro tempore erigendis, & instituendis, erigendi, & instituendi, illasque, postquàm erectæ, & institutæ fuerint, præfatę Archiconfraternitati per præsentes erectæ, & institutæ, cum omnibus, & singulis Indulgentiis, peccatorum remissionibus, & relaxationibus aggregandi, ac ipsas Indulgentias, illis, & earum Confratribus communicandi, pariterque concedendi, plenam, liberam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem damus, & concedimus, prout nos easdem omnes Confraternitates, ex nunc, prout ex tunc, postquam erectę, & institutæ fuerint, ipsi Archiconfraternitati per præsentes erectæ, & institutæ huiusmodi, aggregamus, prefatasque Indulgentias, illis, & earum Confratribus, communicamus, & concedimus.

Decernentes easdem præsentes literas, nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis, seu quopiam alio defectu, notari, impugnari, vel retractari, aut reuocari vllatenus posse, neque debere; sed semper, & in perpetuum, validas, & efficaces existere, suosque plenarios effectus sortiri debere.

Non obstantibus præmissis, ac Regula nostra, de indulgentiis ad instar non concedendis, ac aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cęterisque contrariis quibuscunque.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ absolutionis, erectionis, institutionis, concessionum, elargitionis communicationum, dationis, & decreti infringere, vel ei ausu, temerario contraire. Siquis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum.

Datum Romę, Apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo octuagesimo quinto, tertiodecimo Kalendas Decembris, Pontificatus Nostri Anno Primo.

H. Dat.

III.

CONFIRMATIO ERECTIONIS ARCHICONfraternitatis Chordigerorum, & Indulgentiarum ampliatio nec non facultatis ad Ministrum Generalem Minorum de Obseruantia, & Commissarium Generalem in sui ordinis Ecclesiis vbi Conuentualium Ecclesię non fuerint, vel dictæ confraternitates iam per eos erectæ non extiterint illas erigendi & aggregandi extensio.

SISTVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Diuinæ charitatis altitudo eminentissima, & summi amoris Seraphici inexhausta bonitas, quæ ab æterno, & ante mundi constitutionem in charitate perpetua dilexit nos, ac vt nos sibi obstringeret in funiculis Adæ, id est, naturæ gratiæ, & gloriæ ad se trahere voluit, videns Protoplasti culpa peccatorum funibus circumplexos, & ad se clamantes: Propitius esto sorti, & funiculo hæreditatis tuæ, nō modò nos vinctos suos non despexit, sed in fortitudine educendos de mendicitate, & ferro diiudicans in funiculis secundi Adæ (inquit) traham eos. Et vt insolubilius nosmet sibi vinciret, tenaciusque obstringeret filium suum Redemptorem nostrum (cuius diuina disponente gratia, meritis licet imparibus in sacrosancta Ecclesia vices gerimus) filiū Adæ factum quasi funiculum, diuinitate, anima, & carne contextum, ac de cœlis ad terras protensum iustitię cingulo, in omni vita sua ad lumbos præcinctum suamet solius interius charitate vinctum licet funibus impiorum, pro sua voluntate ligatum, vsque ad mortem crucis tradidit, & traxit, vt sic nobis victis, & in peccatorū funibus vinctis, fieret sapientia, iustitia, sanctificatio, & redemptio. Licet autem tantæ charitatis ardor inextinguibilis esse debuisset, refriguit tamen, vnde frigescente mundo, & in funiculis Euę (quæ sunt concupiscentia carnis, concupiscentia oculorum, & superbia vitæ) denuò constrictò ad denuò inflammanda corda nostra Pater misericordiarum, & luminum, famulum suum Beatum Franciscum misit, & in tam larga benedictione dulcedinis præuenit, vt non modò virtutum prærogatiuis, & meritis celebrem fecerit, sed & in carne ipsius Sacra Christi stigmata renouauerit, & mira Crucis mysteria ligamina, & paupertatē multiformiter in eo ad viuum demonstrauerit, adeò vt verè Christus Francisco inferre possit, Semitam meam, & funiculum meum inuestigasti. & omnes vias meas præuidisti. Vnde & factum est, vt meritis dicti Beati Francisci Sacrosancta mater Ecclesia fœtu nouæ prolis amplificata, ac multorum Sanctorum eius instituti meritis, virtutibus, exemplis, & miraculis aucta, necnon quamplurimis Episcopis, Archiepiscopis, Patriarchis, Cardinalibus, Regibus, & summis Pontificibus decorata, non possit ad eius deuotionis, & imitationis sectanda vestigia non esse propensa. Nos pariter, qui à teneris annis singularem erga eundem Beatum Franciscum (gloria nostra) semper gessimus deuotionis affectum, & in dies semper accreuit, & mire accrescit, & cuius cinguli, & amictus instituti, & ordinis pro Dei gratia, & nostra voluntate pro posse imitatores, alumni, & serui fuimus, ac fuisse gloriamur, considerantes populorum deuotionem, & propensionem erga tantum virum, & quo deuotionis affectu æmuletur, & passim anhelet, plebs omnis gestamen saltim funiculi eius, & quasi non cōtenta, quod tot, tantique vtriusque sexus Christifideles ad instituta trium ordinum ipsius ob deuotionem ad tantum patrem, relicto mundo transierint, totam velit in sancti Francisci imitatione, deuotione, & amore immergere. Iccircò cum pro aliquali repensione amoris nostri ergà tantum patrem, nuper ad ampliorem decorem insignis, & celebris Ec-

clesiæ

clesiæ Domus eiusdem sancti Francisci Assisien. ordinis Fratrum minorum Conuentualium nuncupatorum, in qua quidē Ecclesia sub illius Altari maiori corpus eiusdem sancti Francisci requiescit, ac diuini cultus, & piorum operum augmentum, ipsiusque sancti Francisci honorem, & venerationem ac animarum Christifidelium salutem, vnā Archiconfraternitatem vtriusque sexus Christifidelium, qui Chordam per fratres dicti ordinis gestari solitam ex illorum deuotione a superioribus eiusdem ordinis cinctam, & susceptam deferent, & illa cingentur sub eiusdem sancti Frācisci inuocatione, in ipsa Ecclesia, & ad dictum Altare Motu proprio erexerimus, & instituerimus, ac vt Confratres Chordigeri dictę Confraternitatis ad pia opera exercenda propensiores reddérentur, ac ad Ecclesiam, & Altare huiusmodi deuotionis causa confluerent. Eisdem vtriusque sexus Christifidelibus verè pœnitentibus, & confessis dictam Chordam, quæ prius a superioribus dicti ordinis benedici debeat, ad reuerentiam & memoriam eiusdem S. Francisci gerentibus, sactaque communione refectis, Archiconfraternitatem ipsam ingredientibus, prima die illorum ingressus, ac in mortis articulo ipsorum, nomen Iesu ore, vel corde inuocantibus, ac etiam verè pœnitentibus, & confessis, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem per alias nostras literas concesserimus: necnon dilecto filio Clementi Bontadosio, moderno, & pro tempore existenti dicti ordinis Ministro Generali, vt quascunque Confraternitates vtriusque sexus Christifidelium Chordigerorum huiusmodi, in quibuscunque Ecclesiis Domorum, ordinum fratrum, tàm Minorum Conuentualium, quàm de obseruantia, & Capuccinorum nuncupatorum vbicunque, & in quibuscunque mundi partibus erigere, & instituere, illasque postquàm erectæ fuerint præfatæ Archiconfraternitati, cū omnibus, & singulis Indulgentijs, & peccatorum remissionibus, ac relaxationibus aggregare, ipsasque Indulgentias Confratribus illarum communicare, & concedere valeret plenam, & omnimodam facultatem, & auctoritatem concesserimus, easdemque Confraternitates erigendas ex tunc prout ex ea die, & è contra dictæ Archiconfraternitati aggregauerimus, & Indulgentias huiusmodi Confratribus illarum communicauerimus, ac literas prædictas nullo vnquàm tempore de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, vel intentionis nostrę, seu quopiam alio defectu notari, impugnari, retractari, aut reuocari nullatenus posse, sed semper validas, & efficaces futuras, suosque effectus plenarios sortiri debere decreuerimus, & aliàs prout in dictis literis plenius continetur. Ne autem de pręmissorum validitate vllo vnquam tempore dubitari cōtingat, nostram denuò in præmissis auctoritatem interponere, ipsamque Archiconfraternitatis auctoritatem extendere, ac pium dictorum Confratrum Chordigerorum propositum amplius promouere, eosque spiritualibus muneribus, Indulgentiis videlicet, & peccatorum remissionibus prosequi, cupientes supplicationibus dicti Clementis hac in parte inclinati institutionem huiusmodi Apost. auctoritate præfata tenore pręsentium perpetuò approbauerimus, & confirmauerimus. Supplentes omnes, & singulos tam iuris, quàm facti defectus, si qui interuenerint in eisdem, Ipsam Archiconfraternitatem in Caput omnium Confraternitatum Chordigerorum huiusmodi vbilibet institutarum, & instituendarum etiam perpetuò auctoritate, & tenore præmissis erexerimus, & instituerimus, omnesque, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, & relaxationes Religioni, & ordini Fratrum Minorum huiusmodi per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos concessas, quoad eas duntaxat, quę hactenus non sunt reuocatæ, nec sub vllis reuocationibus comprehensæ, eiusdem auctoritate, & tenore similiter perpetuò approbauerimus, & confirmauerimus, ac illis perpetuæ, & inuiolabilis firmitatis robur adiecerimus, illasque Archiconfraternitati, & Confratribus Chordigerorum huiusmodi sub eisdem modo, & forma, quibus illæ Religioni, & fratribus præfatis concessæ fuerunt, dummodò, vt præfertur, non fuerint reuocatæ etiam perpetuò concesserimus, communicauerimus, & elargiti fuerimus. Necnon de Omnipotentis Dei misericordia, ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confisi, vtriusque sexus Confratribus Chordigerorum huiusmodi præter Indulgentias Religioni præfatæ concessas in mortis articulo, necnon quoties processionibus Archiconfraternitatis Chordigerorum huiusmodi singulis mensibus fieri solitis interfuerint, Eisdem quidem Confratribus, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem perpetuò concesserimus: Aliis verò non Con-

fratribus, qui processionibus huiusmodi interfuerint; Centum annos de iniunctis eis, vel aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis misericorditer in Domino relaxauerimus, ac præfatis Confratribus, qui aliis dictæ Archiconfraternitatis processionibus, aut dũ Beatæ Mariæ, vel quoduis aliud diuinum officium per ipsos Confratres Chordigeros recitabitur, interfuerint, ac quoties Sanctissimum Christi Corpus dum infirmis defertur, vel defunctum ad sepulturam associauerint, aut alicui miserabili personæ subuenerint, vel pacem inter inimicos composuerint, seu aliquod horum fecerint, toties centum dies de iniunctis eis, aut aliàs quomodolibet debitis pœnitentiis etiam misericorditer in Domino relaxauerimus; eisdemque Confratribus Chordigeris, vt indulgentias, & peccatorum remissiones præfatas, per modum suffragij pro fidelibus, qui in gratia Dei decesserint, consequi, & impertiri valeant concesserimus. Vt facilius his specialibus gratiis omnes Christifideles in diuersis orbis terræ partibus existentes gaudere possint, & dum copiosis eleemosynarum largitionibus fratres Minores de Obseruantia maximo deuotionis affectu quotidie alunt, ab eisdem spiritualia beneficia in signum gratitudinis recipere valeant; Supplicationibus dilecti filij Francisci à Tholosa Ministri Generalis fratrum Minorum de Obseruantia hac in parte inclinati, eidem Francisco à Tholosa, atque etiam Thomę de Massa Commissario Generali pro familia Cismontana, necnon pro tempore existentibus Generali, & Commissario generali eorundem fratrum Minorum de obseruantia concedimus facultatem, & auctoritatem, Ministro Generali, in toto ordine fratrum Minorum obseruantiæ; Commissario autem generali in illa familia, cuius fuerit, vbi non sunt eiusdem ordinis fratrum Minorum conuentualium Confraternitates iam erectę, vel eorundem Minorum Conuentualium Monasteria, instituendi Confraternitates Chordigerorum in omnibus, & singulis Cõuentibus fratrum suorum, & concedendi, & communicandi omnes, & singulas Indulgentias, peccatorum remissiones, & relaxationes, ac tandem omnes fauores, & gratias, quæ prædictæ Archiconfraternitati concessæ sunt, & in futurum concedentur; Volumusque, vt cordam ordinis Sancti Francisci, quam Confratres vtriusque sexus gestare debent, Superiores fratrum Minorum de obseruantia benedicant, intelligendo per superiores etiam Guardianos, atque Pręsidentes. Non obstantibus præmissis, ac nostra de Indulgentiis ad instar non concedendis, & quibusuis aliis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscunque. Præsentibus perpetuis futuris temporis valituris. Volumus autem, quòd præsentium transumptis manu alicuius Notarij subscriptis, & sigillo pro tempore existentis Ministri, vel Commissarij generalis ordinis fratrum Minorum de obseruantia huiusmodi, vel cuiusuis personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę, aut Canonici alicuius Cathedralis Ecclesiæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur vbique locorum, & gentium in iudicio, & extrà, quæ ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensę. Datum Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris. Die xxix. Augusti M. D. LXXXVII. Pontificatus Nostri Anno tertio.

Tho. Thom. Gualterutius.

CON-

IIII.

CONCESSIO ET DECLARATIO PRO FRATRIbus ordinis Minorum Sancti Francisci de Obseruantia vt libere & licite retinere valeant omnes Ecclesias, & conuentus quos vbique terrarum possident, dummodo ordinariorum consensum habeant quoad eos Conuentus dumtaxat quos possident a decem annis citra.

SIXTUS Papa V. Dilecte fili, salutem & Apostolicam benedictionem. ¶ Cum, sicut nobis nuper exposuisti, tu annis proxime lapsis pro iniuncto tibi Ministeriatus tui generalis Ordinis Fratrum Minorum de Obseruantia onere, omnes, & singulas prefati Ordinis Prouincias, tam in Italia, quàm extra eam existentes visitaueris, multasque domos, ecclesias, & loca Ordinis præfati, ab eorum Ministris, Custodibus, seu Guardianis, & fratribus retineri reperieris, absque eo quod ipsi Ministri, seu Guardiani, & fratres de aliquo ecclesiarum, & domorum ac locorum huiusmodi titulo, seu concessione à Sede Apostolica, vel aliàs legitimè habita & facta docere valeant, cùm dictæ concessiones aut non obtentæ, vel non expeditæ, seu dictarum domorum Ministrorum, Guardianorum, seu Custodum incuria, siue etiam ob bella, aut depopulationes, vel alios casus sinistros, aut aliàs deperditæ sint, quauis domus, & Ecclesiæ, ac loca prædicta, ab eorum Ministris, siue Guardianis, & fratribus bona fide, ac pacificè & quietè possideantur. Tuque nobis humiliter supplicasti, vt potiori pro dictorum Ministrorum, Custodum, siue Guardianorum & fratrum conscientiarum securitate, & cautela, tibi, dictisque Ministris, Custodibus, siue Guardianis, & fratribus in præmissis de aliquo opportuno nostro, & Sedis Apostolicæ remedio prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur pro nostri pastoralis officij munere, tuisque supplicationibus in hac parte inclinati, in præmissis opportunè prouidere, dictarumque domorum, & ecclesiarum, ac locorum qualitates, & quantitates, aliaque necessaria exprimenda hic pro plenè & sufficienter expressis habere volentes, teque ac dictos Ministros, Guardianos, seu Custodes & fratres à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existitis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, tibique ac cęteris Ministris, Custodibus, seu Guardianis & fratribus dicti Ordinis, nunc & pro tempore existentibus, vt quæcunque loca, domos & ecclesias, quæ vos in hanc vsque diem, in quibuscunque mūdi partibus, ac etiam in Insulis, & Regnis nouis Indiarum Occidentalium, & Orientalium, quomodolibet, ea videlicet, quæ à decem annis supra, quæ verò à decem annis citrà de consensu Ordinariorum possidetis, liberè, & licitè, ac vsque aliquo conscientiarum vestrarum scrupulo, aut censurarum, & pœnarum incursu, etiamsi de illorum concessionibus à Sede Apostolica, vel aliàs quomodolibet factis, ac fieri necessariis nullibi, vt præmittitur, appareat, perpetuò retinere & possidere, ac in eorum quieta, & pacifica possessione remanere, illamque in omnibus & per omnia, perinde ac si antequàm loca, domos, & ecclesiás huiusmodi, & eorum singula recepta fuissent, de illis recipiendis competens, & sufficiens facultas à Sede Apostolica, & locorum Ordinariis, in quorum ciuitatibus, & diœcesibus consistunt, obtenta fuissent, continuare valeatis, Apostolica auctoritate, præsentiū tenore concedimus: Necnon ecclesiis, domibus & locis prædictis, illorumque Ministris, Guardianis, seu Custodibus, & fratribus nunc, & pro tempore existentibus, vt omnibus & singulis priuilegiis, libertatibus, immunitatibus, exemptionibus, prærogа-

stolatus apicem, meritis licèt imparibus, diuina fauente clementia assumpti, domini mente recolimus, facere non possumus, quin eumdem Ordinem de obseruantia, propensiori charitate, & paterno affectu amplectamur, ac exinde pro suis sanctis studiis, honestisque laboribus, ac pro animarum salute, ab Apostolica Sede (cuius continuè pacem, & dignitatem, Ordo ipse de Obseruantia fortiter tutatus est) tàm spiritualia, quàm temporalia subsidia, ornamentaque acceperint, & accipient, quibus & sancta sua officia, ac vitam suam regularem facilius, atque expeditius exequi, & transigere possint, & cæteræ Religiosæ personæ, ordinesque alij exemplo ipsorum promptiores, alacrioresque ad sua officia persoluenda reddantur. Sanè pro parte dilectorum filiorum Francisci à Tholosa Ministri Generalis, & Thomæ de Massa Commissarij Generalis Cismontanæ familiæ prædicti Ordinis de Obseruantia, nobis nuper expositum fuit, quòd cum ex ipsius Sedis prouisione, ac benigna dignatione prouenire dignoscatur, vt Romanus Pontifex quandoque prædecessorum suorum Romanorum Pontificum gesta innouet, ac Apostolica auctoritate innouata, & restaurata muniat, & fulciat, & in pristinum statum reponat, ac reducat; necnon propterea nonnulli Rom. Pontifices prædecessores nostri, nonnullas gratias, concessiones, Indulgentias, peccatorum remissiones, absolutiones etiam plenarias, libertates, prerogatiuas, fauores, immunitates, exemptiones, declarationes, facultates, multaque alia priuilegia, & indulta, tam prædictis Fratrum Minorum, quam Sanctæ Claræ, ac Tertio de pœnitentia nuncupato Ordinibus, illorumque superioribus Fratribus, Monialibus, & sororibus, ac vtriusque sexus personis, & Monasteriis, domibus, Ecclesiis, & locis quibuscunque dictorum Ordinum, nunc, & pro tempore existentibus, in genere, vel in specie, etiam per modum communicationis, siue extensionis priuilegiorum aliis ordinibus, eorumque Domibus, & Ecclesiis, & vtriusque sexus personis ordinum Mendicantium, & non Mendicantium existen. concessorum, concesserunt, aut iam concessa confirmarunt, & approbarunt, prout in singulis concessionibus, declarationibus, & litteris eorundem prædecessorum expeditis plenius dicitur contineri. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, illa quæ sæpius Apostolica auctoritate prædicta munita existunt, maiorem obtineant roboris firmitatem, pro parte eorundem Francisci, & Thomæ nobis fuit humiliter supplicatum, vt prædictis Priuilegiis, immunitatibus, exemptionibus, libertatibus, fauoribus, conseruatoriis, declarationibus, facultatibus, dispensationibus, gratiis, concessionibus, Indulgentiis, & Indultis pro illorum obseruantia, nostræ approbationis robur adiicere, aliasque in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur, qui omnium votis, præsertim illis, qui sub suaui Religionis Iugo diuinis laudibus, & Christianæ Religionis augmento incumbentium personarum tranquillitati, & commoditati consulitur, libenter annuimus, eaque fauoribus prosequimur opportunis; huiusmodi supplicationibus inclinati, quæcunque præmissa, ac omnia, & singula alia Priuilegia, immunitates, exemptiones, libertates, prærogatiuas, fauores, conseruatorias, declarationes, facultates, dispensationes, gratias, concessiones, Indulgentias, & Indulta spiritualia, & temporalia, etiam per modum communicationis, & extensionis inter se, & cum aliis Ordinibus Mendicantibus, & non Mendicantibus eiusdem Fratrum Minorum regularis Obseruantiæ, & Sanctæ Claræ, & de Pœnitentia Tertio Ordinibus, etiam in congregatione, sub trium votorum substãtialium professione, & eorundem superiorum Ordinis Minorum regularis Obseruantiæ huiusmodi obedientia degentibus, ipsorumque superiorum Fratribus Monialibus, Sororibus, ac vtriusque sexus etiam singularibus personis, necnon Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & locis quibuscumque in genere, & in specie, etiam per solam signaturam, etiam viuæ vocis oraculo, vt præfertur, aut aliàs per eosdem Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac nos, & Sedem prædictam, sub quacumque forma, & expressione verborum concessa, ac etiam iteratis vicibus approbata, necnon omnibus & singulis in eis forsan contentis clausulis, decretis, & declarationibus quibuscunque, ac singulas desuper etiam pluribus vicibus confectas literas, & in eis contenta, & inde sequuta quæcunque illorum omnium tenores, & formas, datas, effectas, & decreta in illis apposita, ac si de verbo ad verbum insererentur præsentibus, & in his essent inserta, pro sufficienter expressis habentes, dicta auctoritate Apostolica, tenore præsentium, ex certa scientia in his omnibus, in quibus decretis Conc. Trid. non aduersentur, approbamus, & confirmamus, ac innouamus, perpetuamq; roboris firmitatem obtinere, & firmiter obseruari, necnõ ordinibus fratrum

Minorum

Minorum regularis obseruantiæ, & S. Claræ, ac Tertio de Pœnitentia nuncupato, etiam in Congregatione sub obedientia fratrum Minorum de Obseruãtia huiusmodi degen. Superioribus, Fratribus, Monialibus etiam Tertiariis nuncupatis, Sororibus, personis, Monasteriis, Domibus, Ecclesiis, & locis prædictis, etiam per modum communicationis, & extensionis huiusmodi suffragari, illisque frui, vti, & gaudere, quando, & quoties opus fuerit, posse & debere in iudicio & extra, ac etiam in foro conscientiæ, in omnibus & per omnia, ac si specialiter, & expressè, eisdem fratrum Minorum, ac Sanctæ Claræ, & Tertio de Pœnitentia ordinibus per nos concessa fuissent, decernimus: Supplentes omnes & singulos Iuris, & facti, ac solemnitatum, etiam de iuris necessitate, aut alias quomodolibet requisitarum, forsan omissarum, & alios quoscunque defectus, si qui forsan interuenerint in eisdem. Quocirca venerabilibus fratribus Calagurritan. & Ecodien. Episcopis, ac dilecto filio causarum Curię Cameræ Apostolicæ Generali Auditori, per easdem præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios faciant auctoritate nostra præsentes litteras, & in eis contenta quęcunque plenum eorum effectum sortiri, illisque omnes, quos concernunt, pacificè frui, & gaudere: non permittentes quemquam desuper contra præsentium tenorem, sub quouis prætextu, & causa, etiam defectu intentionis nostræ, per quoscunque quomodolibet indebitè molestari, quinimo quicquid in contrarium attentari, vel fieri continget, omnia semper in pristinum reponi; Contradictores quoslibet, & rebelles, etiam per quascunque, de quibus eis videbitur, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, & alia opportuna iuris & facti remedia, appellatione quacunque postposita, compescendo, ac legitimis super his habendis seruatis processibus, etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis. Sicque per quoscunque Iudices, & Commissarios, ac Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, necnon Sacri Palatij Apostolici causarum Auditores, sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & diffiniri debere. Non obstantibus præmissis, ac pię memoriæ Bonifacij Papæ Octaui etiam prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali de duabus dietis æditis, dummodo vltra tres dietas aliquis præsentium vigore ad iudicium non trahatur, aliisque Apostolicis constitutionibus, ac Prouincialibus, & Capitularibus statutis, & consuetudinibus, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, priuilegiis quoque, indultis, & litteris Apostolicis, etiam in forma Breuis, per quoscunque Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos, & sedem prædictam, etiam Motu proprio, ac scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusuis irritatiuis, annullatiuis, cassatiuis, etiã priuilegiorum eorum renouatiuis, restrictiuis, reseruatiuis, exceptiuis, restitutiuis, declaratiuis, mentis attestatiuis, ac derogatoriarum derogatoriis, aliisque efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis, quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorũque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio h[illegible] nda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, etiam quòd in eis caueatur expressè, quòd illis nullatenus, aut non nisi sub certis modo, & forma derogari possit, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata, inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes: Motu, scientia, & auctoritate similibus derogamus. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas, non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, cæterisque contrariis quibuscumque. Verùm quia difficile foret præsentes litteras, ad singula quæque loca, in quibus fortè opus esset, deferri, volumus, & pariter Apostolica auctoritate decernimus, quòd illarum transumptis manu alicuius ex Secretariis cuiusuis prædictorũ Prælatorum Generalium, & suorum successorum, aut Notarij publici subscriptis, & sigillo officij alterius eorundem, aut alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu Curię Ecclesiasticæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensę. Dat. Romæ apud S. Marcum sub annulo piscatoris, die 3. Octobr. 1587. Pontificatus nostri anno tertio.

Tho. Thom. Gualterutius.

DECRETA SACRAE REGVLARIVM CONGREGATIONIS.

Die x. Octobris MDLXXXVI. Pro fratribus Ordinis Mendicantium.

LECTO in sacra Congregatione Regularium memoriali oblato nomine totius familiæ Fratrum Mendicantium quarumcunque Prouinciarum pro Fratribus Ordinis Mendicantium conquerentium, qualiter contra formam suorum priuilegiorum, sacrorum Canonum, Concilij Tridentini & ordinationum Apostolicarum in quam pluribus ab ordinariis locorum grauantur, prout eiusdem memorialis series continebat. Illustrissimi Domini Cardinales, his maturè consideratis, statuerunt, & decreuerunt, infra ab eisdem locorum ordinariis perpetuò, & inuiolabiliter obseruari debere.

Primò, Quòd circa secularium confessiones ab ipsis Fratribus Mendicantibus audien. seruetur decisio Congregationum Sacri Concilij, & Episcoporum: corripianturque ordinarij, qui in articulo mortis id fieri prohibent, vel in licentiis concessis, id excipiunt.

Secundò, Fratres Mendicantes nullatenus à quæstuatione, quæ de licentia suorum Superiorum fit, & in dies fieri continget, prohibeantur.

Tertiò, Ordinarij in cognitionibus causarum Fratrum Mendicantium, tam ciuilium, quàm criminalium minimè sese ingerant, pariter nec in visitatione eorundem Fratrum, vel Ecclesiarum suarum, nisi quatenus eis per Concilij Tridentini Decreta conceditur.

Quartò, Ordinarij non impediant Fratres pulsare Campanas ad Matutinum, ad Horas, & ad Missam antequam pulsetur campana maioris Ecclesiæ, præterquam in die Sabbati Sancti.

Quintò, Quo autem ad quartam funeralium seruetur Decretum Concil. Trid.

Frater Michael Bonellus Card. Alex.

Georg. Palearius Secret.

Sessio. XXIII. Cap. XV.

CONgregatio Concilij censuit Regulares ad audiendas in Ciuitate, & Diœcesi Sæcularium confessiones semel ab Episcopo præuio examine approbatos, iterùm ab eodem Episcopo non esse examinandos: Cæterum à successore posse vtiq; examinari iuxta constitutionem Sanctæ mem. Pij V. datam viij. Id. Aug. Pontificatus anno vj. quæ à fel. rec. Greg. xiij. non est reuocata per reductionem priuilegiorum Regularium ad terminos Concilij Trid.

A. Card. Caraffa.

GREGORIVS XIIII.

Nicolaus ex patre Francisco ex nobilissima familia Sfrondata Cremonensis oriundus, a Iulio iij. Episcopus Cremonensis creatur, deinde a Paulo iiij. in Illustrissimorum Cardinalium numerum relatus demum Vrbano vij. successit: & in vigilia Sancti Nicolai sui natalitij nominis, ad summi Pontificatus apicem assumptus est die v. Decembris 1590. die vero 8. in festo Conceptionis Gloriosissimæ Virginis Mariæ de More coronatus fuit. Obiit die 1 Octobris 1591. Et in Cappella Gregoriana sepultus est.

I.

MODERATIO CONSTITVTIONVM SIXTI V. contra illegitimos Regularium.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpet. rei mem. Circumspecta Romani Pontificis prouidentia ea, quæ rationabilibus causis auctoritate Apostolica sancita fuerunt, ipsa rerum experientia suadente, ex aliis interdum non minus iustis causis moderatur, & immutat, prout in domino conspicit salubriter expedire. Sanè licet aliàs felicis recordationis Sixtus Papa Quintus Prædecessor noster, nonnulla circa qualitates modum, & formam admittendi Religiosos ad quoscunque Ordines salubriter statuerit, prout in duabus desuper, prima videlicet sub datum sexto Calendas Decembris, Anno tertio, & altera sub datum Duodecimo Calendas Nouembris, Anno quarto sui Pontificatus editis Constitutionibus latius continetur. Quia tamen vsu comprobatum est, multa inuenta fuisse impedimenta, propter quæ ea quæ in præmissis statuta fuerunt, executioni mandari minimè poterunt. Vnde quamplures literis, & pietate insignes viri à sancto proposito regularem deducendi vitam abducti, ac impediti, atque etiam alii diu cum maxima eorum laude in Religione versati ab illius dignitatibus, honoribus, prælaturis cum non modico Religionis, & ordinum huiusmodi detrimento repulsi, & inhabiles penitus redditi fuerint. Nos igitur ea quæ docuit experientia salubriter fuisse constituta confirmare: quæ verò moderatione aliqua indigere moderari volentes, ac dictarum Constitutionum. & inde sequutorum quorumcunque tenores etiam veriores præsentibus, pro expressis habentes; Habita cum Venerabilibus fratribus nostris, Sanctæ Romanæ Ecclesię Cardinalibus, super negotiis, & consultationibus Regularium deputatis, matura deliberatione, de eorundem consilio prædictas Constitutiones in ea parte quâ cauetur, ne illegitimi ex certo inibi expresso damnato thoro, vel complexu ad quamcunque Religionem, neque ad habitum, aut professionem regulares, sed tantum ad habitum Conuersorum, aut famulorum in Monasteriis, aliisque locis regularibus seruientium admittantur, etsi post dictam Constitutionem professionem emitterent, voluit illam nullius esse momenti. Et in altera parte, in qua illegitimè genitos, etiã ante ipsas Constitutiones professos vigore priuilegiorum aut indultorum Apostolicorum cuiuis ordini Religioni, Monasterio aut Congregationi, eorumve Superioribus in genere, vel in specie concessorum, etiam ipsi per ingressum Religionis, vel per eosdẽ Superiores legitimatos, seu ad gradus honores, & dignitates habilitatos seu integratos, ab honoribus, gradibus, & dignitatibus quibuscunque, tam antiquis quàm aliis

priuilegiis,

priuilegiis, literis Apostolicis, indultis, aut declarationibus, non obstantibus excludi, ac dispensationes quascunque, aut legitimationes non suffragari, neque in futurum cum his nisi a Sede Apostolica, Priuilegiis quibuscunque non obstantibus dispensare posse voluit; auctoritate Apostolica tenore præsentium ad terminos iuris reducimus, & moderamur, ac omnes dispensationes, & habilitationes vigore priuilegiorum, aut indultorum Apostolicorum cuiuis Ordini Religioni Monasterio, aut Congregationi, eorumve Superioribus in genere, vel in specie, vt præfertur, concessorum, quæ tempore Constitutionum huiusmodi vsu recepta, & non. sub vllis aliis reuocationibus comprehensa erunt per quoscunque eorum superiores factas, in pristinum statum, & validitatem, in quibus ante ipsas Constitutiones existebant, restituimus, & reintegramus. Volentes iisdem Constitutionibus non obstantibus, eos, qui quouis modo illegitimi procreati fuerint ad habitum, & professionem regulares admitti posse quemadmodum admitti poterant si supradictæ Constitutiones editæ non fuissent. Ita tamen, vt cum de recipiendis quomodocunque illegitimè natis, ad habitum, & professionem Ordinum quorumcunque agetur, ij ad quos huiusmodi, receptio spectat, præter alia, de quibus ex dictarũ Constitutionum præcepto circa quoscunque etiam legitimos disquirere debẽt, diligenter eorum vitam & mores inquirant, & ita demum recipiant, si tamen bonam indolem, & virtutis specimen præseferant, ac tot eis merita suffragentur, vt Natalium suppleant defectum, eorumque receptis Religionis commodo, & vtilitati profutura videatur. Et super hoc ipso ij ad quos, vt dictum est, pertinet huiusmodi receptio matura deliberatione habita ita censuerint, & iudicauerint, dummodo tamen filius illegitimus in Religione, in qua pater, siue ante, siue post natiuitatem dicti filij professus fuerit, ipso patre viuente non admittatur, quod expressè prohibemus. Volumus quoque, ac statuimus licere generali, aut Prouinciali singulorum Ordinum, aut Congregationum, aut Hospitalium, ad quos dicta dispensatio spectat iuxta tenorem priuilegiorum, & indultorum Apostolicorum eis concessorum, quæ dummodo vsu recepta, nec aliàs sub vllis reuocationibus comprehensa fuit vt præfertur, in hac parte reualidamus cum illegitimis, quos aliàs dictus Generalis, aut Prouincialis cum Generali Prouinciali, seu intermedio Capitulo, & non aliàs suffragantibus meritis dignos iudicauerint, ad honores, gradus, & dignitates obtinendas dispensare, ac dispensationes huiusmodi pro tempore ita factas, & inde sequuta quæcunque, vt antea valere & tenere, perinde, ac si supradictæ Constitutiones non emanassent. Cæterùm cum acceperimus, nonnullarum Religionum, & Ordinum, præsertim Monachalium Monasteria ita instituta esse, vt in eis perpetua quędam filiatio constituatur. Ideoque receptio nouitiorum in vnoquoque Monasterio ad superiorem Prælatum, & Capitulum eiusdem Monasterij tantùm pertineat, quæ etiam Monasteria, vt plurimum inter se longè distant, nec Generalia, Prouincialia, aut intermedia Capitula, nisi raro celebrare solent. Ideò statuimus, vt Superiores illorum Monasteriorum de consensu sui Capituli præhabita simul cum his, de quibus in vnaquaque Religione, aut Monasterio iuxta eius Constitutiones recipiẽdus interrogari solet, aliqua informatione super his, quę in dictis Constitutionibus continentur, ad receptionem huiusmodi procedere valeant, dum tamen antequam ad professionem admittatur, plenaria, & eo modo, prout in dictis Constitutionibus habetur, inquisitio fiat, quæ postea ab his, a quibus in prædictis Monasteriis examinari solent, diligenter examinetur, & approbetur, & demum omnia in dicto Capitulo coram Superiore referantur. Volentes, quòd Superiores prędicti cùm eorum Capitulo, aut vbi consuetudo non fuerit celebrandi Capitula cum tribus aut quatuor, ad id in generali Congregatione per vota secreta deputatis, seruatis eorum regularibus institutis, ac supradictis omnibus eandem in recipiendis nouitiis habeant auctoritatem, quę per dictas Constitutiones Prouincialibus Capitulis est attributa. Decernentes sic, & non aliter per quoscunque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam eiusdem Romanæ Curiæ Cardinales, & causarum Palatij Apostolici Auditores sublata eis, & eorum cuilibet quavis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate vbique, iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque, & inane, quicquid secus super his a quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac quibusuis aliis Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis quibuscunque. Volumus autem, quòd præsentium transumptis, etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius Prælati,

 vel per-

vel personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ eisdem præsentibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrę reductionis, moderationis, restitutionis, reintegrationis, prohibitionis, reualidationis, statutorum, voluntatum & decreti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo nonagesimo, Idus Martij, Pontificatus Nostri anno primo.

L. Dat.

M. Vestrius Barbianus.

A. De Alexiis.

II.

CONSTITVTIO MODERATIONIS BVLLÆ fel. rec. Sixti V. contra Abortum quouis modo procurantes.

GREGORIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei mem. ¶ Sedes Apostolica pia mater assiduè sentiens ponderis sibi incumbentis in procuranda salute animarum, pretioso Christi Domini sanguine redemptarum, grauitatem, & magnitudinem, in re tanti momenti, vt par est, magis in dies solicita, eundemque optimum finem semper ante oculos propositum habens, nihil vnquam intentatum prætermittit eorum, quæ ad fidelium animas in viam salutis dirigendas iudicat pertinere. Quare nemini mirum videri debet, si interdum quidem contumacium fidelium audaciam pœnarum seueritate deterret, Rursus eisdem, si ad cor redire velint, & peccati veniam humiliter exposcere, maternum aperit sinum, viamque ad pœnitentiam eis sternit faciliorem, ac mansuetudine congrua rigorem temperat, prout in Domino conspicit salubriter expedire. Dudum siquidem fel. rec. Sixtus Papa V. prædecessor noster, iustitiæ zelo accensus, contra procurantes abortum fœtus, tam animati, quàm inanimis, eiusque grauissimi sceleris participes, & adiutores, necnon contra eos, qui mulierum fœcunditatem impedirent, & sterilitatis potiones, seu venena præberent, constitutionem edidit, sub dat. iiij. kal. Nouembris, Pontificatus sui Anno tertio, per quam vltra diuersas spirituales, & temporales pœnas, etiam inter alia excommunicationis sententiam contra eos promulgauit, sibique & successoribus suis tantùm absoluendi facultatem reseruauit, prout in eadem constitutione plenius continetur. Cum igitur postmodum experientia docuerit, ex remedio huiusmodi non eam, quæ sperabatur, vtilitatem, & fructum prouenisse, verum potius multis Sathanæ malitia ad peccandum inductis, difficiliori ob soli Sedi Apostolicæ reseruatam absoluendi facultatem, redditò ad pœnitentiam aditu, eos à nefarijs huiusmodi flagitijs perpetrandis, non solùm non retraxisse, sed etiam plurimorum sacrilegiorum, grauissimorumque peccatorum, & scelerum occasionem dedisse: Nos propterea animaduertentes gladium Ecclesiasticæ disciplinæ, præsertim quoad censuras, & pœnas spirituales ita exercendum esse, vt ad medicinam tendat, non ad perniciem animarum, æternumque Pastorem, cuius vices in Terris gerimus, quantum (diuina eius gratia adiutrice) possumus, imitari volentes, qui venit animas hominum saluare, non perdere, nemini que quantumcunque grauiter, & enormiter deliquerit, viam salutis præclusit, quin potius ad eam assequendam copiosè remedia adhibuit, ac nobis reliquit; & simul vti-

stus cen-

ktus censentes, vbi nec de homicidio, nec de animato fœtu agitur, pœnas non imponere duriores iis, quæ per sacros Canones, & leges prophanas sunt inflictę. Habita super hoc cum Venerabilibus fratribus nostris Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinalibus super negociis, & consultationibus Episcoporum, deputatis matura deliberatione, de eorum consilio, constitutionem prædictam sic duximus moderandam, vt à peccato, & excommunicatione contra personas ibi expressas lata, tàm quoad eos, qui hactenus deliquerunt, quàm quoad illos, qui post nostram constitutionem in eisdem casibus deliquerint, quilibet præsbyter, tam sæcularis, quàm cuiusuis ordinis regularis ad Christifidelium confessiones audiendas, & ad hos casus specialiter per loci Ordinarium deputatus, plenam, & liberam in foro conscientiæ tantùm absoluendi habeat facultatem eandem prorsus, quam idem Sixtus prædecessor sibi, ac suis successoribus reseruauit. Quo verò ad pœnas procurantium abortum fœtus inanimis, aut exhibentium mulieribus, vel sumentium venena sterilitatis, aut quocumque modo auxilium, vel consilium eis dantium, in prædicta constitutione contentas, constitutionem præfatam in ea parte, vbi de his agit, ad terminos iuris communis, ac sacrorum Canonum, & Concilij Tridentini dispositionem, auctoritate Apostolica tenore præsentium, tam quoad præterita, quàm quoad futura, perpetuò reducimus, perinde ac si eadem constitutio in huiusmodi parte nunquam emanasset. Non obstantibus eadem prædecessoris nostri constitutione, quam quoad reliqua omnia, pręter contenta in hac nostra constitutione in suo robore omnino permanęre volumus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, vt præsentium transumptis, Notarij publici manu subscriptis, & sigillo Prælati Ecclesiastici munitis eadem prorsus fides habeatur in iudicio, & extra illud, quæ eisdem originalibus haberetur exhibitis vel ostensis.

Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrarum moderationis, reductionis, & voluntatum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo primo, primo Kal. Iunij, Pontificatus Nostri Anno primo.

L. Dat.

M. Vestrius Barbianus.

A. de Alexijs.

SANCTIS.

CLEMENS PAPA VIII.

HIPPOLITVS ex nobili Florentina Familia Aldobrandina natus, ob singularem eius vtriusque Iuris scientiam ac in rebus gerendis prudentiam, & vitæ integritatem Auditor Rotæ, deinde Datarius Sixti V. effectus, ab eodem Sixto Cardinalis creatus Apostolicæ Legationis munere ab eo sibi iniuncto apud Regem Poloniæ functus est, inde reuersus mortuo Gregorio XIIII. vnanimi Illustrissimorum Cardinalium consensu ad summi Pontificatus apicem assumptus fuit die 30. Ianuarij 1592. Beatum Iacintum Polonum Ordinis Prędicatorum vitæ sanctitatis & miraculis Illustrem Sanctum esse, ac Sanctorum Cathalogo adscribendum esse solemniter definiuit, necnon ab omnibus Christi fidelibus colendum mandauit die 17. Aprilis 1594. & ad maiora ob Dei gloriam, necnon Sanctę Ecclesiæ vtilitatem, ac fidelium salutem quotidie anhelat, quem Deus eidem Ecclesiæ suæ Diu incolumen seruare dignetur.

I.

CONSTITVTIO SVPER EXECVTIONE Decreti Concilij Trident. sess. 25. cap. 14. contra regulares non subditos Episcopo, intra Claustra degentes, & extra ea ita notorie delinquentes, vt populo scandalo sint, ac contra eorum superiores illos punire negligentes, aut impunitos ad alia suorum ordinum loci transmittentes, vel transmissos ad locum, in quo deliquerint non reuocantes.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei mem ¶ Suscepti muneris ratio postulat, vt ea, quæ in sacro Tridentino Concilio prouidè constituta sunt, ab ijs, ad quos spectat, inuiolatè obseruari curemus. Maturo sanè consilio ipsius concilij decreto prouisum est, vt quicumque regularis non subditus Episcopo, intra claustra degens, extra ea ita notoriè deliquerit, vt populo scandalo sit, Episcopo instãte, à suo superiore intra tempus ab Episcopo præfigendum, seuerè puniatur, & superior de punitione Episcopum certiorem faciat,

faciat, sin minus, ipse à suo item superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit. Verùm quia experientia compertum est, interdum in huiusmodi decreti executione nimis remissè procedi, cùm enim Episcopus instat, aliquem regularẽ, eo, quo supradictum est, modo, delinquentem, à suo superiore puniri, sæpe fit, vt superior regularem delinquentem ad alia suorum ordinum loca, extra Episcopi diœcesim, ex industria impunitum transmittat, atque etiam ipse aliquando ad alias prouincias se conferat, nec vlteriùs super delinquentis excessibus inquirat, & de eius punitione Episcoporum certiorem reddat: Vnde nec regularis delinquens tunc ab Episcopo puniri potest, cùm extra ipsius diœcesim existat, nec superior, qui delinquentem corrigere negligit, officio priuatur: Nos pro pastorali nostra solicitudine, præfati decreti executioni, quantum cum Domino possumus, fauere, & præmissis malis (vt par est) opportuno aliquo remedio occurrere volentes, de Venerabilium Fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium prædicti concilij interpretum sententia; Motu proprio, & ex certa scientia nostris, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, hac nostra perpetuò valitura constitutione, omnibus, & singulis cuiuscumque ordinis, & instituti regularium, etiam mendicantium superioribus, in virtute sanctæ obedientiæ, & sub indignationis nostræ, ac priuationis dignitatum, & officiorum per eos obtentorum, eo ipso incurrendis pœnis, præcipimus, & mandamus, vt iuxta prædictum decretum, quilibet ipsorum, regularem non subditum Episcopo, intra claustra degentem, & extra ea ita notoriè delinquentem, vt populo scandalo sit, Episcopo instante, intra tempus ab Episcopo præfigendum, seuerè puniat, ac de punitione Episcopum certiorem faciat, & aliàs decretum ipsum in omnibus, & per omnia exequatur. Cæterùm si superior in regularem delinquentem non animaduerterit, quinimo si illum impunitum ad alia suorum ordinum loca, extra Episcopi diœcesim, vt præfertur, transmiserit, volumus, & simili motu, atque auctoritate decernimus, vt superior instante Episcopo, intra terminum ab Episcopo præfigendum, & sub eisdem indignationis nostræ, ac priuationis dignitatum & officiorum obtentorum, necnon & sub inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinen. ac vlterius priuationis actiuæ, & passiuæ vocis ad quas à nemine præterquam à nobis, & à Romano Pontifice pro tempore existenti restitui possit, ipso facto similiter incurrendis pœnis, ipsum regularem delinquentem à loco, ad quem transmissus fuit, reuocare, & in quo deliquit constituere, seu sistere teneatur. Quod si hoc etiam facere prætermiserit, per præsentes similiter statuimus, vt Ordinarium loci, ad quem regularis delinquens transmissus fuerit, super præmissis ab ipso Ordinario loci, in quo deliquit similiter requisitus, vel aliàs de illius delicto informatus, vt præfertur, tanquam Sedis Apostolicæ delegatus, prædictum concilij decretum omnino exequi, & in regularem delinquentem seuerè animaduertere possit, & debeat. Decernentes sic, & non aliter per quoscunque Iudices, & Commissarios quauis auctoritate fungentes, etiam eiusdem Romanæ Ecclesiæ Cardinales, & causarum Palatij Apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque & inane quicquid secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus quibusuis eorundem ordinum, vel institutorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica; vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegiis quoque indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & approbatis, cæterisque contrariis quibuscumque. Vt autem præsentes literæ omnibus supradictis innotescant, mandamus illas ad valuas Ecclesiæ S. Ioannis Lateranensis & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, ac in acie Campi Floræ affigi, & publicari: volumusque post quindecim dies, eos, qui in Vrbe sũt, qui verò extra eam & citra montes, intra quatuor, qui demum vltra montes erunt, intra octo menses, à die publicationis huiusmodi computandos, perinde afficere, & arctare, ac si eorum vnicuique personaliter intimatæ fuissent, ac earundem præsentium literarum exemplis, etiam impressis, manu notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiastica dignitate constitutæ obsignatis, eandem fidem in iudicio, & extra illud haberi, quæ ipsis præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum præcepti, mandati, voluntatis, decreti, & statuti infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli

Apostolorum

Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo nonagesimo quinto, septimo Kal. Martij. Pontificatus Nostri Anno quinto.

L. Card. Prodat.

M. Vestrius Barbianus.

A. de Alexiis.

Registrata apud Marcellum Secretarium.

Anno à Natiuitate Domini, Millesimo quingentesimo nonagesimo sexto, Indictione nona, die verò decima octaua Martij, Pontificatus Sanctiss. in Christo Patris D. N. D. Clementis diuina prouidentia Papæ VIII. Anno eius quinto. Retroscriptæ literę Apostolicę, affixæ & publicatæ fuerunt ad Valuas Basilicæ S. Ioann. Lateranensis & Principis Apostolorum de Vrbe ac in acie Campi Floræ, per nos Iosephum spadam, & Ludouicum Massarutium Sanctiss. D. N. Papæ Cursores.

Gabriel Sauarellus Magister Cursorum.

II.

MODERATIO BVLLÆ FEL. REC. SIXTI Papę V. contra Clericos malè promotos, ac in Episcopos in ordinum collatione peccantes.

Sed quoniam prędicta bulla Sixti V. reducta est ad terminos Sacrorum Canonum ac constitutionis Pij Papæ II. ideo infra ponitur.

CLEMENS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuā rei memoriam. ¶ Romanum Pontificem decet, ea, quæ ob iustas causas interdū statuta sunt, cùm ipsa rerum experientia suadet, moderari, & immutare, prout in Domino salubriter conspicit expedire. Aliàs sanè emanarunt literę fel. rec. Sixti Papę V. Prædecessoris nostri contra Clericos malè promotos, ac in Episcopos in ordinum collatione peccantes, tenoris infrascripti videlicet. SIXTVS Episcopus Seruus Seruorum Dei. Ad perpetuam rei memoriam. Sanctum, & salutare sacri ordinis Sacramentum ab ipso Domino, & Saluatore nostro Iesu Christo institutum, beatisque Apostolis, & eorum legitimis successoribus singulari diuinę bonitatis munere traditum, ita ad Dei Omnipotentis gloriam salutemque animarum sanctè, ac religiosè administrari decet, vt quæ vel ex typo & figura veteris legis, vel aliàs ex multa sanctorum Patrum Prouidentia, circa ordinadorum natales, ætatem, vitæ ac morum probitatem, sanctitatem, scientiam, & alias qualitates in sacris ordinationibus requisitas per sacros Canones, vel Apostolicas Constitutiones, aut generalium Conciliorum decreta, salubriter statuta fuerunt, ea inuiolatè obseruentur. Nam si in veteri testamento tam multa de integritate & munditia Sacerdotum & ministrorum Altaris, deque eorum præstantia & dignitate legimus, de quibus dixit Dominus per Malachiam Prophetam, Labia Sacerdotis custodient scientiam, & legem requirent ex ore eius, quia Angelus Domini exercituum est: certè multo maior ratio & diligentia adhibenda erit in promouendis tam inferiorum graduum Clericis, quàm etiam presbyteris, qui ad consummationem Sanctorum in opus ministerij, in ædificationem Corporis Christi constituuntur, prout de his ipsis & diuino verbo, & Beatorum Apostolorum præceptis, ac simul San-

mal Sanctorum Patrum statutis sæpissimè traditum est. Quare nos pro ea, quæ nobis à Domino iniuncta est cunctarum Ecclesiarum cura & solicitudine, ipsos Pastores & Præsules Ecclesiarum, quorum proprium munus est personas idoneas Clericali militiæ ascribere, & ad minores, maioresque ordines rite promouere, auctoritate nostra duximus admonendos, vt in exequendo hac in parte suo Pastorali officio attentiùs posthac inuigilent, canonicas sanctiones, vt par est, obseruent, ac vt nemini detur offensionis occasio, neue eorum ministerium vituperetur, studeant vitare ea omnia scandala & absurda, quę ex vitiosa & minus canonica Clericorum ordinatione cernimus cum magno animi nostri dolore frequentius exoriri.

Cùm enim multi, etiam interdum inhabiles & indigni, non vocati sancta Dei vocatione, sed potius Satanæ dolis decepti, prætextu deuotionis & pietatis, rem quidem sacram & diuinum munus, intempestiuè tamen & inordinate, affectantes, seu temporale aliquod commodum, aut lucrum sibi proponentes, vel nimia simplicitate & imperitia, malitiave aut fraude ad suscipiendum Clericalem characterem, aliosque ordines, ante ætatem legitimam, vel à non suo Episcopo, aut non præuio debito examine & approbatione, siuè aliàs minus ritè, vel etiam temere se ingerant; Debent sanè Episcopi paterna charitate & prudentia eorum saluti, qui sæpe nesciunt quid petant, melius etiam, quàm ipsimet postulant, & salubriùs consulere, nec tam quid flagitent, quàm quid expediat considerare; summa verò diligentia prouidere, tum in alienæ diœcesis subditis ordinandis; ne quemquam promoueant sine eorum Ordinarij literis dimissoriis, tum in recognoscendis ipsis literis, ne falsò, aut ab aliquo, qui auctoritatem illas concedendi non habeat, confectę sint, tùm denique in examinandis natalibus, ætate, vita, moribus, scientia, idoneitate, titulo, & reliquis qualitatibus, ne quid in suæ vel alienæ diœcesis personis ad Clericalem honorem, & Ecclesiasticos ordines promouendis desideretur eorum, quæ ex præscripto sacrorum Canonum requiruntur.

Vt igitur Pręsules Ecclesiarum intelligant, si in re tam graui & tanti momenti culpa, aut negligentia peccauerint, se non modò in tremendo Dei iudicio, verùm in hoc quoque sæculo Rom. Pontifici suæ villicationis rationem fore reddituros; Pręsenti Constitutione perpetuò statuimus, & ordinamus, vt si in posterum Antistes aliquis Episcopali, Archiepiscopali, Primitiali, vel etiam Patriarchali dignitate præfulgens: aut Abbas ad primam tonsuram minoresque ordines suis subditis conferendos à Sede Apostolica auctoritatem habens, quemcunque sæcularem, vel cuiusuis ordinis, aut militiæ regularem, ex aliquo crimine, vitio, aut defectu, seu aliàs inhabilem, vel irregularem existentem, vel extra tempora à iure statuta, vel absque veris dimissoriis sui Ordinarij literis, aut per saltum, vel furtinè, aut quo ad sæculares sine titulo sufficientis beneficij, vel patrimonij, aut ante ætatem per sacri generalis Tridentini Concilij decreta primæ tõsuræ; aut cuique ordini pręscriptam, aut non seruatis temporum interstitiis, ita vt aliquis vnico die, seu continuatis diebus, ad plures ordines sacros, vel post vnum ordinem susceptum sine causa rationabili antequam tempus ab eodem Conc. Trident. præfixum elabatur, ad alium ordinem promoueatur, sine dispensatione, aut indulto Apostolico, Clericali charactere non legitimè insigniuerit; aut ad ordines minores, vel sacros, vt præfertur, vel aliàs malè promouerit, siue id scienter, siue ignoranter fecerit, nisi debita diligentia adhibita iustus error, & probabilis facti ignorantia eum excuset, vt, in quo deliquit, in eo puniatur, à collatione quorumcunque ordinum atque adeò ipsius tonsuræ, & ab executione omnium munerum Pontificalium eo ipso suspensus, & ab ingressu Ecclesiæ interdictus existat; aliisque grauioribus pœnis nostro, & pro tempore existentis Rom. Pont. arbitrio puniatur.

Quòd si spreta huiusmodi suspensione & interdicto in præmissis se temerè ingesserit, etiam à regimine & administratione suæ Ecclesiæ, seu Monasterij, & à perceptione fructuum mensæ eiusdem, ac quorumcunque beneficiorum per eum in titulum, vel cõmendam, seu aliàs obtentorum suspensionem, eo ipso incurrat, eiusque interdicti; aut suspensionis relaxationem; aut pœnarum remissionem ab alio, quàm à Rom. Pont. pro tempore existente, nequeat obtinere.

Et nihilominus fel. rec. Pij II. & aliorum Rom. Pont. nostrorum prædecessorum, qui per suas constitutiones, aut in Cancellaria Apostolica publicatas regulas contra huiusmodi Clericos malè promotos, diuersas pœnas inflixerunt, vestigiis inherentes, eosdem Clericos posthac malè promotos ab executione, ministerio & exercitio ordinum susce-

ptorum, & ab omni spe & facultate ascendendi ad alios superiores perpetuò suspensos declaramus; & si in eis ministrare præsumpserint, illos sic irregulares effectos, omnibus & quibuscunque per eos in titulum, commendam, aut aliàs obtentis dignitatibus, officiis, & beneficiis Ecclesiasticis cum cura & sine cura, quomodocunque qualificatis, sæcularibus, vel cuiusuis ordinis aut militiæ regularibus; ac etiam si ipsi Clerici regulares fuerint, actiua & passiua voce, ipso facto priuamus, & iis priuatos atque ad illa & alia similia vel dissimilia in posterum obtinenda, in perpetuum inhabiles & incapaces esse decernimus & declaramus; dignitatum, officiorum & beneficiorum huiusmodi, sic pro tempore vacantium, dispositionem nobis & Apostolicæ Sedi perpetuò reseruantes.

Vt autem homines, qui nimia indulgentia & spe impunitatis, ac venię facilitate, hactenus fuerunt ad huiusmodi facinora procliuiores, ea sublata & præclusa ab his abstineant, & caueant in futurum tam absoluendi, quàm dispensandi facultatem in casibus superiùs expressis, etiam in foro conscientiæ nobis & successoribus nostris dumtaxat, auctoritate & tenore præmissis, perpetuò reseruamus; Inhibentes ne à quoquam sæculari, vel cuiusuis ordinis regulari Presbytero, vel Prælato quauis auctoritate fungente, nec per quæcumque Iubilea, & Indulgentias, etiam plenissimas, & extraordinarias per nostros prædecessores, aut nosmetipsos, vel successores nostros, anno Iubilei, aut alio quouis tempore & Cruciatæ Sanctæ, vel quocunque alio titulo, modo, & forma, Motu proprio, & Consistorialiter, seu ad quorumcunque Principum, Regum, aut Imperatoris instantiam, eorumque contemplatione, & intuitu, cum quibusuis amplissimis in genere, vel in specie derogatoriis clausulis concessa, vel in posterum concedenda, nec vigore aut prætextu facultatum, aut priuilegiorum Mare magnum, aut aliàs quomodolibet nuncupatorum, quibusuis ordinibus, Congregationibus, aut personis regularibus, aut Episcopis, per decreta Concilij Tridentini, aut officio sacrę Pœnitentiariæ Apostolicæ, vel minoribus, aut etiam Maiori, Pœnitentiariis nostris & Rom. Pont. pro tempore existentis, vel aliàs quomodolibet pro tempore concessorum, Personæ, sic vt præfertur, delinquentes, iam scilicet Antistes, seu Abbates promouentes, quàm Clerici malè insigniti seu ordinati à reatibus & excessibus præfatis absolui, præterquam in mortis articulo possint, aut debeant, nec cum iis super irregularitate propter præmissa contracta, etiam si crimen penitus occultum fuerit, quouis modo valeat dispensari.

Verum enimuerò quia grauioribus morbis fortiora sunt adhibēda remedia, & iuxta personarum, locorum, ac temporum qualitates leges sunt immurandæ, pœnæque aggrauandæ & emolliendæ; cum huiusmodi peccatum satana suggerente, hominumque fragilitate assentiente, videatur iam ad culmen vitiorum ascendisse, & in præcipiti esse: Ideo, vt homines saltem pœnæ timore, & proprij honoris confusione, à peccato deterreantur, nouum huic veneno antidotum cogimur præparare: Ac propterea volumus, vt qui absolutionem & dispensationem huiusmodi petent, semper, quamuis delictum adhuc occultum extiterit, non per officium Sacræ Pœnitentiariæ, sed à nobis & pro tempore existente Rom. Pontifice, in vtroque foro absolutionem petere teneãtur: alioquin ipsæ concessiones & absolutiones, etiam cum clausula, quòd præsentis Constitutionis tenor & alia prædicta habeantur pro expressis, prorsus nullę, irritę & inualidæ existant, ac nemini penitùs suffragentur.

Cęterùm si quis Antistes vel Abbas, seruatis quidem cunctis præmissis & cæteris omnibus, quæ in ipsius tonsuræ & ordinum collatione obseruari debeat, personas habiles & idoneas, sed tamen recepta ab iis, quibus tonsuram, aut ordines conferet pecunia, pretio, vel præmio simoniacè in futurum insigniuerit, vel promouerit; volumus, vt, pręter alias censuras & pœnas contra simoniace ordinantes & ordinatos à sacris Canonibus & Constitutionibus Apostolicis aliàs inflictas & irrogatas, quibus nequaquã derogare intendimus, etiam omnia & singula supradicta in sic promouentibus & promotis locum habeant: Decernentes præsentes literas sub quibusuis concessionibus, facultatibus & gratiis, etiam in casibus quibuscunque Sedi Apostolicæ quomodolibet, etiam in Bulla Cœnæ Domini reseruatis, etiam sub nomine Iubilei plenarij, vel Cruciatæ sanctæ, absoluendi facultatem quibusuis personis generaliter, vel specialiter tribuentibus, minimè comprehendi: sed semper ab illis exceptás esse censeri: sicque in pręmissis vniuersis & singulis per quoscunque Iudices, & Commissarios, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, sublata eis & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi & interpretandi facultate in quauis causa & instantia iudicari &

diffiniri

diffiniri debere, ac irritum & inane quicquid fecus fuper his à quoquam, quauis auctoritate, fcienter, vel ignoranter, contigerit attentari. Non obſtantibus Conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis, ac in Conciliis etiam generalibus editis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Vt autem præſentes literæ omnibus innoteſcant, mandamus illas ad Valuas S. Ioannis Lateranen. & Principis Apoſtolorum de Vrbe Baſilicarum, & in acie Campi Floræ affigi & publicari, & poſt quindecim dies qui in Vrbe ſunt, qui verò extra eam & citra Montes intra quatuor menſes, qui demum vltra Montes erunt, intra octo menſes à die publicationis huiuſmodi computan. perinde afficere & arctare, ac ſi eorum cuique perſonaliter intimatæ fuiſſent, ac earundem præſentium literarum exemplis, etiam impreſsis, Notarij publici manu ſubſcriptis, & ſigillo perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eandem fidem in iudicio & extra illud adhiberi, quæ ipſis præſentibus adhiberetur, ſi eſſent exhibitæ vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtri ſtatuti, ordinationis, declarationum, priuationis, reſeruationum, inhibitionis, voluntatum, decretorum & mandati infringere vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem Omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum. Datum Romæ, apud Sanctum Petrum Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingenteſimo octuageſimo octauo, Nonis Ianuarij, Pontificatus Noſtri Anno quarto. Nos animaduertentes in dictis literis nihil ferè, quo ad ea, quæ in ordinum collatione ſeruanda ſunt, diſponi, vltra id, quod in ſacris canonibus, & in Concilij Tridentini decretis, ac aliorum Romanorum Pontificum prædeceſſorum noſtrorum conſtitutionibus diſpoſitum fuit, ſed diuerſas pœnas & cenſuras Eccleſiaſticas contra Epiſcopos, & alios Prælatos in ordinum collatione peccantes, & ſimiliter contra Clericos tam ſæculares, quàm cuiuſuis ordinis, inſtituti, & militiæ regulares malè promotos conſtitui, abſolutionemque, & diſpenſationem Sedi Apoſtolicæ reſeruari, & alias ſicut in præfatis literis continetur, Conſiderantesque tam promouentes, quàm eos, qui ad dictos ordines promouentur, ſæpe cenſuris, & pœnis huiuſmodi, ob illarum multiplicitatem in eorum perniciem animarum, varijs modis illaqueari, nonnullosque ex Prælatis, & Epiſcopis in conferendis huiuſmodi ordinibus nimis ſcrupuloſè procedere, multoſque metu pœnarum, & cenſurarum prætatarum ab ordinum collatione prorſus deterreri, adeò vt Clericorum, & Sacerdotum numerus propterea al quibus in locis valde imminutus ſit, omnium in præmiſſis ſecuritati, ac animarum ſaluti, paterna charitate proſpicere volentes: Motu proprio, & ex certa ſcientia noſtris, ac de Apoſtolicæ poteſtatis plenitudine, hac noſtra perpetuò valitura conſtitutione, ſupradictas literas ad terminos ſacrorum canonum, ac conſtitutionis re. me Pij Papæ II. etiam Prædeceſſoris noſtri, quæ incipit, Cum ex ſacrorum ordinum. ſub Dat. Romæ apud Sanctum Petrum Quintodecimo Kal. Decembris, Anno Incarnationis Dominicæ 1461. Pontificatus ſui Anno quarto, Cuius tenorem præſentibus pro expreſſo haberi volumus, & ad diſpoſitionem decretorum ſacri Tridentini Concilij reſtringimus, & reducimus, necnon cenſuras, & pœnas in eiſdem Sixti literis contra quoſcunque, præterquàm contra Simoniacè ordinantes, & ordinatos, inflictas, quas volumus in ſuo robore permanere (aliis etiam pœnis & cenſuris per eoſdem Canones, ac conſtitutionem Pij II. conciliumque Tridentinum iniunctis ſaluis & firmis remanentibus) moderamur, & abolemus. Decernentes ſic, & non aliter per quoſcunque Iudices, & Commiſſarios quauis auctoritate fungentes, etiam eiuſdem Romanæ Curiæ Cardinales, & cauſarum Palatii Apoſtolici Auditores, ſublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & diffiniri debere, Irritum quoque & inane quicquid ſecus ſuper his à quoquam, quauis auctoritate, ſcienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obſtantibus præmiſſis, ac quibuſuis aliis conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, cæteriſque contrariis quibuſcunque. Volumus autem, vt præſentium tranſumptis, etiam impreſsis, manu alicuius Notarii publici ſubſcriptis, & ſigillo alicuius Prælati, vel perſonæ in dignitate Eccleſiaſtica conſtitutæ obſignatis, eadem prorſus fides in Iudicio, & extra illud habeatur, quæ eiſdem præſentibus haberetur ſi forent exhibitæ, vel oſtenſæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam noſtræ reſtrictionis, reductionis, moderationis, reuocationis, abolitionis, decreti, & voluntatis infringere, vel ei auſu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præſumpſerit, indignationem omnipotentis Dei,

ac beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, Anno Incarnationis Dominicę, Millesimo Quingentesimo nonagesimo quinto, Pridie Kal. Martii. Pontificatus Nostri Anno Quinto.

L. Card. Prodat.

M. Vestrius Barbianus.

A. de Alexiis.

III.

CONSTITVTIO PII II. CONTRA FACIENTES se promoueri ad sacros ordines sine dispensatione canonica, aut legitima licentia siue extra tempora à iure statuta, seu ante legitimam ætatem, vel absque literis dimissoriis, ædita & per Sanctissimum D. N. D. Clementem VIII. vt supra innouata.

PIVS Episcopus seruus seruorum Dei, Ad perpetuam rei memoriam. Cum ex sacrorum ordinum collatione character inuisibilis animæ imprimatur, sacra mysteria dispēsentur, vt ipsarum cura tribuatur animarum in eorum susceptione, excessus graues tantò magis plectendi sunt, quanto ex illis maiora in mentibus fidelium scandala generantur. ¶ Cum itaque sicut fide dignorum relatione, non nisi molestè accepimus, nonnulli clerici extra tempora à iure statuta, quidam ante ætatem legitimam, aliqui verò sine dimissoriis literis, contra sanctiones canonicas se faciant ad sacros ordines promoueri.

¶ Nos eorundem temeritatem tali castigatione reprimentes, vt alij in posterum cōmittendi similia aditus præcludatur, authoritate apostolica, præsenti cōstitutione perpetuò valitura statuimus, & ordinamus, quòd omnes, & singuli, qui absque dispensatione canonica, aut legitima licētia, siue extra tempora à iure statuta, siue ante ætatem legitimam, vel absque dimissoriis litteris, etiam citramōntani à citramontanis, prætersquam si in hoc vltimo casu per cameram Apostolicam iuxta ipsius stylum ordinati fuerint ad aliquem ex sacris ordinibus se fecerint promoueri, à suorum ordinum executione ipso iure suspensi sint. ¶ Et si huiusmodi suspensione durante, in eisdem ordinibus ministrare præsumpserint, eo ipso irregularitatem incurrant, propter quam, vltra alias pœnas, in tales generaliter à iure inflictas beneficiis ecclesiasticis, quæ obtinent, possint iure priuari.

¶ Volumus autem, quòd præsens nostra constitutio in Romana curia existētes post quindecim dies, absētes verò Italicos post duos, alios autem etiam vltramōtanos post sex menses ab ipsius inaudientia contradicti, & Cancellaria Apostolica publicatione, ac affixione ligare incipiat. Nulli ergo &c. si quis, &c. Dat. Romę apud S. Petrum anno incarnationis Millesimo quadringentesimo sexagesimo primo, decimo quinto Kal. Decembris. Anno quarto.

LITERAE

IIII.

SOLEMNITAS, ET RITVS

Recitandi Officium S. Didaci Confessoris declaratur; & in suæ fœstiuitatis die Indulgentia plenaria conceditur.

Clemens Papa VIII. Ad perpetuam rei memoriam.

QVAE ad Sanctorum venerationem augendam pertinent, ea libenter concedimus prout fidelium deuotio postulat, ac aliàs in Domino conspicimus expedire. Aliàs si quidem fe. re. Sixtus Papa V. prædecessor noster Motu proprio concessit, & indulsit, quòd omnes & singuli professores Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci, ac Moniales, & Sorores tàm Sanctæ Claræ, & Conceptionis, quàm Tertiariæ in Congregatione sub obedientia eorundem Fratrum Minorum de obseruantia viuentes, in suis quisque videlicet Ecclesijs in quibuscunque Mundi partibus existentibus Festum Sācti Didaci Confessoris die xij. Nouembris sub duplici Officio, in Regnis verò Hispaniarum etiam illius octauam quemadmodum festa aliorum dicti ordinis Sanctorum celebrare possent, prout in eiusdem Sixti Prædecessoris in forma Breuis sub die xvj. Nouemb. 1588. expeditis literis pleniùs continetur. Cum autem sicut pro parte dilecti filij Commissarij generalis. Curiæ eiusdem Ordinis nobis expositum fuit, Religiosi eiusdem Ordinis etiam extra Hispaniam vbique locorum existentes eundem Sanctum Didacū singulari deuotionis affectu prosequantur, eorumque deuotioni ac spirituali consolationi plurimùm satisfieri posse, si eis quoque festum prædictum cum octaua facultas concedatur. Quare nobis nomine dicti Commissarij Generalis humiliter supplicatum fuit, vt in præmissis, ac alijs infrascriptis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur eorūdem Religiosorum, ac aliorum Christifidelium erga ipsum Beatum Didacum deuotioni quantum cum Domino possumus, benignè annuere volentes, ac literarum Sixti Prædecessoris prædictarum tenorem præsentibus pro expresso habentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, omnibus, & singulis eiusdē Ordinis Professoribus, necnon Monialibus, & Sororibus tam Sanctæ Claræ, & Conceptionis, quàm Tertiarijs in Congregatione sub obedientia eorūdem Fratrum Minorum de obseruantia viuentibus extra Regna Hispaniarum in quibuscunque Mundi partibus existentibus, vt eorum singuli festum prædictum Sancti Didaci, ac etiam illius octauam quemadmodum festa aliorum eiusdem Ordinis Sanctorum celebrare valeant, auctoritate Apostolica tenore præsentium cōcedimus, & indulgemus. Prætereà cum ab eodem Sixto Prædecessore ordinatum fuerit vt in Vniuersis Orbis Ecclesijs festum eiusdem Sancti Didaci celebraretur, sed qua solemnitate celebrandum sit, non fuerit declaratum. Nos earundem tenore præsentium decernimus, & declaramus in vniuersis Orbis Terrarum Ecclesijs, ac ab omnibus tàm sæcularibus, quàm quorumuis ordinum, & Institutorum Regularibus, & alijs Ecclesiasticis personis vtriusque sexus festum prædictum Sancti Didaci sub ritu semiduplici, in Ciuitate verò ac Dioc. Ispalen: vnde prædictus Sanctus Didacus ortus est, necnon in Ciuitate, & Diœcesi Toletana, in qua illius corpus requiescit, sub duplici ritu celebrandum esse. Prætereà ad eorūdem fidelium deuotionem non modò conseruandam, sed in dies magis augendam, de Omnipotentis Dei misericordia, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius auctoritate confesi, Omnibus vtriusque sexus Christifidelibus, qui verè pœnitentes, & confessi, ac Sanctissimo Eucharistiæ sacramento refecti aliquam prædictū Ordinis vtriusque sexus Ecclesiam die festo prædicti Sancti Didaci à

primis

primis Vesperis vsque ad occasum solis eiusdem diei deuotè visitauerint, & ibi pro Christianorum Principum concordia, hæresum extirpatione, ac Sanctæ Matris Ecclesiæ exaltatione pias ad Deum preces effuderint, Plenariam omnium peccatorum suorum Indulgentiam, & remissionem misericorditer in Domino concedimus, & elargimur. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac Kalendarij, Breuiarij, & Missalis Romani dispositionibus, & regulis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem ut præsentium transumptis etiã impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personę in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris, die xxvi. Martij. 1598. Pontificatus Nostri Anno Septimo.

M. Vestrius Barbianus.

V.

S. D. N. D.

CLEMENTIS PAPAE VIII.

CONFIRMATIO, ET INNOVATIO

Omnium Priuilegiorum Fratrum Minorum de Obseruantia Monialiumq; Sanctæ Claræ, nec non de pœnitentia nuncupatorum Ordinibus.

CLEMENS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

RATIO Pastoralis Officij nostri exigit, atque efflagitat, vt quorum Religionem, ac virtutem Sedi Apostolicę, totiq; Ecclesiæ non modo illustrem, & præclaram, sed vtilem etiam, ac necessariam esse animaduertimus, eosdem nostris, & eiusdem Sedis Apostolicæ honoribus ac beneficijs libenter prosequamur. Cum verò ex bonis, & commodis spiritualibus ordinum Mendicantium, ea longè, latèque pateant, semperque patuerint, quę a sacro Ordine Fratrũ Minorũ de Obseruantia ab ipsis fundatę Religionis initijs in oẽs Christianæ Reipub. Prouincias profluxerũt, quotidieq; profluũt, & promanãt, faciẽdũ nobis esse statuimus, vt in eodẽ Ordine nostris, & Sedis Apost. gratijs, atq; muneribus honestãdo, nihil Romanorũ Põtificũ prædecessorũ nostrorũ benignitati, ac studio cõcedamus. Cùm igitur pro parte dilecti filij Ioãnis Bapt. Moles Cõmissarij Generalis in Romana Curia Vltramõtanæ familiæ prędicti Ordinis de Obseruãtia, nobis expositũ fuerit, ex ipsius Sedis benigna dignatione prouenire, vt Romanus Põtifex quandoq; prædecessorũ suorũ Romanorũ Põtificũ gesta innouet, ac Apost. auctoritate innouata, & restaurata muniat, & fulciat, & in pristinũ statũ reponat, ac reducat; necnõ propterea nõnulli Romani Põtifices prædecessores nostri quasdã gratias, cõcessiones, indulgentias,

dulgentias,& peccatorum remiſsiones,abſolutiones ẽt plenarias,libertates,prærogatiuas,fauores,immunitates,exẽptiones,declarationes,facultates,multaq; alia Priuilegia & indulta,tã prædictis Fratrũ Minorũ,quã Sanctæ Claræ, ac tertio de pnĩa nuncupato Ordinibus,illorũq; Superioribus Fratribus,Monialibus, & Sororibus, ac vtriuſq; ſexus pſonis,& Monaſterijs,Domibus,Eccleſijs,& Locis quibuſcunq; dictorum Ordinum,nunc,& pro tpe exiſtentibus in genere, vel in ſpecie, ẽt per modum cõicationis, ſiue extenſionis Priuilegiorum,alijs Ordinibus,eorumq; Domibus, & Eccleſijs, & vtriuſq; ſexus perſonis Ordinum Mendicantium, & non Mendicantium exiſten. conceſſorũ conceſſerunt,aut iã cõceſſa confirmarunt,& approbarunt,prout in ſingulis conceſsionibus,declarationibus,& Litteris eorũdem prędeceſſorum expeditis plenius dicitur contineri. Cùm aũt,ſicut eadem expoſitio ſubiungebat, illa quæ ſępius Apoſtolica auctoritate prędicta munita exiſtunt,maiorẽ obtineant roboris firmitatẽ, pro parte prædicti Ioannis Baptiſtæ Moles nobis fuit humiliter ſupplicatum,vt prædictis Priuilegijs, immunitatibus,exemptionibus,libertatibus, fauoribus, conſeruatorijs, declarationibus,facultatibus,diſpenſationibus,gratijs,conceſsionibus,Indulgentijs,& indultus pro illorum obſeruãtia,noſtræ approbationis robur adijcere,aliaſq; in præmiſsis opportunè prouidere de benignitate Apoſtolica dignaremur. Nos igitur qui oĩum votis,præſertimq; illorum,qui ſub ſuaui Religionis iugo,diuinis laudibus, & Criſtianæ Religionis augmento incumbentium perſonarum tranquillitati, & cõmoditati conſulunt,libenter annuimus,eaq; fauoribus proſequimur opportunis,huiuſmodi ſupplicationibus inclinati,quæcunq; præmiſſa,ac oĩa,& ſingula alia Priuilegia,immunitates,exẽptiones,libertates,prærogatiuas, fauores,cõſeruatorias, declarationes,facultates,diſpẽſationes,gratias,cõceſsiones,Indulgentias,& indulta ſpũalia,& tpalia,ẽt per modum cõicationis,& extenſionis inter ſe,& cum alijs Ordinibus Mendicantibus,& non Mendicantibus,eiuſdem Fratrum Minorum Regularis Obſeruãtię,& Sanctæ Clariæ,& de Pnĩa tertio Ordinibus,ẽt in Congregatione ſub trium votorum ſubſtãtialium profeſsione,& eorũdem Superiorum Ordinis Minorũ Regularis Obſeruantiæ huiuſmodi obediẽtia degẽtibus, ipſorumq; Superiorum Fratribus, Monialibus, Sororibus,ac vtriuſq; ſexus ẽt ſingularibus perſonis,necnõ Monaſterijs, Domibus,Eccleſijs,& Locis quibuſcunque in genere,& in ſpecie,ẽt per ſolam ſignaturam,ẽt viuæ vocis oraculo,vt præfertur,aut alràs per eoſdem Romanos Pontifices prædeceſſores noſtros,ac nos,& Sedem prædictam ſub quacunq; forma,& expreſsione verborum conceſſa,ac ẽt iteratis vicibus approbata,necnõ oĩbus, & ſingulis in eis forſan contentis clauſulis, decretis,& declarationibus quibuſcunque, ac ſingulas deſuper ẽt pluribus vicibus confectas Litteras,& in eis contenta,& inde ſequuta quæcunq; illorum omnium tenores,& formas datas effectas,& decreta in illis appoſita,ac ſi de verbo ad verbum infererentur, & in his eſſent inſerta,præſentibus pro ſufficiẽter expreſsis habentes, dicta auctoritate Apoſtolicã tenore pręſentium ex certa ſcĩa in his omnibus,in quibus decretis Concilij Tridentini non aduerſentur, ſaluis ẽt decretis à nobis in fauorem Fratrum Reformatorum conceſsis, approbamus,& confirmamus,ac innouamus,perpetuumq; roboris firmitatem obtinere, & firmiter obſeruari,necnon Ordinibus Fratrum Minorum Regularis Obſeruãtiæ,& Sãctæ Claræ,ac tertio de Pnĩa nuncupato,ẽt in Congregatione ſub obediẽtia Fratrum Minorum de Obſeruantia huiuſmodi degen. Superioribus,Fratribus Monialibus ẽt Tertiarijs nũcupatis, Sororibus, perſonis, Monaſterijs,Domibus,Eccleſijs,& Locis prædictis, etiã per modum cõicationis,& extenſionis huiuſmodi ſuffragari,illiſq; frui,vti,& gaudere quando,& quoties opus fuerit,poſſe,& debere,in iudicio,& extra,ac ẽt in foro cõſcientiæ, in oĩbus,& per oĩa, ac ſi ſpecialiter, & expreſsè eiſdem Fratrum Minorum, & Sanctę Claræ,& tertio de Pœnitentia Ordinibus per nos conceſſa fuiſſent,decernimus; ſupplentes omnes,& ſingulos iuris, et facti,ac ſolemnitatum etiã de iuris neceſsitate,

cessitate, aut aliàs quomodolibet requisitarum forsan omissarũ, & alios quoscunque defectus, si qui forsan interuenerint in eisdẽ. Quocirca venerabilibus Fratribus Mantuę, & Tuy, Epis, ac dilecto filio Causarum Curię Cameræ Apost. Generali Auditori, per easdem pręsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios, faciant auctoritate nostra præsentes Litteras, & in eis contenta quęcunq; plenum eorum effectum sortiri, illisq; oẽs, quos cõcernunt, pacificè frui, & gaudere; Non permittentes quenquam desuper contra præsentiũ tenorem sub quouis prætextu, & causa, ẽt defectu intentionis nostræ per quoscunq; quomodolibet, indebitè molestari, quinimo quidquid in contrariũ attentari, vel fieri continget, oĩa semper in pristinũ reponi; Contradictores quoslibet, & rebelles, ẽt per quascunque de quibus eis videbitur, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, & alia opportuna juris, & facti remedia, appellatione quacunq; postposita cõpescendo, ac legitimis super his habendis, seruatis processibus ẽt iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiã ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sęcularis; Sicq. per quoscunque Iudices, & Commissarios, ac S.R.E. Cardinales, necnon Sacri Palatij Apostolici Causarũ Auditores, sublata eis quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, iudicari, & definiri debere; Non obstan. præmissis, ac piæ me: Bonifacij Papæ VIII. etiam prędecessoris nostri de vna, & in Concilio Generali de duabus dietis, dũmodo vltra tres dietas aliquis præsentium vigore ad iudicium non trahatur, alijsq; Apostolicis Constitutionibus; ac Prouincialibus, & Capitularibus statutis, & consuetudinibus, ẽt iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, Priuilegijs quoque indultis, & Litteris Apostolicis, etiam in forma Breuis per quoscunq; Romanos Pontifices prædecessores nostros, ac etiam nos, & Sedem prędictam, etiam Motuproprio, ac scientia, & potestatis plenitudine similibus, ac cum quibusuis irritatiuis, annullatiuis, cassatiuis, etiam Priuilegiorum eorũ reuocatiuis, restrictiuis, reseruatiuis, exceptiuis, restitutiuis, declaratiuis, mentis attestatiuis, ac derogatoriarũ derogatorijs, alijsq; efficacioribus, efficacissimis, & insolitis clausulis quomodolibet, etiam pluries concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficiẽti derogatione de illis, eorumq; totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non aũt per clausulas generales idẽ importãtes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, ẽt quod in eis caueatur expressè, quod illis nullatenus, aut nõ nisi sub certis modo, & forma derogari possit, tenores huiusmodi, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in illis tradita obseruata inserti forent, præsentibus pro sufficienter expressis, & insertis habentes, Motu, scientia, & auctoritate similibus derogamus. Aut si aliquibus cõiter, vel diuisim ab eadem sit sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excõicari non possint per Literas Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Verùm quia difficile foret præsentes Litteras ad singula quæque loca, in quibus fortè opus esset, deferri, volumus, & pariter Apostolica auctoritate decernimus, quod illarum transumptis manu alicuius ex Secretarijs cuiusuis prędictorum Prælatorum Generalium, ac Romanæ Curiæ Commissarij, et suorum successorũ, aut notarij publici subscriptis, et sigillo officij alterius eorundem, aut alicuius personę in dignitate Ecclesiastica constitutę, seu Curię Ecclesiasticæ munitis, eadem prorsus fides in judicio, et extra illud adhibeatur; quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ; vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Anulo Piscatoris, Die xx, Decembris 1597. Pontificatus Nostri Anno Sexto.

M. Vestrius Barbianus.

LITTE-

LITERAE TESTIMONIALES ILLVSTRIS D. NVNCII
APOSTOLICI FLORENTIÆ.

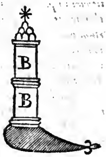
*OFFREDUS Offredius Prothonotarius Apost.
V. S. Referendarius ac Sanctiss. D. N. D. Papæ,
& Sanctæ Sedis Apostolicæ apud Sereniss. Magnũ
Æthruriæ Ducem cum Potestate Legati de La-
tere Nuncius. Vniuersis & singulis præsentes no-
stras literas inspecturis, Lecturis, & Audituris Sa-
lutem in Domino sempiternam. Notũ facimus & in
verbo veritatis attestamur qualiter coram nobis comparuit personaliter Ad-
modum R. Dominus Io. Baptista Confettius Florent. Sacræ Theologiæ; &
Iur. Canonici Doctor, Prothonotarius Apostolicus, necnon Prior Sancti Ste-
phani ad portam ferream de Floren. ad finem, & effectum consequendi lite-
ras testimoniales de & super priuilegiis & indultis in præsenti Collectione &
volumine typis de mandatis, & produxit literas Apostolicas omni suspicio-
ne carentes diuersarum gratiarum, Immunitatum, Exemptionum, Priuile-
giorum, ac Indultorum a Sede Apostolica per diuersos Romanos Pontifices
singulis Mendicantium Ordinibus concessorum. eisdemque per felic. record.
Sixtum IIII. Leonem X. Clementem VII. Paulum IIII. Gregorium XIII.
& Sixtum V. per extensionem communicatorum sumptas partim ex origi-
nalibus, partim vero ex transumptis Romæ per Camerales impressores im-
pressis, & partim ex libris similiter impressis priuilegiorum, Prædicatorum,
Minorum, Eremitarum, Sancti Augustini Carmelitarum, & Minimorũ,
aliorumque Mendicantium & non Mendicantium Ordinum & Congrega-
tionum in probanti forma etiam per Cameræ Apostolicæ Auditorem au-
thenticatis eiusque sigillo communitis, & institit prædicta omnia per nota-
rium publicum & legalem collationari & collatione facta, & cum eisdem
concordare inuenta ad effectum vt omnibus, & singulis priuilegijs, & indultis
prædictis vbique fides adhibeatur literas testimoniales sibi per nos concedi,
Nos attendentes requisitionem huiusmodi fore iustam ac iuri & rationi con-
sonam prædicta omnia priuilegia, & indulta per Cancellarium nostrum No-
tarium publicum & Legalem, infrascriptum collationari mandauimus.
Qui facta prius per eum diligenti collatione præmissa omnia concordare in-
uenit, prout nobis hodierna die attestatus est. Ideo vt omnibus & singulis pri-*

uilegiis, Indultis, & Decretis in præsenti Collectione impressis plena & indubia fides vbique in iudicio & extra etiam in foro conscientiæ adhiberi possit, & adhibeatur, petitas literas testimoniales ob effectum prædictum ad perpetuam rei memoriam super veritate præmissorum concedendas fuisse & esse decreuimus prout tenore præsentium consedimus, In quorum omnium & singulorum fidem & testimonium præsentes nostras manu nostra signatas fieri, & per Cancellarium nostrum infrascriptum subscribi & publicari sigilli nostri quo in talibus vtimur iussimus & fecimus impressione communiri. Quas quidem nostras præsentes literas in singulis præsentis Collectionis voluminibus seu libris, vt vbique locorum ad quæ illa deferri contigerit haberi, videri, ac legi possint in Calce dictorum priuilegiorum typis imprimi volumus & mandamus. Datum Florentiæ in Domo nostra solitæ Residentiæ. Anno à Natiuitate Domini Millesimo Quingentesimo nonagesimo octauo Indictione Undecima die vero vigesima octaua Mensis Martij, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & D.N.D. Clementis diuina Prouidentia Papæ Octaui. Anno septimo, ac Serenis. Domino Ferdinando Medice Aetruriæ Magno Duce tertio fæliciter Dominante. Præsentibus ibidem admodum R. D. Horatio Berindellio Prothonotario Apostolico Auditore, & Magnifico Domino Thoma Palmigiano Secretario nostris testibus ad præmissa vocatis specialiter atque rogatis.

OFfredus Offredius V.S. Referendarius Nuncius Apostolicus.

Ego Baptista q. Ioannis de Bottis ab Impruneta vtraque authoritate Notarius publicus, & Ciuis Florent. Curiæque præfati Illustrissimi & Reuerendissimi Nuncij Apostolici Cancellarius præmissis interfui rogatus, ideo in fidem ac de mandato subscripsi meoque solito signo signaui requisitus.

INDEX

INDEX RERVM ET VERBORVM NOTABILIVM.

QVÆ IN LITERIS APOSTOLICIS HVIVS COLLECTIONIS CONTINENTVR.

A.

B.

Campanas

Fratres

Questuantia

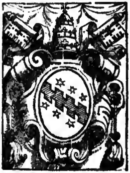
INDEX.

FINIS.

SVMMARIVM MATERIARVM NOTABILIVM

Ex ſupradictis Priuilegijs, & Literis Apoſtolicis: necnon iure comuni, ac decretis ſacri Concilij Tridentini deſumptum, & ſub ſuis titulis & ordine in vnum congeſtum, atque redactum.

PER R. D. IO. BAPTISTAM CONFECTIVM FLORENTINVM
Protonotharium Apoſtolicum. Sacræ Theologiæ, & I. Can. Doctorem.

AD S.mum D. N. D. CLEMENTEM VIII. PONT. MAX.

FLORENTIÆ, Apud Heredes Iacobi Iunctę.
Anno Domini M. D. XCVII.

DE MENDICANTIVM ORDINIBVS
Tit. 1. Cap. I.

QVATVOR esse sacros Mendicantium Ordines, videlicet Sancti Dominici, & Sancti Francisci, ac Æremitarum Sancti Augustini, necnon Carmelitarum, cum singulis eorum Congregationibus hactenus ab Apostolica Sede receptos, & approbatos, atque sub illis etiam Ordinis Seruorum Beatę Mariæ, & Minimorum Sancti Francisci de Paula, necnon Congregationis Sancti Hyeronimi Iesuatorum fratres, ac etiam Societatis Iesu religiosos Patres comprehensos, insertos, & adscriptos fuisse, & esse per diuersorum summorum Pontificum constitutiones declaratur, illosq; velut flumina quędam à perenni Cœlestium amenitatum Paradisi fonte per diuersas mundi partes profluxisse vniuersis Christifidelibus iam notissimè cõstat, qui omnes in Ecclesia Dei maximam afferunt vtilitatem, concionãdo, monẽdo, exhortãdo confessiones audiendo, egrotos visitando, hęreses profligando, pœnitentiam, & spiritualem vitã docendo, & alia multa huius generis pia opera exercendo, ac Dei gloriam, & proximorũ salutem continuis orationibus, ieiunijs, & disciplinis indefesso studio, ac labore quęrendum, propterea Sancta Mater Ecclesia ne operarijs, qui in eius vinea strenuè laborant, necessarijs destituerentur auxilijs, & etiam vt eò fructuosius in eorum vocatione versarentur, quo se beneficia maiora exercendi talentum adeptos viderent, prędictorum omnium ordinum Regularium institutis diligentissimè consideratis eis iuxta cuiusq; necessitatem, & comodum diuersa concesit priuilegia,

c. vni. de Religiof. Domib. in 6.

Pij. V. Const. 1.

De diuisione Regularium quatuor Priorum Ordinum Mendicantium inter se. Cap. II.

DIuiduntur autem professores cuiuslibet Ordinis Prędicatorum, Minorum, Æremitarum Sancti Augustini in Conuentuales, & Obseruantes, Carmelitarum verò in fratres ordinis, & in congregatos (vt infra de singulorum origine latius dicetur) quę sanè distinctio eo tempore sumpta fuit quo præfati Ordines post illorum natiuam institutionem à regulari disciplina iam declinare incœperant, vnde multi inter dictos fratres ad restituendum pristinum spiritum, & primeuę institutionis viuendi modum excitati congregationes erexerunt, conscriptis sibi proprijs statutis, & proprio magistratu constituto, sed nihilominus omnes ad vnum eumdemq; perfectionis statum regularem tendunt, eademq;tria substantialia Religionis vota ęquę emittunt spondent, ac pariter profitentur, & Ideo qui in huiusmodi perfectionis remissione permanserunt conuentuales fratres appellati sunt, qui verò asperiorem uiuendi formam amplexi fuere, obseruantium nomen acceperunt.

De Mendicantium nomine, & denominatione. Cap. III.

VErum quia ipsis ordinibus iam in paupertate fundatis professio, vel regula quælibet ad congruam substentationem redditus, aut possessiones habere fuerat interdictum atque ea tantum lege prouisum, vt illorum professoribus quotidianus victus per publicum quæstum ab incerta mendicitate esset tribuendus, ideò mendicantium nomen sortiti, & mendicantes appellati sunt, sed postquam ex temporum iniuria fidelium charitas ergà Religiosos adeò refrigescere in cœpit vt quotidianis atque minutis elemosinis amplius substentari minimè possent meritò Ecclesia ipsorum religiosorum necessitatibus occurrendo, ex priuilegio Apostolico prius, postremo verò Concilij Tridentini decreto domibus tam virorum quam mulierum dictorum mendicantium (exceptis domibus Fratrum Sancti Francisci Capruccinorum, & eorum qui minorum de Obseruantia vocantur) prouide concessit, vt deinceps bona immobilia in comuni retinenda licitè possiderent,

rent,

rent qua tamen bonorum retentione Mendicantium nomen minimè ademptum fuit ita vt omnibus, & singulis Mendicantium priuilegijs ipsi Regulares eorumq; domus loca, & Ecclesiæ vti, & frui possunt: & tam Concilij Tridentini: quam omnia, & singula alia decreta, statuta, & ordinationes, priuilegia, & iura de Mendicantibus loquentia ad omnes, & singulos ordines præfatos illorumq; loca, & personas extensa esse voluit, & declarauit Pius V. vt in eius constitutione latius continetur. Nu. .1.

De Mendicantium ordinum origine eorumq; confirmatione, & reformatione summatim collecta: iuxta seriem Apostolicæ approbationis, & prout in sacris Canonibus, & literis Apostolicis Ordines ipsi discribuntur: quibus priuilegia à Summis Pontificibus condonata sunt.

De Fratrum Prædicatorum Ordine. Cap. IIII.

SAcer Prędicatorum ordo ab ipso Sanctissimo Patriarcha Dominico, ex Hyspanię partibus oppido Calarogę Dioecesi Oxomen. Illustri Guzmanorum familia Patrę Fœlici, & Ioanna matre nato exordium sumpsit, cuius quidem Ordini Innocentius iij. nomen indidit Prędicatorum, & B. Dominico confirmationem promisit si vnà cum suis fratribus aliquam ex antiquis patribus regulam per eos profitendam legisset, electa erga apud Tholosam magni patris Doctoris pariter, & prædicatoris Augustini regula, eiq; nonnullis arctionis vitę formulis, quas constitutiones dixerunt, additis cum Romam reuersus fuisset. Innocentium vita functum, & Honorium iij ei suffectum reperit a quo non solum ordinis confirmationem, quam prædecessor promiserat impetrauit, verum etiam multis indultis, & priuilegijs donatus est, præsertim munere sacras literas in Aula Apostolica docendi, quod ipse pro dignitate prosecutus est, nam gratiosè simul ac doctè Sancti Pauli Epistolas, ac B. Ioannis Apochalipsim exposuit, atque annotationibus illustrauit, quo factum fuit vt deinceps Sacri Palatij Magister aliquis Pater ex hoc ordine Doctrina insignis semper assumeretur: fuit ergo pręclarus iste Dominicanorum prædicatorum ordo, qui

do, qui susceptis tunc de liberalitate eiusdem summi Pontificis Romæ domo, & Ecclesia S. Sabinæ anno Domini 1216. ij. Calend. Ianuarij confirmatus, & viros illos qui armis pro fidei, & fidelium defensione pugnarent B. Pater Dominicus fidei zelo verè succensus elegit (vnde ei censuræ seu Inquisitionis hæreseos munus a præfato Innocentio iij. iniunctum fuit) cessante militiæ ratione fratres de pœnitentia tertij ordinis eiusdem Beati Dominici appellati sunt, & breui tempore post huius sacri instituti confirmationem, & habitus receptionem adeo creuit erga eumdem sanctũ Patrem illiusq; fratres sanctitatis opinio cooperante gratia uerbi eius, & sermonem confirmante sequentibus signis curationum a languoribus, ac etiam à nonnullorum mortuorum suscitatione, alijsq; mirabilibus, vt intra paucos annos per totum ferè orbem creuerit illius fratrum numerus, qui postea tot animas in partibus, & præsertim orientalibus Christo lucrifecerunt maximoq; vitæ periculo indos ad Euangelij lucem adhortati sunt, Hodie demum ordo iste ob diuersas illius reformationes in conuentuales, & obseruantes diuisus est, obseruantes verò in Italia, in Lombardos, & Thuscos partiti existunt, vberes fructus Ecclesiæ Dei continuò afferentes.

De Fratrum Minorum Ordine. Cap. V.

SACRVM Minorũ ordinem Seraphicus ille Pater, & Patriarcha Franciscus è valle Spoletana Ciuitatis Assisij oriundus, vt Lateranen. Basilicam collabentem proprio dorso submisso repararet, sub arctissima paupertate diuino spiritu afflatus fundauit, Minorumq; fratrum ordinem ob profundam eius humilitatem vocari uoluit, eundemq; ab Innocentio iij. sub cuius Pontificatu inceperant anno Domini 1212. viuæ vocis oraculo approbatum, Honorius iij. sui Pontificatus anno iij. & nostræ salutis 1224. simul cum alijs mulierum, & tertiariorum de pœnitentia ab eodem B. Francisco pariter institutis per suas literas Apostolica auctoritate firmauit, diuersisq; priuilegijs insigniuit. Qui quidem ordo per vniuersas mundi partes breuissimo temporis cursu ampliatus Dei Ecclesiam maximè illustrauit, quatuor enim ex eo ad regendam Petri nauem assumpti sunt, Nicolaus scilicet iiij. qui & Hyeronimus Æsculanus, Alexãder v. qui, & Petrus Creten. Sixtus iiij. qui Franciscus

ciſcus de Ruere Sauonenſis, & Sixtus v. qui & Fœlix Perettus ex oppido iam Montalti, & per eumdem Sixtum in ciuitatem ſublimato omnes Theologi extitere, Cardinalium Multitudo ingens, inter quos D. Bonauentura Doctor Eccleſię præpollet, necnon Reges, & quamplurimi alij patres per celebres exorti sũt, qui & ſanctitate vitę integritate cum doctrinæ excellentia veluti ſydera quædam in firmamẽto militantis Eccleſię exiſtentia chorruſcarunt. Sed cum temporum iniuria (vt in humanis euenire ſolet) idem ordo laxior fieret, & ab aſperitate, & rigore primi inſtituti licentior, & liberior euaſiſſet a Beato Benardino Senenſi eiuſdem ordinis profeſſo maximæ ſanctitatis, & doctrinæ eidem ordini uſque de anno Domini 1414. iuxta Concilij Conſtantien. Decretum iam reformato, ſub Eugenio iiij. anno Domini 1430. viuendi formam deſcripſit, cuius reformationis aſſeclæ fratres Minores de obſeruantia dicti ſunt. Anno deinde 1460. altera ex hoc eodem ordine Sancti Franciſci, a quodam Amadeo Luſitano erecta, ſeu reformata emanauit congregatio, quæ tempore Pauli ij. Pontificis Max. Romæ in monte Aureo Eccleſiam Sancti Petri obtinuit quam Sixtus iiij eidem ordini Sancti Franciſci multis priuilegijs decoratam aſcripſit, ea tamen ratione, vt a priori congregatione Sancti Bernardini eſſet diſtincta, & proprio regimine vteretur. Eodem modo fuit inſtituta alia congregatio Clarenorum, ita ab auctore nuncupata, ac etiam alia eiuſdem ordinis ſodalitas quam tertij ordinis Sancti Franciſci vocant, huius religioſi ferunt tunicam cum capuccio in pectore acuto, & calceati incedunt, deſuper vero geſtant mantellum, & calepodijs interdum vtuntur, habent ſub proprio regimine diuerſa Monaſteria in Italia, & Hiſpanijs præſertim Romæ ad Sanctorum Coſmæ, & Damiani ædem. Poſtremo vero e fratribus prædictis de obſeruantia Capuccinorum reformatio, & origo illius Congregationis emenauit, huius reparatæ diſciplinæ primus auctor fuit quidam frater Matthæus Baſcus ordinis Minorum de Obſeruantia profeſſus in Piceno ſeu Marchia Anconitana impetrata a Clemente vij. facultate initium auſpicatus eſt, cuius exemplo, vitæ ſanctitate, & verbi Dei concionum admirabili profectu Sanctum Seraphici ordinis inſtitutum ad natiuum ſplendorem, & perfectionem priſtinam nonnulli alij eiuſdem ordinis patres reduxerunt, & illuſtrarunt, inter quos fuit quidam Frater Ludouicus ex foro Sempronij

cum

cum fratre suo germano, qui ab eodem Clemente vij. obtinuit, vt non solum ipse cum prædicto suo fratre, sed etiam quicunq; alius religiosus sui ordinis etiam si laicus esset liberè, & licitè possent habitum Capuccinorum, quem eis concesserat induere, & in eo trium votorum professionem iuxta S. Francisci institutum emittere quemadmodum literæ Apostolicæ anno 1526 die verò 28. Maij Pontificatus eiusdem anno 3 desuper editis adhuc testantur, sed cũ fœl. record. Pio V. Pont. Max. nimis graue, ac indecens videretur, quod eadem familia quę vna ab vno (sancto videlicet Francisco) constituta fuerat in quasdam quasi partes paulatim ita diuisa esset, vt iam non vna ne ipso quidem quo a patre suo vocata erat nomine consisteret, sed variis agnominibus cum de illa, vel illa parte ageretur esset distinguendum, Propterea motu proprio, maturaq; deliberatione deq; Apostolicę potestatis plenitudine Amadeorum & Clarenorũ etiam Della beccha, nuncupatorum S. Petri in Aureo, & Sancti Hyeronimi siue Sancti Bartolomei in Insula de vrbe, aliarumq; quarumlibet prouinciarum, respectiue Fratrum ordinis Sancti Francisci, eorumdem institutiones, congregationes, Conuentus, denominationes, nomina, & vocabula quæcunque, necnon quatenus regularibus institutis Fratrum dicti Sancti Francisci ordinis Minorum de obseruantia vocatorum discreparent, ac etiam eorum regulę instituta, constitutiones, statuta, consuetudines, & ritus modumq;, & normam viuendi interdixit, atque prohibuit necnon illorum promissiones, confirmationes, approbationes, priuilegia, indulta eodem motu proprio de anno 1567. X. Cal. Februarij ædito, extinxit, suppressit reuocauit, cassauit, & in perpetuum pœnitus omnia sustulit, dictarumq; congregationum singulos fratres cum eorum Domibus, Ecclesiis, & locis vbicunque consistentibus fratribus ordinis Minorum de obseruantia illorumq; congregationi aggregauit, perpetuoq; vniuit. Vnde hodie huiusmodi Sancti Francisci ordo diuersimode reparatus in fratres Conuentuales, & fratres de obseruantia (vulgariter dicti Zoccholanti) & in Capucinos, in fratres de Tertio ordine, in discalceatos in partibus Hyspaniæ, in Reformatos de obseruantia, & in Reformatos Conuentuales, diuisus est, qui omnes sub proprio regimine, & suorum respectiue Generalium Conuentualium, de Obseruantia, & Capuccinorum obedientia viuunt.

De

De Ordine Fratrum Æremitarum Sancti Augustini. Cap. VI.

SACER Ordo Æremitarum Sancti Augustini ab eodem Beatissimo, ac Doctissimo Patre post suam conuersionem anno Domini 394. erectus, & deinde sub Honorio iij. a quodam Guglielmo Parisiensi Duce Guasconię viro magnę sanctitatis huius ordinis Æremita existens, reparatus fuit in Gallia Anno Domini 1157. vnde istius ordinis fratres diu Guglielmiti nuncupati fuere demum sub Alexandro iij. cum in Ecclesia variè iam essent Æremitarum congregationes diuersi habitus erectæ, ipse ordo per quemdam Ioannem Bonum Mantuanum In Italia, & pręsertim Lombardia reformatus fuit, omnesq; illius congregationes insimul coadunate vnum eumdemq; nomen, & habitum gestandum, ac Sancti Augustini regulam seruandam iussu eiusdem Pontificis suscepère, cuius quidem ordinis Generalem reformationem idem Alexander iiij. anno Domini circiter 1256. approbauit, & confirmauit, & hunc inter alios mendicantium ordines tertium locum sibi merito assignari. Qui postea in fratres Conuentuales, & Obseruantes diuisus, diuersas obseruantium congregationes ex eodem ordine velut ex vtero quodam genite emanarunt, inter quas celebris est congregatio Ilicetana, alias Congregatio Sancti Saluatoris de Ilicero ad Syluam Lacus Senen. Dioc. ex eo sic dicta, quod in nemore magna Ilicum arborum copia referto constructa sit dicta Ecclesia, & eius domus illiusq; congregationis caput. Hęc autem a quodam Magistro Bartholomeo Veneto anno Domini 1387. sub Pontificatu Vrbani vj. originem seu potius incrementum, & reformationem sumpsit, sua Monasteria in Tuscia tantum habet, partim in Senensi, partim verò in Dominio, & Ciuitate Florentina, in quibus quidem locis, & Monasteriis sub proprio Regimine Vicarij, Generalis, Visitatorum, & localium priorum, ac sub dicta Beati Augustini regula, ac quibusdam aliis peculiaribus institutis cum diuini cultus ampliatione, & fideliũ ędificatione satis religiose, & laudabiliter viuunt. Extat etiam altera Congregatio Carbonaria siue S. Ioannis Ciuitatis Neapolitanę in Campania seu Terra Laboris erecta anno salutis 1399. cuius quidam Frater Simon Cremonensis Philosophus atque Theologus excellentissimus author fuit. Tertia verò huius ordinis Congregatio Lombardię sic ab illius R. Patribus nuncupata, quæ a Magistro Ioanne Rocco de Pa-

uia, & Patre Gregorio Cremonensi in oppido Cremæ anno Domini 1444. ortum habuit, & inter alias Æremitanas Congregationes insignior quidem existit, tum ob multa pręclara Monasteria, quę per Italiam habet, tum etiam ob tot illius patres scientia, & virtute conspicuos, in ea Florentes; quorum vitę exemplo, necnon verbi Dei prędicatione satis clara, & insignis redditur. Multę aliæ demum Congregationes ab hoc eodem ordine prodierunt, & per Italiam, & extra dilatate permanent, de quibus breuitatis gratia, pertractare omittitur.

De Ordine Carmelitarum. *Cap. VII.*

SACRVM Carmelitarum Ordinem sub Inuocationem Beatę MARIÆ semper Virginis de Monte Carmelo (vt ex constitutione Gregorii xiij, quæ vt laudes incipit habetur) eadem

Cōst. 11 Virgo venustissima, & omnium virtutum floribus insignita ędidit, propriiq; nominis titulo decorauit, quo quidem Monte Sancti illi Patres qui inibi vitam Aeremiticam, & in pęnitentia ducentes Deo & eius Genitrici famulabantur, Ecclesiam in honorem Gloriosæ semperq; Virginis Mariæ, quam in Patronam, & protetricem sibi elegerant, ædificarunt, vbi propria quędam instituta vsque ad annum nostræ salutis 412. continue obseruarunt, quo tempore Ioannes quidam Græcus Hyerosolimitanorum Patriarcha Quadragesimus quartus vir maximę doctrinæ, & sanctitatis in d. Sacro Monte huius ordinis prior existens certam viuendi formam sanctis illis viris seruandam tradidit, anno deinde 1110 Albertus Patriarcha similiter Hyerosolimitanus aliam eis regulam præscripsit, quę quidem ab istius ordinis fratribus adhuc inuiolabiliter seruatur (prohibitione de comedenda carne dumtaxat excepta) quæ per Eugenij iiij. Pij ij. & Sixti iiij. Apostolicam dispensationem fuit illis remissa. Huiusmodi autem ordinem illiusq; regulam Honorius iiij. vltra alios summos Pontifices eius prædecessores anno salutis 1287 Apostolica auctoritate confirmauit, decreuitq;, vt deinceps illius professores perpetuò fratres Beatæ Marię semper Virginis de Monte Carmelo vbiq; vocarentur; & habitum quo nunc vtuntur eis concessit, illosq; inter cæteros Mendicantium ordinum Regulares, qui in Ecclesia Catholica militantur esse voluit, multisq; priuilegijs & facultatibus insigniuit, qui cum ex Hyerosolimitanis partibus

G in Ita-

in Italiã peruenissent deposito Hispido & inculto illo priori habitu albisq; desuper nigrum habitum cappis ex concessu eiusdem Honorij iiij. induti Sanctorum Prophetarum Heliç, Helisei, & Henoc, necnon aliorum Sanctorum Patrum, qui montem illum Sanctum, Carmeli iuxta Heliç Fontem inhabitarunt Hçreditariam successionem teneates, tamquam religionis exemplar speciali charitate, sanctitate, & doctrina fulgentes per Italiam, & vltra monte dilatati, & deinde in fratres ordinis, ac Mantuanç Congregationis, necnon in discalceatos in partibus Hispaniç diuisi mirifice floruerunt.

Prædictis quatuor Prioribus Mendicantium ordinibus adiecti deinde, & adscripti fuere. Ordo Seruorum Beatç Mariæ, Minimorum Sancti Francisci de Paula, Sancti Hyeronimi Iesuatorum, ac Patrum Societatis Iesu, Quibus omnibus supradicta Mendicantium priuilegia ęque concessa sunt, & inter eos pariter communicata & extensa existunt.

De Ordine Seruorum Beatæ Mariæ. Cap. VIII.

SACER Seruorum Beatæ Mariæ (vt eorum documenta testantur) a septem nobilissimis viris Florentinis in Monte Senario propè Florentiam Fesulanç Dioc. ex B. Mariç Virginis monitu fundationem mirabiliter cœpit, & heremitico more diu deductus mirabilius postmodum à B. Philippo Florentino Sanctitate, & nobilitate celeberrimo sub D. Augustini regula anno Domini 1233. sub Gregorio ix. propagatus, & ampliatus fuit, & ab Alexandro iiij. confirmatus, & inter quatuor mendicantes relatus, illorumq;, ac quam plurimis alijs priuilegiis insignitus est, cuius professores per complures annos eisdem legibus, & institutis omnes pie admodũ, ac laudabiliter viuentes vna tantum familia contenti ab vnoquoq; Priori generali regi, & gubernari consueuerunt, sed postea (temporum iniuria, vt sepe contingere solet) paulatim ab instituto regularis obseruantiæ defluentibus, quidam ex illis cupientes primi instituti disciplinam arctioremq; vitam colere, se a reliquis eiusdem ordinis segregarunt, & sedis Apostolicç indulto suffulti creato sibi Vicario Generali cui subessent, nouam familiam constituerunt eamq congregationem obseruantium Seruorum Beatæ Mariæ no-

minarunt, sed cum successu temporis hæc ipsa Congregatio à Regulari obseruantia adeò prolapsa esset, vt ab illis ipsis qui ordinis Eremitarum primi instituti nomen retinuerant parum, vel nihil differre viderentur Ideo Pius V. vt omnes, & singuli tam ordinis quam congregationis prædictæ ad eamdem regularem obseruantiam reuocaret, & qui vnum Religionis induebant habitum, vniusq; professionis voto viuebant, in obseruantiam quoq; Canonicę Religionis vniformes reperirentur, omnes tam ordinis quam Congregationis prędictæ ab inuicem disiunctos in vnum idemq; corpus coniungendo, in vnam eandemq; familiam sub eadem disciplina reguláriq; obseruantia, & vno, dumtaxat, capite viuentem redegit, nomen dictæ congregationis illiusq; Vicariatus officium suppressit, extinxit, & pœnitus aboleuit, omnesq; & singulas dictæ Congregationis domos, Conuentus, & fratres vni priori Generali Ordinis velut supremo ipsius Religionis, & Ordinis capiti supremamq; in eodem ordine potestatem, & auctoritatem habenti, prout regularia ipsius ordinis instituta sibi concedunt, subesse, & ei in omnibus parere mandauit, vt latius in literis eiusdem Pij V. anno 1573. desuper ęditis continetur.

De Ordine Sancti Francisci de Paula. *Cap. IX.*

SACER Minimorum Ordo in Regno Neapolitano à Sancto Francisco de oppido Paulę Prouinciæ Calabrię oriundo exordium sumpsit anno Dominicæ Incarnationis 14[illegible]3. qui quidem Sanctus Pater cum Diuum Franciscum de Assisio maxima veneratione prosequeretur, Ecclesiam propè oppidum dictæ Terræ Paulę, quod itinere vnius diei à Cosentia illius prouinciæ metropoli distat, sub inuocatione eiusdem B. Francisci de Assisio ædificare cœpit, sed monitu immò potius increpatione eiusdem S. Francisci de Assisio, qui ei sub forma fratris sui Ordinis apparuerat, illam ita quam Angustam demoliri fecit, aliamq; maiorem ab ipso Sancto Francisco de Assisio designatā in notabili magnitudine maximoq; sumptu pecuniæ diuinitus subministratæ construxit, in qua quidem Ecclesia, & eius domu cum per multos annos austeram, & Æremiticam vitam Sanctæ, ac Religiosè duxisset, & quam plurà miracula inibi operatus esset, adeò creuit erga eumdem Sanctissimum Patrem Franciscum populi deuotio, vt multi sub sui ordinis habitu

habitu, & vita Æremitica secum viuere statuerunt. Vnde postea, anno salutis 1471. cum iam huiusmodi ordo esset professorum copia auctus, à Pirrho Archiepiscopo Cosentino loci ordinario multis priuilegijs facultatibus, & immunitatibus decoratus, & insignitus est, ac demum tres regulas fratrum, sororum, atque vtriusque sexus fidelium tertiariorum nuncupatorum B. ipse Pater Franciscus instituit, qui sicut humilitatis amator fuerat, illamq; à suis alumnis coli desiderans, fratres sui ordinis Minimos, & sorores minimas vocari debere mandauit, iniunxitq; illis vt decem, mandata diuina, & Ecclesiæ præcepta salutaria vigilanter obseruarent Romano Pontifici pro tempore existenti fideliter obedirent, ac sub obedientiæ, castitatis, & paupertatis, quadragesimalibusq; vitæ sacris votis perseueranter viuere profiterentur. Quæ quidem instituta per Sixtum iiij. anno Domini 1474 benedicta, approbata & confirmata fuerunt, atque ipsi ordini, ac eius personis, & domibus quam plures sũmi Romani Pontif. multa priuilegia cõcesserunt, & demũ per pium V. inter alios Mendicantes Ordo ipse connumeratus est, qui iam ferè per omnes Christiani orbis partes maxima Ecclesiæ vtilitate dilatatus, & ampliatus existit. Const. 2

De Ordine S. Hyeronimi Iesuatorum. Cap. X.

CONGREGATIONIS S. Hyeronimi Iesuatorum autor fuit B. Ioannes Columbinus nobilis Senensis, & ab eo anno Dominicæ Incarnationis 1355. iuxta illius annales, exordium sumpsit, & per Vrbanum V. anno Domini 1367. extitit approbata, quæ quidem, S. Hyeronimi ordo siue Congregatio appellatur, eo quia illius professores non multum post eiusdem ordinis institutionem vnanimi consensu, & voluntate sanctum doctorem sibi patronum, & Protectorem delegerunt, ita vt eorum domus, & Ecclesias magna ex parte S. Hyeronimo dedicarunt, quod quidem nomen ab eodem S. Doctore ductum, vt perpetuum haberent, Alexander anno Domini 1492. ad Pontificatus apicem assumptus decreuit, vt in posterum non simpliciter Iesuati, sed cum adiuncto fratres Iesuati S. Hyeronimi dicerentur. Hi tunicam albam, & cappam cicerculi coloris absque capuccio gestant, cuius loco cum domo egrediuntur, in capite deferunt genus quoddam albi tegumenti manicæ similis, quod mundi contemptum demon

strat,

ſtrat, trium votorum profeſsionem completo probationis anno aliorum religioſorum ex inſtituto Sancti Auguſtini viuentium more emittunt, regulam peculiarem ex cuiuſdam Epiſcopi Ferrarienſis qui inter illos profeſſus fuerat, vitę ſanctitate celeberrimi præſcriptam habere. Literarum ſtudijs non incumbunt, nec ſacris abſque ſpeciali diſpenſatione Apoſtolica initiantur, habentq; confeſſarios & Sacellanos modò presbyteros ſeculares, ſeu aliorum ordinum regulares: & ſi quis doctrina præditus ipſorum conſortio aggregetur ſuperiorum permiſſu aliquid temporis literarum exercitio tribui poteſt, aliàs minime. Qui verò huiuſmodi ſodalitatem ingreſſus, & ex conceſſu Sedis Apoſtolicæ ſacerdotali charactere inſignitus fuerit ad ordinis officia ægre promouetur, ſurgunt circa mediā noctem ad Chorum, in quo tamen nunquam canunt, aut legunt ſed pro matutinis, & alijs horis canonicis alias præcationes, ac ſpirituales meditationes, quiſque per ſe habet, exercentur circa infirmorum viſitationem, & diuerſa alia officia atque opera manualia ad vitandum ocium, qualia ſunt Hortorum, quos habent amplos, & bene diſpoſitos cultura, aquarum ex herbis, floribus alijſque rebus varia diſtilatio, & expreſſio, feneſtrarum vitrearum, reparatio, nec non alia ſimilia artis, & corporis exercitia quāplurima, quibus etiam ſibi ſubueniunt, Reguntur omnes, a ſuo Generali, & ſingula Monaſteria a prioribus gubernantur.

De Societate IESV. Cap. XI.

INTER alia pręſidia, quæ Deus Eccleſię ſuæ, ſponſæ dilectiſſimæ eiuſdem vnigeniti Filij, & Domini noſtri IESV CHRISTI varijs hæreticorum fluctibus, ac procellis diuerſis temporibus admodum agitatam præſtare dignatus eſt, fuit quidem clariſſimus ille Ignatius Loyola cantaber, natalium ſplendorum conſpicuus, is cum valido lacerto pro regis, & patriæ ſalutem arcem Pompeio politanam a Gallica obſidione defenderet, bombardæ ictu altero crure comminuto, altero grauiſsimo vulnere recepto ab hoſtibus capitur, qui eius innata humanitate, & beneuolentia commoti illum tam male affectum paulo poſt domum remiſerunt, & ex milite factus eſt Dux inſignis illius ampliſsimæ Societatis, quę ſub nomine IESVS per vniuerſum orbem propagata eſt, nam curatis vulneribus loricam in humile pallium commutauit, & dum vix vigeſimum

mum sextum suæ ætatis annum attingeret ad celeberrimum Montis Ferrati templum se contulit; vbi vestibus lautioribus, & sericis exutus, quas pauperi cuidam dedit laceras rursus induit, summam pœnitentiam instruxit, Hyerosolimam se confert & è Hyerosolima primò Complutum, post Salmanticam visitauit, ibiq; literis operam dedit, & Lutetiæ Parisiorum multis laboribus Theologiæ Laurea illustratus est, inde postmodum Hyspaniam rursus profectus anno salutis 1536. illius pietate, pœnitentia, optimis moribus, & vitæ sanctitate allecti uiri clarissimi huiusmodi viuendi institurum secuti sunt, ex his fuere Petrus Faber, Iacobus Laynez, Simeon Roddericus, Nicolaus Bouadilla, Alfonsus Salmeronius, necnon Claudius Iayus, & Paschasius Broet, ac Franciscus Kaber, & Ioannes Coduri, Presbyteri Pampilonen, Gebeennen, Seguntinen, Toletanen, Visenen, Ebedrunen, & Palentinen, Ciuitatum, & Dioecesum respectiuè in artibus magistri in vniuersitate Parisiensi graduati, & in Theologicis studijs per plures annos exercitati Spiritu sancto (vt piè creditur) afflati iamdudum è diuersis mundi regionibus descendentes in vnum conuenerunt, & socij effecti abdicatis huius seculi illecebris, eorum vitam perpetuò Dñi Iesu Christi, & Sũmi Romani Põtificis, & Sedis Apostolicę seruitio dedicarunt, adeò quod illius iussu quidtis periculorum, ac laborum in religione propagãda subire, & quorumq; demum terrarum, ac infidelium errantium, ac peccatorum instructionem, & conuersionem a summo Pontifice eos mitti contigeret mox absque omni contradictione, etiam non petiro viatico, tamquam a Christo missi proficisci tenentur, statueruntq; vt dicta eorum Congregatio non Ignatij, sed Societas Iesu Christi appellaretur, vnde Iesuiti postea dicti sunt, qui per vrbes primum Venetæ dictionis sacra iecerunt ordinis rudimenta, & incredibili diuini honoris, & fidei Catholicæ studio ipsum Iesu Christi nomen ad extremos vsque Indos Æthiopes, atque Antipodes diffuderunt, ex qua quidem uenerande sodalitate, quæ, & quanta suborta sit Ecclesiæ Catholicæ vtilitas, præclara monumenta pietatis, & eruditionis per totum ferè Orbem relicta, necnon tot insignia Archiginnasia in quibus, & moribus, & doctrina hominum adeò consulitur, vt nulla regio hodie eorum labore inscia sit, ac etiam Barbarè ille nationes qui in India Occidentali, & Brasilica regione, ac noui Orbis insulis ad veritatis lucem eorum opera edocti, totq; infideles per eos baptizati, hæresesq; Germaniæ, Maiori ex parte concusse, &

longè

& longè à nostro orbe remoti Principes ad sanctorum pedum oscula summi Pontificis perducti apertissimè testantur. Vnde Ecclesia ob assiduos labores, innumeraq; pericula, quæ in publicum comodum intrepidè subierunt istius sodalitij professores inter mendicantium ordines referre, eosq; quamplurimis, dignissimisq; priuilegijs decorare, & illustres reddere meritò arbitrata est, Qui quidem Patres Generali præposito, & singule eiusdem Congregationis domus proprijs Rectoribus optimè, ac mirificè gubernantur.

De Monachorum Congregationibus illarumq; Origines, quę Mendicantium Ordinum priuilegia participant, & sua eisdem Mendicantibus communicata extiterunt.

Origo Canonicorum Regularium Lateranen. *Cap. XII.*

CANONICI Regulares Ordinis S. Augustini dicti Lateranenses ab Apostolis primum originem trhaxerunt (vt historie testantur) sed postmodum a B. Augustino huiusmodi Congregatio Spiritu Sancto dictante diuinis regulis decorata, & illustrata fuit, sed cum post aliqua temporum spacia varias habuisset reformationes, iuxta illas, diuersa nomina sortita est, & inter alia prima fuit hæc Lateranensis Congregatio, quæ tandem in Italia in agro Lucensi anno Domini 1407. apud Canonicam Sanctæ Mariæ Frigionarię propè Ciuitatem Lucæ reparata fuit, a quodam nobilissimo Clerico Romano nomine Bartholomeo Illustriss. Familiæ Columnę vnà cum quodam eius socio, nomine Iacobo de Auogradis I. V. Doctore excellentissimo, sed prius per 800 annos, vsque ad Bonifaciũ viij in Ecclesia Lateranen. de vrbe a Gelasio summo Pontifice instituti fuere sub regula eiusdem D. Augustini semper viuentes, ex qua quidem Ecclesia licet pluries deinde essent eiecti, & iterum regressi, sub Sixto iiij. illius Ecclesiæ possessionem omnino ammiserunt, non tamen titulum, & priuilegia, quæ idem Pontifex eis reseruauit, atque concessit, vnà cum Monasterio Sanctæ Mariæ Pacis, in quo adhuc Romæ perseuerant.

Origo

Origo Congregationis Canonicorum Regularium S. Saluatoris. Cap. XIII.

CANONICI Regulares Congregationis Sancti Saluatoris alias Scopetini nuncupati, in Canonica S. Mariæ Reni apud flumen Reni propè ciuitatem Bononiæ initium habuerunt in qua quidem sub instituto B. P. Augustini viuẽtes cohabitabant, istorum ordo ab Innocentio ij. Anno Domini 1136. fuit confirmatus, atque in dicta Canonica vsque ad annum 1350. permanserunt quę cum eodem tempore a militibus Ioannis Visconti in obsidione Bononię deuastata fuisset, intrà ciuitatem in canonica S. Saluatoris se transtulerunt, qui postmodum cum quodam Patre Stephano Senensi, & eius socijs Ilicetanæ Congregationis Æremitarum S. Augustini professis vniti anno Domini 1408. confirmati fuerunt, & deinde anno 1418. habitu Canonicorum induti, nomen Canonicorum S. Saluatoris sumpserunt, hi etiam fratres Scopetini vocati sunt a Monasterio S. Donati de Scopeto propè Florentiam sito, & nunc iam diruto, non quod ab illo initium sumpsissent, sed quod dictum Monasterium inhabitarunt, & propterea a titulo illius Ecclesię S. Donati de Scopeto Scopetinorum nomen sortiti sunt, qui vt Canonicis Congregationis S. Saluatoris Lateranen. essent conformes publico comuniq; decreto statuerunt anno salutis 1499. vt de cætero Domni vocarentur ad instar Canonicorum Regularium dictæ Congregationis Lateranen. qui primaria eorum institutione dicuntur Domni, & propterea eis concessum fuit, vt duplici habitu Heremitico scilicet, & Canonicorum supra Rocchetũ Patientiam cum Scapulari induerentur. Quorum Ordo a Sede Apostolica, quamplurimis priuilegijs, & immunitatibus sub titulo Sancti Saluatoris insignitus est.

Origo Congregationis Sancti Benedicti. Cap. XIIII.

ORDINEM Seu Congregationem Monachorum S. Benedicti Montis Casini, ac S. Iustinę nuncupatam, ab ipso Beatissimo Monachorum Patriarcha in Subiaco primum, ac in Monte Casino postmodum exordium sumpsisse anno Domini circiter 530. ex eius annalibus satis constat, qui deinde ab odone in Abbatia Cluni anno 913. & a Ludouico Balbo in Abbaria S. Iustinæ Ciuitatis Paduæ anno 1410. reparatus fuit, cuius quidem Sacræ Congregationis gloria, splendor, & commendatio, qualis, ac quanta, quamq; excellens fuerit innumera penè illius amplissima Monasteria, ac domus insignes per totum orbem erectè, atque ditate satis demonstrant, nec non priscorum patrum Monachorum ingens multitudo testatur; ex quibus tamquam, ex Diui Benedicti Alumnis xxiiij. ad summi Pontificatus apicem assumpti sunt, qui per multum temporis Ecclesiæ Catholicæ Gubernacula rexerunt. Cardinales ferè ducenti, Archiepiscopi in diuersis Ecclesijs mille sexcenti, Episcopi 4000. Abbates verò eruditione, & Sanctitate celebres 15700. extiterunt, qui omnes totam Dei Ecclesiam mirificè illustrarunt. Ab huiusmodi Demum Beati Benedicti Sacra Sodalitate quamplures (vt infra) celebres Monachorum Congregationes sub eius instituto fundate per vniuersi Mundi climata floruerunt, quorum professores contemplationi, seu uitæ contemplatiuę assiduè inseruiunt, sicut alij vitę actiuę desudant, propriam alienaq; animæ salutem intendentes; Sodalitates autem hæ sunt videlicet.

Origo Congregationis Montis Oliueti, Cap. XV.

MONTIS Oliueti Congregationem quidam nobilis Vir Nomine Bernardus de Tolomeis cum duobus alijs sotiis Senensibus abdicatis sæculi pompis, sub humili heremitico habitu pluribus ad se suo exemplo tractis, fundare cœpit in Monte Oliueto propè dictam ciuitatem Senarum ad 15. miliaria sito, Anno Domini 1319. sub Ioanne xxij. summo Pontifice, cuius iussu Guido Petramala Episcopus ciuitatis Aretij visione B. Genitricis Dei Mariæ pręhabita habitum album, quem nunc ferunt, & regulam S. Benedicti obseruandam præscripsit.

Origo

Origo Congregationis Vallis Vmbrosæ. Cap. XVI.

SODALITATEM Vallis Vmbrosæ Ioãnes Gualbertus nobilis Flotẽtinus instituit in quadam parte montis Appennini Vallis Vmbrosę nuncupata propè Florentiam ad 20. miliaria circa annum Dominicę incarnationis 1067. sub Alexandro huius nominis ij. Qui miraculis clarus viamq; vniuersæ carnis ingressus a Calisto ij. in Sanctorum numero collocatus fuit.

Origo Congregationis Cisterciensis. Cap. XVII.

CISTERCIENSIS Congregationis siue Religio sub Diui Benedicti regula anno Domini 1098. sub Vrbano Papa ij. in sancto Christi feruore cœpit, huius autem sancti propositi primus institutor fuit Ardingus vir ab ipsa iuuentute diuinis, & humanis literis admodum eruditus natione Anglicus, qui alio nomine Stephanus dictus est. Hic apud Burgundiam in Monasterio Mollismensis a Auberto Abbate receptus est, sed non multo post comperto quod eo in loco multa essent superflua, nec puritati Monasticæ, apta, nec Regulæ B. Benedicti conuenientia desiderio arctioris vitæ, dictum Monasterium vnà cum xx. alijs socijs Monachis egressus Cisterciumi venit, locum vastę solitudinis, ibiq; præclarum Monasterium ædificandum curauit a quo quidem loco deinceps ordo iste Cisterciensis denominationis, & primæ institutionis sumpsit exordium. Anno deinde 1107. facta est charta quædam charitatis a pręfato Stephano Abbate alijsq; Abbatibus numero xx. atque auctoritate Apostolica confirmata, qua quidem illa omnia quę vel pinguiorem abundantiam, vel copiosiorem luxum afferebant, & quę puritati regulæ, & instituto eiusdem B. Patris Benedicti aduersa videbantur, pœnitus abdicarunt. Hunc ordinem pöstea S. Bernardus anno Domini 1112. annos natus circiter 22. cum socijs amplius quam 30. ingressus est, Deinde Abbas loci fratres ad ædificandam domum Clarauallis misit, & eisdem Bernardum in Abbatem præfecit. Qui quidem Sanctus vir dictum ordinem reformauit, diuersisq; temporibus in vita sua centum, & sexaginta Monasteria sui ordinis fundauit, & erexit, ita vt eiusdem ordinis institutor aliquando dictus sit, ac Dei Ecclesiam sanctitate vitæ, suauitate doctrinæ, & miraculorum gloria illustrauit, obijt

anno 1153. anno ętatis suæ 63. hac sancta Christi plantatione relicta, quæ plures viros Illustres, & omni virtute, & sanctitate præclaros protulit, ac mirum immodum dilatata per orbem floruit.

Origo Congregationis Cartusiensis. Cap. XVIII.

ORDO seu Religio Cartusiensis a Brunone viro sancto, & clarissimo Theologo eiusdem sancti propositi Principe sub Victore Papa huius nominis iij. anno Domini 1085. maximo feruore regularis obseruantiæ ortum habuit. Hic quidem vir natione Colonien. nobilis ciuitatis Agrippinæ in gallijs tum legendo, tum disputando, vel scribendo magno in precio dum haberetur, relictis scholis vna cum vij. doctissimis viris in hæremum Cartusiæ secessit, ibiq; Monasterio constructo ipsi ordini initium ded t, postea vero ædificata amplissima illa Abbatia, in prouincia Calabrię in Squillacensi territorio sita; migrauit ad dominum anno 1101. & a Leone X. Pontifice Max. anno 1520. inter Sanctorum numerum relatus est.

Origo Congregationis S. Hyeronimi Hispaniarum. Cap. XIX.

RELIGIO seu Congregatio Æremitarum S. Hyeronimi Hispaniarum fundator seu potius reformator fuit; ac Generalis præpositus Doctissimus quidam Lupus de Olmeto Hispalensis, qui in vrbe Ecclesiam S. Alexij in Monte Auentino sita, a summo Pontifice obtenta dictam Congregationem reformandi facultatem a sede Apostolica impetrauit, eiq; regulam quamdã ab operibus S. Hyeronimi collectam obseruandam tradidit anno Domini 1411. & Gryseum habitum auctoritate Apostolica electũ illius professores deferunt.

Origo Congregationis Camaldulensis. Cap. XX.

ORDO seu Religio Camaldulensis anno salutis 904. sub Benedicto ix. suum sumpsit exordium. Huius sancti instituti fundator extitit Beatus Romualdus è ciuitatis Rauennæ oriundus, non minus genere quam morum, sanctitate, & miraculorum gratia, ex illustri ducum stirpe progenitus, sub B. Benedi-

cti

cti regula hanc suam Congregationem erexit, quæ quidem ab amplissimo illo Conuentu Camalduli, in territorio Aretinæ Dioces. Prouinciæ Tusciæ ab eodem Beato Romualdo ædificato nomen Camaldulensis accepit.

Origo Congregationis Fratrum Militiæ Christi. Cap. XXI.

RELIGIO Fratrum Militiæ Christi in Portugallia Ioanne huius nominis xxij, auctor institutus est anno verò 1326, vt Saracenis resisterent, huius ordinis principalis domus in monasterio Siluensis Dioc. cui omnia templariorum bona in Portugalliæ partibus constituta assignati voluit.

Et hæc de ipsis Regularium Ordinibus, & Congregationibus in const. Pij v. nominatis satis dicta sint, saluo tamē semper vnicuique suæ originis, & fundationis, Prioritatis iure, necnon præeminentiæ priuilegio, quibus per prædicta derogatū minimè esse intelligatur. Const. 6.

DE SACRIS CANONIBVS, ET Decretis Concilij Tridentini Regularibus præscriptis seruandis Tit. ij. cap. j.

CVM per Sacrum Concilium Tridentinum statutum fuerit, vt omnia, & singula decreta, & in eo contenta ad Regulares pertinentia per quorumcumque ordinum Abbates, Generales, & alios superiores, atque inferiores Regulares executioni demandentur, aliàs ipsorum superiorum negligentium capitula Prouincialia, & Generalia suppleant, & coerceant: & in defectu capitulorum generalium Concilia Prouincialia per deputationem aliquorum eiusdem ordinis prouidere teneantur, non obstantibus quibuscumque priuilegijs dictis ordinibus quomodocumque concessis. Ideo per Pium iiij. post publicationem dicti Concilij Tridentini omnia quorumcumque Ordinum Regularium priuilegia in illis omnibus, & singulis tantum in quibus illa statutis, & decretis eiusdem Concilij contrariantur ipso iure reuocata, cassata, & annullata, & ad ipsius Concilij terminos reducta esse voluit, statuit, & declarauit, quam declarationem secuti postea sunt omnes alij

Sess. 25. c. 22. c. hæc omnia.

Const. 1.

alijs summi Pontifices qui in dicto ordinum, priuilegiorum confirmatione hanc clausulam semper apponi mandarunt. Quatenus scilicet decretis Concilij Tridentini minimè contraria existerent. Vnde cum iam ab omnibus Regularibus Sanctissima eiusdem Concilij decreta, & præsertim quę de ipsis regularibus loquutur omni pietate (vt decebat) suscepta fuerint, ideo vt ipsi in posterum ea attentè legere, & solicitè obseruare, necnon facilius videre, & scire queant, in quibus illis liberè, ac licitè vti posint, breuiter inferius in hunc ordinem annotata fuerè.

SVMMARIVM CANONVM
Sacri Concilij Tridentini qui de regularibus præscribuntur.

DE LIBRORVM IMPRESSIONE. CANON I.

Decret. de vsu & edit. Sacrorum lib. sess. 4.

QVOD non liceat Regularibus imprimere, seu imprimi facere libros de rebus sacris, sine nomine auctoris nisi primum examinati, probatiq; fuerint ab Ordinario sub pœna anathematis, & vltra examinationem, & probationem huiusmodi licentiam quoque a suis superioribus impetrare teneantur recognitis per eos libris iuxta formam suarum ordinationum, & vtramque concessionem, quę appareat, ad principium operis imprimi facere debeant.

Quod etiam in regula seu, §. ij Indicis sub tit. de lib. impres. nouiter a S. D. N. Clemente VIII. editi disponitur.

DE LECTIONE SACRAE SCRIPTVRAE CAN. II.

QVOD In Monasterijs quoque Monachorum, vbi comode fieri queat etiam lectio Sacrę scripturę habeatur, qua in re si Abbates negligentes fuerint Episcopi locorum in hoc, vt Sedis Apostolicæ delegati eos ad id opportunis remedijs compellant. In conuentibus verò aliorum Regularium in quibus studia comode vigere possunt Sacræ Scripturæ lectio similiter habeatur: quę lectio a capitulis generalibus, vel prouincialibus assignetur dignioribus magistris, de quorum vita, moribus, & scientia ab Episcopo loci minimè examinari debent.

Sess. 5. c. 1. de reform.

Sess. & c. eodem in fine.

DE

DE LICENTIA PRAEDICATORVM. CAN. III.

QVOD Regulares cuiuscunque ordinis, nisi a suis superioribus de vita, moribus, scientia examinati, & approbati fuerint, ac de eorum licentia, etiam in Ecclesijs suorum ordini prędicare non possint: cum qua licentia personaliter se coram Episcopis pręsentare, & ab eis benedictionem, petere teneantur antequam prædicare incipiant. In Ecclesijs verò quę suorum ordinum non sunt, vltra licentiam suorum superiorum, etiam Episcopi licentiã habere teneantur: sine qua in Ecclesijs ipsis non suorum ordinum nullo modo prædicare possint, quod etiam in Ecclesijs suorum ordinum contradicente Episcopo eis prohibetur. Seß. 5. de reform. c. ij. Seß. 24. c. 4.

DE PRAEDICATORIBVS MALE PRAEDICANTIBVS. CAN. IIII.

QVOD si Prædicator quod absit, errores, aut scandala disseminauerit in populum, etiam si in monasterio sui, vel alterius ordinis prædicet, Episcopus ei prædicationem interdicat. Quod si hæreses prædicauerit: contra eum secundum iuris dispositionem, aut loci consuetudinem procedat, etiam si prædicator ipse à generali, vel speciali priuilegio exemptum se esse prætenderet, quo casu Episcopus auctoritate Apostolica, & tanquam Sedis Apostolicæ delegatus procedet. Seß. 5. de reform. cap. 11.

DE REGVLARIBVS DELINQVENTIBVS. CAN. V.

QVOD Regulares extra Monasterium degentes, etiam sui ordinis priuilegij prætextu, ab ordinario loci tanquam super hoc a Sede Apostolica delegato, si deliquerint, secundum canonicas sanctiones, visitari, puniri, & corrigi, possint. Et qui intra claustra monasterij degunt, & extra ea ita notoriè deliquerint, vt populo scandalo sint, termino ab Episcopo præfigendo a suo superiore omnino puniantur, sin minus superior a suo superiore officio priuetur, & delinquens ab Episcopo puniri possit. Seß. 6. de reform. cap. 3. Seß. vlti. de refor. cap. 14.

2

DE

DE VISITATIONE ECCLESIARVM. CANON. VI.

Sess. 7. de reform. c. 8. QVOD locorum ordinarij Ecclesias quascumque quomodolibet exemptas, authoritate Apostolica singulis annis visitare possint, Non autem ipsa Monasteria quoad correctionem fratrum.

Sess. vlti. de refor. cap. 20.

DE REGVLARIBVS TRANSLATIS CAN. VII.

Sess. 14. de refor. cap. 11. QVOD Regulares translati de vno ordine ad alium sub sui superioris obedientia perpetuò maneant. Et quod nemo regularis cuiuscumque facultatis vigore, transferatur ad laxiorem religionem. Nec detur licentia cuiquam regulari occulte ferendi habitum suæ religionis.

DE MISSARVM ELEMOSINIS CAN. VIII

Sess. vlti. de regul. cap. 19. QVOD cuiusuis generis mercedum, conditiones, pacta, & quicquid pro missis nouis celebrandis datur, atque illiberales elemosinarum exactiones, potius quam postulationes aliaq; huiusmodi, quæ a simoniaca labe, vel certè turpi quęstu non longè absunt, omnino prohibeantur.

DE VAGIS, ET IGNOTIS SACERDOTIBVS CAN IX.

eadem Sess. & decreto QVOD Episcopi in suis diocesibus interdicant, ne cui vago & ignoto sacerdoti missas celebrare liceat, Ideo sint cauti fratres literas dimissorias ab Episcopo ordinante, seu a proprio prælato (cum alicubi se transferre ex merito obedientię pontigerit) habere.

DE

DE LOCO CELEBRANDI MISSAM.

CAN. X.

QVOD non patiatur priuatis in domibus: atque omnino extra Ecclesiam, & ad diuinum tantum cultum dedicata oratoria, ab eisdẽ ordinarijs ordinanda, & visitanda sanctũ Sacrificium a secularibus, aut regularibus quibuscumq; peragi. eadẽ sess. & decreto.

DE CEREMONIA MISSARVM.

CAN. XI.

QVOD caueatur, ne sacerdotes, alijs quam debitis horis celebrent, neve ritus alios, vel alias ceremonias, & preces in Missarum celebratione adhibeant, præter eas, quæ ab Ecclesia approbatæ, ac frequenti, & laudabili vsu receptæ sunt. eadẽ sess. & decreto.

DE CERTO NVMERO MISSARVM, ET CANDELARVM REMOVENDO. eadẽ sess. & decreto.

CAN. XII.

QVOD quarumdam Missarum, ac candelarum certus numerus, qui magis a superstitioso cultu, quam a vera religione inuentus est, omnino ab Ecclesia remoueatur. eadẽ sess. & decreto.

DE VOCE CAPITVLARI

CAN. XIII.

QVOD quicumque in Cathedrali, vel collegiata seculari, vel Regulari Ecclesia, diuinis Mancipatis officijs, in subdiaconatus ordine saltim constitutus non sit, vocem in huiusmodi Ecclesijs in capitulo non habeat. Sess. 22. cap. 4. de reform.

¶Vbi est notandum quod si statutis alicuius religionis caueatur, etiam sacris non initiatos habere vocem in capitulo non prohiberi à Concilio Triden. quin eam habeant, etiam quod in sacris non sint: quoniam decretum Concil. non comprehendit Monasteria Regularium, sicut R. P. Fratri Gaspari totius ordinis Minimorum Correctori Generali Consulenti Illustriss. Cardinales Sacræ Congregationis interpretes Concilij. Responderunt die 10. Ianuarij 1573. Declaratio Sacræ congregationis Concilii.

DE LITERIS DIMISSORIIS PRO SACRORVM ORDINVM SVSCEPTIONE.

CAN. XIIII.

QVOD nullus absque sui proprij, prælati expresso consensu, aut literis dimissorijs ad aliquos sacros, aut minores ordines, vel primam tonsuram promoueatur, alias ab exe- in suo cõpend. priuil. fol.

cutione ordinum sic susceptorum, donec suo prælato visum fuerit, ipso iure est suspensus.

Declaratio Sacræ congreg. Cōcilii.

¶ Vbi etiam est notandum quod super prædicto decreto a sacra Congregatione Illustrissimorum Cardinalium Concilij interpretum nouiter emanauit declaratio tenoris infrascripti videlicet.

¶ Congregatio Concilij censuit, superiores Regulares posse suis subditis etiam in regularibus, qui præditi qualitatibus requisitis, ordines suscipere voluerint, literas dimissorias concedere ad Episcopum tamen Diocœsanum: & si is absfuerit, vel non esset habiturus ordinationes ad quemcumque alium Episcopum: dumtamen ab eo Episcopo, qui ordines contulerit examinentur, quo ad doctrinam, & dum ipsi regulares non distulerint de industria concessionem dimissoriarum in id tempus, quo Episcopus Diocœsanus, vel ab futurus, vel nullas habiturus esset ordinationes. Verum cum a superioribus Regularibus, Episcopo Diocœsano absente, vel ordinationes non habente litere dimissoriè ad alium Episcopum dabuntur, in eis vtiq; huiusmodi causam absentiæ Diocœsani Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum exprimendam esse. Hier. Card. Mattheius.

DE MINORIBVS ORDINIBVS AB ALIIS QVAM AB EPISCOPIS NON SVSCIPIENDIS.

CAN. XV.

Sess. 23. cap. 10. de refor.

QVOD Abbatibus, ac alijs quibuscunq; quantumuis exemptis, non liceat in posterum intra fines alicuius diocœsis consistentibus etiam si nullius diocœsis, vel exeptus esse dicantur cuiquam, qui regularis subditus sibi non sit tonsuram, aut minores ordines conferre.

DE PROMOTIONE AD MINORES ORDINES.

CAN. XVI.

Sess. 23. can. xi.

QVOD Minores ordines ijs, qui saltim latinam linguam intelligant, per temporum interstitia, nisi aliud Episcopo expedire magis videretur conferantur. Hi verò non nisi post annum a susceptione postremi gradus minorum Ordinum, ad sacros ordines promoueantur, nisi necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas, aliud exposcat.

b DE

DE PROMOTIONE AD MAIORES ORDINES
CAN. XVII.

QVOD post susceptionem minorum ordinum, nemo ad maiores promoueatur nisi inter vnũquemq; eorum sit interiectum ad minus spacium vnius anni integri nisi necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas iudicio Episcopi aliud exposcat. Sess. 23. c. 13. & 14.

¶ Ideo si in aliquo conuentu sit necessitas ministrorum quæ patrũ consilio iudicetur sufficiens causa, vt aliter fiat, ordinaturo Episcopo ea referatur cuius erit iudicare de illa. Sic generali correctori minimorum consulenti die 7. Februarij 1573. responderunt Illustriss. Card. Sanctiss. Congregationis interpretes concilij Trid. Declaratio Sanctiss. congreg. Cõcilii.

DE AETATE ORDINANDORVM
CAN. XVIII.

QVOD nullus, etiam regularis, ad subdiaconatus ordinem ante vigesimum secundum, ad Diaconatus ante vigesimum tertium, ad præsbiteratus ante vigesimum quintum ætatis suæ annum promoueatur Sess. 23. cap. 12.

DE EXAMINE ORDINANDORVM
CAN. XIX.

QVOD nec sine diligenti Episcopi examine ordinentur Regulares; priuilegijs quibuscumq; ad hoc pœnitus exclusis. Sess. 23. cap. 12.

DE DVOBVS SACRIS ORDINIBVS EODEM DIE NON CONFERENDIS.
CAN. XX.

QVOD duo sacri ordines non eodem die etiam regularibus conferantur, priuilegijs, atque indultis quibusuis concessis non obstantibus quibuscumque. Sess. 27. cap. 13.

DE COMVNIONE A MINISTRIS ALTARIS FREQVENTANDA.
CAN. XXI.

QVOD Subdiaconi, & diaconi sciant maxime decere si saltim omnibus Dominicis, & solemnibus cum altari ministrauerint sacram Communionem perceperint. Sess. 23. cap. 13.

DE MINISTERIO SACRORVM ORDINVM NON NISI AB ORDINATIS EXERCENDO.
CAN. XXII.

Seſſ. 23. cap. 17.

QVOD ſacris Altaris miniſteria non niſi per conſtitutos in dictis ordinibus exerceantur.

¶ Ideo fratres Prædicatores in executionem huius canonis in capitulo Bononiæ celebrato de anno 1564. ordinarunt, quod in eorum conuentibus, in quibus fratrum eſt ſufficiens copia ſacri Altaris miniſteria, etiam minima ab ordinatis miniſtris quoad fieri poſſit exerceantur nulluſq; deinceps ſacris veſtibus indutus ſolemniter Epiſtolam canere permittatur, qui ad eum ordinem non fuerit ritè promotus, quod quidem ab omnibus ſeruari debeat.

ſtatutum fratri Præd.

DE CONFESSIONE QVANDO A SECVLARIBVS AVDIENDA.
CAN. XXIII.

Seſſ. 27. cap. 15.

QVOD nullus Sacerdos, etiam regularis poſſit confeſſiones ſecularium, etiam Sacerdotum audire: niſi aut parochiale beneficium habeat, aut ab Epiſcopis per examen, ſi illis videbitur eſſe neceſſarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbetur; priuilegijs, & conſuetudine, quacumque etiam immemorabili non obſtantibus.

DE ILLIS QVI SYNODO DIOCOESANAE INTERESSE TENENTVR.
CAN. XXIIII.

Seſſ. 24. de refor. cap. 2.

QVOD Synodi Diœceſanę quotannis celebrentur, ad quas exempti etiam omnes, qui alias ceſſante exemptione intereſſe deberent, nec capitalis generalibus ſubduntur accedere teneantur, ratione tamen parrochialium, aut aliarum ſecularium Eccleſiarum, etiam annexarum debeant ij qui illarum curam gerunt quicumque illi ſint ſynodo intereſſe.

DE

DE EXAMINATORIBVS PRO BENEFICIIS CONFERENDIS.

CAN. XXV.

QVOD examinatores poſsint eſſe etiam regulares ex ordine Mendicantium, iurentq; ad ſancta Dei Euangelia fideliter munus executuri. Caueantq; ne quicquam occaſione huius examinis nec ante, nec poſt accipiant alioquin ſimoniæ vitium incurrant, & de his omnibus in ſynodo prouinciali (ſi opus fuerit) rationem reddere teneantur. Seſſ. 24. de refor. c. 18.

DE OBSERVATIONE REGVLAE, ET COMVNITATE SERVANDA.

CAN. XXVI.

QVOD omnes Regulares, tam viri, quam mulieres ad regulæ, quam profeſsi ſunt, præſcripta vitam inſtituant, & componant, & quæ ad ſuæ profeſsionis perfectionem vt obedientię, paupertatis, & caſtitatis, ac ſi quæ alia alicuius regulę, & ordinis peculiaris vota, & præcepta ad eorum reſpectiue, eſſentiā nec non ad comunem vitam victum, & veſtitum conſeruanda pertinentia fideliter obſeruent, omniſq; cura, & diligentia a ſuperioribus adhibeatur tam in capitulis prouincialibus, & generalibus quam in eorum viſitationibus, quas ſuis temporibus facere non permittant, vt ab illis non recedatur. Seſſ. 25. cap. 1.

DE PROPRIETATE EXTIRPANDA.

CAN. XXVII.

QVOD nemini regularium, tam virorum, quam mulierum liceat bona mobilia, vel immobilia cuiuſcunque qualitatis fuerint, etiam quouis modo ab eis acquiſita tamquam propria, aut etiam nomine conuentus poſsidere, vel tenere: ſed ſtatim ſuperiori tradantur, conuentuiq; incorporentur. Seſſ. vlt. de regul. cap. 3.

DE

DE BONIS QVAE POTEST SVPERIOR CONCEDERE, ET QVAE NON.
CAN. XXVIII.

Seſſ. vlt. de regul. cap. 3.

QVOD non liceat ſuperioribus bona ſtabilia alicui regulari concedere, etiam ad vſumfructum, vel vſum, adminiſtrationem, vel commendam. ¶ Mobilium verò vſum ita permittant, vt eorum ſuppellex ſtatui paupertatis conueniat, nihilq́; ſuperflui in ea ſit, nihil etiam quod ſit eis neceſſarium eis denegetur. ¶ Quod ſi quis aliter quicquam tenere deprehenſus, aut conuictus fuerit, is biennio actiua, & paſſiua voce priuatus ſit, atque etiam iuxta ſuæ regulæ, & ordinis conſtitutiones puniatur.

DE NVMERO REGVLARIVM IN MONASTERIO CONSTITVENDO.
CAN. XXIX.

Seſſ. vlt. de regul. cap. 3.

QVOD in Monaſterijs: & domibus tam virorum, quam mulierum bona immobilia poſſidentibus, vel non poſſidentibus is tantum numerus conſtituatur, ac in poſterum conſeruetur, qui vel ex redditibus proprijs Monaſteriorum, vel ex conſuetis, elemoſinis comodè poſsit ſuſtentari.

DE CONVENTIBVS NOVIS QVOMODO ACCIPIENDIS.
CAN. XXX.

Seſſ. vlt. de regul. cap. 4.

QVOD nec de cætero ſimilia loca eligantur ſine Epiſcopi in cuius Diœceſi conſtruenda ſunt, licentia prius obtenta.

DE FRATRIBVS SINE SVPERIORIS LICENTIA ALTERIVS OBSEQVIO NON SE SVBIICIENDIS.
CAN. XXXI.

Seſſ. vlt. de regul. cap. 4.

QVOD nullus Regularis ſine ſui ſuperioris licentia prædicationis, lectionis, aut cuiuſuis pij operis prætextu ſubijciat, ſe obſequio alicuius prelati Principis, vel vniuerſitatis, vel comunitatis, quod ſi contrafecerit, tamquam inobediens arbitrij ſuperioris puniatur.

DE

DE FRATRIBVS SINE LICENTIA A CONVENTIBVS NON DISCEDENDIS.

CAN. XXXII.

QVOD non liceat Regularibus a suis conuentibus recedere, etiam prætextu ad superiores suos accedendi, nisi ab eis-dem missi, aut vocati fuerint, aliàs quod ab ordinarijs docorum puniantur. Seß. vlt. de regul. cap. 4.

DE FRATRIBVS AD VNIVERSITATES STVDIORVM MISSIS.

CAN. XXXIII.

QVOD illi qui studiorum causa, ad vniuersitates mittuntur in conuentibus tantum habitent, alioquin ab ordinarijs contra eos procedatur. Seß. vlt. de regul. cap. 4.

DE MONIALIVM CLAVSVRA.

CAN. XXXIIII.

QVOD vniuersi Episcopi in omnibus Monasterijs sibi subiectis ordinaria, in alijs verò sedis Apostolicæ authoritate clausuram sanctimonialium vbi violata fuerit diligenter restitui, & vbi inuiolata est, conseruari maxime procurent. Seß. vlt. de regul. cap. 5.

DE MONIALIBVS E MONASTERIO NON EXEVNDIS.

CAN. XXXV.

QVOD nemini sanctimonialium liceat post professionem exire a Monasterio, etiam ad breue tempus, quocumque prætextu, nisi ex aliqua legittima causa ab Episcopo approbanda. Seß. vlt. de regul. cap. 5.

DE PROHIBITIONE INGRESSVS AD MONASTERIA MONIALIVM.

CAN. XXXVI.

QVOD ingredi intra septa Monasterij, nemini liceat cuiuscumque generis, aut conditionis sexus, vel ætatis fuerint, sine Episcopi, vel superioris licentia in scriptis obtenta, sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda. Seß. vlt. de regul. cap. 5.

DE

DE MONASTERIIS MONIALIVM INTRA VRBES REDVCENDIS.

CAN. XXXVII.

Seff. vlt. de regul. cap. 5.

QVOD Monasteria sanctimonialium extra mœnia vrbis vel oppidi curent Episcopi, & alij superiores, (si ita videbitur expedire) vt ad noua vel antiqua Monasteria intra vrbes reducantur.

DE CONFESSIONE, ET COMMVNIONE SANCTIMONIALIVM.

CAN. XXXVIII.

Seff. vlt. de regul. cap. 10.

QVOD attendant diligenter Episcopi, & alij superiores Monasteriorum sanctimonialium, vt saltem semel singulis mensibus, confessionem peccatorum faciant, & Sacrosanctam Eucharistiam suscipiant.

DE CONFESSORE EXTRAORDINARIO MONIALIBVS OFFERENDO.

CAN. XXXIX.

Seff. vlt. de regul. cap. 10.

QVOD præter ordinarium confessorem, alius extra ordinarius ab Episcopo, & aliis superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat.

DE LOCO SERVANDAE EVCHARISTIAE IN MONASTERIIS MONIALIVM.

CAN. XL.

Seff. vlt. de regul. cap. 10.

QVOD Sanctissimum Christi Corpus intra chorum, aut septa Monasterij Monialium, & non in publica Ecclesia conseruetur prohibet sancta Sinodus nō obstāte quocumq; indulto, aut priuilegio.

statutum fratrum Prædicatorum

¶ Debent tamen superiores dictorum Monasteriorum, vt quantum fieri potest: is locus conseruandę Eucharistiæ in Ecclesia publica intelligatur, qui existentibus intra chorum monialibus conspicuus

ſpicuus ſit. Ita fratres prædicatores in capitulo Bononiæ de anno 1564. celebrato ordinarunt.

DE MODO SECRETO IN ELECTIONE SERVANDO

CAN. XXXXI.

QVOD electio ſuperiorum quorumcumque, & aliorum officialium, ac generalium, & Abbatiſſarum fiat per vota ſecreta, ita vt ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur. ¶ Vbi eſt aduertendum electionem commiſſorum ſub prędicto decreto comprehendi, & propterea formam in eo præſcriptam ſeruari debere ſicut ſacra congregatio Concilij cenſuit, vt Generali Minimorum correctori conſulenti reſpondit die 25. Ianuarij 1571.

Seſſ. ult. de regul. cap. 6.

Declaratio ſacræ congreg. Concilii.

DE VOCIBVS NON SVPPLENDIS.

CAN. XXXXII.

QVOD in poſterum non liceat prouinciales, aut Abbates Priores, aut alios quoſcunque titulares ad effectum electionis faciendæ conſtituere, aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere. ¶ Vbi eſt notandum, quod ſi ex inſtitutis, aut decretis alicuius religionis liceat ſuperioribus abſentibus, & legitimè impeditis mittere ad capitulum generale alium fratrem, qui tamquam eorum procurator ſuo loco, & nomine det vocem in electione, Concilium Triden. id non prohibuiſſe, ſicut Minimorum correctori generali conſulēti reſponderunt Illuſtriſ. Cardinales interpretes Sacræ Congregationis Concilij de anno 1570.

Seſſ. ult. de regul. cap. 6.

Declaratio ſacræ congreg. Concilii.

Paſſerellus in ſuo compēd. priuil. 1570. fol. 230.

DE AETATE ELIGENDI IN ABBATISSAM MONIALIVM.

CAN. XXXXIII.

QVOD Abbatiſſa, & Prioriſſa, & quocumque alio nomine præfecta, vel præpoſita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Quod ſi his qualitatibus non reperiatur in Monaſterio, ex alio eiuſdem ordinis eligi poſſit, & ſi hoc etiam in commodum ſuperiori, qui electioni præeſt videatur, ex ijs quę in eodem Monaſterio annum trigeſimum excederint, & quin-

Seſſ. ult. de regul. cap. 7.

e que

que saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo, vel alio superiore consentiente eligatur.

DE LOCO ACCIPIENDI VOTA MONIALIVM TEMPORE ELECTIONIS FACIENDAE.

CAN. XXXXIIII.

Sess. vlt. de regul. cap. 7.

QVOD is qui electioni præest Episcopus, siue alius superior claustra Monasterij non ingrediatur, sed ante cancellorum fenestellam vota singulorum audiat seu accipiat.

DE GVBERNATIONE MONIALIVM.

CAN. XXXXV.

Sess. vlt. de regul. cap. 9.

QVOD Monasteria sanctimonialium sanctę sedi Apostolicæ immediatè subiecta ab Episcopo gubernentur. Quæ verò a deputatis in capitulis generalibus, vel ab alijs regularibus reguntur sub eorum cura, & custodia relinquantur.

DE MONASTERIIS, QVIBVS ANIMARVM CVRA ANNEXA EST.

CAN. XXXXVI.

Sess. vlt. de regul. cap. 11.

QVOD in Monasterijs, seu domibus virorum, seu mulierum quibus imminet cura animarum personarum secularium præter eas, quæ sunt de illorum Monasteriorum, seu locorum familia, personæ tam regulares, quam seculares huiusmodi curam exercentes, subsint immediatè in ijs quæ ad dictam curam, & sacramentorum administrationem pertinent iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cuius diocesi sunt sita. Exceptis Monasterijs seu locis in quibus Abbates, Generales, aut capita ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque alijs Monasteriis seu domibus in quibus Abbates, aut alij Regularium superiores iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in parrochos, & parrocchianos exercent.

DE INTERDICTIS, ET CENSVRIS A REGVLARIBVS OBSERVANDIS.

CAN. XXXXVII.

Sess. vlt. de regul. cap. 12.

QVOD censuræ, & interdicta, nedum a sede Apostolica emanata sed etiam ab ordinarijs promulgata, mandante Episcopo a regularibus in eorum Ecclesijs publicentur, atque seruentur.

DE

DE FESTIS A REGVLARIBVS SERVANDIS.

CAN. XXXXVIII.

QVOD dies festi, quos in dioecesi sua seruandos Episcopus preceperit, ab exemptis omnibus: etiam regularibus seruentur. Sess. vlt. de regul. cap. 12.

DE CONTROVERSIIS IN PRAECEDENTIIS AB EPISCOPO SEDANDIS.

CAN. XXXXIX.

QVOD controuersias omnes de præcedentia quę per sępe cum scandalo oriuntur inter Ecclesiasticas personas tam seculares quam regulares Episcopus amota omni appellatione componat. Sess. ult. de regul. cap. 13.

DE EXITV AD PVBLICAS PROCESSIONES

CAN. L.

QVOD exempti omnes tam clerici seculares, quam regulares etiam Monachi ad publicas processiones uocati, accedere compellantur. Sess. ult. de regul. cap. 13.

DE TEMPORE PROFESSIONIS.

CAN. LI.

QVOD in quacumque religione tam virorum quam mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum nec qui minori tempore quam per annum, post susceptum habitum in religione steterit, ad professionem admittatur. Sess. ult. de regul. cap. 15.

DE NON DIFFERENDO TEMPORE PROFESSIONIS.

CAN. LII.

QVOD finito tempore nouitiatus superiores nouitios, quos habiles inuenerint ad profitendum admittant, aut è monasterio eijciant.

¶ Vbi est notandum quod relatione per sanctissimam congregationem Concilij Sanctissimo Domino Pio V. facta, sanctitas sua dixit. Declaratio Sacrę congregationis Concilii.

xit. Concilium d. capituli 26. procedere tantum in illis nouitijs: quos superiores lapso tempore nouitiatus habiles inuenerint non in his quos inhabiles repererint, ut sunt illi qui non bene adhuc didicerunt, & ideo quo ad istos Sanctitas sua concessit, quod superiores possint illorum professionis tempus prorogare, dummodo habeant spem probabilem quod efficiantur habiles, infra sex menses. Sicut Correctori Generali Minimorum consulenti responderunt Illustriss. Cardinales interpretes Sanctissimæ Congregationis Concil.

Passarell. v. comp. priuil. fol. 131.

DE RENVNTIATIONE BONORVM QVANDO, ET QVOMODO A NOVITIIS FACIENDA.

CAN. LIII.

Sess. vlt. de regul. cap. 16.

QVOD nulla renunciatio, aut obligatio ante professionem facta, valeat, nisi cum licentia Episcopi siue eius Vicarij fiat infra duos menses proximos ante professionem, ac non alias intelligatur effectum suum sortiri nisi secuta professionem.

DE BONIS NOVITIORVM INFRA TEMPVS NOVITIATVS RECIPIENDIS VEL NON.

CAN. LIIII.

Sess. vlt. de regul. cap. 16.

QVOD ante professionem nihil recipiatur de bonis nouitij etiam sponte oblatum a parentibus, vel curatoribus eorum nisi pro victu, & vestitu illius temporis quo in probatione steterit, & hoc sub anathematis pœna tam dantibus quam recipientibus præcipitur, & quod abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant.

DE TEMPORE SVSCIPIENDI HABITVM A PVELLIS DEO DICANDIS.

CAN. LV.

Sess. vlt. de regul. cap. 17.

QVOD puella quæ habitum regularem suscipere voluerit maior duodecim annis sit non ante eum suscipiat.

DE

DE PVELLIS NOVITIATIBVS AB ORDINARIIS ANTE PROFESSIONEM EXAMINANDIS.

CAN. LVI.

QVOD nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quam explorauerit Episcopus, vel eo absente, vel impedito eius Vicarius, an coacta, uel seducta fuerit. Seß. vlt. de regul. cap. 17.

DE POENIS ABBATISSAE NON DENVNTIANTIS TEMPVS PROFESSIONIS EPISCOPO.

CAN. LVII.

QVOD professionis tempus ne Episcopus ignoret teneatur praefecta Monasterij eum ante mensem certiorem facere: alias quandiu Episcopo videbitur ab officio suspensa sit. Seß. ult. de regul. cap. 17.

DE NON COGENDIS VEL IMPEDIENDIS MVLIERIBVS AD RELIGIONEM.

CAN. LVIII.

QVOD eos qui cogunt mulieres ad ingrediendum Monasterium, uel ad suscipiendum habitum; vel admittendam professionem: Et qui sanctam Virginem, vel aliarum Mulierum voluntatem veli accipiendi sine iusta causa impedierint sancta synodus anathemati subijcit. Seß. ult. de regul. cap. 18.

DE REMEDIO ILLIVS QVI PRAETENDIT SVAM PROFESSIONEM NON TENERE.

CAN. LIX.

QVOD quicumque regularis praetendit se per vim, & metum ingressum religionem, aut ante aetatem professum fuisse, aut quid simile, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die professionis, & tunc non aliter nisi causas quas praetenderit deduxerit coram superiore suo, & ordinario. Quod si ante sponte habitum dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcumque causam admittatur, & taquam apostata puniatur. Seß. ult. de regul. cap. 19.

DE

DE EXCOMMVNICATIONIS SENTENTIA FERENDA.

CAN. LX.

Sess. 25. de refor. cap. 3.

QVOD quamuis excommunicationis gladius neruus sit Ecclesiasticę disciplinæ, sobriè tamen magnaq; circumspectione exercendus est, cùm experientia doceat, si temere, aut leuibus ex rebus incutiatur magis contemni, quam formidari, & perniciem potius parare quam salutem.

DE REMEDIO MISSARVM.

CAN. LXI.

Sess. 25. de refor. cap. 4.

QVOD in Ecclesijs vbi magnus Missarum numerus reperitur possint generales ordinum in suis capitulis generalibus statuere circa hoc quicquid magis expedire uidebitur.

¶ Vbi sciendum quod huiusmodi facultas concessa per concilium Tridentinum imposito, sicut correctori generali Minimorum per Illustrissimos Cardinales sanctissimæ congregationis interpretes Concilij die 7. Februarij 1573. responsum fuit.

Declaratio sacræ congreg. Concilii.

DE LOCATIONE BONORVM ECCLESIÆ ANTICIPATIS SOLVTIONIBVS NON FACIENDIS.

CAN. LXII.

sess. 25. de refor. cap. 11.

QVOD locationes rerum Ecclesiasticarum si anticipatis solutionibus fiant, nullatenus in præiudicium successorum valide intelligantur quocumq; indulto, aut priuilegio non obstante.

DE QVARTA FVNERALIVM.

CAN. LXIII.

sess. 25. de refor. cap. 13.

QVOD quibuscumque in locis iam annos quadraginta quartam, quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parrochiali Ecclesiæ solita esset persolui, ac postea fuerit ex quocumque priuilegio monasterijs concessa, post hac integro iure, & eadem persoluatur.

DE

DE ARCTIORIBVS STATVTIS VLTRA CONSILIVM ETIAM SERVANDIS.

CAN. LXIIII.

QVOD si qui regulares tam viri quam mulieres sint, qui sub arctiori regula, vel statutis viuunt excepta facultate habendi bona immobilia in communi eos ab eorum instituto, & obseruantia S. Synodus amouere non intendit. ¶ Ideo supra Canone 48. per quod cauetur, quod omnes, etiam regulares quoscumque ad publicas processiones vocati accedere compellantur concilium ipsum exceptuat eos qui sub strictiori clausura viuũt. Seſſ. ult. de regul. cap. 22.

DE DECRETIS CONCILII TRID. VT SVPRA DE REGVLARIBVS PRAESCRIPTIS AB EIS SERVANDIS.

CAN. LXV.

OMNIA, & singula decreta Sacri Concilij Tridentini supra descriptis, & contenta in eis sancta Synodus obseruari præcipit in omnibus cenobijs, ac Monasterijs, Collegijs, ac domibus quorumcumque Monachorum, ac Regularium, ac Monialium Virginum, & Viduarum sub custodia, & gubernatione dependentia cuiuscumque ordinis Mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium Monachorum, aut Canonicorum quorumcumque, non obstantibus eorum omnium, & singulorum priuilegijs, sub quibuscumque formulis verborum conceptis, ac Maremagnum appellatis. Seſſ. ult. de regul. cap. 22.

DE PRIVILEGIIS, ET FACVLTATIBVS, DECRETIS PRAEDICTIS IPSIVS NON ADVERSIS CONFIRMATIONE.

CAN. LXVI.

QVOD in cæteris omnibus præfatorum ordinum priuilegia, & facultates quæ ipsorum personas, loca, & iura concernunt firma sint, & illesa. Seſſ. ult. de regul. cap. 20. in fine.

DE

DE MARE MAGNO PRIVILEGIORVM

Alijsq; constitutionibus, & literis Apostolicis earumq; validitate tit. iij. c. j.

c. si Romanorũ dis. 19. glos. in prohęm. extraua. com. c. sicomnes ead. dist. c. in. stitutionis nostrę 25 q 1

QVAMVIS Romanorum Pontificum Constitutiones, ac omnia Sedis Apostolicæ decretales literè, seu Epistolę non sint Canonum Codicibus compaginatæ: nihilominus eamdem vim, & robur in iudicio, & extra habere dignoscuntur, ac si in corpore iuris essent clausæ, & propterea ab omnibus sunt indistinctè recipiendę, & inuiolabiliter seruandæ tamquam ipsius Beati Petri diuina voce firmate, sicut eiusmodi sunt omnes literè Apostolicæ (aliàs Bullæ vocatæ) Regularium priuilegia, & indulta concernentes; in huiusmodi collectione impresse, inter quas etiam est Bulla illa magna quampluribus priuilegijs Apostolicis referta; quę ob illorum ingentem copiam Mare magnum, etiam vulgariter, nuncupata est. Hanc autem priuilegiorum compilationem non nulli Summi Romani Pontifices suorum prædecessorum priuilegia colligendo, & propria quoque desuper addendo conficiendam mandarunt quam postea Sixtus iiij. a se ampliatam, & approbatam ferè omnibus mendicantium Ordinibus mutatis in eo nominibus, speciatet condonauit; sed quoniam priuilegia, & indulta, quę in Mare Magno vnius ordinis mendicantium continentur, illa eadem in alijs habentur, ideo breuitatis gratia in præsenti collectione Bulla Maris Magni Prædicatorum, & Minorum dumtaxat impressa fuit. Quæ quidem Bulla, nec non alie omnes supra impræssę partim ab originalibus, partim verò ex legitimis transumptis per prælatos seu notarios publicos iuxtà facultatem eis traditam authenticatis, fuerunt fideliter extractę.

SVMMA.

SVMMARIVM PRIVILEGIORVM

Quę in Bulla Maris Magni, & Bulla Aurea Sixti iiij. continentur, cum moderatione ad singula Concilij Trid. in margine annotata.

§. i.

QVOD Generalis totius ordinis caput, eo ipso quod secundum illius constitutiones fuerit electus, statim eiusdem ordinis verus prior, seu minister (vel alio quocumq; nomine vocetur) Generalis effectus curam animarum fratrum ipsius ordinis habet, & libere gerit ipsosq; fratres auctoritate propria ligare, & soluere necnon à suis prioribus seu ministris prouincialibus iuxta ordinis constitutiones amoueri, & absolui ab officio valet.

§. ij.

QVOD in electionibus Generalis seu prouincialis Prioris, seu ministri fratribus ipsis qui electioni interesse debet non currat tempus super hoc à iure statutum, neque in prædictis iuris regulis coarctentur.

Electiones Pred. per vota secreta fieri debent, absque publicatione nominũ eligentiũ Concil. Trident. can. 41.

§. iij.

QVOD Priores Guardiani, seu Custodes secundum ordinis instituta per electionem, seu aliam prouisionem instituti post ipsam electionem, aut prouisionem de eis factam statim curam animarum fratrum sibi subditorum ipsius ordinis habent, illosq; ligare, ac soluere iuxta eiusdem ordinis statuta valent.

Reformatum per Côc. Trident. can. eodẽ tenẽtur professionem fidei emittere iuxta formam bullę Pii iiii. Cõst. iiii. in 2. par. coll.

f QVOD

.§. iiij.

cõcordat Concil. Trident. can. 2.

QVOD fratres secundum constitutiones ordinis conuentibus in lectores deputati, sine alterius licentia, & præuio examine in domibus dicti ordinis in Theologica facultate liberè legere, & docere possunt.

.§. v.

cõcordat Conciliũ Trident. can. 3. & quędam alia addũtur, vt ibi

QVOD Ministri, & diffinitores prouinciales possunt fratres eruditos examinare, & in prædicatores deputare in eorum capitulis prouincialibus.

.§. vj.

Moderatum per Conciliũ Trident. can. 16.

QVOD fratres Ordinandos possint quibuscunque Episcopis comunionem, & gratiam Sedis Apostolicę habentibus præsentare, & absque eorumdem examine illos ad sacros ordines promoueri facere.

.§. vij.

Restrictũ est hic priuilegium ad oratoria tantũ ab ordinariis approbata per Cõc. Trident. can. 10.

QVOD fratres vbi degunt possint habere oratoria, & cum Altari portatili celebrare, atque Sacramenti recipere.

.§. viij.

QVOD fratres tempore Generalis interdicti in suis Ecclesijs & alijs possint celebrare submissa voce, Ianuis clausis non pulsatis campanis interdictis exclusis, & Sacramenta recipere nisi causam dederint interdicto, vel specialiter sit eis prohibitum.

Moderatum per Concil. Trident. can. 47.

.§. ix.

QVOD fratres in obsequijs suis morantibus sacramenta ministrare eosq; sepelire licitè valeant.

IN

.§. x.

IN terris, vel personis interdictis, vel excommunicatis generaliter fratrum seruitijs deputati, sententiæ interdicti non ligantur; ibiq; possunt audire diuina nisi causam, & ipsi interdicto dederint.

Aliis ēt, de iure comuni permittitur, & nō nulla alia concedūtur per c. tēpore de sententia excom. insfesto vt infra nu.

.§. xj.

QVOD fratres possint in terris excommunicatorum morari, & tunc, & quando per eas transeunt necessaria recipere valeant.

.§. xij.

PRÆLATI ordinis fratribus sibi commissis, & alijs eiusdem ordinis ad ipsos declinantibus à sententia excommunicationis, & interdicti generaliter à iure, vel à Iudice promulgatis, siue ante ingressum siue post incurrerint beneficia absolutionis impendere, & cum huiusmodi ordinatis etiam qui in loco interdicto celebrauerint dispensare possunt.

.§. xiij.

PRÆLATI ordinis possunt a suis confessoribus quos elegerint absolui & dispensari, eo modo quo ipsi suos fratres absoluere, & dispensare valent.

.§. xiiij.

QVOD intrantes ordinem a censuris (obseruata forma canonica) a Prælatis ordinis possunt absolui, & dispensari si celebrauerint in illis; vel loco interdicto; aut ordines receperint ęre alieno satisfacto, qui sic tamen absoluuntur quod si mox ordinem non intrauerint in easdem sententias relabantur.

.§. xv.

QVOD fratres non possint citati neque conueniri per literas Sedis Apostolicę vel legatorum, nec ad pecuniam colligendam compelli, nec ad correctionem, visitationem

f 2 Monaste-

Monasteriorum, vel Ecclesiarum, causarum cognitiones, aut cēsurarum denunciationem: neque ad recipiendam curam Monialiū, vel personarum religiosarum extra ordinem, nisi in literis specialis mentio, de huiusmodi indulto fiat.

Quo ad censurarum publicationem moderatur per Cōc. Trident. can. 47.

.§. xvi.

QVOD fratres non compellantur ad visitanda Monasteria cuiusuis ordinis, & earum confessiones audire, vel causarū commissiones, vel sententiarum executiones recipere.

.§. xvij.

QVOD fratres non compellantur ab Ecclesiarum Prælatis ad deferendas literas, vel exequendum, aut denunciandū sententias contra Principes, Communitates, Populos, & Benefactores: nec sint in causis nullius assessores sine licentia Papę.

.§. xviij.

Concordat Cōc. Trident. can. 31.

QVOD Prælati ordinis possint fratres Archiepiscoporum, Episcoporum obsequiis per sedem Apostolicam deputatos corrigere, & reuocare.

.§. xix.

FRATRES prædicantes Crucem: vel contra hæreticos: auctoritate Apostolica per suos prælatos possunt amoueri, & alij in eorum locum subrogari non obstantibus literis Papę.

.§. xx.

Concordat Cōc. Trident. can. 7.

INHIBETVR professis recessus ab ordine absq. licentia Generalis, vel Prouincialis eorum: & recedentes absque licentia, etiam prętextu priuilegij Apostolici nullus eos retinere valet, & secus facientes possunt a Ministris excommunicari.

LICEN-

.§. xxj.

LICENTIATI à Papa, vel ministro seu superiori si intra tres menses religionem minimè ingressi fuerint, eorum prælati contra eos tamquam Apostatas procedere valent, sicut contra illos qui post habitus susceptionē, alterius religionis infra tempus probationis in illa facta professione inde presumpserint resilire.

.§. xxij.

POSSVNT prelati ordinis apostatas fratres sui ordinis excommunicare capere, legare, incarcerare, in quocumque habitu: cum inuocatione bracchij secularis.

.§. xxiij.

EIECTI ab ordine à suis prælatis, vel proprio motu egressi prædicare, confessiones audire, vel docere non possunt nisi ad aliam religionem vbi hæc munia exercentur de prælatorum licentia speciali pertransierint; & aliàs prælati ipsi intra fines suarum prouinciarum, vel custodiarum monitione præmissa excommunicare possunt.

.§. xxiiij.

EGRESSI vel eiecti ab ordine a suis prælatis cum eorum literis ad alios licentiare religiosos præterquam ad Beati Augustini professores, templarios, hospitalarios, aliosq; religiosos arma gestantes, & inhibetur ne prædicti in aliis ordinibus absq; speciali licentia Sedis Apostolicæ recipiantur, & retineantur. Moderatum per Concil. Trident. can. 7.

.§. xxv.

NVLLVS in Religionis ordine, vel extra habitum fratrum vel similem deferre sine Papæ mandato, & ad deponendum per Episcopum sub pœna excommunicationis compellantur. Prohibetur dari licentia regulari occulte ferendi habitum suæ religionis per Cōc. Trident. can. eodē

DE

DE MONASTERIIS MONIALIVM INTRA VRBES REDVCENDIS.

CAN. XXXVII.

Sess. vlt. de regul. cap. 5.

QVOD Monasteria sanctimonialium extra mœnia vrbis vel oppidi curent Episcopi, & alij superiores (si ita videbitur expedire) vt ad noua vel antiqua Monasteria intra vrbes reducantur.

DE CONFESSIONE, ET COMMVNIONE SANCTIMONIALIVM.

CAN. XXXVIII.

Sess. vlt. de regul. cap. 10.

QVOD attendant diligenter Episcopi, & alij superiores Monasteriorum sanctimonialium, vt saltem semel singulis mensibus, confessionem peccatorum faciant, & Sacrosanctam Eucharistiam suscipiant.

DE CONFESSORE EXTRAORDINARIO MONIALIBVS OFFERENDO.

CAN. XXXIX.

Sess. vlt. de regul. cap. 10.

QVOD præter ordinarium confessorem, alius extra ordinarius ab Episcopo, & aliis superioribus bis, aut ter in anno offeratur, qui omnium confessiones audire debeat.

DE LOCO SERVANDAE EVCHARISTIAE IN MONASTERIIS MONIALIVM.

CAN. XL.

Sess. vlt. de regul. cap. 10.

QVOD Sanctissimum Christi Corpus intra chorum, aut septa Monasterij Monialium, & non in publica Ecclesia conseruetur prohibet sancta Sinodus nō obstāte quocumq; indulto, aut priuilegio.

Statutum fratrum Prædicatorum

¶ Debent tamen superiores dictorum Monasteriorum, vt quantum fieri potest: is locus conseruandæ Eucharistiæ in Ecclesia publica intelligatur, qui existentibus intra chorum monialibus conspicuus

ſpicuus ſit. Ita fratres prædicatores in capitulo Bononiæ de anno 1564. celebrato ordinarunt.

DE MODO SECRETO IN ELECTIONE SERVANDO

CAN. XXXXI.

QVOD electio ſuperiorum quorumcumque, & aliorum officialium, ac generalium, & Abbatiſſarum fiat per vota ſecreta, ita vt ſingulorum eligentium nomina nunquam publicentur. ¶ Vbi eſt aduertendum electionem commiſſorum ſub prędicto decreto comprehendi, & propterea formam in eo præſcriptam ſeruari debere ſicut ſacra congregatio Concilij cenſuit, vt Generali Minimorum correctori conſulenti reſpondit die 25. Ianuarij 1571. Seſſ. ult. de regul. cap. 6. Declaratio ſacræ congreg. Concilii.

DE VOCIBVS NON SVPPLENDIS.

CAN. XXXXII.

QVOD in poſterum non liceat prouinciales, aut Abbates Priores, aut alios quoſcunque titulares ad effectum electionis facienda conſtituere, aut voces, & ſuffragia abſentium ſupplere. ¶ Vbi eſt notandum, quod ſi ex inſtitutis, aut decretis alicuius religionis liceat ſuperioribus abſentibus, & legitimè impeditis mittere ad capitulum generale alium fratrem, qui tamquam eorum procurator ſuo loco, & nomine det vocem in electione, Concilium Triden. id non prohibuiſſe, ſicut Minimorum correctori generali conſulēti reſponderunt Illuſtriſs. Cardinales interpretes Sacræ Congregationis Concilij de anno 1570. Seſſ. ult. de regul. cap. 6. Declaratio ſacræ congreg. Concilii. Paſſerellus in ſuo compēd. priuil. 1570. fol. 230.

DE AETATE ELIGENDI IN ABBATISSAM MONIALIVM.

CAN. XXXXIII.

QVOD Abbatiſſa, & Prioriſſa, & quocumque alio nomine præfecta, vel præpoſita appelletur, eligatur non minor annis quadraginta, & quæ octo annis poſt expreſſam profeſſionem laudabiliter vixerit. Quod ſi his qualitatibus non reperiatur in Monaſterio, ex alio eiuſdem ordinis eligi poſſit; & ſi hoc etiam in comodum ſuperiori, qui electioni præeſt videatur, ex iis quę in eodem Monaſterio annum trigeſimum excederint, & quin- Seſſ. ult. de regul. cap. 7.

e que

que saltem annis post professionem rectè vixerint, Episcopo, vel alio superiore consentiente eligatur.

DE LOCO ACCIPIENDI VOTA MONIALIVM TEMPORE ELECTIONIS FACIENDAE.

CAN. XXXXIIII.

Sess. vlt. de regul. cap. 7.

QVOD is qui electioni præest Episcopus, siue alius superior claustra Monasterij non ingrediatur, sed ante cancellorum fenestellam vota singulorum audiat seu accipiat.

DE GVBERNATIONE MONIALIVM.

CAN. XXXXV.

Sess. vlt. de regul. cap. 9.

QVOD Monasteria sanctimonialium sanctę sedi Apostolicæ immediatè subiecta ab Episcopo gubernentur. Quæ verò a deputatis in capitulis generalibus, vel ab alijs regularibus reguntur sub eorum cura, & custodia relinquantur.

DE MONASTERIIS, QVIBVS ANIMARVM CVRA ANNEXA EST.

CAN. XXXXVI.

Sess. vlt. de regul. cap. 11.

QVOD in Monasterijs, seu domibus virorum, seu mulierum quibus imminet cura animarum personarum secularium præter eas, quæ sunt de illorum Monasteriorum, seu locorum familia, personæ tam regulares, quam seculares huiusmodi curam exercentes, subsint immediate in ijs quæ addictam curam, & sacramentorum administrationem pertinent iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cuius diocesi sunt sita. Ecceptis Monasterijs seu locis in quibus Abbates, Generales, aut capita ordinum sedem ordinariam principalem habent, atque alijs Monasterijs seu domibus in quibus Abbates, aut alij Regularium superiores iurisdictionem Episcopalem, & temporalem in parrochos, & parrocchianos exercent.

DE INTERDICTIS, ET CENSVRIS A REGVLARIBVS OBSERVANDIS.

CAN. XXXXVII.

Sess. vlt. de regul. cap. 12.

QVOD censuræ, & interdicta, nedum a sede Apostolica emanata sed etiam ab ordinarijs promulgata, mandante Episcopo a regularibus in eorum Ecclesijs publicentur, atque seruentur.

DE

DE FESTIS A REGVLARIBVS SERVANDIS.

CAN. XXXXVIII.

QVOD dies festi, quos in diocesi sua seruandos Episcopus preceperit, ab exemptis omnibus: etiam regularibus seruentur. Sess. vlt. de regul. cap. 12.

DE CONTROVERSIIS IN PRAECEDENTIIS AB EPISCOPO SEDANDIS.

CAN. XXXXIX.

QVOD controuersias omnes de praecedentia quę per sepe cum scandalo oriuntur inter Ecclesiasticas personas tam seculares quam regulares Episcopus amota omni appellatione componat. Sess. ult. de regul. cap. 13.

DE EXITV AD PVBLICAS PROCESSIONES

CAN. L.

QVOD exempti omnes tam clerici seculares, quam regulares etiam Monachi ad publicas processiones uocati, accedere compellantur. Sess. ult. de regul. cap. 13.

DE TEMPORE PROFESSIONIS.

CAN. LI.

QVOD in quacumque religione tam virorum quam mulierum professio non fiat ante decimum sextum annum expletum nec qui minori tempore quam per annum, post susceptum habitum in religione steterit, ad professionem admittatur. Sess. ult. de regul. cap. 15.

DE NON DIFFERENDO TEMPORE PROFESSIONIS.

CAN. LII.

QVOD finito tempore nouitiatus superiores nouitios, quos habiles inuenerint ad profitendum admittant, aut è monasterio eijciant. Declaratio Sacrę congregationis Concilii.

¶ Vbi est notandum quod relatione per sanctissimam congregationem Concilij Sanctissimo Domino Pio V. facta, sanctitas sua dixit.

xit. Concilium d. capituli 26. procedere tantum in illis nouitijs: quos superiores lapso tempore nouitiatus habiles inuenerint non in his quos inhabiles repererint, ut sunt illi qui non bene adhuc didicerunt, & ideo quo ad istos Sanctitas sua concessit, quod superiores posint illorum professionis tempus prorogare, dummodo habeant spem probabilem quod efficiantur habiles, infra sex menses. Sicur Correctori Generali Minimorum consulenti responderunt Illustris. Cardinales interpretes Sanctissimæ Congregationis Conc.

Passarell. v. comp. priuil. fol. 131.

DE RENVNTIATIONE BONORVM QVANDO, ET QVOMODO A NOVITIIS FACIENDA.

CAN. LIII.

Seß. vlt. de regul. cap. 16.

QVOD nulla renunciatio, aut obligatio ante profeßionem facta, valeat, nisi cum licentia Episcopi siue eius Vicarij fiat infrà duos menses proximos ante profeßionem, ac non alias intelligatur effectum suum sortiri nisi secuta profeßionem.

DE BONIS NOVITIORVM INFRA TEMPVS NOVITIATVS RECIPIENDIS VEL NON.

CAN. LIIII.

Seß. vlt. de regul. cap. 16.

QVOD ante profeßionem nihil recipiatur de bonis nouitij etiam sponte oblatum a parentibus, vel curatoribus eorum nisi pro victu, & vestitu illius temporis quo in probatione steterit, & hoc sub anathematis pœna tam dantibus quam recipientibus præcipitur, & quod abeuntibus ante professionem omnia restituantur, quæ sua erant.

DE TEMPORE SVSCIPIENDI HABITVM A PVELLIS DEO DICANDIS.

CAN. LV.

Seß. vlt. de regul. cap. 17.

QVOD puella quæ habitum regularem suscipere voluerit maior duodecim annis sit non ante eum suscipiat.

DE

DE PVELLIS NOVITIATIBVS AB ORDINARIIS ANTE PROFESSIONEM EXAMINANDIS.

CAN. LVI.

QVOD nec postea ipsa, vel alia professionem emittat, quam explorauerit Episcopus, vel eo absente vel impedito eius Vicarius, an coacta, uel seducta fuerit. Seff. vlt. de regul. cap. 17.

DE POENIS ABBATISSAE NON DENVNTIANTIS TEMPVS PROFESSIONIS EPISCOPO.

CAN. LVII.

QVOD professionis tempus ne Episcopus ignoret teneatur præfecta Monasterij eum ante mensem certiorem facere: alias quandiu Episcopo videbitur ab officio suspensa sit. Seff. ult. de regul. cap. 17.

DE NON COGENDIS VEL IMPEDIENDIS MVLIERIBVS AD RELIGIONEM.

CAN. LVIII.

QVOD eos qui cogunt mulieres ad ingrediendum Monasterium, uel ad suscipiendum habitum, vel admittendam professionem: Et qui sanctam Virginem, vel aliarum Mulierum voluntatem veli accipiendi sine iusta causa impedierint sancta synodus anathemati subijcit. Seff. ult. de regul. cap. 18.

DE REMEDIO ILLIVS QVI PRAETENDIT SVAM PROFESSIONEM NON TENERE.

CAN. LIX.

QVOD quicumque regularis prætendit se per vim, & metum ingressum religionem, aut ante ætatem professum fuisse, aut quid simile, non audiatur, nisi intra quinquennium tantum a die professionis, & tunc non aliter nisi causas quas prætenderit deduxerit coram superiore suo, & ordinario. Quod si ante sponte habitum dimiserit, nullatenus ad allegandum quamcumque causam admittatur, & taquam apostata puniatur. Seff. ult. de regul. cap. 19.

DE

DE EXCOMMVNICATIONIS SENTENTIA FERENDA.

CAN. LX.

Seß.25. de refor. cap.3. QVOD quamuis excommunicationis gladius neruus sit Ecclesiasticæ disciplinæ, sobriè tamen magnaq; circumspectione exercendus est, cùm experientia doceat, si temere, aut leuibus ex rebus incutiatur magis contemni, quam formidari,& perniciem potius parare quam salutem.

DE REMEDIO MISSARVM.

CAN. LXI.

Seß. 25. de refor. cap.4. QVOD in Ecclesijs vbi magnus Missarum numerus reperitur possint generales ordinum in suis capitulis generalibus statuere circa hoc quicquid magis expedire uidebitur.

Declaratio sacræ congreg. Concilii. ¶ Vbi sciendum quod huiusmodi facultas concessa per concilium Tridentinum† impositò, sicut correctori generali Minimorum per Illustrißimos Cardinales sanctißimæ congregationis interpretes Concilij die 7. Februarij 1573. responsum fuit.

† Episcop. & Generalibus intelligitur tātū de onere missarū ante Cōc. Trid.

DE LOCATIONE BONORVM ECCLESIAE ANTICIPATIS SOLVTIONIBVS NON FACIENDIS.

CAN. LXII.

seß. 25. de refor. cap.11. QVOD locationes rerum Ecclesiasticarum si anticipatis solutionibus fiant, nullatenus in præiudicium successorum valide intelligantur quocumq; indulto, aut priuilegio non obstante.

DE QVARTA FVNERALIVM.

CAN. LXIII.

seß. 25. de refor. cap.13. QVOD quibuscumque in locis iam annos quadraginta quartam, quæ funeralium dicitur, Cathedrali, aut Parrochiali Ecclesiæ solita esset persolui, ac postea fuerit ex quocumque priuilegio monasterijs concessa, post hac integro iure, & eadem persoluatur.

DE

DE ARCTIORIBVS STATVTIS VLTRA CONSILIVM ETIAM SERVANDIS.

CAN. LXIIII.

QVOD si qui regulares tam viri quam mulieres sint, qui sub arctiori regula, vel statutis viuunt excepta facultate habendi bona immobilia in communi eos ab eorum instituto, & obseruantia S. Synodus amouere non intendit. ¶ Ideo supra Canone 48. per quod cauetur, quod omnes, etiam regulares quoscumque ad publicas processiones vocati accedere compellantur concilium ipsum exceptuat eos qui sub strictiori clausura viuūt. Seff. ult. de regul. cap. 22.

DE DECRETIS CONCILII TRID. VT SVPRA DE REGVLARIBVS PRAESCRIPTIS AB EIS SERVANDIS.

CAN. LXV.

OMNIA & singula decreta Sacri Concilij Tridentini supra descriptis, & contenta in eis sancta Synodus obseruari præcipit in omnibus cœnobijs, ac Monasterijs, Collegijs, ac domibus quorumcumque Monachorum, ac Regularium, ac Monialium Virginum, & Viduarum sub custodia, & gubernatione dependentia cuiuscumque ordinis Mendicantium, vel non mendicantium, vel aliorum regularium Monachorum, aut Canonicorum quorumcumque non obstantibus eorum omnium, & singulorum priuilegijs, sub quibuscumque formulis verborum conceptis, ac Maremagnum appellatis. Seff. ult. de regul. cap. 22.

DE PRIVILEGIIS, ET FACVLTATIBVS, DECRETIS PRAEDICTIS IPSIVS NON ADVERSIS CONFIRMATIONE.

CAN. LXVI.

QVOD in cæteris omnibus præfatorum ordinum priuilegia, & facultates quæ ipsorum personas, loca, & iura concernunt firma sint, & illesa. Seff. ult. de regul. cap. 20. in fine.

DE

DE MARE MAGNO PRIVILEGIORVM

Alijsq; constitutionibus, & literis Apostolicis earumq; validitate tit. iij. c. j.

c. si Romanorū dist. 19. glos. in prohęm. extrauag. com. c. sic omnes ead. dist. c. institutionis nostrę 25 q. 1

QVAMVIS Romanorum Pontificum Constitutiones, ac omnia Sedis Apostolicæ decretales literè, seu Epistolę non sint Canonum Codicibus compaginatæ: nihilominus eamdem vim, & robur in iudicio, & extra habere dignoscuntur, ac si in corpore iuris essent clausæ, & propterea ab omnibus sunt indistinctè recipiendę, & iuuiolabiliter seruandæ tamquam ipsius Beati Petri diuina voce firmate, sicut eiusmodi sunt omnes literè Apostolicæ (aliàs Bullæ vocatæ) Regularium priuilegia, & indulta concernentes; in huiusmodi collectione impresse, inter quas etiam est Bulla illa magna quamplurimis priuilegijs Apostolicis referta; quę ob illorum ingentem copiam Mare magnum, etiam vulgariter, nuncupata est. Hanc autem priuilegiorum compilationem non nulli Summi Romani Pontifices suorum prædecessorum priuilegia colligendo, & propria quoque desuper addendo conficiendam mandarunt quam postea Sixtus iiij. a se ampliatam, & approbatam ferè omnibus mendicantium Ordinibus mutatis in eo nominibus, speciatet condonauit; sed quoniam priuilegia, & indulta, quę in Mare Magno vnius ordinis mendicantium continentur, illa eadem in alijs habentur, ideo breuitatis gratia in præsenti collectione Bulla Maris Magni Prædicatorum, & Minorum dumtaxat impressa fuit. Quæ quidem Bulla, nec non alie omnes supra impræssę partim ab originalibus, partim verò ex legitimis transumptis per prælatos seu notarios publicos iuxtà facultatem eis traditam authenticatis, fuerunt fideliter extractę.

SVMMA

SVMMARIVM PRIVILEGIORVM

Quę in Bulla Maris Magni, & Bulla Aurea Sixti iiij. continentur, cum moderatione ad singula Concilij Trid. in margine annotata.

§. i.

QVOD Generalis totius ordinis caput, eo ipso quod secundum illius constitutiones fuerit electus, statim eiusdem ordinis verus prior, seu minister (vel alio quocumq; nomine vocetur) Generalis effectus curam animarum fratrum ipsius ordinis habet, & libere gerit. ipsosq; fratres auctoritate propria ligare, & soluere necnon à suis prioribus seu ministris prouincialibus iuxta ordinis constitutiones amoueri, & absolui ab officio valet.

§. ij.

QVOD in electionibus Generalis seu prouincialis Prioris, seu ministri fratribus ipsis qui electioni interesse debet non currat tempus super hoc a iure statutum, neque in prædictis iuris regulis coarctentur.

Electiones Pred. per vota secreta fieri debent, absque publicatione nominú eligentiú Concil. Trident. can. 41.

§. iij.

QVOD Prioris Guardiani, seu Custodes secundum ordinis instituta per electionem, seu aliam prouisionem instituti post ipsam electionem, aut prouisionem de eis factam statim curam animarum fratrum sibi subditorum ipsius ordinis habent, illosq; ligare, ac soluere iuxta eiusdem ordinis statuta valent.

Reformatum per Cóc. Trident. can. eodé tenétur professionem fidei emittere iuxta formam bullę Pii iiii. Cóst. iiii. in 2. par. coll.

f QVOD

.§. iiij.

côcordat Concil. Trident. can. 2. QVOD fratres secundum constitutiones ordinis conuentibus in lectores deputati, sine alterius licentia, & præuio examine in domibus dicti ordinis in Theologica facultate liberè legere, & docere possunt.

.§. v.

côcordat Concilii Trident. can. 3. & quedam alia addûtur. vt ibi QVOD Ministri, & diffinitores prouinciales possunt fratres eruditos examinare, & in prædicatores deputare in eorum capitulis prouincialibus.

.§. vj.

Moderatum per Conciliû Trident. can. 16. QVOD fratres Ordinandos possint quibuscunque Episcopis comunionem, & gratiam Sedis Apostolicę habentibus præsentare, & absque eorumdem examine illos ad sacros ordines promoueri facere.

.§. vij.

Restrictû est hic priuilegiû ad oratoria tantû ab ordinariis approbata per Côc. Trident. can. 10. QVOD fratres vbi degunt possint habere oratoria, & cum Altari portatili celebrare, atque Sacramenti recipere.

.§. viij.

QVOD fratres tempore Generalis interdicti in suis Ecclesijs & alijs possint celebrare submissa voce, Ianuis clausis non pulsatis campanis interdictis exclusis, & Sacramenta recipere nisi causam dederint interdicto, vel specialiter sit eis prohibitum.

.§. ix.

Moderatum per Concil. Trident. can. 47. QVOD fratres in obsequijs suis morantibus sacramenta ministrare cosq; sepelire licitè valeant.

.§. x.

IN terris, vel personis interdictis, vel excommunicatis generaliter fratrum seruitijs deputati, sententiæ interdicti non ligantur; ibiq; possunt audire diuina nisi causam, & ipsi interdicto dederint.

Aliis ẽt, de iure comuni permittitur, & nõ nulla alia concedũtur per c. tẽpore de sententia excom. infesto vt infra nu.

.§. xj.

QVOD fratres possint in terris excommunicatorum morari, & tunc, & quando per eas transeunt necessaria recipere valeant.

.§. xij.

PRÆLATI ordinis fratribus sibi commissis, & alijs eiusdem ordinis ad ipsos declinantibus à sententia excommunicationis, & interdicti generaliter à iure, vel à Iudice promulgatis, siue ante ingressum siue post incurrerint beneficia absolutionis impendere, & cum huiusmodi ordinatis etiam qui in loco interdicto celebrauerint dispensare possunt.

.§. xiij.

PRÆLATI ordinis possunt a suis confessoribus quos elegerint absolui & dispensari, eo modo quo ipsi suos fratres absoluere, & dispensare valent.

.§. xiiij.

QVOD intrantes ordinem a censuris (obseruata forma canonica) a Prælatis ordinis possunt absolui, & dispensari si celebrauerint in illis; vel loco interdicto; aut ordines receperint ęre alieno satisfacto, qui sic tamen absoluuntur quod si mox ordinem non intrauerint in easdem sententias relabantur.

.§. xv.

QVOD fratres non possint citari neque conueniri per literas Sedis Apostolicę vel legatorum, nec ad pecuniam colligendam compelli, nec ad correctionem, visitationem

Monasteriorum, vel Ecclesiarum, causarum cognitiones, aut censurarum denunciationem: neque ad recipiendam curam Monialiũ, vel personarum religiosarum extra ordinem, nisi in literis specialis mentio, de huiusmodi indulto fiat.

Quo ad censurarum publicationem moderatur per Côc. Trident. can. 47.

.§. xvi.

QVOD fratres non compellantur ad visitanda Monasteria cuiusuis ordinis, & earum confessiones audire, vel causarũ commissiones, vel sententiarum executiones recipere.

.§. xvij.

QVOD fratres non compellantur ab Ecclesiarum Prælatis ad deferendas literas, vel exequendum, aut denunciandũ sententias contra Principes, Communitates, Populos, & Benefactores: nec sint in causis nullius assessores sine licentia Papę.

.§. xviij.

Concordat Côc. Trident. can. 31.

QVOD Prælati ordinis possint fratres Archiepiscoporum, Episcoporum obsequiis per sedem Apostolicam deputatos corrigere, & reuocare.

.§. xix.

FRATRES prædicantes Crucem: vel contra hæreticos: auctoritate Apostolica per suos prælatos possunt amoueri, & alij in eorum locum subrogari non obstantibus literis Papę.

.§. xx.

Concordat Côc. Trident. can. 7.

INHIBETVR professis recessus ab ordine absq. licentia Generalis, vel Prouincialis eorum: & recedentes absque licentia, etiam prętextu priuilegij Apostolici nullus eos retinere valet, & secus facientes possunt a Ministris excommunicari.

LICEN-

.§. xxj.

LICENTIATI à Papa, vel ministro seu superiori si intra tres menses religionem minimè ingressi fuerint, eorum prælati contra eos tamquam Apostatas procedere valent, sicut contra illos qui post habitus susceptionẽ, alterius religionis infra tempus probationis in illa facta professione inde præsumpserint resilire.

.§. xxij.

POSSVNT prælati ordinis apostatas fratres sui ordinis excommunicare capere, legare, incarcerare, in quocumque habitu: cum inuocatione bracchij secularis.

.§. xxiij.

EIECTI ab ordine à suis prælatis, vel proprio motu egressi prædicare, confessiones audire, vel docere non possunt nisi ad aliam religionem vbi hæc munia exercentur de prælatorum licentia speciali pertransierint; & aliàs prælati ipsi intra fines suarum prouinciarum, vel custodiarum monitione præmissa excommunicare possunt.

.§. xxiiij.

EGRESSI vel eiecti ab ordine a suis prælatis cum eorum literis ad alios licentiare religiosos præterquam ad Beati Augustini professores, templarios, hospitalarios, aliosq; religiosos arma gestantes, & inhibetur ne prædicti in aliis ordinibus absq; speciali licentia Sedis Apostolicæ recipiantur, & retineantur. Moderatum per Concil. Trident. can. 7.

.§. xxv.

NVLLVS in Religionis ordine, vel extra habitum fratrum vel similem deferre sine Papæ mandato, & ad deponendum per Episcopum sub pœna excommunicationis compellantur. Prohibetur dari licentia regulari occulte ferendi habitum suæ religionis per Côc. Trident. can. eodẽ

.§. xxvj.

DE Hortis, & virgultis inibetur exigi posse decimas.

.§. xxvij.

PRÆLATI Ordinis possunt in vsus pios conuertere omne id quod intrantes eorum religionem restituere tenentur: dummodo ij quibus restituendum fuerit nesciantur, vel non inueniantur.

.§. xxviij.

cōcordat Concil. Trident. sess. can. 63.

APVD fratres sepultura potest ab omnibus libere eligi, pręterquam ab excommunicatis, interdictis, ac publicis vsurarijs, saluo iure Ecclesiarum à quibus corpora assumuntur, & leuantur.

.§. xxix.

INHIBETVR defunctorum corpora in cimiterijs fratrum eis inuitis sepelliri, vel in suis Ecclesijs missas, vel mortuorum exequias celebrari.

.§. xxx.

Moderatur per Concilium Trident. can. 24. & 50.

PROHIBETVR quod fratribus nisi in necessitatibus confiteri alijs quam Sacerdotibus ordinis.

.§. xxxj.

Absque ordinarii licentia prius obtenta loca per regulares ædificari non possūt Cōc. Trident. can. 30.

INHIBETVR Ecclesiarum Prælatis ne inuitis fratribus suas confessiones audiant, ad sinodum vocent, vel cum eis extra ciuitates processionaliter exeant nec suis constitutionibus subijciant; vel inquisitiones, & capitula de ipsis fratribus faciant, fidelitatis iuramentū, ac manualem obedientiam ab ordinis pręlatis minime exigant, aut de statutis ordinis sese intromitant, neque euocati in ciuitatibus, & villis a populis ne accedant prohibeant, neque Ecclesias ædificent, & contra construentes excommunicare præsumant.

DE

.§. xxxij.

DE oblationibus, & legatis quibuscumque factis domibus seu Ecclesijs fratrum nulla portio canonica soluatur, neq; aliquid a defunctorum executoribus exigatur.

.§. xxxiij.

CONCEDITVR fratribus quod quotiescumque de prioribus locis ad alia loca se transferre contingit, exceptis Ecclesijs, possint ędificiorum materiam similiter calices libros, & paramenta secum transferre, & ędificia cum solo (exceptis Ecclesijs) per procuratores vendere, & precium in necessarios vsus conuertere, & bona prædicta a nullo occupari posse prohibetur.

.§. xxxiiij.

CONCEDITVR etiam fratribus ne ad Legatorum, vel Episcoporum præstationem exactioni, vel subsidiorum nec ad ea soluenda per literas Apostolicas non facientes de indulto huiusmodi mentionem compelli possint.

.§. xxxv.

CONCEDITVR quod fratres nec ratione delicti, vel rei aut contractus coram ordinarijs conueniri valeant. Restringitur in quibusdum casibus per Concil. Trid. sess. 7. c. 14. sess. 6. c. 3. & sess. 25. c. prohibet. §. nec liceat & decreto Clemen. viii. const. 1.

.§. xxxvj.

IRRITANTVR, & annullantur omnes pœne, & suspensionis excommunicationis, & interdicti sententiæ contra concessiones, constitutiones, & inhibitiones Apostolicæ in fratres loca dictorumq; fratrum benefactores, vel executores, aut hęredes prædictorum promulgatæ.

EXTEN.

.§. xxxvij.

Quoad interdicta seruã da moderatur per Concil. Trident. can. 47.

EXTENDITVR supradictum priuilegium de interdicto quod illius tempore possint fratres, & sorores tertij ordinis ac d. Fratrum procuratores ad diuina officia audienda admitti, & cum Altari portatili, etiam extra oratoria eorumdem in loco tamen honesto, & congruenti ipsi fratres Missam, & alia diuina officia celebrare valeant.

Reuocatum per Concil. Trident. can. 20.

.§. xxxviij.

Exceptis a casibus in bulla Cœnæ Domini colentis qua huiusmodi priuil derogatur.

QVOD Prælati ordinis possint absoluere fratres ab omnibus casibus. & censuris etiam simoniacos, præterquam hæreticos schismaticos literarum Apostolicarum falsarios & prohibita ad infideles deferentes, nam in istis quatuor casibus tenentur delinquentes ad Sedem Apostolicam pro absolutione obtinenda destinare.

.§. xxxix.

DECLARATVR quod priuilegium sepulturæ prædictum nullius requisita licentia, parrochias cum Cruce processionaliter vbi fuerint corpora ingredi possint, illaq; leuare, & ad eorum Ecclesias deferre vbi fieri consueuit, vel presbyteri id facere requisiti recusarent nec cogi possint prius ad parrochias corpora ipsa deferre, vel inibi aliqua officia, vel Missas, ante vel post sepulturam celebrare.

.§. xxxx.

Innouatum ac moderatum per Concil. Trident. can. 63.

DECLARATVR etiam Iustitiam Ecclesiarum a quibus corpora ipsa defunctorum leuantur, saluam esse debere in eo casu tantum in quo corpora apud ipsos fratres sepeliuntur de illis vero rebus quæ fratribus donata, vel relicta fuerint contemplatione defunctorum qui apud alias Ecclesias tumulantur seu de illis quæ eis quoquomodo directè, vel per obligum occasione prędicta obtinuerint nulla canonica, aut parrochialis portio detur, seu tribuatur.

QVOD

.§. xxxxj.

QVOD de pie legatis, relictis, & dispositis dictis fratribus, & eorum domibus, locis, & Ecclesijs in genere, vel in specie nulla portio soluatur, & si aliqua soluenda alicui personæ, vel loco, ex mandato Apostolico, pręcipiatur legata fratrum in ipso mandato inclusa minime censeantur.

.§. xxxxij.

DECLARATVR etiam, quod priuilegium de decimis non soluendis per dictos fratres ad papales extendantur.

.§. xxxxiij.

DECERNITVR quod prætextu cuiuscumque constitutionis Apostolicæ, & præsertim Innocentij iiij. nullo modo fratres excommunicari, vel interdici per prelatos valeant, nec nullā superioritatem super eos, & eorum loca bona, velut notorie exempta omnino sibi vendicare præsumant etiam ratione contractus delicti seu rei de quibus ageretur. Moderatum vt supra notatur in priuil. §. 35.

.§. xxxxiiij.

DECERNITVR quoque quod omnes sententiæ excommunicationis, suspensionis, & interdicti specialiter seu generaliter contra personas domos, & loca fratrum quomodolibet promulgate, & processus quicumq; contra eorum exemptiones facti nullius roboris sint, vel momenti, & pro infectis omnino habeantur.

.§. xxxxv.

CONCEDITVR ipsis fratribus quod Sacramentum Eucharistiæ, & vnctionis extremę sibi confitentibus subministrare impunè valeant, recusantibus parrochialium Ecclesiarum Rectoribus, super qua derogatione affectioni eorumdem confessorum stari debeat.

§. xxxxvj.

CONCEDITVR autem quod bona Monasteriorum a Monialibus S. Claræ destituta: conuentibus fratrum Minorum propinquioribus applicari possint.

§. xxxxvij.

DECERNITVR etiam quod nullus cum habitu fratrum possit extra Ecclesias eorum sine licentia ipsorum fratrum sepeliri etiam si personę tertij ordinis sint, & alibi elegerint sepulturam neq; in loco electo valeant sepeliri nisi de fratrum ordinis, & habitus expressa licentia.

§. xxxxviij.

Moderatum per Concil. Trident. can. 6.

CONCEDITVR pariter quod supra Ecclesias Parrochiales apud domus fratrum constructas, & construendas ordinarij nullam superioritatem sibi vendicare præsumant, & quod fratres in dictis Ecclesijs per cappellanum per eos ad nutum ponendum, & amouendum curam animarum exercere valeant, & quamdiu dictus capellanus officium exercuerit eadem libertate, & exemptione fratrum letetur, & fruatur.

§. xxxxix.

INDVLGETVR quoque prælatis ordinis quod possint cum professoribus suis super irregularitate ex defectu natalium adulterio incestu, & sacrilegio, & quouis alio nephario, & illicito coitu, & irregularitate, præterquam ex homicidio voluntario, bigamia, & membrorum mutilatione, post professionem in ordine contracta, ita vt (sic vt præfertur) dispensati ad sacros ordines promoueri, & omnes administrationes, officia, & dignitates in ordine consequi, & retinere valeant.

ITEM

§. I.

ITEM declaratur quod quicumque ex vtriusque sexus Christifidelibus tempore à iure statuto fratribus Mendicantibus eorũ peccata confessi fuerint, eadem parrochialis Ecclesiæ rectori iterum confiteri minime teneantur, & aliter sentiens tamquam de hæresi suspectus damnetur. & inquisitoribus hæreticæ prauitatis contra pertinaciter id asserentes procedendi tribuitur facultas. Dumodo ab ordinariis sit approbati Cõc. Trident. sess. 23. c. 15. Quamuis

§. II.

CONCEDITVR pariter quod fratres prædicatores gaudeant eisdem priuilegijs quibus minores, & e contra, & quod Sorores S. Claræ priuilegijs sororum Prędicatorum, & e contrà mutuis letentur, & fruantur priuilegijs tam concessis, quam in futurum concedendis.

§. III.

CENSVRE, & pœnæ Ecclesiasticæ ipso facto incurrendæ statuuntur contra prælatos, & alias personas quæ turbare seu molestare fratres in eorum priuilegijs audent, nec ad id auxilium, consilium, vel fauorem dantes sub eisdem pœnis comprehenduntur.

§. IIII.

CONCEDVNTVR executores, & iudices Conseruatores qui ipsos fratres in eorum priuilegijs tueantur, & defendant & in quibuscumque earum causis quacumque ratione, & causa quæ excogitari possit per ipsos fratres mouendas iustitię complementum in eis administrent, cum omnimoda potestate exequẽdi quicquid per eos ordinatum fuerit, necnon cum facultate excõmunicandi, suspendendi, & interdicendi, & bracchium seculare inuocandi, ac in prædictis causis summariè simpliciter, & de plano sola facti veritate inspecta cõtra quoscumque quacumque dignitate, vel exemptione munitos procedendi.

§. liiij.

DEROGATVR etiam omnibus, & singulis dispositionibus, seu constitutionibus etiam iuratis, etiam Apostolicis ipsorum fratrum priuilegijs tam concessis quam in posterum concedendis aduersantibus.

§. lv.

DECERNITVR demum quod transumptis dictorum priuilegiorum, & litterarum Apostolicarum manu notarij publici Curiæ causarum Cameræ Apostolicæ, aut alicuius Episcopalis, vel Archiepiscopalis sigillo munitis ea prorsus in iudicio, & extra vbicumque fuerint ostensa, fides eadem adhibeatur, ac si in originales literæ essent exhibitæ, vel ostensæ.

INDEX PRIVILEGIORVM

Quę in constitutione eiusdem Sixti iiij. Bulla Aurea nuncupata continentur.

§. i.

APPROBANTVR per Sixtum iiii. & de nouo conceduntur omnes gratię indulgentiæ, & priuilegia prædicatoribus, & minoribus fratribus.

§. ii.

APPROBANTVR etiam Indulgentiæ concessę visitantibus Ecclesias, Cappellas, & Oratoria fratrum Prædicatorum, & Minorum nec non sororum S. Claræ tertii ordinis.

§. iii.

CONCEDVNTVR quoque visitantibus dicta loca in festiuitatibus Sanctorum ordinis anni quinquaginta, & totidem quadragenæ, & in festiuitate S. Dominici, & S. Francisci centum anni totidem quadragenę.

INDVL-

§. iiij.

INDVLGETVR fratribus professis dictorum ordinum plenaria absolutio ab omnibus reseruatis, & plenaria peccatorum remissio semel in vita, ac in mortis articulo.

§. v.

TOLLITVR potestas absoluendi a casibus Papalibus per Mare Magnum prouincialibus, & eorum Vicariis, & Custodibusq; concessa, Vicariisq; Generalibus, aut iis quibus a Generali fuerit delegata reseruata.

Reuocata fuit huiusmodi potestatis restrictio per eundem Sixtum const. 3.

§. vj.

CONCEDITVR quod sorores S. Claræ S. Dominici, ac procuratores, sindici, & oblatis, ac vtriusque sexus tertii ordinis de pœnitentia gaudeant omnibus priuilegiis fratrum Prædicatorum, & Minorum ordinibus concessis, & concedendis.

§. vij.

ORDINARII & officiales, & Vicarii, aut curati suadentes vel præcipientes subditis ne fratribus eleemosinas audeant erogare: suspenduntur ab ingressu, & regimine, ac administratione suarum Ecclesiarum alii verò inferiores excommunicantur, subditi vero non tenentur præceptis huiusmodi obedire, neq; sententia excommunicationis ob causam prædictam contra eos lata minime ligantur.

§. viij.

CONCEDITVR quod corpora religiosorum sepeliri cum habitu fratrum possint deferri discooperta sine palio vel tegumento.

.§. ix.

DECERNITVR quod fratres beneficiati non possint habere vocem actiuam, vel passiuam: nec priuilegijs gaudere valeant, nisi de licentia prælatorum ordinis.

.§. x.

MAGISTRO prædicatorum, & Ministro Minorum tribuitur facultas examinandi, & corrigendi inquisitores hæreticæ prauitatis; & quod inuicem non se impediant.

.§. xj.

CONCEDITVR quoque fratribus prædicatoribus, & Minoribus sororibusq; S. Claræ, ac vtriusque sexus tertij ordinis, vt omnium aliorum ordinum mendicantium gratijs indulgentijs, & priuilegijs coniunctim, vel diuisim concessis gaudeant, & fruantur.

.§. xij.

STATVVNTVR pœnæ, & censuræ Ecclesiasticæ, ipso facto incurrendæ contra inobedientes, seu aliquid in contrarium mandantes.

.§. xiij.

APPONVNTVR contrarijs quibuscumque clausulæ derogatoriæ.

.§. xiiij.

DECERNITVR fides, transumptis manu notarij publici subscriptis, & sigillo Auditoris Cameræ Apostolicæ, vel alterius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis in iudicio, & extra adhibenda.

DE

DE PRIVILEGIORVM DEROGATIONE.

CAP. II.

CVM priuilegia per Summum Pontificem concessa, ab eius successoribus in totum, vel in partem ad eius libitum moderari, & reuocari possint, eo quoniam illius manus à prædecessore neque ligari, neque illius, & Sedis Apostolicę potestatis plenitudo diminui valeat: Ideò Regularium priuilegia immutabilia non sunt nisi inquantum a successoribus Papę concedentis minimè reuocantur etiam si in dictis priuilegijs sicut in alijs Apostolicis constitutionibus apposita sit clausula, quod non intelligantur reuocata per quamcumque posteriorem constitutionem, nisi de eis specialis de verbo ad verbum mentio fiat, Nam si Papa postquam ex speciali priuilegio concesserit aliquibus fratribus seu Monialibus quod nulli teneantur soluere decimas, & deinde mittat in partibus legatum suum è latere cum potestate, & facultate imponendi decimas etiam priuilegiatis, & exemptis non obstantibus quibuscumque priuilegijs & gratiis in contrarium facientibus, etiã si de illis specialis mentio fieri deberet, nulli dubium, est quod per prædictas clausulas generales derogatorias priuilegiorum dictis monialibus censetur ablatum. quoniam cum priuilegia diuersis locis, & personis concessa ferè innumera sint, & in facto consistant, & ob id Pontifex de singulis memoriam habere minimè valeat impossibile foret quod de omnibus mentionem de verbo ad verbum facere posset, & ideò satis est, quod prioribus priuilegiis derogare voluisse constet, nam ex quo omnia iura in scrinio pectoris habet, potest priores constitutiones ad eius libitum reuocare, & nouas condere, quamuis in nouis de veteribus nullam mentionem faciat, quod intelligendum est de derogatione, & suspensione priuilegiorum, quæ quotidie fit per concesionem Bullæ Cruciatæ, vel Fabricę Ecclesiæ Apostolorum Petri, & Pauli, siue Iubilei plenisimi Anni Sancti, aut alie similes, sub quatum suspensione comprehenduntur ea omnia dumtaxat in Priuilegiis Regularium contenta, quę impedire, vel retrahere possent effectum illorum quæ per dictam Bullam Cruciatę, & Iubilei facienda disponuntur, & exhortantur, videlicet. Romam proficisci ad consequendum Iubileum, necnon

[Margin notes: c. cum ordinem de const. — c. primo de const. in 6. — Alexãd. consil. 122. vol. 4 — d. c. 1. de constit. in 6. — Henric. Henriquez. e societate Iesu in sum. Theol. mor. lib. 7. de indulg. c. 22.]

se ad bellum contra infideles conferre, vel Bullam accipere, & contribuere certam pecuniæ quantitatem pro eadem causa, pro qua non omnia regularium priuilegia suspenduntur, sed spiritualia tantum in illis partibus, quæ contentis in dictis Bullis cruciatæ, & Iubilei aduersantur, & hæc regulariter sunt quinque videlicet Indulgentia Plenaria, Authoritas commutandi uota Authoritas in illis dispensandi: potestas componendi in malè ablatis incertis: facultas eligendi sibi confessores, & a casibus Sedi Apostolicę reseruatis absoluendi: quæ omnia quo ad seculares tantum ipsis fratribus vtenda, & exercenda interdicuntur, quo verò ad fratres Moniales, & tertiarias vtriusque sexus personas in omnibus remanent firma eorum priuilegia, ita vt omnibus facultatibus illis, & eorum prælatis per eadem priuilegia concessis liberè, & licitè, vti possunt.

Nauar. de Indul. not. 28. nu. 1.

Collect. priuil. Min. in verb. priuil 9. 3. & 4.

Pius V. const. 14.

Neque facultates a iure communi concesse, ac priuilegia in corpore Iuris Clausa, & per vsum tolerata per prædictas Bullas Cruciatæ, seu Iubilei suspenduntur ad trad. per Bart. in addit. ad extrauagan. ad reprimen. in verb. Non obstantibus, in fine nam pro suspensione illorum, quæ in iure communi continentur, etiam si sit priuilegium oportet nihilominus, vt per Summum Pontificem in sua Bulla exprimatur, quemadmodum quando suspendere seu reuocare vult ea quæ vsu tolerantur, hanc clausulam mandat apponi: Non obstantibus consuetudinibus, vt in Bulla Cœnæ Domini fieri consueuit, sed cum variè sint Apostolicarum literarum dispositiones, Ideò attentè inspicienda sunt illarum verba, tenores, & clausule derogatoriæ, & iuxta earum continentiam tunc est iudicandum.

AN REGVLARIVM PRIVILEGIA per non vsum seu contrarium vsum, aut per præscriptionem tollantur.

Cap. III.

LICET priuatorum priuilegia regulariter per non vsum decennij secundum iura, & communiter scribentes tolli videantur, tamen in priuilegijs Regularium id locum minime habere dignoscitur, cum illa non priuatim singulis fratribus, sed vniuerso eorum ordini, & congregationi domibus, locis, & Ecclesijs perpetuo concessa sint, & propterea fratres neque eis renunciare, neque per contrarios actus possunt illis pręiudicium inferre, iuxta ea quæ notantur per Panorm. in cap. accessissent de const. in fin. vbi inquit quod quando vnus vtitur, & non alter priuilegio amborum vniuersitati concesso, tunc non vtens vtenti non præiudicat, quod quidem ex indulto Apostolico confirmatur, quo expresse cauetur quod si contingat per vnum, aut per plures actus à quouis eorundem Regularium negligenter, seu ignoranter, aut scienter contra ipsa priuilegia aliquid attentari: quod nullum propter hoc eis præiudicium generetur, sed illa in suo robore permanere censeantur, & quamuis præallegata Summi Pontificis declaratio non vsui priuilegiorum, illorumq; contrauentioni non obstaret, nihilominus per non vsum ex iuris dispositione haud tollerentur, nisi vniuersi illius ordinis, cui principaliter priuilegium esset concessum, per xl. annos scienter, & voluntarie, necnon oblata vtendi facultate, & occasione, illis vsi non fuissent, quæ omnia ad perdendum priuilegium requiruntur, quod secus esset si priuilegium ignorarent, aut impediti eo vti non possent, vel occasio vtendi minime se offerret tunc enim non amitteretur priuilegium quoniam qui nequit vti non est in mora, neque in culpa, quemadmodum ea habens jus eligendi rectorem ad aliquam Ecclesiam, dum vacare contingit, si per centum annos non vacet, non propter hoc suo iure priuatur, quod etiam procedit in priuilegio, quo aliquid operandi, & agendi facultas tribuitur (cuiusmodi sunt ferè omnia Regularium priuilegia) si prędicta facultas formaliter in expressa, & libera voluntate priuilegiati constituta sit quoniam ex scribentium attestatione Canonici non vtendo

Glos. & Can. in c. accedentibus. de priuileg. Bart. & Do. in l. fin. ff. de con.

c. si diligenti de foro competenti

Euge. iiii const. 3.

Glos. in c. Abbati de verbo rum signif. & ibi Butr. & Panor.

Glos. in c. vt priuilegia in glos. penult. infine de priuil. Ioan. And. Gé. & allij in c. fin. de consuet. in sexto.

facultate optandi meliores praebendas cum vacant iuxta facultatem ex consuetudine, aut statuto eis traditam, illam non perdunt, quamuis ea quocumque temporis spacio non vtantur, quia huiusmodi facultas ad libitum, & simplicem voluntatem Canonicorum vtendi concessa existit.

Tit. de praescrip. cap. 1. c. de quarta & c. illud de praescrip. & ibi D. D. c. ex parte de priuil.

Nec etiam per quadragenariam praescriptionem tolluntur praefatorum Regularium priuilegia, cum ex indulto Apostolico eis concesso, & communicato non currat nisi elapso sexagenario anno, vt infra dicetur, & licet per quadriennium praescriberentur, specialiarum Ecclesiarum, praescribuntur nihilominus aduersum regularia priuilegia haud compleri posset praescriptio quoniam iam inchoate ex summorum Pontificum frequenti illorum confirmatione, & innouatione, ex certa scientia, motu proprio, & ex potestatis plenitudine facta, interrumpatur, eiq; derogetur, qua quidem innouatione priuilegia ipsa in pristinum statum aduersus quaecumque obstantia reducuntur, & conseruantur.

DE PRIVILEGIORVM REGVLARIVM confirmatione, & validitate.

Cap. IIII.

infra can. 66.

per Clé. viii. cóst. 8.

Paulum iii. cóst. 1

Paulum iiii. cóst. 1

Gregor. xiii. cóst. 8. 9. 10.

Sisti v. const. 6.

VALIDA profectò sunt Mendicantium priuilegia, cum illa adhuc firma, & illaesa ipsius Regularibus esse debere ex decreto Concilij Triden. fuerit declaratum, tum etiam cum per diuersos summos Romanos Pontifices confirmata, innouata, ac de nouo fuerint concessa decretis tamen, & Sacris canonibus Concilij Tridentini non contraria quae quidem clausula non de illis in corpore iuris nempè in decretis, & decretalibus clausis, vt aliqui male opinati sunt, sed quidem de sacris Canonibus, & decretis Concilij Tridentini dumtaxat, est intelligenda cum ipsum Concilium Triden. Canonibus quoad fidei dogmata eorumq; doctrinam; ac etiam decretis quoad fidelium reformationem, & Ecclesiae gubernationem constare iam apertissime constet, & propterea per illam copulatiuam & canones, cum decretis eiusdem Concilij Tridentini coniunguntur. Praeterea per huiusmodi priuilegiorum confirmationes, & innouationes, vt supra pluries iteratas, ex amplissimis clausulis derogatorijs in illis appositis contraria, & aduersa quem-

quæcumque omnino tolluntur, quarum verba cum in literis Apostolicis semper aliquid (prout sonant) operari debeant, meritò ergo per dictas clausulas, & præsertim per illam non obstantibus iuxta illarum, & illius vim, & efficaciam moderationi ipsorum priuilegiorum in Concilio generali Lateranen. sub Leone X. editæ aliisq; constitutionibus, & literis Apostolicis in contrarium facientibus fuit, & est specialiter, & expressè derogatum. Sozi. consil. 3. vol. 3. cum iuribus per eum ibi ānotatis.

Neq; obstat prædictis constitutio illa Gregorij 13. qua priuilegia à Pio V. omnibus Regularibus concessa reuocantur, quoniam per aliam suam posteriorem constitutionem confirmatoriam priuilegiorum ordinis Sancti Francisci ipsemet Gregorius non solum literis Apostolicis contrarijs suorum prędecessorum, sed etiam suis derogauit, inter quas dicta constitutio reuocatoria ędita reperiebatur, sicut sub eiusdem Gregorij Pontificatu per tunc temporis Camerę Apostolicæ Auditorem executorem Ordinarium literarum Apostolicarum in vim dictarum literarum confirmatoriarum ipsamet priuilegia Pij V. ad instantiam procuratorum ordinum Mendicantium executioni demandata fuere, in illis tantum partibus, & declarationibus in quibus nonnulla decretis Concilij Tridentini contraria ipsis regularibus concessa videbantur, nam in cęteris alijs priuilegia eiusdem Pij V. per dictam ipsius Gregorij fratribus S. Hieronymi Iesuatorum, & Sixti V. posteriorem confirmationem & renouationem sunt in pristinum statum reducta cum derogatione plenissima, quibuscumque contrarijs, & præsertim constitutionibus in corpore iuris clausis nempè super Cathedram Bonifacij viij. de sepulturis, & Clementinę religiosi de priuilegijs, & dudum de sepulturis, & ex frequentibus de sententia excommunicationis, ac extrauagan. ad conditorem Ioannis xxij. de verb. signific. in illis dumtaxat, quæ priuilegijs ipsis confirmatis aduersa existunt, cæteris vero in suo robore permanentibus, prout in dictis literis confirmatorijs expresse declaratur. Ex quibus concluditur quod regulares omnibus, & singulis priuilegijs prędictis tam per Breue, quā viuæ vocis oraculo, ac per supplicationem cū clausula quod sola signatura sufficiat in iudicio, & extra, etiam in foro conscientiæ veluti vt supra confirmatis, & innouatis frui, & vti liberè, & licitè possunt. const. 12 l. sed & posteriores ff. de lega: & l. Generali Authen. ingressi. C. de sacro sanc. eccles. supra in tullis Gregor. 13. nu. 12 const. viii & cōst. vi Alex. con sil. 122. vol. 4. cū alijs per eum ibi alleg.

DE COMMVNIONE PRIVILEGIORVM inter omnes Mendicantium ordines, illorumq; ad singulas cuiusq; ordinis personas, domus, loca, & Ecclesias extensione

Cap. V.

RERVM cum omnes sacri mendicantium ordines in agro militantis Ecclesiæ superna dispositione plantati esse dignoscantur, illorumq; professores ob fidei Catholicæ delatationem continuo indefesse laborent, fructusq; afferant in Dei Ecclesia salutares dignum, & æquum arbitrata est sancta Mater Ecclesia vt quos par labor, pariaq; merita coniungebant, paria quoque coniungerent eiusdem Sanctæ Sedis priuilegia, fauores, & gratiæ. Et propterea vnusquisque mendicantium ordo communicationem priuilegiorum tam concessorum, quam concedendorum aliorum ordinum mendicantium a Sixto iiij. Innocentio viij. Alexandro vj. Iulio ij. & Clemente vij. alijsq; Summis Romanis Pontificibus per eorum literas in forma breuis, specialiter obtinuerunt.

Cóst. 18. At Leo x. ad singulos dictorum Mendicantium ordines affectum æqua lance gerens omnia, & singula priuilegia, facultates, immunitates, & gratiæ, tam spirituales, quam temporales Prædicatorum, Minorum, Æremitarum S. Augustini, Carmelitarum, Seruorum B. Mariæ, ac Minimorum fratrum ordinibus eorumq; congregationibus, Ecclesijs, & Domibus à Sede Apostolica, aut aliàs ab authoritatem habentibus coniunctim, vel diuisim, in genere, vel in specie concesse, & quæ in posterum concedentur inter singulas dictorum ordinum personas, loca domus, & Ecclesias pariformiter communes fuisse, & esse voluit, & declarauit, ac si vnicuique ex dictis ordinibus in specie, nominatim, & principaliter concesse fuissent, ad quos etiam facultates, gratiæ, & priuilegia omnia alijs ordinibus, & congregationibus quibuscumq; non mendicantium quomodolibet concessa, & concedenda regulari obser-

Const. 8. uantiæ non contraria per Clementem vij. aliosq; summos Romanos Pontifices, latissimè sunt extensa, ita vt Mendicantes præfati non Mendicantium priuilegijs vti, & frui possunt in omnibus, & per omnia perinde, ac si eis specialiter collata extitissent, quem-

quemadmodum etiam dictorum ordinum Mendicantium priuilegia decem illis Monachorum ordinibus seu congregationibus supra numeratis coniunctim a Sede Apostolica vtenda condonata fuere. Addendum est autem quod sub prędicta communicatione comprehenditur etiam priuilegiorum confirmatio, & innouatio, quoniam cum sit concessio quædam à Sede Apostolica etiam ad fauorem vnius ordinis emanata cæteris quoque ordinibus concessa, & ad illos, & eorum quemlibet extensa pariter intelligitur, ita vt confirmatis priuilegijs vnius ordinis, etiam pro omnibus aliis, quibus communicantur confirmata, & innouata statim esse censentur. Et propterea ea omnia priuilegia quæ in præsenti collectione impressa sunt, licet diuersis ordinibus fuerint in specie concessa, tamen velut singulis communicata eis pariter deseruiunt, & ad fauorem vniuscuiusque in iudicio, & extra etiam in foro conscientię ostendi, & exhiberi possunt, ex dispositione ipsius Bullę generalis communicationis, quę quidem eo modo practicanda est quo per Iulium ij. declaratur, inter fratres prędicatores, & Minores nempè quod priuilegia quæ a Sede Apostolica vni ex ordinibus concessa, & quæ in futurum concedentur, de illius Generali prouincialibus, fratribus, eorumq; domibus, locis, Ecclesijs, ac Sanctorum fœstiuitatibus: ad Generalem, Prouinciales, fratres, Domus, loca, Ecclesias, & fœstiuitates Sanctorum, aliorum ordinum extensa, ac equè principaliter singulis concessa censeantur. Vnde Indulgentiæ concessæ visitantibus Ecclesias fratrum Prędicatorum in fœstiuitatibus Sancti Dominici, Petri Martiris ac Sanctæ Catherinæ de Senis, aliorumq; Sanctorum dicti ordinis, illemet visitantibus Ecclesias fratrum Minorum in fœstiuitatibus Sancti Francisci, Bernardini, Sanctæ Claræ, concessę pariter intelliguntur, vt in dicta Iulij secundi, constitutione decernitur, quæ etiam in cæteris ordinibus locum habet, & quemadmodum priuilegia vnius ordinis ad alios ordines extenduntur: ita pariter concessa alicui domui, & Ecclesiæ alicuius ordinis, omnibus alijs eiusdem ordinis domibus locis, & Ecclesijs similiter condonata dicuntur. Prętereà notandum est etiam quòd prædicta communicatio habet tantum locum in fauorabilibus indultis meram gratiam concernentibus, & non in odisis, quoniam illa quę tendunt ad correctionem, & reformationem vnius ordinis, vel in illius priuilegiorum ademptionem, ad alios ordines minimè extenduntur, nisi

Pius V. const. 1. inter priuilegia non mendicant.

Leonis x. const. 18

const. 4.

nisi in eis domibus ordinibus specialis mentio habeatur. Item
const. 1. quoque per aliam Iulij ij. constitutionem conceditur, quod fratres vnius ordinis virtute dictæ communicationis possint aliorum ordinum priuilegia, mutatis in eis mutandis, ad eorum fauorem transumptate etiam si transumpta originalia authentica propter temporis antiquitatem, vel varias vrbis ruinas de perdita extarent, dummodo de eis alias legittimè constet, ideò priuilegia omnia quæ in hoc opere impressa sunt, ex transumptis per prælatos, & notarios Auditoris Cameræ Apostolicæ de more authenticata exemplata fuere.

Pius V. const. 6. in fine

Demum quo ad huiusmodi communicationis priuilegiorum materiam, est animaduertendum, quod quamuis omnes mendicantes virtute eiusdem communicationis sint ex æquo, ac principaliter priuilegiati, nihilominus si contendant ad inuicem fratres vnius ordinis cum aliis alterius ordinis, priuilegiis eis concessis, & communicatis vti non possunt iuxta regulam iuris communiter receptam, & approbatam, quod priuilegiatus contra æquè, ac sub eadem consideratione priuilegiatum non vtitur priuilegio, vt exempli gratia si fratres conuentus alicuius ordinis, fratres conuentus alterius ordinis in iudicio prouocare contingat, tunc actores non coram suo, sed reorum conseruatore velut iudice competente conuenire debent, atque tenentur per alteram iuris regulam vulgatam quod actor siue in reali, siue in personali actione sequi debet forum rei, ad tradita per Baldum in Authen. habita nu. 33. 1. quest. & per Decium in c. in præsentia nu. 173. de probat. & ratio est quod in pari priuilegio melior est conditio rei, & ille qui tunc possidet præfertur. c. in pari de reg. iuris in 6. Beroius in d. c. in præsentia eod. tit. Abbas, & Fel. & ibi comuniter Canonistæ, quos etiam sequitur Bartol. in Authen. quas actiones num. 2. versi. tu breuiter assumme. Alexan. in l. 1. §. ad munici. ff. ad l. Falcid. Paul. de Castro consi. 317. quod quidem procedit in cæteris omnibus priuilegiis, vt præscriptionis, in integrum restitutionis, & similibus, quibus fratres contrà alios fratres vti minimè possunt, sed tunc differentię inter eos sub orte iuris comunis dispositione terminande sunt per iura supra allegata. Neque etiam personę illę, quibus dependenter comunicata sunt fratrum priuilegia, vt sunt eorum familiares, & donati, & alij huiusmodi possunt contrà fratres illos a quibus dependent, vti priuilegiis eisdem personis communicatis, cum non

l. 2. C. de iurid. om. Iud. c. cum sit gnle de foro com pet.

deceant

decet quod illud idem, quod in fauorem ipsorum fratrum principaliter concessum est, contra eos postea, & in illorum dispendium retorqueatur, per dictas familiarium personas, quæ priuilegia fratrum gaudere solummodo dignoscuntur in quantum ab eis dependent, quod quidem ex eo præsertim patet quod si fratres perderent priuilegia seu illis non vterentur ipsis etiam familiaribus amitterentur cum illa minus principaliter habeant, & propterea cessante principali fratrum fauore, quorum intuitu priuilegium principaliter valebat, cessat etiam accessorium tamquam minus principale Bartol. in l. at. de leg. pt. per omnia ex equata; Bald. in l. omnia C. de Epis. & Cler. Panorm. in c. ex parte de foro competen. relat. per Cordubam. in annot. priuileg. in verb. communicatio.

DE PRIVILEGIORVM Conseruatoribus tit. iiij.

Cap. I.

CVM Regulares ab omni Iurisdictione, Dominio, & potestate quorumcunque ordinariorum per Sedem Apostolicam omnino liberi, & exempti effecti coram dicta sede (sicut tenentur) de iustitia respondere non possent, Ideo Summi Romani Pontifices ne in hoc nimium dispendium paterentur oportune prouidendo eisdem regularibus particulares Iudices in partibus deputandos decreuerunt, coram quibus tamquam præfatæ Sedis Apostolicæ Delegatis illorum causæ agitatæ fine debito ab eisdem Authoritate Apostolica absoluerentur. Quos quidem Iudices ab eorum officio Conseruatores nuncupati sunt.

QVOT SINT CONSERVATORVM species. Cap. II.

CONSERVATORVM alij secundum iura, alij verò secundum priuilegia dicuntur. Conseruatores secundum iura quandoque magnis, quandoque priuatis, ac miserabilibus personis, necnon etiam Ecclesiarum capitulis, ne super bonis rebus, ac iuribus suis molestiæ inferantur, cum limitata potestate conceduntur: de quibus Sacri canones loquuntur, Vnde conseruatores secundum iura appellati sunt.

c. primo de offic. & potest. Iud. deleg. in 6. Concil. Trident. c. V. sess. 14.

Conseruatores autem secundum priuilegia sunt ij, qui sacris Mendicantium, & non Mendicantium ordinibus eorumq; professoribus Regularibus iuxta facultates in ipsorum priuilegijs contentis deputantur; qui omnes licet in aliquibus conueniant, in multis tamen inter se maximè distant, conueniunt quidem quoniam vtrique non nisi a Summo Pontifice ob supremam illius iurisdictionis, & potestatis plenitudinem quam in cunctos habet, conceduntur, cuius intentio præcipua est omnium litigijs, & violentijs proposse occurrere, & quemlibet eorum in sua iusta possessione conseruare, & manutenere. Legati verò sedis Apostolicæ quamuis in prouincijs sibi commissis ordinarij sint conseruatores tamen deputare minimè valent nisi hoc eis à sede Apostolica specialiter fuerit demandatum. Conueniunt etiam quoniam eligendi in conseruatores tam secundum iura, quam secundum priuilegia in eisdem dignitatibus Ecclesiasticis constituti esse debent.

Not. Doct. in c. 1. & in c. fin. de offic. deleg. in 6.

Quo demum ad iurisdictionem, & potestatem, & causarum qualitatem necnon modum in illis procedendi valde differentes existunt, vt infra patebit.

DE OFFICIO, ET POTESTATE Conseruatorum priuatarum personarum.

Cap. III.

CONSERVATORVM secundum iura præcipuum munus est susceptos in protectionem a manifestis iniurijs, & violentijs tam inlatis quam inferendis, de quibus, aut per confessionem, vel legittimam probationem, seu rei euidentiam, quę vlla tergiuersatione cęlari non possint, absque iudiciali indagine hoc est sine plena causa cognitione defendere, nempè per censurã Ecclesiasticam, ac bracchij secularis inuocationem iniuriãtes ad satisfaciendum læsis compellendo, aut ne offendant prohibendo. Et si de alijs quam de notorijs huiusmodi, ad quæ eorum dumtaxat extenditur potestas, & iurisdictio, se se intromittant, præter actorum nullitatem eo ipso per annum suspenduntur, sed nihilominus est aduertendum quod quamuis Conseruatores prędicti Iudiciali indagine plenè vti non possint, aliquam tamen in notorijs habere dignoscuntur, quoniam ea omnia sine quibus illorum iurisdictio exerceri non potest, eis commissa esse censentur, & in notorijs ipsis citare, valent, contumaces punire, cogere testes, ac etiam in dubijs cognoscere an ipsorum sit iurisdictio, & ad id probationes, ac testium depositiones recipere, & si factum notorium inuenerint ad ulteriora procedent, sin minus nullam sibi competere iurisdictionem pronunciando desistent. Maleficium verò huiusmodi si fuerit alijs, & non ipsis Manifesta, aut si nesciatur persona à qua fuerit inlata, siue ab inferente negetur possunt ad inquisitionem procedere, ac etiam testes cogere, cum in notorijs quoque aliqualis ordo iudiciarius sit seruandus, sed quomodo in prædictis procedere debeant in constitutione Bonifacij. beati Iacobi ... disponitur, & declaratur. Appellantur etiam Conseruatores ipsi Papæ, & Sedis Apostolicæ Delegati, cum specialiter de eis sub tit. & materia de offic. deleg. pertractetur licet in nonnullis à Iudice delegato differant, vt notat Ioa. Andreas in d.c.fin. ex ipso textu. & ibi glos. Demum circa Conseruatores prędictos, necnon personas priuatas etiam Ecclesiasticas (non tamen Regulares) nonnulla limitando Sacro sancta Tridentina Sinodus seruanda decreuit, videlicet. Quod nemini cuiuscumque dignitatis, & conditionis sit, etiam si capitulum fuerit, conseruatoriæ literæ

c.1. eodẽ tit. in 6. c. Manifesta cũ c. sequen. & ibi glos. c. olim de verb. signif. c. vltimo eodẽ tit. in 6. c. præterea extra eodẽ tit. c. super litteris de rescriptis c. ad nostram il 3. de iure iuran. & ibi glos. in d. c. finali de off. & pot. Iud. deleg. in 6. sess. 14. c. 5. Infra

riæ literæ

riæ literæ cum quibuscumque clausulis, aut decretis, quorumcũq; iudicum deputatione, quocumque etiam alio prætextu, aut colore concessę suffragentur ad hoc, vt coràm suo Episcopo, siue alio superiore ordinario, in criminalibus, & mixtis causis accusari, & conueniri ac contrà eum inquiri, & procedi non possit: aut quominus si qua iura ei ex cessione competierint super illis libere valeat apud iudicem ordinarium conueniri.

In ciuilibus etiam causis, si ipse actor extiterit aliquem ei apud suos conseruatores iudices in iudicium trahere minimè liceat. Quod si in his causis in quibus ipse reus fuerit, contigerit, vt electus ab eo conseruator ab actore suspectus esse dicatur, aut si qua inter ipsos Iudices conseruatorem, & ordinarium controuersia super competentia iurisdictionis orta fuerit: nequaquam in causa procedatur donec per arbitros in forma iuris electos super suspicionem, aut iurisdictionis competentia fuerit iudicatum.

Familiaribus verò eius qui huiusmodi literis conseruatorijs tueri se solent nihil illę prosint pręterquam duobus dumtaxat: si tamen illi proprijs eius sumptibus vixerint.

Nemo etiam similium literarum beneficio vltra quinquennium gaudere possit. Neque licet conseruatoribus Iudicibus tribunal erectum habere. Quæ omnia priuatis personis eorumq; conseruatoribus, ac literis conseruatorijs præscripta sunt, non autem regularium locis, & personis, quæ tamquam omnino exempte in dicto canone Concil. Trid. minimè comprehensæ ibi expresse declarantur.

c. v. eadē sess.

DE CONSERVATORIBVS LOCORVM, & personarum Regularium.

Cap. IIII.

CONSERVATORES Mendicantibus Ordinibus concessi Conseruatores secundum priuilegia appellantur, non solum quia virtute eorumdem priuilegiorum Apostolicorum eliguntur; verum etiam quia ipsorum Regularium exemptiones, & immunitates, atque indulta eisdem Regularibus obseruari facere, ex proprio ipsorum munere obstringuntur & propterea

In sum. Maris magni. §. Sixti iiii. const. 1 Clem. 7 const. 1.

pterea cum ampliori iurisdictione, ac maiori potestate, quam priuatorum Conseruatores à sede Apostolica deputati sunt.

DE QVALITATE PERSONAE eligendæ in Conseruatores Regularium.

Cap. V.

ELIGENDI in Conseruatores Regularium debent esse in dignitate Ecclesiastica constituti, quod quidem in honorem, & maiestatem Apostolicæ Sedis statutum esse videtur, ne in committendis causis simplicibus clericis, aut alias rudibus, ac priuatis personis: authoritas, & dignitas summi Pontificis, & Sedis Apostolicæ cuius vices gerunt, ob prædictarum personarum ministerio vili penderetur, sub cuius quidem dignitatis nomine, & appellatione nedum comprehenduntur illi qui dignitates maiores obtinent, quæ Pontificales nuncupantur, vt Episcopi Abbates, & eorum superiores, vt Patriarchæ, Primates, Archiepiscopi: sed etiam Metropolitanarum, & Cathedralium Ecclesiarum, Archidiaconi, Archipresbiteri, Primicerij Præpositi, & denique omnes, qui aliquo nomine, seu titulo in eorum Ecclesijs quod dignitatem sonet, decorati existunt, aut qui ex consuetudine pro personis in dignitate constitutis reputentur nam vbi talis consuetudo viget pro dignitate haberi debet licet illa dignitas rerum Ecclesiasticarum administratione, & iurisdictione careat, cum in his plus consuetudo, quam ius comune attendatur.

Glos. in d. c. statutum in verb. sedis Apostolicę de rescriptis in 6.

DD. Canon. in c. de multa de præben. & dign.

Archid. in c. 1. de consuet. in 6.

Rot. decis. 173. de thesaureria in nouis.

Canonici quoque Cathedralium, necnon Archiepiscoporum, & Episcoporum Vicarij, & Officiales in spiritualibus generales ex vi priuilegiorum dictorum ordinum in Conseruatores eorumdem eligi, & deputari possunt, & quando in eligendo Conseruatore nomen dignitatis, & non personæ exprimitur, electio, & deputatio transit etiam successorem in illa, vt in alijs delegationibus contingit, quæ quidem electio, fieri potest de personis prædictis, quamuis non sint per Concilia prouincialia seu Sinodum Diocesanum designatæ, & in rotulo Iudicum descriptę iuxta decr. Concil. Trid. cum huiusmodi qualitas in dict. conseruatorum electione minime requiratur.

Clem. 7. const. 1. pij. V. const. V.

1. Quoniam de off. & potest. iud. deleg.

Ad huiusmodi demum Conseruatoris officium assumptus si in

altero iurium graduatus non fuerit Assessorem partibus non suspectum, & ab ipsis, vel earum altera requisitus assumere, & secundum eius relationẽ iudicare tenetur, vt in Bulla Leonis X. cauetur. const. 1.

A QVO CONSERVATORES Regularium eligantur.

Cap. VI.

CONSERVATORVM electio ad fratres dumtaxat, vigore literarum Apostolicarum spectare dignoscitur, quę quidem electio non solum capitulariter, verum etiã priuatè ab eisdem fieri potest, vniuersaliter quidem, vt in eorum Generalibus, Prouincialibus, seu priuatis Domorum Capitulis, & Congregationibus, priuatè verò per totius ordinis, aut prouinciarum, seu Domorum superiores, vel eorum Delegatos Vicarios, & Commissarios, seu eorum procuratores, & Sindicos, aut per cuiuslibet dict. Fratrum requisitionem, à quibus quidem respectiue, vel per publicum instrumentum, vel per eorumdem superiorum patentes literas Conseruatores huiusmodi eligi debent, & tunc sic (vt præfertur) electi à sede Apostolica, & à summo Pontifice cum omnimoda facultate specialiter deputati existunt, vt in priuilegijs latè disponitur, sed an semel electi possint per eosdem regulares mutari infra in c. 9. dicetur. Iulij const. 3. Clem. 7. const. 5.

Quibus accedit quod in Conseruatores (vt præfertur electi) illius munus sub excommunicationis, ac suspensionis a diuinis pœna ipso facto incurrenda recusare minimè valent, illudq; receptum sub eisdem censuris debitè, & plenarie exercere tenentur, sicuti a nullo quocumq. prætextu quo minus dictum officium adimpleant, sub prædictis censuris haud impediri possunt, iuxta declarationem Pij V. super Conseruatoribus editã, à quibus quidem censuris non nisi a Summo Romano Pontifice, aut in mortis articulo absolutionis beneficium impendi potest. cõstit. 7.

DE

DE OFFICIO, ET POTESTATE Iudicum Conseruatorum Regularium.

Cap. VII.

REGVLARIVM Conseruator, licet sit iudex delegatus (vt dictum est) tamen ordinario æquiparatur, cum ad vniuersitatem causarum deputatus existat, coram quo in prima instantia Regulares ipsi de iustitia respondere tenentur, ita vt siue actores siue rei sint, coram aliquo alio iudice ordinario, vel delegato quam prædicto suo Conseruatore conueniri, & euocari non possunt, a quo vnam diffinitiuam sententiam antequam ad alium iudicem siue iudicium trahantur, obtinere debent, & propterea causas, & controuersias quascunque dd. Regularium, in quorum fuerint conseruatores deputatis, super quibusuis rebus, & negocijs motas atque mouendas, tam actiuè quam passiuè cum omnibus, & singulis earum incidentibus, dependentibus, emergentibus annexis, & connexis suo arbitrio audire, cognoscere, decidere, & fine debito terminare, ac sententias ab eis latas postquam transierint in iudicatum, vel aliàs si de iure exequendæ fuerint debitæ executioni demandare authoritate Apostolica possunt, & valent, necnon per censuras, & pœnas Ecclesiasticas, inobedientes, & contumaces quoscunque appellatione remota, compescere, & punire, illos excommunicando, a Diuinis suspendendo, & loca Ecclesiastica interdicto supponendo quæ omnia sub censura Ecclesiasticæ appellatione venire intelliguntur, ac dictas censuras quoties opus fuerit, etiam iteratis vicibus aggrauando possunt etiam in causis ab eis terminandis quibuscunque iudicibus alijsq; personis quacunque dignitate præfulgentibus tam in principio, quam medio, & fine causæ sub eisdem censuris, & pœnis etiam pecuniarijs eorum arbitrio imponendis, applicandis, moderandis inhibere, citare, ac requirere, etiam per ædicta locis publicis affigenda, & citationes in casu non tuti accessus locis vicinis, eis qui fuerint citandi, affigendas decernere & bracchium seculare inuocare, necnon testes pro veritate deponenda renitentes sub eisdem censuris cogere liberè possunt.

Pius V. Id. const. v.

c. 2. de test. cogen.

Aduertendum est tamen circa potestatem, vt supra traditam per

edictum

edictum publicum citandi, quod Conseruatores prædicti antequam citationem per edictum decernant, debent saltim summarie testes examinare super metu, potentia, & non tuto accessu, seu impedimentis, quæ ex aduerso prætenduntur, vt tenent DD. de Rota decis. 204. dic quod citatio. in antiquis. Qui testes satis est quod dicant se credere impossibile fore, vel non esse tutum illos in personis, vel illorum Domicilio citare, Rot. decis. 193. nota quod aliquoties in Antiq. Fel. in d. c. quoniam frequenter. colum xj. vt lite non contest. & scribentes in clem. dudum de iudic. neque ad probanda impedimenta prædicta partis iuramentum sufficit; Rot. decis. 253. & 254. dic quod citatio. & propterea si Conseruatores saltim summariè de præmissis non cognito processum per edictum decernerent processus huiusmodi minimè valeret, vt cōsuluit Deci. consi. 466. viso puncto colum. fin. num. 26. lib. 4. cum ibi per eum adductis.

Et Clem. causam. de elect. & elect. potest.

Articulum verò ab alio Conseruatore inchoatum ab altero prosequi valet, etiam si inchoans canonico impedimento non fuerit præpeditus; & tam in cœptis quam non cœptis causis procedere ex facultate in priuilegio contenta, valet, ac si omnia, & singula coram eo cœpta fuissent.

Clem. 7. de cōst. 1.

Possunt insuper Conseruatores Regularium tamquam Delegati ipsius Papæ vices suas, in principio medio, & fine causæ, alijs personis indignitate tamen Ecclesiastica, vt supra, constitutis, ac etiam totam causam subdelegare etiam si extra ciuitatem, & Diocesim seu loca illa, in quibus, fuerint deputati Cōseruatores, & recusantes eorum delegationem, ad illam recipiendam sub censuris & pœnis Ecclesiasticis aliosq; iustitię executores coercere, valent, & demum ea omnia quę iudicibus delegatis de iure permittuntur eadem Conseruatoribus prædictis pro eorum munere obeundo concessa plenè censentur.

c. super questionum de offic. & potest. Iud. deleg.

c. prætera eode tit.

In exercendo verò excommunicationis gladio quem sobriè, & magna circumspectione vibrandum esse sancta Tridentina synodus declarauit propterea Conseruatores formam ab ea traditam attendere, & diligenter seruare debent, qua quidem omnibus iudicibus cuiuscumque dignitatis existant mandatur, vt in causis ciuilibus quandocumq; executio realis, vel personalis in qualibet parte iudicij propria authoritate ab ipsis fieri poterit abstineant se tam in procedendo, quam definiendo a censuris Ecclesiasticis, seu interdicto

c. 3. sess. 25.

ecto; sed liceat eis si expedire videbitur, in causis ciuilibus ad forum Ecclesiasticum quomodolibet pertinentibus contra quoscumque etiam laicos per mulctas pecuniarias, quæ locis pijs ibi existentibus eò ipso quod exactæ fuerint assignentur; seu per captionem pignorum, personarum districtionem, per suos proprios, aut alienos executores faciendam, siue etiam per priuationem beneficiorum, aliaq; iuris remedia procedere, & causas definire, & si executio realis, vel personalis aduersus reos hac ratione fieri non poterit, sitq; erga Iudicem contumacia tunc eos etiam anathematis mucrone arbitrio suo præter alias pœnas ferire poterit. In causis quoque criminalibus vbi executio realis, vel personalis, vt supra fieri poterit; erit a censuris abstinendum, sed si dictæ executioni facilè locus esse non possit licebit eisdem Conseruatoribus Iudicibus hoc spirituali gladio in delinquentes vti. si tamen delicti qualitas præcedente bina saltem monitione, etiam per ædictum, id postulet.

Ab excommunicationibus, verò quæ monitionibus, præmissis ad finem reuelationis, vt aiunt, aut pro de perditis seu subtractis rebus fieri solent Conseruatores sese abstineant cum illæ a nemine prorsus præterquam ab Episcopo decerni debeant, iuxta formam ab eodem Concil. Trid. statutam. In excommunicatione autem contra Episcopos, vel eorum superiores comminanda seu decernenda Conseruatores diligenter formam ab Alexandro iij. æditam omninò sequuntur cuius tenor est. de c. quis sess. 25. in fine

Quia Pontificali dignitate prædictis obreuerentiam Sacri Officij quod exercent plurimum deferri conuenit, & eos plus alijs honorari decet: vt cum a Iudicibus, vel Conseruatoribus a sede Apostolica deputatis contra eos ad coactiones aliquas siue pœnas fuerit procedendum, gradus & modestia in huiusmodi processu seruetur, Ita quod eis quadam condigna reuerentia supportatis, ingressus primò ipsis Ecclesijs, vel Sacerdotalæ interdicatur ministerium, ac deinde ab afficio suspendantur, & subsequenter aggrauetur, censura Ecclesiastica contra eos, Nisi forte aliter fieri suaserit nimia contumaciæ proteruitas siue culpa. c. sane de offic. & pot. Iud. deleg. c. quia Pontificali eodē tit.

Præterea Conseruator cum sit ad vniuersitatem causarum eorumdem regularium electus, & ab Apostolica sede tunc deputatus ordinario æquiparatur, & propterea ad ostendendas literas suæ auctoritatis, & commissionis in causis coram eò vertentibus minimè tenetur: neque ad dicendum contra dict. priuilegia, Iurisdictionem,

& ele-

& electionem ipsius Conseruatoris continentia tamquam notorie pars aduersa citari debet, nec minus etiam electio de Conseruatore a regularibus facta est de necessitate ostendenda, seu in actis registranda, cum ex citationibus ad ipsorum regularium instantiam decretatis, requisitio, qua quis etiam in Conseruatorem eligitur iuxta dictorum priuilegiorum dispositionem satisfacta comprobetur. Et tanto minus solemnitas prædicta requiritur quanto regulares ex decreto Sacræ Congregationis Illustrissimorum Cardinalium Concilij Tridentini interpretum nomina suorum Conseruatorum electorum intra mensem a die electionis Episcopi locorum ordinarijs indicare, vt infra latius dicetur, In iudice vero delegato secus esse videtur quoniam ei vnius tantum causę cognitio demandatur, & propterea pars appellata contra quam literę Apostolicę obtente, & præsentate sunt ad dicendum contra illas, ac etiam contra personam Iudicis ante omnia citanda est iuxta stylum curiæ Ecclesiasticæ comuni vsu approbatum. Debet quidem ad omnem dubitationem remouendam instrumentum seu litere patentes de conseruatoris electione per ipsos regulares seu eorum prælatos facta, per notarium in libro causarum, & actorum qui coram Conseruatore fiunt integre registrari, vt ab omnibus quorum interest videri possint, sed quoniam Conseruator prædictus ampliorem quam alij Conseruatores priuatarum personarum habet, ideo non solum contra commorantes in ciuitate, & Diocesi in qua deputatus existit suam iurisdictionem exercere valet, verum etiam contra quoscumque vigore dict. priuilegiorum per tres dietas tantum absentes a finibus eiusdem diocesis Conseruatoris calculandas procedere, & ad suum iudicium trahere potest, quæ quidem dietæ in partibus Italiæ 60 miliarium spacium constituunt. Additur demum, quod Conseruator ad iunctum sibi Collegam ad partis instantiam perę qualis iurisdictionis, & potestatis Delegatum admittere seu recipere minimè tenetur, cum ei dari non possit, neque ab eiusdem Conseruatoris sententia, ad eiusdem Sedis Apostolicæ Nuncium seu alium delegatum paris auctoritatis appellari potest, cum per vulgatam iuris regulam par in parem nullum imperium habeat. Alioquin appellatione non non obst. ne sententia Conseruatoris transitum facit in iudicatum, ratio est quoniam Conseruator in suis causis coram eo verrentibus quibuscumque ordinarijs alijsq; delegatis cum vices Papę gerat maior existit proprerea ad

[Margin notes: c. in iure eodē tit. — c. frequēs de Iud. in extrau. com. — Clem. 7. const. r. Pij V. const. v. — Hostien. in sum. de appel. c. a quo & ad quem apel. de beatc. sa per questionē de off. deleg. c. si. a sub delygato eodē tit. in 6.]

tea ad solum Papam delegantem est appellandum. Quando verò vero suspectus recusatur in causa procedere non debet donec per arbitros, in forma iuris electos super suspicione non fuerit iudicatum iuxta decretum Concilij Trid. Sess. 14. c. v. nec non declarationem sacrae Congregationis eiusdem Concilij interpretis emanatam. Nec obstat praedictis moderatio seu limitatio ipsius Concilij Trid. quo ad Iudices Conseruatores facta d. sess. 14. c. v. quoniam illa non comprehendit Regularium personas, & loca, quae omnino exempta sunt, vt in fine eiusdem Canonis Concilij declaratur, sed tantummodo auctoritas, & facultas Conseruatorum priuatarum personarum, quoad illarum commodum, & modum procedendi in causis restringitur ideo diligenter verba d. Canonis sunt attendenda, ne sensus illorum in praedictis Conseruatoribus confundatur.

DE MODO PROCEDENDI IN causis per Conseruatorem Regularium.

Cap. VIII.

IN causis verò à Conseruatore cognoscendis, & decidendis procedere potest, & debet (vt tenetur) summarie simpliciter, & de plano sine figura, & strepitu iudicij, ac sola facti veritate inspecta, prout in d. priuilegijs continetur, per quae quidem verba cum sint simul copulata, substantialia Iudicij, atque eius solemnitates, & non substantialia causae, omnino remissa, & sublata esse censentur, iuxta declarationem circa praemissa quae in iure edita habetur cuius tenor est. Mauan. in specie aduoc. dis. 9. de Iud. sum. per totá.

CLEMENS V. Clem. vlti. de verb. signif.

SAEPE contingit quod causas committimus, & in earum aliquibus simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicij procedi mandamus, de quorum significatione verborum a multis contenditur, & qualiter procedi debeat dubitatur.

Nos autem huiuſmodi dubitationem, quantum nobis eſt poſſibile, decidere cupientes has in perpetuum valitura conſtitutione ſancimus, vt iudex cui taliter cauſam committimus, neceſſariò libellum non exigat, litis conteſtationem non poſtulet: In tempore etiam feriarum ob neceſſitates hominum indultarum a iure procedere valeat. Amputet dilationum materiam: Litem quanto poterit faciat breuiorem: Exceptiones, appellationes dilatorias, & fruſtratorias repellendo.

Partium Aduocatorum, & procuratorum contentiones, & iurgia, teſtiumq́; ſuperfluam multitudinem refrenando. non ſic tamen iudex litem abbreuiet, quin probationes neceſſariæ, & defenſiones legittime admittantur.

Citationem verò, ac præſtationem iuramenti de calumnia, vel malitia, ſiue de veritate dicenda: ne veritas occultetur per commiſſionem huiuſmodi intelligimus non excludi. verum quia iuxta petitionis formam pronunciatio ſequi debet pro parte agentis, & etiã rei, ſi quid petere voluerit, eſt ipſo litis exordio petitio facienda, ſiue ſcriptis, ſiue verbo: actis tamen continuò (vt ſupra quibus poſitiones, & articuli formari debeant) poſſit haberi plenior certitudo, & vt fiat definitio clarior inſerenda: Et quia poſitiones ad faciliorem expeditionem litium propter partium confeſſiones, & articulos ad clariorem probationem vſus longeuus in cauſis admiſit. Nos vſum huiuſmodi obſeruari volentes ſtatuimus, vt iudex ſic deputatus a nobis niſi aliud de partium voluntate procedat, ad dandum ſimul vtriſq; terminum dare poſſit, & ad exhibendum omnia acta, & munimenta quibus partes vti voluerint in cauſa poſt dationem articulorum diem certam quandocumque ſibi videbitur valeat aſſignare, eo ſaluo quod vbi remiſſionem fieri contigeret pro teſtibus producendis poſſint etiam inſtrumenta produci aſſignatione huiuſmodi non obſtante.

Interrogabit etiam partes ſiue ad earum inſtantiam ſiue ex officio vbicunque hoc equitas ſuadebit: Sententiam verò definitiuam, citatis ad id, licet non peremptoriè partibus, in ſcriptis, & prout ei videbitur conteſtatione non facta prout ex petitione, & probatione & alijs actitatis in cauſa fuerit faciendum. Quæ omnia etiam in illis caſibus in quibus per aliam conſtitutionẽ noſtram, vel aliàs procedi poteſt ſimpliciter, & de plano, ac ſine ſtrepitu, & figura iudicij volumus obſeruari, ſi tamen in præmiſſis caſibus ſolemnis ordo iu-

diciarius

diciarius in toto, vel in parte non contradicentibus partibus obseruetur, non erit processus propter hoc irritus, nec etiam irritandus. Data Auinione xij. Kal. Decembris Pontificatus nostri anno secundo.

DE TEMPORE DVRATIONIS Conseruatoris regularium, & an electus possit per eos reuocari.

Cap. IX.

HVIVSMODI autem Conseruatoris officium nunquam expirat, etiam per mortem concedentis, cum iuxta d. Regularium priuilegia quæ perpetua sunt eligatur, persona vero sic vt præfertur in conseruatorem electa cum statim a summo Pontifice, & sede Apostolica deputata sit, & esse censeatur, vt in dictis priuilegijs Iulij ij. & Clem. vij. ac Pij v. declaratur, ab eodem summo Pontifice dumtaxat, vel cui committendum duxerit, & non ab ipsis regularibus potest ab officio remoueri, reuocari, seu illo priuari stante dictæ sedis Apostolicæ deputatione, qua mediante intrat vulgata iuris regula quod vbi superior manus apposuit inferior ibi sese ingerere minime valet, quemadmodum etiam per sacras Congregationes super interpretatione sacri Concil. Trid. & Regularium iussu Greg. xiij. declaratum fuit, nempe quod regulares omnes in ciuitatibus Italiæ existentes sibi conseruatores eligerent coram quibus conuenirentur, ac semel electos non nisi in capitulis prouincialibus mutarent, eorumdemq; nomina intra mensem a die electionis Episcopis locorum ordinarijs indicerent, alioquin coram ipsis ordinarijs conueniri possent. Postremo vero Conseruatores Regularium capitulariter ab eis electi, loco materialis retributionis omnibus priuilegijs, & gratijs spiritualibus fratribus ordinis concessis perfruuntur eisq; bonorum merita, quæ in ordine fiunt etiam communicantur, ac semel in vita, & in morte plenaria omnium suorum peccatorum indulgentia eis condonatur, cum facultate consequendi omnes & singulas indulgentias, & peccatorum remissiones, diebus stationum Ecclesias vrbis, & extra muros deputatas visitantibus concessas, quinquies orationem dominicam, & toties salutationẽ Angelicam recitando, vt in priuilegio Iulij ij. cauetur. const. 3.

DE REGVLARIVM EXEMPTIONE Tit. 5. Cap. I.

Clem. pastoralis de sent. & re iud. in fine.

c. solitæ de maior. & obed.

QVEMADMODVM Romanus Pōtifex solus in terris iure diuino exemptus tamquā Christi Vicarius ab omni prorsus mundana potestate existit, ita etiam ob illius potestatis plenitudinem quam a Christo in vtroque foro ligandi atq; soluendi cunctos mortales habet Clericos omnes Ecclesiæ Dei ministros ab omni seculari, & laica superioritate, & iurisdictione suo Pontificio iure penitus exemit, Regulares etiam quoscumque sub religionis iugo Deo humiliter seruientes arctius alijs sibi subiectos ab Episcoporum ordinariorum lege tam diocesana, quam iurisdictionis in quibus totum illorum ius & potestas consistit; excepit, illosq; in ius, & proprietatem Beati Petri, Sedis Apostolicæ, ac sui speciali, & immediata protectione suscipiens ab omni dominio, subiectione, & potestate ipsorum ordinariorum, ac aliorum quorumuis superiorum totaliter liberauit: sicut ex eorum priuilegijs latissime constat, ex quibus quidem verbis tum realis, tum personalis præfatorum Regularium exemptio latissimè inducta comprobatur, per quam ipse summus Pontifex se illorum immediatum superiorem, Iudicemq; ordinarium constituit, ac si eorum Episcopis Diocesanus existeret cum quidem libertatis priuilegio vniuersis Regularium ordinibus concesso per illorum professores absque speciali licentia Papæ renunciari minimè potest, sicut Clericus sine proprij Episcopi consensu non valet se alieno Episcopo subijcere, & eius iurisdictionem prorogare, & ideo in nulla causa exemptioni huiusmodi non solum per eorumdem Regularium expressam renunciationem præiudicium inferri potest, sed nec etiam per tacitam, vt puta permittendo ordinarijs vt contra illam processum faciant, sententiam ferant, eamq; executioni mandent, quamuis per ipsos regulares declinatoria fori non fuerit opposita, neque priuilegium exemptionis, allegatum, exhibitum, & ostensum, & eo maxime cum facta, & attentata contra priuilegia per quoscumq: etiam per ipsos exemptos scienter, vel ignoranter irrita, & inania decernantur, vt in priuilegijs cauetur.

Maris magni. §. 43.

c. si Papa de priuil. in 6.

c. cum tēpore de arbitris

c. significasti de foro cōpet.

siluef. in verb. priuilegium. vers. si autem n. 11.

Sixti iiii. in Mare Magno vt in summ. §. 45. Eugenii iiii. const. iii.

DE

DE EXEMPTIONE A LEGE iuriſdictionis Epiſcoporum.

Cap. II.

INTER alia beneficia, quæ regulares per huiuſmodi ſummi Pontificis, & Sedis Apoſtolicę exemptionem conſequuntur hoc primum eſt quod illorum perſonæ ab Epiſcoporum ordinariornm obedientia canonica) quæ ad legem iuriſdictionis ſpectat, liberantur, ita vt nec etiam ab eis præceptari, nec compelli poſſunt, ad viſitanda Monaſteria Monialium alterius ordinis, nec ad recipiendas cauſarum commiſſiones, aut aſſeſſoriatus officium, ſententiarum executiones, nec ad deferendas literas, vel illas exequendas, aut denunciandas ſententias contra principes ſeculares, commúnitates, populos, ſeu quoſcumque eorum benefactores, abſque ſedis Apoſtolicæ mandato, vel licentia ſpeciali, non obſtantibus monitionibus, præceptis, ſeu mandatis dict. ordinariorum, aut aliorum ſuperiorum in præmiſſis eis factis, quibus tamquam nullis parere minime obſtringuntur.

c. conquerente de off. Iud. ord.
Mare magni in ſum. §. 16 17.

Secundo liberi ſunt regulares ab altera parte eiuſdem legis iuriſdictionis, quæ forum iudiciale, & cauſarum ciuilium cognitionem, & deciſionem reſpicit, quoniam eiſdem ordinarijs ita inhibetur contra prædictos regulares exemptos procedere, vt ſi de facto aliquid tentent, vel in iudicio ſeu extra in quacumque cauſa ſe ſe immiſceant proceſſus, ſententia, ac inde ſecuta quecunque ſunt ipſo iure nulla ex defectu iuriſdictionis, quippe quæ irritatio afficit iudicem etiam ignorantem cum geſta ſint ab eo quaſi a perſona priuata, & cõtra decreta irritantia, & propterea nullum parant pręiudicium, nullumq; effectum operantur; quare ſi priuilegio religionis notorio in iudicium producto iudex nihilominus proferat ſententiam, non tranſit in rem iudicatam neque executioni demandari debet, & ſi aliquid per eum executum fuerit tamquam attentatum in priſtinum ſtatum reponere cogendus eſt, & propterea Regulares duobus modis ſe defendere poſſunt primò per declinatoriam fori exhibendo in iudicio ſuæ exemptionis priuilegium, ſecundo verò quando iudex agit de iure, & iuribus priuilegij producti quo reprobato ſententiam profert, tunc enim ſententia non valet cum omnibus Eccleſiarum prælatis prohibitum ſit priuilegia interpretari,

c. ad audientiã de conſuet.
Gloſ. in c. Dudũ de. præb. & dign.
& in c. 1. de conceſſ. præben. in verb. referri.
c. porrò & c quanto de priuil g.
Caſtr. conſ. 342 nu. 4 lib. 1
Clem iiii conſt. 1.

& ideo

& ideo ordinarius tamquam iudex incompetens non potest cognoscere de iurisdictione an ad ipsum pertineat cum etiam in causa propria esse iudex minime valeat, sed durante lite regulares in sua possessione manuteneri debent, eo maxime cum eorum exemptio sit notoria, quando verò priuilegium non est notorium in titulo, & possessione tenetur exemptus illud exhibere non quidē sponte, sed monitus, quod si ostendat cum possessione titulum saltim coloratum non est spoliandus dicto suæ exemptionis priuilegio. Præterea si regulares, vt supra exempti extra casus infrascriptos, ab ordinatio citantur, iubenturq; coram eis in iudicio comparere, citatio absq; ope exceptionis est ipso iure nulla cum sit a iudice non competente, & contra notoria priuilegia decretata, & propterea non tenentur comparere, nec priuilegium allegare neque ostendere, etiam si permittant iudicem se pronunciari competentem, decet tamen al ambiguitatē tollendam ipsos regulares (quotiescumq; sic vt præfertur citari contingit) cōparere, absque tamen metu censuræ si non compareant, & allegare priuilegium, ac declinatoriā fori proponere, & deinde recedere, & si in citatione causa exprimatur queę iurisdictionem ordinarij citantis fundatur, tenentur exceptionem dare.

c. cū personæ de priuil. in 6. & ibi DD.

panor. in c. cum ordinem de rescript.

Glos. in d. c. cum ordinem de rescript. in verb. non facta mētione.

Tertiò liberantur regulares ab ordinariorum censuris nempè ab excommunicatione, suspensione, & interdicto quæ omnes ab eodem lege iurisdictionis emanare dignoscuntur, ita quod si ordinarius per prædictas censuras Ecclesiasticas contra regulares ipsos, procedat, aut eorum Ecclesias, vel loca Ecclesiastico supponat interdicto, quamuis ignoret exemptionis priuilegium censura est ipso iure nulla, & omni caret effectu, & in nullo foro est seruanda ob notorium, priuilegium exemptionis, & decretum irritans in illo contentum, quod secus est in priuato exempto qui si ab ordinario excommunicari contingat etiam iniuste, & sine causa abstineri debet in foro exteriori donec de sententiæ nullitate constet, aut ab ea absolutionem ad cautelam petat, & ratio diuersitatis est quia priuilegio priuati quod non est in corpore iuris clausum Episcopus ob solam consuetudinem, aut multorum attestationem nōn tenetur credere nisi probetur, cum priuilegium sit quid facti, at quia exemptio religionis est iam nedum in iure expressa, sed populo, & ordinarijs etiam notoria, ideo effectum nullitatis in attentatis contra illam operatur, & propterea quoad censuras prædictas iurisdictionem

Mare magni in sum. §. 34 Sixti iiii. const. 1.

Couar. in c. Alma mater. §. 17. nu. 7. Nauar. in man. c. 27 nu. 272. c. porrò de priuil. c. volentes. §. in eos de priuil. in 6.

nem suam in d. exemptos nullo modo exercere possunt, quod quidem per simile priuilegium, fuit declaratum societati Iesu à Paulo iiij. vt in compend. priuil. d. societatis num. 18. apparet, quibus additur quod neque contra eorundem regularium subditas personas potest ordinarius per censuras procedere, ex ipsorum exemptorum causa, verum tamen si constet regularem incidisse in sententiam excommunicationis, latam a iure vel a Papa tunc bene potest ordinarius illum excommunicatum declarare, & denunciare, vt a suis Diocesanis euitetur.

Quarto liberantur regulares, ob prædictæ exemptionis priuilegium, vt per ordinarios neque per se neque per alium, ad suarum personarum capturam deueniatur, nisi ob delictum in seculo factũ ex quo præsumatur illos in fraudem correctionis religionem intrasse, quod si extra casum, & causam prædictam eos carcerari mandent non solum in excommunicationem per priuilegia communicatam, sed sed etiam Canonis si quis suadente incidunt, eo quia iniuriam exempto tunc intulisse censetur, sicut etiam excommunicati sunt superiores Regulares mandantes carcerari subditos suos iniuriosè, & extra casus à iure vel eorum constitutionibus permissos.

DE EXEMPTIONE A LEGE Diocæsana

Cap. III.

SVNT etiam immunes Regulares ab altera Episcopali lege quæ in sacris Canonibus Diocæsana nuncupatur, iuxta quam Diocęsani Sacerdotes Parrochialium Ecclesiarum Rectores, & aliæ personæ, ad sinodum vocate ire tenentur, sinodaticum, seu Cathedraticum, necnon decimationum mortuariorum quartam, tertiam, seu mediam singulis annis, ei soluere, annuatimq; Episcopum visitantem reuerenter obedienterq; recipere, ac pro dicta visitatione procurationem debitam, hoc est, victualia ei subministrare, & demum pro seminariorum institutorum substentatione ratam fructuum, ac redditum beneficiorum aliorumq; piorum locorum contribuere, a quibus quidem, & omnibus alijs oneribus non solum Mendicantes, sed etiam Monachi, & præsertim illarum x. congregationum quæ cum R. Cam. Apost. compositæ sunt,

Astens. lib. 6. tit. 48. ar. 7. dub. 8.
Henric. Henriq; in sum. de Indulg. lib. 1. c. 25 nu. 7.
Couar. in d. c. Alma. 1. p. §. 10. nu. 4.
Nauar. in c. contingat. de rescript.
Clem. frequens de excess. prælat. & ibi Imola nu. 4.
Nauar. confess. nu. 7. in T. c. cũ volũtates. §. si qui vero de sēt. excōm.
Nauar. in man. c. 7 nu. 23.
Mare magni in fin. §. 32 34. 40. 41 & 42.
Sixti IIII. const. 1.
Glos. in c. delectus in ver. de lege Iuridict. de off. Iud. ordi.

te sunt, necnon Moniales illorumq; Monasteria coenobia, Domus loca, & Ecclesiæ liberè existunt, saluis tamen, quo ad prædicta sacri Concilij Trid. moderationibus, & limitationibus quæ in sequenti cap. de visitatione, & tit. de foro competenti apponuntur.

DE REGVLARIVM PERSONARVM & locorum actiua, & passiua visitatione iuxta eorumdem priuilegia, & sacri Concilij Tridentini decreta facienda.

Cap. IIII.

OMNES cuiuscumque Ordinis Regulares, sub suis respectiuè Generalibus, alijsq; inferioribus prælatis, & sub eorum obedientia in Monasterijs, conuentibus, & locis viuentes, eorumdem Regularium Superiorum visitationi, reformationi, & Correctioni priscorum priuilegiorum confirmatorū auctoritate pleno iure subiecti existūt, sicuti pariter iidem prælati subditos suos iuxta Sanctę Sedis Apostolicæ, nec non proprij Regularis instituti constitutiones, & Sacri Concilij Triden. decreta suo quisq. loco, & ordine visitare, & quoties opus fuerit reformare, atque corrigere tenentur, in qua quidem Regularium visitatione Episcopi locorum ordinarij sese ingerere non possunt nisi quatenus per eiusdem Concilij Tridentini decreta eis conceditur, vt per Sacram congregationem Regularium aliàs sub die X. Octobris 1586. declaratum fuit; Quibus quidem cauetur, quod Ecclesię quęcumque quomodolibet exemptæ: necnon commendata Monasteria, etiam Abbatiæ, Prioratus, & Pręposituræ in quibus non viget regularis obseruantia, ac etiam Beneficia tam curata, quam non curata, secularia, & Regularia qualitercumque commedata, & exempta annis singulis ab Episcopis, tamquam Sedis Apostolicæ Delegatis visitentur, & opportunis iuris remedijs prouideant, vt quæ reparatione indigent reparentur, & cura animarum si qua illis immineat, alijsq; debitis obsequijs minimè defraudentur priuilegijs quibuscumque non obstantibus.

Concil. Trid. in sess. 25. & in c. 1. Quoniam. ; Concil. Trid. in c. 8. locorum ordinarii sess. 7.

Loca verò seu Monasteria in quibus viget obseruantia Regularis si illorum personæ regulares ab eorum superioribus non visitantur, iidem Episcopi paternis admonitionibus prius prouidere debent, vt

Concil. Trid. in c. 8. Quæcumq; sess. 21.

bent, vt per illorum superiores iuxtà ipsorum regularia instituta debitam viuendi rationem obseruent, & obseruari faciant, dictos sibi subditos in officio continendo,& moderando: Quod si admoniti, vt supra, iuxtà sex menses eos non visitauerint, vel non correxerint,tunc ijdem Episcopi etiam, vt delegati Sedis Apostolicæ illos visitare possunt, & corrigere prout ipsi superiores possent iuxta eorum instituta.

Personæ etiam quecumq; tam regulares, quam seculares curam animarum secularium in Monasterijs, seu Domibus virorum, aut mulierum Regularium quibus annexa est exercentes iurisdictioni, visitationi, & correctioni Episcopi in cuius Diocesi existunt, in ijs quæ ad dictam animarum curam, & sacramentorum administratio nem pertinent tantumodo subijciuntur. non autem Monasteria ipsa, quemadmodum per sacram Congregationem super Concilij Tridentini interpretatione præfectam in vna Portugallien. declaratum fuit.

Idem Concil. Triden. c. xi. in Monasterijs

Regulares demum personæ seu,etiam seculares, qui curæ animarum secularium Monasterijs, annexæ etiam ad nutum amouibiles præficiende sunt, per superiores Regulares cum consensu tamen ordinarij,& præuio eius examine, & approbatione tot deputari debēt quot ad dictam curam, & ad sacramenta ministranda, ac diuinum cultum colendum sufficiant, sicut etiam per eandem sacrá Congregationem Concil.Tri.interpretem super.c.4.sess.21.definitum fuit A quibus quidem excipitur Monasterium Cluniacense cum suis limitibus, excipiuntur etiam alia Monasteria seu loca in quibus Abbates Generales, aut capita ordinum sedem ordinariam principalē habent,atq; alia Monasteria,& domus, in quibus Abbates, aut alij Regularium superiores iurisdictionem Episcopalem, & temporalē in parochos,& parochianos exercent,nisi Episcopi maiorem in prędicta loca,vel personas iurisdictionem exerceant, quæ per Concilium Tridentinū non amouetur,Item verò prædictis additur quod cum Sacerdotes omnes etiam regulares in parochialibus Regularium Monasterijs commendatis curam animarum exercentes, locorum ordinariorum iurisdictioni subiciantur, tamquam eius coadiutores ad sinodum diocesanam quotannis celebrandam ratione ipsius curæ accedere,& interesse debent, sub pœnis a sacris Canonibus statutis.

eod m cap. §. excepto.

c. 2. Prouincialia sess. 24.

DE EXEMPTIONE PERSONALI, Reali, & mixtà Regularium a Dominio, & potestate, ac onerum impositionibus Dominorum temporalium.

Cap. V.

Toto tit. de imm. Eccles. in 6. Bulla Cœnæ Dom. Pius V. const. 4.

NON solum iure comuni, verum etiam Apostolicæ Sedis priuilegijs, omnes Mendicantium, & non mendicantium Fratres, & Monachi, nec non Moniales, & sorores, ac aliæ vtriusque sexus personæ regulares, illorumq; Monasteria Cœnobia, domus Conuentus, Ecclesiæ, Capellæ, Oratoria, & alia loca etiam vnita, ac membra, nec non possessiones prædia, & bona immobilia, & se mouentia, quæcunque, necnon eorum in dictis bonis Laboratores, Coloni, Arendatarij, Locatarij, & Affictuarij, & alij omnes quomodolibet nuncupati ab omnibus, & singulis oneribus ordinarijs, & extraordinarijs a laicis, seculari auctoritate quacumque de causa impositis, & imponendis tam super bonis, immobilibus, quam mobilibus omnino exempti liberi, & immunes effecti esse declarantur, & pro talibus teneri, & reputari mandatur, insuper per eadem priuilegia prohibetur ne Monasteria cœnobia, aliaq; omnia regularia loca prædicta pro militum tam æquitum quam peditum hospitijs nullo modo assignentur, in quibus quidem locis & Ecclesijs Regularium sicut in alijs locis sacris laicorũ quorumcumque concilia, conciones, & publica parlamenta negociationes, & præcipue nundinarum, ac fori cuiusq; tumultus, ac secularium iudiciorum strepitus, fieri necnon causæ criminales per ipsos laicos agitari aut ad incarcerationem alicuius Ecclesiasticæ seu secularis personæ deputari, astringi, aut compelli posse sub anathematis interminatione prohibetur, sicut etiam Dominis Tẽporalibus sub excommunicationis pœna ipso facto incurrenda inhibetur, ne laycis sibi subditis interdicant, vt prælatis, aut clericis, alijsq; personis Ecclesiasticis quicquam vendant, aut emant aliquid ab eisdem neque illis frumentum molant, coquant panem, aut alia obsequia exhibeant.

C. Decet. §. censet. de imm. Eccl. in 6. C. cũ Eccles. extra Eodẽ tit. Leo. X. inter priuil. Camald. const. 1. c. eos de imm. Eccles. in 6.

DE EXTRAHENDIS CRIMINUM reis a locis sacris regularium, ad ea confugientibus.

Cap. VI.

QVAMVIS olim layci pœnæ alicuius commissi criminis obnoxii ad Ecclesias,& loca religiosa confugientes, adeo illorum immunitate protegerentur,vt inde non nisi quadam moderatione adhibita violenter extrahi minimè possent, hodie tamen attendenda,ac seruanda est dispositio constitutionis Gregorij xiiij. qua prisca omnia sedis Apostolicæ seu eius legatorum priuilegia super hac eadem re, emanata, ad vnam tantum formam reducendo,illaq; moderando, decreuit, ne laycis publicis latronibus existentibus, Viarum quæ grassatoribus, itinera frequentata, vel publicas stratas obsidentibus, Agrorum depopulatoribus, Viatores ex insidijs aggredientibus, membrorum mutilationes, & homicidia in ipsis Ecclesijs seu eorum cœmeterijs committentibus, aut proditorie proximum suum occidentibus,aut assassinis,vel hæresis aut læsæ maiestatis in personam proprij principis reis præfatorum locorum immunitas Ecclesiastica suffragetur, ita vt se in illis recipiendo tuti minimè sint, immò per ministros curiæ secularis non propria auctoritate,sed Episcopi loci ordinarij dumtaxat,& alterius personæ Ecclesiasticæ ab eo auctoritatem habentis licentia & interuentu, quibusdam alijs solemnitatibus adhibitis prout in d. cōstitutione plenius continetur, impune a dictis locis extrahi,& ab duci valeant,& propterea Ecclesiarii, & locorum regularium prælati laicas personas in prędictis casibus delinquentes si ad ea confugiant, & ibi se recipiant, & commorentur, & delicta aut eorum aliquid iudicio suo commisisse videbuntur quoties a curia seculari fuerint requisiti debent illius ministris, & officialibus absque irregularitatis nota aut alicuius censuræ Ecclesiasticæ incursu tradere, & consignare quemadmodum eisdem prelatis per prędictam constitutionem precipitur & mandatur. Violantes demum Regularium Ecclesias, siue loca quæcumque eorum ordinum, aut in eis violentiam damnabilem exercentes eo ipso excommunicati existunt a qua non possunt absolui nisi à summo Romano Pontifice, vel ordinis Conseruatores.

c. inter alia extra eodem tit.

const. 1. eiusdem Greg. 14. inter bullas com.mun.2.p.

Clem. iiii const. 6. Bonifac. ix. const. 1.

DE FORO COMPETENTI Regularium Tit. 6. Cap. I.

c. Cleros dist. xxi. NVLLVS Regularis tamquam persona sacris ordinibus insignita, & in sortem Domini electa, siue actor, siue reus existat in foro seculari, qui litium exercendarum locus est, potest laycum nec quemuis alium conuenire, neque inibi
1. Nullus xi. 9. 1. conueniri eo quoniam sacrorum canonum antiqua dispositione prohibetur, nec Clerici, & aliæ personæ Ecclesiasticæ non solum sponte secularia iudicia subeant, sed neque etiam inuitæ ad tribu-
c. si diligenti de foro compet. nalia laycorum pertrahantur, cui quidem beneficio, & priuilegio cum non sit personale, sed toto collegio Ecclesiastico publice indultum nulla persona Ecclesiastica potest renunciare, nec vllo mo-
Anton. de butr. Abb. & Inn. in c. ecclesiæ S. Mariæ de const. do etiam ex pacto iurato ei derogare, vel contrarie, & secus faciens venit excommunicanda cum causæ amimissione, & toto eò quod esset euictum vltra excommunicationis sententiam Bullæ Cœnæ Domini in quam incidunt Iudices, & partes quæ personas Ecclesiasticas ad tribunalia sua secularia trahunt, vel trahi faciunt, aut eorumdem laycorum authoritate causarum Auuocationem à Iudicibus Ecclesiasticis procurant, Ideo persuasum sibi habeant regulares, se neque iuris comunis dispositione, neque virtute priuilegiorum à Sede Apostolica eis concessorum ante ciuilem iudicem, & in laycorum curijs suas causas absque d. d. Sedis Apostolicæ, vel eius delegatorum Iudicum dicere seu proponere licite, & validè posse.
Pius v. const. v. Sed tantum Coram Iudice Ecclesiastico nempe coram suo Conseruatore veluti eorum competenti Iudice ordinario, coram quo in ciuilibus causis dumtaxat primò vnam definitiuam sententiam antequam ad aliud iudicium euocentur, seu causa commictatur, vel transferatur obtinere debent, quod idem seruandum est etiam si rei extiterint, si autem tam quam actores in iudicio ciuili cum personis æque priuilegiatis alijs scilicet Regularibus agendum erit, tūc coram Reorum Conseruatore illos conuenire tenentur rationibus & iuribus supra in d. c. de priuilegiorum comunicatione allatis. At coram Episcopis loci ordinarijs cum Regulares ab eorum iurisdictione exempti sint non possunt inuiti ciuiliter conueniri nisi quando Conseruatores non haberent, sicut sibi eligere debent, quod si facere recusent tunc in pœnam coram d. ordinarijs conueniri valent vt supra in tit. de priuil. Conseruatore in c. 9. dictum est: Regulares

Demum

Demum extra Monasteria, & suorum superiorum obedientia degentes in ciuilibus causis, & præsertim Mercedum, & miserabilium personarum coram locorū ordinarijs tamquam in hoc Apostolicæ Sedis Delegatis possunt legitime conueniri, & ad soluenda debita iure medio cogi atque compelli. Concil. Triden. c. 14. in exemptorum causis

In agendo verò criminaliter nullius Regularis frater siue Monialis sub excommunicationis sententiæ pœna potest alium fratrem seu Monialem eiusdem ordinis coram aliquo iudice qui de dicto ordine nō sit, ex quacūque causa conuenire, seu conueniri facere, & propterea omnibus iudicibus Ecclesiasticis, & secularibus, etiam priuilegiorum Conseruatoribus sub eiusdem excommunicationis latę sententiæ pęna inhibitum est ne querelas alicuius fratris contra alios confratres eiusdem ordinis suscipiant, vel de eis cognoscant, sed quod causas huiusmodi coram eis pendentes ad ordinarios iudices, & superiores cognoscendas, & terminandas remittant, vt per priuilegia disponitur, sed si causa criminalis eisdem Iudicibus Ecclesiasticis extra ordinem a superioribus Regularibus delegetur tunc absque vllo præiudicio causam acceptare cognoscere, & fine debito terminare valent, tamquam eorumdem Regularium Prelatorum delegati, & non propria auctoritate eo munere fungentes. Iulius ii. const. 6. Leo x. const. x. Gregor. 13. const. 1.

Postremò est aduertendum, quod in omnibus Regularium causis tam ciuilibus quam criminalibus, & ad Monasteria, & Domos proprias pertinentes, Regulares ipsi examinari, eorumq; depositiones recipi, & admitti valent, quibus in iudicio & extra tamquam iuridicis fides est adhibenda. Leo x. supra inter priuileg. ord. Camal. const. 1. Ioan. Andr. in addit. ad specul. in tit. de teste. §. 1.

QVANDO

QVANDO REGVLARES AB Episcopis locorum ordinarijs criminaliter conueniri, & contra illos procedi valeat.

Cap. II.

REgulares extrà Monasteria degentes cum delinquunt ab ordinarijs tamquam super hoc a Sede Apostolica delegatis, puniri, & corrigi possunt, suorum ordinum priuilegijs non obstantibus. Existentes verò intrà claustra, & extra ea ita notoriè delinquentes, vt populo scandalo sint, Episcopo instante intra tempus ab eodem Episcopo præficiendum seuere per eorum superiores puniri debet, & de punitione ipsum Episcopum certiorem facere tenentur, alias regulares correctioni Episcopi omnino subijciuntur, iuxta Concilij Tridentini decretum, cui additur quod
in c. 14. Regulares sess. 25. si superiores in regulares delinquentes non animaduerterint, quinimo si illos impunitos ad alia suorum ordinum loca extrà Episcopi Diocesim transmiserint superiores ipsi instante Episcopo intra terminum ab eodem Episcopo præfigendo sub priuationis dignitatum, & officiorum obtentorum, necnon inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtineda, ac priuationis vocis actiuè & passiuæ pena ipso facto incurrenda ad quam à nemine præterquam à Romano Pontifice restitui possunt, ipsos regulares delinquentes a loco ad quem transmissi fuerint reuocare, & in quo deliquerant constituere, seu sistere obstringuntur. Quod si id facere pretermiserint, tunc ordinarius loci ad quem regulares delinquentes transmissi fuerint, super premisis ab ipso ordinario loci in quo deliquerunt requisitus vel aliàs de illorum delicto informatus tamquam Sedis
const. 1. Apostolicæ delegato in ipsos regulares criminosos animaduertere potest, & debet iuxta declarationem, & decretum Sanctiss. D.N.D. Clementis VIII. æditum Demum subijciuntur Regulares Episcoporum correctioni cum ex itineris causa per dictorum Episcoporum ciuitates, & Dioceses, transeundo in hospitijs seu diuersorijs quibus se se receperint absque literis obedientiæ seu commendatitiis diligenter requisiti, vel ignoti fuerint deprehensi, tunc enim ab eisdem Episcopis tamquam criminosi, & grauiorum criminum suspecti carcerari, aut sub custodia tam diu detineri posunt donec certa de eisdem notitia per eos habeatur, cum ipsis regularibus prohibeatur

hibeatur à suis conuentibus recedere, etiam ad superiores suos etiã ad vrbem accedendi gratia, nisi ab eisdem missi, vel uocati fuerint quod si absque mandato in scriptis obtento reperiantur ab ordinario(vt præfertur)tanquam suorum instituti desertores puniri valet, sicut contra eosdem Regulares ad studiorum vniuersitates missos, (nisi in conuentibus habitent, ordinarius ipse procedere potest iuxta decretum Concil. Trid. & Sixti v. constitutionem, necnon Decretum Sacræ Regularium Congregationis, cuius tenor est. Concil. Triden. in. c. 4. prohibet sess. 25. const. v.

CONTRA REGVLARES AD VRBEM temere leuiue ex causa accedentes, absque eorum superiorum licentia.

QVONIAM, non nulli Regulares vagandi studio, siue dum imminentem admissorum criminum pœnam, ex suis constitutionibus, aut alias debitam, sibi metuunt falsa, & commentitia grauamina causati, non ad immediate sui ordinis superiores, scilicet à grauamine Prioris ad Prouincialem, a Prouinciali ad Generalem, a Generali ad Protectorem, prout cuiusque religionis constitutionibus disponitur, sed ad hanc Romanam curiam absq: licentia sæpius fugiunt, potius quam recurrant, ex quo ordinum disciplina relaxatur, prælati contemnuntur, & ipsi in dies audaciores euadunt placuit Sacræ Regularium Congregationi ex ordine Sanctissimi statuere, vt si quis Regularium imposterum temere leuiue ex causa hanc Almam Vrbem, seu Curiam, absque sui superioris licentia, & supra dicta forma prætermissa adire præsumpserit ad subs eosdem superiores, seueriori pœna plectendus remittatur.

F. Michael Bonellus Card. Alexandrinus.

Georgius Paleatius, V. I. D. Secretarius.

DE

DE APPELLATIONE A sententijs correctionis prælatorum Regularium, per eorum subditos non interponenda Tit. 7. Cap. I.

SICVT, vt supra dictum est, Regulares in nulla causa, & præsertim criminali contra alios fratres eiusdem ordinis querelam coram iudices extra ordinem proponere non possunt, ita etiam sub eisdem pœnis eis prohibetur, a sententia seu correctione suorum prelatorum ad eosdem Iudices extra ordinem appellare, cum id gradatim ad suos ordinis superiores facere permittatur, vt in superiori decreto præfatę Congregationis regulariũ latius continetur, quibus additur quod non solum subditis appellatio huiusmodi ad Iudices seculares prohibetur. Sed etiam Prioribus, Guardianis aliisq; superioribus localibus, necnon prouincialibus cęterisq; officialibus pariter interdicitur, vnde à sententia priuationis seu absolutionis proprij officij lata per quemcumque ordinis superiorem potestatem huiusmodi absolutionem, seu priuationem faciendi habentem appellari non possunt, quod si fecerint, & appellationem emissam, prosequendam duxerint, sunt ipso facto Auctoritate Apostolica ab officio pro quo per eos fuerit appellatum, priuati, & absoluti.

Leon. x. cõst. x. & Gregor. 13. const. 8.

Iulii. ii. const. 6.

DE PROPRIETATE DOMINIO & possessione bonorum per regulares in communi retinenda Tit. 8. Cap. I.

CVM omnibus quorumcumque ordinum Mendicantium vtriusque sexus regularibus personis (exceptis fratribus S. Francisci de obseruantia & Capuccinis) bona stabilia eorumq; Monasterijs, & Domibus acquisita, & applicata in communi retinenda, & possidenda ex Concil. Trident. decreto sicut olim per priuilegia diuersorum summorum Pontificum illis indultum fuerat hodie pariter concedatur, inde sequitur quod Regulares ipsi hæreditates quascumque tam ex testamento quam ab intestato eis delatas, & deferendas acceptare, & adire, omnesq; donationes, relicta, oblationes, & legata eorumq; Ecclesijs, Cappellis Sacristijs,

Sess. 25. c. iii. concedit.
Sixtus 4. const. 14.
Paulus 3. const. 1.

P'ꝯtis, Fabricæ, Monasterijs, Domibus, Conuentibus, & locis a fidelibus pie facta, & facienda, recipere, exigere, & consequi possunt necnon in omnibus institutionibus, & substitutionibus, alijsq; pijs & non pijs dispositionibus vocari, & nominari, & in bonis eorum consanguineorum, & affinium seu cognatorum, aliarumq; extranearum personarum decedentium succedere, ac si in seculo forent succedere possent, atque bonorum possessionem apprehendere, & retinere, seu bona acquisita vendere, & illorum precium in ipsorum vtilitatem conuertere, pro vt eis magis expedire videbitur. Clemens iiij. côst. 4.

DE FRATRIBVS MINORIBVS S. Francisci de Obseruantia. Cap. II.

CVM Fratribus Minoribus de Obseruantia per Regulam Beati Francisci in Altissima paupertate ab eo fundatam, quam ipsi profitentur, bona immobilia etiam in communi retinere, & possidere prohiberetur, propterea S. R. Ecclesia post eiusdem instituti reformationem ab ea approbatam attendens eorumdem fratrum copiam, atque fidelium charitatem obitemporũ penurias, & calamitates, adeò defecisse, vt ex incerta mendicitate, & minutis elemosinis se sustentare non possent, omnium rerum mobilium, & immobilium quibus fratres ipsi vti possunt, omne ius proprietas, & Dominium immediate, ad se pertinere, & spectare decreuit, dictisq; fratribus de benigno remedio prouidendo declarauit quod relicta, donationes oblationes legata quęcũq; dictis fratribus facta, & facienda, præfatæ R. Eccl. & de illa ordini & fratribus, ac locis eorumdem facta sint, & esse intelligantur, eumdemq; plenariũ sortiantur effectum, quem sortirentur si nominatim, & ex presse præfatæ R. Ecc. & eius fisco fierent, seu facta essẽt, nec possint prætextu in capacitatis eorumdem fratrum quouis modo de inualiditate notari, hæreditates quoq: eisdem fratribus si in sæculo forent ab intestato deferri contingeret eidem Rom. Eccl. quę ipsorum fratrum locum quoad hoc tenet deferantur, & delate esse censeantur, vt in dictorum fratrum vsum, & vtilitatem per personas extra ordinem à pręlatis ordinis deputandis iuxta formam, vt infra, petite, & exacte administrentur, & conuertantur ex quibus ẽt constat ipsorum Regularium bona quoad acquisitionem, receptionem, & præscriptionem eijsdem priuilegijs, & prærogatiuis gaudere sicut fiscus & Camera Apostolica potiri, & frui dignoscitur.

Concilii. Trid. d. c. iij. eadẽ sess. 25.

Sixtus iiij. côst. 14.

m DE

DE OECONOMIS, SEV SINDICIS per Prælatos Fratrum Minorum de Obseruantia eligendis eorumque offitio, & facultate.

Cap. III.

Clemen. I exiui de Paradiso de verb. signif.

VERVM cum dicti ordinis fratres, non solum a receptione, proprietate, & dominio bonorum immobilium, ac etiam pecuniæ, verum etiam ab illius qualibet contrectatione penitus ex regula essent alieni, & pro nulla re temporali in iudicio aliquod ius experiri possent neminemq; inibi conuenire. Ideò ne pia fidelium intentio propter Deum eisdem fratribus aliquid relinquentium ob prætextu incapacitatis defraudaretur Ideò ab Apostolica Sede fuit opportunè prouisum vt Generalis per totum ordinem, & prouinciales ministri, ac custodes vniuersi dicti ordinis pro tempore existentes in prouincijs sibi decretis possent pro locorum indigentia personas extra ordinem nominare, & eligere, quæ quidem taliter per ipsos nominate, & electe legittimi administratores, actores, œconomi, & sindici Sanctæ Romanæ Ecclesiæ statim Auctoritate Apostolica constitute esse censerentur, & ab ipsius ordinis prælatis requisitę relicta quæcumque vice, & nomine non fratrum sed eiusdem Romanæ Ecclesiæ recipere, tenere, possidere ac bonorum fructus, redditus, prouentus, petere, exigere, atque percipere, illosq; incomodum, & vtilitatem dictorum fratrum, & locorum eorumdem, quibus relicta fuerint, & fratrum assensu, & requisitione conuertere, & exponere tenentur, quibus quidem personis, vt supra, in sindicos Romanæ Ecclesiæ electis, & nominatis in præmisis a Sede Apostolica conceditur plena Generalis, & libera potestas petendi, exigendi, recipiendi, alienandi, transigendi, paciscendi, refutandi, quietationem faciendi, comparendi, agendi, defendendi, ac in animam eorum de calumnia vitanda, & de veritate dicenda, iurandi, ac cuiuslibet alterius generis iuramentum pręstandi cum illis, & cōtra illos qui res quascumq; aut eorum precium, vel elemosinas relictas fratribus in testamentis occuparent violenter aufferent, siue cōtra voluntatem fratrum quolibet detinerét, & generaliter in oībus causis pro rebus locis huiusmodi ad ipsá Rom. Eccles. spectantibus ipsorum Fratrum vsui concessis, necnon

pro

pro illorum immunitatibus, iuribus, & priuilegijs sine cuiuslibet dationis, aut cautionis onere præfata auctoritate Apostolica in iudicio, & extra plena, & libera potestas eis impartita existit, liberum est etiam ipsis Generali, Prouincialibus, & Custodibus personas ipsas extra ordinem in œconomos nominatas reuocare, & earum loco aliàs subrogare quoties eis videbitur, & oportunum fuerit, quę eandem in prœmissis similem habeant administrandi facultatem, vt in literis Pauli iiij. & Pij. iiij. continetur cum expressa derogatione constitutionis Ioannis xxij. Ad conditorem de verb. signif. cui etiam expresse derogauit Gregorius xiij. const. 1. const. 8.

DE PROPRIETATE IN PARTICVLARI a Fratribus reijcienda.

Cap. IIII.

CVM abdicatio proprietatis sicut, & custodia castitatis adeo annexa sit regulę Monachali, vt contra eam nec sūmis Pontifex possit dispensare, ideo omnibus quorumuis ordinum regularibus districtè, & in virtute sanctæ obedientiæ pœnis, & præiudicijs prohibetur ne aliquid in proprio quouis modo possideant, sed quicquid habuerint totum in continenti superioribus resignent, sicut etiam per Concilium Tridentinum declaratur, vt nulli regularium tam virorum quam mulierum liceat bona immobilia, vel mobilia quouis modo ab eis acquisita tamquam propria, aut etiam nomine conuentus possidere, vel tenere, sed statim ea superiori tradere teneantur, & conuentui incorporentur, ex quibus sequitur quod quando Regularis aliquando mobile, vel immobile recipit siue magnum, siue paruum illud sit, sine scitu, & consensu seu superioris, aut illius, quod de licentia prælati recipit, & non est paratus in manus illius, & ad eius libitum, & requisitionem consignare, aut aliquid abscondit, aut celat, ne à prælato videatur, aut intercipiatur proprietarius est, & mortaliter peccat, cum non solum votū paupertatis, verum et canonicas sanctiones transgrediatur, & potest viuens puniri, & in huiusmodi proprietate moriens bona retenta cū eo in signum perditionis extra Monasterium in sterquillinio tumulari debet secundum, quod Beatus Gregorius narrat in suis Dialogis se fecisse superioribus quoque Regularibus interdictum est bona stabilia alicui regulari subdito cōcedere, et ad vsum fructum, vel administrationem, aut commendam, nam bonorum

c. cum ad Monasterim de stat. Monach.

sess. 25. c. 2 Nemini

d. c. cum ad Monasterium eodē tit.

m 2 conuentus

Conuentus administratio ad solos officiales ad nutum superiorum amouibiles pertinere debere sacrum Concilium Tridentinum decreuit, Mobilium vero vsus ità per superiores permictendus est, vt
d. in c. ii. §. nec deinceps sess. 25. eorum suppellex statui paupertatis quam professi sunt coueniat, nihilq; superflui in ea sit nihil etiam necessarium eis denegetur ex quibus etiam colligitur, quod superior, non potest dispensare cum suo religioso sibi subdito quod habeat proprium simpliciter quasi in
d. c. cum ad Monasterium. suo Dominio, vt illud ad placitum distrahat, & vt sibi videtur erogет, & disperdat; quod si in hoc superior præuaricator extiterit iuxta sacrorum canonum dispositionem ab officio debet deponi, & secundum regularia instituta puniri, vltra peccatum mortale quod
Concil. Trident. sess. 24. c. 1. incurrit peccato sui subditi communicando; & subditus si illud tenere fuerit deprehensus seu conuictus biennio actiua, & passiua vo-
Eadem. sess. c. 2. in fi. ce priuatus, iuxta suæ regulæ, & ordinis constitutiones mulctari debet. Potest quidem prelatus cum subdito dispensare, & rem mobilem vtendam, & pecuniam erogandam, non tamen incertè, & simpliciter, hoc est ad libitum proprij subditi, sed suam disponendam concedere. Quod quidem non nisi ex rationabili causa fieri debet, cum disipatio absque causa dissipatio potius dici mereatur. Ideo est aduertendum, quod rationabilis causa in præmissis duplex esse dignoscitur scilicet vtilitas, atque necesitas communis, & publica, aut priuata. Vtilitas priuata est cum religioso conceditur liber ad discendum, & ad informandum animum suum in pertinentibus ad propriam salutem communis autem cum ei conceditur vsus librorum ad discendum, vt inde alijs legendo, consulendo, predicando proficere valeat, & etiam propriæ religioni deseruire. Necessitas vero priuata, ea est quotiescumque in Monasterio paupere in quo non possunt religiosi habere victum, & vestitum de communi, tunc permictitur, vt aliquid habeant ad vsum propriæ necessitatis cum proposito tamen semper illud ad nutum superioris resignando, & totum sciente, & permictente prælato retineatur. Communis deinde necessitas est quando alicui officiali nempe procuratori Cellerario, seu vestiario conceditur aliquid erogandum in communem fratrum vsum. Sed quamuis huiusmodi necessitates, & vtilitates suadeantur causæ sufficientes dispensandi, cauendum est ta-
Arch. Anton. flor. 3. p. sum. tit. 16. c. 1. §. ii. men ne in illos faciliter dispensetur. Vnde oues faucibus mortis exponantur, sed quoniam libera, & licita Donatio, est actus à vera proprietate dependens: Ideo vtriusque sexus Regularibus, qui ip-

sam

sam proprietatem per votum paupertatis solemniter emissum abdicarunt, Munerum largitio est penitus interdicta per constitutionem Sanctiss. D.N.D. Clementis VIII. quippe quæ est ab omnibus qui sub illa comprehenduntur inuiolabiliter prout eius verba sonant seruanda, donec ab ipsomet legislatore fuerit aliter declaratũ.

DE BONIS LOCORVM Regularium Alienandis. Tit 9. Cap. I.

MENDICANTIVM Ordinum Monasteriorum, & Domorum bona stabilia, & immobilia, seu quasi, stabilia, vt perpetui annui redditus, & præciosa mobilia, quę sub bonorũ immobiliũ nomine comprehenduntur, cũ Ecclesiastica sint, neq; alienari neq; specialis hipothechæ titulo obligari propria Regularium auctoritate valent, quod tamen illis virtute priuilegiorum quibusdam de causis in illis expressis, non nullisq; solemnitatibus adhibitis illa alienare permittitur, vltimis etiam testatorum voluntatibus non obstantibus, sub cuius quidem alienationis verbo conditionata, & libera venditio, affictus, permutatio, emphiteoticus contractus ad duas tantum generationes, vel nominationes continetur, & per dictos regulares fieri nouissimo priuilegio Gregorij XIII. conceditur.

Clem. ext uide ver. signif. c. Ambitiosæ in extra-uag. com. de rebus ecclesiæ non alienan. Leonis x. const. 14. Clem. 7. const. iii. c. Nulli de reb. eccles. nõ alinan. const. vii.

QVAE SERVANDA SINT IN prædictis alienationibus faciendis. Cap. II.

IN qualibet Regularium bonorum alienatione, requiritur primò legittima causa ad alienandum impellens videlicet emergens necessitas debita Monasterij soluendi, ac fratres in necessitate existentes sustentandi, vel euidens Monasterij, & loci commoditas, seu vtilitas hoc est, aliorum bonorum immobilium augumentum.

Secundò licentia alienandi, quamquidem per eadem priuilegia Leonis X. & Clementis VII. Generales, & Prouinciales, vel eorum Locatenentes suis fratribus concedere possunt. const. 4. const. 3.

Tertio

c. tua nuper Deiis quæ fiunt a maio. par. cap.

c. Dudũ de reb. eccl. non alien. in 6

Tertio adhibendus est saltim vnicus solemnis, & diligens tractatus, inter fiatres, seu sorores Moniales, Domus vnde bona sunt alienanda, in eodem tractatu discussio fiar, an magis expediar alienare vnam rem quam aliam, vel posẜir subueniri eorum domui frne bonorum alienarione, quibus omnibus alijsq; huiusmodi considerandis hinc inde inter eos bene discussis, & examinaris, ad alienationis contractus celebrarionem cum superiorum licentia deueniri debet in quo quidẽ contractu inreruẽiendus, & accedendus est, consensus duarum partium ex tribus partibus fratrum seu Monialium Monasterij alienantis.

Leonis x. const. 4. Clem. 7. const. iii. Gregor. xiii. const. 7.

eadem const.

eiusdem Leonis x. const. 4.

Quartò requiritur superioris Regularis ratificatio, & confirmatio contractus celebrari, quæ quidem loco consensus Sedis Apostolicæ tum a Prouinciali, rum eriam a torius ordinis Generali in vim prędictorum priuilegiorum præstari potest dummodo prius alienatio diligenter ab eis, vel eorum alrero examinata, & euidenter vtilis conprobata, per diligentem informationẽ nõ a frarribus sed a duobus, vel rribus bonis viris locorum in quibus bona alienara consistunr habeatur, quæ omnia in processu super huiusmodi informatione, & approbarione fabricando per notarium publicum in publicam formam redigi debet, & tunc statim quo vel per prouincialem, vel per Generalem seruaris supra narraris alienatio fuerit, sic vt præfertur ratificata non solum dict. alienario, ac inde secuta, necnon instrumenra, & scripturæ desupet pro tempore confectę ab Apostolica sede approbarę, & confirmaræ censentur illasq;, ac in eis contenta; valida, & efficacia perpetuò forè: ab omnibus obseruari debenr, ira vt contrahentes, super præmissis, & inde secutis nullo modo posẜint molestari: Sed si ordo, vt supra, non fuerir seruaru s alienario facta quæcumque illa sit, ac contractus aliter celebrari, nulli, & inual di, nulliasq; roboris, vel momenti existant, & donec per Generalem, vt dictum est, alienatio non fuerit ratificata bonorum possessio penes fratres seu Moniales Monasterij, & Domus alienantis remanere intelligitur, si verò superiores prædicti bonorũ alienationes in præiudicium domorum factę eis constiterit virtute eorumdem priuilegiorũ retractare valent, ac ille verò quæ per ignorantiam constiturionis Pauli iji, in euidentem tamen vtilirarem, & necesẜitatem factas (dum id coram Vicario Episcopi loci conster) confirmare, & approbare possunt.

Qui demum superiores, & Regularium prælati, cum in confirmandis

mandis, seu ratificandis bonorum suorum conuentuum alienationibus vices Sedis Apostolicę gerere dignoscantur, ideo in interponendis eorum decretis, & licentijs concedendis super illis commodum, & euidentem vtilitatem dumtaxat intendere debent, alioquin vltra sententiam excommunicationis quam ipso facto incurrunt ab officio etiam per annum suspenduntur, vt in priuilegio Iulij ij. Congregationi Monachorum Beatæ Mariæ de Monte Oliueto concesso, & Mendicantibus communicato continetur. Locationes vero etiam triennales bonorum anticipatis solutionibus factę per prçlatos ipsos fratribus omnino interdicantur quęcumq; priuilegio non obstante, cum illi per concilium Tridentinum fieri prohibeantur. const. Sess. 25. de refor. c. xi. Magnam.

DE PACTIS REGVLARIVM CVM personis extra ordinem initis. Tit. X. Cap. I.

QVAMVIS olim de iure etiam communi pacta conuentiones, & transactiones per fratres prædicatores, & Minores aliosq; mendicantes eorumq; Prouinciales, Priores, & Guardianos aliosq; officiales cum prælatis, capitulis, rectoribus, & personis Ecclesiarum, Ciuitatum Castrorum, Villarum, & locorū, super iuribus parocchialibus, vel alijs quibuscumque articulis ab eis vel eorum antecessoribus initę siue factæ, dumtamen alias essent licitè, & honestæ tenerent, & ad illas seruandas ipsi fratres compellerentur, etiam si contra ordinis priuilegiorum concordatæ essent cum per facta prædicta Indultis derogatum esse censeretur. Hodie tamen per priuilegium Alexandri iiij. & Iulij ij. & Honorij iiij. nouissime confirmata, & innouata declaratur, vt compositiones, & facta huiusmodi obligationibus interpositis atque conditionibus adiectis super locis ad ordinem pertinentibus per prędictos regulares absque licentia, & assensu totius eiusdem ordinis Generalis inita seu per ipsum Generalem ratificatæ, aut in capitulo generali recepta, & approbata, & confirmata non fuerint minime valcant, illaq; nullius firmitatis existere, ex prædictis priuilegijs declarantur sicut etiam super illorum nullitate declarandi ipsi Generali per priuilegium ipsum Iulij ij. facultas condonatur. Quibus quidem non obstat Decretum Bonifacij viij. vt supra allegatum, & constitutio c. qua de pactis. Leo x. const. 1. c. pactum eodē tit. const. 1.

Leonis

Leonis x. in Concilio Lateran. ædita, cum & per Iulium ij. Paulum iij. & Gregorium xiij. & Sixtum v. non solum prędictis, sed etiam consuetudinibus quibuscumque, ac omnibus alijs in contrarium etiam per ipsos regulares seruatis fuit, & est expresse derogatum.

Eugenius. 4. const. 4.

DE REGVLARIVM MENDICANTIVM Pręlatis, eorumq; electione, & Potestate. Tit. xj. Cap. I.

GENERALES Ordinum capita, necnon eorum Vicarij, Prouinciales, Priores, Ministri, Magistri, Guardiani, seu Correctores, Præpositi, Rectores, illorumq; Vicarij vicegerentes commissarij, vel delegati visitatores, & alij pręlati quocumque nomine vocentur, postquam iuxta illorum ordinum constitutiones, & per formam à Concilio Tridentiuo traditā nempe per vota secreta absque nominum eligentium publicatione, & per proprios electores prouinciales, & non per constitutos ab eisdem prouincialibus ad supplendas voces, & absentium suffragia electi, eo ipso quod sunt veri Prælati Generales, & alij, vt supra effecti curam animarum fratrum eorumdem ordinum plenè habent, & liberè gerunt, illosq; tunc propria auctoritate officij ligare, & soluere valent. Quę quidem auctoritas cum sit perpetua, & non temporalis, & a priuilegijs in perpetuum ipsis ordinibus concessis dependeat est ordinaria, & non delegata, & tamquam ordinaria in vtroque foro ab eis potest valdè delegari, non obstante. cap. fin. extra de offi. deleg. vbi dicitur quod salua legatorum Sedis Apostolicæ Auctoritate nulli cui commissum fuerit excommunicare, vel absoluere alios, dispensare cum irregularibus, vel pęnitentias iniungere liceat hæc alijs demandare quoniam illud. cap. secundum communiter Doctores, habet locum in personis quibus committitur, tantum certum, & nudum ministerium, & quando eligitur industria certę personę, quod secus est in dictorum Regularium prælatis quibus non nudum ministerium, sed quidem plena causę subditorum cognitio, & curam cum iurisdictione demandatur, quæ illis compe tit ratione perpetui priuilegii officii, & dignitatis eisdem ordinibus concesse, & non ratione industriæ personę cum sit incognita, quod quidem confirmatur quoniā d. c. fin. dispositio procedit in delegatā & non ordinariam auctoritatem, & facultatem habentibus, quę quidem

Marginal notes: sess. 25. c. vj. in electione — Mare magni. §. 1. glos. in c. fin. de offi. ordi. in ver. cōcessis — pal. in 4. sen. dis. 17. q. 3. ar. 2. — c. fin. de offic. ordin. & ibi glos. & panorm.

quidem absoluendi facultas iuxta mentem Panorm. est delegabilis per auctoritate ordinaria fungentem sicuti est ipsorum Regularium prælatorum Auctoritas, quorum delegati illam subdelegare non possunt. Et propterea Generales in toto ordine prouincialis, in tota sua prouincia Prior, & Guardianus, Rector, & Corrector in proprijs domibus, seu conuentibus, & locis, & illorum fratribus, & alijs personis sibi subditis omnimodam iurisdictionem, & potestatem habent respectiuæ regendi, visitandi, & corrigendi, ac ex priuilegio Apostolico illud idem per seipsos possunt in suos fratres, & moniales, & alias subditas personas quod possunt Episcopi in laicos, & clericos sibi subiectos quo ad dispensationem ab omnibus irregularitatibus, & suspensionibus ex delicto occulto prouenientibus, excepta ea quæ oritur ex homicidio voluntario, & exceptis alijs deductis ad forum contentiosum: quam etiam in quibuscumque casibus occultis etiam Sedi Apostolicæ reseruatis delinquentes sibi subditos per se ipsos, aut eorum Vicarios ad id specialiter deputandos in foro conscientiæ gratis absoluendum, imposita pœnitentia salutari, vt ex Concilio Tridentino Episcopis conceditur ex prædictis etiam sequitur dictos prælatos, & superiores posse inter suos fratres casus quos maluerint ex cotentis in decreto à Clemente Papa VIII. nouissime ædito, sibi in foro pœnitentiæ reseruare, à quibus nullus inferior regularis absoluere valet alioquin absolutio nulla esset, & absoluens in pœnam à casibus reseruatis incideret.

Generalibus verò ipsis dumtaxat ex priuilegio competit constitutiones condere conditas verò, & à Sede Apostolica etiam confirmatas simul, ac ambiguitates circa priuilegia, Indulta, exemptiones, & gratias ab eadem Sancta Sede concessas, & concedendas emergentes, quoad conscientiarum fratrum sibi subiectorum serenitatem tantum, auctoritate Apostolica declarare, quæ quidem facultas interpretandi Regularium priuilegia siue clara, siue dubia sint omnibus Episcopis alijsq; Prælatis secularibus omnino interdicitur, & aufertur.

Valent etiam omnes Religiosorum superiores, vt supra descripti in corrigendis sibi subditis fratribus rimulis, & apicibus iuris postpositis contra eos libere, & sola facti veritate inspecta procedere, dummodo tamen iustitia non periclitetur nempe quod

Pius V. const. 14.

const. 1.

Concil. Trident. sess. 14. c. vii. quoniam.

Iulij. ii. const. 1.

Clem. 4. const. 1.

c. 1. de dolo & contum.

quod in correctionum iudicijs ab eis substantialia illorum ommittantur, vt sunt legittimorum testium receptiones, probationes, exceptiones, & necessariè defensiones quoniam sine illis iniquum esset iudicium, & per consequens nullum, quæ autem resecanda, & quæ in huiusmodi iudicijs seruanda sint in Clementina sæpe de verb. sign. continentur, quę in titulo de conseruatoribus habetur, & ibi videri potest.

Clem. sępe de ver. signif.

Item possunt Generales non solum conuentus suorum fratrum, sed etiam Monasteria Sororum Monialium, & earum collegia, ac personas quascumque tertij habitus sub eiusdem ordinis cura existentes eximere non obstante quod per eorum constitutiones, & fundationem aliter disponatur.

Julius const. 6.

Possunt etiam Generales, & eorum Vicarij, necnon Prouinciales, ex indulto Apostolico in vna quaque prouincia vnum, duos, tres, quatuor, vel quinque, aut plures sibi bene visos eiusdem ordinis religiosos seu fratres, probos, tamen, ac fide, doctrina, idoneos, & ab ipsis approbatos, in notarios creare, constituere, & deputare, qui sic creati constituti, & deputati sine aliquo respectu, & omni cessante recusatione liberè quoties requisiti fuerint omnia, & singula mandata priuilegia concessiones, gratias indulta, & rescripta Apostolica in dictorum regularium vtriusque sexus personarum earumq; Ecclesiarum domorum Monasteriorum, locorum & conuentuum vtilitatem, & comodum concessa, & emanata quibuscumq; personis tam secularibus, quam Ecclesiasticis cuiuscunq; dignitatis sint quoties opus fuerint notificare insinuare, & intimare, ac super præmissis, & eorum singulis, & iuxta eorumdem priuilegiorum continentiam, & formam monere, & requirere, & singula circa, ea requisita, & opportuna facere gerere, & exercere, & exequi, & de eisdem omnibus, & singulis publicos, & publica actus, & instrumenta coram testibus ad hoc requisitis conficere stipulari, & in notam redigere, & inde vnum, vel plura instrumenta conficere, quibus in iudicio, & extra eadem fides adhibeatur ac si per alios quoscumque publicos, & authenticos notarios stipulata confecta, & publicata, & authentica fuissent a quibus quidem actis notis instrumentis, & scripturis ab illis stipulatis, confectis, & authenticatis intimatos, munitos, & requisitos affici, & arctari debere auctoritate Apostolica statuitur, & declaratur, cum distincta

Pius v. const. 12.

idē Pius v. const. eadem

districta inhibitione, & pręcepto, & sub excomunicationis latę sententiæ pœna locorum ordinarijs alijsq; cuiuscumque status, personis ne notarios ipsos (vt supra deputatos, in supradictorum executionem quouis modo impediant seu impedire, aut prohibere audeant.

Quamplurimè alie facultates ipsorum Regularium Prælatis concesse per priuilegia existunt, quę suis locis annotantur.

DE PROFESSIONE FIDEI IVXTA formam Bullæ Pij iiij. ędita, per præfatos Regularium Monasteriorum prouisos facienda.

Cap. XXXIIII.

STATVIT Sancta Tridentina Synodus quod qui Cathedralibus, & superioribus Ecclesijs præficiuntur, vel quibus de illarum dignitatibus canonicatibus, & alijs quibuscumque beneficijs curam animarum habentibus prouideri contingit publicam orthodoxę fidei professionem facere seq; in Romanę Ecclesiæ obedientiam permansuros spondere, & iurare adminus intra duos menses a die adeptæ possessionis in manibus Episcopi, vel eius officiali teneantur. Sess. 24. c.12. cum d. refor.

Cuius quidem fidei professionis formam ædidit postea a Pius iiij. & per suas literas mandauit, vt etiam dicta professio fieret per quoscumque Regulares quibus de Monasterijs conuentibus, domibus, & alijs quibuscumque locis regularium quorumcumque ordinum etiam quocumque titulo, & nomine eis prouideatur sub pœnis per dict. Concil. Trident. in contrauenientes statutis. Pius IIII. in ii. par. bull. comun.

Hanc bullam Pij iiij. inter bullas comunes inseruimus vt regulares prouisi, vt supra possint ea comode vti.

a 2 DE

DE PRAESCRIPTIONE Actiua, & paßiua Regularium. Tit. XII. Cap. I.

INTER alia beneficia quę regulares mendicantes ex indultis a Sede Apostolica eis concessis adepti sunt, illud sanè passiuæ præscriptionis non modicum esse videtur cum eorum loca bona, & persone centenarię præscriptionis pręsidio munita tutaq; existant, quod quidem priuilegiū competit eis

Mare magnū §. 43.

rum ratione immediatæ subiectionis Sanctæ Romanæ, & Sedis Apostolicæ sub cuius protectione suscepti sunt, tum etiam quia omnium bonorum tam mobiliū quam immobilium quę regularibus, & præsertim Minoribus Sancti Francisci de obseruantia quocumque modo acquiruntur ius proprietas, & dominium ad ipsam Romanam Ecclesiam nullo medio spectare, & pertinere dignoscitur, vt per eorum priuilegia declaratur cum igitur in prædictis agendis non ipsorum fratrum, sed præfatæ Romanæ Ecclesię, ob commune ius quod inter se quodammodo habere dicuntur, negocium tangi uideatur, eodem priuilegio prædictæ centenarię præscriptionis, quo illa fruitur, & ipsi pariter fruuntur, & gaudent. Huiusmodi autem beneficium. Quibuscumque regularibus mendicantibus, & non mendicantibus collatum quoque existit per priuilegiū Leonis X. Camaldulensiū, & vallis Vmbrosę congregationi concesso, & ad omnes regulares ab Apostolica sede pluries extenso & comunicato, quo expresse statuitur, vt cōtra illorū Monasteria loca, bona, & personas tam in præteritum, quam in futurum nulla currat præscriptio nisi post lapsum sexaginta annorum, quod quidem tempus ab actu seu contractu, vel quasi cursus exordium summi debere intelligitur. Et eo elapso tunc quadraginta annorum præscriptionem incipiendam esse idem Leo declarauit, quibus omnibus iunctis continuatis, & computatis centum annorum numerus constituitur, ita vt non nisi illis elapsis (vt præfertur) contra eorumdem Monachorum, & regularium mendicantium bona loca, & personas a nemine in iudicio molestari possunt. Quo verò ad actiuam præscriptionem regulares contra laicos præscriptione iuris communis nempe triginta qua laicus contra laicum præscribit, & contra aliēs Ecclesias, & loca pià secularium quadraginta annorum spacio præscribunt, sicuti etiam regulares vnius ordinis, vel

Sixtus iiii. cōst. xiiii.

c. Ad Audientiā & c. cum nobis de præscrip. c. ii. eodē tit. in 6.

Leo x. in tecr amal dulen. priuileg. const.

con-

congregationis contra aliorum quorumcumque ordinum regulares, & Monachos non nisi eorumdem quadraginta annorum lapsu præscribere valent, cum æque in hoc priuilegiati existant, in quibus locum habere videtur regula iuris vulgata: quod priuilegiatus contra priuilegiatum nõ suo priuilegio sed iuris communis dispositione vtatur, vt alias dictum est quæ omnia etiam in consuetudine procedunt quoniam ad illam inducendam contra Ecclesiã requiruntur 40. anni, ad hoc vt consuetudo præscripta dicatur, sed contra ipsos priuilegiatos centũ anni videntur requiri ob eandem rationem, & priuilegij dispositionem.

§. Quatuor autem in perfecta præscriptione requiruntur quæ nihil aliud est quàm acquisitio Dominij per continuationem possessionis per spacium temporis a lege, & præsertim canonica definitiũm & primo requiritur possessio rei præscribendæ continua, & sine interruptione vsque in finem temporis completæ præscriptionis, quod si interrumpatur, dicta possessio, interrupta etiam præscriptio censetur, interruptionem verò possessionis ciuiliter per litis contestationem fieri doctores tradunt.

Secundò requiritur bona fides præscribentis qua possidens rem præscribendam esse suam, vel illum à quo recepit dominium illius aut ius distrahendi habere credat, licet in facto error adsit.

Tertiò requiritur titulus iustus, vel saltim iuste præsumptus, & præsertim quando ius comune obstat possidenti, seu præscribenti tunc necesse esse illum allegare, & probare, est autem titulus iustus omnis actus per quem solet acquiri dominium, vt quando à vero Domino res traditur, aut in solutum datur, aut à possidente emitur, aut per transactionem, seu Iudicis sententiam recipitur, siue pro derelicta occupatur.

Quartò demum requiritur quod res talis sit quod præscriptione acquiri possit, & licet regulariter omnis res, & omne ius, omnisq; actio præscribi valeat fallit tamen in peccatis quæ de iure canonico & diuino in foro animæ nullo vmquam tempore præscribuntur, non obstante illorum temporis diuturnitate, qua illa non minuuntur sed augentur, quamuis in foro iudiciali, & contentioso quoad illius pœnam aduersus quodlibet crimen regulariter procedat præscriptio decem annorum. Nec etiam contra votum, & præsertim religionis numquam præscribitur nam vouens vsque ad finem vitæ illud seruare, & adimplere tenetur, neque consuetudo non pro-

dest

p.D.Can. post panorm. in c. fin. de præscrip. Bald. in Auth. quas actiones c. de sacros. Eccl. ff. de vsucapio. l. iii. c. Iubemus. 16. q. iii. Ioa. Andr. in regu. sine possess. in 6. & c. illius de præscrip. c. fin. Quoniã omne de præscrip. c. si diligẽti eo. tit. c. 1. de pſ. in 6. Silu. in sum. in verb. præscrip. §. Quarto. l. sicut in rem. Cod. de præscrip. 30. vel 40. an. c. ad aures eodẽ tit. c. cũ non haberet de eo qui duxit in matr. quã pol. per adul. Abb. in d. c. cum haberet. c. sicut de reg. trãſ. c. cũ cãm de elect.

deſt, & conſequenter contra ieiunia vigilias, & alia huiuſmodi nul lus ab onere illa ſeruanda quantauis continuata, & longa temporis tranſgreſsione liberatur.

Contra verò prelati obedientiam viſitationem, & correctionem ſubditi, & præſertim regulares nunquam preſcribunt, ſicut loca religioſa, ius decimarum primitiarum, & oblationum aliorumq; iurium ſpiritualium laicus per quamuis longi temporis præſcriptionem, & poſſeſsionem haud acquiri valeut cum iſtorum omnium laici incapaces exiſtant excepto iure patronatus, & alijs ſpiritualitati annexis cum ea poſſidenda ipſis laicis relinquantur.

Poſtremò non eſt in præſenti loco ommittendum tātam eſſe huiuſmodi præſcriptionis vim, & efficaciam, vt illum qui rem alienam modis à iure, & præſertim canonico requiſitis præſcripſit tutum omnino in conſcientia reddit, ita vt rem præſcriptam licitè retinere valet, etiam ſi poſt completam preſcriptionem mala fides hoc eſt ſcientia rei alienę ſuperueniat, iuxta comunem Theologorum, & Canoniſtarum ſententiam ratio eſt quia res completæ præſcripta non amplius aliena ſed propria præſcribentis, & poſſidentis legis auctoritate effecta cenſetur, quę poteſt dominum rei alienę, etiam non conſentiente Domino in alium transferre vnde ſicut præſcribens in acquirendo non peccauit quia ſacrorum Canonum auctoritate preſcribendo acquiſiuit ita ad rem legittimè preſcriptam reſtituendam minimè tenetur cum alienum non ſit quod iure poſſidetur iuxta D. Auguſtini ſententiam.

c. cum ex officij de præſcrip. Io. And. in c. 2. de preben. in 6. d. c. ad aures de præſcrip. D. Thom. & alii cō. in 4. diſ. 37. q. 8. ar. 1. idē Thom. in queſt. quodlib. ar. 26. ad primum. Gloſ. in c. fin. & latius in c. vigilanti de preſcript. & ibi D.D. Canon. Innocen. & Hoſti. q. de comuni atteſt. atur. panorm. i d. c. uigilanti & poſt. eum fel. d. loco de preſcript. c. qui peccat. 23. q. 4. c. Quid dicam 14 q. iiii. §. hoc enim Sixtus. v. conſt. v.

DE NATALI, AETATE, VITA, ET moribus ad Religionem recipiendorum.

Tit. 13. Cap. I.

NVLLVS niſi ex honeſtis parentibus legittime natis, & maior ſexdecim annis, & non aliter in aliqua religione recipiatur, nec ad habitum illius ſuſcipiendum admittatur: habita prius de illius parentibus patria, & ante actæ vitæ, & moribus diligenti accurata, & fide digna relatione, & atteſtatione quæ quidem receptio approbatio, & admiſsio in capitulo generali, vel prouinciali pro tempore fiant, necnon illius religioſi, ſic recepti, nomen, & cognomen quibus in ſeculo vtebatur, & patria in actis ipſius capituli deſcribantur, & notentur.

DE

DE NOVITIIS RELIGIONEM ingreſsis, & eorum profeſsione emittenda.

Cap. II.

NOVITIVS, qui in quacumque religione habitum ſuſceperit ante decimum ſextum annum ſuæ ætatis expletum, nec minori tempore quam per annum poſt ſuſceptum habitum in probatione ſteterit ad profeſſionem minimè admittatur. Et finito tempore nouitiatus, & anno probationis expleto ſuperior eum ad profitendum vocet, ſi habilem inuenerit: alioquin illum reiciat, & aliter factam ipſam profeſsionem nullam eſſe, nullamq; obligationem inducere, vel ordinis obſeruationē declarauit, & ſtatuit Concilium Triden. ſicut etiam per conſtitutionem Alexandri iiij. in virtute Sanctæ obedientię, & ſub excommunicationis pœna, pręcipitur ne ante annum probationis expletum nouitius ad profitendum recipiatur, ſeu intra dictum annum ali quatenus impediatur quo minus intra ipſum ad aliam religionem quam maluerit omnino ad ſeculum redeat contra quam prohibitionem ſi per ſuperiores dictorum regularium deuentum fuerit, vltra nullitatem inde ſecutorum à receptione quorumlibet eiuſdem ordinis ad profeſſionem ipſo facto ſuſpenſi redduntur, & pœnis quæ fratribus ipſius ordinis pro culpis grauioribus infligi conſueuerunt ſubiecti exiſtunt. Et propterea per ſacros Canones fuit optime prouiſum, ne beneficium Eccleſiaſticum cum illius qui religionem ingreditur intra dict. annum probationis alicui conferatur niſi ad id illius accedat aſſenſus: aut conſtet quod vitam voluerit abſolutè mutare, vel profeſſionem expreſſam fecerit, ſeu ſcienter habitum profeſſorũ receperit ſed retardanda eſt beneficij collatio vſque ad emiſſam profeſſionem, & intra annum probationis eidem beneficio per alium deſeruiri debet aſſignata ſibi congrua de ipſius prouentibus portione, reliqui verò fructus ad ipſum Nouitium ſpectabunt.

Concili. Trident. c. in quacumq; ſeſſ. 25.

c. nō ſolū de regul. tranſ. ad ali relig. in 6.

Gregor. viiii. conſt. nu.

c. Beneficium eodem tit. de regul. in 6.

QVOD

QVOD ANNVS PROBATIONIS debet esse continuus.

Cap. III.

c. Ad Apostolico rũ de regularib. Philip. Franc. in c. 1. eodẽ tit. Nau. cõl. 37. de regul. lib. 2. Panorm. in d. c. ad Apostol. eodẽ tit.

CVM annus probationis a sanctis patribus, & religionum fundatoribus non solum ad Religionem ingredientium fauorem sed Monasterij etiam sit indultum: vt ille asperitates istius, & istud mores illius valeat experiri. Ideo debet esse continuus, & non interpolatus, vt in illius continuatione omnes austeritates ordinis, & regulæ ab ingressis sentiantur; quas non experiretur si illarum tempore puta quadragesimæ, aut aduentus monasterium egrederentur, cuius quidem anni integri probatio (vt dictum est) requiritur cum ille in humanæ fragilitatis subsidium maxime in ductus, & institutus esse videatur.

DE QVALITATE AD RELIGIONEM recipiendorum.

Cap. IIII.

Sixtus V. const. V.

PROHIBVIT quidem Sixtus V. per quasdam suas literas, & omnino interdixit etiam sub censuris, & pœnis, ne de cetero illegitimi ex incestuoso, aut ex sacrilego coitu, etiam postmodum quacumque auctoritate legitimati existerent ad religionis habitus susceptionem, & professionem nullo modo admitterentur, & omnia in contrarium inde secuta nulla, & inualida, nullamq; obligationem inducere declarauit, & ingressos huiusmodi quam primum ex ui, & ab ipsa religione eijci mandauit, & quo ad criminosos etiam recipiendos in religione nonnulla decreuit, vt in dictis suis litteris continetur quarum dispositio cum dura admodum Gregorio XIIII. videretur, prædictas constitutiones Sixti V. sui prædecessoris moderandas censuit, prout per suam constitutionem quo ad illegitimos tantum ad terminos iuris reduxit, reuocauit, & moderauit. statuendo quod illegitimi quouis modo procreati ad habitum, & professionem Religionis admitti possint, & ad effectum huiusmodi per superiores Generales,

Gregorius xiiii. const. 1.

nerales, aut prouinciales virtute, & vigere priuilegiorum legitti-mari, & ad ordines ſacros, ſuſcipiendos, necnon ad dignitates, & honores in Religiones conſequendas diſpenſari, & habilitari Valeant, quę quidem priuilegia quo ad facultatem prædi-ctam diſpenſandi legittimandi, & habilitandi fuerunt, & ſunt per eundem Gregorij XIII. conſtitutionem in priſtinum ſtatum, & validitatem in quibus ante ipſas conſtitutiones Sixti V. exiſtebant re-ſtituta, & reintegrata. Quę tamen illegittimorum ad religionem receptio fieri minimè debet niſi prius iuxta forma dictę conſtitutio-nis Sixti V. illorum vita, & moribus diligenter cognitis, & circum-ſtantijs omnibus quæ circa idoneitatem perſonæ attendende erūt conſideratis, ac a fide dignis de Religionis zelo, pietate integrita-te, & doctrina comendati fuerint, & in capitulo generali, vel pro-uinciale i. per Generalem, & prouincialem ſuperiorem, & diffinito-res vnanimiter approbati fuerint dummodo filius illegittimus in religione in qua pater ſiue ante, ſiue poſt natiuitatem .d. filij pro-feſſus fuerit, ipſo patre viuente non admittatur cum alijs in eadem Sixti V. conſtitutione requiſitis, & in cęteris autem quo ad pręmiſſa cuiuſque ordinis ſtatuta regularia ſeruari debent vbi, vero capitula celebrandi conſuetudo non fuerit ſuperiores cum tribus, aut qua-tuor, ad id in generali congregatione per vota ſecreta deputatis ſer-uatis eorum regularibus inſtitutis ſeruatis, ac ſupradictis omnibus plenam in recipiendis nouitijs auctoritatem habent.

Idē Gregorius xiiij. cōſ. eadem.

DE CRIMINOSIS AD RELIGIONEM non recipiendis.

Cap. V.

SVSPECTI verò aut Rei aliquorum criminum qua-lia ſunt homicidia, vel alia ſimilia grauiora, furta, & latro-cinia propterq;, vel damnati, vel banniti fuerint, aut no-damentur formidatur, alij etiam ingenti ære alieno ſupra vires ſua-rum facultatum grauati, ſiue reddendis ratiocinijs ita obnoxij, vt ex eo lis vel moleſtia eis in lata, vel timendum ſit ne inferatur, ab in-greſſu religionis tamquam perpetuò in habiles prohibentur, niſi conſtet eos non humana ratione, ſed deuotionis, & pietatis feruore vitam religioſam ſponte, & ex animo elegiſſe: de quibus crimini-

o bus

bus in Generali seu Prouinciali capitulo plena, & indubitata fide facta per Generalem, vel Prouincialem, & diffinitores, aut alios, vt supra, vnanimi consensu fuerint approbati, & ad habitũ religionis admissi, & si aliter in religione a forma prædicta recepti fuerint tamquam male recepti habitu spoliari, & a religione eijci, & expelli debent. Quod si expulsi non fuerint attenta nullitate habitus receptione, & professionis emissione liceat quibuscunque Iudicibus, & curijs etiam secularibus ad quos seu ad quas spectat, contra eos, vt prius iuris, & facti remedijs tam ciuiliter quam criminaliter, aut mixtim ob facinora prædicta procedere. Et qui etiam dum erant in sæculo grauissimis, & scandolosis delictis notati, & diffamati fuerunt quæ quidẽ delicta fraudolenter, & dolosè in earum receptione, seu professionis emissione, monitione super illis per superiores præmissa, tacuerunt, non obstante quod iam recepti fuerint, & professionem emiserint Religionum prȩlatis, ne morbida, & infecta pecus totum ouile Domini corrumpat, alijsq; cedat in exemplum, indulgetur, vt prȩdictos ab eorum conuentibus, & ordinibus auctoritate Apostolica remouere, & expellere licitè possint.

Siztus v. const. eadem nu. §. cœterum.

Leo X. constit. xj.

DE POENIS SVPERIORVM Regularium inhabiles ad religionem recipientium.

Cap. VI.

PRÆLATI demum Religionum earumq; professores si inhabiles personas, & criminosos, vt supra in ordine receperint voce actiua, & passiua, necnon officijs gradibus, honoribus, & dignitatibus quibuscumque obtentis eo ipso in perpetuum priuantur, & ad illas, & alias quascumque in posterum obtinendas perpetuò etiam inhabiles, & in capaces declarati existunt.

Sixti V. const. v.

DE

DE POENA REVOCANTIS Nouitium seu professum a religione.

Cap. VII.

IVLIVS secundus in priuilegio concesso Monachis Ordinis S.Benedicti congregationis B.Mariç Montis Oliueti, alijs postmodum Mendicātium ordinibus communicato sententiam excommunicationis ipso facto incurrere decreuit impedientem nouitium ab ingressu religionis, seu iam ingressum reuocantem, & vlterius secundum scribentes communiter tenetur illum ad propriam religionem reducere, & si non potest alium idoneum procurare debet alioquin ipsemet illam religionē ingredi obstringitur dummodo sit persona habilis, & non vxoratus, non senex, neque infirmus, quod si inhabilis, vt præfertur existat tenetur pro posse alio modo satisfacere religioni, & illi quem reuocauit orando pro eo, vt religiosus efficiatur, quod si eumdem reducere non potest sufficit pro posse fecisse, ratio autem huiusmodi restitutionis à Theologis allegata hæc est quod sicut restituere tenetur ille qui inuito Domino aufert ab eo seruum suum vnde illius seruitio priuatur, vel si eumdem seruum restituere non potest tenetur equalem seruum, vel æstimationem Domino consignare: immo etiam duplum, multo magis qui Deo abstulit seruum suū nouitium seu professum in religione tenetur in simili recompensare. Qui verò retraxit nondum religionem ingressum sed volentem, & dispositum intrare ex eo quod probabiliter credebat illum non esse aptum neque vtilem religioni ad nihilum tenetur cum potius damnum a religione remouisse, quam ei intulisse videatur, quod idem dicendum est si illum reuocauit a religione in qua male viueretur si autem reuocauit propter vtilitatem propriam vtpura quia indigebat consilio suo quoad spiritualia in seculo, restitutioni minime tenetur cum iuxta gradum ordinatæ charitatis teneatur bonum suum spirituale quam alterius prçeligere. Si demum retraxit propter amicitiā, vel parentelam, aut amicitiam lasciuam, vel ad impediendū vtilitatem religionis tenetur pro posse operari, vt reuocatus ab eo religionē iam sibi propositam ingrediatur, alioquin religioni satisfacere debet, & de peccato qđ in dissuadendo cōmisit bonum.s. temporale proprium spirituali alterius proponendo doleat.

Siluest.in sum. in verb. restitutio iij. §.1. Angel. eo dē verb. §. 63.

Petrus de Pal. & alij in 4.d.15. q.2. ar. 5.

c.si seruus dist.14.

Gaeta.2.2 q.199. ar, 9.

Riccar.in 4. ab Angel. relat. vt supra.

Siluest.loco citato.

DE LIBERTATE NOVITII AD egrediendum religione.

Cap. VIII.

c. statutū de regular. & ibi comun. DD.

SACRIS canonibus statutum, existit vt Nouitius intra annum probationis, quandocumque voluerit ad statum priorem liberè possit redire nullius superioris, vel alterius personæ requisita licentia neque tenetur Monasterio expensas sibi factas satisfacere, immò si in ingressu aliquid detulit totum est ei restituendum iuxtà decretum Concilij Trident. neque egrediendo etiam propria auctoritate in nullam inhabilitatis pœnam incurrit, & propterea ad ordines sacros, & ad beneficia secularia potest licitè promoueri.

Sess. vlti. de regul. c. 16. c. postulasti eo. tit.

DE EGRESSV REGVLARIS A Religione post professionem.

Cap. IX.

c. 1. de regul. in 6.

LICET regulariter professus in religione amplius ad secularem vitam redire non valeat tamen si prętendat per vim, & metum ingressum esse religionem, aut ante ętatem, legittimam professum fuisse, vel quid simile, velitq; habitum dimittere, aut etiam cum habitu discedere sine licentia superiorum debet intra quinquennium tantum a die emissæ professionis causas quas prętendit coram superiori suo, & Ordinario deducere quod si absque prædictorum superiori declaratione habitum sponte dimiserit, nullatenus postea ad allegandum quamcumque causam admitti potest, sed ad Monasterium redire cogendus est: & tamquam apostata puniendus: nullo interim suæ religionis priuilegio suffragante.

Concil. Triden. sess. 25. c. c. 29. Quicunque.

DE

DE ABSOLVTIONE recipientibus habitum impendenda.

Cap. X.

NOVITII qui relicta feculi vanitate alicui ex ordinibus habitum fusceperint, & fratrum confortio fe fe aggregari voluerint, ne eorum conuerfio ad Deum impediatur possunt, & per Generalem, aut per prouincialē à fuspenfionis interdicti, & excommunicationis fententia quacumque abfolui exceptis contentis in bulla Cœnæ Domini, & cum eis fi irregulares fuerint difpenfari, cum hoc tamen quod fi alicui ex cenfuris prædictis propter dictum fuerint aftricti fatisfaciant, vt tenentur, & quod nifi mox poftquam fuerint abfoluti ordinem intrauerint, etiam fi fuper hoc eis inducie a prelatis ordinis eifdem concedantur nihilominus eo ipfo in priftinas cenfurarum fententias, a quibus fuerint abfoluti relabuntur.

Mare magnum. §. 38. 49.

DE NOVITIIS ABSOLVTIS A cafibus referuatis, & poftea ab ordine exeuntibus.

Cap. XI.

NOVITII fi intra annum nouitiatus in aliquo exceſſerit pro cuius abfolutione fi in feculo deliquiffent ad Sedem Apoftolicam meritò effent deftinandi, fauore religionis virtute priuilegiorum et a commiffis in feculo referuatis abfoluuntur, & poftea fi nō emiffa profeſsione abfoluti exierint tenentur fe illis qui eos alias de iure in feculo abfoluere poterant fe præfentare non, vt iterum ab eis abfoluantur cum iam abfoluti fint, fed ne reincidant ratione inobedientiæ non fe prefentando: ficuti fuperioribus ordinarijs fe præfentare tenētur illi quia a referuatis in articulo mortis abfoluuntur quoniam abfolutio quæ impenditur nouitijs, & ficut illa quę datur in articulo mortis, ipfo iure intelligitur fi in religione permanferint, vel ex illa infirmitate deceſſerint ideo monendi funt fic abfoluti exeuntes, vt fi proprijs iudicibus fe reprefentent quam primum fieri poteft ne eifdem cenfuris iterum innodentur.

c. eos de fenten ex com. in 6.

Angel. in fum. in verb. excom. v. §. 48.

Siluest. in verb. abfolutio v. § 7. quā fequitur Tabiena cod. titu. §. x.

DE

DE RENVNCIATIONE BONORVM per Nouitium facienda.

Cap. XII.

CVM nullo iure religionem nouiter ingressus ad sua bona renuncianda Monasterio in quo habitum susceperit obstringatur. Ideo potest illa cuicumque maluerit licite, & liberè renunciare, dummodo renunciatio huiusmodi fiat cum licentia Episcopi, vel eius Vicarij, & infra duos menses ante professionem, quę quidem renunciatio non nisi secuta professione suum consequitur effectum, aliter verò factam etiam cum iuramento firmatam, irritam, & effectu omnino carere decreuit Concil. Triden. à quo quidem sub pœna excommunicationis tam dantibus, quam recipientibus prohibetur ne ante professionem aliquid, excepto victu, & vestitu nouitij, vel nouitiæ illius temporis quo in probatione steterit quocumque prætextu à parentibus, vel propinquis, aut a curatoribus eius monasterio tribuatur quod si quid traditum fuerit, eidem, si ante professionem a religione discesserit totum egredienti restituatur, quod secus est de donatione, & renũciatione ante ingressum Monasterio, seu alteri facta, vt in sequenti cap. dicetur.

Sess. 25. c. 16. nulla.

DE BONIS NOVITII MORIENTIS ante professionem.

Cap. XIII.

HIC E Tolim bona Nouitij ante professionem defuncti ad Monasterium spectarent, cum ibi moriendo vti frater mori videatur, & præsertim si in eius ingressu bona ipsa Monasterio donauerat; hodie tamen de iure nouo Concilij Tridentini in contrarium statuitur, nempe quod nulla donatio, seu renunciatio valeat post ingressum religionis infra duos menses professioni proximos, vt dictum est, ex quo sequitur quod si Nouitius ante professionem moriatur siue Monasterio renunciauerit siue non, in eius bonis non Monasterium sed eius proximiores succedere debent cum ob defectum non secutę professionis non verus hadue religiosus decesserit, & per consequens eius bona neque tacitè neque expresse

Authen. Ingressi. Cod. de sa crosa. Eccles. & ibi DD. Panorm. & alij in c. in præsentia de pręben.

Sess. 25. c. 16. nulla.

Butr. in d. c. in præsentia.

expresſè in monaſterium tranſitum facere potuerunt, quæ omnia intelligenda ſunt de renunciatione facta tantum poſt ingreſſum no uitij in religione,& non de facta ante ingreſſum illius ſicuti reſponſum fuit per Illuſtriſsimos Cardinales Sanctiſsimæ Congregationis Concilij Tridentini interpretes R. P. F. Gaſpari Paſſarello tunc ordinis Minimorum Generali conſulenti die 22. Octobris 1575.vt ipſe in ſuis notabilibus nu. 37.teſtatur. lib.priui. min.not. 37. i fin.

Si demum nouitius virtute priuilegij Pij V. Nouitijs Monialium conceſsis, & fratribus etiam nouitijs communicato perſepe dictũ Leonis X.conſtitutionum ante mortem profeſsionem emittat, & deccedat Monaſterium ſuccedere poteſt in eius bonis quamuis nondum expletus fuerit annus probationis ratione profeſsionis emiſſæ, vt in vltimo cap. de Monialibus dictum eſt. Pius V. conſt. Leo X. conſt.

DE REGVLARIBVS HABITVM ſuæ religionis dimittentibus.

Cap. XIIII.

OMNIBVS regularibus cuiuſcunque Religionis, & in ea tacitè, vel expreſsè profeſsis per ſacros Canones diſtrictè inhibetur, ne temere habitum ſuæ religionis dimittant ſub pœnam excommunicationis ipſo facto incurrenda, ſed quia huiuſmodi habitus dimiſſio multipliciter fieri poteſt, ideo eſt animaduertendum, quod aliquando fit abſque peccato, aliquando cum peccato, quandoque demum cum peccato, & excommunicatione. c. vt periculoſa ne cler. vel Mon. ſecul. neg. 16.

Primo modo ſine peccato dimittitur habitus cũ fit ex iuſta, & rationabili cauſa: nempe ratione balneationis, notationis, & piſcationis: vel cum fit iuxta regula ſtatuta,vt puta ex cauſa mutationis, mundationis,reparationis,vel infirmitatis, vel quando fit cauſa iuſti timoris,videlicet, propter periculum captionis, ſiue mortis, vt ſiquis tranſeundo per terras infidelium, ſeu aliorum inimicorum dimittit habitum ne agnoſcatur. Gloſſ. in d.c.vt periculoſa in verb. temere.

Secundo modo cum peccato regularis habitum dimittit quando tota die ſeu aliqua ipſius parte ex iocoſa leuitare domeſticè tamen manet in Monaſterio ſine ipſo habitu, aut cum ex laſciuia

sciuia, & illicita sensualitate dormiendi quietius dimittit cum habitus adeò sit ossibus monachorum annexus, vt ad illum retinendum die nocteq; astringatur, dicitur etiam religiosum cui peccato habitum dimittere cum illud ex aliqua causa ei non licita, vt puta ex iocosa leuitate per horam ad iacendum palum ferreum, vel ludendum, aut tripudiandum, currendum seu saltandum, & his similia dimittit non tamen sunt excommunicati sicuti non nulli asseruerunt, & præsertim siluester contra Rossellam quod Petro de Palu in 4. dist. 18. q. 3. art. 3. non placet nec etiam nobis quoniam qui in prædictam excommunicationem incidunt dicuntur Apostatæ, vt patet per glos. in d. c. vt periculosa in verb. horum, quo inquit temere dimittentes Apostatare, quod non potest dici de illis qui ex prædictis causis habitum deponunt cum non dolosè, & cum animo non ressumendi (quod proprium est Apostatarum) deponere videantur.

c vidua. 10. q. 1.

Tertiò modo cum peccato, & excommunicatione componitur habitus cum temere dimittitur, vt habetur in d. c. vt periculosa. Temere autem fit cum religiosus illum deponit vagandi causa. Item temere fit cum fit ex turpi causa, & aliorum scandalo, eundo de nocte ad lupanar. quod secus est si dimittit absque scandalo, vt puta cum in sua camera dormit in meretrice sine habitu, tūc enim non videtur in excommunicationem incurrere ratio est quia textus Canonis scandalosæ vagationis innititur, quæ non est in casu dormitionis in cella de nocte, tamen secus est cum ad lupanar incedit, licet excommunicatus sit ob introductionem mulieris intra claustra contrà Apostolicas constitutiones vt supra dicitur.

Petr. de Pal. 14. dist. 18.

DE

DE REGVLARIBVS DIMITTENTIBVS habitum suæ religionis, & alterius habitum assumentibus.

Cap. XV.

QVOD Regulares dimittendo habitum suæ religionis, & assumendo habitum alterius religionis incidant in sententiam excommunicationis.d.Canonis tenuit Siluester.Caiet.in summa.& Nauarra in Man.c.27. quod est verum cum post dimissum habitum non statim intrant alteram religionem, sed exutiat primo habitu religionis ambulant circumeundo per diuersa loca quam opinionem sequitur Rossella etiam si portet habitum alterius religionis extra claustra nam tunc ex illa vagatione apostatæ euadunt, ad quod euitandum Concilium Tridentinum cuiuscũq; ordinis prælatis,& superioribus prohibuit ne vigore cuiusuis facultatis nullum ad habitum, & professionem admittere valeant nisi vt in ordine ipso ad quem transfertur sub sui superioris obedientia in claustro perpetuo maneat, sed quando Religiosus dimittit habitum suę religionis, & alterius assumit non ad vtendum, sed ad solacium, aut ex leuitate iocosa non incidit in censuram secundum Siluest.in verb.habitus quia tunc non dicitur habitus dolosè,& temere dimissus quotiescumque frater minor.ex voluptuosa, & honesta recreatione habitum Prædicatorum seu Minimorum induicit, & è contra.

In verb. excõmu. §.16.

Seß.14.c. xj. Qua vero.

DE REGVLARIBVS HABITVM absconditum deferentibus.

Cap. XVI.

REGVLARES vero deferentes habitum suæ religionis veste clericali, aut laicale coopertum, & tales incedunt quod tamquam religiosi non cognoscantur incidunt in prædictam sententiam excommunicationis quia licet non dimittant habitum materialiter; dimittunt tamen formaliter quotiescumque adeo habitum abscondunt, vt suę religionis fratres cognosci atque

Caet.in summula in declaratione d. c. vt periculosa.

Gloss. in clem. 1. de vit. & ho. cleric. in verb. extrinseci. Panor. in c. Deus qui de vita, & ho. cler. Sess. 25. c. xix. Quicunq; in fine.

sci atque discerni non possint. Si autem à conuersantibus quamuis non ab omnibus prætereuntibus cognoscantur, quod religiosi sunt talis, & talis religionis non incurrunt: cum nec materialiter nec formaliter eorum religionis habitum dimittere videantur ex to to non materialiter quia subtus habitum gestant non formaliter quia cognoscuntur, vt religiosi iuxta mentem Canonistarum, nihilominus per Concil. Trid. prohibitum fuit ne detur licentia cuiquam regulari occulte ferendi habitum suæ re-ligionis.

DE NATIS EX INFIDELIBVS præsentibus Mahumetanis, & Iudæis, ac etiam hæreticis post receptum Baptisma Religionem recipiendis.

Cap. XVII.

APOSTOLICIS constitutionibus statuitur, quod ijs qui ex Iudęorum, vel Maumetanorum genere descendunt cum post susceptum ab eis Baptisma Græci, & Iudęi distinctio esse non debeat, nullatenus defectus generis huiusmodi, quominus in ordinem prædictum recipiantur, & ad consequendas in dicto ordine dignitates, gradus, & officia religionis nocere possit, vel debeat, quantum vero attinet ad filios, & descendentes hæreticorum declaratur, vt filijs, & descendentibus talium conuersorum, & Ecclesiæ vnitati restitutorum pariter minimè circa præmissa quicquam obstet: Geniti verò ex Iudęis si post baptismũ ab eis susceptum iterum à fide Catholica recesserint, & de eo per sententiam latam in foro Ecclesiastico damnati fuerint, ac etiam illi qui ex Mahumetanis, aut hæreticis similiter damnatis viuis, vel defunctis, vel quorum ossa, vel statuæ combustæ fuerint originem ducunt per lineam paternam, vel maternam vsque ad quartam generationem inclusiuè in ordinem recipi, & admitti prohibentur, & idem in ijs professoribus ordinis qui ad sacros etiam præsbiteratus ordines admissi sunt seruari debet, prout fratribus Minoribus de obseruantia per Pium V. ac etiam fratribus Minimis per Gregorium 13. declaratum, & ordinatum fuit.

Const. 13 Const. 11

DE

DE APOSTATIS, EORVM poenis receptione, & absolutione.

Cap. XVIII.

CVM autem Apostasia, vnde Apostatæ dicuntur, iuxta D. Thomæ, & aliorum theologorum declarationem nil aliud sit quam retrocessio quædam, quæ coniunctioni debitę directè opponitur. Ideo notandum quod sicuţ homo tripliciter Deo coniungitur videlicet per fidem, per debitam, & subiectam voluntatem ad obediendum eius præceptis, ac etiam per specialia quædam ad superogationem pertinentia scilicet per clericatum, & Religionem: ita etiam tripliciter disiunctio per hominem ipsum à Deo fieri contingit nempe a fide cum per infidelitatem ab eo recedit, ab obedientia cum eius diuinis, & Ecclesiæ præceptis ex contemptu transgreditur, & ab illorum obseruantia aufugit, à Regularitate demum cum ab ordine sacro susce-pto, aut a Religione quam professus est omnino recedit, & propterea homines in aliquo prædictorum à Deo disiuncti, & retro stantes (prout sonat nomen apostatę) Iura, ac Sancti patres in apostatas à fide, ab obedientia, & ab ordine clericali, & a religione distinxerunt, ac numerarunt, cum igitur nunc de Apostaris tantum secundum quod iura loquuntur, & Ecclesię sanctiones disponunt, agendum sit, alijs omissis, concludendum est, Apostatam a Religione esse religiosum expresse, vel tacite professum, qui deserit religionem quam professus est sine transitu ad aliam, cum animo non reuertendi ad suam, ex qua quidem difinitione seu potius descriptione notandum est multum distare inter religiosum fugitiuum, & Religiosum Apostatam nam non omnis fugitiuus Apostata est, quoniam qui exit Monasterium sine licentia superioris omisso, siue retento habitu vagatur, vel se celat, ne inueniatur est fugitiuus, & non apostata ad trad, per Ioan. Andr. quem Panorm. & comuniter scriben sequuntur in c. fin. de regular quod quidem probatur per l. quis fugitiuus ff. de ędil. edict. sequitur igitur quod nullus religiosus qui transit ad arctiore religionem petita licet non obtenta licetia superioris sit apostata: quia eius transitus non est retrocessio criminalis siue a peccato mortali dependens, neque translatus ad aliam religionem, vel alium locum, vel perpetuo in aliqua Ecclesia Canonice

2.2.q.12. ar.1.

Gloss. cō. recept. in c.1. de Apostа.

d. c. licet de regul.

nice institutus, seu ad Episcopatum assumptus, aut extra monasterium auctoritate sui Generalis, vel prouincialis ad subueniendum parentum necessitati in quam tamen post professionem emissam inciderunt degit, Apostata dicitur, & minus etiam si antequam profiteretur erant tanta necessitate oppressi, vt eius subsidio indigerent nam tunc etiam nolente superiore tenetur exire, & subuenire si potest iuxta mentem Sancti Doctoris, quare cũ Reuerendiss. Caietano recensendum esse videtur Religiosum, qui cum habitu sine licentia, & alterius obedientia extra Monasterium eo animo, & intentione manet, vt religiosus amplius non sit verum esse apostatam, nec excusatur ab Apostasia, & censuris annexis ex hoc quod habitum defert quoniam tenetur ad omnia ad quæ tenentur apostatæ sine habitu. Qui verò non recedit, nec vagatur extra animo retrocedendi a religione sed forsan ob prælatorum rigorem, aut libidinẽ vagandi, aut aliquid huiusmodi faciendi non apostata dicitur sed fugitiuus, & vagus, quod quidem, ex eo probatur quod Apostasia consistit in retrocessione a religione, vnde qui prædictæ retrocessioni nunquam consensit numquam in apostasiam, & eius pœnas incurrit, quamuis incidat in pœnam inobedientiæ, & rebellionis contra præceptum prælati exeundo, sicut etiam manens in claustro, & nolens pertinaciter obedire prelato aliquid iuste præcipienti rebellis est, & non apostata.

D. Tho. 2. 2. qu. 201. ar. 4 Nauar. 1 comm̃e. 3. de reg. super ca. nullã. 18. q. 2.

2. 2. loc. cit.

In D. Tho. 2. 2. q. 12. ar. 1.

DE APOSTATARVM POENIS.

Cap. XIX.

APOSTATAE seu fugitiui si habitum dimiserint sunt ipso facto excommunicati, secus si non dimiserint, cum id iure non caueatur expressum, nisi forsan per regulares constitutiones pœna excommunicationis per eos incurrenda statuatur quod quidem in omnibus religionibus sanciri deberet, ad præcludendum quantum fieri potest apostatis viam; cum tales ob peccatum mortale rebellionis, & inobedientię eorum superioribus efficiantur Pręterea si habitũ demisso aliquem ordinem receperint sunt irregulares eo quia illum in excommunicatione susceperunt, si verò habitu retento similiter sacris initiati fuerint suspensionem a susceptorum ordinum executione incurrunt cum ordinati sine li-

c. vt periculosi, ne cler. vel Mona. in 6.

centia

centia superiorum suorum ipso iure sint suspensi, & in dictis ordinibus si vt præfertur, susceptis ministrare non possint donec per ordinarium suum superiorem dispensentur, iuxta Concilij Trident. dispositionem, & si antequam dispensentur siue à prędicta suspensione absoluantur ministrauerint irregularitatis laqueo se inuoluūt secundum Canonicas sanctiones, additur etiam ex Concilij Tridentini decreto regularibus ipsis extra claustra, & obedientiam Religionum suarum viuentes prohibitio prędicandi, per Episcopos locorum ordinarios eis faciendam. Vltra demū prędictas censuras, & pœnas atque officiorum, ac dignitatum ordinis necnon vocis actiuæ, & passiuæ priuationem, & ad illa inhabilitatem, etiam pœnis corporis afflictiuis, vel à Religionis statutis inflictis, aut superiorum arbitrio, corrigi atque puniri, ac etiam per Episcopos locorum, si voluerint sub graui custodia carcerari valent ita quod solummodo vita sibi misera reseruetur, donec suę præsumptionis nequitia resipiscant, multę alię pœnę demū ęgrauiores per constitutionem Pauli iiij. contra Apostatas editā statutę fuere sed cum illa postea per Pium iiij. per suam constitutionem quæ incipit Sedis Apostolicæ solertia sub datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Domini 1563. nonas Aprilis fuerit moderata, declarata atque ad terminos iuris reducta, ideò hic omittuntur. Omnes autem pœnę prædictę extenduntur etiam ad regulares illos qui se per vim, & metum religionem ingressos esse, aut ante ętatem debitam professos fuisse, aut quid simile prætendentes sponte dimittunt habitum etiam intra quinquennium non deductis prius causis quas pretendunt coram superiori suo, & loci ordinario nec possunt amplius in prætensis causis audiri, sed ad Monasterium redire sunt compellendi, & tamquam apostatæ puniendi.

c. 2. de refor. sess. 14.

c. 1. de re iud. §. sciturus 16.

c. 5. de refor. sess. 5 [illegible]

c. a nobis de apost.

Concil. Trid. ca. 19. sess. 25. de reform.

DE REGVLARIBVS APOSTATIS & fugitiuis reuocandis, & recipientis.

Cap. XX.

OMNES Apostatæ reuerti volentes sunt recipiendi quoniam Ecclesia pia mater redeuntibus gremium claudere non consueuit, immo omnibus Regularium superioribus per Innocentium iij. in hæc verba, quæ in iure communi habentur præcipitur.

c. vlt. de regul. & transf. ad relig.

CAP. XXIIII.

NE religiosi vagandi occasionē habentes salutis propriæ detrimentũ incurrant, & sanguis eorũ de prælatorum manibus requiratur, statuimus, vt præsidentes capitulis celebrandis secundum statutum Concilij Generalis, seu Patres Abbates, seu Priores, fugitiuos suos, & eiectos de ordine suo requirant scilicet annuatim. Qui si in Monasterijs suis recipi possunt secundum ordinem regularem, Abbates seu priores eorum monitione præuia per censuram Ecclesiasticam compellantur ad receptionem ipsorum salua ordinis disciplina, quod si hoc Regularis ordo non patitur, authoritate nostra prouideant, vt apud eadem monasteria in locis competentibus si absque graui scandalo fieri poterit alioquin in alijs religiosis domibus eiusdem ordinis ad agendum ibi pœnitentia talibus vitæ necessaria ministrarentur, si verò huiusmodi fugitiuos, vel eiectos inobedientes inuenerint eos excommunicent; & tamdiù faciant ab Ecclesiarum Prælatis excommunicatos publice nunciari, donec ad mandatum ipsorum humiliter reuertantur. Demum vltra prædicta seruare debent Prælati regulares in Apostatis recipiendis illa etiam quæ in Bulla Reuerend. Cardinalis Alexandrini, qui fuit postea Pius V. super declaratione dict. Motus proprij Pauli iiij. contra Apostatas æditi, & præsertim in illis religionibus quibus bus tunc recepta fuit, quippe quæ declaratio ad instantiam, & requisitionem procuratoris ordinis Minimorum infrascripti tenoris emanauit, vt in Formulario dict. Religionis impressæ apparet.

BVLLA

BVLLA CARDINALIS ALEXANDRINI

Super declaratione motus proprij Pauli iiij. æditi contra fratres Apoſtatas, acceptata a patribus Ordinis Minimorum Capitulum Generale Ianuæ tertiò celebrantibus.

MICHAEL Ghiſilerius Miſeratione diuina tituli Sanctæ MARIÆ ſupra Mineruam Sacro Sanctæ Romanæ Eccleſię Cardinalis Alexandrinus vulgariter nuncupatus hęreticæ prauitatis in tota Republica Christiana Supremus Inquiſitor a Sancta Sede Apoſtolica ſpecialiter deputatus, Reuerendis patribus Ordinis Minimorum Sancti Franciſci de Paula ſuum Generale rale Capitulum fœliciter calebrantibus ſalutem in Domino, & ſpiritus Sancti conſolationem: Ingens deuotionis affectus, quem erga ordinem veſtrum gerimus efficit, vt omnibus quæ ad proſperos ſucceſſus veſtræ regularis obſeruantię attinent, auxilium & Concilium quicquid ſumus, & poſſumus. Cum ratio poſtulat, & exigimur vobis libenter impẽdimus igitur nobis in Chriſto cariſſimus Frater Mathurinus Aubert Zeloſus veſter, humiliter, & inſtanter ſupplicauerit, vt ſicut illi verbotenus declarauimus quomodo de mentę, & intentione Sanctiſſimi Domini Noſtri Papæ recipi, & a vobis recepti tractari debeant Apoſtatę qui poſt emanatam contra ęos ex die decimatertia Calendas Auguſti anni præteriti nouiſſima ęiuſdem Suæ Sanctitatis Bullam ad vos redeunt, vobis quoque in vnum pro religionis veſtrę tractandis negocijs capitulariter congregatis exponere, & teſtimonialibus noſtris ad vos literis denunciare dignaremur, ne in re tanti momenti a voluntatę, & recto inſtituto eiuſdem Sanctiſsimi Domini, vel in minimo recedatis. Nos qui huiuſmodi Apoſtatarum negocium per ſuam Sanctitatem ſpecialis cura demandata eſt viuæ vocis oraculo deſuper nobis facto notum facimus, & tenore pręſentium certiores reddimus, non fuiſſe nec eſſe intentionis eiuſdem Sanctiſsimi Domini, vt quicumque huiuſmodi apoſtatas ſine diſcrimine, & abſque vllo delectu recipiatis, & veſtrę ſocietati admiſceatis: ſed eos tantum de quibus emendationis vitæ propoſitum concipere, & ſperare probabiliter

poteſtis

potestis, & qui vestræ Religioni possunt esse bono vsui, quos imprimis oportet cogere ad renunciandum omnibus, & singulis Apostolicis literis contra professionem suam, vel quouis modo contra regularem obseruantiam in forma breuis, vel etiam plumbatis, aut sacræ pœnitentiariæ Apostolicæ, ac quibus vis priuilegijs, & exemptionibus per eos hactenus impetratis: prȩstito etiam per eos iuramento in manibus Generalis, vel Prouincialis, aut eorum quibus commiserint, quod talia, aut similia impetrare numquam attentabunt: sed in statu professionis suæ: cui per solemne votum, se addixerunt post hac stabunt, & perseuerabunt iuxta regulæ & statutorum ordinis exigentiam. Quos sic per vos receptos quamuis non vt inimicos habere sed de eorum resipiscentia gaudere, & lȩtari debeatis: probandi tamen veniunt à vobis in camino patientiȩ, & humiliationis: vtrum pœnarum timore, an virtutis amore, & vitȩ melioris proposito ad religionis suæ græmium recipiantur. Ideo de eiusdem Sanctissimi mente, & voluntate esse tenore prȩsentium declaramus huiusmodi Apostaras per vos (vt præmissum est) receptos, & religioni iterum insertos, actiua, & passiua vocibus, iureq; suȩ primogenituræ necnon publica ad populum prædicatione & confessionis secularium audientia priuatos esse per nullos superiores, nec etiam per Generale, seu Prouinciale capitula rehabilitandos donec ad minus per quadriennium bene, & laudabiliter sub correctionis, & disciplinæ ferula patienter, & humiliter vixerint: quo quidem quadriennio sic expleto poterunt ex huiusmodi Generalis, vel Prouincialis capitulorum duarum ex tribus partium vocalium accedente consensu rehabilitari, & ad omnes, & singulos Religionis legittimos actus restitui, eiusdem Sanctissimi Domini nostri Pauli Papæ Quarti auctoritate, & gratia permittimus, & indulgemus: dummodo tempus quò manserunt extra religionem inter suȩ professionis annos non computetur: etiam hactenus contra prȩscriptam formam per vos receptos, non nisi duarum præsentis capituli Generalis partium suffragante illis consensu esse pro receptis habendis sed habitu religionis exuendos, & societate vestrà eijciendos, & sic electos nihilominus pœnis in bulla prædicta contentis remanere obnoxios. In quorum omnium, & singulorum fidem præsentes literas manu nostra subscriptas per nostrum infrascriptum secretarium fieri fecimus. Datum Romæ in Sacro Apostolico palatio in ȩdibus solitæ residentiæ Die decima mensis Aprilis

lis Anni millesimi quingentesimi quinquagesimi noni. Pontificatus Sanctissi. Domini Nostri Pauli Papæ Quarti anno quarto sub soliti sigilli nostri appensione.

Frater M.G. Cardinalis Alexandrrinus

Ioanes Mattheus Arbertus
Secretarius.

DE FORMA ABSOLVTIONIS Apostatarum.

Cap. XXI.

REGVLARIVM Prælati Apostatas receptos absoluturi iuxta ea quæ in præcedenti cap. habita sunt antequam illis beneficium absolutionis impendant debent primo eos compellere ad renunciandum omnibus, & singulis literis Apostolicis (si quas habent) contra eorum professionem impetratis præstito etiam per illos iuramento in manus superiorum, aut illorum quibus duxerint committendum, quod talia, aut similia impetrare nunquam attentabunt.

c. 1. de re iud. §. sciturus i 6. Bonifacij viij. cōst. 1.

Secundo absoluendi sunt a censutis, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam ab irregularitate, nempè ab excomunicatione, prius si eam ob habitus dimissionem à iure comuni, vel ob apostasiam cum habitus retentione á religionis statutis, aut per superiores contra eos latam inciderunt, item postea à suspensione absoluendi sunt si ordines sacros in excomunicatione, & absq; suorum superiorum licentia, & in Apostasia susceperunt, ac etiam ab irregularitate si postea in dictis ordinibus excomunicati, & suspensi ministrarunt, & licet Monachus in apostasia ordinatus per c. fin. de apostatis non possit sine dispensatione Papæ in suscepto ordine ministrare tamen hodie vacat ob priuilegia religionum quibus est ei derogatum, vt latius in cap. de absolutione, quo ad fratres dicetur.

Sixti iiij. in Mare magno const. 1. Concil. Trid. c. 2. de refor. sess. 14.

Sed hic est aduertendum, quod Apostatæ qui in Apostasia or-

dinem præsbiteratus susceperint non solum suspensi, & irregulares sunt quia in excomunicatione promoti fuerint, sed etiam quia in ordine ministrarunt dum Episcopo ordinante in ordinatione simul cum eo celebrarunt iuribus, & rationibus infra in tit. de temporibus ordin. & qualit. ordinan. & in præced. cap. 19. annotatis, quę omnia in prædictarum personarum absolutione attendenda, sunt, quod idem dicendum est de Subdiacono, & Diacono si in Missa Episcopi ordinantis Epistolam, & Euangelium solemniter decantarunt. Tertiò Apostatę, vt supra recepti, & absoluti actiua, & passiua vocibus iureq; suæ primogenituræ, necnon publica ad populum prædicandi licentia, & secularium confessiones audientia remanent priuati per nullos superiores nec etiã per capitulum generale, seu prouinciale rehabilitandi, donec ad minus per quadriennium bene, & laudabiliter vixerint quo excepto poterunt Generalis, & Prouincialis capitulorũ duarum ex tribus partium vocalium accedente consensu rehabilitari dummodo tempus quo remanserunt extra ordinem inter suę professionis annos non computetur. Quartò in absolutione ab excommunicatione Apostatis præstanda superiores ijs verbis vti debent. Ego te absoluo a vinculo excõmunicationis quam incurristi propter habitus dimissionem, vel propter fugam, vel apostasiam a religione, & restituo te Sacramentis Ecclesiæ, & vnitate fidelium, in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti, Absolutio vero a suspensione hoc modo impendenda est videlicet. Ego absoluo te à vinculo suspensionis in quam incurristi ob tuam malam promotionem ad ordinem, vel ad ordines sacros absque tui superioris licentia, vel extra tempora ab Ecclesia statuta, vel ante ætatem a Sacro Concilio Triden. præscriptam, vel quid simile, & restituo te executioni ordinum, & officiorum tuorum, in nomine Patris, & filij, & Spiritus Sancti Amen.

Forma demum tollendi irregularitatem, hæc est dispenso tecum in irregularitate quam ob sacrorum ordinum susceptionem in excomunicatione, vel in illis ministrationem in suspensione, aut ob aliquam aliam causam contrhaxisti, & restituo te ad dictorum ordinum exercitium, & ad omnes actus legittimos in nomine Patris, & Filij, & Spiritus Sancti Amen.

Anton. 3. p. nu. 26. §. fin.

DE

DE REGVLARIBVS SESE INVICEM in Clauſtro, aut extra, alias perſonas Eccleſiaſticas percutientibus,& eorum abſolutione tit.14. Cap. I.

INNOCENTIVS PAPA II.

Qui Clericum ſeu Monachum percuſſerit excommunicatus eſt, non niſi a Romano Pontifice abſoluitur.

Cauſ.xvij. Queſt. iiij.

SI quis ſuadente Diabolo huius ſacrilegij vitium vel crimen incurrerit, quod in Clericum, vel Monachum violentas manus iniecerit, anathematis vinculo ſubiaceat, & nullius Epiſcoporum illum præſumat abſoluere, niſi mortis vrgente periculo donec Apoſtolico conſpectui preſentetur, & eius mandatum ſuſcipiat.

Prædicti Canonis priuilegium in fauorem, & beneficium totius Collegij Eccleſiaſtici, illiusq; perſonis indultum fuit, deinde ab Alexandro iij. confirmatum, & ampliatum extitit, cuius materia per infraſcriptas concluſiones ſummatim explicatur. c. non eſt dubiũ de ſẽt. exco.

DE PERSONIS QVIBVS CLERICORVM percuſsio interdicitur.

Concl. I.

OMNIBVS maſculis, & fœminis cuiuſcunque ętatis qualitatis, ſtatus, ordinis, & profeſſionis, dummodo iudicium habeant ad peccandum mortaliter violentiam, ſeu iniuriam in perſonam Clerici inferre huius canonis auctoritate interdicitur à cuius pœna excluduntur furioſi, infantes, & dormientes, qui cum eis mortale peccatum ob defectum arbitrij, & iudicij non imputetur: in cenſuram Eccleſiaſticam actui annexam minime incurrunt.

Glo. in d. ca. ſi quis ſuadẽte. c. Mulieres de ſẽten. exco. Clemẽ. 1. de homi. volun. Arg. c. referente & delict. puer.

DE INTENTIONE, ET ANIMO percutientis.

Concl. II.

AD incurrendam huius Canonis excommunicationem requiritur quod percussio sit illicita, & suadente Diabolo facta, nempe quod manus violente, animo iniuriandi, & offendendi in personam Ecclesiasticam iniciantur, tunc enim percussio peccatum mortale censetur, sine quo peruulgatam regulam communiter receptam, & approbatam, nullus excommunicationis sententia innodatur, nisi eo præcedente, vt sacrorum Canonum definiuit auctoritas, excipiuntur tamen nonnulli casus in quibus percussio clerici quamuis sit illicita, & per consequens peccatum mortale nihilominus in huiusmodi censuram non incurritur vt infra in conclusione viij. dicetur.

Siluest. & alij sum. i verb. ex com. vj. num. 2. c. nemo. & c. nullius xj. q. 3.

DE INIVRIOSA PERCVSSIONE facta in Clericum per interpositam personam.

Concl. III.

MANDANS percuti Clericum in eamdem incidit excommunicationem sicut percussor, cum ille committatur verè cuius auctoritate, vel mandato delictum committi probatur per alteram iuris regulam, qui per alium facit ipsemet facere videatur, Quod idem iuris est si mandans antequam inferatur percussio de mandato pœniteat, non enim penitentia ei suffragatur quin in Canonem incidat, nisi mandatum reuocauerit, & de reuocatione notitiam ad mandatarium peruenire procurauerit, si vero ipse mandator moriatur antequam percussio in Clericum subsequatur licet mandatum morte mandatis expiratum censeatur, nihilominus si illud fuerit notorium, & in morte non fuerit absolutus, vel pœnitentiæ signa non apparuerint pro excommunicato haberi, & Ecclesiastica sepultura priuari debet, nam ex quo mandatum non reuocauit in eadem voluntate decessisse videtur, &

c. mulieres. §. illi vero de sent. excō. & ibi glo. i ver. auctoritate. c. ex parte il tertio de rescrip.

tur, excommunicatum obijsse intelligitur, vnde si in loco Sacro se peliatur ex humabitur. c. Quantę de sen. excóm.

Consentientes quoque, aut fauorem, & opem delicto huiusmodi præstantes, in præsentis Canonis sententiam incidere dignoscuntur, cum agentes, & consentientes pari pœna plectendos esse catholica condemnet auctoritas eos enim delinquentibus fauere sacri Canones interpretantur, qui cum possunt manifesto facinori desinunt obuiare. Pręterea vero si absque speciali mandato, vt puta Ioannis, sed tamen suo nomine hoc est, illius contemplatione ab alio Clericus percutiatur, & ipsemet Ioannes dictam percussionem, postquam sciuerit, ratam habuerit illam approbando, in huius Canonis sententiam absque vlla dubitatione incurrit, cum ratihabitio retrahatur, & mandato ęquiparetur, secus si percussio nomine ipsius Ioannis non fuerit facta, tunc enim licet peccet ratam habendo eandem non tamen propter hoc excommunicationis vinculo innodatur, cum quis ratum habere nequeat quod eius nomine non est gestum. Vnde circa prę missa tria sunt notanda primo quod ratificatio huiusmodi si occulte fiat, hoc est quod statim quo quis gestum suo nomine sciuit, & placuit, & in corde gratum habuit, tunc mortaliter peccauit, & quo ad Deum excommunicatus est, & non quo ad Ecclesiam militantem quę de occultis iudicare non consueuit etiam si fingendo contrarium extrinsice ostenderet. Si verò prędictæ ratificationis signa exteriora apparuerint tunc etiam quoad Ecclesiam erit excommunicatus secundò est notandum quod quotiescumque quis per ratificationem, & approbationem actus (vt præfertur) in sententiam excommunicationis præsentis Canonis incurrit, licet ratificatio retrotrahatur, tamen erit excommunicatus à die ratificationis, & non percussionis, quia in hoc tantum retrotrahitur quod ex facto anteriori per posteriorem ratificationem excommunicationis vinculo ligatur, vt per sacros canones iam declaratum fuit. Tertio notandum est quod ad incurrendam huiusmodi censuram non sufficit attentatio percussionis, sed requiritur quod cũ effectu manus violente in personam clerici inijciantur, quoniam nullus incidit in pœnam latæ sententiæ per solam attentationem nisi ad actus, consumationem peruenerit, vnde per iniuriosa verba, aut comminationes seu per pugni vel ensis eleuationem, in excommunicationem minimè incurritur.

c. sicut de homic. volunt. §. illi etiam. c. cũ quis de sent. excóm. Glo. in d. c. cũ quis i ver. tuo nomine c. a nobis eod. tit. cap. sicsit tuis de simon. Glo. eadẽ in verb. incurris. d. c. cum quis eod. tit. c. perpetuo d ele. in 6. Cō. canon relat. per Siluest. in verb. excom. vj. nu. 2.

DE

DE MANV VIOLENTA, ET de actibus iniuriosis, qui sub illa continentur.

Concl. IIII.

CVM manus inter alias humani corporis partes præcipue sint aptę ad percutiendum ideo de illis in Canone facta est mentio specialis, sub quarum etiam appellatione caput brachia, genua, pedes, & reliqua demum ipsius corporis membra comprehenduntur per quæ quidem, vel eorum quodlibet percussio facta damnatur sicut illa etiam quæ quouis instrumento seu re corporali infertur ita vt percutiens clericum nuda manu, vel ense baculo, aut lapide seu illum puluere, vel aqua aspergens, aut in faciem spuens, vel aliqua simili re ipsum lederens, aut aliquid vi e manibus, aut corpore eripiens, seu illum capiens, vel in carcerem conijciens, aut in aliquo loco includens vnde non nisi eum pudore egredi possit. Item etiam detinens clericum per vestem, vel frenum æqui ne liber transeat, vel equum occidens cui insidet, seu lacerans vestes quas indutas habet, qui demum ipsum clericum animo offendendi adeo insequitur vt ille quasi coactus in flumen se projiciat, aut aliquid aliud periculum subeat, vt euadat in hoc, & in alijs prędictis casibus iuxta comunem canonistarum sententiam excommunicatus est, cum omnes actus vt supra facti a violenta manu emanasse censeantur, si vero clericus fugiens persecutionem cadat, & ledatur, cum ipsa lesio, a persecutiore non sit intenta, non incidit in canonem licet aliqui aliter senserint, ex quibus concluditur quod quotiescumque persona clerici irato animo quocumque modo læditur tunc in huius canonis censuram incurritur.

Glo. in d. ca. si quis suadente in verb. manus.

Siluest. in verb. excom. vj. nu. 5. 6. Arch. Ant. in sum. titu. 25. 3. no. Nauarr. in man. cap. 27. nu. 76

DE

DE ATROCI INIVRIA, VEL damnabili violentia.

Concl. V.

CVM non omnis percussio eiusdem qualitatis sit sed ob diuersas circumstantias vna alia grauior esse dignoscatur ideo est sciendum quod percussio, aut impulsio pugni, palmæ, manus, pedis, digiti, aut baculi, vel lapidis, quæ ad liuorem mutilationem membri, fractionem dentis de pillationem capillorum etiam si parum sanguinis exeat dicitur modica, & leuis & hæc per ordinarium absolui potest si verò per eam modus percutiendi excedatur; nempe cum magna sanguinis effusione, vel membri mutilatione, fiat, aut etiam leuis iniuria in thehatro, vel in foro, coram Rege, Prælato, vel Iudice, in Ecclesia, coram multis seu in alio loco publico inferatur, vel Magistro, Iudici, Magistratui, Prelato, aut in dignitate Ecclesiastica constituto, ab inferiori, vel vili persona iniuria irrogetur profecto atrox grauis, & enormis percussio censetur, & ad Sedem Apostolicam pro absolutione illius est recurrendum, sed quoniam natura negocij non patitur, vt plenè omnes casus disserantur ideo iudicium quæ sit enormis iniuria Episcopi arbitrio relinquitur, qui tamen enormem potius quam leuem iniuriam arbitrari debet, ne iniuriantes de iniuriæ absolutione confisi de facili in atroces prorumpant percussiones, & iniurias, & in Canonis sententiam procliuius prolabantur, vt per constitutionem Ioannis Papæ xxij. declaratum fuit.

c. peruenit ad nos de sent. excom.

Ioan. 22. per lectis const. 2. relat. etiamper Nauar. in man. c. 27. nu. 91 Supra in pri. part. priuileg. fol. 22.

DE

DE PERSONIS QVÆ HVIVS Canonis priuilegio fruuntur, & gaudent.

Concl. VI.

EX quo huius Canonis beneficium in fauorem totius Collegij Ecclesiastici concessum existit, singulæ illius personæ eodem perfruuntur, vt sunt prima tonsura initiati, & habitum Clericalem gestantes, Minoribus ac Sacris maioribus ordinibus insigniti nempe Ostiarij, lectores, exorcistæ, Acholiti, Subdiaconi, Diaconi, & Sacerdotes, etiam si post ordinum susceptionem essent depositi, suspensi, & excommunicati, secus si degradati fuissent cum omne priuilegium fori Ecclesiastici penitus amiserint.

c. Cleros dist. 21. c. cum nō ab homine de iudic. & ibi DD.

Sub Monachorum vero appellatione, qui & ipsi quoque huiusmodi gaudent priuilegio, comprehenduntur Religiosi vtriusque sexus claustrales nempe fratres, & Moniales in regula per Sedem Apostolicam approbatam professi, & professe nouitij, & nouitię eorumq; conuersi, & conuersæ, oblati, & oblatę.

d. cap. si quis suadente. c. non dubium de sen. exco. c. Religioso. §. quamuis eo. ti. in 6.

Item omnes vtriusque sexus terriarij ordinum Mendicantium in congregatione, & collegialiter viuentibus, ac tria vota profitentibus.

Tertiarij vero in proprijs domibus degentibus licet de iure communi huiusmodi priuilegio Clericali non gaudeant, cum nec in ordinibus Sacris constituti, neque solemnem professionem emittant nihilominus cum omnibus priuilegijs, & immunitatibus, quibus fratres fruuntur, & ipsi quoque, ex priuilegio Apostolico gaudent, ideo eorum percussores in præsentis Canonis sententiam incurrunt.

DE

DE HVIVSMODI CENSVRÆ qualitate.

Cap. VII.

EXaũt excomũnicatio pręſentis canonis maioris excomunicationis lata ſententia;ita vt,qui eumdem canonem tranſgreſſus fuerit, ſtatim prędictæ excomunicationis vinculo innodatus exiſtit per illa verba anathematis vinculo ſubiaceat, quę ſententiam non ferendam,ſed latam, eſſe oſtendunt, & propterea nullius iudicis miniſterio, ſeu declaratione amplius opus, eſt ſed ſtatim percuſsione, ſeu violenta offenſione ſecuta percuſſor ſeu offendens ab omnibus eſt tamquam excomunicatus euitandus niſi ſit occultus, tunc enim priuatim, & ſine ſcandalo,& manifeſtatione aliorum qui illum eſſe excomunicatum ignorant effugiendus eſt.

c.ſi quem de ſenté. excom.

c.cum nõ ab homine eo.tit.

Præterea eſt notandum quod qui pluries percutit Clericum, ita vt diuerſe appellentur percuſſiones ſingulis vicibus hanc excomunicationem incurrit, diuerſa enim percuſſio dicitur quotieſcumq quis poſt aliquos ictus animo, ac etiam manibus proponit ab offenſione deſiſtere deinde vero mutata voluntate, quam prius actu negatiuo interciderat, iterum eamdem Clerici perſonam percutiendo aggreditur, & tunc ſicut ex voluntatis renouatione cum opere ſubſecuto peccatum dicitur iteratum, & multiplicatum, ita etiam incurſus in eamdem excomunicationem iteratus, & multiplicatus intelligitur. Secus ſi plures percuſſiones ab vno, & eadem actu voluntatis, & iracundiæ impetu continuato inferantur, tunc enim ſicut vnum peccatum mortale eſt (licet grauius) ita vna tantum erit excommunicatio, & non tot quot ſunt percuſſiones cum omnes pro vno facto habeantur, quod quidem confirmatur per Bart. in l.numquam ff.de priu.delict. vbi inquit quod vulnerans, hominem nolens amplius illum vulnetare ſi ſuperueniat ei nouus impetus, & eumdem occidat tenetur de vulnerato, & occiſo, vulnerans autem, & perſequens multis horis, & tandem occidens tenetur de occiſo tantum, quia eodem impetu homicidium illud (licet ex interuallo, commiſit, & ita in omnibus delictis excomunicationis ſeu alterius cenſuræ Eccleſiaſticæ pœnam annexam habentibus intelligendum eſt.

c. cũ pro cauſa de ſēt.exco.

Nauar.in man.c.17 de exco. lib. 6. nu. 172.

Silu.in verb. excom. vj. nu.8.

l. qđ ait §.fin.ff.đ adult.

IN QVIBVS CASIBVS CLERICVS seu monachus absque huius canonis excomunicatione percutiatur.

Cap. VIII.

c. si verò il 2. de sē ten. excō. QVI manus in Clericum iniecerit violentas Apostolico con spectui præsentari non debet, nec etiam excomunicatione nodari dummodo illum esse Clericum ignorauerit, vel si hoc dubium fuerit propria manu dumtaxat præstiterit iuramentum quod eum esse clericum ignorasset, quod si iurare noluerit in foro iudiciali, in quo manus violentas in clericum iniecisse constabit tamquam excomunicatus, habendus, & euitandus est, donec de mandato Summi Pontificis absoluatur.

c. 1. eo. ti. 2 Nec laicus clericum, neque clerici aut Monachi ad inuicem se non inuidia, vel indignatione, sed leuitate iocosa percutientes, neque magister scholarem clericum intuitu disciplinę, vel correctionis percutiens excomunicatus est, cum in ipsis iniectio manum violenta haud notari possit,

c. ina ridiē tia eo. tit. 3 Qui Clericū militaribus armis, & habitu laicali indutū; ter prius a suo prælato monitum, vt arma deponat percutit, cum ille de priuilegio clericorū subsidium aliquod nequaquam habere mereatur.

c. 1 de bigam. i 6. c. 1. d'cler. coniug c. cum nō ab homi- ni de iud. c. 1. d̄ vit. & honest. cler. in 6. 4 Percutiens Bigamum, vel coniugatum et cum vnica, & Virgine dumodo habitum, & tonsuram clericalem non gestet, degradatum realiter, depositum verbaliter, & incorrigibilē, ioculatorem, & scurram per annum, vel siter monitus ante non se abstinuerit, ac etiam Clericū qui ter monitum, ne tabernā publicè exerceat non desistit.

Item superior regularis causa correctionis potest alium fratrem sibi subditum verberari mandare ex priuilegio Alexandri vj. & Leonis x & quāmuis non possit iuxta dispositionem d. priuilegiorum

Naua. cō sil. 43. de sentē. excom. To. ij c. ex teno re eo. tit. Alb. in c. olim de restitut. spol. & c. vniuersitatis ne Clerici, vel Monachi, correctionē laico committere nihilominus stante consuetudine rationabili, vniuersaliter atq; legitime prescripta, quia dictis iuribus derogatum fuisse videtur possunt absque preiudicio per meros laicos suos subditos in obedientes corrigere atque mulctare, ut per omnes Ecclesiarum prælatos palam fieri constat.

5 Percutiens clericum causa suæ defensionis, aut honoris quando fugà esset illi ignominiosa,

6 Per-

6 Percutiens clericum eius bona sibi iniustæ auferentem seu vi occupantem. Panor. & Dec. in d. c. Nauar.

7. Minister seu executor iustitiæ secularis qui capit clericum in fragranti crimine, vt illum suo prælato præsentet. c. 27. n. 83 c. vt famæ eo. tit.

8 Percutiens Clericum, vel regularem cum vxore, matre sorore, vel filia propria turpiter inuentum. c. si vero eod. ti. §. nec ille.

9 Qui clericum vim sibi inferentem, repellendo lædit. §. si vero clericum.

10 Officialis, aut Principis seu alterius potestatis ostiarius, qui turbam arcendo irruentem, non ex deliberatione, sed fortuitò casu Clericum percutit. eo. tit. d. c. si vero. §. officialis.

11 Mulier quæ Clericum de adulterio stupro, aut fornicatione eam tentantem suæ honestatis defendendæ causa percutit, dummodo prouocatio, seu tentatio facto, & non solo verbo fiat. Nauar. in c. 27. nu. 85. c. veniens eo. tit.

12 Ejiciens seu extrahens vi ex Ecclesia Clericum, seu Monialem diuina officia turbantem.

A QVO HVIVS CANONIS censura innodati absolui possint.

Cap. IX.

INCIDENS in canonem latæ sententiæ ob violentam manuũ iniectionem, in Clericum licet iuxta proprias facultates eis satisfaciat, quibus iniurias irrogauit non nisi per Sedem Apostolicam, vel eius legatum absolutionis beneficium potest obtinere. c. quamuis de sẽtent. excom.

Pueri verò, mulieres, senes, & valetudinarij, seu membrorum destitutionibus impediti, & qui Clericis non enormem seu modicam, & leuem iniuriam intulerunt, ab Episcopis possunt absolui satisfacto prius iuxta facultates his quibus per eos constiterit iniurias irrogatas. c. ademi nentiam eod. tit. c. ea noscitur eo. tit.

In periculo autem seu articulo mortis constituti habentes, inimicitias capitales, corporis impotentiam, aut infirmitatem, seu paupertatis impedimentum, vel alias iustas excusationes quibus ab itinere ad Sedem Apostolicam rationabiliter excusentur possunt, & ipsi ab Episcopo absolutionem recipere, sed illis quidem, c. peruenit eo. ti. d. c. quãuis. §. nisi eo. tit.

(exceptis pueris) sub iuramento, quod secundum Ecclesię formam præstare tenentur, inuingi debet pręceptum de comparendo coram superiore impedimento cessante, vt supra in cap. de absolutione decetur. Quod quidem non solum ab excommunicatis pro percussione Clerici, sed etiam ab excommunicatis ob quamlibet aliam causam cuius absolutio Sedi Apostolicæ reseruatur seruandum est prout communiter Canonistæ affirmant, & si cessante impedimento absolutus Sedem Apostolicam, vel eius legatum iuxta formam pręcepti ei facti adire neglexerit statim excommunicationem reincidit in eandem.

Regulares quidem personas etiam Moniales eisdem regularibus subiectę quocumque modo sese in claustro percutientes ita vt in Canonem incidere dicantur non sunt ad Sedem Apostolicam mittendę sed secundum iuris communis dispositionem, & suorum priuilegiorum formam ab eorum superioribus regularibus absoluendæ sunt; Moniales verò quæ Episcoporum curæ, & regimini commissæ existunt beneficium absolutionis huiusmodi ab eis obtinere valent.

Religiosus deinde alterius ordinis regularem percutiens licet secundum ius comune per superiorem proprium, & illius qui passus est iniuriam absolui deberet, tamen virtute d. priuilegiorum etiam per superiorem regularem illius qui percussit absolutio impendenda est si demum regularis in Clericum secularem manus violentas inijciat non solum à suo superiori regulari ex priuilegio, verum etiam ab Episcopo Clerici percussi absolui potest sicut absoluere posset Clericum secularem si alium Clericum percussisset.

c. quod d his eo. tit. Inno. Ancha. Cardin. Pan. & Fel. in d. c. Mulieres eo. tit. c. eos de sent. excom. in 6. c. Monachi. c. cū illorum d sēt. excō. glo. ibi in ver. Abbas. Mare magni. §. 38 Innoc. 4. const. 1. c. de Monialibus eod tit. d. c. cū illorum. §. si vero claustralis. c. Religioso de sen. excomm. in 6. Bonifacij ix. cōst. 1.

DE

DE IIS QVÆ IN ABSOLVTIONE huiusmodi præstanda seruari debent.

Cap. X.

IN absoluendo autem ab huiusmodi excommunicationis sententia est aduertendum, quod si delictum offensionis fuerit publicum, & iusta formam Ecclesię consuetam absoluendum committatur absolutio cum solemnitate nempè precibus, & percussionibus, vt infra in capit de absolutionibus impendendis habetur, fieri debet, vbi etiam notatur quando per fratres solemnitas prædictæ absolutionis ex priuilegio remitti valeat. Si verò percussio fuerit occulta priuatè absolutio facienda est, absque solemnitate, deinde per absoluentem recipiendum est iuramentum si absque scandalo haberi potest, sin minus manualis promissio de parendo mandatis Ecclesiæ, & de satisfaciendo læso, & virtute iuramenti, seu sponsionis prędictæ eidem absoluto præcipiendum ne de cętero in Clericum, Monachum, vel alicuius religionis conuersum manus inijciat violentas. Si demum absolutio impendatur illi, qui infirmitate laboret, vel in articulo mortis constitutus sit, vel aliquo alio impedimento detentus, vt infrà dictum est, iniungatur ei vt postquam sanitati restitutis fuerit, vel impedimento cessante ad Apostolicam Sedem, vel eius Legatum, aut ad illum cui absolutio de iure spectabat personaliter accedat mandatum ipsius humiliter suscepturus quę tamen comparitio etiam per procuratorem ad id specialiter constitutum fieri potest.

c. sup eo de senté. excom.

d.c. quãuis. § cæterum.

c. ea noscitur eo.tit.

Caiet. in verb. excom. c.69 relat. per Nauar. in Man. ca. 27. nu. 46

DE

DE TEMPORIBVS ORDINATIONVM & qualitate ordinandorum tit. 15.

Cap. I.

Seff. 23. c. iiij. EX decreti sacri Concilij Triden. cauetur nullum prima tonsura initiari debere qui Sacramentum confirmationis non susceperit, & fidei rudimenta edoctus non fuerit, quique legere scribere nesciat, & quod.

Seff. ead. c. xj. xij. Minores ordines per temporum interstitia nisi aliud Episcopo videatur conferantur qui huiusmodi minoribus ordinibus fuerint insigniti ad Sacros ordines non promoueantur, nisi post annum a Supra can. 16. susceptione postremi gradus nempe Acholitatus nisi necessitas, aut Ecclesiæ vtilitas iudicio Episcopi aliud exposcat; item quod.

Ad Subdiaconatus ordinem nullus etiam regularis ante vigesimum secundum ad Diaconatum ante vigesimum tertium ad Presbiteratum ante vigesimum quintum suæ ętatis annum promoueatur, ac non in minori ętate, neque absque diligenti Episcopi examine ordinari possit priuilegijs quibuscumque quoad hoc pœnitus exclusis.

c. xiij. ead. seff. Promoti verò ad sacrum subdiaconatus ordinem si per annum saltem in eo non fuerint versati ad Altiorem gradum nisi aliud Episcopo videatur ascendere non permittantur.

Supra can. 16. Duo sacri ordines eodem die etiam regularibus non conferantur (quod de Maioribus intelligendum est) priuilegijs, ac indultis quibusuis non obstantibus.

c. vlti. de temp. ordinat. Diaconi quoque ad Presbiteratus ordinem insigniri non possint, nisi in Diaconatu similiter ad minus annum integrum ministrauerint nisi ob Ecclesiæ vtilitatem, & necessitatem aliud Episcopo videatur.

DE

DE ORDINIBVS CONFERENDIS & literis dimissorijs regularibus concedendis.

Cap. II.

LICET prima tonsura, quæ proprie non est ordo sed quidem ad ordines dispositio, ac etiam ordines Minores ab Episcopo iure ordinario cōferri debeant, tamen iure speciali, & priuilegiato etiam Abbates, & quidam alij exempti intrà fines alicuius diocesis consistentes etiam nullius Diocesis suis tantum subditis similiter regularibus ex decreto Concilij Tridentini illos conferre licitè possunt. Quemadmodum in vna Marsicanen. per Sacram Congregationem Concilij Tridentini interpretem vt infra declaratum fuit. c. x. eadē sess. c. cum cōtingat de ætate, & qual. ord. & præficien d. c. Abbates de priui. 16.

Super Cap. X. Sess. 23.

ABBATES Regulares habentes ius Baculum deferendi, & Mitram postquam Sacerdotalem ordinem, & Manus benedictionis susceperint primam tonsuram, & Minores ordines suis subditis regularibus conferre valent, non obstante quacumq; consuetudine in contrarium. Declaratio Sacr. congreg. Cōc. Tri. ¶ Vnde etiam patet prædictos Abbates posse regulares sibi subditos primam tonsuram, & quatuor minores ordines sine Episcopi examine conferri, cum illud tamquam preparatorium quoddam a iure requisitum per Episcopum ordinantem prius fieri, & haberi debeat, ne super quos manus imponat minimè ignoret, & propterea sicut ipsis Abbatibus conferendi ordines Minores concessa est facultas, a fortiori et examinandi concessa esse intelligitur iuxta communem opinionem in d. c. cum contingat de ætat. & qualitat. ordinan. de qua testatur Nauar. de priuileg consi. 13. lib. 5. num. 5. Nec obstat. c. 12. Concilij Triden. Sess. 23 vbi statuitur quod regulares sine Episcopi examine ordinentur quoniam si recte perpenditur de solis sacris atque maioribus ordinibus in eo tantum pertractatur, quod quidem decretum Concil. Trident. d. c. cum contingat minime derogasse videtur, quia per subauditos intellectus antiqua iura nō corrigūtur nisi de eo fiat specialis mentio iuxta gloss. solem. in cap. cupientes. §. quod si per viginti c. quando dist. 24.

ginti

ginti de elect. in 6. & præsertim quando non est eadem ratio in casu legis corrigendę quam legis correctę ad notata in Authen. quas actiones Cod. de sacrosan. Ecclef. sed verum est tamen quod per Concil. Triden. sublata est omnis facultas ipsis Abbatibus, & alijs exemptis promouendi ad sacrum subdiaconatus ordinem per priuilegia eis a Sede Apostolica concessa, ac etiam post concilium Triden. pluries forsan confirmata quoniam illa per Pium 4. in confirmatione eiusdem Concil. Trid. fuerunt penitus reuocata in illis partibus, in quibus dict. Concilij decretis essent contraria, & cum hac clausula fuerunt postmodum confirmata.

Cum igitur prædictorum ordinum collatio ad solum Episcopum loci ordinarium spectare dignoscatur, ideo ad illum in primis superiores regulares eorum subditos ordinandos cum literis dimissorialibus, & testimonialibus de vita, & moribus transmittere debent quatenus non absens sit, & ordinationes habeat, alioquin ad quemcumque alium Episcopum dirigere valent a quo præuio examine ordines recipiant exprimendo in dictis eorum literis dimissorialibus, aut quod Diocesanus (qui est Episcopus illius ciuitatis, & Diocesis in qua Monasterium consistit vbi ipsi regulares ex suorum superiorum obedientia pro familia designati morari contingit) vel non est residens, aut ordinationes non est habiturus, super quibus quidem causis ipsis Regularium prælatis per alios Episcopos ordinarios adhibenda est fides prędicta affirmantibus nulla al a ipsius Diocesani requisita attestatione, vt ex infrascripta declaratione Sacræ congregationis Concilij aperte colligitur.

Quo verò ad literas dimissorias pro ordinibus recipiendis Abbates prædicti clericis secularibus vt ab alijs ordinentur concedere minimè possunt cum ad Episcopos cuius subditi sunt illas date pertineat alioquin contra faciendo ab officio, & Beneficio per annum sunt ipso iure suspensi vt ex decreto Concilij Triden. disponitur. *c.x. Sess. 23.*

Sed Regularium Prælati, & superiores cum subditorum suorum ordinum sint, & in eos Episcopalem iurisdictionem exerceant, dimissorias liter.s illis liberè, & licitè concedere valent, eo modo tamen, & forma quibus per Sacram Congregationem decretorum Concilij Tridentini interpretem fuit in hæc verba declaratum.

Declar. sacræ congreg. Cócil. Congregatio Concilij censuit superiores regulares posse suis subditis item regularibus qui prædicti qualitatibus requisitis ordines suscipere

suscipere voluerint literas dimissorias concedere ad Episcopum tamen Diocesanum, & si is absuerit vel non esset habiturus ordinationes ad quecumque alium Episcopum dumtamen ab eo Episcopo qui ordines contulerit examinentur, quo ad doctrinam & dum ipsi regulares non distulerint de industria concessionem dimissoriarum in id tempus quo Episcopus Diocesanus, vel absuturus, vel nullas habiturus ordinationes esset, verum cum à superioribus regularibus Episcopo Diocesano absente, vel ordinationes non habente litere dimissorie ad alium Episcopum dabuntur, in eis utiq; huiusmodi causam absentię Diocęsani Episcopi, vel ordinationum ab eo non habendarum exprimendam esse.

DE TEMPORVM INTERSTITIIS pro sacrorum ordinum susceptione remittendis.

Cap. II.

QVONIAM, vt supra visum est, ex Concilij Tridentini sanctionibus statutum existit quod minores ordines per rem porum interstitia conferantur, & quod Acholitus ad subdiaconatus, subdiaconus ad Diaconatus, Diaconus verò ad Præsbiteratus ordinem promoueatur nisi ab vno ordine ad alium respectiuè ad minus annus integer elapsus sit nisi ob Ecclesiæ necessitatem, aut vtilitatem aliter Episcopus iudicauerit, seu ei magis expedire videbitur, ideo pro solutione illius difficultatis quæ iam circa regularium ordinationes in quibus ipsa temporum interstitia sicut in secularibus seruari debent, suborta videbatur dicitur facultatem huiusmodi interstitia dispensandi ad Episcopum ordinantem spectare, & pertinere etiam quoad regulares promouendos, quorum superiores, & Prælati in prædictis dispensare minimè valent, Licet Abbates vsum mitræ habentes (vt dictum est) ex quo eis primam tonsuram, & minores ordines cōferendi facultas ex priuilegio Apostolico concessa est, & per Concilium Trid. confirmata, huiusmodi minorum ordinum interstitia ex causa remittendi facultas eis quoque attributa censetur, per vulgatam iuris regulam, quod qui vult finem vult etiam consequens ad finem, & vt ex declaratione infrascripta Sac. ę Congregationis Concilij satis constat. Vnde concluditur

Capite. i suo comperto. in verb. ordines facri, i eius annot.

f ditur

ditur prædicta temporum interstitia tam ex decreto Concilij Tridentini quam ex constitutione Sixti V. in regularium ordinationibus seruanda esse, nisi per Episcopum ordinantem, & non per superiores regularium in illis dispenseiur, & propterea debent ipsi Prælati quando in eis dispensandum expedire iudicauerint Episcopum per literas rogare vt in illis cum tali, & tali dignetur dispensare attenta tali, & tali causa, quę Episcopo ordinaturo in eisdem literis dimissorijs iudicanda exprimatur, vt iam de anno 1573. a sacra Congregatione Concilij Passerello tunc totius ordinis Minimorum Correctori Generali responsum fuit prout ipse testatur, & nouissimè cuidã Episcopo per eamdẽ in hæc verba extitit declaratũ.

Cõpen. priuilegi. Minim.

Reuerendiss. Domine vti frater.

NOMINE Amplitudinis tuæ consulta fuit Congregatio amplissimorum Patrum qui Tridentini Concilij decretis interpretandis positi sunt. An stante constitutione fel. re. Sixti V. contra Clericos male promotos promulgata sibi liceat ex decreto eiusdem Concilij in casibus expressis in cap. 11. 13. & 14. sess. 23. non expectato anni curriculo promouere regulares ad ordines sacros. Congregatio censuit constitutionem prædictam fœl. re. Sixti V. non adimere facultatem a Concilio Tridentino Episcopis tributam remittendi temporum interstitia in casibus ab eodem Concilio in cap. 11. 13. & 14. sess. 23. reformatis, & pręscriptis, & iudicium cognoscendi an simus in prædictis casibus non spectare ad superiores regulares, sed ad Episcopos Diocesanos ordinantes in quorum Diocesibus sunt Monasteria in quibus ipsi ordinandi degunt, Quod superest Deum amplitudini tuæ in omnibus propitium precamur Romæ die 7. Septembris 1593.

Decla. Sacræ Congreg. concil.

Hyeronimus Cardinalis Matteius.

ET propterea vt regularium Prælati sciant, quę nam causa in interstitijs tam minorum, quam maiorum ordinum dispensandis, exprimenda Episcopo ordinanti requiratur, Aduertant quod pro minoribus, & Diaconatus respectiue ordinibus conferendis quælibet leuis causa sufficiens est ad illorum interstitia remittenda, quod quidẽ ex verbis ipsius Concil. Trid. in c. 11.

& 13.

& 13. Seff. 23. satis colligitur nempe nisi aliud Episcopo expedire magis videretur, & pro Diaconatus ordine (nisi aliud Episcopo videatur)

In remittendis vero temporum interstitijs quoad ordinem subdiaconatus, & præsbiteratus suscipiendum in quibus anni integri lapsus a susceptione inferiorum respectiuè ordinum requiritur necessitas, & vtilitas Ecclesię tamquam causæ sufficientes ad dispensandum adesse debent, non tamen eodem modo, nam in susceptione subdiaconatus sufficit necessitas, aut vtilitas Ecclesiæ cum in decreto Concilij disiunctiuè, & alternatiuè ponantur ad recipiendum vero ordinem præsbiteratus conuinctim requiruntur, ita vt necessitas, & vtilitas simul, & eodem tempore concurrere debent, vt ex verbis eiusdem Cap. 11. & 14. videlicet (nisi ob Ecclesiæ vtilitatem, ac necessitatem aliud Episcopo videretur) sed quomodo illę considerentur in prędictis dicendum est cum Sancto Antonino 3. par. tit. 14. de tempore, & loco ordin. in. §. 18. quod tunc Ecclesia dicitur necessitatem habere quando alios non habet, qui ordines suscipiant, & quibus indiget, vt Ecclesijs, Capellis, & reliquis beneficijs deseruiant, atque oneribus iniunctis integre satisfaciant. Vtilitas autem ipsius Ecclesiæ est quando licet alios ministros idoneos habeat alijs tamen opus habet vt melius seruiatur, hæc autem, & alię similes causæ si quæ fuerint tamquam sufficientes ab ipsis prelatis per eorum literas dimissoriales (vt dictum est) Episcopo ordinaturo significande sunt, vt ab ipso postea tales iudicentur.

DE CLERICIS SECVLARIBVS, ET Regularibus male promotis, & eorum pœnis.

Cap. IIII.

REGVLARIS, & cuiuslis ordinis, seu militiæ regularis ex aliquo crimine vitio, aut defectu, seu aliàs inhabilis, vel iregularis existens, vel extra tempora a iure statuta, vel absque veris dimissorijs sui ordinarij literis, aut per saltum, vel furtiuè, aut quo ad seculares sine titulo sufficientis beneficij, vel patrimonij, aut ante ætatem per sacri generalis Trid. Concil.

f 2 decreta

decreta primę tonsurę, aut cuique ordini præscriptam; aut non seruatis temporum interstitijs, ita vt aliquis vnico die seu continuatis diebus ad plures ordines sacros, vel post vnum ordinem susceptum, sine causa rationabili antequam tempus ab eodem Concilio lio Tridentino prefixum elabatur ad alium ordinem, seu alios ordines promoueri sine dispensatione, aut indulto Apostolico non potest, vt per sacros canones, & præsertim Concilij Triden. necnon constitutiones Pij ij. Sixti v. contra male promotos ędita statuitur, & ordinatur, & si quis scienter in aliquo ex prædictis casibus, & contra tenorem d. Canonum, & Apostolicarum constitutionum Sacris ordinibus initiatus, & insignitus fuerit ab executione, ministerio, & exercitio ordinum male susceptorum est ipso iure suspensus, & si huiusmodi suspensione durante in eisdem ordinibus ministrare præsumpserit eo ipso irregularitatem incurrit, iuxta declarationem prædictæ constitutionis Pij Papæ ij. & Sixti v.

Inter bull. cum const. 5. Clemé. 8. const. 2.

Const. 2. Sed quoniam præfactus Sixtus V. per suam constitutionem, vt supra male promotos vltra suspensionem à diuinis diuersisq; alijs censuris, & pœnis statim per eos respectiue incurrendis subiecerat, & supposuerat, adeo quod non solum Prelati ad sacros ordines promouentes verum etiam personæ promote prædictis censuris, & pœnis in ipsa constitutione expressis, in perniciem animarum suarum varijs modis illaqueabantur propterea S. D. N. D. CLEMENS VIII. prædictam Sixti V. constitutionem suo motu proprio nouissime promulgato moderandam decreuit, illamq; ad terminos sacrorum Canonum, ac constitutionis ipsius Pij ij., & ad dispositionem decretorum Sacri Concilij Triden. restrinxit atque reduxit, necnon censuras, & pœnas in eisdem Sixti literis preterquam contra simoniacè ordinantes, & ordinatos inflictas, alijs tamen per eosdem canones, & Concilium Tridentinum, & constitutionem pij ij. iniunctis firmis remanentibus, moderatus est, & aboleuit.

Inter bull. com const. 2.

c. 1. 2. & 3. de eo qui ord. furt. suscepit. Nauar. in man. c. 25 nu. 70. Gloss. in clem. 1. in verb. Donec. Et in c. 1. de sent. excom. in 6. in verb. mensem.

Vnde primum colligitur, quod Regularis, si male ad sacros ordines fuerit promotus est suspensus, & ordinum executione priuatus donec dispensetur, neq: tollitur suspensio adueniente tempore legittimæ ętatis, cũ in pœna sit lata absque vlla tempo: is determinatione, sed durat donec per absolutionem auferatur, quod secus est quotiescumque suspensio per mensem, aut annum duratura statuitur, tunc enim elapso tempore præscripto, ipso iure remittitur.

Secundò colligitur, quod durante dicta suspensione si in ordine

ad quem

ad quem quis fuerit male promotus ministrauerit ipso iure irregularis efficitur, & si Clericus secularis est potest beneficijs adeptis priuari iuxta dispositionem dictæ extrauagantis Pij ij. sed hic vnum obiter est animaduertendum, quod suspensi ob malam promotionem in aliquo ex casibus, vt supra expressis sunt irregulares si post susceptum ordinem in eo sese exercent, sed qui ordine presbiteratus insignitur ex quo consecrat cum Episcopo, & vtitur ordine præsbiteratus fit irregularis statim quo illum suscepit quoniam Episcopus prius ordinat præsbiterum, & ei characterem illius ordinis infigit, quam consecret, & ad consecrandum secum admittat

Nau. lib. 1. de cler. non ordi. minis. cō si. 4.

idem lib. 1. de temporib. ordin. cōsi. 32. & consi. 33. n. 2.

Tertiò quod prima tonsura, & minoribus ordinibus ab alieno Episcopo, vel per falsas dimissorias, aut extra tempora suscipiens licet peccet mortaliter, tamen suspensionem non incurrit, sed est suspendendus, neque consequenter fit irregularis, si in ipsis ordinibus sic male susceptis ministrauerit antequam a iudice suspendatur nec obstrat d extrauagans Pij ij. cum non habeat locum in minoribus ordinibus sed tantum in maioribus per illa verba (ad sacros ordines se promoueri faciunt) item notandum quod sola suspensio a diuinis, & ordinum executione si violatur irregularitatem inducit non autem suspensio ab officio, seu beneficio, vel iurisdictione iuxta comuniter canonistas in c. 1. de sent excom. in 6.

Idem lib. 1. eo tit. consi. 9. nu. 2.

Innoc. relat. p Nauar. lib. d tēp. ordi. consi. 40. nu. 7.

Quartò colligitur quod super irregularitate incursa per violationem censuræ suspensionis ob malam ordinum, vt præfertur promotionem solus Papa dispensat, vt per sacros canones declaratur (exceptis casibus in quibus dispensandi, seu absoluendi facultas per Concilium Tridentinum Episcopis est attributa: quæ tamen æque extenditur ad irregularitates incursas ob violationem suspensionum, ac ob alias etiam causas, dumodo, ex occulto delicto proueniant, & ad forum contentiosum minimè sint deducte tunc per Episcopum in foro conscientiæ tantum absolui possunt, quemadmodum Regulares ab eorum prælatis, ét in foro conscientia a prædictis tamen (vt præfertur) occultis absolui, & dispensari valent, cum nedum eis virtute priuilegiorum Sixti iiij. & Bonifacij ix. facere liceat, sed etiam indulti Pij V. quo eadem auctoritas in absoluendo, & dispensando suos fratres tribuitur, quæ ipsis Episcopis in suos seculares, & clericos conceditur, quæ tamen auctoritas a censuris, nempè excomunicationibus, & suspensionibus a casibus in bulla Cœnę Domini etiam occultè resultatibus, & prouenienti-

c. 1. de re iud. d. c. 1 de sen. ex com. i 6.

Nauar. in man. c. 27 nu. 162.

Idem in eod. cōs. 40. nu. 9. in .§. 13. in fin.

Concil. Trid. c. liceat sess. 24.

Nauar. lib. 1. de ęta & qu. ord. cōsi. 9. nu. 1.

Bulla maris mag. .§. 38. const. 1.

nientibus minime extenditur cùm singulis annis a Summo Pontifice d. Bulla innouetur cum derogatione quorumcumque priuilegiorum ordinibus Mendicantibus concessorum quo ad absolutionem ab eis in illa contentis, vt aliàs dictum est.

Quintò demum colligitur quod Regularis tacitè professus ad titulum paupertatis, & Religionis approbatæ ad sacros ordines iuxtà ritum S. Romanæ Ecclesię promotus non est suspensus, neq irregularis nisi canonicum ei aliud obstet impedimentum, & in illis liberè & licitè ministrare valet quoniam sacrorũ Canonum auctoritate declaratur, qđ qui in discretionis constitutus ętatæ nouitiorũ habitũ ab habitu professorum in colore, scissura, vel forma non distinctum vltra annum professioni expressæ emittendæ proximum nulla in contrarium facta protestatione, gestat eo ipso religionem illam verè censeatur professus, & ad omnia obligatus perinde, ac si professionem emisisset expresse, quod quidem satis comprobatur per tex. in cap. ex parte de tempor. ordinat. vbi habetur quod si Monachus vnius ordinis in secundo ordine ad quem transiuit recipit Sacerdotium non facta professione ad primum rediens, ordinem susceptum potest liberè exercere, quanto magis tacitè professus potest ministrare in ordinibus susceptis ad titulum suæ religionis qua nunquam exgressus est, neque ob tacitam professionem egredi potest, cui quidem tacitè professioni per Concilium Trident. minimè derogatur ad trad. p Nauar. lib. 1. de regular. cõs. 35. Nec obstat constitutio Pij V. sub datum Romæ anno 1568. pridie idus Octobris Pontificatus sui anno iij. Quoniam respondetur, illam non comprehendere fratres Regulares, & professores solemniter in sacris ordinibus, & Religionibus approbatis, sed clericos quosdam regulares, seu religiosos certorum ordinum, & Congregationum in comuni, & sub obedientia voluntaria extra votum solemne more tamen regularium viuentes quorum habitus a secularibus præsbiteris distinctus est, vt sunt Canonici, & fratres S. Georgij de Alga Venetiarum, ac Æremitarum S. Hyeronimi aliàs Beati Petri Pisarum, & aliarum similium Congregationum, in quibus quidem personis idem Pius V. per dictam suam constitutionem decreuit quod de cætero in omnibus obseruaretur cap. 2. Concilij Trident. Sess. 21. in eorum promotione ad ordines Sacros, sicut obseruatur quoad Clericos seculares promouendos, statuitq; vt dicti Clerici regulares professionem expressam emitterent, & illa non facta non possent ordinibus

c. ex parte de reg. & transe. ad relig. clem. eos eo. tit. c. vt periculosa ne cleric. vel Monach.

dinibus ſacris initiari, & aliter promoueri executione ordinum tamquam ſuſpenſi omnino carerent, & hoc ne ante factam profeſsionem e clauſtro liberè recedentes, & ad ordines ſacros promoti iam exiſtentes, vel mendicare, vel aliquod ſordidum queſtum exercere in ipſorum dedecus, ordinis vilipendium, & fidelium ſcandalum, cogerentur. Vnde hodie ſtante dicta conſtitutione neceſſe eſt ipſis Clericis regularibus (Ieſuitis exceptis) ſi ſacris ordinibus initiari volunt, quod prius expreſsè, & ſolemniter profeſsionem emittant, vel doceant ſe beneficium Eccleſiaſticum, aut patrimonium pacificè poſsidere, vt inde honeſtè ſubſtentari valeant, quod cum in fratribus regularibus qui ſuę religionis ob tacitam, vel expreſſam profeſsionem obſtricti, & religati ſunt non requiratur, poſſunt quidem ad illius titulum etiam poſt tacitam profeſsionem ordines ſacros ſuſcipere, & in eis licitè miniſtrare cum nullo iure id eis dignoſcatur prohibitum.

DE POENA CELEBRANTIS IN ordine quem non habet.

Cap. V.

LICET hucuſque in ſacris canonibus nulla corporalis pœna ſtatuta reperiatur contra clericos ſeculares, ſeu regulares exercentes ordinem ſacrum quem non habent, tamen arbitrio Iudicis pœna falſi ſunt puniendi, quoniam vt inquit Bald. in l. qui ſub prætextu C. de ſacroſanct. Eccleſ. qui ſe Clericum aſſerit, & ingerit ſe in functionibus Clericorum falſarius cenſetur, debet etiam deponi, & amplius non ordinari. Diaconus vero Miſſam celebrans nondum ordinatus, ad Sacerdotium non poteſt promoueri, & a Diaconatus ordinis executione biennio, vel triennio ſuperioris arbitrio ſuſpendendus eſt, & miniſtrando in ordine quem non habet in apparatu, & ſolemniter habitu illius ordinis indutus irregularis efficitur, & propterea per ſacrum Concilium Tridentinum ſtatutum eſt quod huiuſmodi ſacra miniſteria per alios quã per cõſtitutos in d. ſacris ordinibus nõ exerceantur, in cuius canonis, & decreti executionem fratres prædicatores in capitulo generali Bononiæ celebrato de anno 1564. prudenter admodum ordinarunt, quod in eorum conuentibus ſacra Altaris miniſteria

Feli. in c. tertio loco de probat. in princip. Præpoſ. in c. quid interrogaſti diſt. 27. cap. 1. de Cler. non ord. min. c. 2. eo. ti. Siluef. in verb. irregularitas ſeſſ. 23. c. 17.

DE LECTORIBVS SACRÆ Scripturæ in Conuentibus assignandis.
Tit.16. Cap. I.

EX Sacri Concilij Tridentini decreto statuitur, quod in conuentibus quorumcumque Monachorum, & Regularium, in quibus studia comode vigere possunt, lectio sacræ Scripturæ habeatur: quæ quidem lectio à capitulis generalibus & Prouincialibus assignetur dignioribus magistris, qui ab Episcopo loci de vita, moribus, & scientia examinari, & approbari minimè debent, neque tenentur. Quibus quidem Regularibus non licet imprimere, seu imprimi facere libros de rebus Sacris, sine approbatione Ordinarij, & licentia suorum superiorum recognitis per eos libris iuxtà formam suarum constitutionum.

reffor.c.1. eadem. Idē con sess. eadē decr. 1.§. isuper. de edit.& im pres. libr.

DE VERBI DEI PRAEDICATIONE. Cap. II.

SICVT lectio Sacræ Scripturæ in Ecclesia Catholica vtilis admodū esse dignoscitur: ita quoq; prędicatio verbi Dei valde necessaria Reipublicę Christianæ existit, vt Concil. Tridentinum declarauit, iuxta dictū D.Augustini dicentis non minus esse verbum Dei, quàm Corpus Christi, quo ad efficientiam tantum, vt optime declarat Archiepi. Anton.& demum cum iuxta Euangelij dictum non in solo pane viuat homo, sed in omni verbo, quod procedit de ore Dei, hinc est quod anima ipsius Verbi Dei recreatione indiget, sicuti materialis cibus corpori est necessarius.

Ead.sess. c.2.docētes.1.9.1. 2.par. sum. tit.9 c.1.

AD QVOS PERTINEAT PRÆDICARE Euangelium in Ecclesia Dei.

Cap. III.

SACROSANCTVM Iesu Christi Euangelium populo proponere, & explicando annunciare ad Episcopum spectare constat cuius est præcipuum munus; prout sancti Patres sæpius declararunt, ex illis verbis à Consecrante Episcopo pro latis in traditione libri Euangelij nempè. Accipe Euangeliũ & vade prædica populo tibi commisso, ex quibus quidem apparet Episcopum semper de prædicationis ministerio cogitare debere, vt inquit Beatus Gregorius quod quidem munus postquam a Christo adimpletum fuit, illud idem suis Apostolis specialiter iniunxit per illa verba. Ite in vniuersum mundum, & prædicate Euangelium omni creaturæ, & propterea cum Episcopi in Apostolorum loco constituti existant meritò eiusdem prędicationis munus, & onus subire tenentur, & obstringuntur. Sed quia Episcopi aliquando legittimo impedimento detenti per se ipsos huiusmodi prædicationis munus exercere non valent, illud inferioribus Sacerdotibus demandatur, eisq; tamquam Episcoporum coadiutoribus pręcipitur. Ex sacerdotibus autem nonnullis de iure competit prędicare, vt sunt prælati omnes, ac etiam parrochi curę animarum præfecti, quibus ratione iniuncti officij Verbum Dei populo sibi commisso proponere tenentur: Aliquibus etiam simplicibus, & non curatis sacerdotibus ab Episcopo hęc functio delegatur, aliquando verò à Summo Pontifice, & Sede Apostolica regularibus omnibus committitur qui per priuilegia eorum respectiuè ordinibus concessa huiusmodi officium adimplere valent.

Concil. 4. Carthag. c. 20.

Concil. Trid. sess. 24. c. 4.

Ex ritu Pontifi. libri fol. 31.

Lib. 2. epi sto. c. 39.

DE

DE PRÆDICATORUM Regularium qualitate electione, & approbatione.

Cap. IIII.

NVLLVS tam Clericus secularis, quàm cuiuscumque mendicantium ordinis regularis ad quem facultas prædicandi, tam de iure quam de consuetudine, vel priuilegio, aut aliàs pertinet, ad huiusmodi officium exercendum admittatur nisi prius per suum superiorem respectiuè diligenter examinatus (in qua re conscientiam ipsius superioris oneratur) ac morum honestate, ætate, doctrina probitate, prudentia, & vitæ exemplaritate ad illud, & idoneus reperiatur, & hic quocumque postea prædicaturus accesserit de huiusmodi examine, & idoneitate sua per literas authenticas seu alias sui examinatoris approbatorisq; Episcopis, & alijs locorum ordinarijs fidem legittime faciat cum qua personaliter coram eis se præsentare, & ab illis benedictionē petere teneatur, antequam prædicet, alioquin prædicare non possit etiam in sui ordinis Ecclesijs. In Ecclesijs vero quæ sui ordinis non sunt vltra licentiam sui superioris, etiam Episcopi licentiam habere teneantur; sine qua in ipsis Ecclesijs non sui ordinis nullo modo prædicare possit, quæ quidem licentia gratis ab Episcopis concedatur. Regularibus deinde extra tamen claustra, & obedientiam suarum religionum viuentibus etiam quorumlibet priuilegiorum prætextu in sua ciuitate, vel Dioecesi Episcopi prædicare permittant: donec ab ipsis Episcopis super hac re Sancta Sede Apostolica consulatur. Qui demum Regulares contradicente Episcopo in Ecclesijs etiam suorum ordinum prædicare non præsumant.

Leo X. supra, num.

Concil. Trident. sess. 5. c. 2 Doceres supra nu.

Idē Concil. Trid. idē. sess. c. 2. §. caueant.

Concil. Trident. sess. 24. c. 4. Prædicationis, §. nullus.

DE TEMPORE QVO PRÆDICATIO Euangelij in Ecclesijs fieri debet.

Cap. V.

Concil. Trid. sess. 5. c. 2.

REGVLARES omnes parochiales, vel aliàs curam animarum habentes Ecclesias quocumque modo obtinentes diebus saltem dominicis, & festis solemnibus plebes sibi commissas pro sua, & eorum capacitate pascant salutaribus verbis, docendo ea quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annunciandoq; eis cum breuitate, & facultate sermonis, vitiaq; eos declinare, & virtutes quas sectari oporteat, vt pœnam æternam euadere, & cœlestem gloriam consequi valeant, quod si in hoc negligentes fuerint, & postquam ab Episcopo trium mensium spatio moniti muneri suo defuerint possint ab eodem Episcopo per censuras Ecclesiasticas, seu alias ad ipsius arbitrium cogi atque compelli.

Idem sess. 24. cap. 4. prædicationis.

Tempore autem ieiuniorum Quadragesimæ, & Aduentus Domini quotidie, vel saltem tribus in hebdomada diebus si ita oportebit, sacras Scripturas diuinamq; legem annuncient, & alias quotiescumque id opportunè fieri posse iudicauerint.

QVOMODO SE GERERE DEBEANT Prædicatores in Euangelio annunciando.

Cap. VI.

Leo X. supra num.

CONSTITVTIONE Apostolica mandatur omnibus huiusmodi onus prædicandi substinentibus, vt Euangelicam veritatem, & sanctam scripturam iuxta declarationem interpretationem, & ampliationem Doctorum quos Ecclesia, vel vsus diuturnus approbauit, legendosq; hactenus recepit & in posterum recipiet prædicent, & explanent, nec quicquam eius proprio sensui contrarium, aut dissonum adijciant, sed illis semper insistant, quæ ab ipsius Sacræ scripturæ verbis, & præfatorum doctorum interpretationibus ritè, & sanè intellectis non discordant, & demum omnibus illis vtantur quæ ab Ecclesia Catholica

lica Romana atque a Generalibus Concilij definita, & declarata sunt, & præsertim de peccato originali, & de impij iustificatione per sacrum Concilium Tridentinum determinata sunt.

A QVIBVS PRÆDICATORES in eorum munere adimplendo sese abstinere debeant.

Cap. VII.

EISDEM quoque prædicatoribus inhibetur ne apud plebem, & præsertim rudem difficiliores, ac subtiliores quæstiones, quæ ad ædificationem non faciunt in concionibus popularibus pertractent. Concil. Triden. sess. 25. decreto. 1.

Incerta, vel quę specie falsi laborant non euulgent, & ab ijs quę ad curiositatem quandam, aut superstitionem spectant, vel turpe lucrum sapiunt tamquam scandala, & fidelium offendicula sese omnino abstineant.

Tempus quoque præfixum futurorum malorum vel Antichristi aduentum, aut certum diem iudicij prædicare, vel asserere nequaquam pręsumant, neque alia quæq; futura ex literis sacris constanter prędicent, nec illa a spiritu sancto, vel diuina reuelatione se habuisse affirment, atque alienas inanesq; reuelationes nullo modo asseuerent, Pręterea non scindant vestem in consutilem Christi sed ab Episcoporum, & Prelatorum, ac aliorum superiorum eorumq; status scandalosa detractione coram vulgo, & laicis in cauta, & intemperanti reprehensione, & ab eis malè gestorum expressis nominibus aperta, & manifesta redargutione abstineant. Leo X. num. 5.

QVOD

QVID AGERE DEBEANT Prædicatores quando Dominus aliqua futura reuelari voluerit.

Cap. VIII.

Leo X. supra nu.

QVANDO vero quibusdam prędictorum Prędicatorum aliqua futura in Dei Ecclesia sua inspiratione a Domino reuelari contigerit, quod quidem cum res magni momenti sit, & non omni spiritui ita de facili credendum, ideo Apostolica sanctione statutum est, vt lege ordinaria prædictę afferre in spirationes antequam publicentur, aut populo prędicentur Apostolicę Sedis examini reseruate intelligantur. Quod si sine mora pęriculo id fieri non valeret, aut vrgens necessitas aliud suaderet Ordinario loci notificentur, vt ille adhibitis secum tribus, aut quatuor doctis & grauibus viris, & negocio cum eis diligenter examinato) quod id expedire videbitur) licentiam illas publicandi concedere possit.

DE POENIS PRAEDICATORIBVS per Constitutiones Apostolicas, & Concilium Tridentinum inflictis, qui contra prædicta aliquod commiserint aut alias male prædicauerint.

Cap. IX.

PRÆDICATOR qui contra pręmissa, aut eorum aliquod committere ausus fuerit, vltra alias pœnas à iure contra tales statutas, sententia excomunicationis ipso facto innodatus existit, a qua non nisi à Summo Pontifice, prætterquam in mortis articulo, absolui potest, eiq; prædicationis officium perpetuò inesse decreuit Leo X. per dictam suam perpetuam constitutionem non obstantibus quibusuis priuilegijs Apostolicis etiam in Mari magno comprehensis. Si verò prædicator errores, aut scandala disseminauerit in populum, etiam si in Monasterio sui, vel alterius ordinis prædicet, Episcopus ei prædicationem interdicat. Quod si hæreses prædicauerit contra eum secundum iuris dispositionem

Concil. Trident. sess. 5. d. ca. 2. §. si vero.

tionem, aut loci consuetudinem est procedendum, etiam si ipse prędicator generali, vel speciali priuilegio exemptum se esse prætendat, quo casu ab Episcopo auctoritate Apostolica, & tamquam Sedis Apostolicæ delegato contra eum procedatur. Demum in eadem excomunicationis censura incidunt prædicatores, qui contrà ea quę per constitutiones Sixti iiij. circa Conceptionem Beatæ, & Immaculatę Virginis MARIÆ Dei genitricem definita sunt, quæ constitutiones per Concilium Tridentinum cum illarum pœnis innouate existunt, & absolutio à prædicta excomunicatione Summo Pontifici præterquam in mortis articulo reseruatur, prætereà de eadem Conceptionis articulo prędicantes, seu disputantes contrà constitutionem Pij V. non solum in eadem sententia excomunicationis incidunt, sed in suspensionem a diuinis, & cuiuscumque gradus, dignitatis, seu administrationis priuationem, & ad eadem, vel similia munera obtinenda, vel obeunda perpetuę inhabilitatis cęsurę ipso facto obnoxij sunt.

DE REGVLARIBVS IN CONFESSARIOS deputandis tit. 17. c. I.

Regulares per eorum superiores ad sacras confessiones, & præsertim secularium, coram ordinarijs pręsentandi exponi debent.

Cap. I.

CVM Regulares ratione voti obedientię eorum ordinum superioribus pleno iure subiecti existant, ita vt illos velle, vel nolle minime habere dignoscantur, hinc est quod quicquid agere, seu recipere proponunt de eorumdem superiorum licentia illud exequi tenentur, & propterea antequam ordinario præsententur pro eorum approbatione a suis superioribus eligi debent, vel saltim de eorum licentia eiusdem ordinarijs præsentari, ne obedientiæ voto contraire eis damnabiliter contingat, qui tamen superiores non omnes indistinctè ad tam salubre ministerium, & officium exequendum exponere debent sed personas sufficientes c. Religiosi de sep. in 6.

cientes, idoneas vita probatas, discretas, modestas, atque peritas, sicut eis per canonicas sanctiones præcipitur, quas quidem personas sic (vt præfertur) electis præsentent, & non nominent, seu eisdem ordinarijs sub hac forma præsentari personaliter faciant, nempe, vt de eorum licentia gratia, beneplacito, & approbatione prævio tamen examine, in ciuitatibus, & Diocesibus eorum regulares, sic per eos electi confessiones confiteri sibi volentium audiant, pœnitentias salutares imponant, & beneficium absolutionis postea impendant.

sem. dudum de palt. §. ac deinde. Gloss. ibidem in verb. præsentare.

Numerus vero personarum assumendarum ad prædictum munus exercendum esse debet prout vniuersitas Cleri, & populi, ac multitudo, vel paucitas exigit eorumdem. Quod si petitam licentiam, & approbationem Episcopi eis concesserint cum gratiarum actione recipiant, & deinde commissum sibi officium in Domino exequi, & adimplere licitè, & liberè valeant, hæc autem electio, & deputatio ne dū ad Generalem in toto ordine ad Prouincialem in sua prouincia, & custodem, ac etiam ad Priorem, seu Guardianum vel quemcumque superiorem localem, aut eorum Vicarios specta re dignoscitur, pro singulis ciuitatibus, & diocesibus in quibus respectiue fratres commorari contigerit facienda.

d. clem. §. statuimus

eo. loc. §. ac deinde

Sess. 5. de

DECRETVM CONCILII TRIDENTINI super Confessariorum, etiam Regularium approbatione pro Episcopo facienda.

Cap. II.

SESSIO VIGESIMA TERTIA.

Cap. XV.

QVAMVIS Presbiteri in sua ordinatione a peccatis absoluendi potestatem accipiant, decernit tamen Sancta Synodus nullum etiam Regularem, posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum audire, nec ad idoneum reputari, nisi aut parochiale beneficium, aut ab Episcopis per examen, si illis videbitur esse necessarium, aut alias idoneus iudicetur, & approbationem

tionem, quæ gratis detur obtineat, priuilegijs, & consuetudine quacunque etiam immemorabili non obstantibus. Igitur omnes Regulares cuiuscunque ordinis etiam Mendicantium, etiam de suorum superiorum licentia, graduati, vel promoti, aut in Theologia magistri, existentes ab eisdem Prelatis electi, & vt supra deputati, coram locorum ordinarijs personaliter præsentari, & per eorum examen pro secularium confessionibus audiendis approbari debent, vt ex constitutione etiam Pij v. disponitur qua illis quoque inhibetur ne vigore dict. deputationis, expositionis, & approbationis suorum prelatorum forsan ab ordinarijs toleratæ confessiones ipsorum secularium nullo modo audire præsumant, non obstante quod per aliam suam constitutionem lectores, & Magistros predictos ab huiusmodi ordinariorum examine exemptos fore, & esse decreuisset, quoniam ipse idem Pontifex illam quo ad hoc omnino reuocauit, ac insuper voluit decretum prædictum Concilij Tridentini in omnibus quorumuis ordinum Regularibus Mendicantibus, Lectoribus, & in Theologia graduatis, & Magistris obseruari debere, & propterea hodie fratres ipsi tam simplices quàm graduati confessarij munus exercere volentes Episcoporum examen subire, aut alias ab eis approbationem habere tenentur quod quidem examen per ipsius Episcopi examinatores super sufficienti literatura, & aliquali salutem sacramenti pœnitentiæ peritia iuxta Leonis X. constitutionem fieri debet.

Pij v. con sti. xv.

Const. vj.

Const. j.

QVID PER APPROBATIONEM Ordinarij Regularis consequatur.

Cap. III.

SCIENDVM est autem quod cum Sacerdos pro audiendis confessionibus ab Episcopo approbatur licet nulla ei noua potestas Sacramentaliter absoluêdi à peccatis tribuatur cũ iam in sua ordinatione illã receperit, nihilominus necessaria est, ei Episcopi approbatio, vt per eam iurisdictionis potestas impendatur, & persona pœnitentis, quæ materiæ vicem gerit in foro pœnitentiæ subijcienda consignetur, nam sicut in naturalibus, ac

Theol. in 4. dist. 18. q. 4.

u etiam

etiam in artificialibus ad agendum duo de necessitate adhibenda sunt nempe virtus agendi, & materia in quam agens, aut operans agat ita pariter duo in absolutione ritè facienda requiruntur videlicet potestas clauium quę ordinis dicitur, & persona pœnitentis in quam exerceatur, & terminetur ea potestas, quam (vt dictum est) vnusquisque sacerdos in sua ordinatione consequitur, per characteris sacerdotalis impressionem, ex qua quidem vtraque consurgit facultas tum conficiendi Sacramentum veri corporis, & sanguinis Christi, tum etiam absoluendi à peccatis, sed hæc posterior potestas remanet suspensa donec a superiori superueniat potestas iurisdictionis, quæ tam sacerdoti legitimè, & secundum ritum Ecclesiæ ordinato determinet personam in foro pœnitentię sibi subijciendam, quod quidem per Pręlati approbationem plenè condonatur, & tunc Sacerdos vtraque potestate munitus super personas sibi confiteri volentes velut ei iure subditas absolutionis sententiã in illo pœnitentię foro validè profert. Vnde ex prædictis cõcluditur, vtramq. potestatẽ in confessario (siue clericus secularis, siue regularis sit) adeò esse necessariam quod si tentaret eum absoluere in quẽ iurisdictionem ordinariam, aut delegatam non haberet, præterquam quod damnabiliter peccaret, cum falcem mitteret in messem alienam, contra Ecclesiæ decreta, sed nihil prorsus faceret, quoniam a non suo iudice ligari, aut absolui nemo potest. Ideò fratres antequàm munus confessarij exercendum assumant Episcopi ordinarij approbationem impetrare, & obtinere omnino studeant iuxta dict. decretum Concilij Tridentini, & Apostolicas constitutiones.

Ioan. xxij in extrauag. quia quondã de verb. signifi. §. quare.

DE MODO QVO SACERDOS Regularis, & secularis Clericus pro laycorum Confessionibus audiendis approbari debeat.

Cap. IIII.

EX superiori Concil. Trident. decreto iam satis compertum est tam secularem Clericum, quam Regularem sacerdotẽ pro confessarij munere obeundo ab ordinario approban-

dum

dum forè debere, quod tamen diuersimodè fieri cõtingit, quoniam Clericus qui est Episcopo subiectus cum præuio examine ad sacras confessiones secularium audiendas approbatur, ab eo ēt iurisdictionem in pęnitentium Diocesanorum personas, & aliquando ēt cum facultate absoluendi à casibus ipsi Episcopo reseruatis prorsus recipit, quiq; illam ad eius libitũ vtendam concedit eiq; impartitur, & propterea tenor literarũ dictæ approbationis diligenter, & accuratè inspiciendus est, adeo quod si in illis expressũ reperiatur facultatem audiendi confessiones, & a casibus Epõ reseruatis absoluendi, simpliciter concessam esse, tunc intelligendum est, ipsũ Clericũ approbatum posse omnium ciuiũ, & diocesanorum aliorumq; ad eos confluentium confessiones, vbiq; per ciuitatẽ, & diocesim ēt in pęnitentiũ proprijs domibus audire pęnitentias iniungere, & à peccatis absoluere, si verò fuerit approbatus pro hac, vel illa Ecclesia, seu loco, aut pro uiris, seu mulieribus, eorumq; certa quantitate, vel ad certũ tempus, tunc ad illa loca, tempora, & personas iuxta conditiones in d. literis approbationis expressas illius iurisdictio collata intelligitur: Quod secus est in sacerdote regulari in cuius approbatione Ordinarius aliter sese habere debet, nam cũ ab eo omnino exẽptus & Sedi Apostolicæ immediatè subiectus existat nulla per ipsius Episcopi Approbationem iurisdictionis potestas tribuitur. Sed illam approbatus, statim ab ipsa Sancta Sede; & Summo Pontifice per priuilegia ordini concessa immediatè consequitur, qua quidem iurisdictione personę non solum illius ciuitatis, & Diocesis in qua approbantur, sed etiam forenses, & aliarum Diocesum in ea ad illos confluentes ei in foro pęnitentiæ subijciuntur, illasq; audire valent vbique vt infradicetur, hæc aũt iurisdictio, cum ob d. decretum Concil. Triden. ipsis regularibus suspensa sit donec ab Episcopo prius examinati approbentur, aut aliàs idonei ab eo iudicentur, tunc secuta dicta approbatione iam eis iurisdictionis attributa potestas relaxatur. Vnde sequitur quod Episcopus si præuio examine regularem idoneum inuenerit, illum simpliciter absq; vlla temporis loci, seu personarum limitatione indistinctè approbare, & admittere debet, atque tenetur secus si non adeo idoneus reperiatur, tunc enim ordinarij arbitrio, cum limitata facultate admitti potest, vt à Sacra Illustrissimorum Cardinalium Congregatione Regularium in hæc verba declaratum fuit die 2. Iulij 1587. videlicet.

Theol. in 4. dist. 18 q. 4.

Regulares, qui ad confessiones audiendas idonei generaliter ab Ordinarijs eorumuè examinatoribus reperti, & probati fuerint, generaliter quoque, & indistinctè absque aliqua limitatione temporis certorumuè locorum, aut generis personarum admittantur in Diocesi propria. De cęteris verò qui non adeò idonei reperientur, si petierint se admitti, arbitrio ordinariorum relinquitur ipsos cum limitata facultate, prout eisdem ordinarijs magis expedire videbitur probare, & admittere. Qui autem in domibus laicorum confessiones ex causa audierint, statim Parrochum admonere teneantur, & fidem auditæ confessionis promedico adueniente relinquere.

F. Michael. Bonellus Card. Alexand.

Georgius Palearius Secret.

Cap. V.

Ex prædicta igitur declaratione nonnullę colliguntur conclusiones quarum prima est quod regularium iurisdictio tam eis à iure comuni quam à Papa delegata restringitur, seu ampliarut per dictam ordinarij approbationem non ad eius libitum sed iuxta maiorem, seu minorem illorum sufficientiam & idoneitatem repertam.

Secunda quod regulares non plenè idonei per examen approbati, & cum aliqua conditione, & limitatione loci aut temporis, vel personæ, aut ad libitum ordinarij admissi possunt per eumdem ordinarium à confessarij munere suspendere, & licentia eis concessa reuocare, & transacto tempore, vel alia conditione expirata suspensi ab officio remanent, cum iam amplius approbati minimè censeantur, ac sint, purificata conditione, sub qua approbati, & admissi fuere, & sicut Clericus secularis beneficium parocchiale habens, per quod ipso iure erat idoneus, & vbique terrarum eligibilis per bullam Cruciarę, seu Iubilei, si illud renunciaur non manet amplius ipso iure idoneus, vt planè intendit Concilium Tridentinum, & multo fortius amittit rationem Idonei, qui ob crimen priuatus est beneficio curato, ita regularis limitate, & sub conditione

ditione approbatus, ea adimpleta, aut expirata idoneitatem perdidisse dicitur, & tamquam suspensus munus confessarij neque licitè neque validè amplius exercere potest.

Tertia quod Regulares simpliciter idonei approbati vigore prædictæ declarationis sacræ Congregationis Regularium, ex quo ab ordinatione iurisdictionem non habent, non potest illa quam habent a Papa ex priuilegio, nec quo ad locum nec quo ad personas per eundem ordinarium coarctari, seu restringi, quod quidem in tantum est verum, quod si Episcopus in fraudem, aut odium eorumdem Regularium sibi plures casus quam parrochis reseruaret, aut nimis excederet in reseruatione, non tenentur obedire in illa restrictione, nam alias sacrorum ordinum priuilegia, a sede Apostolica concessa in vtilia redderentur, contra quæ nihil in fraudem Episcopi statuere valent, vt in c. Quarto de priu.l. & excess. prælat. aperte declaratur.

Quarta quod Regularis in vna ciuitate, & Diocesi pro audiendis confessionibus semel per Episcopum præuio examine admissus, ab eodem Episcopo non potest amplius examinari neque præsentari, quamuis sepe ab eadem Diocesi recedat; ad quam si reuertatur priorem licentiam, & approbationem retinet, neq; dicta licentia morte Episcopi concedentis expirat sed illa vti possunt regulares donec Ecclesiæ vacanti de pastori fuerit prouisum, vt ex priuilegio conceditur.

Ab Episcopo vero successore pro maiori suæ conscientiæ quiete examinari de nouo possunt non obstante priori Pij V. constitutione qua cauebatur, vt semel approbatus, in vna diocesi amplius in illa examinari non posset, quoniam ipsemet Pius V. per aliam suam constitutionem in specie ei derogauit quemadmodum postea sacra Congregatio Cōcilij interpres in hęc verba declarauit.

Soto. dist. 18. q. 2. ar. 5. Ledes. q. 7. art. 5. Palac. dist. 17. q. 7. Henric. heriq. e so ciet. Iesu in sum. de penit. lib. 6. cap. 6. nu. 8. Felicia. ti. de priuil. c. 14. Compēd. Médic. in verb. absolutio re seruatorū Nauar. in c. placuit nu. 163. & c. 27. nu. 261. ima nu. Felicia. ti. de priuil. c. 15. Clementis iiij. consti. vij. Const. vj Const. xv

Sessio XXII. Cap. XV.

CONGREGATIO Concilij censuit Regulares ad audiendas in ciuitate, & Diocesi secularium confessiones semel ab Episcopo præuio examine approbatos, iterum ab eodem Episcopo non esse examinandos: Cæterum a successore posse vtique examinari iuxta constitutionem Sanctæ Mem. Pij V. datam viij. id. Aug. Pōtificatus sui anno vj. quæ à fe. rec. Gregorij xij.

non

non est reuocata per reductionem priuilegiorum Regularium ad terminos Concilij Tridentini.

A. Card. Caraffa.

Iulij iij. const. iiij.

Quinta Quod Regulares in confessarios generaliter, & simpliciter approbati possunt ciues, & Diocesanos illius ciuitatis, & Diocesis in qua admissi sunt non solum in eius domibus, & Ecclesijs, sed vbiq; in alijs locis intra dictã ciuitatẽ, & diocesim consistentibus et inuitis parrochialibus rectoribus, ipsisq; contradicentibus in foro pęnitentiæ audire, & à peccatis absoluere, quemadmodum prædictas personas etiam extra Diocesim in qua sunt approbati audire, & absoluere pariter valent cum in hoc eamdem auctoritatem à iure habeant quam curati Rectores qui suos subditos vbicumq; repertos nedum in eorum Ecclesijs, & Parrochijs, sed extrà territorium, & diocesim propriam possunt eis beneficium absolutionis impendere quod quidem conceditur in foro secreto animæ qui forus poli, & Dei dicitur cuius est terra, & plenitudo eius, & vbi non læditur ius neque territorium alterius, & personæ iam per approbationem Episcopi illis consignatæ non acquirunt alibi fauorabile forum ita, vt ab alieno Parrocho, & alterius diocesis possint à peccatis absolui sicut in foro exteriori ratione delicti reus puniri valet à iudice territorij in quo deliquit. Quibus additur quod quicquid dictum est de priuatis, illud idem de Regibus, & Principibus dicendum videtur, nam licet illorum proprius sacerdos sit Episcopus illius ciuitatis, Regni, seu Dominij in quo principalem & ordinariam Sedem habent, & ibi continuo residentiam facere solent, nihilominus iuribus prædictis possunt sibi regulares in confessarios eligere à quibus nedum in propria ciuitate, & Diocesi sed vbiq; per omnes alias ciuitates, & Dioceses Regni, & Dominij ad quas cum eis diuertere continget, illorum confesiones audiri, & a peccatis absolui nulla alterius Diocesani, seu proprij Sacerdotis licentia requisita, ac etiam illorum curiales cum, & ipsi in obsequiũ principis electi, & deputati personaliter seruiũt in eadem Principis ciuitate domicilium contraxisse censentur, & propterea abeisdem confessarijs licitè in forò pœnitentię valent audiri dumodo ipsi regulares ab Episcopo principalis Regię, ac Ducalis ciuitatis generaliter pro clauium huiusmodi ministerio fuerint approbati, & admissi, nisi Rex aut Princeps priuilegiũ de eligendo sibi confessariũ specialiter à Papa impetratum haberet tunc enim iuxta illius tenorem

Extrau^a. inter cunctas de priuileg.

Siluest. in verb. confessio. 2. §. 32. Et confe. ij. nu. 4.

c. fi. de foro cõpet. Vict. §. Felicia. d censur. ti. de priuil. c. 15. Soto in 4 dist. 18. q. 4 & ibi cõmun. DD. Paul. iij. const. 1. Greg. xiij cõsti. viij.

rem, & continentiam agendum esset nec obstat prædictis clemen. Dudum de sepulturis, qua videtur regularibus prohiberi ne extra diocesim possint in confessarios deputari, & confessiones audire, quoniam dict. Clemenrina vetat solum ne regulares absoluant in alia diocesi subditos illius Episcopi a quo non sunt approbati, sed non prohibet regulares absoluere vbilibet per inde vt parrochi, illos in quos ab Episcopo habent iurisdictionem sed quando istud per d. Clemen. prohiberetur, nihil referret cum ei a diuersis Summis Pontificibus expressè quo ad hoc fuerit derogatū. Forenses verò, & aliarū diocesum personę ad regulares confessarios confluentes non possunt extra diocesim in qua sunt admissi in confessione audiri, & à peccatis absolui quoniam ab eorum Episcopis non sunt approbati, & per priuilegia Apostolica intra Diocesim Episcopi approbatis facultatem ipsis regularibus absoluendi tantum concedirur, extra verò, quoad ipsos forenses neque ius comune, neque ipsa priuilegia in hoc eis suffragantur. d. clem. dudum de sepult. Sixti iiij. const. vj. Pauli iiij. const. j.

Sexta Quod qui confitetur religiosis regularibus, vt supra approbatis, ex priuilegio illis indulto nullo modo eadem peccata proprio sacerdoti amplius confiteri tenetur, quod quidem ex verbis textus in c. omnis vtriusque sexus satis comprobatur, vbi habetur quod qui alieno sacerdoti confiteri voluerit, tunc ei licebit etiam semel in anno si a proprio parrocho licentiam habuerit, & obtinuerit, ex quo manifeste colligitur quod qui de licentia proprij Sacerdotis confitetur alteri, perinde est, ac si proprio confiteretur, sed inter proprios Sacerdotes cōnumeratur Episcopus, & multo iustius Papa à quo priuilegium audiendi, & absoluendi regulares habent sequitur ergo quod qui illis in confessarios approbatis tamquam Papæ delegatis confitentur perinde satisfaciant Ecclesiæ pręcepto, ac si proprijs parrochis confiterentur, cum licentia Papæ, & Episcopi maiorem vim habeat, quam illa Curati, hæc eadem conclusio canonica authoritate roborarur nam huiusmodi regularium priuilegia primum per Alexand. iiij. vsque de anno Domini 1260 concessa leguntur, Deinde post annis decem confirmata fuerunt per Vrbanum IIII. & Clementem IIII. continuo succedentes. Post hæc verò annis 50. Ioannes quidam de Poliaco cum aduersam sententiam falsò tueretur anno Domini 1322. citatus Romam venit vbi errorem reuocare compulsus fuit, vt patet per extrauag. Ioan. XXII. quæ incipit. Vas electionis de hæreticis, & tunc iuxta decreta præ- De penit. & remiss.

fatorum

fatorum Alexandri, & Clemen. conclusum fuit confessos Regularibus non teneri amplius eadem peccata proprio sacerdoti confiteri, vnde postea Bonifacius vij. per suam exagan. super Cathedram de sepulturis, & Benedictus xj. eius successor in sua etiam constitutione quæ incipit. Inter cunctas de priuilegijs, & Clemens v. in Clementina Dudum de sepulturis amplissimam ipsis regularibus prædicandi, & confessiones audiendi contulerunt facultatem, & demum Sixt. iiij. præf. Ioan. xxij. Eugenij iiij. & Nicolai v & aliorum prædecessorum vestigijs inherendo, per suam Bullam (quæ Mare magnum inscribitur) prædictum articulum videlicet quod confessi regularibus iterum parrocho confiteri tenerentur, damnauit, ac reprobauit decreuitq́; quod cōtra huiusmodi articulum asserentes tamquam de hæresi suspectos non solum per locorum ordinarios, sed etiam per inquisitores hæreticæ prauitatis inquiratur, & ad correctionem procedatur, & vlterius in eos tamquam impedientes indirectè ne regulares suis priuilegijs vtantur, si seculares fuerit excomunicationē sententiā ipso facto incurrendam protulit, cōtra Rectores verò Ecclesiarum, & alias personas Ecclesiasticas vltra excomunicationem suarum Ecclesiarum, & beneficia quæ obtinent, & inhabilitatis ad illa, & alia in posterum obtinenda similiter pœnam statuit, vt in altera constitutione eiusdem Sixti iiij. quæ Bulla Aurea dicitur, decernitur, & declaratur, & propterea confessis regulari in Pascha parrochus non potest eos repellere neque Sacramentum Eucharistiæ illis denegare, ac etiam eo contradicenre possunt Regulares illius subditos in confessione audire, & à peccatis absoluere.

Septima Ex quo Regularis Sacerdos semel in confessarium ab Episcopo generaliter, & indistinctè approbatus, non potest amplius ab eodem Episcopo examinari, & approbari, per Pij v. constitutionem, vt dictum est, ideo nec minus potest ab Episcopo approbante ab officio confessarij suspendi, quoniam facta approbatione Episcopus functus est munere suo, quod etiam confirmatur nam suspensio est actus coactiuę iurisditionis, qui non nisi in personam subditam exerceri potest, at regularis cum ab Episcopo sit omnino exemptus igitur ab eo non potest, suspendi sicut neque excomnnicari, & si de facto regularis suspenderetur ab officio suspensio nullius roboris, vel momenti esset ita vt absoluendo validè sententiā absolutionis proferret, ratio est quia iurisdictionem quam habet

Mari magni. §. 43 in sum.

habet in penitentes a Papa habet, & ideo illam Episcopus nullo modo auferre potest ex prædictis etiam sequitur quod stante dict. exceptione, regularis in officio delinquens nō potest ab Episcopo pœna corporali modo aliquo corrigi, seu mulctari, sed illum prælato ad quem pertinet correctio significandum est. Qui quidem Prælatus fratres sibi subditos, & ab Episcopo approbatos reprobat, ipsius Episcopi approbationem reuocando, & declarando illos ex causa sibi cognita non amplius pro sacris confessionibus audiendis idoneos haberi debere, quod quidem per ipsum prælatū verè fieri potest cum omnis iurisdictio à Papa per approbationem ordinarij illis concessa mediante Prælati persona tradita, & ad nutum, & voluntatem illius retinenda, & vtenda censetur, cuius quidem superioris voluntas in suorum subditorum actionibus, tam actiuis quam passiuis semper excipitur, & excepta esse intelligitur, ne religionis, & professionis ordo confusus peruertatur, cum ergo tota iurisdictio regularium confessariorum & eius vsus ordinarij approbationi pœnitus fundari, & inniti videatur, ea per prælatum reuocata & reprobata, statim omnis iurisdictio ab eo aufertur, ita vt munus antea susceptum neque licitè, neque validè amplius exercere valent, irritumque, & inane est quicquid attentatur.

Si tamen prælatus expressis verbis, non reprobet sed tantum prohibeat subdito audire confessiones aliqua ex causa sibi benevisa, non tollit approbationem à se, & ab Episcopo datam, & propterea si contra prohibitionem regularis absolueret, valida esset absolutio a non reseruatis secularibus impensa, non autem a reseruatis, nam facultas absoluendi ex priuilegio a reseruatis per prohibitionem prælati amplius non intelligitur subdito delegata, cum ea Pontifex non communicet ei nisi per suum Prælatum.

Siluestr. excō. 7. nu. 14. cū Archid. Ang. cō-fessio 3. §4. Adrian. de cōfe. fol. 166. F. Lodouic. Lopez 1. p. instruct. c 26. Archiep. Ant. 3 p. tit. 17. & 8. D. Tho. Palud. Soto, & cō Theo l. in 4. d. 17. & 18. q. 4. Nauar. c. 9. nume. 9. Fra. Manuel. in expos. Bullæ §. 9. nu. 12. Cum cō-pēd. Mēdican. in verb. absolu. quo ad secula-res 1. §. 12. ex cō-cess. Sixti 4. Eugen. 4. & Iulij 3.

DE REGVLARIVM CONFESSARIORVM FAcultate & potestate quoad absolutionem secularibus impendenda. Cap. VI.

EXplicatis ijs quæ ad regularium Cōfessariorum approbationem pro personis sibi in foro animæ subijciendis requiri videbantur, nunc reliquum est, vt de eorum iurisdictione & facultate in absoluēdo a casibus reseruatis summarim peragatur, Ideo & sciendū q̄ Sacerdotes Regulares iuxta formā Cōcil. Trid. ab Episcopo approbati eamdem prorsus potestatem habent quā parrochiales curati sacerdotes a iure comuni traditā habere di-

Clē. Dudum de sepult. §. si vero. glos. in extrau. super cathed. in verb. a iure. Concil. Trid. sess. 14. c. 7. Const. 5. 9. & 18. const. 8. const. 1. const. 7. const. 5.

gnoscuntur, quibus tantū concessum est quantū eis nō est reseruatū, neq; prohibitum, & idcirco Regulares hac ordinaria auctoritate secularium confessiones audire, illosq, in vita a casibus & censuris nemini reseruatis, a reseruatis vero quibuscumq; in articulo mortis dumtaxat sicut parrochi absoluere valent. Ex facultate autē apostolica eisdē regularibus subdelegata per priuilegia a S. sede Apostolica fratribus Ordinis Minimorū olim per Leonē X. concessa & per Clementē 7. confirmata extensa & cōmunicata, & per Paulum 4. fratribus minoribus de obseruantia confirmata, & ampliata, & demum per Gregor. 13. & Sixtum v. approbata & innouata Regulares, præuia tamen ordinarij approbatione, eorumq; superiorū localiū nēpè Priorum, Guardianorum, seu Correctorum speciali deputatione possunt in quibusdam cuiuslibet anni solemnitatibus, & omnibus Dominicis Quadragesimæ, necnon singulis diebus ferialibus a medio Quadragesima vsq; ad octauā Paschæ etiā cuiuslibet anni inclusiue ab omnibus censuris & criminibus etiam sedi Apostolicæ reseruatis (exceptis cōtentis in Bulla Cenę Domini) absoluere, & vota cōmutare modo forma & temporibus quibus in dictis priuilegiis conceditur. Circa quæ est aduertendum quod ex quo nullus casus Papę reseruatur qui cēsuram excōmunicationis annexā nō habeat sequitur quod habentes facultatem ex priuilegiis absoluendi a casibus sedi Apostolicæ reseruatis etiā a censuris illis annexis absoluere valeant, quod etiam procedere videtur in casibus in quibus reseruatio Episcopi cū Papæ reseruatione concurreret quoniam vsu iam indistincte (vt inquit Nauarr. interpretatū est) quod sublata sit, & esse censeatur, Episcopalis reseruatio & censura, Papali sublata. & ratio est quoniam iurisdictionis & potestatis plenitudo, quæ in sūmo Romano Pontifice tanquā Christi Vicario, & B. Petri successore diuinitus collata amplissimè residet, arctari restringi, seu suspēdi a Prælatis inferioribus minime potest, cum illius quā ipsi habent ab eodem met summo Pontifice, & sede Apostolica in eis fiat descensus. Item notandū quod ipsi regulares vi eorundem priuilegiorum, possunt absoluere a casibus prædictis etiam post diem datæ & concessionis eorundem priuilegiorū, quoniam illa tamquā perpetuò & in fauorem causę publicæ nempè Religionis a sede Apostolica concessa, & iuri comuni æquiparata nō limitatur ad præterita sicut priuatorum priuilegia, quæ sunt in odium iuris, sed suffragantur regularibus etiam in futurum, & donec specialiter reuocentur, & præ-

in Man. ca. 27. de casib. reseruatis, nu. 155.

Glos. in extrau. sup. Cathed. de sepult. in verb. a iure.

sertim

scitūm cum Religionis cōtemplatione semper militet eadem illius fauoris ratio, quibus etiā additur quod cū illa facultas sit perpetuò tradita pro certis cuiuslibet anni diebus, & temporibus vtenda, singulis quoque annis concessio repetita cēsetur, & ideo omnes casus quos illa singulis annis in eisdē diebus reseruatos inuenit tāquā ad eos extēsa absolui valide possunt, nisi absolutio ipsa in reseruatione noui casus cum derogatione priuilegiorum & facultatis huiusmodi prohiberetur, alioquin inane esset priuilegiū cum d. absoluendi facultate ipsis regularibus concessum. ad tradita per d. Henricum Henriq. in d. sum. Theol. de sacramento pœnit. lib. 6. c. 16. num. 7. & in glos. sub litera O. vbi post multos alios grauissimos Theol. & Iuris peritos ab eo relatos, ita practicari testatur. Nauarr. in Man. de anno 1584. eo dito ca. 27. num. 263.

Postremo est aduertendum quod ptęd. facultas absoluendi a casibus Papalibus extenditur hodie ad reseruatos tantum ante & non post nouissimam Sixti V. priuilegiorum confirmationem pro fratribus Min. de obseruan. anno 1587 die 3. octobris emanata. Ideo ab illis regulares in absoluendo sese abstineant, donec priuilegia alicui ex dict. regularium ordinibus denuò confirmentur.

Quo vero ad casus Episcopales licet regulares ex priuilegio Sixti iiij. olim S. Francisco de Paula eiusq; ordinis minimorum fratribus, cōst. 13. & per Iulium ij. confirmati & ampliati ac successiue pluries per diuersos summos Pontifices cœteris Mendicantium ordinibus vna const. 4. cum aliis priuilegiis & præsertim, fratribus minoribus de Obseruātia per Paulum iiij. similiter approbati extensi, & cōmunicati personas quascunq; sibi confitentes ab omnibus censuris & pœnis ecclesiasticis necnon criminibus quibuscumq quomodocumq Episcopo reseruatis, vbiq; per Dioceses in quibus essent approbati, toties quoties opus esset absoluere, & super quacumq; irregularitate dispensare necnon vota quæcumq permutare & relaxare possent, & pœnitentiam eis iniungere salutarem: Nihilominus hodie vacare videntur in hac parte priuilegia prædicta, stante declaratione per Greg. xiii. de sententia sacræ Congregationis Concil. Trid, infrascripti tenoris facta, & per sacram etiam Regularium Congregationem repetitam a qua in absoluendo non est recedendum, nisi dicta priuilegia postea à Sancta Sede Apostolica cum derogatione quibuscumque contrariis confirmata, innouata, aut de nouo concessa existerent. Supra in coll. priuile. fol. 225.

x 2 RESPON-

Nota quod de anno 1589 die 10. maij ab eodémet Greg. 13. declaratum fuit R. P. Iesuitas non esse cõprehensos sub dicta Cardinalium cõgregationis declaratione neq; facultati absoluẽdi a casibus etiã Episco reseruatis cõcessa derogatum, immo illã cõfirmauit, & eis de nouo cõcessit. ita Claud. in cõpend. priuil. d. societatis in verb. absol. §. 1. relatus per Henricum Henriq. e d. societ. in sum. Theolog. de pœnit. n lib 6. cap. 6. fol. 408. sub lit. Q.

RESPONSIO SACRÆ CONGREGATIONIS Concil. Trid. quoad facultatem regularium absoluendi a casibus Episcopo reseruatis olim Illustriss. Card. Borromeo tunc Archiepiscopo Mediolani facta.

Illustrissime & Reuerendissime Domine.

CVM à sacra Congregatione Cardinalium qui propositi sunt decretis Trid. Concil. interpretandis Illustriss. amplitudo tua quæsiuerit, An Regulares ex priuilegio a sede Apostolica impetrato, præsertim autem ex eo quod nominant mare magnum possint in casibus, quos sibi Episcopus reseruauerit absoluere confitentes. Hac de re vbi Congregatio accurate egisset, deinde ad sanctissimũ D. N. retulisset Sanctitas sua etiam de sententia Congregationis cẽsuit, ex facultatibus per hoc mare magnum aliave priuilegia regularibus concessis, factam eis non esse potestatem absoluendi in casibus sibi ab Episcopo reseruatis. Deus Illustrissimæ amplitudini tuæ perpetuam vitæ tranquillitatem & incolumitatem largiatur.

Romæ die 10. septembris. 1577.

Illustriss. & Reuerendiss. amplitudini tuæ. &c.

DE CONFESSARIORVM REGVLARIVM POtestate, quo ab absolutionem fratrum. Cap. VII.

CVM omnibus Regularibus vtriusque sexus professoribus tam ab Apostolica sede, quam per eorum constitutiones expressè inhibitum existat, ne Sacerdotibus extra ordinem sua peccata confiteantur, ideo fratres nullis aliis Sacerdotibus præterquam suorum superioribus, siue fratribus per eos deputatis sua confiteri valent peccata nisi necessitate vigente, aut cum in itinere de superiorum licentia, & obedientia extra illorum conuentus constituti copiam sacerdotis suorum ordinum non habentes, tunc enim in dictis casibus, seu eorum altero sacerdotibus tam alterius ordinis Regularibus, quam presbyteris secularibus (sicut præfertur) confessis validè ab eis possunt absolui, aliàs absolutionis sententia tamquam ab incompetentibus judicibus in personas eis nõ subditas lata nullius esse roboris, vel momenti, vt per priuilegia eis conceditur, & declaratur.

In sum. Maris magni §. 30. Innoc. 8 Const. 7. Sixti 4 Const. 5.

Ipsorum vero Regularium superiores, & Prælati non solum eorum officij auctoritate cum plenam in subditos habeant potestatem, & iurisdictionem sed etiam ex priuilegiis eis concessis possunt fratres, & Moniales, atque alias vtriusque sexus personas ratione professionis, & habitus eis subditas a quibusuis maioris excomunicationis

Bonifac. 8. cõst. 1.

nicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; Ecclesiasticis sententijs censuris, & pœnis, a iure, vel ab homine quauis occasione latis etiam Sedi Apostolicæ generaliter a iure reseruatis, & ab omnibus peccatis criminibus, & excessibus eidem Sedi Apostolicæ pariter reseruatis exceptis contentis in Bulla Cœnæ Domini (vt infra dicetur) non solum in iudiciali, sed etiam pœnitentię foro absoluere, & in quibuscumque irregularitatibus tam ex defectu natalium, adulterio, incestu, & sacrilegio, quam ex quouis alio nephario, & illicito coitu, præterquam in irregularitate ex homicidio voluntario, bigamia, & membrorum mutilatione, & quomodolibet ante, siue post professionem contracta, cum eis dispensare valent, ita vt (sic vt præfertur) dispensati ad sacros ordines promoueri, & omnes administrationes, officia, & dignitates in ordine consequi, & retinere licitè possint, quam quidem absoluendi facultatem, & potestatem habent, regulares illi qui in ordine nomine, & officio prælationis potiuntur, vt Generalis totius Ordinis caput, Prouincialis in prouincia sibi commissa. Custos in sua custodia necnon superior localis nempè Prior, Guardianus, Rector, Corrector, Pręsidens, seu pręfectus Domus, siue Conuentus, ac etiam Abbas proprij Monasterij, & eorum respectiuè Commissarij, Vicarij, & Delegati, qui quidem aduertere debent prædictam huiusmodi absoluendi facultatem ad casus in Bulla Cœnæ Domini contentos minimè extendi, non obstante quod in Mari magno concedatur eisdem absoluendi potestas à casibus aliàs Sedi Apostolicæ reseruatis exceptis illis pro quibus essent ad pręfatam Sedem destinandi, nempè, Heretici relapsi, Schismatici, litteras Apostolicas, falsificantes, aut ad infideles prohibita deferentes, quoniam concessio priuilegij prædicta per mortem concedentis expirat, quod idem dicitur in omnibus concessionibus Apostolicis processus dictæ Bullæ Cœnæ Domini tangentibus, cum quolibet anno idem processus censurarum, & ab eis absoluendi prohibitio de nouo fiat, cum noua prædictorum casuum reseruatione, & derogatione priuilegiorum etiam Maris magni, & propterea Regularium superiores prędicta absoluendi facultate a casibus in dictę bullæ expressis, vti non possunt. In reliquis verò eisdem prælatis, & superioribus ex priuilegio indulgetur, Pius V. Const. 14
vt ipse per se ipsos omnino possint in fratres, & Moniales alias-

personis sibi subditas, quod possunt Episcopi in Clericos, & Laicos sibi subiectos, tam quo ad absoluendi, & dispensandi, quam alias quascumque facultates per Concilium Tridentinum eis concessas.

DE CASIBVS PER REGVLARIVM superiores sibi in foro pœnitentiæ reseruandis.

Cap. VIII.

Const. 4. QVAMVIS ex priuilegio Alexandri VI. regularium superioribus indultum esset vt casus de occultis inter fratres subditor sibi absoluendis reseruare possent nihilominus hodie ex decreto a Sanctissimo Domino Nostro Domino Clemente VIII. ædito restricta, & limitata est quorumcumq; ordinum superioribus facultas ipsa sibi casus reseruandi cum eorundem priuilegiorum, & constitutionum tam in capitulis Generalibus, quam prouincialibus ordinatarum cum expressa derogatione, in quo quidem decreto non nulla crimina determinantur vt per prædictos superiores aut omnia infrascripta aut illorum aliquod, pro vt subditorum vtilitati expedire in Domino Iudicauerint absoluenda sibi retineant. Cuius quidem Decreti tenor est.

DECRE-

DECRETVM SANCTISS. D. N. D. CLEMENTIS PAPÆ VIII.

Super casuum reseruatione ab omnibus regularium superioribus obseruandum.

1 SANCTISSIMVS D. N. qui iampridem accuratè perpendit, & re ipsa comperit, quòd reseruatio facultatis absoluendi Religiosos pœnitentes á peccatis quibusdam grauioribus nisi Superiores admodum prudenter, ac moderate illa vtatur nonnullos infirmiores, qui interdum Superiori suo conscientiæ maculas detegere formidant, adducere posset in æternæ damnationis periculum, & spiritualis remedij desperationem. Ideo, vt huic malo Sanctitas sua opportunè prospiceret, decreuit, Vt nemo ex Regularium Superioribus peccatorum absolutiones sibi reseruet, exceptis ijs, quæ sequuntur, aut omnibus, aut eorum aliquot, prout subditorum vtilitati expedire prudenter in Domino iudicauerint.

2 Veneficia, incantationis, Sortilegia.

3 Apostasia à Religione, siue habitu dimisso, siue retento, quando eò prouenerit, vt extra septa Monasterij, seu Conuentus fiat egressio.

4 Nocturna, & furtiua è Monasterio, seu Conuentu egressio etiam cum animo apostatandi facta.

5 Proprietas contra votum paupertatis, quæ sit peccatum mortale.

6 Iuramentum falsum in iudicio regulari, seu legitimo.

7 Procuratio, auxilium, seu consilium ad abortum faciendum post animatum fœtum etiam effectu non sequuto.

8 Falsificatio manus, aut Sigilli Officialium Monasterij, aut Conuentus.

9 Furtum de rebus Monasterij, seu Conuentus in ea quantitate, quæ sit peccatum mortale.

10 Lapsus carnis voluntarius opere consummatus.

11 Occisio, aut vulneratio, seu grauis percussio cuiusq; personæ.

12 Malitiosum impedimentum, aut retardatio, aut apertio litterum à Superioribus ad inferiores, & ab inferioribus ad Superiores.

13 Si quod aliud præterea peccatum graue pro Religionis conseruatione, aut pro conscientiæ puritate reseruandum videbitur, id non aliter fiat, quam Generalis Capituli in toto Ordine, aut Prouincialis in Prouincia matura discussione, & consensu.

14 Non liceat superioribus Regularium Confessiones subditorum audire, nisi quando peccatum aliquod reseruatum admiserint, aut ipsimet subditi sponte, ac proprio motu id ab ijs petierint.

15 Superiores in singulis domibus deputent duos, tres, aut plures Confessarios pro subditorum numero maiori, vel minori, ijq; sint docti, prudentes, ac charitate præditi, qui à non reseruatis eos absoluant, & quibus etiam reseruatorum absolutio committatur, quando casus occurrerit, in quo eam debere committi, ipse in primis confessarius iudicauerit.

16 Tam Superiores pro tempore existentes, quàm Confessarij, qui postea ad superioritatis gradum fuerint promoti, caueant, diligentissimè, ne ea notitia, quàm de aliorum peccatis in confessione habuerunt ad exteriorem gubernationem vtantur.

17 Licebit tamen Superioribus determinare pœnitentias graues quibusdam peccatis etiam non reseruatis à Confessarijs imponendas, quæ subditos ab h˜moi perpetrandis cohibere possint.

18 Atque ita per quoscunque Regularium Superiores, quicunq; illi sint, obseruari mandauit. Non obstante Constitutionibus, & & Ordinationibus Apostolicis, ac cuiusuis Concilij etiam Generalis Decretis, necnon consuetudinibus etiam ab immemorabili tempore obseruatis, aut regulis in Generalibus, seu Prouincialibus Capitulis editis, statutis, & constitutionibus etiam Apostolica auctoritate confirmatis, Priuilegijs, Indultis, & Concessionibus quibuscumque, quorum tenores hic pro expressis haberi voluit, cęterisq; in contrarium facientibus quibuscumque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum die xxvj. Mensis Maij, anno Domini M. D. XCIII.

Andreas Sorbolongus Secretar. Visitation.

DE

DE ECCLESIIS DOMIBVS, ET LOCIS per regulares recipiendis tit. 18.

Cap. I.

EX indultis Apostolicis pluries confirmatis, & innouatis, & decreto Concil. Trident. possunt Regulares Mendicantes vbiq; terrarum loca tam ædificata, quam ad ficanda pro eorum vsu, & habitatione recipere, & retinere non obstante constitutione Bonifacij viij. & Gregorij x. in Concilio Generali Lugdunensi de nouis locis non recipiendis edita, circa quam est aduertendum duo de necessitate requiri videlicet licentiam obtentam ab Episcopo loci ordinarij in cuius Dioecesi loca recipienda sita fuerint, vt ex decreto Concilij Tridentini statuitur, alterum verò quod loca ipsa per regulares vnius ordinis Mendicantis acquirenda distent a domibus, locis, & Ecclesijs fratrum aliorum Mēdicantium, vel eorum altero per spacium 140. cannarum per aerem Mensurandarum vbi alias per terram loci dispositio mensurari nō permittit cum vnius cannæ mensura quæ octo palmarum longitudinem contineat, iuxta constitutionem Clementis iiij. pro fratribus Minoribus de obseruantia emanatam, & à Bonifacio ix. fratribus prædicatoribus confirmatam, & ad eos extensam, sub qua quidem prohibitione non solum ordinum Mendicantium, & nō Mendicantium vtriusque sexus professores regulares, verum etiam omnes aliæ personæ Ecclesiasticæ comprehenduntur sub pœna excomunicationis ipso facto incurrenda si eidem constitutioni Clementis iiij. illiusq; ampliationi, & innouationi quam fecit fratribus Carmelitarum Sixtus iiij. contrauentum fuerit per quam omnia contra prędictam constitutionem attentata, & inde sequuta nulla, & irrita esse declarantur, & loca recepta relaxari, & de nouo constructa dirui mandantur. Sed quoniam postea Iulius secundus per suas literas fratribus Minoribus de obseruantia in arctissima paupertate, & eorum regulę puritate viuentibus prohibitionem prædictam de non recipiendis locis apud eorum domos, & Ecclesias infra spacium 140 cannarum ad 300. cannarum latitudine ampliauit, & extendidit iuxta dispositionem prioris Constitutionis Clementis iiij. quam ante suam restrictionem ipsemet fratribus minoribus concesserat, & propterea hodie ob hujusmodi ampliatio-

Sess. vlt. cap. 4.

Sess. 25. c. 3. in fin.

Const. 2.

Const. 1.

Const. 3.

Const. 2.

Constit. Cl. 140 Cann. 300 [illegible]

Const. 2. pliationem Iulij secundi licet eisdem fratribus minoribus specialiter factam, cum sit noua concessio ex vi vniuersalis communi-
Const. 14 cationis Leonis x. loca domus, & Ecclesiæ per vnius ordinis regulares de nouo recipi, sen construi minime possunt, nisi per spacium 300. cannarum á locis aliorum ordinum Mendicantium, vel eorum altero distantes fuerint, & ideo in præmissis regulares cuiuslibet Mendicantium ordinis quotiescumque eis opus fuerit contra alios Mendicantes, & non Mendicantes, omnesq; alias personas Ecclesiasticas sub prędicta prohibitione comprehensas huiusmodi nouæ Iulij secundi ampliationis priuilegio vti liberè, & licitè possunt, non obstante quod omnes sint ęque priuilegiati, quoniam in hoc pręualet ille ordo qui prius in loco domum habet ædificatam, cum iuxta vulgatam iuris Regulam qui prior est tempore potior sit in iure.

DE EIISDEM LOCIS PER Regulares acquisitis retinendis.

Cap. II.

Const. 4. PER constitutionem Sixti V. sub die 3. Septembris de anno 1586. emanatam, statuitur quod regulares Mendicantes loca domos, & Ecclesias in quibuscumque mundi partibus etiam in insulis, & Regnis nouis Indiarum Orientalium, & Occidentalium per eos acquisitas, & a decem annis supra, & a totidem infra a die datæ prędictę constitutionis de consensu ordinariorum detentas, & possessas liberè, & licitè absque vllo eorum conscientiarum scrupulo, aut censurarum incursu perpetuo retinere, & possidere valent perinde, ac si eorum singula recepta de licentia Sedis Apostolicæ, & locorum ordinariorum per eos obtenta fuissent, quibus quidem locis omnia, & singula priuilegia quibus alia loca eorumdē Regularium fruuntur, & gaudent pariformiter concessa existunt, neque tenentur ipsi Regulares docere de facultate siue de licentia recipiendi dicta loca a Sede Apostolica, & locorum ordinarijs obtenta, sed satis est pro sufficienti & plena probatione omnium de necessitate probandorum tam in iudicio quam extra, literas priuilegij huiusmodi Sixti V. ostendere, & exhibere, exceptis de locis (vt præfertur) a decem annis supra, &

citra

citra a die ędite constitutionis in quibus ad dicendum de dicto ordinariorum consensu, & licentia, illamq; ostendendam compelli possunt, sed prædictis decem annis elapsis regulares ab omni onere, & obligatione de huiusmodi ordinariorum licentia, & consensu obtento liberi, & absoluti prorsus existent, & in dict. locis per eos acquisitis, & detentis, tanquam contra ipsos ordinarios ex lapsu decennij præscriptis remanere in illorumq; pacifica possessione continuare poterunt, vt in dicta constitutione Sixti v. plenius continetur.

DE LOCIS PER REGVLARE receptis deserendis.

Cap. III.

GENERALIBVS ordinum ex priuilegio Apostolico conceditur licentia atque facultas, vt ea loca quæ suis fratribus in toto ordine minus comoda, vel alias onerosa esse cognouerint, illa in manibus ordinariorum locorum liberè dimittere, ac licité deserere possint non obstante constitutione Bonifacij Papę viij. proh bente loca semel recepta a regularibus per eos deseri posse, quoniam illi Sixtus iiij. per suas literas derogauit. Quibus etiam regularibus indulgetur, vt cum eis a prioribus locis ad alia se transferre contingit non solum ædificia seu omnem illorum materiam locorum dimissorum dedicatis Ecclesijs dumtaxat exceptis, sed etiam Libros, Calices, & Paramenta secum ad alia loca ad quę se transferunt deferre valent, necnon ædificia ipsa cum solo, & alijs ad eadem loca dimissa pertinentibus (præter Ecclesias) vendere illorumq; precium in suorum vtilitatem conuertere valent, secundum quod eis videbitur melius expedire iuxta eiusdem Sixti iiij. priuilegium continentiam, & dispositionem.

Sixti iiij. Const. 12

Const. 2. Maris magni.

DE

DE ECCLESIARVM REGVLARIVM Benedictione, & Consecratione.

Cap. IIII.

Bonifacius ix. Const. 1. REGVLARIVM Ecclesiæ, & Oratoria per eos recepta seu recipienda, necnon Altaria, & Cœmeteria ab alieno Episcopo ad eorumdem Regularium requisitionem cõseruari, ac in Ecclesijs ædificandis primus lapis poni potest, vbi & quando Episcopus loci ordinarius bis, aut ter cum debitis reuerentia, & instantia requisitus sine legittima causa prędictâ facecere, recusauerit, vel vltra quatuor menses distulerit. (Honorius iiij. Const. 1.)

Leo x. Const. 1. Generales vero Prouinciales, Priores, Guardiani, & Custodes alijq; dict. Regularium superiores quocumque nomine vocentur, seu fratres in Capitulis Generalibus ad id prouide deputatis ipsorum Ecclesias, Cœmeteria, Capitula, & Oratoria, recepta, & recipienda ex indulto Apostolico solemni benedictione licitè benedicere valent sicut etiam eis, & eorum prædictorum superiorum singulis paramenta, & ornamenta corporalia, ac alia quæcumque ad diuinum cultum, & suorum fratrum vsum necessaria præter Calices, & patenas, & vbi Chrisma non interuenit ex priuilegio eiusdem Leonis x. & Innocentij viij. Iulij ij. benedicere possunt insuper quoad prædictum ornamentorũ benedictionem est aduertendum quod ex indulto Sixti iiij. fratres minorum obseruantiæ sacerdotes possunt paramenta Altaris Missalia, ac indumenta Sacerdotalia (exceptis corporalibus) pro eorum vsu benedicere, quod quidem priuilegio fratres Sacerdotes cuiuscumque Alterius ordinis Mendicantium, per Comunicationem liberè, & licitè vti valent, huiusdi autem benedicendi facultas quo ad ornamenta, & corporalia, ac paramenta prędicta ex indulto Innocentij octaui, Vicarijs Generalibus necnon visitatoribus congregationum ordinis Æremitarum Sancti Augustini concessa existit. Generales autem ordinum, seu illorum Vicarij paramenta, ornamenta, necnon corporalia non solum ad vsum suorum locorum, sed aliorum quoque similiter benedicere possunt. Fratribus demum Clericis, & laicis ad curam Sacristiæ deputatis ex concessu Sixti iiij. absque conscientiæ scrupulo Calices, Patenas, Corporalia, & alia paramenta, cum reuerentia tamen tangere valent; Monialibus verò, ac tertij ordinis sororibus corpo-

(Margin notes: Leonis x. const. 6. Iulij ij. concess. 19. — Eadem const. 6. Compẽd. priui. Mi. in verb. benedicere nu. 9. — Ex Cõp. priui. Mi. in verb. benedicere. — Supplem. priuileg. concess. 399. — Sixti iiij const. 9.)

corporalia, & purificatoria lota prius a fratribus tangere eademq; lauare ex indulto eiusdem Sixti iiij. permittitur.

DE ECCLESIIS ORATORIIS, ET Cœmeterijs pollutis reconciliandis.

Cap. V.

QVAMVIS de iure sacrorum canonum prohibitum sit inferioribus Sacerdotibus Ecclesias, Oratoria, & Cœmeteria sanguinis, vel seminis effusione polluta reconciliare, cum hoc ad solum Episcopum spectare adeo dignoscatur, vt neque ab eo prędictum munus eidem sacerdotibus possit demandari cum ea quę iurisdictionis sunt dumtaxat, & non ordinis Episcopalis inferioribus Sacerdotibus delegari valeant. c. Aqua de consecra. Eccles. vel Alta.

Nihilominus Generales, Prouinciales, Priores, Custodes, Guardiani eorumq; Vicarij, & alij superiores, prælati pro tempore existentes eorum Ecclesias Oratoria, & Cœmeteria sanguinis, vel seminis, aut alias quomodocumq; polluta quoties opus fuerit (aqua tamen per aliquem Catholicum Episcopũ (vt moris est) benedicta, ex priuilegio Julij ij. solemniter reconciliare possunt quibus quidē prelatis ex indulto Leonis x. etiā indulgetur q in locis remotis existentibus vbi Episcopum aquam benedicentem per duas dietas fratres adire nō possunt aquam ipsam benedicere libere valeant, & cũ illa Ecclesiam reconciliare. Vbi est notandũ quod aqua benedicta est duplex alia quę fit à simplici Sacerdote cũ sale ad aspergendum homines, & domos, alia est quæ fit ab Episcopo solum cum vino, & cinere, de qua fit mentio in c. a qua, & in c. proposuisti de consecrat. Ecclesiæ, & hęc necessaria est ad reconciliandam Ecclesiam consecratam prima vero in reconciliatione Ecclesiæ non consecratæ adhibetur. Sed quia ipsis Regularium Prælatis tam suorum ordinum Ecclesias consecratas quam non consecratas pollutas reconciliare permittitur, ideo eis etiam aqua pro reconcilianda Ecclesia consecrata benedicere in casu, vt supra expresso, conceditur: vnde prouide fieret, quod semper regulares procurarent aliquam aquæ huiusmodi ab Episcopo benedictæ quantitatem apud eorum Ecclesias semper conseruatam habere. c. Aqua de consecra. dist. 3.

DE POENA CELEBRANTIS IN Ecclesia polluta ante reconciliationem.

Cap. VI.

c. is qui & sentent. excom. in 6. Arg. cap. Episcopo rũ de priuil. in 6. d. c. is qui §. is verò eo. tit. c. post ula sus. § quę suistis in fine de cler. excõ. vel deposi to. mini. strante.

SACERDOS qui in Ecclesia, vt supra polluta, vel præsentibus maiori excomunicatione publicè innodatis scienter celebrare præsumit, licet in hoc temerarie agens mortaliter peccet irregularitatis tamen (cum id non sit in iure expressum laqueum non incurrit) proximus quidem est irregularitati quia suspensus efficitur qua suspensione durante si celebrat euadit irregularem. Celebrans verò scienter in Ecclesia, seu Oratorio, aut loco interdicto, nisi super hoc priuilegiatus existat, aut sit ei iure concessum irregularitatem incurrit, cuius quidem non nisi per Romanum Pontificem dispensandus.

DE IIS QVI ADMITTI, ET QVÆ celebrari de iure communi in Ecclesia tempore interdicti licitè valeant.

Cap. VII.

c. Alma Mater. de sẽt. excõ. in 6.

TEMPORE interdicti ab homine, vel a iure prolati nõ solũ morientes sed viuentes tã sani q̃ infirmi ad pœnitentiam quæ summæ necessaria est licite admittuntur, dum tamẽ excõicati non fuerint (qui admitti in articulo mortis tantum constituti valent) & causã quocumq; modo interdicto non dederint in Ecclesiis verò interdictis singulis diebus missę, & alia diuina officia sicút prius, celebrari possunt sub missa tñ voce, & ianuis clausis excõicatis, ac interdictis exclusis, & cãpanis nõ pulsatis, & in festiuitatibus natalis Dom. Paschæ, ac Petecostes, & Assump. B. M. Virginis Gloriosæ cãpanę debent pulsari, & ianuis apertis alta voce diuina officia solemniter celebrari excõicatis personis exclusis, sed interdictis admissis quibus ob reuerentiam dictarũ solẽnitatũ, vt ipsi ad humilitatis gratiam, & reconciliationis affectũ facilius inclinentur prefatis diebus per sacros Can. participatio permittit diuinorũ, sic tamen q̃ illi qui pp eorũ excessum interdictum fuerit prolatũ, Altari nullatenus appropinquet. In reliquis verò seruãda sunt ipsa interdicta ẽt per regulares in eorum Ecclesijs nõ obstantibus eorũ priuilegiis quibus per Concil. Triden. in hoc fuit derogatum.

DE

DE DIVINI OFFICII, ET Missarum celebratione. tit. 19.

Cap. I.

CVM in Missæ sacrificio ille idem Christus contineatur, & & incruente imoletur; qui in ara Crucis semel se ipsum cruentè obtulit, ideo a sancta synodo Tridentina declaratur huiusmodi sacrificium non tantum esse sacrificium laudis & gratiarum actionis, aut nudam commemorationem sacrificij in cruce peracti, sed verè propitiatorium per ipsumq; fieri, vt si cum verò corde, & recta fide metu, & reuerentia contriti, ac pœnitentes ad Deum accedamus misericordiam consequamur, & gratiam inueniamus in auxilio opportuno. Concil. Trid. sess. 22. c. ij.

QVOD MISSÆ SACRIFICIVM non nisi in locis Deo dedicatis offerri debet.

Cap. II.

SIcut non nisi a sacratis Deo Sacerdotibus Missas celebrati, ac sacrificia super Altare offerri licet, ita non in alijs quã in Domino consecratis locis idest in tabernaculis diuinis precibus à Pontificibus delibutis Missam celebrare iuxta verba Domini dicentis. Vide ne offeras holocausta tua in omni loco quem videris, sed in omni loco quem elegerit Dominus Deus tuus. Vnde per Concilium Tridentinum statutum fuit, vt sanctum hoc Sacrificium in Ecclesia, & in dedicatis Oratorijs designatis, & visitandis à secularibus, & regularibus quibuscumque peragi, & offerri debeat, ex quo quidem decreto cessat priuilegium regularibus concesso, quo eis permittebatur, vt Missam super Altare portatile quocumque loco honesto celebrare possent. Quæ tamen Missa non ante diem, nec vespertino tempore, sed debitis horis non vulgari lingua, neque sub certo Missarum, aut candelarum numero, qui magis a superstitioso cultu quam a vera religione inuentus est, celebrari, ac etiam sine aqua, lumine, in pane fermentato, seu ca

De cõsecr. dist. 1.

Deutero. c. 12.

Decret. 1. d obseru. & euitan. in celebr. Missæ sess. 22. Sixti iiij. in Mare mag. Cõci. Tr. sess. 22. decr. 1. &. postremo &c. 8. eiusdem sess. can 9.

lice ligneo sacrificare, sacrorum Canonum auctoritas prohibet, & sacerdos secus faciens ab officio suspendi mandatur. Missas verò Sanctorum aliorumq; solemnitatum extra sua tempora hoc est extra illorum festa celebrari non licet ideo aduertant regulares ne alias Missas votiuas ob suam, vel aliorum deuotionem, præter illas quæ in missali Romano ordinate sunt celebrare, neque Missam specialem, seu votiuam celebrando Missam de festo duplici currenti dimittere præsumant sicut etiam Missas votiuas non nisi de licentia suorum superiorum pro priuatis personis celebrare valent, vt infra dicetur demum ex constitutione Pij V. omnibus Sacerdotibus tam Grecis quam Latinis in virtute sanctæ obedientiæ, ac perpetuæ suspensionis á Diuinis inhibitum existit ne presbyteri Græci Latino more, & Latini Græco ritu etiam vigore cuiuscumq. licentiæ, seu facultatis a Sede Apostolica concessæ, aut alio quouis prætextu Missas, & alia Diuina officia celebrare, vel celebrari facere audeant.

c. litteras de celeb. miss.

c. quidam laicorum eod. tit.

DE REMEDIO ADHIBENDO IN Regularium Ecclesijs, quando Missæ omnes quæ ex defunctorum voluntate dicendæ sunt celebrari non possunt.

Cap. III.

QVONIAM ante Concilium Tridentinum in multis Ecclesijs tam magnus numerus missarum celebrandarum ex varijs defunctorum relictis impositus reperiebatur, vt illis pro singulis diebus a testatoribus præscriptis satisfieri minimè poterat, vel elemosina pro illis celebrandis adeo tenuis effecta erat vt non facilè inueniretur qui illi muneri sese subiicere vellet vnde piè testantium voluntates deperebant, ideo per eumdem Concilium Tridentinum Abbatibus, & Generalibus ordinum in eorum capitulis generalibus est concessa facultas statuendi super prædictis ad pios vsus relictis adimplendis pro conscientia in illis Ecclesiis, ea quæ sibi magis ad Dei honorem, & cultum, & Ecclesiarum vtilitatem videbitur expedire, dummodo semper eorum defunctorum commemoratio fiat qui pro suarum animarum salute ea legata ad

Seff. 25. c. 4. cōtingit de reform.

ta ad pios vsus relinquerunt, at cum huiusmodi facultas non nisi ad onera ante Concilium Tridentinum imposita extendatur, in illis tantum, & non in post dict. Concilium relictis regularium superiores ea vti debent vt per Sacram Congregationem Concilii Tridentini interpretem. Passerello iam Generali minimorum responsum fuit. Sed vltra remedium a iure comuni ipsius Concilii Tridentini, vt præfertur inductum, possunt Generales etiam ex priuilegio Apostolico inter eos comunicato circa pręmissa auctoritate Apostolica suos fratres dispensare, vt in celebratione vnius Missę nouem, vel septem, seu pauciores a dicto numero descendendo collectas, aut commemorationes ad eorumdem fratrum deuotionem pro tempore recitando pro nouem septem, vel totidem integralibus Missis, etiam si illę specialiter de requiem, vel de quibuscunque sanctis recitandæ forent, etiam per fratres elemosinis receptis plené satisfacere valeant, ipsisq; fidelibus qui datis elemosinis Missas pro eis dicendas imposuerint plenè pariter suffragentur, necnon dictorum fratrum conscientiæ eodem modo exonerentur, ac si ipsi fratres singulis fidelibus missas singulas, & speciales de requiem, vel de sanctis iuxta eorumdem fidelium deuotionem, & intentionem diuersis diebus integraliter celebrassent exonerate existant. Circa quæ quidem Iulii secundi, Leonis X. priuilegia est aduertendum quod per illa ipsis Generalibus indulgetur posse dispensare non solum super missis receptis tempore datæ eorumdem priuilegiorum, sed etiam pro postea receptis ante visitationem illorum, & tempus in quo petitur dispensatio, sed non possunt concedere fratribus facultatem recipiendi missas, seu elemosinas pro illis dicendis absque dispensatione nam tunc videretur dari occasio nimis propinqua peccandi contra cap. ex parte de consuetudine, secundo est notandum quod in dict. priuilegiis duo inter alia continentur, quorum alterum est, quod Generales possunt etiam extra tempus visitationis in prædictis dispensare. Alterum vero quod ipsi Generales per se ipsos prædictam dispensationem facere debent, & non per alios illis huiusmodi potestatem dispensandi subdelegando, tum quia est potestas defaciendo, & non di dando quod comuniter non potest fieri eque bene per quemlibet, tum quia in vtroque bulla dictorum priuilegiorum de solis Generalibus facta est mentio cuius ratio est quia potestas hæc est magna, & requirit constantiam magnam cum concernat vtilitatem publi-

Iulij ij. Const. vii.

Leo x. Const. vij & 8.

cam

cam animarum etiam quia huius potestatis concessio non est principaliter, & solum iurisdictionis sed etiam arbitrii auctoritatis, ac motus animi qui non potest per alium concedi iuxta gloss. in l. si curi ff. de arb. similiter etiam per ea quæ tendit Nauar. de priuilegijs consi. 3. & per Rotę vlt. decis. de officio Vicarij in antiquis.

Modus autem in prædicta dispensatione seruandus hic est quod primo ipsi Generali probetur præfatas missas cũ onere dicendi cunctas propter necessitatẽ Ecclesiæ, & fratrũ fuisse receptas secũdo cognoscere quantitatẽ, & numerum illarũ, & deinde fratribus iniungere, vt per illos eæ celebrentur quæ comode possunt ab eis celebrari, & super illis quæ super sunt duntaxat dispensare generaliter applicando benefactoribus, & qui missas ipsas in Ecclesijs domorum, & locorum ordinis celebrandas mandauerint merita suffragiorum, orationum sacrificiorum ieiuniorum, vigiliarum, disciplinarum, aliorum quorumcumque bonorum quę in Ecclesijs. domibus, & locis vniuersi ordinis fiunt, & fient, quæ quidem dispensatio (sic vt præfertur) per Geralem facta per Summum Pontificem facta esse censetur. Demum omnia pędicta auctenticè coram secretario Reuerendis. Patris Generalis, vel notario Monasterii fiant, vt cum opus fuerit extrahi possit fides de cognitione, & dispensatione præmissa, ac de in eis contentis atque in ipsis Bullis priuilegiorum.

Leo X. const. Quibus etiam Regularibus per aliud priuilegium indulgetur quod absque vlla suorum superiorum dispensatione celebrando vnam Missam dumtaxat si elemosina æquiualens vnius Iulij non elargitur etiam si duæ, aut tres, aut quatuor missæ essent celebraturi occasione diuersarum, vel plurium elemosinarum, & in dicta missa pro omnibus, & singulis qui eis elemosinã vsq; ad summam prędictam contribuerint commemorationem in genere faciendo plenè eorum conscientijs satisfaciant. Quibus quidem priuilegijs tamquam Concilij Tridentini Decretis non contraria, & nouissimè confirmata per comunicationem ad omnes Regulares extensa, omnes illis vti licitè possunt.

Aduertendum est autem quod fratres cum sint partes collegij, Siluest. in verb. missa. 1. §. 12 seu Conuentus illius domus in qua ex superiorum suorum obedientia collocantur, & ex eiusdem obedientiæ voto, neque velle neque nolle habeant, secundum pręsidentis, seu prælati, vel superioris domus celebrare tenentur, qui est onerum sicut comodorum dispensator comunis, & propterea fratres cum ex deuotione propria,

pria, aut pro aliqua persona, volunt missam celebrare licentiam a superiori petere debent alioquin eorum conscientiæ minimè exonerantur, multa quidem in hac materia dicenda essent quæ breuitatis gratia ommittuntur, sed hoc vnum memorię tenendum est, quod vltra tenorem, & continentiam prædictorum priuilegiorum non licet eiisdem Regularibus absq; peccato vnica missa pluribus satisfacere, quãtitas valoris, & meriti quoniã sacrificij per sacerdotẽ applicanda alieui promissa non possit absque iniustitia pluribus applicari cum illa in plures distributa minor singulis efficiatur.

Scot. q^d lib. 10. Theol. in 4. dist. 45. Nauar. in manua. c. 25 nu. 92 §. 25.

DE AVDIENTIBVS MISSAM IN Ecclesijs Mendicantium in diebus festis.

Cap. IIII.

OMNES verò vtriusque Christifideles, qui non contempto proprio Sacerdote Parochiali in Ecclesijs fratrum Ordinum, etiam mendicantium Dominicis & festis diebus, missas audiunt præcepto Ecclesiæ de missa audiendo satisfaciũt, nec in aliquam labem peccati mortalis, seu pœnam incurrunt prout per Sedem Apostolicam iam fuit declaratum.

Leo X. const. 15.

DE DIVINIS OFFICIIS ET HORIS Canonicis celebrandis.

Cap. V.

IN Ecclesijs Regularium superiores omnem diligentiam adhibeant, vt horis debitis diurnum pariter, ac nocturnum officium deinde à fratribus persoluatur, non ipsi horas Canonicas transcurrendo syncopando, non vana, prophana, seu inhonesta inter miscendo colloquia, sed cum puritate conscientie, & animi deuotione sacrificium laudis fructum labiorum suorum Deo offerendo dicere, & psallere studeant, vt per sacrorum Canonum statuta disponitur, & mandatur. Indultum est etiam tam regularibus quam Clericis secularibus, vt dum Sacro

Clem. graue nimirem de celeb. miss.

sanctæ

Ex priuil. Leonis x. vt cōpen. priuile. 1. verb. oth- cium §. 16. sanctæ Rom. Ecc. Cardinalium, seu quorumcúmque Episcoporum gratiam, & comunionem Apostolicæ sedis habentium commensales, & domestici existunt se possint eis in diuinis officiis coaptare, & eundem officium quod iidem Cardinales, seu Episcopi dicent, illud idē ipsi regulares dicere licitè valeant, neque ad aliquod aliud dicendum teneantur. Item possunt regulares si fatigati, vel alias

Leo X. const. xx. legittimè impediti officium diuinum sedendo, vel deambulando dicere, & satisfaciunt præcepto capituli dolentes de celebr. miss. de dicendo studiosè pariter, & deuotè, etiam si non integrè proferāt verba prout scripta propter negligentiam, aut imperitiam, vel malam prolationem naturalem ex defectu linguæ, seu alias qualitercumque ore imperfectè dicant etiam cum mentis distractione, & sensuum vagatione dumtamen non ex malitia hoc faciant, nec etiā

Per eundē Leonē, vt in cōpen. priuil. §. 18. stantibus defectibus prædictis non teneantur illud reiterare sed satisfaciant (vt dictum est præcepto Ecclesię & eorū regulæ) Quibus quoque indulgetur quod fratres qui pp febrē, aut dolorē intensum vel aliā infirmitatē fuerint grauati, & detenti, dicendo pro horis canonicis Psalmum, Hymnum, Pater noster, Aue Maria, vel aliqua alia iudicio Prælati, aut Præsidentis loci, seu Conuentus assignandi pariter præcepto satisfaciant, sicut etiam eis occupationibus

Leo x. relat. in cō- pend. pri- §. 20. detentis sine conscientiæ scrupulo officium ante ponere, seu postponere licet, vt puta dicendo matutinum ante mediam noctem quacumque hora voluerint, & alias horas de mane vsque ad vesperas exclusiuè etiam si occupatio non sit multum necessaria dummodo illud anteponat, vel postponant cum intentione deuotius, seu quietius dicere.

DE SEPVLTVRIS Tit. 19.

Cap. I.

IPSIS quoque regularibus non solum ex priuilegio verum etiam iure communi libera conceditur sepultura ita vt vniuersi vtriusque sexus Christifideles, apud eorum loca Cœmeteria, & Ecclesias illam sibi eligere valeant, ac eisdem fratribus indulgetur, vt prædictorum fidelium corpora, qui dum viuerent apud eorumdem fratrum loca sepeliri mandarunt, processionaliter cum Cruce, Thuribulo, & Aqua benedicta, cantando, seu

ſeu legendo officium mortuorum, vel Pſalmos, alienas ingredi poſſint parrochias indeq; illa aſſumere, & ad ſuas deferre Eccleſias tumulanda, & præſertim quando presbiteri de leuatione requiſiti hoc facere recuſarent licet ſuper hoc fratres nullius licentiam petere teneantur. Quibus quidem presbyteris aliisq; religioſis diſtrictè inhibetur ne inuitis fratribus aliquorum corpora defunctorum in eorum Cœmeterijs ſepelire, aut in eorum Eccleſijs miſſarum ſolemnia, vel pro animabus eorum qui ad loca prędicta tumulanda feruntur, ibidem abſque dictorum fratrum aſſenſu, & voluntate exequias celebrare præſumant, neque etiam fratres ipſi, vel defunctorum conſanguinei poſſunt cogi inuiti dicta corpora ad parrochiales Eccleſias, aut ad alia loca deferre, & cum illis, vel ſine illis celebrare, vel celebrari facere pro eiſdem defunctis aliqua diuina officia ante, vel poſt ſepulturam eorumdem. Mare magnum. §. eadẽ conſti. 1.

Sed quoniam fratribus prædictis libera ſepeliendi apud Eccleſias conceſſa eſt facultas ſaluo iure, & iuſtitia parrochialium Eccleſiarum à quibus corpora aſſumuntur ideo eſt animaduertendum illa iuxta eorundem priuilegiorum declarationem de ijs quæ cum funere deferuntur tantùm intelligi debere, & de illis portionem canonicam, ſeu quartam funeralium fratres ſoluere teneantur quæ pręſertim à 40. annis ante concilium Trident. cathedrali, ſeu parrochiali perſolui conſueuit eadem perſolui debet, quocumque priuilegio non obſtante, vt in decreto Concilij Tridentini declaratur: quo vero ad quantitatem iuxta rationabilem regionis, & loci conſuetudo eſt attendenda, & laudabiles honeſte conuentiones, inter fratres & locorum ordinarios, ac Eccleſiarum rectores inirè, & legitimè confirmate per d. fratrum Generales in eorum capitulis generalibus obſeruari debent. Clem. dudum de ſepult. c 1 noſtra eo. tit. Decernit 25 ſeſ. 25. de refor. certificã. de ſepult. d. Mare mag. Sixti iiij. conſt. 1

De candelis verò quæ ad manus fratribus in funeralibus dantur neque de legatis, ſeu relictis, tam in vltima voluntate, quam inter viuos donatis dictis fratribus, & in eorum Eccleſiarum, & locorum, fauorem expoſitis nulla eſt detrahenda, ſeu ſoluenda portio. extrauag. inter cunctas ď pri. §. porro.

aa DE

DE REGVLARIVM QVÆ APVD loca ordinis sunt tumulanda etiam si alibi elegerint sepulturam.

Cap. II.

FRATRES professi nouitij, & oblati in habitu religionis decedentibus necnon moniales, vtriusq; sexus tertiarij tam collegialiter viuentes, quam in proprijs consanguineorum domibus habitantes, cum ex vi professionis, & obedientiæ voti emissi velle, vel nolle non habeant, sepultura extrà Ecclesias ordinis sibi eligere non possunt, neque etiam tertiarii ratione habitus illius ordinis quem susceperunt (vt in c. de tertiarijs dictum est, & propterea eorum corpora cum decedere contingit sunt omnino apud ordinis sui loca sepelienda iuxta priuilegiorum cōtinentiam secùs si à propriis monasteriis, & locis prædictis adeo essent remota quod ad ea comodè portari non possent tunc enim alibi sepelliri valent. Qui demum ob deuotionem cum habitu alicuius ex ordinibus Mendicantium in morte se sepelliri mandant patenter, & sine pallio, aut alio tegumento ad sepulturam apud ordinis Ecclesias deferri debent, & contra impedientes pœna excommunicationis statuitur.

Sixti iiij. in Mari magno const. 1. Innocen. iiij. fo 153 c. Religiosi de sepu. in 6.

DE PERSONIS QVÆ IVXTA sacrorum Canonum dispositionem Ecclesiastica sepultura priuantur.

Cap. V.

QVI verò in loco sacro sepelliri a Sacris Canonibus prohibentur sunt ij videlicet.

Infidelis, Paganus, Iudeus.

Heretici, illorumq; receptatores defensores, & fautores.

Morientes in torneamento in quo s. milites, ex condicto conuenire, & ad ostentationem virium suarum congredi solent, etiā si aliquantulum superuixerint, & peniteant. necnon.

Decedentes in publico, vel priuato duello, & eorum patrini, ac etiam spectatores ex industria.

Congredientes quocumque modo cum tauris, & alijs feris bestiis in publicis priuatisq; spectaculis.

c. Ecclesiā & il secundo d cōse. dist. 1. c. quicūq; de hæreticis in 6. cap. felicis de torneamentis Siluest. i verb. sepul. n. 9. Cōcil. Tr. c. 19. de testabilis. §. querò sess. 25. Ex const. Pij V.

Qui

Qui se ex desperatione, & iracundia, non ex fatuitate, vel casu, & præter suam intentionem occiderunt nam, vt in dict. can. legitur Quibus peccata dimissa non sunt a sacris locis post mortem ad iuuari non possunt quia quos peccata grauiora deprimunt si in sacris locis se sepelliri faciunt restar, vt de sua præsumptione iudicentur cum sacra loca eos non liberent, sed de culpa temeritatis accusent. c. quibus 13.q.ij. c. ex parte de sepult.

Qui in Paschate illius anni peccata sua non sunt confessi neque Sanctissimum Eucharistiæ sacramentum ex præcepto Ecclesiæ non receperunt dummodo de ommissione notorie constet. c. omnis vtriusque sexus de pœnit. & remiss.

Monachi seu religiosi regulares in proprietate decedentes reperti. c. sup quo dã d stat. Monach. in fine.

Peccatores notorii in ipso notorio mortali morientes, vt meretrices, & alii huiusmodi nisi Ecclesiæ fuerint reconciliati, vel saltim signa contritionis in eis apparuerint, ad quod probandum vnius testis depositio sufficit. c. quibus 13.q. ij. c. pro obeũtib. eo. q. cap. fin. de maledicis

Blasphemiantes Deum, & Sanctos, & presertim Gloriosissimam Virginem, & in penitentes recedentes.

Manifesti Vsurarij. c. quáquá de vsuris in 6.

Publicè excommunicati, & nominatim interdicti. Clem. eos de sepult.

Illi quibus est interdictus ingressus Ecclesiæ si in illo interdicto inpenitentes decedunt. c. is cui de sen. excõ. in 6.

Pueri ventre matris extracti, & absq; baptismo morientes. Siluest. in ver. sepul. nu. x.

DE POENA RECIPIENTIS AD sepulturam Ecclesiasticam in aliquo ex casibus prædictis scienter.

Clem. eos de sepult.

Cap. IIII.

SACERDOTES qui scienter excommunicatos, & interdictos publicè necnon manifestos vsurarios sepelliunt vltra peccatum mortale in excomunicationis sententiam incidunt ipso facto a qua nullatenus absolui possunt nisi prius ad arbitrium ordinarij eis quibus per præmissa fuerit iniuria irrogata satisfactionẽ exhibuerint competentem, nullo eis circa prædicta exemptionis, vel quouis alio priuilegio sub quacumque forma

verborum concesso suffragante in aliis vero casibus peccatum mortale tantum incurrit Recipiens demum ad sepulturam in loco sacro scienter hæreticos, credentes, receptatores, defensores, & fautores eorum est ipso facto sententia excomunicationis innodatus a qua absolui non valet (vltra condignam satisfactionem nisi propriis manibus publicè extumulet, & foras proiiciat huiusmodi corpora damnatorum, quod quidem seruandum est quotiescumque discerni possunt aliàs non, cum non expediat quod cum excomunicatorum ossibus corpora extumulentur fidelium, nam sicut iustis in patria non obest sepultura nulla, vel vilis, ita impiis in inferno existentibus celebris, vel speciosa non prodest, quemadmodum sacri Canones declararunt Animabus vero, quæ pœnis purgatorii expiandæ detinentur prodest quidem si earum corpora in Ecclesias sepelliantur, cum earum proximi quoties ad eadem sacra loca veniunt sacrorumq; sepulturam aspiciunt recordentur, & pro eis preces Domino fundant, ex quo quidem sepultura monumentum, meritò appellatur, eo quod viuorum mentem moneat. Vnde sequitur quod sicut ratione, & occasione Ecclesiasticę sepulturæ corporibus animarum purgatorij traditæ alleuiationem ex viuorum suffragiis consequuntur, ita corpora damnatorum maiorem cumulum damnationis, potius quam solutionem in Ecclesiis posita consequuntur, vt D. Gregorius ait, nam isti vt inquit Augustinus, quos grauiora peccata deprimunt si in Ecclesia se sepelliri mandent, restat, vt de sua præsumptione iudicentur, quia eos sacra loca non liberant, sed de culpa temeritatis accusant, & ideo pro impiis, quamuis baptizari fuerint orare, pro eisq; sacrificia offerre Sancta Mater Ecclesia prohibuit.

c. quoniam de heret. in 6.

d. c. sacris in fi.

c. sacris d sepult. in f. n.

c. quibus peccata eadē cau. & q. c. pro obeuntibus eadē cau.

DE PRÆCEDENTIA IN publicis processionibus, & funeralibus inter Regulares Mendicantes seruanda Tit. 20.

Cap. I.

QVONIAM Regulares omnes etiam Monachi iure nouissimo Concilij Triden. ad processiones publicas vocati accedere tenentur, & ad illas compelli iis tantum exceptis qui in strictiori clausura perpetuò viuunt, ideo ne inter eosdem regulares in processionibus ipsis publicis, ac etiam iis quæ in tumulandis defunctorum corporibus fiunt controuersie de præcedentię orirētur sicuti per sepe cum maximo scandalo soboriri consueuerant per eumdem Conci. Tridentillas omni appellatione remota componendi inter omnes Ecclesiasticas personas tam seculares quam Regulares Episcopo attributa fuit facultas. Quo vero ad regulares Mendicantes, quamuis per nouissimas constitutiones Pij V. & Gregorij XIII. fuerit circa illarum præcedentiam diuersimodè prouisum, & declaratum, nihilominus vt infra dicetur, concordantur, quoniam in bulla eiusdem Pij V. statuitur quod fratres ordines prędicatorum primum digniorem, & honorabilem locum inter cæterorum quorumcumque aliorum ordinum Mendicantium religiosos, tam in sessionibus, & congregationibus quorumcumque Generalium, Prouincialium, & Synodalium Conciliorum, quam processionibus ministeriis, & aliis actibus publicis, vel priuatis, in quibuscumque ciuitatibus, oppidis, terris, castris, & aliis locis obtineant, & speciali præeminentia omnino gaudere debeant, etiam quod alij religiosi mendicantes etiam per immemorabile tempus illos pręcedere consueuerint omnibus aliorum ordinum Mendicantium pro tempore religiosis in virtute sanctę obedientiæ, & sub pœna excommunicationis ipso facto incurrenda inhibetur ne in pręmissis fratres prędicatores molestare inquietare, aut quoquomodo impedire audeant, vt latius in dict. litteris continetur. c. controuersias sess. 25. d. c. 11. eadem sess.

In alia verò Gregorij xiij. Constitut. cauetur, quod quicumque ex dictis fratribus mendicantibus inter se, & confratribus confraternita- Greg. xiij const. 9. nu.

fraternitatem laicorum de præcedentia huiusmodi contendentibus in quasi possessione præcedentiæ, ac iuris præcedendi fuerint illi in processionibus tam publicis quam priuatis præcedere debeant. Quando vero nō probatur, aut nō constat de quasi possessione pcedentiæ, statuitur q inter fratres mendicantes ij qui antiquiores in loco cōtrouersiç, inter cōfratres verò inter se litigantes illi qui prius saccis vsi sunt in processionibus tam publicis q̃ priuatis præcedant, ita vt si contingat noua monasteria, aut domus alicuius ordinis Mendicantium in loco in quo alterius ordinis ex dictis mendicantibus Monasteria; aut domus prius erecta, & instituta fuisse & esse, ille ordo qui prius Monasterium seu domum in loco habuerit præcedat. Declaratur tamen per hanc eamdem Gregorij xiij. constitutionem quod nullū præiudicium fratribus Capucinis generetur quin sub Cruce fratrum Minorum Sancti Francisci, vt solent, incedere possint, neque etiam priuilegio fratribus ordinis prædicatorum, per Pium V. concesso ipsemet Gregorius noluit in totum derogare quo ad præeminentiam, & digniorem locum inter alios ordines in Sessionibus, & congregationibus Conciliorum & in alijs actibus tam publicis quam priuatis obtinendum, sed tantum, quoad processiones publicas, & illas quæ fiunt in tumulandis, defunctorum corporibus prędicto priuilegio Pij V. moderatum existit, vt in eiisdem literis Gregorij plenius declaratur, prætereà inter fratres diuersç congregationis eiusdem tamen ordinis & habitus in processionibus siue funeralibus separatio per alterius ordinis fratres fieri omnino per priuilegia prohibetur. Demum per sacram Regularium Congregationem quoad huiusmodi regularium præcedentiam in hęc verba declaratum fuit.

Sacra Congregatio Illustrissimorum, & Reuerendissimorum Sanctæ Romanç Ecclesiæ Cardinalium negocijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium pręfecta, ad tollendas omnes lites, & controuersias, quç inter regulares plerumq; solent oriri super eorum præcedentia in processionibus, cæterisq; actibus tum publicis, tum priuatis, illud in futurum obseruandum censuit, quod in hac Alma Vrbe omnium magistra seruatur.

Die 30. Augusti 1593.

Illustriss. & Reuerendiss. Cardinalis Alexandrinus retulit supra-scriptā Congregationis sententiam sanctissimo placuisse, & iuxta eam in casibus occurrentibus semper rescribi, & si opportunum

foi

fore videbitur Generalem constitutionem desuper fieri mandasse, illa Gregorij xiij. quæ incipit exposcit, alijsq; contrariis quibuscumque non obstantibus.

DE SVFFRAGIORVM COMVNIONE quæ participatio ad beneficia ordinis nuncupatur, & per regularium prælatos fieri contingit Tit. 21.

Cap. I.

QVONIAM Iulius ij. omnes fundatores, fundatrices, procuratores, procuratrices, tutores, & tutrices eorumq; vtriusque sexus liberi, necnon ordinum Mendicantium conseruatores præsentes, & futuri omnium, & singularum missarum: ieiuniorum, orationum, & sacrificiorum ac quorumcumque aliorum bonorum operum quę per vniuersos dictorum ordinum fratres, & sorores perpetuò fieri dederit author omnium bonorum CHRISTVS IESVS participes facit. Ideo est sciendum quod homo a culpis mortalibus, & a pœnis pro eis debitis multipliciter solui, & liberari contingit primò, quidem in interiori foro animæ per sacramentum pœnitentię, & eius partes nempe per cordis contritionem, oris confessionem, atque operis satisfactionem, quo sola Christi satisfactio, & meritum homini attrito applicatur cui statim culpa mortalis, quæ est propria materia Sacramenti, remittitur, & pœna æterna in temporalem commutatur, in præsenti sæculo, aut in Purgatorio persoluenda dicitur solum Christi meritum applicari, eo quia solus Christus est mediator Dei, & hominum non tantum quia est substantiale medium quod participat vtriusq; extremi naturam (vt patres exponunt, sed quia, vt homo est præcipuus noster intercessor, & ipse solus meruit omnibus nobis remissionem peccatorum, augumentum gratiæ, & vitæ ęternæ præmium, ratione illius infinitę virtutis, & dignitatis ad quæ quidem sancti non concurrunt nisi per modum exempli, exhortationis, & deprecationis, vt effectus sacramenti sit in nobis efficax absque impedimento sed quia (vt dictum est) remissa culpa mortali remanet adhuc quædam pœna pro peccato Deo debita soluenda, Ideo Christus ad illam remittendam tamquam leuius redemptionis

Const. 4.

Côci. Tri. sess. 14. can. 13.

1. Tim. 2. Ioan. c. xj. & ibi Cir. lib. ij. c. 34

Esai. c. 65 Torcular. calcaui solus, & nô est vir mecum.

Sot. dis. 1. q. 2. & 5. 140.

D. Thom. 3. p. q. 48. art. ad 3. & ibi Gac.

Côci. Tri. sess. 6. can. vlt. & sess. 14. c. 8. & can. 14. relat. per Henric. Henriq. e so Ies. lib. de indul. cap. . Côci. Tri. sess. 6. can. 31. de iu- iustif.

ptionis genus, vt sanctos sibi amicos velut Dei coadiutores honorando in ostentationem suæ potentiæ & bonitatis illis, & aliis iustis condonare voluit, vt ex iustitia pro alterius pœna temporali satisfacere possent, quod quidem satisfactioni Christi non derogat, sed illius potentiam, & gloriam illustrat dum causas creatas secum in præmissis cooperantes assumit, & propterea ex hoc ne dum Summus Pontifex sed alij etiam Ecclesiarum & ordinum Regularium prælati possunt (sicuti consueuerunt) illos quos voluerint ad participationem sacrificiorum, & oblationum, aliorumq; bonorum operum subditorum quæ in futurum fiunt in eorum communitate, aut religione admittere, atque recipere, ac eorum præcepto, & intentione quotam satisfactionis subditorum in suam dispositionem applicandam reseruare necnon missas aliasq; satisfactiones pro illis quos ad participationem admiserunt specialiter offerre, & offerri mandare prout D. Anselmus, & Bernardus, ac alij antiqui patres per suas literas subditorum suffragia diuersis fidelibus concesserunt, vt latius Thom Vualden. attestatur, ex quibus ergo constat non tantum orationes, & sacrificia verum, & ieiunia disciplina vigilias aliosq; labores religiosorum posse in vim satisfactionis per prælatos alijs ascribi, & condonari, dummodo ratio meriti ipsis religiosis qui illa operantur, & pariuntur integra seruetur.

Gaspar. Passerel. ord. mini. in collect. priuil. no. 22.

De Sacramentalib. lib 3. titu. x. c. 95.

Notandum est etiam quod Regularium prælati in huiusmodi applicatione facienda claue iurisdictionis minimè vtuntur, neque vllam faciunt absolutionem, seu relaxionem, sed meram solutionem & satisfactionem labore, dumtaxat suæ familiæ côcedunt quæ quidem solutio, ad hoc vt validè fiat, & illis quibus applicatur, verè prosit, de sacrificijs orationibus, alijsq; bonis operibus in futurum faciendis, & non præteritis fieri debet, quoniam opera meritoria, quæ debita pœnarum facientium excedunt, nisi dum fiunt applicentur in thesauro Ecclesiæ per solum Papam fidelibus distribuenda iure comuni reseruantur. Quare dum prælati Regularium per suas patentes literas priuatas personas ad beneficia ordinis recipiunt, de illis, quæ inde subsecutura sunt fieri debent, & de illis dumtaxat intelliguntur.

Idê Passe. not. 22. in fin.

DE

DE MONIALIBVS Regularium curæ, & regimini subiectis. Tit. 20.

Cap. I.

MONIALES quę personę secundi ordinis, quorumcũq; Regularium dicuntur, in Monasterijs sub regula approbata, & clausura viuentes per Generales, & alios superiores iuxta eorumdem constitutiones, & sacrorum canonum, & præsertim Concilij Trid. decreta, tam in capite q̃ in membris visitari corrigi, & reformari debent, necnon Abbatissas, seu priorissas, & alias Monasteriorũ pręfectas, officiales, conuersas, & familiares ibidẽ instituere, destituere, mutare, transferre, & alia ordinare, & sub pœnis de quibus eis videbitur mandare, statuere, prout secundum Deũ eis magis viderint, expedire, licet in foro conscientiæ illas tamquã sibi subditas, sicut primi ordinis personas, ligare, & soluere, iuxta eorumdem priuilegiorum continentiam licitè, & liberè valent. Bonifacij ix. const. 1.

Et quia prælatis, & superioribus prædictis per eiusdem Concili. Trid. decretum præcipitur, vt in earum visitatione singulis annis faciendis oẽm curã adhibeant, vt tam viri q̃ mulieres ad regulæ q̃ professe sunt præscriptam vitam instituant, & componant vota obediẽtiæ, castitatis, & paupertatis, & si quia alia sunt ab eis emissa necnon præcepta ad comunẽ victũ, & vestitum conseruanda fideliter obseruent, & per eosdẽ prelatos obseruari faciant, & presertim illa quæ ab eodem sacro Concil. Trid. quoad moniales statuta sunt: ideo prelati & alij Monialium superiores Regulares in earum visitatione diligẽti præscrutatione inquirere debent ne quid sit inductũ in earũ disciplinã, quod non piũ, & sanctũ dicatur, cũ Deo, & non hõinibus dispõsate existant. Ac deinde quot sint professe, atq; Nouitiæ examinent. Sess 25. c. 1. quoniam. Clem. attendẽtes de stat. Monach. d clem. attendentes eo. ti. c. sup eo de regul.

Si tempore pręscripto fiat professio, si habitus professatum, & nouitiarum sit distinctus.

Si regulam quam professe sunt, maximè circa substantialia paupertatem, obedientiam, & continentiam silentia, ieiunia, & carnis abstinentiam, extra tamen casus necessitatis obseruent.

Si vestes debitas, gestent.

Si tempore debito celebrent officia, & an omnes conueniant.
An ne sit aliqua recepta per simoniam.

Si habēt debitā clausurā, si portē claudunt͛ tpe cōgruo, & hora cō uenienti, vt infra dicetur, & ab eis custodiat͛ inuiolabiliter clausura.

Si habēt conuersationes, & præsertim laicorum suspectas periculosas, aut scandalosas.

Qualiter Abbatissa, Vicaria, & aliæ perfectæ Monasterii officium suum compleant.

Qualiter se gerat cōfessor, q̄ non nisi ꝓbus, ꝓuectæ ætatis, ac probatæ vitæ q̄ fieri pōt., & doctrina prædictus eligi, & deputari debet. Qui ēt ne nimia familiaritate aliquis contemptus oriatur procurēt prælati, vt vbicumque comodè fieri poterit cōfessores. & Gubernatores, in domibus ipsis monasteriis coniunctis nō habitent, & si qñ ex necessitate aliqua loci dictorum superiorum arbitrio habitatio relinquenda sit tunc crates rote, & omnia alia huius generis quę ad clausuram maximè pertinent, nullo modo in dictis habitationibus permittantur, quin immo muro quam primum obstruātur, & etiam in dictis Domibus non habitent.

Prouideant ēt superiores quod Rote per quas mittunt͛, aut recipiuntur a monialibus opportuna paruę sint, & ferris interiectis munitæ, singulis vero fenestris, & ad loquendum destinatis sint duplices illę crates infixæ, non minus palmo inter se distantes, ex quibus non liceat Monialibus cum mare aliquo colloqui nisi nigro velo obducto, prærerquam cum patre, auo, aut alio consanguineo, vsq: ad tertium gradum exclusiuè ēt si licentia ab eisdem superioribus habeant, & inobedientes prout contumacia, aut negligentia exegerint pœnas subeant.

Præcipiant quoque in virtute sanctæ obedientiæ ipsis Moniali- & ēt sub priuationis, & suspensionis pœna eorū arbitrio imponenda, ne permittant intrà claustra Monasterii colonis, aut quibuscūq; aliis quacumque de causa cibum dari, sed statim rebus ad portatis, iumentisq; exoneratis, extra clausuram exire cogantur.

Prohibeant ēt ne moniales literas secretas recipiant neque ipse scribant nisi primū a præfecta reuideantur, libros honestos habeantur, nō nutriant canes, Moniales plures nō simul dormiant: & cellę semper ab Abbatissa seu prælata visitentur, in comuni dormitorio si fieri comode possit, dormiant, in quo de nocte stent luminaria accensa, in communi refectorio concedant, & interim semper

aliqua

aliqua lectio habeatur neque alicui extra refectorium sine licētia superioris id facere liceat, Musicis instrumentis non vtantur, nec colloquijs prophanis se maculent, orationi studeant, obedientiam seruent, & dissensiones inter eas fugiant, neque rixandi materiam sibi inuicem præbeant, & incorrigibiles seuerè corrigantur, a superfluis sumptibus, & expensis tam in earum festis, quæ circa prælatos, & alios, dū habitum regularem tradunt, vel professionem emittunt, necnon a muneribus priuatis et sibi ipsis omnino abstineāt sub pœnis in Constitutione S. D. N. Clementis viij. contentis. Const. ij.

Insuper prouideant quod vbi dictarum Monialium Monasteriis Ecclesiam non est publica sed intra septa, & Claustra, seu Chorum, Sanctissimum Corpus Christi non retineatur non obstante quocumque priuilegio, & si Ecclesia extra clausuram fuerit in ea honeste atque decenter conseruetur neque in ea aliqua porta sit ex qua intrò ad ipsum Monasterium aditus pateat, vt ex constitutione Gregorij xiij. prohibetur, & hoc in illis partibus in quibus dicta constitutio fuerit recepta. Attendant etiam vt ipse moniales singulis mensibus sua peccata confiteantur, & Sacrosanctam Eucharistiam suscipiant iuxta canonicas sanctiones, præsertim Concilij Triden. & de ijs Moniales in eorum constitutionibus admoneri superiores ipsi prouideant, & præter ordinarium confessarium bis, aut ter in anno alius extra ordinarius offeratur, & deputetur, qui singularum confessiones audiat, & salutari pœnitentia imsita, eas absoluat quod optimè sancitum est, ne ex longa frequentatione vnius confessoris moniales aliquando conscientiam suam examinate de singulisq; commissis confiteri, siue ex verecundia, aut confusione retineantur. Commendent etiam ipsi superiores moniales, vt ocium maximè fugiant, ideo semper legāt, orent, diuinaq; meditentur, aut alicui honesto, & condecenti exercitio vacent, a cratibus cōmunibus quoad possunt sese abstineant, quod nisi faciant in desiderijs erit omnis earum voluntas, & in earum animarum perniciem, & damnationem æternam. Et vt Moniales quas Dei timor a malo fortasse non reuocant, temporariæ coërtionis formido exterreat ideo curent superiores, vt in omnibus monasterijs sibi subiectis locus carceri destinetur. Demum statum monasterij videant, & singulas ipsius, ac eius partes prout Spiritus Sanctus dabit eis, & ex facti apparentia viderint expedire diligenter inquirant, & rationem administrationis examinent.

Concil. Trid. sess. 25. c. 10. §. qd verò.

Clem. ne ī agro. §. sanè de stat. Monach.

sess. 25. c. x Attend.

Cōci. Tri. eo. c. x.

bb 2 DE

DE ABBATISSÆ, ET PRIORISSÆ seu Ministræ ætate, qualitate, & ac illius electione confirmatione, & officio.

Cap. II.

ABBATISSA, & cuiuscunque nominis præfecta, vel prę posita Monasterij appelletur, non minor annis quadraginta, & quæ octo annis post expressam professionem laudabiliter uixerit, eligenda est, sin minus, alia quæ trigesimum annum excesserit, & quinque annis saltem post professionem rectè vixerit eligi potest superiore consentiente, quod si nulla prædictis qualitatibus in eodem monasterio repetiatur ex alio eiusdem ordinis eligi valet. cuiusquidem electo fieri debet per vota secreta ita vt singularum eligentium nomina numquam publicentur, & in reliquis Monasteriorum constitutiones seruentur, cum hoc tamen quod, superior qui electioni præest clausuram Monasterij nō ingrediatur: sed ante cancellarum fenestellam vota singularum audiat, vel accipiat, hęc autem Monasterij præfecta non perpetua, sed triennalis tātum est eligenda quæ postmodum elapso triennio suo officio perfuncta præesse desinat, omnisq; prorsus careat auctoritate regimine, & administratione, & per triennium a die finitæ administrationis inchoandum abstinere debeat quo elapso seruata eadem forma Concilii Tridentini ite um eligi potest, & si secus attentatum fuerit electio, ac omnia inde secuta nullius roboris, vel momenti fore, & esse decreuit Gregorius xiij. in sua constitutine quæ circa prędicta in Monasteriis Monialium in Italia consistentibus locum dumtaxat habet.

Côci. Tri. sess. 25 c. vij.

Greg. xiij con. t. v.

Et cum, sic vt præfertur, Abbatissa electa, & confirmata fuerit aduertenda est ne excommunicet, aut absoluat, ne ve, interdicat, seu alicuius ordinis officium exerceat, quod expresse prohibitum est, nec velum alicui dare pręsumat, siue aliam velare, neque confessionem audiat, aut aquam benedicat, seu pœnitentiam imponat, sed vbi est de consuetudine alijs committere, obseruandum est, & vltra ea quæ superius dicta sunt, in pręcedenti capitulo, Monasterij clausurę maxime inuigilet, procurando, vt die noctuq; illud clausū existat, & claues teneat ipsa sola, & præsertim in nocte, nec in differēter

c. noua de pœnit. & remiss. In nocent in d. c. dilecta 4. dis. c. multorū

tet

ter omnibus sed prudenti, & cōscientiatę cōsignet, egressum custodiat, & ingressum non nisi, vt infra in cap. de clausura permittat, ad crates vero loquutorij comunis Monialem non sola sed cum asculta-trice honesta atque prouectę ętatis accedere sinat nisi ipsa eam comitari uoluerit, omnē familiaritatem monialium cū quibuscunq. euitari facere studeat, & ipsa sit prima, Deuotos eis habere minimè permittat, attendat. quod viuant in comuni, & quod omnia lucra in comuni habeantur, omnibus tamquam mater comunis de necessariis prouideat, & præsertim infirmis, & nouitijs, frequenter, vero capitulum de culpis, seu saltim semel in hedomada habeat in quo ad obseruantiā regulæ suę adhortetur, contra regulam sine magna causa, & præcipuè quo ad temporalium proprietatem in particulari retinendam non dispenset, Item omni studio operetur, vt Moniales in Choro conueniant, & ipsa in aliarum exemplum semper sit prima, & quod diuinum officium tempore, & modo debito sine locutionibus varijs, sed studiosè pariter, & deuotè ab omnibus persoluatur, curet etiam quod statutis, vt supra temporibus sua peccata confiteantur, & Sacramentum Eucharistiæ deuote recipiant, & quod tam confessarius quam alij Monasterij seruitijs deputati necnon moniales officiales in omni diligentia suum officiū exerceat, & denique se talem exhibeat reliquis monialibus in uictu vestitu, & colloquio, aliisq; actionibus, vt simul omnibus ad celestia regna ducatum pręstet, & gaudeant ipsam in matrem accepisse. Anto. Archie. Flor. 3. pa. sum. tit. xvj. de Abbatissa

Quo vero ad benedictionum eiusdem Abbatissę est aduertendum quod vbi ad vitam eligitur, vt forsam extra Italiam, & vbi cōsuetudo est quod benedicatur, est omnino seruanda imo. si intra annum electa, & confirmata benedictionē non accipiat, officio, & administratione eo ipso priuatur, vt sacra iura disponunt, vbi verò non perpetue sed triennales eliguntur neque benedicendi consuetudo viget, non est huiusmodi solemnitas adhibenda, quoniam dictarum Abbatissarum benedictio non est iterabilis, & tamen iterari, sępe contingeret cum in locis vbi triennales eliguntur, & iterum atque iterum eligi valeant iterum etiam rebenedicendæ essent, vnde, sequeretur quod multe Moniales in eodem monasterio simul in Abbatissas benedictas permanerent, quod esset inconueniens, & hæc procedere debent dummodo aliter per Sedem Apostolicam non fuerit statutum, & ordinatum. c. indemnitatibus. §. sanè de elect. in 6. Clem. attendentes de sta Monach. Nauar. de regularib. cons. 4.

DE

DE MONIALIVM CLAVSVRA.

Cap. III.

c.periculoso de stat. reg. in 6. Concil. Trid. c. v. sess. 25. Pius V. const. 4.

BONIFACII VIII. Constitutione per sacrum Concil. Trident. innouata, ac Pium V. & Gregorium XIII. confirmata statuitur, vt vniuersè, & singulè Moniales cuiuscumque Religionis sint, & ordinis, vel Militiarum etiam Hierosolimitani, in quibusuis Monasteriis, & domibus iam receptę, & in posterum recipiendæ tacitè, vel expresè Religionem professè, etiã conuersè, vel quocumque alio nomine appellentur, in quibuslibet mundi partibus existentes sub perpetua in suis Monasterijs debeant permanere clausura ita vt nulli earum quacumque ratione, vel causa (exceptis casibus infrà declaratis) Monasteria ipsa egredi liceat sub censuris, & pœnis ipso facto incurrendis appositis, vt sic à publicis, & mundanis conspectibus separatè omnino seruire Deo valeant liberius, & lasciuiendi opportunitate sublata, eidem corda sua, & corpora in omni sanctimonia diligentius custodire. Moniales vero illę (si quę reperiuntur, quæ ex consuetudine etiam immemorabili, aut instituto, vel fundatione suæ regulę clausuræ prædictæ animo obstinato resistere volunt per ordinarios locorũ vnà cum earum superioribus omnibus iuris, & facti remedijs ad eamdem clausuram perpetuo subeundam atque seruandam compelli debēt Mulieres quoq; Tertiariæ, & quæ de pœnitentia dicuntur, cuiuscumque ordinis fuerint in congregatione viuentes si & ipse professe fuerint, ita vt solemne votum emiserint ad clausuram præcisæ tenentur, & si votum solemne non emiserint, ad illud emittendum, & profitendum ab ordinarijs vna cum earum superioribus hortari, & suaderi debent, & post illius emissionem, & professionem clausurę tunc subiiciantur: Quod si id facere recusauerint, & scandalosè vixerint seuerissimè sunt puniende, & demum omibus illis mulieribus in congregatione (vt præfertur, existentibus, & absque professionis emissione, & clausura viuere omnino volentibus interdicitur, & prohibetur ne in futurum, vlla alia prorsus in suum ordinem religionem, & congregationem per illas recipiatur, alias receptio, seu professio, nulla, & irrita per eamdē Pij V. constitutionem declaratur.

DE

AD QVOS SPECTET CLAVSVRÆ custodia.

Cap. VIII.

PATRIARCHIS Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis districtè in virtute sanctę obedientię sub obtestatione diuini iudicij, & interminatione maledictionis ęternæ præcipitur quatenus eorum quilibet in ciuitate, & Diocesi propria in Monasteriis Monialium sibi ordinario iure subiectis in ijs verò quæ ad Romanam immediatè spectant Ecclesiam Sedis Apostolicæ authoritate. d.c. periculoso.§. &quoniā Concil. Trid.d.c. v.ea. sess.

Abbates vero, & alij tam exempti quam non exempti prælati Ecclesiarum Monasteriorum, & ordinum quorumcumque in monasteriis sibi subiectis de clausura conuenienti prouidere, illam determinare ponere, & declarare, & vbi violata est diligenter restitui, & vbi inuiolata existit conseruari maximè procurare tenentur. Egenius iiij. cōst.

DE CASIBVS IN QVIBVS Moniales clausura proprij Monasterij licitè egredi valent.

Cap. IX.

CONVERSE ac etiam Moniales professe annorum tamen quadraginta, pro colligendis elemosinis per ordinarium, vel superiorem regularem pro tempore in earū respectiuè monasteriis deputare, necnon ex causa magni incendij, vel infirmitatis, lepræ aut epidimię, vel aliquo alio morbo laborantes ita vt cum alijs absque graui periculo seu scandalo commorari non possint de Episcopi tantum licentia, si Monasteria, ei fuerint subiecta licitè exire valent: si vero Monasteria regularium, curæ atq; regimini supposita extiterint tunc infirmitatis cognitio, illiusq; approbatio per superiorem Regularem cui monasterii cura incumbit vna cum loci ordinarij interuentu fieri, & ab illis coniunctim licentia eis exeundi expresse, & inscriptis concedi potest non nisi ad necessarium tempus extrà illa permansuris. Quibus etiam Pius V. const.v. d.c. periculoso Concil. Trid.d.c. v.§.nemini.

additur

Eugenius iiij. const. 1. Cōci. Tr. c. ij. Abbatissa §. quod si. Nauar. consi. 48. lib. iij. de reg. nu. 36. & 7. d. cap. v. sess. 25. §. nemini c. si qua Monach. 27. q. 1. Pij V. const x. Bonifacius ix. const. 1.

additur quod prelati Regulares possunt moniales sibi subditas de vno monasterio ad aliud eiusdem ordinis causa correctionis, vel nouæ fundationis, aut gubernationis transferre cum correctio, seu noua fundatio legittima causa exeundi satis esse videatur. nec obstat capit. Concilij Tridentini, quo statuitur, vt huiusmodi causa exeundi ab Episcopo approbari debeat quoniam cum Prelati regulares cuiuscumque ordinis illa eadem per seipsos omnino possint in moniales suorum ordinum sibi subditas, quæ possunt Episcopi in Clericos, & laicos sibi subiectos tam quo ad absoluendi, & dispensandi quam alias quascumque facultates etiam post Concilium Tridentinum concessas eis permittitur, sequitur quod causæ prædictæ exeundi approbationem validè facere possint, Episcopalis autem approbatio in monasteriis ordinario, ac etiam immediatè Sedi Apostolicę subiectis requiritur, in alijs verò exemptis monasterijs, & quæ Regularium ordinum prælatis subsunt approbatio huiusmodi ad ipsos prælatos regulares spectat, & non ad Episcopum cum ipse quoad prædicta, & alia huiusmodi curam, & regimen dictarum monasteriorum concernentia nullam in ea iurisdictionem, & potestatem sibi attributam habeant, vt expresse in dict. iuribus supra allegatis, & in constitutione Pij V. quo ad Monalium clausuram de anno 1566. quę incipit circa pastoralis officij ædita .§. per hoc autem expresse declaratur. Quo verò ad exitum monialium à propria clausura in tribus illis casibus supra enumeratis nempè magni incendij, lepræ, aut epidimiæ in altera bulla pij V. expressis earumdem causarum cognitio, & approbatio per Episcopum, & superiorem coniunctim fieri debet iuxta eiusdem constitutionis tenorem, & continentiam.

d.c. periculoso p Cōci. Tr. innouatū in fin. .§ p hoc autem.

Const. 12

DE

DE POENIS QVAS INCVRRVNT Moniales extra casus permissos a proprijs Monasterijs egredientes, & superiores licentiam eis concedentes.

Cap. V.

MONIALES à monasteriis in quibus fuerint professe, præterquam in casibus supra explicatis exeuntes, non solum ipse verum etiam illas egressas comitantes, & personas tam seculares quam Ecclesiastice etiam consanguinee eas receptantes, necnon superiores extra casus prædictos, & absq; rationabili causa licentiam exeundi concedentes vltra peccatum mortale, excommunicationis maioris latę sententiæ vinculo absq; alia declaratione eo ipso innodati existunt a qua non nisi a Romano Pontifice (pręterquam in mortis articulo absolui possunt, & insuper tam moniales egresse, quam illarum superiores vltra prædictos casus licentiam concedentes, dignitatibus, officijs, & administrationibus per eas, vel eos obtentis eo ipso priuantur, & ad illa, & alia in posterum obtinenda inhabiles redduntur. Pius v. const. 4.

DE MONASTERIIS MONIALIVM non ingrediendis, & de casibus in quibus ingressus licitè permittitur.

Cap. VI.

c. periculoso de stat. reg. in 6.

CVM non minus deceret pro sanctimonialium quiete, & honestate, vt earum monasteriorum clausura quoad ingressum, quam quoad egressum custodiretur. Ideo ex sacrorum Canonum sanctionibus, & nouissimè ex decreto Concil. Trid. prohibitum fuit omnibus cuiuscumque generis, condicionis sexus, vel ętatis ne intra septa monasterij monialium absq. Episcopi, vel superioris licentia in scriptis obtenta sub excomunicationis pœna ipso facto incurrenda ingrediantur. A cuius quidē prohibitionis lege nonnulli casus excipiuntur in quibus prohibitio huiusmodi relaxatur, & ingressus licitè conceditur, dūmodo infrascripta requisita simul concurrant videlicet, cā rationabilis, & manifesta: agendi intus ea qīa quæ Monasterij, & Monialium vtilitatem, seu necessitatē cōcernunt, & per ipsasmet moniales, aliàs fieri nequeūt, requiritur deinde superioris licentia, quæ quidem, aut ab Episcopo loci ordinario pro monasterijs sibi subiectis pro illis vero immediatè ad Sedem Apostolicā spectantibus ab eodem Episcopo tamquā Sedis Apost. delegato concedi debet, pro monasterijs verò exēptis, & quæ à Regularium ordinum Prælatis, & fratribus reguntur a Generali totius ordinis in toto ordine, aut à prouincialibus in eorum prouinciis, vel ab illis quibus dixerint cōmittendum, licentia hmōi est concedenda, cū ipsi dumtaxat sub appellatione superioris, & Prę lati veniāt, ex quo illi soli in moniales sibi subiectas eādem superioritatem iurisdictionē, & potestatē sicut in fratres exerceant illasq;, tam in capite, q̄ in mēbris visitando, corrigendo, ligando atq; soluendo, ac demū illis de confessariis prouidēdo, & deputatos ab officio remouendo, sed qm̄ neq; Generalis, neq; prouinciales, vbique oībus locis suarum respectiuè prouinciarum pręstò esse possunt debent sicuti valent eorum auctoritatē, & facultatem in præmissis, nō quidem earumdem monialium confessariis, cum monasterii partes quodammodo esse videantur, sed prioribus, aut Guardianis, seu custodibus, aut aliis eiusdem ordinis conuentuum, & domorum præfectis, qui dictis monialium monasteriorum propinquiores existunt delegare, eos super ipsas moniales Vicarios specialiter deputādo, & instituendo dūmodo spectatę vitę, prudētię, & sciētiæ fuerint

d. c. v. f. [illegible] 25. §. ingredi.

d. c. v. Cōcil. Trid. §. dare.

Bonifacius ix. Eugenius iiij. cōst.

ad quos tam Moniales, quam earum confessarii, & alij pro licentijs prædictis aliisq; similibus obtinendis recursum commodè habeant.

Requiritur etiam quod huiusmodi ingrediendi licentia non tacitè hoc est ex scientia, & tolerantia superioris: non verbo, sed expresse, & inscriptis non ad libitum ingrediendi, neque extrà casus necessarios, neque ad longum tempus, sed tantum particulari necessitate exigente impartiatur, quod si aliter, quam (vt præfertur) & ab aliis quam a proprijs superioribus, aut eorum Vicarijs, & Commissarijs concedatur, licentia erit ipso iure nulla, & inualida, ingressusq; illicitus necnon censuris, & pœnis statutis obnoxius. Et quoniam facultates omnes, necnon licentiæ, seu priuilegia ad libitum ingrediendi Monasteria, domos, & loca Monialium quibuscumque vtriusque sexus personis à sedè Apostolica, vel ab illius Legatis, aut Nuntiis concessis ante constitutionem Gregorij XIII. de anno 1575. editam omnino abolita cassata, & reuocata fuerunt nullus prætextu ipsarum licentiarum dict. Monasteria ingredi, neque superiores, aut Moniales earumdem licentiarum prætextu ingressum permittere debent, alioquin, tam ingrediens quam ingredi faciens, aut permittens excomunicationis latæ sententię vinculo eo ipso innodatur a qua non potest nisi a Romano Pontifice, prætetquam in mortis articulo, absolui, vltra pœnam priuationis officiorum, & inhabilitatis ad illa, & ad alia obtinenda, quam superiores, & Moniales eo ipso incurrunt, vt in dict. constitutione declaratur secus si priuilegia, seu licentiæ post dictam Gregorij constitutionem a Sede Apostolica, vel ab alijs, vt præfertur, ad id potestatem habentibus cum prædictæ constitutionis derogatione fuerint concesse, tunc ne qui illas obtinuerint licitè ingredi, & Moniales, & eorum superiores illos admittere licitè valent, ideo illarum tenores, ac tempus datę est prius diligenter inspiciendum: caueant demum Moniales, ne alicuius personas, tam Ecclesiasticas, quam seculares prætextu licentiarum ab Episcopis, seu superioribus Regularium quibus, illas concedendi in casibus tantum necessariis ex decreto Concilij Tridentini tribuitur, extra dictos casus necessitatis ingredi permittant, & admittant cum tam ipsis Monialibus quam prædictas licentias obtinentibus sub eisdem censuris, & pœnis, eo ipso incurrendis quarum absolu- Greg. xiij const. ij.

 tio

tio Papæ reseruatur, inhibitum sit ne d. licentijs pro casibus dumtaxat necessarijs concessis, ad libitum vtantur, & Monasteria ingrediantur, quemadmodum in famulis, & alijs personis infra descriptis sæpius euenire solet, qui pro qualibet minima re seu causa non necessaria generali licentia freti ea abutuntur, Monasteria, ad libitum ingrediendo, ideo monendæ sunt Moniales per eorum confessarios, & superiores ne passim, & extra necessitatem intus nullum admittant.

c. 7. & secundo de delictis puerorũ. Sot. in 4. dist. 12. ar. xj. c. vlt. de senté. excom. Nauar. relat. ab Episcopo sarnen. in tracta. de visitatione lib. 2. c. 18. n. 25.

Pueri autem septem annis minores cum vsu rationis careant, nec sint doli capaces, legibus Ecclesiasticis minimè ligantur. Ideo si monasteria ingrediantur, eis ingressus quamuis prohibitus non imputatur, & præsertim cum ex aliorum delatione, & introductione quam propria voluntate; & ratione ditigente factus censeatur, & propterea cum non sint excomunicati, nulla indigent absolutione nihilominus a dictorum Monasteriorum ingressu omnino sunt prohibendi, & arcendi.

DE PERSONIS QVIBVS LICENTIA ingrediendi, ac etiam permanendi danda est.

Cap. VII.

OMNIBVS Monialium seruitijs, & obsequijs temporalibus deputandis, Gubernatoribus, Prouisoribus, Medicis, Pistoribus, Famulis, & famulabus, ac alijs quibuscunque artificibus per prælatum, seu superiorem prouincialem, aut eius vicarium in Monasterijs, suę prouincię sibi subiectis prius approbatis, ab eo licentiam in scriptis concedenda est, & tunc, & non ante in dict. Monasterijs introducendi sunt. Conuersę, ac etiã professe in domibus contiguis, cum licentia superiorum habitantes pro colligendis elemosinis deputate, possunt aliarum Monialiũ clausuram ingredi in illis tantum casibus, in quibus per eatũ constitutiones eis permittitur, vt in bulla Pij v. declaratur. Item puellis religiosè effici volentibus pro experiendis, seu probandis Monasterijs, ac etiam alijs in illis educationis gratia ingrediendi, & permanendi licentia pariter conceditur. Et quamuis puellas educari in Monasterijs vsque ad 25. annum detineri Concilio Tridentino

Pius V. const. v.

2 annum c 19 25. Tridentino

dentino non contrarietur, tamen non est passim permittendum, aut aliàs quibusdam conditionibus adhibitis (vt infra) concedendum, & primo.

1 Quod tale sit Monasterium, quod primum consueuerit puellas educandas recipere.

2 Quod de consensu Abbatissæ, & Monialium, & non minor octo annis recipiantur.

3 Tertiò quod puellæ (sic vt præfertur) introductæ eo vestitu in monasterio vtantur, qui virginali Modestię, & honestati conueniat.

4 Quod nullam famulam secum adducere, aut retinere, eis permittatur.

5 Quod vltra 25. annum inibi permanere non concedatur.

6 Quod ad eamdem legem clausuræ seruandam sicut reliquæ Moniales teneantur.

7 Quod si semel a Monasterio egressæ fuerint numquam in eodem amplius intromittantur, nisi causa infirmitatis curandæ, & cum licentia egrediantur.

8 Quod a superiore in scriptis licentiam habeant quam superior Regularis omnibus prædictis pro subiectis sibi Monasterijs dare licitè potest, & debet quemadmodum olim per Illustriss. A. Cardinalem Caraffam nomine totius congregationis interpretis Concilij Tridentini ad supplicationem, & dubitationem diuersorum Priorum fratrum Sancti Dominici prouinciæ Romanæ responsum fuit, quod etiam ex iuris comunis dispositione satis consonum, & comprobatum esse videtur, vt ad illos huiusmodi licentias dare pertineat, qui facultatem, & potestatem Moniales includendi habent illarumq; clausuram custodire ex officio tenentur.

9 Puellis verò seu Mulieribus pro suscipiendo habitu religionis ingredi volentibus, si numerum Monialium iam designatum iuxta monasterij annuos redditus, seu elemosinas consuetas comodè substentandarum excedant licentia non à superioribus regularibus sed à Summo Pontifice, vel à sacra Regularium congregatione est concedenda, & ab ea per superiores regulares cum interuentu Episcopi loci ordinarij impetranda, & iuxta dict. congregationis ordinem exequenda.

Paulus Fusch. Episcop. Sarnen. tract. de visit. lib. ij. de Monial. nu. 27. & 28.

d. c. v. eadem sess. 25. §. dare.

d. c. periculoso p Côci. Tri. innouatû

Côci. Tri. sess. 25. c. iij. concedit. §. in prędictis. d. c. periculoso. §. sanè.

DE

DE IIS QVI ABSQVE ALIORVM ſuperiorum licentia, ingredi poſſunt.

Cap. VIII.

GENERALIS prouinciales, ſeu eorum Vicarij, aut Commiſſarijs, & aliis ſuperiores regulares quocumque nomine appellentur necnon Monialium confeſſarij pro tempore deputati in Monaſteriis ſibi ſubiectis facultatem ingrediendi iure etiam priuilegiorum habent, non tamen ea ad libitum ſed pro miniſtrandis Eccleſiaſticis Sacramentis non ſolum Monialibus in extremis conſtitutis verum etiam illis quæ aliquando non mortali, ſed diutina infirmitate adeo detente ſunt, vt ad crates comunes accedere minimè poſſunt, ac etiam ſepeliendis corporibus decedentium Monialium necnon pro illis ab incendio præſeruandis, aut a latronibus defendendis aliiſq; rationibus, & neceſſariis cauſis prout ſecundum Deum, eis magis expedire videbitur licitè vti debet, & valent a paucioribus tamen ijsq; ſenioribus, ac religioſis perſonis, ſi fuerint prælati iuxtà conſtitutionem Gregorii XIII. confeſſarii verò ab vno tantum clerico eiuſdem ordinis ætate proiecto comitati exiſtant, vt ex conſtitutione Gregorij IX. late diſponitur. Quod ſi extra caſus, vt ſupra declaratos, & alios neceſſarios, ſed ad libitum ingrediantur ipſo facto excomunicati ſunt ab omni officio, & miniſterio abſque alia declaratione priuati, vt in dict. conſtitutione Gregorii ſtatuitur. Et propterea Moniales iis omnibus plenè inſtruantur, vt quo modo in præmiſſis ad omnem pœnam euadendam ſe ſe gere debeant minimè ignorent.

Greg. ix. conſt. v.

Conſt. 4.

DE

DE ABSOLVTIONE A CENSVRIS & pœnis contra non seruantes, seu violantes clausuram Monialium.

Cap. IX.

QVONIAM diuersæ censuræ, ac pœnæ per sacros Canones, atque Apostolicas constitutiones contra Moniales illicitè a proprio Monasterio egredientes, & seculares vtriusque sexus personas illius clausuram ingredientes statutæ sunt, ideo hic summatim recensentur, vt ab illis absoluendi facultas ad quos spectet diligenter appareat. Pius v. const. vj.

1 Sunt igitur excommunicatæ maiori excommunicatione Moniales proprij Monasterii clausuram absq; superiorum licentia extra casus permissos exeuntes, Necnon superiores extra illos licentiam exeundi concedentes, ac etiam Moniales egressas comitantes, & receptantes, & tam superiores quam moniales, vt supra delinquentes eorum officiis, & administrationibus eo ipso pariter priuantur, & ad illa inhabiles redduntur.

2 Sunt etiam pariter excommunicati ingredientes prætextu licentiarum obtentarum ad libitum monasteria ingrediendi a Sede Apostolica, vel eius legatis, seu alijs superioribus post illarum reuocationem a Gregorio XIII. de anno 1575. factam, necnon superiores monasteriorum, seu moniales earumdem licentiarum prætextu illos ingredi permittentes, officijs, & administrationibus vt supra priuantur cuius quidem excommunicationis, & pœnę primi & secundi casus absolutio, & remissio Summo Pontifici (excepto mortis articulo) reseruatur. Greg. xiij const. ij.

3 Eiusdem excommunicationis maioris latæ sententiæ vinculo innodantur, qui prętextu licentiæ inscriptis obtentæ, ab Episcopo, seu superiore quibus illas concedendi in casibus necessariis facultas tantum ex decreto Concilij Tridentini tribuitur monasteria earumdem monialium non in casibns necessariis pro quibus illas obtinuerunt, sed ad libitum ingrediuntur, ac etiam moniales extra casus necessitatis illos intus admittentes, necnon earum superiores non necessarium ingressum permittentes vltra excommunicationem, priuationem quoque, & inhabilitatem incurrunt, & absolutio Papæ similiter reseruatur. Greg. xiij eadem const. ij.

4 Supe-

Greg. xiij eadem const. 4. 4 Superiores monasteriorum monialium, & earum etiam confessarij, qui facultatem ingrediendi clausuram ex officio habent, si illa extra casus necessarios ea vtantur, absque rationabili, & necessaria causa dictam clausuram ingrediendo eo ipso excomunicati sunt a qua non nisi per Romanum Pontificem (excepto articulo mortis) absolui possunt.

Sess. 25. cap. 5. 5. Etiam excommunicati sunt per decretum Concilij Tridentini ingredientes intra septa monasterii sine Episcopi, vel superioris Regularis licentia in scriptis obtenta, & absolutio nemini reseruatur,

Côci. Tr. sess. 24. c. 8. Anathemati. 6 Excomunicati eo ipso existunt tam Clerici quam Laici, etiam regulares cuiuscunque dignitatis, qui quomodocumque aliquam virginem, vel viduam, aut aliam quamcumque mulierem ad ingrediendum monasterium, vel ad habitum religionis suscipiendum, vel ad emittendam professionem inuitam coegerint sicuti etiam eidem excomunicationi subiciuntur consilium auxilium, vel fauorem dantes, & qui scientes eam non sponte ingredi monasterium, aut habitũ suscipere, aut professionem emittere, quoquomodo eidem, Actui presentiam, vel consensum, aut auctoritatem interposuerint.

7 Eodem modo demum excommunicati sunt omnes qui vice versa Sanctam Virginis, vel alterius mulieris voluntatem veli accipiendi, vel voti emittendi quoquomodo sine iusta causa impedierint.

Mare magnum Sixti iiij. const. 1. Bulla Aurea. const. 2. Sixtus v. const. 6. Nunc ergo quoad absolutionem ab excomunicatione, & pœnis prœdictis, quamuis Papæ in primo, secundo, tertio, & quarto casu sit reseruata nihilominus moniales, & fratres in illis, seu illorum delinquentes, ab eorum Generalibus, Prouincialibus, seu eorum Vicarijs aliisq; fratribus quibus ipsi duxerint committendum in vim suorum priuilegiorum cum clausulis derogatorijs nouissimè innouatorum absolui possunt, & ad officia, & administrationes ammissas restitui, & rehabilitari. Superiores vero regulares ab illis fratribus quos sibi in proprios confessarios eligendos duxerint, pariter absolui restitui, & rehabilitari licite valent.

Ac etiam fratres, & Moniales prędictas in quinto, & sexto & septimo peccantes sunt quidem excomunicati, sed ex quo illius absolutio nemini est reseruata pôssunt nedum virtute priuilegiorum. Sed etiam auctoritate ordinaria ab eisdem prelatis, & ipsorum fratrum, & Monialium confessariis regularibus [illegible] absolui

solui nisi huiusmodi absolutio per eosdem prælatos iuxta formam decreti super casuum reseruatione a S.D.N. Clemente viij. nouissimè æditi fuerit sibi reseruata, aliàs reseruatio nihil operatur, & ordinariæ absolutioni nullum præstat impedimentum. Facit textus in c. Nuper de senten. excom. §.in secundo.

Aliæ vero Ecclesiasticæ, seu seculares personæ in primo, secundo, & tertio casu contrafacientes cum sint excomunicati maiori excommunicatione cuius absolutio Romano Pontifici reseruatur non nisi ab eo, vel ab eius specialiter delegatis absolui valent. Demum ipsemet seculares, & Ecclesiasticæ personæ in quinto, sexto, & septimo casu delinquentes excommunicatæ, cum absolutio nulli sit reseruata, ideo a confessarijs quibuscumque pro sacris confessionibus audiendis, ab ordinario approbatis, vel parrochialium Ecclesiarum Rectoribus licitè absolui possunt, nisi ab eorum ordinarijs sibi fuerit huiusmodi Absolutio reseruata.

DE ÆTATE VIRGINVM DEO dicandarum quo ad habitum religionis suscipiendum, & professionem emittendam requisita.

Cap. X.

PVELLA ad habitum regularem suscipiendum non recipiatur nisi maior duodecim annis, & non ante eum recipiat, nec ante decimum sextum annum expletum, & post annum probationis non coacta, non seducta sed voluntaria, & plenè instructa, & iuxta formam Concilij Tridentini examinata ad professionem admittatur. Concil. Trid. sess. 25. c. 15. c. 17. ead. sess.

DE BONIS NOVITIARVM INFRA tempus nouitiatus recipiendis, vel non, & de renuociatione facienda.

Cap. XI.

ANTE professionem de bonis nouitiæ nihil recipiatur, etiam sponte oblatum a parentibus, vel curatoribus eorum nisi pro victu, & vestitu illius temporis quo in probatione fuerit, & hoc sub pœna anathematis tam dantibus quam recipientibus præcipitur, & vt abeuntibus ante professionem omnia quæ sua erant restituantur, Sancta Tridentina Sinodus decreuit, ille vero quæ in religione permanere voluerint, & professionem emittere, nullam renunciationem, seu obligationem facere possunt nisi intra duos menses proximos ante professionem quæ secuta tunc suum sortitur effectum, & aliter facta nullius validitatis existit.

c. 18. eadē sess.

Concil. Trid sess. 25. c. 16. nulla

IN QVIBVS CASIBVS MONIALES ordinarijs Episcopis subijciantur.

Cap. XII.

SANCTIMONIALIVM Ecclesias, & earum Monasteria, & domus sub cura regularium existentes quoad cultum diuinum, & clausuram conseruandam, in casibus eis concessis, ac etiam quæ ad personas curam animarum earum Ecclesiis annexam exercentes, si qua immineat, & demum quo ad Sacramentorum administrationem ipsis secularibus dumtaxat Episcopi auctoritate Apostolica annis singulis visitare corrigere, & sicut de fratribus dictum est, & in prædictis quæ viderint expedire decernere, & ordinare valent, in reliquis vero casibus nulla est super illis exemptis attributa potestas.

Concil Trid. sess. 7 c. 8 & c. periculoso. §. quoniam de statu Regul.

Concil. Trid. sess. 24. c. iij.

DE

DE INDVLTO NOVITIIS Monialibus in articulo mortis nondum elapso probationis anno faciendi professionem concesso.

Cap. XIII.

SI aliqua ex Nouitiabus Monialibus non professis anno probationis nondum expleto ob infirmitatem de Medici consilio ab hoc seculo transitura conspiciatur, ipsa pro consolatione animæ suæ ad professionem regularem ante tempus requisitum, quatenus tamen in ętate legitima constituta sit, ad illam emittendam in manibus Abbatissæ, seu Priorissæ, vel alterius superioris nouitiarũ ipsius Monasterij, vel domus admitti possunt, dictamq; professionem liberè, & licitè in articulo mortis emittere valent, & sic professè decedentes indulgentiam, & alias gratias quas aliæ moniales verè professè decedentes cõsequuntur consequi possunt, eisdemque nouitijs ita tunc, professis decedentibus plenaria peccatorum suorum indulgentia, & remissio per constitutionem Pij V. condonatur, & elargitur. Ex quibus infertur quod cum valida sit professio, ex Apostolico priuilegio (vt prefertur facta; si monialis decedat vel non, ex tunc Monasterio tã elemosina dari solita quam etiam alia iura quo ad bona suorum acquisita esse dignoscuntur, nam sicut matrimonium in articulo mortis contractum verè matrimonium existit, cum aliter in iure non reperiatur expressum, & filij illegittimi ex eisdem personis procreati per illud subsequens matrimonium legitimi efficiuntur adeo quod in omnibus parentum bonis succedere possunt, ita pariter professio nouitiæ in articulo mortis emissa qua matrimonium spirituale cum Christo sponso contractum dicitur virtute priuilegij omnes parit effectus quos produxisset, si expleto anno probationis emissa fuisset, vnde vi Monasterium suę professe succedat, elemosina non soluta ei debetur, & tamquam de iure debita peti, & exigi posse videtur. Pius V. const. 6.

dd 2 DE

DE TERTIARIIS.

Cap. XIIII.

In compendio priuileg. Min. verb. Tertiarię.

LICET quamplures vtriusq; sexus Tertiariorum persona rum a Sacris Mendicantium, & pręsertim Minorum, & Prædicatorum ordinibus dependentium extitisse olim audiantur: nihilominus hodie iuxta nouissimas Summorum Pontificum declarationes, & reformationes ad duas tantum redactas esse dignoscuntur, quarum prima est virorum qui cum personis primi ordinis nempe cum fratribus sub superiorum obedientia in claustro habitant, ac etiam Mulierum quæ collegialiter, & in communi viuunt, habitumq; ordinis deferunt; quæ omnes ex Pij V. constitutione ad tria regularia vota solemniter emittenda; & clausuram inuiolabiliter seruandam tenentur, vt supra in cap. 4. de Monialibus dictum est.

Const. 4.

Leo X. const. ij.

Sub secunda vero Tertiariorum specie comprehenduntur fratres, & sorores cuiuslibet Tertij ordinis necnon Mantellati, Cortigiati, Bizochere, & Cordellati, seu alio quocumque modo nuncupati qui in consanguineorum, & affinium suorum, aut propriis domibus, vel seorsum habitant neque tria vota solemniter, sed virginalem, aut celibem vitam simpliciter vouent, & ij proprie Tertiarij illi sunt per Beatum Franciscum, & Beatum Dominicum instituti, ad quorum instar deinde Fratres Æremitarum Sancti Augustini, necnon Carmelitarum Seruorum Beatę MARIÆ, ac etiam Minimorum a Sede Apostolica obtinuerunt, vt aliquę vtriusque sexus personæ in propriis dominus habitantes sub certo modo, & regula ab eadem Sede Apostolica approbata, necnon eorumdem ordinum habitu respectiuè degentes, illorum priuilegiis, etiam per comunicationem concessis sicut Tertiarij in congregatione viuentes, in omnibus, & per omnia æque fruerentur prout in diuersis Summorum Pontificum constitutionibus manifeste apparet. Quo vero ad habitum Tertiariorum Beati Francisci in propriis domibus degentibus est aduertendum, quod licet in regula per Nicolaum IIII. traditam non nisi habitus Tertiariorum in congregatione viuentium determinetur, tamen consuetudo Canonice præscripta in diuersis partibus, & pręsertim in Italia habitum eorum statui condecentem per eos gestari interpretata est,

Nicolaus v. cōst. 1.

Paulus ij const. 1. Clem. iiij const. 9.

nam

nam quo ad formam vestes prout alij seculares deferunt, & quo ad colorem, vt fratres minores, quod ita Beatum Franciscum voluisse verisimile est nam in illis partibus, vbi præfatus sanctus primo prædictum tertium ordinem instituit, & vbi pro maiori parte conuersatus est obseruatus fuerit, & obseruetur, vt attestatur Cordubes, in annotationibus super compendio priuileg. fratrum Minorum in verb. Tertiarij demum tamquam exempti a iurisdictione, & superioritate ordinariorum, & secularis potestatis Conseruatori priuilegiorum ordinis dumtaxat subijciuntur coram quo conuenire, & conueniri debent; & cum postea illos mori contingit corpora apud Ecclesias, seu loca fratrum ordinis cum habitu patenter delata sepellienda sunt, etiam si alibi eligant sepulturam, vt per priuilegia Sixti iiij. declaratur, quod quidem rationi consonum esse videtur cum personæ prædictæ tamquam membra ordinis, & religionis per habitus susceptionem, & propriæ professionis emissionem effectæ in d. ordinis Ecclesiis Capellam cum Altare erectum in quibus ad diuina officia, & regulæ instituta audienda conueniūt necnon superiores Regulares visitatores nuncupari quibus reguntur, ac sepulturam communem habeant, equum est, vt qui ratione habitus, & professionis fuerunt ordinis coniuncti, & cum aliis eiusdem ordinis confratribus communicarunt, in vita, quod etiā illorum cadauera ab illis non separentur in morte, sed in comuni sepultura, vel in alia apud fratrum Ecclesias deponantur, quibus etiam additur quod si illi, qui in morte cum habitu religionis induti sepelliri mandarunt, apud eiusdem ordinis Ecclesias eorum cadauera tumulanda deferri debent, etiam si alibi sibi elegissent sepulturam, multo magis, eorūdem tertiariorum corpora inibi sepelienda sunt, ne ordini, & fratribus iniuria irrogetur, Sed quamuis sepulturæ electio ex habitus susceptione satis per eos electa cēseatur cum ei annexa ex priuilegiorum dispositione esse dignoscatur, tamen ad omnem litis, & scandali materiam, auferendam curent fratres illorumq; superiores, vt qui habitum dicti tertij ordinis suscipere voluerint, aut per rogitum publici notarij, aut coram duobus, vel tribus testibus, seu in Ecclesiis habitus quem recipiunt sepulturam eligere, in eis post mortem sepelliri velle declarent, sicuti in illis personis quæ ob deuotionis affectum quem ad habitum alicuius Sancti ordinis fundatoris gerunt in extremis constituti eius ordinis habitu indui petunt, & cum illo sepelliri ordinant, seruandum

Clem. iiij const. ix.

Maris magni Sixti iiij. consti. 1. Bul. Aur. const. ij. & const. 10.

Ead. Sixti iiij. const. 1.

& Lectores ad ipsas declarationes, necnon constitutiones super dictis Confraternitatibus a Sancta Sede Apostolica emanatas remittimus. Hoc vnum tamen aduertendum duximus quod prædictæ Confraternitates non nisi in Ecclesijs dictorum ordinum, & in aliis extra illos de licentia Generalium seu prouincialium, & ab eis deputatorum assensu; & licentia institui debent cum decreto, & approbatione etiam loci ordinarij, & aliter institute confratres, eo ipso indulgentiis, & priuilegiis concessis priuati, & indigni effecti omnino redduntur, & contradictores, seu aliter attentantes per Conseruatores ordinum, sub censuris, & pœnis Ecclesiasticis, ac etiam pecuniariis in præmissis prohiberi valent societati verò Cordigerorum in Ecclesiis, & domibus fratrum Minorum, tam Conuentualium quam de obseruantia, & Capuccinorum per Conuentualium Generalium institui possunt in illis verò partibus vbi eiusdem ordinis Conuentualium Confraternitates huiusmodi iam erectæ non fuerint, vel conuentualium Ecclesiæ, seu domus non extiterint tunc Generalis Minorum de Obseruantia in toto ordine Commissarius verò Generalis illius familiæ cuius fuerit in omnibus, & singulis Conuentibus fratrum suorum Cõfraternitates Cordigerorum erigere, & instituere, necnon illas Archiconfraternitati iam per Sixtum V. in Altari maiori Ecclesię Sancti Francisci de Assisio vbi Corpus illius in Domino requiescit aggregare eisq; omnes, & singulas Indulgentias, & peccatorum remissiones, & relaxationes omnesq; fauores, & gratias quę prædictę Archiconfraternitati per Sedem Apostolicam concesse sunt, & in futurum concedentur, concedere, & communicare valet dummodo corda ordinis præfati Sancti Francisci quàm Confratres gestare tenentur, per superiores ordinis fratrum de Obseruantia sit prius benedicta, quam quidem benedictionem etiam locorum Guardiani, & præsidentes facere possunt cum quo ad hoc sub superiorum appellatione, & ipsi comprehensi intelligantur.

LAVS DEO.

FINIS.

INDEX TITVLORVM ET CAPITVLORVM MATERIARVM

Quæ in præſenti Summario continentur.

De pa-

INDEX.

In

INDEX.

FINIS.

FLORENTIAE,
Apud Hæredes Iacobi Iuntæ. M. D. XCVIII.

